Martin Cruz Smith
GOLFUL HAVANA
MARTIN CRUZ SMITH
GOLFUL HAVANA
Traducere: CĂTĂLIN CROITORU
EDITURA ORIZONTURI
EDITURA SIRIUS
Coperta: CLAUDIA COSTACHE
HAVANA BAY
Copyright © 1999 by Martin Cruz Smith www.trustul-lider.ro

O ambarcaţiune a poliţiei îşi îndreptă reflectorul în direcţia pilonilor acoperiţi cu catran, inundând scena cu o lumină albă. De cealaltă parte a golfului, Havana era invizibilă, singurul lucru care indica prezenţa oraşului fiind şirul de lămpi care se întindea de-a lungul digului. Stelele străluceau sus pe cer, lămpile balizelor licăreau jos în apă, iar, între ele, portul era ca un lac încremenit în noapte.

În timp ce o echipă de investigatori trimişi de Pofida Nacionál de la Revolución făcea fotografii, valurile ridicau şi coborau ritmic cutiile de bere, capcanele pentru crabi, plutele de undiţă, paharele de plastic acoperite cu alge şi celelalte gunoaie din apă. îmbrăcat în pardesiul lui de caşmir, Arkadi aştepta alături de căpitanul Arcos, un bărbat mărunt şi plin de sine, care părea să se fi născut în uniformă, şi de sergentul Luna, mare, negru şi ciolănos. Detectivul Osorio era o femeie micuţă, cu piele cafenie, îmbrăcată în uniforma albastră a PNR, care îi arunca lui Arkadi nişte priviri piezişe, cercetătoare.

Interpretul trimis de Ambasada rusă era un cubanez care se numea Rufo.

— E foarte simplu, traduse acesta cuvintele căpitanului. Vedeţi cadavrul, îl identificaţi şi apoi vă întoarceţi acasă.

— Pare simplu. Arkadi încerca să fie agreabil, deşi Arcos se îndepărtase de el, ca şi cum orice contact cu ruşii ar fi fost molipsitor.

Pe faţa lui Osorio se îmbinau trăsăturile unei femei

ingenue cu expresia gravă a unui călău. Femeia spuse câteva cuvinte şi Rufo traduse:

— Detectivul spune că aceasta este metoda cubaneză, nu metoda rusească sau metoda germană. Metoda cubaneză. O să vedeţi.

Arkadi nu văzuse prea multe până atunci. Când sosise la aeroport era întuneric şi fusese imediat preluat de Rufo. Se aflau într-un taxi şi se îndreptau spre oraş când Rufo primise apelul pe telefonul mobil, care le schimbase traseul spre golf. Arkadi simţise din prima clipă că nu era dorit acolo.

Rufo purta o cămaşă havaiană largă şi semăna puţin cu Muhammad Ali, după ce acesta se lăsase de box.

— Detectivul spune că speră să nu aveţi nimic împotrivă să faceţi cunoştinţă cu metoda cubaneză.

— Abia aştept! Arkadi îşi dădea toată silinţa să se comporte ca un musafir desăvârşit. Puteţi s-o întrebaţi când a fost descoperit cadavrul?

— În urmă cu două ore, lângă vasul acela.

— Ambasada mi-a trimis ieri un mesaj în care se spunea că Pribluda este în pericol. De ce să fi spus ei aşa ceva înainte ca trupul să fie găsit?

— Detectivul spune că trebuie să-i întrebaţi pe cei de la ambasadă. Oricum, nu se aştepta deloc ca aceştia să trimită un investigator.

Se părea că onoarea profesională era pusă la încercare şi Arkadi simţi că pierduse la diferenţă mare de scor. Aidoma lui Columb pe puntea corăbiei sale, căpitanul Arcos scruta nerăbdător întunericul, în timp ce Luna părea o umbră mărită a sa. Din ordinul lui Osorio zona fusese înconjurată cu o bandă pe care scria NO PASEO. în clipa în care un poliţist pe motocicletă, care purta o cască albă şi avea pinteni la cizme, îşi făcuse apariţia şi încercase să treacă de bandă, ea îl alungase de acolo cu un strigăt puternic. Ca prin minune, de îndată ce banda fusese desfăşurată, îşi făcuseră apariţia mai mulţi bărbaţi îmbrăcaţi în tricouri cu mâneci scurte. Ce era oare atât de interesant într-o moarte violentă, încât oamenii aceştia să

renunţe la visele lor? se întrebă Arkadi. Cea mai mai mare parte dintre cei care căscau gura erau de culoare; Havana era de departe mult mai africană decât bănuise Arkadi, deşi înscrisurile de pe tricourile lor erau americane.

Unul dintre indivizii din spatele benzii avea un aparat de radio în difuzorul căruia se auzea o melodie: „*La Jiesta no es para Ios feos*. *Que feo es*, *señor*. *Super feo*, *amigo mi-o*. *No puedes pasar aquí*, *amigo*. *La Jiesta no es para Ios feos*”.

— Ce înseamnă? îl întrebă Arkadi pe Rufo.

— Cântecul? Spune cam aşa: „Petrecerea asta nu e pentru cei urâţi. Îmi pare rău, prietene, dar tu nu poţi să participi”.

Şi, cu toate astea, am venit, se gândi Arkadi.

Undeva în depărtare, un vapor lăsa în urmă o dâră argintie. Acolo unde, cu câteva minute în urmă, se vedeau numai nişte luminiţe atârnate deasupra apei, începeau să se desluşească siluetele vaselor ancorate. De cealaltă parte a golfului, digul şi clădirile Havanei deveneau încet-încet vizibile, la fel şi docurile, iar de-a lungul golfului interior, macaralele începeau şi ele să se ridice pe picioarele lor obosite.

— Căpitanul nu este prea încântat, zise Rufo, dar indiferent dacă mesajul a fost bun sau greşit, dumneavoastră aţi venit şi corpul este aici.

— Deci a ieşit cum nu se poate mai bine?

— E un fel de-a spune.

Osorio ordonă ca şalupa poliţiei să se dea înapoi, astfel încât valurile să nu deplaseze cadavrul. Combinaţia dintre lumina reflectorului de pe vas şi cea a cerului, care se trezea, făcea ca faţa femeii să strălucească.

— Cubanezii nu-i iubesc pe ruşi, spuse Rufo. Nu e vorba despre dumneavoastră, ci doar că ţara asta nu e un loc bun pentru un rus.

— Unde se află pe lume un loc bun pentru un rus?

Rufo ridică din umeri.

Partea aceea a portului, aşa cum Arkadi putea acum să vadă, semăna foarte mult cu un sat. Panta acoperită cu

bananieri a unui deal se ridica deasupra unor clădiri abandonate, înşirate de-a lungul falezei betonate care se întindea de la un doc pentru cărbune până la debarcaderul pentru feriboturi. O platformă de lemn se balansa pe nişte piloni negri, printre care se strângeau toate resturile care pluteau pe apă. Ziua avea să fie foarte călduroasă. Îşi putea da seama după miros.

„*Vaya a cambiar su cara, amigo. Feo, feo, feo como horror, señor*".

La Moscova, în ianuarie, soarele lumina ca o lampă slabă aşezată în spatele unei coli de hârtie de calc. Aici însă era ca o torţă ce făcea ca aerul şi apa golfului să se transforme în nişte adevărate oglinzi, mai întâi argintii şi apoi de un roz strălucitor. Foarte multe detalii au devenit brusc vizibile. Un feribot care înainta spre doc. Mici ambarcaţiuni de pescuit, atât de aproape, încât aveai senzaţia că le poţi atinge cu mâna. Arkadi observă că pe dealul din spatele lui nu creşteau numai bananieri; lumina soarelui scosese la iveală cocotieri, precum şi alţi arbori cu frunze roşii şi galbene. În apa din jurul pilonilor începuseră să strălucească pete de petrol.

În clipa în care detectivul Osorio îi ordonă operatorului camerei video să înceapă să filmeze, privitorii se lipiră şi mai mult de banda despărţitoare. Platforma de acostare se umpluse cu navetiştii care coborâseră de pe feribot şi toate feţele se întoarseră spre pilonii lângă care plutea un cadavru la fel de negru şi de umflat ca şi camera de cauciuc pe care era aşezat. Cămaşa şi şortul erau întinse pe corpul dilatat. Braţele şi picioarele erau în apă; de un picior era încă prinsă o labă de înot. Capul rămăsese fără ochi şi era umflat ca un balon negru.

— Un *neumático*, îi spuse Rufo lui Arkadi. Un *neumático* este un pescar care pescuieşte de pe o cameră de cauciuc. De fapt, de pe o plasă de pescuit întinsă peste cameră. Ca un hamac. O chestie foarte ingenioasă, foarte cubaneză.

— Camera de cauciuc e barca lui?

— E mai bună decât o barcă. O barcă are nevoie de

benzină.

Afirmaţia îl puse pe gânduri pe Arkadi.

— E mult mai bună.

Un înotător în costum de scafandru sări în apă de pe ambarcaţiunea poliţiei, în timp ce un alt ofiţer cu cizme înalte de cauciuc coborî de pe dig în apă. Cei doi începură să înainteze cu greu printre resturile care pluteau în apă, atenţi să nu se înţepe în ceva ascuţit de pe fund şi prinseră camera de cauciuc în aşa fel încât să nu fie luată de valuri. De pe dig fu aruncată în apă o plasă pe care cei doi ar fi trebuit s-o treacă pe sub camera de cauciuc pentru a permite apoi ridicarea acesteia şi a cadavrului. Până aici Arkadi ar fi procedat exact la fel. Numai că uneori şirul evenimentelor nu este decât o problemă de noroc.

Scafandrul păşi într-o groapă şi se scufundă în apă. După câteva secunde, omul îşi făcu apariţia la suprafaţă gâfâind şi se agăţă mai întâi de camera de cauciuc şi apoi de unul dintre picioarele cadavrului. Piciorul se rupse şi se desprinse de corpul mortului. Camera de cauciuc se înfipse în vârful unui arc de saltea, se sparse şi începu să se dezumfle. Piciorul se transformase într-o masă de gelatină şi detectivul Osorio îi strigă poliţistului să iasă cu el la mal: o confruntare clasică între autoritate şi vulgaritatea morţii, se gândi Arkadi. De-a lungul benzii despărţitoare, privitorii începură să bată din palme şi să râdă.

— Să ştiţi că, de obicei, nivelul nostru de competenţă este foarte înalt, dar acum ruşii au dus la efectul ăsta. Căpitanul n-o să vă ierte asta niciodată!

Camera video continua să înregistreze dezastrul şi un alt detectiv sări în apă. Arkadi spera din tot sufletul ca obiectivul aparatului să fi prins şi felul în care soarele care tocmai răsărea se reflecta în geamurile feribotului. Camera de cauciuc se scufunda. Un braţ se desprinse de cadavru, între Osorio şi ambarcaţiunea poliţiei fură schimbate mai multe replici nervoase. În ciuda eforturilor disperate ale bărbaţilor din apă, situaţia se înrăutăţea vizibil. Căpitanul Arcos încerca şi el, prin ordinele sale, să grăbească ridicarea cadavrului. Scafandrul, care susţinea capul

mortului, împiedicându-l să se mişte, reuşi, prin presiunea mâinilor, să-i lichefieze faţa, care alunecă de pe craniu ca pieliţa unei boabe de strugure. Craniul, la rândul lui, se separă de gât; era ca şi cum ar fi încercat să ridice un bărbat care îşi dădea jos totul de pe el, cu o perversitate care nu ţinea seama de duhoarea corpului său aflat într-o stare avansată de descompunere. Un pelican îşi făcu apariţia puţin mai sus pe apă, roşu ca un flamingo.

— Cred că identificarea va fi puţin mai complicată decât şi-a imaginat căpitanul, zise Arkadi.

Scafandrul prinse falca ce se desprinse de craniu şi încercă s-o pună la loc în timp ce ceilalţi doi detectivi împingeau în interiorul dezumflat al camerei de cauciuc celelalte resturi negre şi dilatate ale cadavrului.

Feo, tan feo. No puedes pasar aquí, amigo. Porque la fiesta no es para los feos.

Ritmul era… care era cuvântul? încercă Arkadi să-şi aducă aminte. Inexorabil.

De cealaltă parte a golfului, un dom aurit păru că izbucneşte în flăcări şi clădirile de pe bulevardul Malecon începură să-şi dezvăluie culorile lor incredibil de verde, roz, violet sau acvamarin.

Era într-adevăr un oraş frumos, se gândi Arkadi.

Lumina care cobora prin ferestrele înalte ale sălii de autopsie de la Institutul de Medicină Legală cădea pe cele trei mese din oţel inoxidabil. Pe masa din dreapta se aflau torsul cadavrului şi bucăţile desprinse din acesta, aranjate ca nişte cioburi ale unei statui antice recuperate de pe fundul mării. De-a lungul pereţilor, se aflau aliniate dulăpioare cu uşi emailate, balanţe, un panou pentru vizualizarea radiografiilor, o chiuvetă, organe în formol, aşezate pe rafturi, un frigider, un congelator şi câteva găleţi. Sus, la galerie, Rufo şi Arkadi aveau un semicerc de scaune la dispoziţia lor.

— Căpitanul Luna a zis că e mai bine ca dumneavoastră să priviţi de aici. Autopsia este făcută de domnul doctor Blas.

Rufo rămăsese într-o aşteptare plină de emoţie şi

abia după câteva clipe Arkadi îşi dădu seama că ar fi trebuit să reacţioneze.

— Celebrul doctor Blas?

— Chiar el.

Blas avea o barbă elegant tăiată şi purta un costum chirurgical, mănuşi de cauciuc şi ochelari de protecţie. Medicul se apucă să măsoare şi să cerceteze cu meticulozitate cadavrul, abia după ce fu convins că pe masă se afla un corp cât de cât complet. Căuta în primul rând semne particulare sau tatuaje, un lucru deosebit de greu de realizat din cauza faptului că pielea se desprindea la cea mai mică atingere. O autopsie putea dura între două şi patru ore. Pe masa din stânga, detectivul Osorio şi alţi doi tehnicieni verificau camera de cauciuc dezumflată şi plasa de pescuit fixată de aceasta; cadavrul fusese adus acolo fixat de plasa de pescuit, de teamă să nu se degradeze şi mai mult. Căpitanul Arcos stătea în picioare lângă masă, iar Luna la un pas în spatele lui. Arkadi descoperi brusc că Luna avea un cap foarte rotund, care semăna cu un pumn negru cu ochi înroşiţi. Osorio descoperise o pungă de nailon găurită în care se afla un teanc de bancnote americane ude şi un inel cu chei. Energia şi precizia mişcărilor lui Osorio aveau în ele ceva care-l atrăgea pe Arkadi. Femeia atârna acum pe umeraşele fixate de un suport cămaşa udă, şortul şi lenjeria intimă a victimei.

În timp ce lucra, Blas făcea comentarii într-un microfon prins de rever.

— A stat probabil două săptămâni în apă, traduse Rufo. A fost o vreme foarte caldă şi umedă. Chiar şi pentru zona noastră, adăugă el.

— Ai mai asistat vreodată la o autopsie? întrebă Arkadi.

— Nu, dar am avut această curiozitate. Şi, bineînţeles, am auzit despre domnul doctor Blas.

Autopsia unui cadavru aflat într-un stadiu avansat de putrefacţie era o operaţiune la fel de delicată ca şi tăierea unui ou fiert moale. Dacă sexul cadavrului era evident, nu

acelaşi lucru se putea spune despre vârsta sau despre rasa decedatului. Pieptul mortului şi cavitatea abdominală erau mult dilatate, aşa că măsurătorile nu puteau oferi prea multe indicaţii. Nici cântărirea cadavrului îmbibat de apă nu spunea prea multe. După mai bine de o săptămână de când stăteau atârnate în apă, nici urmă de amprente pe degetele mâncate până la os. Era apoi presiunea gazelor rezultate în urma reacţiilor chimice. În clipa în care Blas străpunse abdomenul, gazele ieşiră cu zgomot, iar când doctorul făcu incizia în Y, un val de apă neagră şi de materie lichefiată umplu masa. Unul dintre tehnicienii care îl asistau pe medic prinse cu dibăcie viscerele într-o găleată. Un miros de putreziciune invadă deodată încăperea, umplând nasurile şi gurile celor prezenţi acolo. Arkadi era fericit că avusese inspiraţia de a-şi lăsa preţioasa haină în maşină. După şocul iniţial pe care îl produsese groaznicul miros – care dură cinci minute, nu mai mult –, nervii olfactivi se obişnuiseră şi deveniseră imuni, însă Arkadi începu să tragă adânc dintr-o ţigară.

— Ce miros dezgustător! făcu Rufo.

— Tutun rusesc. Arkadi îşi umplu plămânii cu fum. Vrei şi tu una?

— Nu, mulţumesc. Am boxat în Rusia când eram în echipa naţională. Nu-mi place deloc Moscova. Mâncarea, pâinea şi, în special, ţigările.

— Nici ruşii nu-ţi plac.

— Ruşii îmi plac foarte mult. Unii dintre cei mai buni prieteni ai mei sunt ruşi. Rufo se aplecă pentru a vedea mai bine modul în care Blas desfăcea pieptul cadavrului. Medicul este foarte bun. După cum lucrează, veţi avea timp să prindeţi avionul. Nici nu va mai trebui să rămâneţi peste noapte aici.

— N-o să aibă nimic de spus cei de la ambasadă?

— Ruşii de aici? Nu.

Blas trânti într-un vas separat bucata moale de carne care era inima mortului.

— Sper că nu consideraţi că nu se poartă delicat cu mortul, remarcă Rufo.

— O, nu, răspunse Arkadi, gândindu-se că Pribluda obişnuia să scârme printre cadavre cu entuziasmul unui mistreţ în căutare de ghindă. „Imaginează-ţi ce surpriză pe capul nenorocitului ăsta”, ar fi zis Pribluda fără îndoială. „Pluteşte pe apă, se uită la stele şi, deodată bang, descoperă că a murit”.

Arkadi îşi aprindea ţigară de la ţigară şi trăgea fumul atât de adânc, încât îi lăcrimau ochii. Descoperi că ajunsese într-un moment al vieţii în care cunoştea mai mulţi morţi decât vii, că trecuse de partea periculoasă a unei anumite linii.

— Am învăţat mai multe limbi în timp ce eram în turnee cu echipa, spuse Rufo. După ce am terminat cu boxul, am făcut-o pe ghidul pentru grupuri de cântăreţi, muzicieni, dansatori sau intelectuali trimişi de ambasadă. Îmi e dor de zilele alea!

Detectivul Osorio înşira metodic pe masă obiectele cu care mortul ieşise pe mare: un termos, o cutie de răchită şi pungi de plastic cu luminări, role de bandă adezivă, gută şi cârlige.

În mod normal, pentru a ajunge la craniu, un examinator ar fi făcut o tăietură la marginea de sus a frunţii şi ar fi tras pielea în jos. Având în vedere că în cazul de faţă atât fruntea cât şi faţa cadavrului dispăruseră în apa golfului, Blas trecu direct la desfacerea cutiei craniene cu un ferăstrău rotativ. Creierul se dovedi a fi înţesat cu viermi, fapt care îi aminti lui Arkadi de macaroanele care îi fuseseră servite în avionul Aeroflot cu care venise. I se făcu greaţă şi-l rugă pe Rufo să-l conducă la toaletă. În timp ce vomita se gândi că, la urma urmei, nu este chiar aşa imun cum credea. Probabil că ajunsese la o limită peste care nu putea trece. Rufo plecase înainte şi, întorcându-se de unul singur în sala de autopsie, Arkadi trecu printr-o cameră decorată cu planşe anatomice şi în care mirosea a formaldehidă. Pe o masă se vedeau două picioare cu unghii galbene care ieşeau de sub un cearşaf. Între picioare era aşezată pe masă o seringă uriaşă legată printr-un tub la un cilindru aşezat pe podea, plin cu un

fluid pentru îmbălsămat. Era o metodă utilizată în cele mai îndepărtate şi primitive sate ruseşti, atunci când se defectau pompele electrice. Acul seringii era foarte lung şi subţire pentru a putea intra într-o arteră, mult mai îngustă decât o venă. Între picioarele mortului se mai aflau o pereche de mănuşi de cauciuc şi o altă seringă într-o pungă de plastic. Arkadi băgă repede punga în buzunarul sacoului.

Rufo îl aştepta în sala de autopsie şi-i oferi o ţigară cubaneză. Între timp, creierul mortului fusese cântărit şi pus deoparte, iar Blas potrivise la locul ei falca desprinsă.

Deşi bricheta lui Rufo era de plastic, de unică folosinţă, el se lăudă că o reîncărcase de douăzeci de ori.

— Recordul cubanez este de peste o sută de ori.

Arkadi muşcă din ţigară şi trase în piept.

— Ce ţigară e asta?

— „Popular.41 Tutun negru. Vă place?

— E perfectă. Arkadi scoase pe nări un nor de fum la fel de albastru ca gazele de eşapament ale unei maşini cu probleme la motor.

Rufo îi masă uşor umărul.

— Relaxaţi-vă! Sunteţi frânt.

Ofiţerul care preluase cheile de la Osorio se întorsese. La cealaltă masă, după ce măsurase craniul pe verticală şi transversal în dreptul frunţii, Blas desfăcuse o batistă şi începuse să cureţe cu atenţie dinţii cu o periuţă. Arkadi îi dădu lui Rufo o schemă dentară pe care o adusese de la Moscova (precauţie de investigator) şi şoferul coborî repede cu plicul până la Blas, care începu să compare cu atenţie semnele numerotate de pe foaia de hârtie cu dinţii dezgoliţi ai cadavrului. După ce termină această operaţiune, doctorul schimbă câteva cuvinte cu căpitanul Arcos, care mârâi satisfăcut şi-i făcu semn lui Arkadi să coboare la nivelul de jos al sălii de autopsie.

Rufo traducea.

— Cetăţeanul rus Serghei Sergheevici Pribluda a venit la Havana cu unsprezece luni în urmă ca ataşat la Ambasada rusă. Noi ştiam, bineînţeles, că el era colonel

KGB. Vă rog să mă scuzaţi, în noul Serviciu Federal de Securitate, SVR.

— E acelaşi lucru, zise Arkadi.

Căpitanul îşi continuă expunerea:

— Acum o săptămână, ambasada ne-a informat că Pribluda a dispărut. Nu ne aşteptam să fie invitat un investigator de grad înalt de la biroul procurorului din Moscova. Credeam că o să vină vreun membru al familiei, nimic mai mult.

Arkadi vorbise cu fiul lui Pribluda, dar acesta refuzase să vină la Havana. Era proprietarul unei pizzerii, o responsabilitate prea mare ca să lipsească din Moscova câteva zile.

Rufo continua să traducă:

— Din fericire, spune domnul căpitan, identificarea realizată astăzi în faţa dumneavoastră a fost simplă şi concludentă. Căpitanul spune că o cheie găsită printre efectele mortului a fost dusă la apartamentul celui care lipseşte şi cu ea a fost descuiată uşa. După examinarea corpului recuperat din golf, doctorul Blas estimează că este vorba despre un bărbat caucazian, cu vârsta între cincizeci şi şaizeci de ani, cu înălţimea de 1, 65 m şi cu greutatea de nouăzeci de kilograme, la fel ca şi bărbatul care a dispărut, în plus, pe schema dentară a cetăţeanului rus Pribluda, pe care aţi adus-o dumneavoastră, se vede un molar de jos îmbrăcat. Molarul corespondent de pe falca recuperată este acoperit cu oţel, ceea ce, în opinia domnului doctor Blas, conform celor spuse de căpitan, este o lucrătură tipic rusească. Sunteţi de acord?

— După ce am văzut aici, da.

— Domnul doctor Blas spune că nu a găsit nicio rană sau vreun os rupt, niciun semn de violenţă. Prietenul dumneavoastră a murit din cauze naturale, probabil o criză de anevrism, un atac de cord, imposibil de descoperit în cazul unui corp aflat în această stare. Doctorul speră că suferinţa a fost scurtă.

— Drăguţ din partea lui, zise Arkadi, deşi medicul, mulţumit de rezultat, nu dădea prea multe semne de

compasiune.

— Căpitanul vă întreabă dacă acceptaţi rezultatul autopsiei.

— Aş vrea să mă gândesc puţin.

— Ei bine, acceptaţi măcar că trupul recuperat aparţine cetăţeanului rus Pribluda?

Arkadi se întoarse spre masa de autopsie. Cadavrul acela umflat de apă fusese desfăcut în bucăţi şi golit de viscere, într-adevăr, nu mai exista faţă şi ochi care să ajute la identificare, iar de amprente nici nu putea fi vorba, însă cineva trăise fără îndoială în corpul acela devastat.

— Părerea mea este că e cam ciudat să găseşti un cetăţean rus pe o cameră de cauciuc care pluteşte în golf.

— Domnul căpitan spune că şi ei sunt de aceeaşi părere.

— În cazul ăsta, se va face o investigaţie?

— Depinde, zise Rufo.

— De ce anume?

— De mai mulţi factori.

— Cum ar fi?

— Domnul căpitan spune că prietenul dumneavoastră era spion. Ceea ce făcea el când a murit nu poate fi, fără îndoială, ceva foarte nevinovat. Domnul căpitan este sigur că ambasada ne va ruga să nu întreprindem nimic. Am avea posibilitatea să facem din asta un incident internaţional, însă părerea noastră sinceră este că nu merită efortul. Vom investiga incidentul la momentul potrivit, în felul nostru, deşi în această perioadă specială pe care o traversează poporul cubanez nu ne permitem să irosim resurse pentru indivizi despre care ştim că sunt duşmanii noştri. Înţelegeţi acum ce am vrut să spun? Rufo făcu o pauză în clipa în care Arcos îşi îndreptă ţinuta. Domnul căpitan spune că o investigaţie depinde de mai mulţi factori.

Trebuie să aşteptăm poziţia prietenilor noştri de la Ambasada rusă înainte să facem vreun pas prematur. Singura problemă pe care o avem aici deocamdată este identificarea unui cetăţean străin care a murit pe teritoriul

cubanez. Acceptaţi că acesta este cetăţeanul rus Serghei Pribluda?

— S-ar putea să fie aşa, spuse Arkadi.

Blas oftă, Luna trase adânc aer în piept, iar detectivul Osorio începu să se joace cu cheile pe care le avea în mână. Arkadi se simţea ca un actor dificil în faţa echipei de filmare.

— Probabil că aveţi dreptate, dar eu nu pot să declar cu certitudine că e vorba despre cadavrul lui Pribluda. Nu există faţă, nici amprente şi mă îndoiesc că veţi reuşi să stabiliţi grupa sanguină. Tot ce aveţi este o schemă dentară şi un dinte îmbrăcat cu oţel. Se poate să fie alt rus. Sau unul dintre miile de cubanezi care au fost în Rusia. Sau un cubanez care şi-a tratat dintele la un dentist cubanez care a studiat în Rusia. Probabil că aveţi dreptate, dar nu e suficient. Aţi deschis uşa lui Pribluda cu o cheie. V-aţi uitat înăuntru?

Blas întrebă într-o rusă sacadată:

— Aţi mai adus şi vreo altă dovadă de identificare de la Moscova?

— Doar asta. Pribluda mi-a trimis-o acum o lună. Arkadi scoase din suportul pentru paşaport o fotografie în care se vedeau trei bărbaţi care stăteau în picioare pe o plajă şi priveau spre cameră cu ochii îngustaţi din cauza soarelui. Unul dintre cei trei era atât de negru de parcă ar fi fost sculptat în lignit. Bărbatul de culoare ţinea în mână un peşte uriaş şi strălucitor pe care cei doi albi îl priveau cu admiraţie. Un bărbat mai scund, cu o claie de păr cenuşiu, parţial acoperit de ceilalţi doi, era Pribluda. În spatele lor se vedea apă, o porţiune de plajă, palmieri.

Blas studie fotografia şi citi cu voce tare cuvintele scrise de mână de pe spate.

— Havana Yacht Club.

— Există un asemenea club? întrebă Arkadi.

— A existat un asemenea club înainte de Revoluţie, spuse Blas. Cred că prietenul dumneavoastră a vrut să facă o glumă.

— Cubanezilor le plac denumirile pompoase, zise

Rufo. „Asociaţia băutorilor de rom” poate să însemne câţiva prieteni într-un bar.

— Ceilalţi doi nu prea arată a ruşi. Puteţi face copii după ea pe care să le folosiţi în investigaţie.

Fotografia trecu din mână în mână până la Arcos, care o depuse în mâna lui Arkadi, de parcă ar fi fost vorba despre ceva toxic.

Rufo spuse:

— Domnul căpitan zice că prietenul dumneavoastră a fost spion şi că spionii o sfârşesc întotdeauna rău, aşa cum şi merită, de fapt. Este un comportament specific rusesc, pretindeţi că ne ajutaţi şi după aceea înjunghiaţi Cuba pe la spate. Ambasada rusă îşi trimite spionul şi, când acesta dispare, ne roagă pe noi să-l căutăm. Şi când îl găsim, dumneavoastră refuzaţi să-l identificaţi. În loc să cooperaţi, dumneavoastră cereţi o investigaţie, ca şi cum aţi fi în continuare stăpânii, iar Cuba o marionetă în mâinile dumneavoastră. Având în vedere că lucrurile nu mai stau deloc aşa, puteţi să vă luaţi fotografia şi să vă întoarceţi la Moscova. Toată lumea cunoaşte modul în care Rusia a trădat poporul cubanez şi cazul acesta nu este decât o dovadă în plus.

Arkadi înţelesese cum stătea treaba. Căpitanul îl privea ca şi cum ar fi fost gata să-l scuipe.

Rufo îl împinse uşor pe Arkadi.

— Cred că e timpul să plecăm.

Detectivul Osorio, care până atunci urmărise în tăcere discuţia, îşi dezvălui brusc cunoştinţele de limbă rusă:

— În afară de fotografie, mai era şi vreo scrisoare?

— Numai o carte poştală cu câteva cuvinte de salut, răspunse Arkadi. Am aruncat-o.

— *Idiota*, spuse Osorio, şi nimeni nu se obosi să traducă.

— Aveţi noroc că plecaţi acasă, fiindcă nu aveţi prea mulţi prieteni aici, zise Rufo. Cei de la ambasadă mi-au spus să vă duc într-unul dintre apartamentele lor până la plecarea avionului.

Treceau pe lângă clădiri de piatră cu trei niveluri transformate de revoluţie într-o colecţie colorată de ruine. Coloanele de marmură fuseseră refăcute cu vopsele aflate la îndemână: verde, albastru, portocaliu. Nu era numai verdele obişnuit, ci un întreg spectru de nuanţe. Case albastre sau turcoaz, cu etajele superioare ornate cu balcoane din fier forjat, în care se aflau colivii cu canari, cocoşi sau biciclete. Chiar şi vechile maşini ruseşti aveau aici culori neobişnuite. Deşi hainele trecătorilor erau destul de şterse, oamenii aveau acea graţie şi strălucire specifice felinelor. Se opriră în dreptul unor mese unde se vindeau fructe, pastă de guava, turte de mălai şi rădăcinoase. O fată care vindea îngheţată era mânjită pe faţă cu sirop roşu şi verde. O alta vindea fructe glazurate dintr-un cort de tifon. Un lăcătuş care făcea chei îşi alimenta instalaţia cu ajutorul unei biciclete fixate pe loc; purta ochelari de protecţie împotriva scânteilor şi aşchiilor care săreau în timp ce pedala. În aer se revărsa muzica unui aparat de radio atârnat de umbrela unei tonete.

— Ăsta e drumul spre aeroport? întrebă Arkadi.

— Avionul e de-abia mâine. De obicei, este o singură cursă Aeroflot pe săptămână în timpul iernii şi ei nu vor s-o rataţi. Rufo coborî geamul de la portieră. Pfiu, miros mai rău decât un peşte putrezit.

— Mirosul de autopsie nu dispare aşa uşor. Arkadi îşi lăsase pardesiul în afara sălii de autopsie şi acum ţinea departe de haină punga de hârtie care conţinea lucrurile lui Pribluda. Dacă doctorul Blas şi detectivul Osorio vorbesc rusa aşa de bine, de ce a mai fost nevoie să vii şi tu?

— Pe vremuri era interzis să vorbeşti engleză. Acum, rusa este cea care a devenit tabu. Oricum, cei de la ambasadă au dorit să fie cineva de faţă la întâlnirea dumneavoastră cu poliţia, dar cineva care să nu fie rus. Să ştiţi că n-am întâlnit niciodată pe cineva care să devină aşa de repede indezirabil ca dumneavoastră.

— Păi asta e ceva care mă deosebeşte de alţii!

— Dacă tot sunteţi aici, ar trebui măcar să vă distraţi.

Vreţi să vedeţi oraşul, să mergeţi la o cafenea sau la Havana Libre? Pe vremuri se numea Hilton. Au un restaurant pe terasa de la ultimul etaj de unde panorama este fantastică. Şi servesc homari. Numai restaurantele de stat au voie să servească homari, care sunt proprietatea statului.

— Nu, mulţumesc. Ideea de a desface un homar după ce asistase la o autopsie nu i se părea prea bună.

— Sau un *paladar*, un restaurant privat. Acestea sunt mici, au voie să ţină cel mult douăsprezece mese, dar mâncarea este mult mai bună. *No*?

Probabil că Rufo nu avea ocazia să mănânce prea des în oraş, numai că Arkadi nu se simţea în stare nici măcar să privească pe altcineva cum mănâncă.

— Nu. Căpitanul şi sergentul erau îmbrăcaţi în uniforme verzi, în timp ce detectivul era în gri şi albastru. De ce diferenţa asta?

— Ea e de la poliţie şi ei sunt de la Ministerul de Interne. Noi îi spunem Minint pe scurt. Poliţia este în subordinea Minint.

Arkadi încuviinţă cu o mişcare a capului; în Rusia, miliţia ţinea de acelaşi minister.

— Dar Arcos şi Luna nu se ocupă în mod normal de cazuri de omucidere, nu?

— Cred că nu.

— De ce vorbea aşa căpitanul despre Ambasada rusă?

— Avea dreptate. Pe vremuri, ruşii se purtau ca nişte stăpâni. Chiar şi acum, pentru ca poliţia cubaneză să pună nişte întrebări celor de la ambasadă, este nevoie de o notă diplomatică. Uneori, ambasada cooperează, alteori nu.

Majoritatea maşinilor care treceau pe lângă ei erau Lada şi Moskvici care scoteau un fum gros pe ţevile de eşapament, iar printre acestea îşi făceau apariţia din când în când, greoaie ca nişte dinozauri, automobile americane de dinainte de Revoluţie. Rufo şi Arkadi se opriră în faţa unei clădiri cu două niveluri, decorată ca un mormânt egiptean cu scarabei, cruci şi flori de lotus sculptate în

stucatură. La intrare, se vedea o maşină pe butuci.

— Chevrolet model ’57. Rufo se aplecă şi aruncă o privire în interiorul golit al maşinii, apoi îşi îndreptă spinarea şi-şi trecu palma peste vopseaua pătată.

— Are un fund grozav, zise el, începând mişcarea de la eleronul din spate. Are şi ţâţe, continuă el, ajungând la bara de protecţie din faţă.

Pentru că văzuse o cheie în punga cu efecte, Arkadi ştia că Pribluda avusese o Lada. Nici urmă de ţâţe la o maşină rusească.

În timp ce urcau scara, uşa de la apartamentul de la parter se întredeschise şi putură să vadă o femeie în halat, care le urmărea mişcările.

— Portăreasa? întrebă Arkadi.

— O codoaşă. Nu vă fie teamă, noaptea se uită la televizor şi nu aude nimic!

— Eu plec în noaptea asta.

— Aveţi dreptate. Rufo descuie uşa de la apartamentul de sus. E un apartament de protocol pe care ambasada îl foloseşte pentru demnitarii care vin aici în vizită. Mă rog, demnitari de nivel inferior. Nu cred că am avut pe cineva aici de mai bine de un an.

— Vine cineva de la ambasadă să vorbim despre Pribluda?

— Singura persoană care vrea să vorbească despre Pribluda sunteţi dumneavoastră. Vă plac ţigările de foi?

— N-am fumat niciodată aşa ceva.

— Mai vorbim noi despre asta. Mă întorc la miezul nopţii să vă duc la avion. Dacă vi s-a părut lung zborul până la Havana, aşteptaţi să vedeţi cât de mult durează cel până la Moscova.

Apartamentul era mobilat cu un set de fotolii de culoare crem-aurie, un dulap cu un serviciu de cafea pe un raft, o canapea umflată, un telefon roşu şi un raft cu cărţi pe care se vedeau nişte titluri, printre care: *La Amistad Russo-Cubana* sau *Fidel y Arte*. Într-un frigider scos din priză era o pâine mucegăită. Aparatul de aer condiţionat era mort, iar pe cutie se vedeau urmele negre provocate

probabil de un scurtcircuit. Arkadi se gândi că probabil şi pe faţa lui se vedeau astfel de urme negre.

Îşi scoase hainele şi intră în cabina de duş ca să scoată mirosul autopsiei de pe piele şi din păr. Se şterse cu prosopul găsit în baie şi se întinse pe pat, acoperindu-se cu pardesiul. Rămase aşa pe întuneric ascultând vocile şi muzica ce pătrundeau în cameră, filtrate de jaluzelele coborâte ale ferestrei. Începu să viseze că pluteşte printre bancurile de peşti din Golful Havana. Visă apoi că se afla în avionul care îl ducea înapoi la Moscova şi că aparatul, în loc să aterizeze, se rotea în noapte.

Avioanele ruseşti păţeau uneori aşa ceva, când instrumentele de bord dădeau rateuri din cauza uzurii. Alteori, era vorba de alţi factori. Dacă un pilot nu reuşea aterizarea de la prima încercare, putea fi pus să plătească combustibilul consumat suplimentar, aşa că majoritatea aterizau din prima, fie că era bine sau nu. Sau erau cazuri în care avioanele erau supraîncărcate sau subalimentate.

Arkadi era şi supraîncărcat şi subalimentat în acelaşi timp.

Rotirea prin aer i se părea o soluţie bună.

2

Osorio manevra Lada albă a poliţiei de-a lungul unei străzi pline de gropi. Femeia vorbea în acelaşi mod rapid şi sigur pe sine, ca şi cel în care conducea şi elimina din limba rusă orice sunet *'s* pe care-l considera inutil. Având în vedere că spaniola lui se limita doar la *gracias* şi la *por favor*, Arkadi nu-şi putea permite să-şi manifeste dezaprobarea, chiar dacă femeia îşi făcuse apariţia în apartamentul lui când se însera, fără să-l anunţe că vine, şi-l scosese din casă în mare viteză.

— Aţi vrut să vedeţi apartamentul prietenului dumneavoastră şi exact asta o să facem acum, spuse ea.

— Asta e tot ce am cerut.

— Nu, aţi cerut mult mai multe. Părerea mea este că refuzaţi să faceţi identificarea prietenului dumneavoastră, fiindcă sunteţi convins că ne puteţi forţa să facem o anchetă.

— Eu credeam că vreţi să fiţi siguri că trimiteţi la Moscova cadavrul care trebuie.

— Credeţi că era imposibil ca prietenul dumneavoastră să se aventureze în mare, aşa cum l-am găsit noi? Ca un cubanez?

— Mi se pare într-adevăr destul de ciudat.

— Ce mi se pare mie ciudat e faptul că atunci când aţi primit un mesaj de la Ambasada din Havana, aţi lăsat totul baltă ca să veniţi aici. Asta într-adevăr e ciudat! Trebuie să vă fi costat foarte mult.

Călătoria îl costase într-adevăr aproape jumătate din economiile lui. Pe de altă parte, pentru ce să pună bani deoparte? Oricum, tot ce găsise la Havana i se părea neobişnuit, inclusiv acest detectiv, a cărui aroganţă contrasta în mod evident cu dimensiunile reduse ale corpului său. Trăsăturile femeii erau delicate şi bine definite, iar ochii negri păreau şi mai negri din cauza suspiciunii care se citea în ei. Detectivul părea a fi un ucenic al diavolului care încerca să supună un suflet nehotărât. Lui Arkadi îi plăcea şi şăpculiţa sportivă PNR, cu vizor de plastic pe care o purta Osorio.

— Povestiţi-mi câte ceva despre acest prieten al dumneavoastră, îi ceru ea.

— Vă interesează cu adevărat? Arkadi nu primi niciun răspuns la întrebarea lui. Mă rog, încercase şi el să pescuiască. Serghei Sergheevici Pribluda. Provenit dintr-o familie de muncitori din Sverdlovsk. La terminarea stagiului militar, a intrat în Comitetul Securităţii Statului. Studii universitare la Şcoala de partid Frunze. A petrecut opt ani la Vladimir, optsprezece la Moscova şi a ajuns până la gradul de colonel. Nu am cunoştinţă ca Pribluda să mai fi fost vreodată trimis în străinătate sau că studia limba spaniolă. Din punct de vedere politic, e un reacţionar, vechi membru al Partidului. E interesat de echipa de hochei pe gheaţă a Armatei. Un bărbat sănătos, viguros. Hobby: grădinăritul.

— Şi băutura?

— Îşi făcea singur votca lui cu arome. Grădinăritul

implică şi asta.

— Interesat de cultură, de artă?

— Pribluda? Nu prea.

— Aţi lucrat împreună?

— E un fel de a spune. A încercat să mă omoare. E o relaţie destul de complicată. Arkadi se hotărî să-i prezinte versiunea prescurtată. Totul a plecat de la o crimă cu implicaţii politice, la Moscova. Ei suspectau o femeie, o disidentă. Eu eram convins că femeia era nevinovată, aşa că am devenit suspect la rândul meu şi Pribluda a primit ordinul să-mi trimită, aşa cum se spune, o scrisorică de nouă grame în ceafă. Până să se întâmple asta însă, petrecusem suficient de mult timp împreună, astfel ca eu să descopăr la el o ciudată onestitate, iar el să decidă că eu sunt, aşa cum aţi spus şi dumneavoastră, un pic cam *idiota*. Aşa că atunci când a primit ordinul să mă ucidă, nu a făcut-o. Nu îmi dau seama dacă aşa ceva se poate numi prietenie, dar relaţia noastră a plecat de la această întâmplare.

— A refuzat să execute un ordin? Pentru aşa ceva nu există nicio scuză.

— Dumnezeu ştie! îi plăcea să-şi cultive propriile legume. După ce soţia lui a murit, am început să mă duc p la el. Mă servea cu votcă făcută de el, îmi dădea să mănânc din castraveţii din grădina lui şi-mi spunea că nu oricine are şansa să stea la masă cu călăul lui. Gogonele murate, ardei şi pâine neagră. Votcă aromată.

— Aţi spus că era comunist.

— Un foarte bun comunist. Ar fi participat la puciul pus la cale de Partid, dacă acesta n-ar fi fost condus de imbecili, aşa cum spunea el. În loc de asta, s-a apucat de băut şi a intrat într-un fel de declin. Spunea că nu mai există ruşi adevăraţi, numai nişte eunuci, şi că ultimul rus, ultimul comunist adevărat rămas pe Pământ era Castro. La vremea respectivă, Arkadi considerase, bineînţeles, că era vorba de cuvinte spuse la beţie, un detaliu despre care nu avea însă de gând să-i pomenească lui Osorio. Spunea că vrea să-şi găsească un post undeva în afara Moscovei. N-

am bănuit niciodată că se gândea la Cuba.

— Când l-aţi văzut ultima oară pe colonel?

— Nu l-am văzut de mai bine de un an.

— Păi aţi spus că eraţi prieteni.

— Soţia mea nu-l simpatiza prea mult.

— De ce?

— O altercaţie mai veche. De ce a refuzat căpitanul să se uite la fotografia în care era Pribluda şi prietenii lui? întrebă Arkadi.

— Probabil că are el motivele lui, răspunse Osorio pe un ton care sugera că nici ea nu reuşise să înţeleagă comportamentul ofiţerului.

Florile de iasomie acopereau pereţii ca un fel de zăpadă, iar dinspre tomberoanele cu gunoi venea un miros dulce de coji de fructe.

Linia de demarcaţie dintre ocean şi uscat purta, aşa cum susţinea Osorio, denumirea de Malecon, un dig care proteja un bulevard cu şase benzi, mărginit de cealaltă parte de un şir de clădiri cu trei niveluri lipite una de cealaltă. Marea era neagră, iar pe bulevard traficul se redusese foarte mult. Clădirile pe lângă care treceau făceau parte din grupul extravagant pe care Arkadi îl zărise în zori de pe cealaltă parte a golfului; fără culori, slab luminate, construcţiile păreau acum nişte epave locuite. Opriră sub o arcadă şi Osorio descuie o poartă în spatele căreia se afla o scară cu trepte de piatră tocite. Urcară până la o uşă metalică ce dădea într-o sufragerie care părea adusă direct de la Moscova: lămpi discrete, un sistem stereo, tablă de şah, uşa de la intrare capitonată pe interior, perdele din dantelă la uşile care dădeau spre balcon. Pe un perete atârnau secera şi ciocanul sovietice ţesute în mătase. O măsuţă cu pahare pentru apă pe o tavă, lângă o solniţă. Pe rafturi, bibelouri care să aducă aminte de casă: cocoşi, urşi, catedrala Sf. Vasile. Într-un colţ, o chicinetă decorată cu flori de plastic, în care se vedea un aragaz cu două ochiuri, un frigider şi mai multe butelii. Sub chiuvetă se aflau mai multe sticle de Havana Club şi Stolicinaia.

Singurul element nelalocul lui în acea încăpere era un bărbat negru îmbrăcat cu o cămaşă albă, cu o bandană roşie în jurul capului şi cu bascheţi Reebok în picioare, care şedea într-un colţ pe un scaun şi ţinea în mână un baston alb şi lung. Arkadi rămase câteva clipe fără respiraţie până reuşi în sfârşit să-şi dea seama că era vorba despre o păpuşă în mărime naturală. Sprâncenele, nasul, gura şi urechile erau foarte rudimentar modelate, lucru care nu făcea decât să scoată şi mai mult în evidenţă strălucirea ochilor de sticlă.

— Ce-i asta?

— Chango.

— Chango?

— Un duh Santeria.

— Am înţeles. Şi de ce să aibă Pribluda aşa ceva?

— Nu ştiu. Nu pentru asta am venit, spuse Osorio. Se părea că veniseră pentru a vedea cât de conştiincios cercetase ea apartamentul în căutare de amprente, pe fiecare uşă, toc, clanţă sau buton. Unele amprente fuseseră ridicate, după cum indicau urmele de transfer. Multe însă erau încă vizibile ca nişte spirale de culoare maro.

— Dumneavoastră aţi făcut toate astea? o întrebă el pe Osorio.

— Da.

— Cu praf maro? Arkadi nu mai văzuse aşa ceva până atunci.

— Praf pentru amprente cubanez. În această Perioadă Specială, prafurile din import sunt prea scumpe. Obţinem praf pentru amprente din frunze de palmier arse.

Osorio nu iertase nimic. Sub lampă, într-un vas cu nisip, se vedea o mică broască ţestoasă, obtuză în armura ei. Un animal de companie perfect pentru un spion, îşi spuse Arkadi. Carapacea ţestoasei era marcată şi ea cu o amprentă maro.

— Pribluda ar fi putut obţine o locuinţă de protocol, dar a preferat să închirieze ilegal această locuinţă de la cubanezul de la parter, spuse femeia.

— De ce credeţi că a făcut asta?

În loc de răspuns, Osorio deschise uşile balconului făcând ca perdelele să se ridice ca nişte aripi din cauza curentului. Arkadi se strecură afară din încăpere printre două scaune din aluminiu, se opri la balustrada de marmură a balconului şi-şi ridică mai întâi privirea spre bolta neagră a cerului şi apoi spre Malecon, ce se întindea în faţă ca o curbă elegantă punctată de luminile lampadarelor. Dincolo de dig, se vedea fulgerarea unui far şi luminile de pe puntea unui cargou ce tocmai intra în golf. Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu întunericul, reuşi să vadă şi lămpile de pe vasele de pescuit şi, mai aproape de ţărm, o mulţime de licăriri ca de luminări.

— *Neumăticos*, spuse Osorio.

Arkadi îşi putea imagina pescarii, o flotilă de camere de cauciuc care se legănau în ritmul valurilor negre.

— De ce nu era sigiliul poliţiei pe uşa de la intrare? întrebă el.

— Fiindcă nu facem nicio investigaţie.

— Şi atunci ce căutăm *noi* aici?

— O simplă vizită ca să vă satisfacem curiozitatea.

Femeia îl conduse înapoi în apartament, traversară un salonaş, porniră pe un coridor de unde se putea vedea un colţ din spălătorie şi ajunseră într-o încăpere în care se aflau un birou vechi de lemn, un calculator cu imprimantă şi nişte rafturi pline cu dosare cu eticheta Ministerului Cubanez al Zahărului şi albume foto. Sub imprimantă, două serviete, una din piele maro, cealaltă dintr-un plastic verde foarte urât. Pereţii erau acoperiţi cu hărţi ale Cubei şi Havanei. Arkadi îşi dădu seama că insula era destul de mare, cu o lungime de 1200 de kilometri. Deschise un album plin cu fotografii care înfăţişau o vegetaţie care semăna cu nişte bambuşi verzi.

— Câmpuri cu trestie de zahăr, spuse Osorio. Probabil că Pribluda le-a vizitat pentru că noi continuăm să depindem de Rusia în ceea ce priveşte combinele.

— Înţeleg. Arkadi puse albumul jos şi se îndreptă spre harta Havanei.

— Unde ne aflăm?

— Aici. Osorio arătă cu degetul spre locul unde bulevardul Malecon cotea spre est, spre Castillo de San Salvador, unde digul se termina şi începea Havana Vieja şi golful. Spre vest, se întindeau cartierele Vedado şi Miramar. Într-un punct din acest din urmă cartier, Pribluda scrisese de mână „Ambasada Rusiei”.

— De ce întrebaţi?

— Îmi place să ştiu unde mă aflu.

— Oricum plecaţi în noaptea asta. Nu contează dacă ştiţi unde vă aflaţi sau nu.

— Aveţi dreptate. Arkadi aruncă o privire şi văzu că şi butonul de pornire al calculatorului fusese acoperit cu praf maro în căutare de amprente. Frumos. Aţi terminat aici?

— Da.

Pomi maşinăria şi ecranul monitorului începu să pulseze într-un albastru electric, plin de promisiuni. Arkadi nu se considera pe sine drept un mare adept al computerelor, dar la Moscova criminalii erau în pas cu timpurile şi devenise absolut necesar ca investigatorii să fie în măsură să deschidă dosarele electronice ale suspecţilor sau ale victimelor. Ruşii erau îndrăgostiţi de poşta electronică, de Windows, de foile de calcul; documentele de hârtie erau arse imediat, în timp ce informaţiile incriminatoare în format electronic erau păstrate intacte %ub protecţia unor coduri de acces greu de ghicit: numele primei iubite, o actriţă favorită, numele unui câine. În clipa în care Arkadi făcu un clic pe pictograma Programs, apăru o fereastră care îi cerea o parolă.

— O ştiţi? întrebă Osorio.

— Nu. Un spion care se respectă foloseşte fără îndoială o parolă aleasă la întâmplare. Ne-am putea petrece toată viaţa aici încercând s-o ghicim.

Arkadi începu să caute prin sertarele biroului. Se aflau acolo pixuri, clame, ţigări de foi, hârţi, lupe, cuţite de ascuţit creioane şi plicuri de culoare maro pentru valiza

diplomatică. Nici urmă de vreo parolă ascunsă într-o cutie de chibrituri.

— Dacă există telefon de ce nu avea şi fax?

— Liniile telefonice de aici sunt de dinainte de Revoluţie. Nu sunt suficient de bune pentru transmisia prin fax.

— Liniile telefonice au cincizeci de ani?

— Mulţumită embargoului american şi Perioadei Speciale…

— Cauzată de Rusia, ştiu.

— Da. Osorio apăsă brusc pe butonul calculatorului şi închise sertarul. Opriţi-vă! Nu sunteţi aici ca să investigaţi o crimă. Aţi venit numai pentru a verifica modul în care s-a făcut căutarea amprentelor.

Arkadi remarcă urmele amprentelor pe tocurile uşii, pe suprafaţa biroului, pe scrumieră şi pe telefon. Osorio îl obligă s-o urmeze mai departe pe coridor până într-un dormitor în care se afla un pat îngust, o noptieră, un scrin, un radio portabil, un raft cu cărţi şi, atârnat de perete, un portret decolorat al decedatei doamne Pribluda. Lângă el se afla o fotografie a fiului, care purta un şorţ de bucătărie şi privea în sus spre un blat de pizza care se rotea în aer. Pe scrin se afla o ramă goală.

— Era o fotografie aici? întrebă Arkadi.

Osorio ridică din umeri. Materialul documentar din dormitor era alcătuit din mai multe exemplare din dicţionarul spaniol-rus, ghiduri de călătorie, exemplare din *Steaua*

Roşie şi *Pravda*, toate reflectând interesele unui comunist sănătos, de modă veche. Suprafaţa scrinului era curată, dar pe ea se vedeau urme de praf pentru amprente. În dulapul din perete se aflau mai multe haine, o masă de călcat şi un fier care fusese acoperit şi el cu praf pentru amprente. Aşezate ordonat pe podea se aflau o pereche de sandale de cauciuc, o pereche de pantofi de lucru şi o valiză subţire şi goală. Arkadi rămase o clipă ţintuit locului când auzi sunetul unei tobe venind din apartamentul de dedesubt, un ritm tectonic cu accente latine.

Osorio deschise uşa de la capătul coridorului care dădea într-o baie cu pereţii acoperiţi cu plăci de faianţă crăpate, însă foarte curate. Un burete şi o bucată de săpun erau atârnate cu o sfoară legată de ţeava duşului. Pe colţul dulăpiorului cu oglindă se vedea o amprentă în toată splendoarea, în timp ce alta se zărea sub lanţul de la toaletă.

— Nu v-a scăpat nimic, zise Arkadi. Mă întreb însă de ce v-aţi chinuit atâta.

— Acceptaţi că acesta este apartamentul lui Pribluda?

— Se pare că da.

— Şi că amprentele pe care le-am găsit aici sunt ale lui Pribluda?

— Nu le-am cercetat în adevăratul sens al cuvântului, dar hai să zicem că da.

— Vă aduceţi aminte că la autopsie i-aţi spus căpitanului Arcos că e vorba despre un mod ciudat de pescuit pentru un rus?

— Pe mare cu o cameră de cauciuc? Da, era pentru prima dată când vedeam aşa ceva.

Femeia îl conduse înapoi în spălătorie şi aprinse becul care atârna în tavan, astfel încât Arkadi putu să vadă, lângă bazinul de ciment şi sârmele pentru haine, mai multe role de gută şi borcane pline cu cârlige aranjate pe dimensiuni. Fiecare borcan fusese acoperit cu praf pe care se vedeau clar amprente. Detectivul Osorio îi întinse lui Arkadi o agendă cu amprentele ridicate. Acesta remarcă imediat o amprentă mare, cu o buclă distinctivă, traversată de o cicatrice, amprentă identică cu cele pe care le văzuse pe sticlele cu băutură. Pe un borcan găsi aceeaşi amprentă acoperită cu atenţie cu praf.

— Era dreptaci?

— Da.

— După unghiurile de aici puteţi vedea că amprentele de pe borcan sunt ale degetului mare şi ale indexului de la mâna dreaptă şi că amprentele de pe sticlă sunt ale degetelor de la mâna stângă. Sunt peste tot, pe

tocurile uşilor, pe oglinzi. Deci, după cum vedeţi, prietenul dumneavoastră rus era pescar cubanez.

— Cadavrul, de cât timp e în apă?

— Conform celor spuse de doctorul Blas, de aproximativ două săptămâni.

— N-a mai fost nimeni pe aici de atunci?

— I-am întrebat pe vecini. Nu.

— Înseamnă că broasca ţestoasă e moartă de foame.

Arkadi se întoarse în camera din faţă, repetând în gând, din obişnuinţă, topografia apartamentului: balcon, sufragerie, spălătorie, birou, baie, dormitor. În frigider se aflau câteva borcane cu iaurt, salată, vinete, ciuperci murate şi şase filme color de 35 mm. îi dădu broaştei ţestoase câteva frunze de salată şi aruncă o privire spre păpuşa neagră care stătea pe scaunul din colţ.

— Trebuie să recunosc că sunt nişte aspecte noi ale omului pe care îl ştiam eu. I-aţi găsit maşina?

— Nu.

— Cunoaşteţi marca?

— Lada. Femeia clătină uşor din cap ca pentru a da mai multă greutate cuvintelor ei. Oricum nu mai contează.

Avionul dumneavoastră pleacă peste patru ore. Cadavrul este pregătit să fie urcat în avion. Şi dumneavoastră o să-l însoţiţi. De acord?

— Bănuiesc că aşa voi face.

Osorio se încruntă, nemulţumită de nuanţa care se ghicea în răspuns.

În maşină, pe drumul de întoarcere, Osorio îl întrebă:

— Spuneţi-mi şi mie, aşa din curiozitate, sunteţi bun ca investigator?

— Nu prea.

— Dar de ce?

— Din mai multe motive. Am avut şi eu cândva o rată destul de bună de succes, aşa cum spunea şi căpitanul dumneavoastră. Asta se întâmpla însă pe vremea când crimele din Moscova erau opera unor amatori înarmaţi cu ţevi din oţel şi sticle de votcă. Acum avem de-a face cu profesionişti dotaţi cu artilerie grea. În plus, deşi în miliţie

nu s-a plătit niciodată bine, era cel puţin o sursă sigură de venit. Acum însă, când cei din miliţie nu şi-au mai primit salariile de şase luni, lumea nu mai lucrează cu acelaşi zel. Mai e şi problema că dacă progresezi într-un caz de crimă la ordin şi cel care a dat ordinul îl invită pe procuror la masă şi-i oferă o casă de vacanţă în Ialta, cazul pică. Aşa că procentajul cazurilor rezolvate cu succes nu mai e de multă vreme un motiv de mândrie. Şi, fără îndoială, talentele mele nu mai sunt ce-au fost.

— Aţi pus atât de multe întrebări.

— Deformaţie profesională. Un automatism, se gândi Arkadi, ca şi cum ar fi fost vorba despre un robot care intra automat în acţiune la scena crimei, a oricărei crime. Era supărat mai mult pe el însuşi decât pe ea. De ce începuse să-şi bage nasul? Ajunge! Osorio avea dreptate. îi simţi privirea îndreptată asupra lui. Numai pentru o clipă însă.

Din cauza unei pene de curent, femeia trebui să-şi concentreze întreaga atenţie asupra străzilor întunecate. În gândurile lui Arkadi îşi făcu loc seringa din buzunar, ca acul unei busole.

Se opriră să aştepte trecerea unor capre care hoinăreau pe stradă şi farurile luminară un perete pe care scria „*Venceremos*! Arkadi încercă să pronunţe în gând cuvântul, însă Osorio îl surprinse.

— „*Venceremos*!” înseamnă „Vom învinge!”. În ciuda Americii şi a Rusiei, vom învinge!

— În ciuda istoriei, a geografiei, a legii gravitaţiei?

— În ciuda tuturor! La Moscova nu mai aveţi astfel de inscripţii, nu-i aşa?

— Ba avem inscripţii. Numai că sunt despre Nike şi Absolut.

Surprinse o fulgerare în privirea piezişă a lui Osorio. Ajunseră la apartamentul ambasadei şi detectivul îi spuse că un şofer avea să-l ducă la aeroport peste două ore.

— Şi-l veţi avea drept tovarăş de călătorie şi pe prietenul dumneavoastră.

— Să sperăm că este cu adevărat vorba despre

colonel.

Remarca lui o irită pe Osorio mai mult decât intenţionase el.

— Un rus viu, un rus mort, e greu să-ţi dai seama care e diferenţa.

— Aveţi dreptate.

Arkadi se trezi singur din somn. Undeva se auzea un ritm obsedant de rumba. Nu reuşea să-şi dea seama de unde, din clădire sau din afara acesteia, tot ce ştia era faptul că muzica aceea, care nu mai contenea, era cauza extenuării sale.

Descuie uşa şi-şi aprinse o ţigară, atent să nu-i cadă scrum pe mânecă. Era un pardesiu de caşmir pe care îl primise de la Irina drept cadou de nuntă, o haină neagră şi moale, care, după cum spunea ea, îl făcea să semene cu un poet. Cu pantofii lui ruseşti cu talpă subţire şi cu pantalonii boţiţi, chiar că aducea cu un poet. Era o haină norocoasă, imună la gloanţe. Trecuse odată prin mijlocul unui schimb de focuri pe Arbat ca un sfânt în armură; înţelesese mai târziu că nimeni nu trăsese în el, fiindcă îmbrăcat în haina aceea miraculoasă nu semăna nici cu gangsterii, nici cu miliţienii.

Mai mult decât atât, haina păstrase o urmă persistentă din parfumul Irinei, o amintire secretă şi, atunci când durerea pierderii ei devenea insuportabilă, acest miros reprezenta ultimul lui aliat împotriva deznădejdii.

Fusese foarte ciudat că Osorio îl întrebase dacă e un bun investigator. Ceea ce nu-i spusese era faptul că munca lui de la Moscova suferea din cauza a ceea ce fusese denumit oficial drept „neatenţie41. Asta când se ducea totuşi la lucru. Rămânea în pat cu zilele, învelit cu haina de caşmir şi nu se ridica în picioare decât ca să mai fiarbă nişte apă ca să facă ceai. Aştepta să vină noaptea şi abia apoi ieşea să-şi cumpere ţigări. îi ignora pe colegii care veneau la uşă să vadă ce mai face. Crăpătura din tavanul dormitorului din Moscova semăna de departe cu linia ţărmului vestic al Africii şi, stând nemişcat cu ochii în sus,

reuşea să prindă acel moment al zilei în care lumina care intra pieziş pe fereastră transforma micile neregularităţi ale tencuielii în adevăraţi munţi, iar crăpăturile şi zgârieturile într-o reţea de râuri şi afluenţi. Având drept pânză pe catarg o haină neagră, vasul lui naviga spre porturile ademenitoare ale lumii sale imaginare.

Neatenţia era cea mai gravă crimă care se putea imagina. Văzuse tot felul de victime, de la cele cu trupuri aproape neatinse, găsite moarte în somn, până la cele măcelărite, alterate monstruos în moarte. Părerea lui era că, în general, toate aceste victime ar sforăi uşor prin somn şi ar râde şi acum la auzul unei glume bune, dacă cineva ar fi fost mai atent la mişcarea unui cuţit, a unui pistol sau poate a unei seringi. Toată dragostea din lume nu putea înlocui o clipă de neatenţie.

Să presupunem că te afli pe puntea unui feribot care traversează o strâmtoare îngustă şi, cu toate că distanţa este foarte mică, vine un val mare şi vasul se scufundă. Ajungi în apa rece, iar fiinţa pe care o iubeşti cel mai mult pe lume este prinsă de mâna ta. Tot ce ai de făcut ca să-i salvezi viaţa este să nu-i dai drumul. Şi deodată, te uiţi şi vezi că palma ta e goală. Neatenţie! Slăbiciune! Nopţile celor astfel condamnaţi sunt mai lungi decât ale celorlalţi dintr-un motiv foarte evident. Pentru că ei încearcă în permanenţă să dea timpul înapoi, să se întoarcă la momentul acela fatidic şi să nu dea drumul la mână. Şi acest lucru se întâmpla mai ales noaptea, când se pot concentra mai bine.

În întunericul încăperii îi reveni în faţa ochilor policlinica din apropiere de Arbat, unde el, ca un îndrăgostit îngrijorat, o dusese pe Irina ca să-i trateze o infecţie. Ea tocmai se lăsase de fumat – se lăsaseră amândoi în acelaşi timp – şi, exasperată de atmosfera din camera de aşteptare, îl rugase să se ducă până la un chioşc de ziare şi să-i cumpere o revistă, *Elle* sau *Vogue*, indiferent cât de veche. Îşi aducea aminte lipăitul ridicol al pantofilor săi când traversase încăperea şi, afară, anunţurile lipite pe copaci – „De vânzare! Cele mai bune

medicamente!” – care explicau, într-un fel, penuria de medicamente din clinică. Puful plopilor se ridica în lumina serii de vară. La ce se gândise oare, oprit visător pe treptele clinicii? La faptul că aveau, în sfârşit, o viaţă normală, o oază binecuvântată, deasupra haosului general? în timpul acesta, asistenta o dusese pe Irina în sala de consultaţie. (De atunci devenise mai tolerant cu ucigaşii. Cu cei care pun la cale ambuscade, trag fire frumos colorate, umplu maşina cu Semtex, îşi dau cu adevărat silinţa. Dar cel puţin aceştia ucid în mod deliberat.) Medicul îi explică Irinei că în clinică nu se mai găsea Bactrim, medicamentul folosit de obicei pentru ce avea ea. Era cumva alergică la ampicilină, la penicilină? Da, Irina avea mereu grijă ca acest lucru să fie subliniat pe fişa de observaţie. În acel moment, telefonul din buzunarul medicului începuse să sune şi individul ieşise pe culoar să vorbească cu brokerul său despre un fond de investiţii românesc care promitea un profit de 300%. Asistenta din sala de consultaţie tocmai aflase şi ea că apartamentul în care locuia fusese vândut de primărie unei companii elveţiene care voia să construiască acolo birouri. Unde să se plângă şi ea? Prinsese din zbor cuvântul „penicilină11. Pentru că în clinică nu se mai găseau medicamente, îi făcu repede Irinei o injecţie intravenoasă şi părăsi încăperea. Execuţiile ar trebui să fie la fel de rapide şi de eficiente.

Cu revista în mână, Arkadi se întorsese la clinică urmărind puful care plutea în aer. Irina era deja moartă. Asistentele încercaseră să-l împiedice să intre în sala de consultaţii, o mare greşeală. Medicii încercaseră să-l împiedice să ajungă la cearşaful care acoperea masa de consultaţie, de asemenea, o mare greşeală, care duse la răsturnarea tăvilor cu instrumente, la călcarea în picioare a bonetelor personalului medical. Până la urmă, sunaseră la miliţie să-l ia de acolo pe nebun.

O adevărată melodramă. Irina ura melodrama, excesele demonice ale unei Rusii în care mafioţii purtau pe sub fracuri veste antiglonţ, în care miresele se îmbrăcau în dantelă transparentă, unde cel mai atrăgător avantaj al

ocupării unei funcţii publice era imunitatea în faţa legii. Irina condamna toate acestea şi fără îndoială că ar fi fost grozav de stingherită dacă ar fi ştiut ce melodramă se petrece la moartea sa.

Mai erau cinci ore până la plecarea avionului. Problema cea mai mare a companiilor aeriene era faptul că nu le permiteau pasagerilor să poarte arme. Dacă acest lucru ar fi fost posibil, şi-ar fi adus arma aici şi s-ar fi împuşcat purtând în gând priveliştea tropicală a acoperişurilor întunecate pline cu rufe puse la uscat, ca nişte pânze de corabie, şi a unui cer plin de constelaţii necunoscute.

Care fusese oare ultima imagine pe care o văzuse Irina la clinică? Ochii lărgiţi de groază ai asistentei care începea să înţeleagă grozăvia greşelii pe care o făcuse? Nu prea adânc, doar intravenos, suficient de adânc. Probabil că-şi dăduseră seama amândouă. În câteva secunde, pe braţul Irinei apăruse un cerc roşu şi începură s-o usture ochii. Lui Arkadi i se permisese să citească după aceea declaraţiile, ca un fel de favoare profesională. *Irina Asanova Renkova a deschis uşa care dădea în hol, a întrerupt convorbirea telefonică a medicului şi a ridicat spre el flaconul gol*. Probabil că deja respiraţia i se transformase într-un fel de horcăit. În timp ce medicul striga după *aparatura de resuscitare*, Irina începuse să tremure şi să transpire, ritmul bătăilor inimii schimbându-se în permanenţă, ca poziţia unui zmeu aflat în puterea curenţilor de aer. Până când reuşiseră să aducă aparatura, ea intrase deja într-o stare de *şoc analdactic profund*, traheea i se blocase, iar inima se oprise de câteva ori. *Adrenalina care ar fi trebuit să se găsească în trusa de resuscitare*, şocul care ar fi putut să-i repornească inima aidoma arcului unui ceas şi care i-ar fi putut debloca traheea, fusese pusă în altă parte, lipsea, o greşeală nevinovată. Intrat în panică, medicul încercase să deschidă dulăpiorul cu medicamente şi reuşise să *rupă cheia în broască*. Ceea ce fusese ca un fel de lovitură de graţie.

Când Arkadi ridicase cearşaful care acoperea masa

de consultaţie, constatase cu stupoare prin câte trecuse Irina în scurtul interval de timp în care el se dusese până la chioşcul cu ziare. Fire de păr în dezordine îi acopereau faţa închisă la culoare, de parcă stătuse scufundată în apă cel puţin o zi. Descheiată la piept, rochia lăsa să se vadă pe piele urmele încercărilor de resuscitare. Avea pumnii strânşi şi corpul abia începuse să se răcească. Arkadi îi închisese ochii, îi dăduse la o parte părul de pe frunte şi îi încheiase nasturii de la rochie, în ciuda rugăminţilor medicului de a nu „deranja cadavrul 14. Drept răspuns, Arkadi îl ridicase pe medic în sus şi-l aruncase spre dulapul cu medicamente, ai cărui pereţi de sticlă ar fi trebuit să fie insacabili. Forţa impactului făcuse să se spargă sticla dulapului, să se împrăştie pe jos instrumentele şi să se verse mai multe recipiente cu alcool, lucru care umplu de mirosuri aerul din încăpere. După ce personalul medical fugise şi salonul rămăsese în stăpânirea lui, Arkadi îşi împăturise haina şi făcuse din ea o pernă pentru iubita lui.

Nu se considerase niciodată drept un mare melancolic, nici măcar pe o scară tipic rusească. Sinuciderea nu era ceva obişnuit în familia lui – cu excepţia mamei sale. Însă ea dramatizase mereu lucrurile. Ei bine, mai era şi tatăl lui, dar acesta fusese mereu un ucigaş. Arkadi refuzase această soluţie, nu atât din considerente morale, cât mai ales din politeţe, fiindcă nu voia să facă greutăţi. Exista, de asemenea, şi întrebarea cum s-o facă. Spânzurarea nu era chiar atât de sigură şi, în plus, nu voia să lase o privelişte atât de neplăcută pentru cei care aveau să-l descopere. Moartea prin împuşcare ar fi fost foarte zgomotoasă. Necazul era că pentru a fi expert în sinucideri trebuia mult exerciţiu şi el văzuse destule tentative nereuşite ca să-şi dea seama ce uşor era să ratezi. Cel mai simplu ar fi fost să dispară. Faptul că se afla la Havana îl făcea să se simtă pe jumătate dispărut.

Pe vremuri, nu gândea deloc aşa. Obişnuia să-i pese de ceilalţi semeni ai săi. îi considerase întotdeauna pe sinucigaşi nişte egoişti, nişte nesimţiţi care-şi lasă în urmă

cadavrele ca să-i sperie pe alţii, care aşteaptă să vină altcineva să le cureţe mizeria. El reuşise mereu s-o ia de la capăt, să se dedice unei cauze nobile, să lase timpul să vindece rănile. Numai că de data aceasta nu mai voia ca amintirea să dispară. Acum era momentul s-o facă, cât timp şi-o amintea cum respira în somn, cât timp continua să simtă căldura spatelui ei, felul în care se răsucea dimineaţa spre el, cât timp încă mai credea că totul nu fusese decât un vis şi că avea să se trezească din nou lângă ea, că avea să o audă mişcându-se în cealaltă cameră sau să o vadă mergând pe stradă. Dacă prin gestul său avea să-i deranjeze pe ceilalţi, ei bine, îşi cerea scuze.

Scoase din buzunarul jachetei seringa pe care o furase din sala de îmbălsămare. O furase dintr-un impuls de moment, fără niciun plan conştient, fără ca vreo parte a creierului lui să recunoască vreo oportunitate şi să stabilească din mers vreo agendă de priorităţi. Toată lumea ştia că în Cuba era mare criză de materiale medicale şi uite că apăruse el ca să fure o seringă. Desfăcu punga de plastic şi vărsă conţinutul pe masă: o seringă pentru îmbălsămat de 50 cm^3 cu acul de rigoare. Numai acul avea 10 cm lungime, îl montă la seringă şi trase de piston ca să o umple cu aer. Scaunul pe care stătea avea un picior mai lung şi tocmai găsise o poziţie în care nu se mai mişca. Îşi suflecă mâneca hainei şi a cămăşii de la mâna stângă şi lovi partea interioară a antebraţului ca să iasă în evidenţă vena. Trebuia să treacă aproximativ un minut după introducerea aerului în sânge, până ca inima să se oprească. Numai un singur minut, nu cinci, cât fusese Irina condamnată să agonizeze. Trebuia ca aerul să fie introdus totodată, nu sub forma unui şir de bule, fiindcă inima avea să încerce să se lupte înainte de a fi învinsă. O pală de vânt dădu la o parte oblonul de la fereastră. Arkadi era un perfecţionist, aşa că se ridică să tragă oblonul la loc şi apoi se aşeză din nou la masă. Îşi mai atinse pentru ultima dată obrazul de haina de caşmir, moale ca blana unei pisici, îşi suflecă din nou mâneca şi-şi înfipse acul în venă. Picături de sânge îşi făcură imediat apariţia în

interiorul seringii.

Printre bătăile puternice ale inimii reuşi să distingă nişte lovituri în uşă.

— Renko! se auzi vocea lui Rufo.

Arkadi de-abia începuse să împingă pistonul şi nu dorea ca prăbuşirea lui pe podea să fie auzită şi de altcineva. Moartea pentru care se pregătea era cumva asemănătoare cu cea cauzată de decompresia rapidă a scufundătorilor de mare adâncime şi convulsiile aveau să fie, fără îndoială, foarte zgomotoase. La fel ca un scufundător care se ascunde sub suprafaţa apei, rămase nemişcat, aşteptând ca vizitatorul său să plece. Numai când văzu că loviturile în uşă devin din ce în ce mai insistente, strigă:

— Lasă-mă în pace!

— Deschide uşa, te rog!

— Lasă-mă în pace!

— Lasă-mă să intru! Te rog, e important!

Arkadi îşi scoase acul, îşi legă o batistă în jurul braţului, îşi coborî mâneca şi lăsă seringa să cadă în buzunarul hainei, înainte de a întredeschide uşa.

— Ai venit cam devreme.

— Adu-ţi aminte că am vorbit despre trabucuri. Rufo reuşi să-şi facă loc în cameră, mai întâi cu laba piciorului, apoi cu tot piciorul şi după aceea cu un braţ. Se schimbase şi acum era îmbrăcat într-un fel de trening dintr-o bucată şi avea în mână o cutie de lemn deschisă la culoare, sigilată cu o bandă pe care se vedea un desen impozant cu două săbii încrucişate.

— Montecristo. Făcute manual din cele mai fine frunze de tutun din lume. Un fel de Sfântul Graal pentru un fumător de trabuc.

— Eu nu fumez ţigări de foi.

— Le poţi vinde. La Miami poţi vinde cutia asta cu o mie de dolari. La Moscova probabil pe mai mult. Pentru tine, o las la o sută de dolari.

— Nu mă interesează şi nu am o sută de dolari.

— Cincizeci. De obicei, nu le dau aşa de ieftin, dar…

Rufo îşi întinse mâinile în lături ca un milionar rămas fără mărunţiş.

— Pur şi simplu nu mă interesează.

— Bine, bine. Rufo era dezamăgit, dar nu mai insistă. Ştii, cred că mi-am uitat bricheta aici. Ai văzut-o cumva?

Arkadi se simţea ca şi cum ar fi vrut să sară dintr-un avion şi toată lumea trăgea de el să-l oprească. În sufragerie nu era nici urmă de brichetă. Arkadi căută şi în baie şi dormitor. Nimic. Când se întoarse în camera de la intrare, Rufo scormonea prin punga de hârtie în care se aflau efectele lui Pribluda.

— Acolo nu e nicio brichetă.

— Am vrut doar să verific dacă ai primit totul, zise Rufo şi ridică mâna în care ţinea bricheta. Am găsit-o.

— La revedere, Rufo!

— Mi-a făcut plăcere să discut cu tine. Ne vedem peste o oră. Nu te voi mai deranja până atunci. Rufo se retrase spre uşă mergând de-a îndărătelea.

— Niciun deranj, dar la revedere până atunci.

De îndată ce Rufo dispăru pe trepte, Arkadi îşi trase din nou în sus mâneca hainei, căută vena cu degetul mare şi o lovi cu arătătorul. Dorinţa de a termina mai repede era atât de mare, încât rămăsese în cadrul uşii deschise. Brusc, lumina de pe casa scării se stinse. Pană tipică socialismului, un bec aici, unul dincolo. În lumina care venea din apartament, braţul lui gol părea din marmură. Din alt apartament se auzeau ritmuri de samba. Dacă vreodată Cuba avea să se scufunde în ocean, probabil că apa avea să bolborosească încă multă vreme după aceea din cauza muzicii.

I se uscase gâtul. Se sprijini de zid, scoase seringa din buzunarul hainei, atinse uşor vena cu vârful acului şi o picătură roşie apăru imediat şi începu să se scurgă spre încheietură. O şterse imediat ca să nu-şi murdărească haina de caşmir. Auzi deodată cum cineva urcă scara şi, cu seringa în mână, nedorind să transforme ultimele sale clipe într-un spectacol public, închise uşa şi rămase lipit de ea. Paşii se opriră exact în faţa uşii lui.

— Da? întrebă Arkadi.

— Am uitat trabucurile, îl auzi din nou pe Rufo.

— Rufo…

De îndată ce Arkadi deschise uşa, Rufo îl luă pe sus şi-l purtă printre scaunele cu tapiţerie crem din sufragerie până în peretele opus, unde se aflau operele lui Fidel, îi înfipse antebraţul în gât şi începu să-l apese de uşa dulapului. Deşi Rufo era mare, individul era mult mai agil decât îşi imaginase Arkadi. Cu o mână îl ţinea ţintuit de dulap, iar pe cealaltă încerca s-o tragă înapoi. Arkadi îşi dădu seama că haina îi fusese fixată de dulap cu un cuţit pe care acum Rufo se chinuia să-l scoată ca să mai lovească încă o dată. Mişcarea pulpanei hainei descheiate îl indusese în eroare pe Rufo şi-l făcuse să greşească ţinta. Cealaltă problemă a lui Rufo era seringa înfiptă în urechea lui stângă, ceea ce însemna că un ac de oţel, lung de şase centimetri, se afla în creierul lui. Atacul fusese atât de rapid, încât Arkadi îi înfipsese seringa acolo fără să-şi dea seama. Obiectul atârnat de urechea lui reuşi până la urmă să atragă atenţia cubanezului, care, după ce aruncă o privire cu coada ochiului spre seringă, se uită uimit la Arkadi. Rufo se dădu un pas înapoi şi începu să dea din mâini ca un urs deranjat de o albină, întorcându-şi capul şi răsucindu-se pe loc. Începu să se aplece într-o parte din ce în ce mai jos, până când căzu într-un genunchi. Ţinea ochii strânşi şi până la urmă reuşi să scoată acul afară. Rufo clipi de câteva ori privind cu ochii plini de lacrimi la acul lung, plin de sânge şi apoi ridică fruntea spre Arkadi, căutând parcă o explicaţie.

— Nu aveai altceva de făcut decât să mai aştepţi puţin, îi spuse acesta.

Rufo se prăbuşi pe spate, cu ochii în continuare fixaţi la seringă, de parcă aceasta ar fi conţinut ultimele sale gânduri.

Deşi nu i-ar fi spus niciodată lui Renko, Ofelia Osorio lucrase odată pe un vas pescăresc cubanez construit de ruşi şi plin de consilieri ruşi, aşa că, nu numai că avea experienţă în a se confrunta cu „fraţii mai mari” şi

autoritari din nord, dar era şi antrenată în a-i ţine la distanţă cu un cuţit folosit la tăierea intestinelor. Înainte de asta, ca orice tânăr pionier, plin de idealuri, participase, la Moscova, ca delegat la o Conferinţă Internaţională a Tineretului şi vizitase Mausoleul lui Lenin, Universitatea Lumumba şi staţiile de metrou. Îşi amintea cum cei care mergeau cu metroul îşi schimbau fizionomia la vederea unor persoane de culoare. Cubanezii îşi atingeau uşor antebraţul, gest care însemna că se referă la negri. Ruşii se dădeau înapoi ca şi când s-ar fi ferit de un şarpe. Cel puţin aşa făceau la ei acasă. Pe mare însă, erau destul de dornici să experimenteze.

Şi nu era vorba numai despre ruşi. Veneau la Havana şi investigatorii vietnamezi şi Ofelia îi antrena atât pe bărbaţi, cât şi pe femei. Când fusese în vizită la Hanoi, descoperise că cele mai bune studente ale ei erau folosite pe post de dactilografe şi că, după cinele de solidaritate internaţională, farfuriile folosite de ea erau spălate de două ori.

Interesant era faptul că, atunci când bărbaţii europeni sau asiatici se întâlneau, în Cuba, cu fetele cubaneze, deveneau un fel de gurmanzi într-un magazin de dulciuri.

Bărbaţi care proveneau din familii decente se transformau pur şi simplu în animale în momentul în care debarcau. Afişe lipite pe străzi le avertizau pe fete să se asigure că turiştii foloseau prezervative. Existau echipe împotriva viciilor, de obicei conduse de detectivi, care însă aveau propriile lor *jineteras* pe care le exploatau. Grozav cuvânt, *jinetera*. Comic, folosit mai ales pentru descrierea unei fete călare pe un porc în călduri. Pe lângă cazurile obişnuite, Ofelia desfăşura, cu aprobarea tacită a superiorilor, o operaţiune pe cont propriu împotriva poliţiştilor corupţi. În orice caz, era pregătită mental pentru vizita unui investigator rus, cea mai proastă combinaţie dintre toate.

Locuia într-un *solar*, o alee de apartamente cu o singură cameră, foarte nimerit denumită după felul în care

camerele erau pârjoliţe de arşiţa zilei. În ciuda orei înaintate, Muriel şi Marisol, cele două fiice ale ei, leneveau, întinse pe podeaua răcoroasă, urmărind atent la televizor o emisiune despre delfini. Fetele aveau una opt şi cealaltă nouă ani, părul negru cu şuviţe blonde, iar strălucirea albastră a ecranului le învăluia feţele ca o mască. Mama Ofeliei se legăna în balansoar, prefăcându-se că doarme, un fel de mustrare fără cuvinte pentru faptul că fiica ei venea atât de târziu acasă şi că o aşteptase toată ziua cu orezul şi fasolea pe aragaz. Şi Ofelia avea destule să-i reproşeze mamei ei. Era destul de scandalos faptul că mama unui detectiv PNR îşi petrecea ziua făcând comisioane pentru toţi cei din *solar*, ducându-se după ţigări pentru unii, stând la coadă pentru o pereche de pantofi pentru alţii. „Zbate-te sau mori de foame”, răspundea bătrâna la protestele fiicei. „Cu salariul tău mare şi porţiile din familia noastră, fetele tale vor mânca două zile din trei. Doar ştii gluma: Care au fost cele trei realizări ale Revoluţiei? Sănătate, educaţie şi sport. Şi cele trei eşecuri? Micul dejun, prânzul şi cina. Se spune că Fidel a zis gluma asta. Mă întreb de ce”. Ofelia discuta în contradictoriu doar până la un anumit punct pentru că ştia că mama ei avea dreptate. În plus, existau atâtea alte lucruri asupra cărora să se certe. Cu o săptămână înainte, când ajunsese acasă, Ofelia găsise un portret al lui Che dat la o parte pentru a face loc unei poze cu Celia Cruz, ruptă dintr-o revistă. Cine ar fi înlocuit pe cel mai mare martir al secolului XX cu o trădătoare grasă şi bătrână din Florida? Mama ei, desigur, fără să se gândească de două ori.

Ofelia îşi înfăşură cureaua în jurul tocului pentru pistol, se dezbrăcă şi-şi aşeză frumos uniforma pe umeraş. Ca detectiv se putea îmbrăca şi în haine civile, dar ea prefera siguranţa pe care i-o ofereau pantalonii albaştri, tricoul gri cu emblema PNR pe buzunar, şapca cu propria emblemă imprimată. De asemenea, faptul că purta uniformă o ajuta să-şi menajeze hainele civile, două perechi de blugi, mari şi late. Se strecură într-o nişă acoperită cu o perdea, care servea drept toaletă şi duş şi

dădu drumul la walkmanul care atârna agăţat de o sfoară. Radioul fusese găsit pe Playa del Este, în timpul unei excursii cu familia. Le spusese fetelor ei să ignore „cuplurile îndrăgostite”, *jineteras* cu turiştii lor, dar după ce Muriel descoperise pe plajă ceva atât de incredibil, precum acel radio de mărimea unei scoici, cele două surori începuseră să scruteze plaja ca nişte vulturi, pregătite să caute comori în nisip imediat după plecarea vreunui „cuplu”.

Apa era călduţă şi abia curgea, însă Ofelia era obişnuită, îi trecea peste frunte, gât şi i se scurgea din palme. Era mândră, în secret, de părul ei, care era tuns scurt şi la fel de moale ca o şapcă din astrahan. Cuvintele melodiei erau provocatoare şi predominau instrumentele de percuţie. *Ţi-a căzut ţigara. Mi-ai spus cât de bună era şi cum tuturor femeilor le plăcea ţigara ta. De-abia am început să fumăm şi ţie ţi-a căzut ţigara*. Ofelia îşi relaxă umerii şi începu să se mişte în ritmul muzicii. Apa i se prelingea pe picioare.

În oglinda de deasupra chiuvetei, propria ei imagine începea să se înceţoşeze. O femeie de treizeci de ani, fiica unui culegător negru de trestie de zahăr. Deşi nu era vanitoasă, nu-i plăcea deloc dunga de unde începea bronzul – mai bine să ai aceeaşi nuanţă de maro peste tot. Se aplecă în faţă pentru a lăsa apa să-i curgă prin păr.

Detectivul din ea continua să-şi pună întrebări în legătură cu moartea rusului pe care îl găsiseră în apă. S-ar fi aşteptat la mult mai mult interes din partea ambasadei, iar faptul că aceştia erau gata să se descotorosească de cadavru, ca şi cum ar fi fost al unui câine lovit pe stradă, era practic o dovadă că individul se ocupa cu afaceri necurate. La urma urmei, golful era locul perfect pentru contrabandă, infiltrări şi spionaj asupra vapoarelor. Aşa cum însuşi El Comandante spunea, nu există niciun duşman mai periculos decât cel care ţi-a fost odată prieten.

Rusul cel nou era, într-un fel, un amestec de contradicţii. Haina din pluş era un semn clar de corupţie, în timp ce aspectul sărăcăcios al celorlalte haine indica o

nepăsare completă în legătură cu înfăţişarea lui. Pentru o clipă îi păruse un investigator destul de dinamic, pentru ca imediat după aceea să-l vadă căzând pradă unor gânduri numai de el ştiute. Era palid, dar ochii afundaţi în orbite aruncau scântei periculoase.

Săpunul cu care se spăla fusese obţinut de mama ei de la o prietenă care lucra într-un hotel şi era atât de catifelat, încât Ofelia nu se îndura deloc să iasă de sub duş, cel mai intim moment al zilei, în ciuda vocilor care se auzeau din celelalte apartamente din *solar*. Începu un alt cântec şi se hotărî totuşi să facă economie la baterii.

Îmbrăcată într-un pulover şi în blugi, îi puse lui Muriel orez în farfurie şi fasole lui Marisol, asortate cu nişte zgârciuri bine prăjite, despre a căror proveniență mama ei refuza să dea vreun indiciu. Din frigider scoase o sticlă de Miranda plină cu apă.

— La emisiunea culinară de astăzi au arătat cum să faci friptură din coajă de grepfrut, îi spuse mamă-sa. Au transformat o coajă de grepfrut în friptură. Nu-i aşa că-i uimitor? O revoluţie care devine tot mai fascinantă.

— Sunt sigură că era bună, zise Ofelia. Având în vedere circumstanţele.

— Au mâncat-o cu gusto. Cu gusto.

— Şi asta e bună, spuse Ofelia, în timp ce se chinuia să taie zgârciul. Ce ziceai că e?

— Un mamifer, oricum. Ai cunoscut vreun bărbat periculos astăzi, unul care ar putea să te ucidă şi să-ţi lase fetele fără mamă?

— Da, am cunoscut unul. Un rus.

Acum era rândul mamei să fie exasperată.

— Un rus e mai rău decât o coajă de grepfrut. De ce te-oi fi înrolat în poliţie? Tot nu reuşesc să înţeleg.

— Pentru a-i ajuta pe oameni.

— Oamenii de aici te urăsc. Nu vezi pe nimeni din Havana care să intre în poliţie, doar străini. Eram fericite în Hershey.

— Este un oraş-fabrică de zahăr.

— Asta da surpriză în Cuba!

— Nu poţi să te muţi în Havana dacă nu ai permis. Sunt expertă în munca pe care o fac. Ei mă vor aici, eu vreau să fiu aici şi la fel vor şi fetele.

Aceasta era o problemă în care Ofelia putea să conteze întotdeauna pe sprijinul fetelor ei.

— Noi vrem să stăm aici.

— Nimeni nu vrea să stea în Hershey. E un oraş-fabrică de zahăr.

Mama continuă:

— Havana e un oraş plin de fetele care vin din oraşe-fabrici de zahăr, fără să aibă permis oficial, şi fac toate o grămadă de dolari muncind din greu. Va veni şi ziua în care voi fi nevoită să caut prezervative pentru nepoatele mele.

— Bunico!

Bătrâna tăcu şi se concentrară toate, în tăcere, asupra zgârciurilor din farfurii.

— Deci, cum arată rusul ăsta? întrebă într-un sfârşit mama ei.

Întrebarea o uimi pe Ofelia.

— Odată, în Hershey, mi-ai arătat un preot care fusese caterisit din cauză că se îndrăgostise de o femeie.

— Mă mir că mai ţii minte, erai atât de mică. Da, era o femeie frumoasă, foarte credincioasă, şi a fost o poveste tristă pentru toată lumea.

— Aşa arată rusul.

Mama ei continua să gândească cu voce tare:

— Nu pot să cred că ţi-ai mai amintit de întâmplarea aceea.

Chiar când Ofelia credea că tensiunea din familie se liniştise destul de mult pentru o masă de seară, deşi târziu, sună telefonul. Doar ele aveau telefon în *solar*, iar ea îşi bănuia mama că l-ar fi folosit ca să conducă loteria din cartier. Loteria cubaneză ilegală era manipulată de loteria legală din Venezuela, iar cei care făceau pariuri şi aveau telefon aveau un mare avantaj. Ofelia se ridică şi, trecând încet pe lângă scaunele fetelor, se îndreptă spre telefonul din perete, cu o privire care spunea că nu are de gând să

participe la afacerile necurate ale altora. Mama ei o privi cu o faţă nevinovată cât timp dură conversaţia.

— Cine era?

— Era în legătură cu rusul, spuse Ofelia. A ucis pe cineva.

— Ah, sunteţi făcuţi unul pentru celălalt.

Când ajunse la apartament, căpitanul Arcos tocmai trântea receptorul în furcă şi-i spunea lui Renko:

— Ambasada dumneavoastră nu vă poate asigura protecţie. Vor fi din nou manifestări de furie din partea poporului cubanez faţă de cei care i-au trădat. Faţă de cei care sărută ca Iuda pentru treizeci de arginţi. Dacă ar fi după mine, n-aş lăsa nici măcar un singur rus pe stradă. N-aş putea să garantez pentru siguranţa unui rus nici măcar în cea mai sigură capitală din lume, atât de adâncă este ura cubanezilor. V-aţi târât umiliţi în tabăra duşmanilor şi acum le spuneţi şi cubanezilor că ar fi bine să facă la fel. Că istoria ne-a lăsat în urmă. Nu! Cuba are istoria ei. Cuba mai are încă istorie de făcut şi nu avem nevoie de instrucţiuni de la niciunul dintre foştii camarazi. Asta le-am spus celor de la ambasada dumneavoastră.

Arcos se ambalase atât de mult încât faţa i se umflase aproape. Sergentul Luna, un bărbat de culoare, era în picioare lângă el, uşor aplecat, ameninţător şi plictisit în acelaşi timp. Renko şedea calm, înfăşurat în haina lui. Rufo era întins în treningul lui argintiu, cu privirea aţintită la seringa pe care o strângea în mâna stângă. Ceea ce o uimea pe Ofelia era lipsa tehnicienilor. Unde era agitaţia normală a cameramanilor şi operatorilor de lumini, a experţilor în anchetare şi a detectivilor? Deşi nu punea la îndoială activitatea celor doi bărbaţi de la minister, îşi puse pe mâini o pereche de mănuşi chirurgicale, făcând mult zgomot.

— Şi căpitanul vorbeşte rusa, îi spuse Renko Ofeliei. Este o adevărată seară a surprizelor.

Arcos avea cam patruzeci de ani, se gândi Ofelia, exact generaţia care îşi irosise tinereţea învăţând ruseşte şi care avea cele mai mari resentimente. Nu era însă o

descoperire pe care să i-o împărtăşească şi lui Renko.

— Are dreptate totuşi, zise Renko. Ambasada mea nu pare dornică să mă ajute.

— Asta este explicaţia incredibilă pe care ne-o oferă dumnealui, spuse Arcos. Cum că Rufo Pinero, un bărbat fără antecedente, un apreciat sportiv cubanez, şofer şi traducător pentru ambasada lui Renko, l-a abordat cu intenţia de a-i vinde ţigări, a fost refuzat şi, cu toate acestea, s-a întors aici, în apartament şi, fără niciun avertisment, fără a fi provocat, l-a atacat pe Renko cu două arme, un cuţit şi o seringă şi, în timpul luptei, şi-a introdus accidental seringa în cap.

— Există vreun martor? întrebă Ofelia.

— Încă nu, spuse Arcos, ca şi când ar fi aşteptat să apară unul în orice moment.

Ofelia nu mai lucrase până atunci cu căpitanul, dar cunoştea acest tip de persoane, care se bazau mai mult pe bănuielile lor decât pe competenţă şi care ajungeau în posturi cu mult peste valoarea lor. Nu se putea aştepta la niciun fel de ajutor din partea lui Luna; sergentul părea să privească pe toată lumea, inclusiv pe Arcos, cu aceeaşi totală nepăsare.

Îi desfăcu treningul lui Rufo şi descoperi că acesta avea pe dedesubt tricoul şi pantalonii pe care îi purtase la morgă. Având în vedere căldura de afară, lucrul acesta nu prea avea sens. În buzunarul de la tricou îi găsiră o apărătoare din plastic în care se afla o carte de identitate de mărimea unui paşaport pe care scria: *„Rufo Pérez Pinero; Fecha de nacimiento*: *2*/*6*/*56*; *Profesion*: *traductor*; *Casado*: *no*; *Numero de habitación*: *155 Esperanza*, *La Habana*; *Status Militar*: *rezerva; Hemotipo*: *B* în colţul documentului era lipită fotografia unui Rufo mai tânăr şi mai slab. În acelaşi plastic se afla şi un bon de alimente, cu lunile înscrise pe coloane şi mai multe rânduri pentru orez, carne şi fasole. Din buzunarele lui Rufo scoaseră câţiva dolari, nişte pesos, cheile de la casă şi de la maşină, încercând să atingă totul cât mai puţin. Parcă îşi amintea că individul avusese şi o brichetă. Cubanezii erau foarte

atenţi la astfel de lucruri.

Nu ştia de ce, dar era convinsă că rusul căutase deja prin buzunarele lui Rufo şi că ea nu avea să găsească nimic din ceea ce el nu descoperise până atunci.

— Acum a început investigaţia? întrebă Renko.

— Va fi o investigaţie, promise Arcos, dar întrebarea e în legătură cu *ce*. Tot ceea ce faceţi dumneavoastră dă naştere la suspiciuni: atitudinea dumneavoastră faţă de autorităţile cubaneze, ezitarea de a identifica cadavrul colegului dumneavoastră şi acum, acest atac împotriva lui Rufo Pinero.

— Atacul meu împotriva lui Rufo?

— Rufo e cel care a murit, insistă Arcos.

— Căpitanul crede că eu am venit de la Moscova ca să-l atac pe Rufo? o întrebă Renko pe Ofelia. Mai întâi Pribluda şi acum eu. Crimă şi tentativă de crimă. Dacă nici asta nu investigaţi, atunci cu ce vă ocupaţi voi, oameni buni?

Ofelia era supărată, pentru că procedura de bază spunea că trebuie să investighezi cât mai repede locul crimei şi Luna nu făcuse absolut nimic. Se dădu puţin înapoi, ca să aibă o perspectivă mai largă asupra scenei şi văzu un cuţit înfipt, cam la nivelul pieptului, în panoul lateral din lemn al vitrinei şi, cu toate acestea, nicio carte de acolo nu fusese deranjată, nici măcar *Fidel y Arte*, o carte de format mare, cu multe ilustraţii. Niciun scaun rupt, nicio vânătaie pe corpul lui Renko, ca şi cum confruntarea n-ar fi durat decât o clipă.

— Prietenul tău era spion, iar tu eşti un criminal, izbucni Luna. Nu putem tolera aşa ceva!

Fără să-l mişte, Ofelia începu să cerceteze cuţitul înfipt în vitrină. Era de producţie braziliană, cu un mâner din fildeş şi argint, lama avea două tăişuri şi era ascuţită ca un brici. Înfipt în lemn, se vedea un fir de aţă neagră.

Arcos spuse:

— Le-am spus celor de la ambasadă că Renko nu este decât un vizitator obişnuit, că nu beneficiază de protecţie diplomatică. Acest apartament este ca orice alt apartament

cubanez, nu are protecţie extrateritorială. Aceasta este o problemă a cubanezilor, care ne priveşte în totalitate pe noi.

— Bine, spuse Renko. Cubanez era şi cel care a încercat să mă omoare.

— Nu ne creaţi dificultăţi. Din moment ce evenimentele sunt atât de neclare, iar dumneavoastră sunteţi în viaţă şi nu vi s-a întâmplat nimic rău, ar trebui să vă consideraţi norocos dacă vi se dă voie să părăsiţi Havana.

— Vreţi să spuneţi, dacă mi se dă voie să părăsesc Havana în viaţă. Ei bine, am pierdut zborul din seara asta.

— Va mai fi unul peste o săptămână. Între timp, noi vom continua să investigăm.

Rusul i se adresă Ofeliei:

— Dumneavoastră consideraţi asta ca fiind o investigaţie?

Ea ezită, deoarece descoperise, în reverul hainei lui negre, o tăietură îngustă, care nu era, cu siguranţă, o gaură pentru nasture. Pauza ei îl enervă pe Arcos.

— Asta este investigaţia mea, condusă aşa cum cred eu de cuviinţă, luând în considerare mai mulţi factori, cum ar şi varianta în care dumneavoastră l-aţi luat pe Rufo prin surprindere, l-aţi înţepat cu acul şi, după ce a murit, i l-aţi pus în mână. Seringa ar putea să aibă încă amprentele dumneavoastră.

— Chiar credeţi aşa ceva?

— Nu s-a instalat încă rigor morţiş. Vom cerceta.

Înainte ca Ofelia să-l poată opri, căpitanul îngenunche şi încercă să desfacă degetele lui Rufo de pe seringă. Rufo o ţinea strâns, aşa cum fac uneori morţii. Luna dădu din cap şi zâmbi.

Renko îi spuse Ofeliei:

— Vă rog să-l anunţaţi pe căpitan că este consecinţa unui spasm, nu rigor morţiş, acum va trebui să aştepte pentru ca rigiditatea să se instaleze şi să treacă. În funcţie de cât de mult are de gând să se lupte cu Rufo, desigur.

Ceea ce nu-l făcu pe Arcos decât să tragă mai tare.

*

Ofelia îl duse pe Renko înapoi în apartamentul lui Pribluda de pe Malecon în lipsa unui loc mai bun unde să stea. Nu avea bani pentru hotel, apartamentul ambasadei devenise scena unei crime şi, până când nu-l identifica pe Pribluda, putea să pretindă că locuieşte în apartamentul unui prieten care lipsea din oraş.

Timp de un minut, rămaseră în picioare pe balcon, privind o maşină singuratică ce trecea pe bulevard şi valurile care se spărgeau de dig. În larg, se vedeau felinarele bărcilor de pescuit şi lanternele celor care pescuiau cu camere de cauciuc.

— Aţi mai fost pe ocean până acum? îl întrebă Ofelia.

— Pe Marea Bering. Nu e acelaşi lucru.

— Nu trebuie să mă compătimiţi, spuse ea brusc. Căpitanul ştie ce face.

Suna fals chiar şi pentru ea, dar Renko nu ripostă în niciun fel:

— Aveţi dreptate.

Era înfăşurat în haina lui neagră, ca un om salvat dintr-un naufragiu, care se bucura de singurul obiect care-i mai rămăsese. Ofelia avea senzaţia că participau amândoi la un fel de conspiraţie, fiindcă el nu pomenise deloc faţă de Arcos şi de Luna despre vizita pe care o făcuseră mai devreme la apartamentul lui Pribluda.

— Căpitanul nu anchetează crime de obicei, nu-i aşa?

— Nu.

— Îmi amintesc de reportajele referitoare la prima călătorie a lui Castro în Rusia. Era un revoluţionar iute, care mergea la vânătoare de urşi cu beretă şi pantaloni verzi de militar, în timp ce tovarăşii noştri din Biroul Politic se târau după el, prin zăpadă, ca o turmă de grăsani care se îndrăgostiseră la bătrâneţe. Părea o iubire menită să dureze veşnic. Îţi vine greu să crezi că ruşii sunt acum vânaţi în Havana.

— Am impresia că vă aflaţi într-o stare de confuzie. Prietenul dumneavoastră moare şi acum aţi fost atacat dumneavoastră. Din cauza asta aveţi o perspectivă complet

distorsionată în legătură cu viaţa din Cuba.

— S-ar putea.

— Ceea ce vi s-a întâmplat este, desigur, foarte supărător.

— În orice caz, nu amuzant.

Femeia se uită mirată la el.

— Nu au mai existat alţi martori?

— Nu.

— Aţi răspuns la uşă şi Rufo v-a atacat fără niciun avertisment?

— Corect.

— Cu două arme?

— Da.

— Nu pare deloc plauzibil.

— Asta pentru că dumneavoastră sunteţi un detectiv bun. Dar ştiţi ce am descoperit?

— Ce aţi descoperit?

— Am descoperit din propria experienţă că – în absenţa altor martori – o simplă minciună, susţinută cu tărie, este extrem de greu de demontat.

4

De îndată ce Arkadi rămase singur în apartamentul lui Pribluda, se duse în birou şi deschise calculatorul, care îi ceru imediat parola. Un cod de acces, care putea combina până la douăsprezece litere şi cifre, era practic imposibil de spart, dar un astfel de cod trebuia, de asemenea, să fie ţinut minte şi tocmai de aceea Arkadi ştia că oamenii obişnuiesc să folosească ziua de naştere sau adresa. Arkadi încercă cu numele soţiei colonelului, cu al fiului său, cu cel al sfântului său (deşi Pribluda era ateu, întotdeauna îi plăcea să desfacă o sticlă cu ocazia onomasticii), cu cel al scriitorilor preferaţi (Şolohov şi Gorki), cu cel al echipelor preferate (Dinamo şi Armata). Încercă şi 06111968, data la care Pribluda intrase în Partid, formula chimică $C_{12}H_{22}O_{11}$ a zahărului, un 55 – 45 – 37 – 37, de la coordonatele Moscovei (latitudine şi longitudine, în minute şi secunde). Încercă chiar şi mai multe cuvinte transpuse în numere (chiar dacă ordinea

corectă a alfabetului rusesc era o problemă care persista şi în secolul XXI). Ventilatorul calculatorului scoase un ţiuit de uimire şi apoi continuă să toarcă precum o pisică. Încercă mai multe variante, până când, într-un final, se hotărî să renunţe la ecranul luminos pentru întunericul din balcon, unde îşi găsi consolare în mişcarea constantă a razelor de lumină trimise de far şi în freamătul nocturn al oraşului.

Arkadi descoperi că adoptase modul de gândire al unui criminal, care încearcă să-i convingă pe ceilalţi că, deşi povestea lui nu este plauzibilă, nici adevărul nu poate fi crezut. De asemenea, era puţin derutat de reacţia pe care o avusese în timpul atacului. Se apărase din instinct, aşa cum rezistă cel care este împins în apă.

Nu bănuia care fusese motivul atacului, cu excepţia faptului că trebuia să aibă legătură cu prietenul lui. Nu că Pribluda i-ar fi fost prieten în sensul obişnuit al termenului. Nu aveau gusturi, interese sau concepţii comune. De fapt, adevărul era că, în multe privinţe, Pribluda era un om îngrozitor.

Arkadi şi-l imagina aducând sticla de votcă şi spunând: „Renko, bătrâne, eşti terminat. Te afli într-o ţară nebună, pe pământ străin, unde nu ştii nimic, nici măcar limba”.

Pribluda s-ar fi aplecat spre el ca să dea noroc şi ar fi rânjit cu zâmbetul acela îngrozitor al lui. Avea obiceiul ca după fiecare pahar dat peste cap, să-şi mai desfacă un nasture, gulerul sau manşeta, ca şi când băutura ar fi fost o muncă foarte serioasă. „Singurul lucru de care poţi să fii convins e că nu ştii nimic. Nimeni n-o să te ajute doar aşa, pentru ochii tăi căprui. Toţi cei care vor ieşi în faţă şi se vor da drept prieteni, îţi vor fi, de fapt, duşmani. Toţi cei care se vor oferi să te ajute ascund un cuţit la spate. Noroc!” Colonelul ar fi făcut un gest teatral, aruncând dopul de la sticla de votcă în mare. Aşa obişnuia el să se dea mare. „Apreciezi logica? 11

„Iubesc logica”, ar fi răspuns Arkadi.

„Uite care e logica aici: Rufo nu avea niciun motiv să

te ucidă. Rufo a încercat totuşi să te ucidă. Prin urmare, cineva l-a trimis pe Rufo. Rezultă că acel cineva va mai trimite şi un alt ucigaş".

„E o teorie foarte drăguţă. E cumva un cadou pe care pot să-l iau acasă?" Arkadi ar fi dat din cap în direcţia păpuşii care şedea în colţul încăperii. Felul în care i se mişca umbra atunci când briza mării clătina lampa era puţin stresant.

„Grozav!"

Scoase din haină bucata de hârtie pe care scrisese adresa lui Rufo şi cheia pe care o găsise asupra cadavrului înainte ca Luna să sosească.

„Ceea ce cred eu că ar trebui să faci", şi-ar fi continuat Pribluda avalanşa de cuvinte, „ar fi să te încui înarmat cu un pistol şi o rezervă de portocale, pâine şi apă într-o cameră de la ambasadă, poate şi o găleată pentru nevoile personale şi să nu deschizi uşa până nu vine vremea să pleci la aeroport.44

Continuând discuţia imaginară, Arkadi întrebă: „Să petrec o săptămână în Havana, ascunzându-mă într-o cameră, n-ar fi puţin cam pervers? 44

„Nu. Să-l omori pe Rufo, atunci când aveai de gând să te sinucizi, aceasta este o adevărată perversitate.44

Arkadi se duse în birou şi se întoarse cu o hartă a oraşului, pe care o desfăşură sub lampă.

„Pleci? 44 Pribluda era întotdeauna terifiat atunci când Arkadi se dădea bătut înainte de a ajunge la fundul sticlei.

Arkadi căuta o stradă numită Esperanza şi scrise adresa lui Rufo pe o bucată de hârtie. Îşi spuse în gând: „N-am să stau pur şi simplu şi să aştept. Am şi cheile tale de la maşină. Dacă vrei să mă ajuţi, spune-mi unde e maşina. Sau dă-mi parola.44

Jignită, fantoma lui Pribluda dispăru din încăpere. Arkadi, pe de altă parte, era perfect treaz.

*

A merge pe stradă, într-o ţară străină, în mijlocul nopţii, era ca şi când te-ai scufunda într-o piscină

întunecată, fără să ştii cât de adâncă este apa. O galerie cu coloane se întindea pe toată lungimea străzii, astfel încât ieşi în lumina palidă, învăluită în fum, abia când ajunse în dreptul lampadarului din colţ. Continuă să înainteze pe bulevard deoarece curba lungă, care mărginea marea, simplifica problema orientării.

Deşi stătea cu urechile ciulite, încercând să distingă zgomotul motorului vreunei maşini sau a unor paşi în urmărirea sa, nu auzea decât ecoul propriilor săi paşi şi vuietul valurilor oceanului de pe cealaltă parte a benzilor pustii ale bulevardului. Trecu pe lângă o pictură murală a lui Castro, care acoperea întreg peretele unei clădiri cu trei etaje. Personajul părea a fi un gigant, care se plimba prin propriul oraş, cu capul ascuns de întunericul de deasupra stâlpilor de neon, îmbrăcat în uniforma bine cunoscută, cu picioarele surprinse în mişcare, cu mâna dreaptă răspunzând la salutul unei persoane nevăzute: „*A Sus Órdenes, Comandante*!”. Ei bine, îşi spuse Arkadi, el şi comandantul făceau o pereche ciudată de insomniaci, un rus care se ascundea şi un gigant care patrula neobosit.

Şase străzi mai încolo, ajunse în dreptul faţadei cufundate în întuneric a unui hotel lângă care era parcat un taxi; capul şoferului era sprijinit pe volan. Arkadi îl zgâlţâi uşor şi, când bărbatul deschise un ochi, îi băgă în faţă adresa lui Rufo şi o bancnotă de cinci dolari.

În timp ce taxiul zbura ca un liliac prin întunericul nopţii, Arkadi stătea în faţă, alături de şoferul care continua să caşte, ca şi când nimic n-ar fi fost în stare să-l trezească, în afară de o coliziune, şi care încetini abia atunci când în lumina farurilor îşi făcură apariţia mai multe movile de moloz. Adresa lui Rufo era înscrisă pe peretele din faţă al unei case joase, fără geamuri, aflată pe o stradă îngustă. Taxiul plecă şi, cu ajutorul brichetei lui Rufo, Arkadi reuşi să găsească cheia potrivită; când luase cheia din buzunarul cadavrului, înainte de a suna la PNR, Arkadi fusese uimit să constate cât de mult semăna aceasta cu cea de la apartamentul lui din Moscova, acelaşi model rusesc, cu o stea imprimată pe partea de unde o

apucai, fără îndoială un suvenir al comerţului socialist. Îi trecu prin minte gândul că, dacă detectivul Osorio încercase să intre cu cheia pe care o lăsase el asupra lui Rufo, fusese fără îndoială foarte supărată.

Uşa se deschise lăsând să se vadă o cameră îndeajuns de strâmtă încât să-i creeze o senzaţie de claustrofobie. Înaintă cu bricheta aprinsă până în dreptul unei canapele şi a unei mese joase pe care se afla un nud de ceramică ce avea şi rol de scrumieră. Deasupra se vedeau mai multe aparate electronice, aranjate unul deasupra celuilalt: un televizor, o combină stereo şi un videocasetofon. Într-un colţ, un minibar ce părea smuls dintr-o cameră de hotel. Pe marginea unei chiuvete cu picior erau aliniate flacoane cu minoxidil, vitamine şi aspirină. În şifonier, pe lângă haine, se aflau mai multe cutii cu pantofi sport Nike şi New Balance, cutii cu trabucuri, o colecţie de casete video şi mai multe copii ale programului Windows ’95, un adevărat talcioc. Arkadi deschise o uşă şi aruncă o privire în toaleta murdară, apoi se întoarse în cameră şi începu s-o cerceteze pe îndelete. Lipite pe pereţi se vedeau mai multe articole de ziar cu titluri, ca: gran exito de echipo cubano sau, deasupra unei fotografii din tinereţe a lui Rufo, gata să se ia la bătaie cu lumea întreagă, cu mănuşile de box ridicate, pinero triumfa en URSS! în câteva fotografii înrămate se vedea un grup de bărbaţi, purtând acelaşi echipament sportiv, pozând în Piaţa Roşie, lângă Big Ben sau lângă Turnul Eiffel. Arkadi întoarse fotografiile şi scrise pe o bucată de hârtie numele înscrise pe spate. Câteva nume şi numere erau, de asemenea, mâzgălite pe peretele de lângă pat.

Daysi 32 – 2007 Susy 30 – 4031 Vi. Atât 2300 Kid Choc. 5/1 Vi. HYC 2200 Angola

Singurul lucru pe care Arkadi reuşi să-l înţeleagă din această listă fu că el fusese vizitatorul care sosise cu cursa Aeroflot la ora 23: 00, adică unsprezece noaptea şi că se părea că un alt vizitator din Angola fusese aşteptat la o oră aproape la fel de târzie ca a lui. Oricum, i se părea ciudată această listă cu numere de telefon într-o cameră în care nu

exista un astfel de aparat. Arkadi îşi aminti că Rufo avea un telefon mobil atunci când se întâlniseră la aeroport, cu toate că, mai târziu, când îl căutase prin buzunare, aparatul dispăruse.

Într-un cui se vedea o pălărie de pai elegantă, de culoarea fildeşului, care avea imprimate pe banda interioară cuvintele „Made in Panama14 şi iniţialele RPP. Arkadi căută şi prin birou, pipăi pe sub perne şi pe sub saltea, cercetă casetele video, care păreau, după etichete, a fi toate, fie filme cu box, fie porno. În minibar, găsi nişte alune din acelea care se serveau în avion şi câteva sticle de Evian. Nu se vedea niciun semn al vreunei vizite din partea detectivilor Luna sau Osorio, nici urmă de praf pentru luarea amprentelor, făcut din frunze de palmier arse.

Cel mai important lucru era faptul că nu găsise niciun motiv pentru care Rufo ar fi încercat să-l ucidă. Rufo îşi plănuise fără îndoială atacul. Treningul avea sens din acelaşi motiv pentru care pictorii purtau salopete şi simţea că acelaşi gând îi trecuse şi lui Osorio prin minte. Dar de ce să te chinui să ucizi pe cineva, care ar fi dispărut oricum din peisaj în câteva ore? Urmărea Rufo ceva anume sau, pur şi simplu, în Havana începuse sezonul de vânătoare de ruşi?

În timp ce ieşea din casă, putu să vadă în lumina zorilor, pe zidul clădirii de lângă apartamentul lui Rufo, o inscripţie cu roşu sângeriu gimnasio atares.

Lângă trotuar, într-o maşină cu însemnele PNR, se afla detectivul Osorio. Femeia îl privi fix în ochi pe Arkadi, suficient de mult încât să-l facă să se simtă prost, înainte de a întinde mâna spre el.

— Cheia!

— Îmi pare rău!

Arkadi băgă mina în buzunar şi îi dădu cheia de la apartamentul său din Moscova. Ar fi putut oricând să spargă uşa de la propria-i casă, dacă ar fi fost nevoie.

— Intră în maşină, îi zise Osorio. Mi-ar plăcea să te încui într-o celulă, dar domnul docor Blas vrea să-ţi

vorbească.

Cu barba lui îngrijită, învăluit într-un subtil miros de săpun cu fenol, doctorul Blas era un fel de zeu al tărâmului morţii, care îl întâmpină pe Arkadi la intrarea în Institutul de Medicină Legală şi care începu s-o laude pe Osorio.

— Ofelia noastră e foarte inteligentă. Dacă Hamlet ar fi avut o Ofelie măcar pe jumătate la fel de inteligentă ca a noastră, ar fi putut dezlega cu uşurinţă misterul uciderii tatălui său, regele. Bineînţeles că în acest caz n-ar mai fi fost cine ştie ce piesă.

Două tinere în tricouri IML mulate pe corp trecură pe coridor sub privirea aprobatoare a medicului.

— Am fost antrenaţi de FBI în Washington şi Quantico până la Revoluţie, apoi, de ruşi şi de germani. Dar îmi place să cred că avem propriul nostru stil. Problema ta, Renko, este că nu ai încredere în noi. Am observat acest lucru de prima dată când ai fost aici.

— Asta era?

După părerea lui, problema cea mai importantă era că Rufo încercase să-l omoare, dar directorul părea să aibă o viziune mai largă. Trecură pe lângă o vitrină de sticlă, în care se aflau fotografiile a doua capete de bărbaţi cu buzele întredeschise şi ochii închişi.

— Persoane date dispărute şi morţi neidentificaţi. Imagini destinate publicului, îi explică Blas şi-şi continuă apoi ideea. Când spui Cuba, te gândeşti la o insulă din Caraibe, un loc precum Haiti, o ţară ca Nicaragua. Când noi spunem, de exemplu, că am identificat un cadavru ca fiind al unui rus, te întrebi fără îndoială cât de bună este această identificare, cât de calificate sunt aceste persoane care îmi spun mie să accept cadavrul şi să îl duc acasă… Când vezi un cadavru recuperat din apă în acelaşi fel în care câinii se joacă cu oasele, te întrebi fără îndoială cât de atentă este munca poliţiei de aici. Ăsta este motivul pentru care ai furat cheia lui Rufo şi te-ai dus la el în apartament pe cont propriu. Eu particip mereu la conferinţe internaţionale unde întâlnesc oameni care nu cunosc Cuba şi au aceleaşi idei preconcepute. Aşa că lasă-

mă să-ţi spun câte ceva despre mine. Am obţinut doctoratul în medicină la Universitatea din Havana, cu specializare în patologie. Am studiat la Şcoala Superioară de Investigaţii din Volgograd, la Leipzig şi la Berlin. Anul trecut, am ţinut discursuri la conferinţele Interpolului din Toronto şi México City. Deci nu eşti chiar la capătul Pământului. Unii duşmani ai Cubei vor să ne izoleze, dar noi nu suntem izolaţi. Aspectul internaţional al criminalităţii nu ne permite să fim izolaţi. Eu însumi nu voi permite aşa ceva.

Trecură pe lângă un om cu cătuşe, care stătea pe un scaun. Individul ridică spre ei o faţă plină de cicatrice mai vechi şi vânătăi recente.

— Aşteaptă pentru examenul psihologic, explică Blas. Avem experţi în biologie, stomatologie, toxicologie şi imunologie legală. Un rus ar crede cu greu chestia asta. Voi eraţi, de obicei, profesorii, iar noi, elevii. Acum, noi suntem profesorii în Africa, America Centrală, Asia. Ofelia noastră – Blas făcu un semn cu capul spre Osorio, care mergea alături de ei cu un aer plin de modestie – a predat în Vietnam. Aici nu există oameni slab pregătiţi. Eu n-aş permite aşa ceva. Prin urmare, îmi face plăcere să afirm că Havana are cea mai mică rată de crime nerezolvate dintre toate oraşele importante ale lumii. Deci când eu afirm că un cadavru aparţine unei anumite persoane, înseamnă că în mod sigur îi aparţine. Detectivul Osorio îmi spune însă că ai din nou ezitări în ceea ce priveşte identificarea colonelului Pribluda.

— Cred că reacţionează la atacul la care a fost supus, interveni Osorio.

— Reacţia mea a fost, probabil, accentuată de acel incident, admise Arkadi. Sau de faptul că l-am găsit pe Pribluda mort. Sau de oboseala din cauza zborului.

Blas spuse:

— Mai ai o săptămână de stat aici. Te vei adapta. A fost un act foarte curajos din partea ta să te duci la Rufo. Ofelia bănuia că s-ar putea să te duci. Are o intuiţie foarte bună.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere, zise Arkadi.

— Dacă ceea ce spui tu este adevărat, Rufo s-a sinucis din neatenţie în timpul unei lupte scurte şi violente?

— Sinucidere accidentală.

— Chiar aşa. Dar asta nu oferă niciun răspuns la întrebarea referitoare la *motivul* pentru care te-ar fi atacat Rufo. Asta îmi dă mare bătaie de cap!

— Între noi fie vorba, şi mie!

Blas se oprise în capătul unor scări, de unde venea un miros rece şi acru ca de lapte fermentat.

— Tipul acesta de atac, cu un cuţit şi o seringă, este foarte ciudat! A fost furată, ieri, de aici, o seringă pentru îmbălsămare, deşi nu înţeleg când ar fi putut Rufo s-o ia. Ai fost cu el tot timpul, nu-i aşa?

— Am fost la toaletă la un moment dat. Ar fi putut să o ia atunci.

— Da, ai dreptate. Deci, a fost, probabil, acea seringă, deşi nu înţeleg de ce un criminal ar fi ales să o folosească, din moment ce avea deja o armă mai bună. Tu înţelegi?

Arkadi rămase puţin pe gânduri.

— Avea Rufo vreun fel de antecedente?

— Cunosc părerea căpitanului Arcos în legătură cu această problemă, dar… vreau să fiu cinstit cu tine. Rufo avea mai degrabă un cazier al faptelor pentru care n-a fost prins. Era un *jinetero*, un peşte. Tipul de om care stă pe lângă turişti şi le găseşte fetiţe, le schimbă banii, le aduce ţigări. Se spunea că avea mare succes la nemţoaice şi suedeze, secretare aflate în vacanţă. Pot să fiu mai direct?

— Vă rog!

— Se spune că se lăuda în faţa femeilor străine că are o *pinga* ca o locomotivă.

— Ce e aceea *pinga*? întrebă Arkadi.

— Ei bine, eu nu sunt psihiatru, dar un om care are o *pinga* ca o locomotivă nu foloseşte o seringă ca să omoare pe cineva.

— Mai degrabă foloseşte un cuţit din alea care

seamănă cu o sabie, interveni Osorio.

— Bănuiesc că nu mai există multe din astea. Câţi oameni mai au aşa ceva în oraş?

— Fiecare cubanez are o chestie d-asta, spuse Blas. Eu am trei în debara.

— Şi eu am una, zise Osorio.

Arkadi era convins.

Blas îl întrebă:

— Poţi să ne ajuţi să facem lumină în cazul acestei seringi?

— Nu.

— Te rog să mă înţelegi că nu sunt nici detectiv şi nici de la PNR, sunt doar un specialist în patologie legală, dar am fost pregătit de instructori ruşi să gândesc într-o manieră analitică. Părerea mea e că nu suntem chiar atât de diferiţi, aşa că am să-ţi arăt ceva care să te facă să ai totuşi încredere în noi. Şi s-ar putea chiar să înveţi ceva de la noi.

— Ca de exemplu?

Blas îşi frecă mâinile de nerăbdare, ca şi când ar fi fost o gazdă cu un program foarte bine pregătit pentru oaspeţii săi.

— Vom începe din locul în care ai intrat.

*

Morga avea şase sertare, un congelator şi un răcitor cu uşă de sticlă, toate cu mânerele rupte şi pline cu picături de condens. Blas îi informă:

— Frigiderele încă mai funcţionează. Am avut aici un pilot american, adus după invazia din Golful Porcilor. S-a prăbuşit cu avionul şi a murit, dar timp de nouăsprezece ani cei de la CIA au continuat să susţină că nu au auzit niciodată de el. În cele din urmă, familia lui a venit şi l-a luat. Dar era în condiţii foarte bune, chiar într-unul dintre sertarele astea. îl numisem Trabuc.

Blas trase un sertar în afară. Înăuntru, corpul vânăt, identificat ca fiind Pribluda, fusese rearanjat: craniul, maxilarul şi laba piciorului drept, între picioare; un sac de plastic umplut cu organe acolo unde ar fi trebuit să fie

capul. Deschisă pe partea stângă, cavitatea stomacală oferea o privelişte care îl îngrozi pe Arkadi. Întreg cadavrul fusese aşezat într-un tub de zinc ca să nu permită materiei lichefiate să se umfle şi mai mult. Arkadi aprinse o ţigară şi trase adânc fumul în piept. Avea motive bine întemeiate să fumeze chiar acolo. Până în acel punct nu văzuse nimic care să-l facă să aibă mai multă încredere în ei.

— Prietenii noştri ruşi ne-au promis fonduri pentru un nou sistem de refrigerare. Cred că-ţi dai şi singur seama cât de importante sunt frigiderele la Havana. Apoi, ruşii au spus că trebuie să-l cumpărăm cu banii noştri.

Blas începu să studieze cadavrul.

— Cunoşti vreo caracteristică a lui Pribluda, care să nu se regăsească la acest cadavru?

— Nu, dar cred că după o săptămână de stat în apă şi după schimbarea între ele a mai multor părţi ale corpului, majoritatea oamenilor arată la fel.

— Căpitanul Arcos mi-a spus să nu fac nicio biopsie. Cu toate astea, având în vedere că încă sunt director aici, eu am făcut. Creierul şi organele nu prezintă nicio urmă de droguri sau de toxine. Acest lucru nu este atât de concludent, deoarece cadavrul a stat în apă foarte mult timp, dar a mai apărut şi un alt aspect. Muşchiul inimii prezenta forme accentuate de necroză, ceea ce reprezintă un indicator important al atacului de cord.

— Un atac de cord în timp ce plutea în apă?

— Un atac de cord după o viaţă în care a băut şi a mâncat ca un rus, un atac atât de puternic şi de rapid, încât nu a mai avut timp nici măcar să se zbată, de unde rezultă că tot echipamentul de pescuit se afla încă la bord. Ştiai că media de viaţă este cu douăzeci de ani mai mică în Rusia decât în Cuba? îţi voi da mostre din ţesut. Arată-le oricărui medic din Moscova şi îţi va spune acelaşi lucru.

— Aţi mai văzut *neumăticos* care să moară din cauza unui atac de cord până acum?

— Nu, cei mai mulţi mor atacaţi de rechini. Dar este pentru prima dată când am auzit de un *neumătico* rus.

— Nu credeţi că merită să faceţi o anchetă?

— Trebuie să înţelegi situaţia în care ne aflăm. Nu avem nici scena crimei şi nici martori, ceea ce este foarte descurajant pentru o anchetă, fără îndoială foarte scumpă. Şi nu avem nici crimă. Mai rău, mortul este rus, iar ambasada refuză să coopereze. Spun că nimeni nu a lucrat cu el, că nimeni nu-l cunoştea şi că nu era decât un cercetător nevinovat care făcea nişte studii în legătură cu industria zahărului. Pentru noi, chiar şi o simplă întrevedere la ambasadă necesită o notă diplomatică. De asemenea, am cerut o fotografie de-a lui Pribluda şi, de vreme ce n-am primit-o, am identificat cadavrul ca fiind al lui, cât mai exact după posibilităţile pe care le-am avut. Nu puteam face mai mult. Trebuie să considerăm că a fost identificat, iar tu trebuie să-l duci acasă. Nu vrem să mai avem şi alte „trabucuri” aici.

— De ce aţi cerut o fotografie de la ambasadă? Eu vă arătasem una.

— A ta nu era destul de bună.

— După cum arată cadavrul acum nu poţi să-l compari cu nimic.

Pe faţa lui Blas apăru un zâmbet. Închise sertarul în care se afla cadavrul.

— Am o surpriză pentru tine. Vreau să te întorci acasă cu o părere corectă despre Cuba.

La etajul al doilea, Blas îi conduse pe Arkadi şi pe Osorio într-un birou, pe a cărui uşă scria, cu litere aproape şterse, antropologia.

Prima impresie a lui Arkadi era aceea a unei catacombe, cu rămăşiţele unor martiri sortate cu meticulozitate pe rafturi cu cranii, oase pelviene, coapse, metacarpiene, una lângă cealaltă, coloane vertebrale încolăcite ca nişte şerpi. Praful plutea în jurul unui abajur, iar lumina era reflectată de sticla ce acoperea cutiile în care se aflau prinşi în ace gândaci tropicali care scânteiau ca opalul. O viperă tropicală americană, care-şi ţinea colţii la vedere, se afla într-un borcan cu formol, lângă o tarantulă. Ceea ce părea că ar fi nişte piese de domino,

erau de fapt nişte oase arse gradat, de la alb la negru ca tăciunele. Pe perete, fălcile unui rechin rânjeau ca un maxilar uman cu foarte mulţi dinţi. Cablul de acţionare a ventilatorului din tavan era făcut din păr împletit. Nu era o catacombă, îşi spuse Arkadi, ci mai degrabă un punct de comerţ din junglă. Pe o masă, sub un cearşaf, se afla ceva care zumzăia şi Arkadi nu s-ar fi mirat deloc dacă ar fi descoperit acolo o gorilă care citea.

— Acesta este laboratorul nostru de antropologie, spuse Blas. Nu e mare, dar aici determinăm, în funcţie de oase şi dinţi, vârsta, rasa şi sexul unei victime. Şi diferite substanţe otrăvitoare.

— În Caraibe, există mult mai multe astfel de substanţe decât la Moscova, interveni Osorio.

— Noi nu prea avem rechini, spuse Arkadi.

— Şi, a continuat Blas, după activitatea insectelor, ne putem da seama de cât timp este moartă victima. În alte climate, în funcţie de specie, insectele îşi încep activitatea în momente diferite. Aici în Cuba, încep toate în acelaşi timp, dar au viteze diferite.

— Fascinant!

— Fascinant, dar, probabil, nu este ceea ce un anchetator din Moscova ar numi un laborator serios de expertiză medico-legală, nu?

— Există laboratoare diferite pentru locuri diferite.

— Exact! Blas puse mâna pe un maxilar cu dinţii piliţi. Populaţia noastră este, să zicem aşa, unică. O serie de triburi africane practică zgârierea şi ascuţirea dinţilor. Abakua, de exemplu, era o societate secretă a leopardului, din Congo. Aceştia au fost aduşi aici ca sclavi, pentru a munci în porturi şi, în scurt timp, au început să deţină controlul asupra întregii contrabande din Golful Havana. Numai El Comandante a reuşit să-i transforme într-o comunitate folclorică.

Doctorul puse jos dinţii şi îi atrase atenţia lui Arkadi spre locul unde erau expuse un craniu şi un topor cu două tăişuri, pătate de sânge uscat.

— Acest craniu ar putea să-ţi pară drept o dovadă a

unei crime.

— Cu siguranţă că ar putea!

— Pentru un cubanez însă, un craniu şi un topor acoperite de sânge de animal ar putea fi un obiect. Doamna detectiv îţi poate spune totul despre asta, dacă vrei!

Osorio se crispă la auzul acestei sugestii, dar Blas continuă:

— Deci, atunci când facem o analiză psihologică a unei persoane folosim modelul Minnesota, desigur, dar ţinem seama şi de faptul că persoana ar putea fi un adept al Santeriei.

— Aha, făcu Arkadi, deşi nu folosise niciodată modelul Minnesota.

— Cu toate acestea – Blas ridică cearşaful care acoperea masa lasă-mă să-ţi dovedesc că, în ciuda superstiţiilor, Cuba este în rândul lumii.

Pe birou îşi făcuse apariţia un calculator 486, conectat la un scaner şi la o imprimantă, ambele în funcţiune, precum şi la o cameră video de 8 mm, montată cu obiectivul în jos deasupra unei etajere. Fixat de etajeră cu ajutorul unei benzi metalice şi înclinat spre cameră, se vedea un craniu cu o gaură în mijlocul frunţii. Craniul era şi el conectat cu nişte fire. Dinţii lipsă creau senzaţia unui zâmbet strâmb din desene animate.

Arkadi citise despre un astfel de sistem, dar nu văzuse niciodată vreunul.

— E vorba despre o tehnică germană de identificare.

— Nu, spuse Blas, e o tehnică specific cubaneză. Sistemul german, cu tot cu software, costă peste cincizeci de mii de dolari. Al nostru costă a zecea parte din această sumă, prin adaptarea unui program ortopedic. În acest caz, de exemplu, am găsit un cap cu dinţii scoşi cu ciocanul.

Blas atinse tastatura şi pe monitor apăru o imagine în culori a unui container de gunoi umplut cu nişte frunze de palmier şi, deasupra, un cap tăiat. După apăsarea altei taste, containerul fu înlocuit de fotografiile în care apăreau

patru bărbaţi diferiţi, unul care se însura, altul care dansa cu energie la o petrecere, al treilea ţinând în mână o minge de baschet şi ultimul stând relaxat pe spatele unui cal înşeuat.

— Patru bărbaţi daţi dispăruţi. Care dintre ei să fie? Pe vremuri, un criminal ar fi putut să se bazeze pe faptul că un chip, aflat într-un grad avansat de descompunere, fără dinţi, nu va putea fi asociat nici unei fotografii. La urma urmei, aici în Cuba, natura este un antreprenor de pompe funebre foarte eficient. Acum însă, singurul lucru de care avem nevoie este o fotografie clară şi un craniu curat. Eşti invitatul nostru, aşa că te las să alegi!

Arkadi alese mirele şi imediat imaginea bărbatului umplu ecranul, cu ochii ieşiţi din orbite din cauza emoţiilor, cu părul şi cămaşa foarte meticulos aranjate. Cu ajutorul mouselui, doctorul Blas încadră capul mirelui, apoi atinse o tastă şi-i şterse cămaşa şi umerii. Încă o tastă şi capul se mută în stânga ecranului, în timp ce în dreapta îşi făcu apariţia craniul, aşa, cu privirea în sus, îndreptată spre camera video, ca un pacient care aşteaptă să fie operat la dentist. Blas repoziţionă craniul, astfel încât să privească lentilele camerei din exact acelaşi unghi ca şi chipul din fotografie. Mări apoi chipul până ce ajunse la aceleaşi dimensiuni ca şi craniul, accentuă umbrele ca pentru a face carnea să se topească şi ochii să se scufunde în orbite, plasă nişte săgeţi albe pe craniu, în zona maxilarului, în creştetul capului, în exteriorul sprâncenelor, în cavitatea oculară şi în cea nazală, de-a lungul obrajilor şi la colţurile mandibulei. În comparaţie cu reconstruirea laborioasă a chipurilor, pornind de la craniu, pe care Arkadi o văzuse la Moscova, cu aplicarea atentă a materialului plastic pe oasele de ghips, ceea ce se întâmpla în faţa ochilor lui funcţiona cu viteza luminii. Blas adăugă săgeţi în aceleaşi locuri şi pe fotografie şi, cu o lovitură de tastă, făcu să apară, între perechile de săgeţi corespondente, distanţa măsurată în pixeli. O apăsare finală de tastă şi două capete se suprapuseră într-o singură imagine neclară, cu valori numerice între săgeţi.

— Numerele reprezintă diferenţele de măsurare între chipul omului dispărut şi craniu, în momentul în care se suprapun. Astfel am demonstrat, ştiinţific, că este imposibil să fie vorba despre aceeaşi persoană.

Blas o luă de la capăt, de această dată cu imaginea numărul 3, un băiat ce zâmbea mândru într-un tricou cu Chicago Bulls şi ţinea o minge de baschet în mână. Blas tăie şi mări capul băiatului, apoi aduse şi poziţionă craniul pe ecran. Distanţele dintre săgeţile de marcaj erau aproape identice şi când Blas suprapuse cele două imagini, diferenţele se reduseseră la zero şi un singur chip, care era în acelaşi timp şi mort şi viu, privea prin ecran. Dacă a existat vreodată vreo poză a unei fantome, atunci aceasta era.

— Acum, omul nostru dispărut nu mai lipseşte, iar tu ai înţeles că, deşi anumite lucruri par a fi imposibil de realizat aici în Cuba, noi tot le facem.

— Ăsta era motivul pentru care voiaţi o fotografie de-a lui Pribluda?

— Pentru a vedea dacă se potriveşte cu cadavrul pe care l-am găsit în golf, da. Dar fotografia pe care ai adus-o tu nu e bună, iar ambasada refuză să ne dea alta.

Urmă un moment de tăcere până când Arkadi înţelese aluzia.

— Eu n-am nevoie de notă diplomatică ca să mă duc la ambasadă.

Blas se comporta ca şi când ideea aceea nu i-ar fi trecut niciodată prin minte.

— Dacă vrei! Revoluţia are întotdeauna nevoie de voluntari. Pot să-ţi scriu pe ceva adresa ambasadei şi probabil că orice maşină de pe stradă te va duce acolo pentru doi dolari. Dacă ai dolari americani, ăsta e cel mai bun sistem de deplasare din lume.

Arkadi era uimit de modul în care doctorul reuşea să dea un fel de strălucire chiar şi celui mai neînsemnat amănunt. Îşi îndreptă din nou atenţia asupra ecranului.

— Cu ce i-a fost tăiat capul?

— Cel din container? Cu un cuţit din alea care

seamănă cu o sabie. Rana făcută cu acest obiect se poate identifica foarte uşor. Marginea rănii nu e sfâşiată deloc.

— Aţi identificat criminalul?

— Nu încă. Dar o vom face, spuse Osorio.

— Câte crime spuneţi că sunt pe an?

— În Cuba? Cam două sute, zise Blas.

— Cât de multe datorate pasiunii?

— În jur de o sută.

— Din cele rămase, câte din răzbunare?

— Poate cincizeci.

— Pentru jaf?

— Poate patruzeci.

— Droguri?

— Cinci.

— Mai rămân cinci. Pe astea cum le-aţi clasifica?

— Crimă organizată, fără îndoială. Crime la ordin.

— În ce sens organizată? Care au fost armele folosite în astfel de cazuri?

— În unele cazuri, pistoale. Taurus produs în Brazilia este folosit uneori, dar în cele mai multe cazuri cuţite asemănătoare unei săbii, strangulări, cuţite obişnuite. Nu avem bande în adevăratul sens al cuvântului aici, nimic de genul Mafiei.

— Cuţite care seamănă cu o sabie? în urechea lui Arkadi nu suna deloc a epocă modernă a crimelor. Îşi mai amintea, într-adevăr, de vremurile curios de inocente, în care orice criminal rus care îşi ştergea cuţitul după ce tăiase felii o victimă era considerat foarte priceput, cu mult înainte ca transferul electronic de bani şi bombele cu telecomandă să se răspândească în toată lumea. Lucru care făcea ca, în ceea ce priveşte evoluţia criminalităţii, Cuba să se afle la acelaşi nivel cu Insulele Galapagos. Dintr-odată, începu să privească Institutul de Medicină Legală dintr-o altă perspectivă.

— Avem un procent de soluţionare a cazurilor de omucidere de nouăzeci şi opt la sută, spuse Blas. Cel mai bun din lume.

— Vă doresc să vă bucuraţi de el cât mai mult, îi ură

Arkadi.

5

Ambasada rusă era un turn cu treizeci de etaje cu o arhitectură care dădea impresia unui monstru de piatră, cu pieptul lat şi capul acoperit cu un coif, care traversase continente, trecuse prin oceane pentru a se opri, în final, cufundat până la glezne, printre palmierii verzi din Havana. Deşi plăcile de sticlă ale faţadei străluceau în lumina soarelui, clădirea părea înfăşurată într-un giulgiu de umbră şi nemişcare. Înăuntru, birou după birou, totul fusese golit, rămăseseră numai pereţii şi mufele de telefon. Fantomele celor care trecuseră prin aceste încăperi îşi făceau simţită prezenţa prin petele de pe covoarele lungi de pe holuri, prin sticlele murdare uitate de-a lungul pereţilor în camerele goale, prin sistemul de ventilaţie care continua să împrăştie acelaşi iz de ţigară. Din biroul viceconsulului Vitali Bugai, Arkadi se uită în jos la o adevărată colecţie de vile cu coloane albe, care erau ambasadele Franţei, Italiei şi Vietnamului, cu acoperişuri încărcate cu antene radio de satelit, încadrate de grădini pline de ibişi roz.

Bugai era un bărbat tânăr, cu trăsături mici, înghesuite în mijlocul unei feţe moi. Purta un chimono de mătase şi sandale chinezeşti şi plutea ca într-un lichid în aerul condiţionat, mişcându-se, după cum bănuia Arkadi, prin acţiunea a doua impulsuri contradictorii: unul de uşurare datorită faptului că un conaţional de-al său nu era mort şi altul de iritare pentru că trebuia să-l suporte pe acest supravieţuitor timp de încă o săptămână. Era probabil şi puţin surprins de faptul că un reprezentant al îndepărtatei autorităţi de la Moscova fusese în stare să se apere singur.

— Toate vilele astea sunt dinainte de Revoluţie. Bugai venise lângă Arkadi la fereastră. Aici erau numai oameni bogaţi. Cea mai mare vânzare a limuzinelor Cadillac se făcea în Havana. Când a început Revoluţia, tot drumul până la aeroport era plin de limuzine Cadillac şi Chrysler

părăsite. Imaginează-ţi că eşti un rebel şi te afli la volanului unui Cadillac gratuit!

— Cred că am văzut şi eu câteva dintre maşinile astea.

— Totuşi, nu pot să spun că e o Gaură Neagră. O Gaură Neagră ar fi un post în Guyana sau Surinam. Aici există muzica, plajele, cumpărăturile în Bahamas, la o oră distanţă. Bugai îşi mişcă Rolex-ul de aur la încheietură. Havana se află la nivelul mării şi pentru mine asta este foarte important. Bineînţeles, nu se compară cu Buenos Aires.

— Şi nu mai e nici ca pe vremuri, nu? întrebă Arkadi.

— Nicidecum. Pe lângă specialiştii şi consilierii militari, aveam douăsprezece mii de ruşi aici şi un corp diplomatic care număra altă mie de persoane, ataşaţi, consilieri culturali, agenţi KGB, secretare, funcţionari, transmisionişti, curieri, personal de pază. Aveam locuinţe în stil sovietic, şcoli şi tabere sovietice pentru copiii ruşi. Şi de ce să nu fi avut? Am investit treizeci de miliarde de ruble în Cuba. Cuba primea din partea Rusiei mai mult ajutor pe cap de locuitor decât orice altă ţară din lume. Aşa că ar trebui să ne întrebăm cine a contribuit mai mult la prăbuşirea Uniunii Sovietice decât Fidel?

Bugai surprinse privirea lui Arkadi.

— Oh, ai dreptate! Pereţii au urechi. Cubanezii se pricep grozav de bine la supravegherea electronică. Doar noi i-am instruit. Singurele linii telefonice cu adevărat sigure sunt cele de la ambasadă. Nu trebuie să vă mai faceţi griji! Chestia e că acum întreg corpul diplomatic nu mai numără decât douăzeci de oameni. E ca un fel de vas-fantomă. Nu mai contează că am ajuns la faliment ca să plătim pentru acest circ plutitor, că întregul nostru sistem se ducea de râpă, în timp ce ei dansau salsa. Problema e că relaţiile dintre noi şi cubanezi n-au fost niciodată mai proaste şi tu îmi spui mie, acum, că nu poţi să identifici cadavrul lui Pribluda?

— Nu cu destulă certitudine.

— Cu suficientă certitudine pentru cubanezi. Am stat

de vorbă cu un anume căpitan Arcos şi individul mi s-a părut foarte rezonabil, având în vedere că a fost nevoit să scoată un rus din apa portului Havana.

— Un rus mort.

— Din câte am înţeles eu, moartea a fost cauzată de un atac de cord. Un eveniment tragic, dar natural.

— Nu e nimic natural în faptul că Pribluda plutea în golf.

— Lucrurile astea li se întâmplă spionilor.

— Oficial, era ataşat pe probleme legate de zahăr.

— Corect. Ei bine, tot ce avea de făcut era să călătorească peste tot prin insulă şi să viziteze câmpurile cu trestie de zahăr şi să se convingă singur că cei de aici nu realizează cota la zahăr, pentru că nici nu şi-au realizat-o vreodată. Cât despre informaţii secrete, cubanezii îşi transportă acum rachetele cu boi, în loc de camioane, şi asta spune tot. Cu cât terminăm mai repede cu acest episod, cu atât mai bine.

— Mai este şi celălalt mic episod în legătură cu Rufo şi cu mine.

— Păi, cine ştie ce eşti tu de fapt? Am pierdut un şofer şi un apartament din cauza ta.

— O să stau în apartamentul lui Pribluda. Este liber.

Bugai îşi ţuguie buzele.

— Nu e o soluţie tocmai rea. Intenţionez să ţin această problemă cât mai departe posibil de ambasadă.

Arkadi descoperise că discuţia cu Bugai era, în mare parte, asemănătoare cu încercarea de a prinde o meduză; de fiecare dată când încerca să obţină un răspuns, viceconsulul dădea din aripioare şi se îndepărta de el.

— Chiar înainte de descoperirea cadavrului de către cubanezi, cineva de aici de la ambasadă ştia că Pribluda se afla într-o încurcătură şi mi-a trimis un fax. Un fax nesemnat. Cine ar fi putut fi?

— Şi eu aş vrea să ştiu.

— Nu puteţi afla?

— Nu am suficient personal ca să-mi interoghez proprii oameni.

— Cine l-a desemnat pe Rufo să mă însoţească?

— Ministerul cubanez de Interne l-a desemnat pe Rufo pentru *noi*. Rufo era omul lor, nu al nostru. Nu era nimeni altcineva disponibil când ai sosit tu în miez de noapte. Nu ştiam exact cine eşti şi nici acum nu ştiu. Bineînţeles, am sunat la Moscova, şi probabil că ei au auzit de tine, dar în ce eşti implicat cu adevărat, eu nu am de unde să ştiu. Crimele nu sunt specialitatea mea!

— Singurul lucru în care sunt implicat este identificarea lui Pribluda. Cubanezii au cerut o fotografie de-a lui şi au vrut să vină la ambasadă. Dumneavoastră aţi refuzat.

— Ei bine, ăsta e domeniul meu. În primul rând, nu avem nicio fotografie. În al doilea rând, cubanezii se folosesc de orice ocazie ca să obţină acces în ambasadă şi ca să pătrundă în zonele sensibile. E ca o stare de asediu, înainte eram tovarăşii, acum suntem criminalii. Cauciucuri sparte în timpul nopţii. Poliţia ne trage automat pe dreapta ca să ne percheziţioneze, când vede plăcuţe de înmatriculare ruseşti.

— La fel ca la Moscova.

— Dar la Moscova guvernul nu deţine niciun control, asta e diferenţa. Trebuie să ştii că nu am avut niciodată vreo problemă cu Rufo până să vii tu.

— Unde este ambasadorul?

— Suntem în aşteptarea numirii noului ambasador.

Arkadi întinse mâna după un carnet de notiţe de pe birou şi scrise pe o foaie: „Unde este agentul rezident căruia îi raporta Pribluda?”

— Nu e un secret aşa de mare, spuse Bugai. Şeful pazei se află aici, un individ numai muşchi. Dar responsabilul cu problemele de securitate e la Moscova de o lună; s-a dus la un interviu pentru un post în conducerea unui hotel şi mi-a spus foarte clar că nu vrea să fie deranjat cât timp este plecat. În ceea ce mă priveşte, nu am chef să fiu rechemat la Moscova din cauza unui spion, care a suferit un atac de cord în timp ce plutea prin întuneric.

— Când Pribluda transmitea mesaje la Moscova, folosea o linie securizată?

— Trimitem e-mailuri codificate cu o maşină care curăţă absolut tot, nu rămâne nici cea mai mică urmă pe hard drive odată ce ai şters ceva. Dar nu toate mesajele sunt criptate. Faxurile, apelurile şi e-mailurile obişnuite sunt text simplu pe aparate normale şi mi-ar plăcea la nebunie un aparat de tăiat hârtia, care să şi funcţioneze.

Arkadi scoase poza de la Havana Yacht Club ca să întrebe despre prietenii cubanezi ai lui Pribluda, dar viceconsulul tratã fotografia cu indiferenţă.

— Noi nu avem prieteni cubanezi. Pe vremuri, era un adevărat eveniment când un artist rus vizita Havana. Acum, toată ziua numai filme americane la televizor. Fidel le fură şi le dă la televizor. Nu-l costă nimic. Unii au antene de satelit şi prind Miami. Şi mai este şi Santeria. Este în stare să promoveze cultura voodoo pentru a distra masele de oameni. Superstiţii africane. Cu cât stau aici de mai mult timp, cu atât oamenii ăştia devin mai africani!

Arkadi renunţă la subiectul Havana Yacht Club.

— Cubanezii au nevoie de o poză mai bună de-a lui Pribluda. Departamentul însărcinat cu problemele de securitate al ambasadei trebuie să aibă o fotografie de-a lui.

— Aici e domeniul prietenului nostru care se află acum la Moscova. Va trebui să aşteptăm până când termină el de căutat slujbe acolo, iar acest lucru ar putea însemna încă o lună.

— O lună?

— Sau chiar mai mult.

Bugai continua să se dea înapoi, iar Arkadi continua să avanseze până când reuşi să calce pe un creion care se rupse cu un trosnet strident. Viceconsulul sări în sus şi, în momentul acela, nu mai părea deloc la fel de relaxat ca o meduză, ci arăta mai degrabă ca un gălbenuş de ou speriat la vederea furculiţei. Nervozitatea individului îi aminti lui Arkadi că ucisese totuşi un om; fie că era în legitimă apărare, fie nu, uciderea unui om era un act violent şi

existau foarte puţine şanse ca un asemenea act să te ajute să-ţi faci prieteni noi.

— La ce investigaţie lucra Pribluda, ataşatul ambasadei pe probleme legate de zahăr?

— Nu pot să-ţi spun aşa ceva!

— La ce investigaţie lucra? întrebă din nou Arkadi, de data asta mai rar.

— Nu cred că ai autoritatea necesară, începu Bugai, dar renunţă imediat când Arkadi făcu câţiva paşi spre el. Foarte bine, îţi spun, dar să ştii că protestez. Există o problemă legată de protocolul cu zahărul, o chestiune comercială, destul de complicată. În mare, ei ne trimit zahărul pe care nu-l pot vinde în altă parte, iar noi le trimitem petrol şi maşini pe care nu le-am putea descărca în altă parte.

— Sună rezonabil.

— Au existat unele neînţelegeri. Anul trecut, cubanezii au cerut să se negocieze din nou nişte acorduri care fuseseră deja semnate. Având în vedere resentimentele care există între cele două ţări, i-am lăsat să aducă o a terţa parte, o firmă specializată în comercializarea zahărului din Panamá, pe nume AzuPanama. Totul era deja rezolvat. Nu ştiu de ce îşi mai băgase Pribluda nasul în afacerea asta.

— Pribluda, expertul în zahăr?

— Da.

— Şi o fotografie cu Pribluda?

— Lasă-mă să caut, spuse Bugai, înainte ca Arkadi să mai facă vreun pas.

Viceconsulul se dădu înapoi până la rafturile cu cărţi, scoase de acolo un album din piele, pe care-l deschise pe birou şi începu să caute printre filele pline cu fotografii.

— Făcute cu diferite ocazii. 1 Mai. Sărbătoarea mexicană Cinco de Mayo. Ţi-am spus că Pribluda nu participa la aşa ceva. 4 Iulie cu americanii. Americanii nu au ambasadă, numai o aşa-numită Secţie de Interese, care e mai mare decât o ambasadă. Octombrie, Ziua Independenţei la cubanezi. Ştiai că tatăl lui Fidel a fost un

soldat spaniol, care a luptat împotriva Cubei? Decembrie. Poate aici să fie vreuna. Obişnuiam să avem o petrecere tradiţională de Anul Nou, cu Moş Gerilă, pentru copiii ruşi, un mare eveniment. Acum au rămas doar câţiva copii, dar vor Moş Crăciun.

În fotografie, două fete cu funde în păr stăteau pe genunchii unui bărbat cu barbă, îmbrăcat într-un costum roşu de pluş, cu o faţă rotundă şi cu obrajii roşii. În brad erau agăţate nişte cadouri. În spatele copiilor, pe post de bufet, se vedea un şir de adulţi care aveau în mâini farfurii cu brânză, prăjituri de Crăciun şi pahare cu şampanie. Într-o margine, un personaj care ar fi putut fi Serghei Pribluda, îşi băgase toată mâna în gură.

— Era incredibil de cald în acel costum, zise Bugai.

— Dumneavoastră eraţi în el? Arkadi se uită mai atent la fotografie. Nu păreţi a vă simţi prea bine.

— Congestie cardiacă. Am o valvă bolnavă.

Masându-şi mâna, Bugai ocoli biroul şi începu să caute prin sertare.

— Fotografii. Voi face o listă cu posibile nume şi adrese. Mostovoi este fotograful ambasadei, apoi mai e şi Olga.

— Ar trebui să vă duceţi la Moscova şi să vă trataţi.

— Nu, prefer Cuba. Poate că nu au ei destule medicamente aici, dar au medici excelenţi, mai mulţi medici pe cap de locuitor decât oriunde în altă parte în lume şi operează pe oricine, fie că e general, fermier sau înfăşurător de trabucuri. Moscova? în cazul în care nu eşti milionar, trebuie să aştepţi pe puţin doi ani. Aş fi un om mort. Bugai clipi de câteva ori cu faţa scăldată în sudoare. Nu pot să părăsesc Cuba.

Elmar Mostovoi avea o faţă rotundă ca de maimuţă, unghii încovoiate şi o perucă cu bucle portocalii, care îi stătea pe cap ca un suvenir. Avea în jur de cincizeci şi cinci de ani, după estimarea lui Arkadi, dar părea încă într-o formă destul de bună, genul de om care face flotări în vârful degetelor, umblă cu cămaşa descheiată şi cu pantalonii suflecaţi, ca să se dea mare cu pieptul lui ras şi

cu picioarele la fel de netede ca nişte tuburi. Locuia în Miramar, aceeaşi zonă în care se afla şi ambasada, într-un hotel cu faţa la ocean numit Sierra Maestra, care avea foarte multe din trăsăturile unui vapor gata să se scufunde: balcoane înguste lipite unul de celălalt, zăbrele ruginite, vedere la apă. Mobila din apartamentul lui Mostovoi era totuşi destul de drăguţă, cu o canapea şi fotolii îmbrăcate în piele de culoarea vaniliei, aşezate pe un covor în care ţi se înfundă picioarele.

— Au cazat aici polonezi, germani şi ruşi. Ei numesc clădirea Sierra Maestra, eu îi spun Europa Centrală.

Mostovoi introduse un Marlboro într-un portţigaret de fildeş. Aţi văzut aparatul de făcut pop-corn din hol? Exact ca la Hollywood.

Apartamentul lui Mostovoi era decorat cu afişe din filme (*Lolita*, *La răsărit de Eden*), fotografii de expatriat (un bistrou din Paris, bărci cu pânze, cineva făcând cu mâna spre Turnul Londrei), cărţi (Graham Green, Lewis Carol, Nabokov), suveniruri (o şapcă militară prăfuită, clopoţei din bronz, o colecţie de penisuri din fildeş de diferite mărimi).

— Vă interesează fotografia? îl întrebă Mostovoi.

— Da.

— Sunteţi cunoscător?

— Într-un fel.

— Vă place natura?

Fotografiile erau foarte naturale. Mostovoi avea mai multe cutii pline cu fotografii alb-negru, 8 x10, cu nuduri de femei tinere, unele pe jumătate acoperite de frunze de palmier, altele zburdând prin valuri, iar altele strecurându-se printre bambuşi.

— Un hibrid între Lewis Caroll şi Helmut Newton.

— Aveţi şi fotografii cu colegii dumneavoastră de la ambasadă?

— Bugai mă tot bate la cap să fac poze la aşa-numitele lui evenimente culturale. Nu îmi pierd eu timpul cu aşa ceva. Nu poţi să-i faci pe ruşi să pozeze aşa ca fetele astea. Nici măcar nu poţi să-i faci să-şi dea jos

hainele.

— Probabil din cauza climei de acasă.

— Nu, nici măcar aici. Mostovoi privea gânditor fotografia unei fete uşor acoperite de nisip. Nu ştiu cum, dar cei de aici au reuşit să trateze socialismul cu multă detaşare. Şi eu, prin faptul că prefer compania acestor cubanezi, nu mai sunt nevoit să suport paranoia care a cuprins tot restul micii noastre comunităţii, aflate în descreştere.

— La ce paranoia vă referiţi?

— O paranoia născută din ignoranţă. Când un agent de informaţii ca Pribluda pluteşte prin port în mijlocul nopţii, ce altceva poate să facă, dacă nu să spioneze? Nu ne schimbăm niciodată. Este dezgustător! Este ceea ce li se întâmplă europenilor în Paradis, ne sinucidem şi dăm vina pe localnici. Speram ca Pribluda să fie altfel. Vedeţi dumneavoastră, KGB-ul producea pe vremuri persoane foarte civilizate. Odată, i-am spus ceva în franceză lui Pribluda şi s-a uitat la mine de parcă aş fi vorbit chineză.

Mostovoi deschise o altă cutie. În fotografia de deasupra, o fată strângea în braţe o minge de volei.

— Seria de fotografii cu tentă sportivă.

— Aceleaşi unghiuri dramatice.

Următoarea fotografie era a unei mulatre ce ţinea un craniu în poală. Fata privea cu ochii ei languroşi printre buclele care reuşeau să-i acopere numai pe jumătate sânii. În jurul ei, se vedeau luminări topite, tobe şi sticle de rom.

— Am greşit cutia, spuse Mostovoi. Asta e seria cu fotografii făcute în zile ploioase. Am pozat aici şi am fost nevoit să folosesc recuzita pe care am avut-o la îndemână.

Craniul era o reproducere neprelucrată, căreia îi lipseau dinţi şi anumite detalii în jurul orificiului nazal; cu toate acestea, Arkadi era uimit de multitudinea de obiecte de recuzită, pe care un fotograf profesionist trebuie să le aibă pregătite pentru zilele ploioase. În următoarea poză, o altă fată goală puşcă îşi pusese pe cap o beretă pentru a putea modela mai bine o bucată de lut.

— Foarte artistic!

— Drăguţ din partea dumneavoastră! Se vorbeşte despre un spectacol la ambasadă. Bugai mă tot bate la cap. Nu mă interesează. Tot ceea ce-mi doresc este să fiu prezent cu aparatul de fotografiat când va face un atac de cord.

Era o femeie durdulie, cu părul frumos, în nuanţe de blond-gri şi cu o faţă ovală, cu ochi mici, puţin umeziţi din cauza amintirilor. Deşi aparatul de aer condiţionat nu funcţiona, apartamentul Olgăi Petrovna era ca un mic colţ de Rusie, cu un covor oriental pe perete, cu ghivece cu muşcate şi cu un canar galben-deschis ca o lămâie, care ciripea într-o colivie. Pâine neagră, salată de fasole, sardele, salată de varză cu maioneză şi seminţe de rodie, plus trei tipuri de murături fuseseră puse pe masă. Lângă samovarul electric se afla un borcan cu gem şi mai multe pahare de ceai în suporturi din argint. Femeia căuta prin albume o fotografie pentru Arkadi şi, într-un mod tipic feminin, îşi trăgea încontinuu în jos rochia.

— Unele fotografii sunt de acum douăzeci şi cinci de ani. Era aşa o viaţă pe atunci... Propriile noastre şcoli, cu cei mai buni profesori, mâncare bună rusească. Era o adevărată comunitate. Nimeni nu vorbea spaniola. Copiii aveau taberele lor de pionieri, unde se vorbea numai ruseşte, cu lecţii de tras cu arcul, alpinism şi volei. Fără idioţenia asta de baseball a cubanezilor. Aveam propriile noastre plaje, propriile noastre cluburi şi, bineînţeles, zile de naştere şi nunţi, adevărate evenimente de familie. Te făceau să te simţi mândru că eşti rus, să ştii că te afli aici pentru a proteja socialismul pe această insulă, departe de casă, chiar în faţa americanilor. Părea greu de crezut că suntem atât de puternici, atât de siguri.

— Dumneavoastră sunteţi istoricul neoficial al ambasadei?

— Mama ambasadei. Sunt aici de mai mult timp decât oricine altcineva. Am venit aici foarte tânără. Soţul meu este mort, iar fiica mea s-a măritat cu un cubanez. Adevărul este că sunt prizoniera unei nepoate. Dacă n-aş fi fost eu, fetiţa n-ar vorbi deloc ruseşte. Cine poate să-şi

imagineze aşa ceva? Numele ei este Carmen. Ăsta-i un nume potrivit pentru o rusoaică?

Femeia turnă ceai şi adăugă puţin gem cu un zâmbet conspirativ.

— Cine are nevoie de zahărul lor?

— Vă mulţumesc. Nepoata dumneavoastră a participat la petrecerea de Crăciun de la ambasadă?

— Iat-o. Olga Petrovna îi arătă prima fotografie din ceea ce părea a fi cel mai recent album şi puse degetul pe o fetiţă cu părul creţ, îmbrăcată într-o rochie albă, care o făcea să arate ca un tort de nuntă mergător.

— Foarte drăguţă!

— Credeţi?

— Bineînţeles.

— De fapt, e o combinaţie interesantă, între un rus şi un cubanez. Foarte precoce, puţin exhibiţionistă. Carmen a insistat – toţi copiii au insistat – să se organizeze un Moş Crăciun în stil american. Asta din cauza televizorului.

De la o poză la alta Arkadi putu să urmărească traiectoria fetiţei până în poala lui Moş Crăciun, modul în care îi vorbise acestuia la ureche, apoi retragerea ei pe lângă bufet. Arătă cu degetul spre un tip aflat în spatele mesei.

— Acela nu e Serghei Pribluda?

— Cum de v-aţi dat seama? Carmen a fost cea care l-a târât la petrecere. E un om care munceşte atât de mult.

Olga Petrovna avea cea mai mare stimă pentru Pribluda, un individ puternic cu adevărate origini muncitoreşti, patriot, niciodată beat, niciodată timid, tăcut, dar profund, evident agent secret, dar nu din aceia care să o facă pe misterioşii. Cu siguranţă nu o persoană slabă, precum viceconsulul Bugai.

— Mai ţineţi minte cuvântul „tovarăş”?

— Mult prea bine.

— Aşa l-aş descrie eu pe Serghei Sergheevici în cel mai bun sens al cuvântului. Şi un om cultivat.

— Serios?

Era o percepţie atât de diferită a lui Pribluda, încât

Arkadi se întrebă în sinea lui dacă vorbesc despre aceeaşi persoană. Din păcate, în ciuda respectului ei pentru colonel, femeia nu avea nicio altă poză de-a lui. Apoi, cu mare încântare:

— Oh, iat-o!

O fată în jur de opt ani, îmbrăcată într-un sarafan de şcoală maro-închis, care-i rămăsese mic, stătea în pragul uşii. Fetiţa se încruntă la Arkadi de sub nişte sprâncene în formă de v.

— Carmen, acesta este prietenul nostru, cetăţeanul Renko.

Fata ajunse lângă ei din trei paşi hotărâţi, strigă „Hai!” şi ridică fulgerător piciorul pentru o lovitură care se opri la un milimetru de pieptul lui Arkadi.

— Unchiul Serghei ştie karate.

— Ştie? Arkadi îl considerase întotdeauna pe Pribluda drept un tip care preferă mai degrabă să dea la ficat.

— Are o centură neagră în servietă.

— Ai văzut-o tu?

— Nu, dar sunt sigură!

Fata execută o figură de karate în aer şi Arkadi se dădu un pas înapoi.

— Ai văzut? Pumni înfricoşători.

— De ajuns, spuse Olga Petrovna. Ştiu că ai teme de făcut.

— Dacă e un prieten de-al unchiului Serghei va vrea să-l vadă.

— Destul, domnişoară.

— Ce haină urâtă, zise Carmen, uitându-se la Arkadi de sus în jos.

Olga Petrovna bătu din palme până când fata lăsă capul în jos şi se duse în camera cealaltă.

— Îmi pare rău, aşa sunt copiii din ziua de azi.

— Când l-aţi văzut ultima dată pe Serghei Sergheevici?

— Într-o vineri, după serviciu. O dusesem pe Carmen la o îngheţată pe Malecon, când ne-am întâlnit cu el.

Stătea de vorbă cu un cubanez. Îmi amintesc cum Carmen a spus că a auzit un fel de răget şi Serghei Sergheevici i-a zis că vecinul lui are un leu care mănâncă fetiţe. A devenit aşa de nervoasă, încât a trebuit să ne grăbim să ajungem acasă. De obicei, se înţelegeau foarte bine.

Când Arkadi o rugă să-i arate locul pe o hartă, femeia îi indică exact porţiunea de Malecon din faţa apartamentului lui Pribluda.

— Serghei Sergheevici purta o şapcă de căpitan, iar cubanezul căra una dintre camerele alea mari de cauciuc de pe care pescuiesc. O persoană de culoare, asta e tot ceea ce îmi amintesc.

— Dumneavoastră aţi auzit răgetul?

— Am auzit şi eu ceva, poate. În timp ce punea albumele deoparte, femeia îl întrebă: Credeţi că este vreun adevăr în povestea asta cum că Serghei Sergheevici ar fi mort?

— Mi-e teamă că ar putea fi. Unii dintre anchetatorii cubanezi sunt foarte competenţi.

— Mort din ce cauză?

— Un atac de cord, spun ei.

— Dumneavoastră vă îndoiţi de asta?

— Vreau doar să fiu sigur.

Olga Petrovna oftă. În anii petrecuţi de ea la Havana, oraşul devenise un fel de Haiti. Moscova se afla sub stăpânirea cecenilor şi a găştilor. Unde să te mai duci?

Arkadi luă un taxi înapoi spre Malecon şi merse pe jos ultimele câteva străzi până la apartamentul lui Pribluda, trecând pe lângă nişte băieţi care cereau gumă de mestecat şi bărbaţi care ofereau *mulatas* şi începeau conversaţia cu:

„*Amigo*, *que hora es*? *De que pais*? *Momentico*, *amigo*. „Deasupra, în balcoane, adevărate arabescuri din fier forjat pline cu ghivece de flori, erau femei îmbrăcate în rochii de casă şi bărbaţi în chiloţi cu trabucuri în gură şi muzică, la fiecare fereastră alta. Peste tot semne ale degradării, căldură, culori şterse care încercau să ţină laolaltă tencuiala care se desprindea de pe pereţi şi

grinzile mâncate de sare.

Avu impresia că zăreşte un bărbat care mergea în acelaşi ritm cu el, undeva în spatele lui, în umbra arcadelor. Să fi fost oare urmărit? Era greu să desluşeşti o umbră când toată lumea ştie pe unde o iau străzile, cu excepţia ta, când toată lumea pare la locul ei, mai puţin tu, cu marea pe o parte, iar pe cealaltă cu un labirint de grămezi de clădiri demolate, maşini trase pe trotuar, cozi de oameni aşteptând la îngheţată, la autobuz, la pâine, la apă.

Aşa că se cufundă din nou în haina sa, atrăgând privirile ca şi cum ar fi fost un călugăr pe Via Dolorosa.

O felia era Arkadi, iar doctorul Blas juca rolul lui Rufo. Aşezaseră mesele şi lipiseră fâşii de bandă adezivă pe podeaua sălii de şedinţe de la IML, în aşa fel încât să indice locul unde se aflau pereţii, rafturile cu cărţi şi uşile de la apartamentul ambasadei. Doreau – pentru a-şi satisface propria curiozitate – să „facă reconstituirea” morţii lui Rufo Pinero.

„Reconstituirea” era ceea ce deosebea medicina legală cubaneză de cea americană, rusă sau germană. În laboratoarele cubaneze, în pădurile tropicale din Nicaragua, în câmpurile prăfuite din Angola, modul în care Blas reuşise să reconstituie diverse crime îi umpluse de uimire nu numai pe judecători, ci şi pe criminali. O reconstituire a evenimentelor care conduseseră la moartea rusului era, probabil, imposibilă din cauza descompunerii cadavrului şi a faptului că trupul plutise mult în derivă. Moartea lui Rufo însă avusese loc într-un apartament, nu în mijlocul apei şi în urma ei rămăseseră câteva elemente imposibil de trecut cu vederea: cadavrul lui Rufo cu o seringă supradimensionată în mână, un cuţit cu amprentele lui Rufo înfipt în bibliotecă, nicio vânătaie pe corpul omului ucis, nicio haină deranjată, niciun semn care ar fi putut indica altceva decât o confruntare rapidă şi fatală.

Medicul era descumpănit şi respira greu. Luaseră în considerare faptul că Rufo Pinero era un fost atlet, mai

înalt şi mai greu decât Renko cu douăzeci de kilograme, poate chiar mai mult. Rusul era obosit din cauza călătoriei, nici nu reuşise să se dezmeticească prea bine. Era clar că nu avea o constituţie prea atletică, deşi nu se putea spune despre el că ar fi fost un bărbat total obtuz. Blas credea că acest lucru îl descria pe Renko destul de bine.

Au pus în scenă atacul în mai multe variante. Rufo ridicându-se de pe un scaun, aşteptând ascuns în cameră, intrând în forţă pe uşă. Indiferent cum s-ar fi petrecut atacul, având în mâini nişte foarfeci şi un creion pe post de cuţit şi seringă, Blas nu reuşea nici pe departe s-o dovedească pe Ofelia. Una dintre cauzele nereuşitei era fără îndoială faptul că detectivul era foarte iute de picior. Ofelia participase la proba de viteză pe distanţa de o sută de metri când era la şcoală şi aproape că nu se mai îngrăşase niciun kilogram de atunci. Obiceiul ei de a-şi muta greutatea de pe un picior pe celălalt îl enerva la culme pe Blas.

O altă problemă era că atacul avusese loc mai mult ca sigur prin surprindere. Faptul că trebuia să folosească atât un „cuţit”, cât şi o „seringă11 îl făceau pe Blas să se mişte încet şi neîndemânatic. Simplul gest de a scoate nu una, ci două arme îi dădea victimei suficient timp pentru a reacţiona. Rufo ar fi fost nevoit să facă nişte ture prin cameră, iar masa şi scaunele ar fi zburat în toate direcţiile, dacă ar fi fost Ofelia victima pe care intenţiona să o omoare.

— Poate a fost un atac spontan, spuse Blas.

— Rufo purta un fel de combinezon care îi acoperea cămaşa şi pantalonii. Nu poate fi vorba despre ceva spontan. Ştia foarte bine ce urma să facă.

— Renko nu prea pare genul de persoană care să riposteze atât de rapid.

— Poate ripostează aşa numai dacă e ameninţat cu o armă.

— Două arme.

— Nu, spuse hotărâtă Ofelia, Rufo a avut o singură armă, cuţitul. Acul a fost surpriza pentru el!

Vorbea repede pentru că ea era un simplu detectiv, iar Blas un patolog renumit pentru acurateţea deducţiilor sale. Cu toate acestea, vedea lupta ca şi cum s-ar fi petrecut în faţa ochilor ei.

— Ştiţi că rusul poartă mereu haina aceea ridicolă. Cred că cuţitul a trecut prin haină şi a ţintuit-o în bibliotecă. Există o ruptură în reverul hainei şi am găsit un fir negru pe cuţit. Cred că asta s-a întâmplat înainte să fie Rufo ucis.

— Cu seringa?

— În legitimă apărare.

Blas cuprinse mâna subţire a Ofeliei cu palma lui mare, mirosind a săpun.

— Ce mă uimeşte cel mai mult la tine este această simpatie pe care o arăţi faţă de cei care o merită cel mai puţin. Numai că asta nu e o anchetă! Pur şi simplu ne satisfacem o curiozitate profesională în legătură cu modul în care s-a produs o crimă.

— Dar modul în care a avut loc nu vă face să vă puneţi nişte întrebări?

— Nu. Expresia de pe faţa lui Blas nu era a unui misogin, ci a unui bărbat convins că femeile nu se puteau concentra îndeajuns.

— Eşti îngrijorată în legătură cu seringa. Foarte bine, am pierdut una în laborator. Atât Renko cât şi Rufo ar fi putut să o fure. Dar de ce ar fi făcut-o Renko? Pentru droguri? Nu am găsit droguri în seringă. A furat-o pentru a o folosi drept armă? Dacă se temea pentru viaţa lui nu ar fi venit în Havana. Trebuie să fim puţin mai sofisticaţi. Să analizăm, de pildă, caracterul celor două personaje. Rufo era un vânător, un oportunist. A văzut seringa şi a luat-o.

Renko este un rus flegmatic. Orice amănunt este pentru el un prilej de analiză mentală, pot să garantez asta. Şi mai este şi problema forţei fizice. Întreabă-te dacă Renko s-a gândit vreo clipă că ar putea să dovedească pe cineva atât de puternic precum Rufo. Chiar şi în legitimă apărare.

— Poate că nu s-a gândit, poate că a reacţionat.

— Având deja o seringă în mână? O seringă pentru care nu avea nicio întrebuinţare? O seringă care a ajuns să fie ţinută strâns de Rufo?

Ofelia îşi retrase mâna.

— Rufo şi-a scos-o din cap. Eu asta aş fi făcut.

— Poate? Ai fi făcut? Vezi cum speculezi. Adevărul iese la iveală mai degrabă ca urmare a unei analize logice decât ca urmare a uneia bazate pe inspiraţie.

Blas trase aer în piept.

— Vom încerca din nou să reconstituim. Numai că, de data asta, să te mişti mai încet. Ai uitat că Renko este fumător, poate că şi bea, deci, cu siguranţă, nu are condiţie fizică. Tu, pe de altă parte, eşti, mai mult ca sigur, în formă, mai tânără şi mai activă. Nu văd cum ar fi putut să se apere. Poate că Rufo a alunecat. Eşti gata?

Rufo nu era genul de bărbat care să alunece, îşi spuse Ofelia în gând.

Avusese la universitate o prietenă bună, pe care o chema Maria. După câţiva ani, Marfa se măritase cu un poet care se declarase un apărător al drepturilor omului în Havana.

Nu după mult timp, Ofelia văzuse la televizor că individul fusese condamnat la douăzeci de ani închisoare pentru tentativă de omor şi că Maria fusese arestată pentru prostituţie. Când Ofelia a vizitat-o la închisoare, Marfa i-a spus o cu totul altă poveste. I-a zis că într-o dimineaţă, când de-abia ieşise din casă, un bărbat s-a năpustit asupra ei şi a început să-i smulgă hainele chiar în faţa uşii. Când soţul ei a ieşit afară s-o salveze, individul l-a trântit cu un pumn la pământ, după care i-a dat un picior în gură. Abia atunci şi-a făcut apariţia o maşină a poliţiei, în care se afla un singur ofiţer, care a luat o singură declaraţie, şi anume de la bărbatul care o atacase. Individul a pretins că Maria i-a făcut avansuri şi că, atunci când el a refuzat-o, soţul ei l-a atacat. Maria şi-a mai amintit şi alte două lucruri: că bancheta din spate a maşinii era deja acoperită cu o folie de plastic şi că, atunci când omul care îl bătuse pe soţul ei s-a urcat pe locul de

lângă şofer, a ridicat mai întâi de pe scaun două tuburi de trabuc din aluminiu, pe care şi le-a pus în buzunarul de la piept. Ţigările erau ale lui, puse deoparte ca să fie păstrate în siguranţă. Poetul şi Maria s-au spânzurat în închisori diferite în aceeaşi zi. Din pură curiozitate, Ofelia căutase şi citise raportul întocmit la arestare, în care scria că onestul cetăţean, care trecuse din întâmplare prin faţa uşii lor, se numea Rufo Pinero.

Rufo nu ar fi avut nevoie de nicio armă, cu atât mai puţin de două.

Dacă problema seringii o deranja şi moartea Mariei o întristase, rusul reuşise s-o înfurie. Câtă aroganţă, să fure cheia lui Rufo, ca şi când ar fi ştiut ce să caute în camera unui cubanez. Ca şi când ar fi putut crede că dacă se uita la harta Havanei din biroul lui Pribluda, ar fi fost în stare să vadă ceva mai mult decât o simplă bucată de hârtie.

Pentru Ofelia, fiecare stradă, fiecare punct de pe hartă însemna o amintire. De exemplu, prima excursie cu şcoala în Havana, pe vremea când alerga la proba cu obstacole şi când fuseseră la fosta pistă de curse cu ogari din Miramar, locul unde se întorsese într-o noapte cu Tolomeo Dur m şi îşi pierduse virginitatea pe salteaua de la săritura în înălţime. Asta însemna Miramar pentru ea. Sau cinematograful din Chinatown, unde unchiul ei Cucho fusese înjunghiat mortal în timpul unui film porno. Sau cofetăria Coppelia de pe La Rampa, unde îl cunoscuse pe primul ei soţ, Humberto, când aşteptaseră trei ore ca să primească o linguriţă. Sau barul Floridita din Havana Vieja, unde l-a prins pe Humberto cu o mexicană. Nu era singura căsnicie care se destrămase din cauza turistelor venite în căutare de masculi cubanezi. Procedura de divorţ era foarte simplă în Cuba. Avea prietene care divorţaseră de patru sau cinci ori. Ce putea să ştie un rus despre toate acestea?

Blas reuşi cu greu să-şi tragă sufletul:

— Tot e prea repede.

Havana se scufundase în umbrele serii, marea îşi unduia valurile negre, iar rândunicile ţâşneau de pe sub

arcade. Arkadi revenise pe Malecon şi, în timp ce urca scările, putu să audă nu numai radioul din apartamentul de la parter, ci şi o reverberaţie care ar fi putut trece cu oarecare îngăduinţă drept răget de leu.

Fâşiile de lumină care pătrundeau prin obloane ajungeau până la păpuşa neagră, care şedea într-un colţ, cu capul întors într-o parte. Probabil că era vorba despre unghiul razelor soarelui aflat jos, aproape de apă, dar avea senzaţia că apartamentul lui Pribluda suferise o transformare subtilă: tavanul era parcă mai jos, masa mai mare, un scaun întors altfel decât îşi amintea el. Încă de când era copil, Arkadi răsucea întotdeauna scaunele puţin în afara mesei, ca şi când ar fi purtat o discuţie fără zgomot. Un obicei copilăresc, dar era sigur că aşa procedase şi aici.

În afara uşii, singura cale de acces în apartament era balconul şi conducta de aerisire aflată la jumătatea coridorului. Arkadi aprinse lumina, dar o cădere de tensiune făcu becurile să semene mai degrabă cu nişte luminări. Îşi atârnă haina în dulapul din dormitor, îşi îndesă paşaportul într-un pantof, după care îşi deschise valiza. Cămăşile erau parcă împăturite puţin diferit.

Dacă intrase cineva acolo, în orice caz nu se atinsese de mâncare – rezerva rusească din frigider era încă întreagă. Arkadi îşi turnă nişte apă rece din vasul din frigider. Lumina slabă care venea din interiorul frigiderului trecea prin paharele de pe masă, prin bolul ţestoasei şi se oprea în ochii de sticlă ai păpuşii. Vopseaua neagră îi dădea lui Chango nu numai culoare, ci şi o putere ciudată. Arkadi ridică bandana roşie pentru a-i atinge faţa, care era din pastă de hârtie modelată sumar. Gura, abia schiţată, părea că este gata să spună ceva, nasul umflat parcă ar fi încercat să respire, iar mâna pe jumătate modelată ţinea strâns bastonul, ca şi cum păpuşa ar fi vrut să se ridice. Păpuşile ar trebui să fie mai ireale, nu atât de conştiente şi de atente, îşi spuse Arkadi. Simţea că are spatele ud de transpiraţie. Trebuia să renunţe să mai poarte haina cât timp mai stătea în Havana.

Zgomotul de dedesubt îi aduse aminte de intenţia de a-l chestiona pe vecinul de la parter, deşi nu ştia în ce limbă ar fi putut face acest lucru. După spusele detectivului Osorio, aceasta era persoana care-i închiriase ilegal lui Pribluda camerele de la etajul al doilea. Cuvântul „ilegal” îi trezise interesul lui Arkadi. De asemenea, se întreba de ce vecinul nu păstrase ambele etaje pentru el. Cacofonia aceea muzicală s-ar fi auzit stereo.

Când zgomotul se opri într-un sfârşit, descoperi cât de mult putea să semene un apartament cu obloane cu o scoică. Abia se mai auzea vuietul maşinilor, şi valurile spărgându-se de ţărm. Îşi spuse că poate se înşelase în privinţa scaunelor şi a valizei. Nimic altceva nu părea să fie deranjat de la locul lui. Larma de jos începu din nou, iar el îşi luă paharul, se duse lângă telefon şi începu să studieze lista numerelor pe care le copiase de pe peretele lui Rufo.

Daysi 32 – 2007
Susy 30 – 4031
Vi. Atât. 2300
Kid Choc. 5/1
Vi. HYC 2200 Angola

Acum, gândindu-se mai bine, nu mai ştia de ce presupusese că *Vi* venea de la vizitator? Într-adevăr, el era un vizitator, care sosise cu o cursă Aeroflot, dar oare cuvântul „vizitator” era acelaşi şi în engleză şi în spaniolă? Rufo ştia că el urma să vină. N-ar fi fost mai important să ştie în ce zi a săptămânii? Căută cuvântul pentru „vineri” în dicţionarul spaniol-rus al lui Pribluda. „Viemes”. *Vi*. Venea de la vineri. Ceea ce însemna că într-o altă vineri la ora 10: 00 p.m., cu o persoană sau într-un loc cu iniţialele HYC avea să se întâmple ceva în legătură cu *Angola*. Ce putea fi mai vag decât atât?

Arkadi începu să sune la numele de pe listă şi primi răspuns chiar de la primul apel.

— *Digame*.
— Alo, Daysi la telefon? întrebă Arkadi în rusă.
— *Digame*.

— Daisy la telefon?
— *Oye, quién es*?
— Daisy la telefon? încercă el în engleză.
— *Şi, es Daisy*.
— Vorbeşti engleză?
— *Un poco, şi*.
— Eşti prietenă cu Rufo?
— *Muy poco*.
— Îl cunoşti pe Rufo Pinero?
— *Rufo, şi*.
— Am putea să ne întâlnim şi să vorbim?
— *Que*?
— Să vorbim?
— *Que*?
— Ştii pe cineva care să vorbească engleză?
— *Muy poco*.
— Mulţumesc.
Închise şi încercă la Susy.
— Bună ziua!
— Bună. Vorbeşti engleză…
— Bună ziua!
— Poţi să-mi spui unde aş putea să-l găsesc pe Rufo Pinero?
— *El coho Rufo*? *Es amigo suyo*? *Es cabron and comemierda*. *Oye, hombre, singate y singa a tu madre tambien*.
— N-am înţeles ce-ai spus.
— *Y singa tu perro*. *Cuando veas a Rufo, preguntale, donde* está *el dinero de Susy*? *O mi regalito de QVC*?
— Să zicem că-l cunoşti pe Rufo. Ştii pe cineva care să vorbească engleză sau rusă?
— *Y digale, chupa mis nalgas hermosas*!
În timp ce încerca să găsească *chupa* în dicţionar, Susy închise.
Un zgomot îl făcu să meargă în camera de la intrare, dar nu găsi pe nimeni acolo în afară de Chango, care se uita urât din scaunul pe care stătea. Păpuşa parcă se aplecase puţin, ca şi cum i-ar fi fost greu să-şi ţină spatele

drept. Îşi răsucise oare capul întors de când fusese el ultima dată în cameră, îşi ridicase oare ochii pentru a-i arunca privirea aceea piezişă? îşi aduse aminte de imaginea gigantică a lui El Comandante, pe care o văzuse pe un perete cu o seară înainte, modul ameninţător în care silueta lui se ridica deasupra stâlpilor de neon, ca o fantomă atotştiutoare şi atotvăzătoare. Arkadi se simţise îngrozitor de mic şi de neştiutor.

Îşi umplu din nou paharul şi se duse înapoi în birou, la harta Havanei care se afla pe peretele de lângă masă.

Uitându-se la ea, Arkadi reuşi să sesizeze întreaga măsură a ignoranţei sale. Cartiere numite Havana Vieja, Vedado, Miramar? Sunau frumos, într-adevăr, dar, la fel de bine ar fi putut să se uite şi la nişte hieroglife. În acelaşi timp, era o adevărată uşurare să se afle departe de Moscova, unde fiecare stradă îi amintea de Irina sau de o cafenea pe care o prefera ea, scurtătura spre teatrul de păpuşi, patinoarul unde ea îl convinsese să patineze din nou. La fiecare colţ, se aştepta să o vadă cum apare, mergând cu mişcările acelea energice, cu eşarfa şi părul lung fluturându-i în vânt ca nişte steaguri. Avusese puterea să se întoarcă chiar şi la clinică, îşi reconstituise paşii, ca un om care încearcă să găsească acel singur pas, eroarea principală, pe care ar putea să o corecteze şi să dea totul înapoi. Dar inutilitatea vieţii lui creştea pe măsură ce zilele se scurgeau ca valurile, un vârf negru după altul, distanţa dintre el şi ultima dată când o văzuse devenea din ce în ce mai mare.

Chiar şi munca reuşea să-i amintească mereu că timpul este o propoziţie cu un singur sens. O crimă însemna, prin definiţie, că cineva reacţionase prea târziu. Bineînţeles, investigarea unei crime care se întâmplase deja era ceva relativ simplu. A investiga o crimă care nu se petrecuse încă, a vedea legăturile înainte ca ele să prindă formă, asta da, cerea într-adevăr talent.

Lemnul scârţâi uşor şi Arkadi îl observă pe sergentul Luna, în picioare, lângă uşa biroului. Nu fusese numai sunetul, îşi spuse Arkadi în gând, ci mai degrabă un câmp

de energie care traversase pragul. Nu-l recunoscuse imediat pe Lună, pentru că sergentul era în blugi, tricou şi o şapcă pe care scria „Go Gators”. Era încălţat cu pantofi sport Air Jordan, iar braţele lui musculoase erau încolăcite în jurul unei bâte lungi de metal, ca şi când ar fi vrut s-o rupă în două. Se vedea cu ochiul liber că individul era un adevărat atlet, chiar şi numai din felul în care îşi mişca picioarele.

Era plin de praf pe mâini şi pe tricou, de parcă ar fi venit direct de la un meci. Pe minerul bâtei scria „Emerson”.

— Domnule sergent Luna, nu te-am auzit când ai intrat!

— Pentru că nu am făcut zgomot şi am cheie.

Luna ridică o cheie şi o puse apoi în buzunar. Vocea sa semăna cu sunetul cimentului întors cu lopata. Şapca îngustă îi scotea în evidenţă rotunjimea capului şi modul în care i se mişcau muşchii pe frunte şi pe maxilar. Albul ochilor era puţin înroşit. Bicepşii încordaţi de furie.

— Vorbeşti şi ruseşte.

— Am prins-o din mers. Mă gândeam că am putea purta o discuţie fără căpitan sau detectiv, numai noi doi.

— Şi mie mi-ar plăcea să stăm de vorbă!

Luna fusese atât de tăcut în preajma căpitanului Arcos, încât Arkadi era fericit să-l asculte pe sergent. Bâta era singurul lucru care îl deranja.

— Să aduc ceva de băut.

— Nu, doar vorbim. Vreau să ştiu ce faci aici.

Arkadi încerca întotdeauna să fie onest la început.

— Nici eu nu ştiu prea sigur. Pur şi simplu n-am crezut că identificarea cadavrului a fost destul de exactă. De când m-a atacat Rufo, cred că s-ar putea să fie ceva mai mult de aflat.

— Crezi că a fost o prostie din partea lui Rufo?

— S-ar putea.

— Cine eşti? Luna îl împinse uşor cu capătul gros al bâtei.

— Ştii foarte bine cine sunt.

— Nu, vreau să spun, cine eşti cu adevărat? Luna îl înghionti din nou în coaste.

— Sunt investigatorul procuraturii. Aş vrea să nu mai faci aşa.

— Nu, nu poţi face investigaţii aici. Poţi fi turist, dar nu investigator. Înţelegi? *Comprendes*? Luna începu să se mişte în jurul lui. Pentru Arkadi era ca şi când ar fi vorbit cu un rechin.

— Înţeleg perfect.

— Eu n-aş veni la Moscova ca să-ţi spun cum să-ţi faci treaba. E o lipsă de respect. Şi ai ucis un cetăţean cubanez.

— Îmi pare rău pentru Rufo! Până la o limită, continuă Arkadi în gând.

— Am impresia că eşti un om foarte dificil.

— Unde e căpitanul Arcos? El te-a trimis?

— Nu-ţi face tu griji pentru căpitanul Arcos. Sergentul îl înghionti din nou cu bâta.

— Încetează imediat să mai faci chestia asta.

— O să te înfurii? O să ataci un sergent de la Ministerul de Interne? Nu cred că ar fi o idee prea bună.

— Şi care crezi că ar fi cea mai bună idee? Arkadi încercă să sublinieze latura pozitivă.

— Ar fi o idee bună dacă ai înţelege odată că nu eşti cubanez.

— Îţi jur că nu mă consider deloc cubanez.

— Nu ştii nimic din ce se petrece aici.

— Sunt cu totul de acord.

— Nu poţi să faci absolut nimic.

— Păi nici nu fac!

— Atunci am putea fi prieteni.

— Prieteni ar fi cel mai bine.

În ceea ce-l privea, Arkadi era convins că se purta cât de bine putea, moale ca o bucată de unt. Luna însă continua să se învârtă în jurul lui.

— Asta e o bâtă de baseball? întrebă Arkadi.

— Baseballul este sportul nostru naţional. Vrei să pui mâna pe ea? Luna îi întinse bâta cu mânerul înainte. Ia-o

în mână să vezi cum e.

— Nu e nevoie!

— Ia-o!

— Nu.

— Atunci o să-ţi arăt eu o lovitură, spuse Luna şi-l lovi în piciorul stâng, deasupra genunchiului.

Arkadi căzu la podea şi Luna se mişcă rapid în spatele lui.

— Trebuie să fii atent la bâtă ca să poţi să prinzi mingea. Ai simţit asta?

— Da.

— Trebuie să stai mereu cu faţa la minge. Eşti din Moscova?

— Da.

— O să-ţi spun acum ceea ce ar fi trebuit să ştii de la început. Eu sunt din Oriente, din estul Cubei. Când Arkadi încercă să se ridice, Luna îi aplică o altă lovitură în spatele celuilalt genunchi şi Arkadi căzu pe burtă şi începu să se târască spre camera din faţă ca să-l îndepărteze pe sergent de lista cu numere de telefon. Mereu trebuie să te gândeşti la ceva, îşi spuse Arkadi. Luna veni după el. Bărbaţii din Oriente sunt tot cubanezi, dar un pic mai mult. Ori te plac, ori nu. Dacă te plac, ai un prieten pe viaţă. Dacă nu te plac, atunci ai o problemă! Ai încurcat-o!

Luna îl lovi cu piciorul pe Arkadi şi-l făcu să cadă din nou pe burtă.

— Problema ta este că mie nu-mi plac ruşii. Nu-mi place felul în care vorbesc, nu-mi place mirosul lor, nu-mi place felul în care arată. Nu-mi *plac*!

Încăperea era prea mică pentru manevrarea bâtei, dar Luna reuşi să-l lovească în coaste pentru a-şi sublinia ideea.

— Când au înjunghiat Cuba pe la spate, i-am dat *afară*. Sute de ruşi zburau din Havana în fiecare *zi*. Cu o seară înainte de alungarea KGB-ului, cineva a înţepat cauciucurile de la toate maşinile ambasadei, astfel încât să fie obligaţi *să meargă pe jos* până la aeroport. Este *adevărat*.

Nemernicii au fost nevoiţi să caute în ultimul moment alte maşini. Altfel, *gândeşte-te* ce ruşine ar fi fost, ruşi să meargă pe jos douăzeci de kilometri până la *aeroport*.

Arkadi strigă după ajutor, deşi era pe deplin conştient că nu ţipa în limba potrivită şi că, din cauza zgomotului de dedesubt, oricum nu l-ar fi auzit nimeni. Odată ajuns în camera de la intrare, se ridică sprijinindu-se de un perete şi, străduindu-se să stea pe propriile-i picioare, care o luau fiecare în altă direcţie, încercă şi el o lovitură, care nu reuşi decât să-l facă să mârâie pe sergent. Cei doi începură să se lupte lângă masă şi bolul ţestoasei se rostogoli şi căzu. În cele din urmă sergentul ajunse într-un loc unde avea destul spaţiu ca să-şi manevreze bâta şi Arkadi se trezi pe covor, cu faţa plină de sânge, conştient că-şi pierduse câteva secunde de memorie şi mai mulţi neuroni. Simţi un picior pe gât şi Luna se aplecă să-l caute prin buzunare. Nu reuşea să vadă decât covorul şi pe Chango, în scaunul ei, uitându-se urât la el. Nici urmă de milă din partea păpuşii.

— Unde e fotografia?

— Care fotografie?

Piciorul apăsa pe traheea lui Arkadi. Da, într-adevăr, fusese o întrebare tâmpită, recunoscu Arkadi. Exista o singură fotografie. Aceea cu Havana Yacht Club.

— Unde e? Luna părea că se domolise, gata să-i mai acorde o şansă.

— La început n-o voiaţi, acum o vreţi?

Simţind că nu mai poate respira, Arkadi spuse:

— E la ambasadă. Le-am dat-o lor.

— Cui?

— Zoşcenko. Zoşcenko era scriitorul umorist preferat al lui Arkadi. Simţea că situaţia avea nevoie de puţin umor. Spera să nu existe vreun amărât la ambasadă cu numele ăsta. Nu reuşi decât să audă cum Luna îşi lovea contemplativ palma cu bâta.

— Vrei să ţi-o trag?

— Nu.

— Chiar vrei să ţi-o trag?

— Nu.

— Pentru că o să te nenorocesc.

Deşi Arkadi era imobilizat ca o insectă înfiptă în insectar, făcu tot posibilul să dea afirmativ din cap.

— Dacă nu vrei să ai de-a face cu mine, rămâi aici în camera asta. De acum înainte eşti turist, dar îţi vei face toate traseele în această cameră. O să-ţi trimit ceva de mâncare în fiecare zi. Nu ieşi de aici. Duminică pleci acasă, în linişte.

În linişte. Arkadi înţelesese ideea.

Satisfăcut, Luna îşi luă piciorul de pe gâtul lui Arkadi, îl ridică de păr şi-i mai trase o lovitură, ca şi cum ar fi vrut să scape de un câine.

Când Arkadi îşi recăpătă cunoştinţa, în cameră era întuneric şi el era înţepenit pe covor. Îşi ridică anevoie capul şi se rostogoli până lângă perete unde rămase câteva secunde cu urechile ciulite, înainte de a îndrăzni să mai facă vreo mişcare. De lângă un ochi îi curgea sânge. Mobila se transformase într-o aglomeraţie de umbre. Zgomotul activităţii mecanice de dedesubt încetase şi fusese înlocuit cu acordurile tandre ale unui bolero. Luna plecase. Până la urmă, îşi spuse Arkadi, ceea ce părea a fi o vacanţă se transformase într-un infern. Şi, cu siguranţă, cea mai nereuşită tentativă de sinucidere de până acum.

Simplul fapt de a sta în picioare se dovedi a fi o adevărată încercare, ca şi când bâta de baseball a sergentului i-ar fi deplasat tot fluidul dintr-o ureche internă în cealaltă, dar până la urmă reuşi să tragă un scaun cu care să blocheze uşa.

După ce se spălă de sânge, descoperi că faţa care se vedea în oglinda de la baie nu arăta chiar atât de rău. În afara unei tăieturi pe frunte, acolo unde începea părul şi pe care trebui s-o cureţe şi s-o acopere cu un plasture din dulăpiorul cu medicamente, nu se vedea altceva decât o umflătură în partea din spate a craniului. Nasul puţin deformat, un cucui în frunte, modelul covorului imprimat pe obraz, ceva dificultăţi la înghiţit, dar toţi dinţii la locul

lor. Picioarele parcă îi erau rupte, dar descoperi că funcţionau destul de bine. Luna făcuse o treabă destul de bună şi reuşise să nu provoace decât vânătăi şi jigniri.

Se duse shiopătând până la dulapul din dormitor şi descoperi că buzunarele de la haină fuseseră întoarse pe dos. Paşaportul şi poza de la Havana Yacht Club se aflau tot în pantof, acolo unde le pusese.

Fu cuprins de ameţeală şi greaţă, semne ale unei contuzii.

Covorul din camera de la intrare era pătat de sânge. Ca la orice petrecere, îşi spuse el în gând, curăţatul era partea cea mai dificilă. Avea să facă şi asta mai târziu. Trebuia însă să înceapă cu ce era mai important. Într-un sertar din bucătărie găsi o piatră de ascuţit şi un cuţit folosit la scoaterea oaselor, pe care începu să-l ascută. Pe scaunul proptit în uşă aşează în echilibru o pungă plină de cutii de conserve goale, pe post de alarmă. Deşurubă apoi toate becurile din camera de la intrare pentru ca, în cazul în care Luna s-ar fi întors, silueta lui să fie scoasă în evidenţă de lumina de pe hol. Tot ce putea face în legătură cu deschiderea de la sistemul de ventilaţie, era să o închidă şi să o blocheze cu un băţ. Cel mai bun lucru pe care putea să-l facă în legătură cu propriul cap era să stea culcat. Era exact ce se pregătea să facă atunci când îşi pierdu din nou cunoştinţa.

Nu se simţea deloc mai bine. Nu putea să-şi dea seama cât era ceasul, camera era la fel de întunecată. Nu şi-ar fi dat seama în ce cameră se află dacă n-ar fi simţit în faţă ţepii covorului din camera de la intrarea în apartament. La fel ca un beţiv, nu ştia prea bine unde era susul şi unde josul.

Corpul i se aşezase singur într-o poziţie în care simţea cea mai puţină durere şi nu avea nici cea mai mică intenţie de a o schimba. O făcu totuşi, pentru că a pune puţin sângele în mişcare era probabil bine pentru nişte membre învineţite. Ţestoasa trecu târându-se pe lângă el, un fel de goană, având în vedere posibilităţile lui de mişcare. O urmă în patru labe până la frigider, scoase de

acolo vasul cu apă şi rămase câteva clipe mângâiat de lumina slabă, lipsită de ameninţare, care venea din interiorul răcitorului.

La o analiză pur obiectivă, era interesant cât de rău putea să se simtă. Simplul fapt de a bea apă îi provoca durere. Dacă îşi atingea capul cu o cârpă umedă se combina agonia cu uşurarea.

Irinei îi plăcea să spună „Ai grijă ce îţi doreşti14. Se referea, bineînţeles, la ea. După ce o pierduse, nu-şi dorise decât un sfârşit pentru vinovăţia lui, dar nu-şi imaginase că acest lucru s-ar fi putut întâmpla printr-o bătaie. La Moscova, te lăsau în pace să te sinucizi. La Havana, nu puteai avea niciun moment de linişte.

Firul de la telefon era smuls din perete, deşi Arkadi, în orice caz, nu ar fi ştiut unde să sune. La ambasadă, ca să-i audă din nou cum îşi demonstrează neputinţa în faţa problemelor unuia dintre conaţionalii lor?

Tăcerea era atât de profundă, încât avea senzaţia că aude fâşâitul razei de lumină a farului peste golf şi că simte atingerea luminii care pătrundea printre obloane.

Să nu pleci, îi spusese Luna.

Arkadi nici n-avea de gând să facă acest lucru. Îşi puse capul în frigiderul deschis şi adormi.

Când se trezi din nou, lumina dimineţii pătrunsese deja în apartament. Arkadi îşi ridică fruntea cu aceeaşi grijă cu care s-ar fi purtat cu un ou spart. Rateurile motoarelor şi strigătele de pe Malecon răsunau cu putere, amplificate de soare.

Se duse clătinându-se până la oglinda din baie. Nasul nu arăta mai bine, iar fruntea avea nuanţa închisă a unui nor de furtună. Îşi dădu jos pantalonii ca să-şi vadă vânătăile de pe picioare.

Odihnă şi apă, îşi spuse el. Înghiţi un pumn de aspirine, dar nu avu curajul să facă duş de teamă să nu alunece, de teamă că nu va auzi soneria de la intrare, de teamă să nu-l doară.

Doi paşi şi era deja ameţit, dar reuşi să ajungă în birou. Se depărtase târâş de acea încăpere, atunci când

Luna începuse să-şi arate talentele de jucător de baseball, pentru a-l ţine pe sergent cât mai departe de nenorocita aia de listă cu numere de telefon a lui Rufo. Părea destul de ciudat, dar lista era acolo unde o lăsase, în dicţionarul spaniol-rus, ceea ce însemna fie că Luna nu ştia cum să caute, fie că venise numai pentru poza de la Havana Yacht Club.

Din moment ce avea puţin timp liber acum, lui Arkadi îi trecu prin minte că un anchetator adevărat ar putea folosi această ocazie pentru a învăţa spaniola, pentru a repara telefonul şi a încerca din nou să le sune pe Daisy şi Susy. El însă se lăsă să alunece de-a lungul peretelui, până rămase aşezat în fund cu cuţitul în mână. Nu-şi dădu seama că adormise din nou până când un alt rateu de motor reuşi să-l facă să sară direct în picioare.

Nu că i-ar fi fost frică!…

Doi poliţişti tineri, îmbrăcaţi în uniformă, unul alb, unul negru, patrulau de-a lungul digului. Deşi aveau aparate de emisie-recepţie, pistoale şi bastoane, ordinele pe care le primiseră păreau să fie foarte dure: nu vă aplecaţi peste dig, nu ascultaţi muzică, nu intraţi în vorbă cu fetele. Deşi nu păreau să acorde o atenţie deosebită casei, Arkadi se gândi că ar fi mult mai înţelept să iasă din casă după lăsarea întunericului.

Se apucă să cureţe covorul, pentru că era mult prea deprimant să-şi vadă sângele uscat pe jos. De la parter se auzeau acum ritmuri de salsa cu acompaniament de maşină de găurit; Arkadi nu mai ştia dacă se află deasupra unui apartament sau a unei fabrici. Nu reuşise să scoată tot sângele de pe covor; mai rămăsese destul pentru a sugera un trandafir deformat.

Pentru Luna era foarte simplu să-şi cureţe bâta şi Arkadi era sigur că întreaga echipă de baseball era dispusă să jure că sergentul fusese pe teren împreună cu ei. Oare câţi jucători erau într-o echipă de baseball? Zece, douăzeci? Mai mult decât suficienţi martori. Bugai nu ar fi îndrăznit să protesteze în mod oficial. Chiar dacă ar fi avut curajul, la cine să se plângă dacă nu la Arcos şi la Luna.

Singura discuţie la care se aştepta între ambasadă şi Luna era următoarea: „Aveţi vreo persoană, pe nume Zoşcenko, care lucrează aici? Nu? Mulţumesc foarte mult”.

Arkadi începu să se bărbierească, din obişnuinţă, încercând să ocolească zonele afectate de pe faţă şi se strădui să-şi aranjeze părul în aşa fel încât să-i acopere rana de pe frunte. După ce-i mai trecu greaţa, sărbători acest lucru prin schimbarea cămăşii şi a pantalonilor. Arăta acum ca victima unei morţi violente care fusese pregătită pentru înmormântare. Găsi un alt cuţit şi-l legă de o coadă de mătură ca să-l folosească pe post de suliţă; fericit în urma acestei mari realizări, începu să tragă cu ochiul printre obloanele de la balcon.

O maşină a PNR îşi făcea apariţia cam la fiecare patruzeci de minute. Între timp, poliţiştii care patrulau pe jos duceau propriul lor război cu plictiseala, fumând pe ascuns câte o ţigară şi uitându-se lung după fetele care treceau pe lângă ei în pantaloni scurţi şi pantofi cu talpă înaltă.

Spre sfârşitul după-amiezii, Arkadi se trezi cu o sete teribilă şi cu o durere de cap care devenea din ce în ce mai puternică din cauza zgomotului de dedesubt. Luă o aspirină şi bău mai multe pahare cu apă, admirând, în acelaşi timp, murăturile lui Pribluda. Pur şi simplu nu avea chef de mâncare în acel moment, dar când se îndepărtă de frigider îşi dădu brusc seama că Chango dispăruse. Păpuşa care stătuse pe scaunul din colţ nu mai era acolo.

Când? în timpul discursului lui Luna în legătură cu aspectele frumoase ale baseballului? împreună cu sergentul sau de una singură? Lipsa păpuşii îi aduse aminte că maşina poliţiei trebuia să-şi facă apariţia dintr-un minut în altul şi că Luna întârziase. Printre obloane văzu două fete de culoare, îmbrăcate în pantaloni scurţi, de un galben-lămâie, care intraseră în vorbă cu cei doi poliţişti.

Unele vacanţe sunt lungi şi plictisitoare, în timp ce altele par să treacă într-o secundă, fără a avea timp nici măcar pentru puţin bronz. Arkadi îşi spuse că, din moment

ce şi păpuşile începuseră să meargă singure, poate că venise timpul să plece şi el de acolo şi să se oprească la ambasadă, indiferent dacă era bine venit sau nu. Sau la aeroport. Aeroporturile din Moscova, de exemplu, erau pline de oameni care nu plecau nicăieri.

Arkadi îşi puse pe el preţioasa lui haină, cu lista de telefoane şi fotografia într-un buzunar şi cu cheile şi cuţitul în celălalt şi luă punga cu cutii de conserve de pe scaunul proptit în uşă. Încă mai avea la el cheia de la maşina lui Pribluda. Cine ştie, poate era în stare să conducă. Clătinându-se în timp ce cobora, simţea că treptele îi vibrează sub picioare.

Din cadrul uşii dinspre stradă le putea vedea pe fete şi pe cei doi poliţişti PNR, glumind şi gesticulând. În spatele lor, cerul Havanei era auriu cu margini albastre, mai mult un amestec între zi şi noapte decât un simplu apus. În timp ce pe şosea trecea abia trăgându-şi sufletul un Zaporojeţ cu două locuri, care scotea un fum negru, Arkadi se strecură afară în umbra lungă a arcadelor.

8

Purtând un top roşu ca cireaşa şi nişte pantaloni scurţi din denim, cu un petic cu Minnie Mouse pe unul dintre buzunarele din spate, Ofelia aştepta într-un automobil DeSoto model ’55 de culoare albastru-marin, parcat lângă Casa de Amor şi se întreba: Să fie din cauza fumului de ţigară? Să fie ceva din rom? Cele două linguri de zahăr din *cafe cubano* care îi înnebuneau pe bărbaţi? Dacă mai vedea încă o tânără cubaneză la braţul unui turist spaniol gras, pe cale să chelească şi peltic, Ofelia era în stare să facă o crimă.

Arestase destui dintre ei. Unii erau bărbaţi de casă, care nu mai fuseseră niciodată până atunci infideli, dar care, dintr-odată, începuseră să gândească că ar fi anormal să-şi petreacă o săptămână în Havana fără o *chica*. Cei mai mulţi erau însă acel gen de scursori care veneau acum pentru fetele cubaneze, după ce călătoriseră la Bangkok sau Manila. Nu mai era vorba de sclavie, acum se numea

turism sexual. Mult mai eficient. Şi, oricum, nu cu fete albe. Ceea ce voiau turiştii în Cuba era *mulatas* sau *negritas*. Cu cât era mai nordic europeanul, cu atât era mai sigur că urmărea o experienţă cu o fată de culoare.

Casa de Amor fusese la origini un motel, alcătuit din zece clădiri, cu curţi interioare şi uşi glisante din aluminiu, poziţionate în jurul unei piscine. O femeie corpolentă, îmbrăcată într-o rochie de casă, citea o carte, stând într-un scaun de metal, pe o pajişte care fusese pavată şi vopsită în verde. La recepţie, se aflau un registru şi cutii cu prezervative, bere, rom şi Tropicola. Indiciul că acolo se întâmpla ceva necurat era că apa din piscină era curată. Era clar că era un loc pentru turişti.

Oamenii intrau şi ieşeau. Ofelia devenise expertă în a deosebi un german (roz) de un englez (palid) şi de un francez (pantaloni scurţi safari), dar ceea ce aştepta ea să vadă era o uniformă cubaneză. Legile erau inutile aici. Legea cubaneză scuza un bărbat, care făcea avansuri sexuale, presupunând că este o caracteristică tipic masculină şi punea povara găsirii dovezilor pe umerii Ofeliei, care trebuia să demonstreze că fata era cea care a iniţiat relaţia. Adevărul era că orice fată cubaneză, care depăşise vârsta de zece ani, ştia cum să incite un bărbat, astfel încât să-l determine să facă primul o propunere evidentă. O fată cubaneză era în stare să-l facă şi pe Sfântul Jérôme să facă primul avans.

Nu numai că poliţiştii nu făceau nimic ca să oprească acest trafic, dar chiar profitau de fete, cerându-le bani ca să le lase să intre în holurile hotelurilor, să se plimbe prin baza nautică, ca să le permită să-i ducă pe turişti în locuri precum Casa de Amor, care ar fi trebuit să fie destinată activităţilor conjugale dintre cuplurile de cubanezi, care nu găseau destulă intimitate acasă. Ei bine, *jineteras* aveau aceeaşi problemă şi puteau plăti mai mult.

Oamenii intrau şi ieşeau de la recepţie, iar fetele îşi conduceau clienţii ca nişte piloţi pricepuţi. Ofelia îi lăsa în pace. Ceea ce se petrecea la Casa de Amor se afla sub protecţia unor persoane sus-puse şi ceea ce Ofelia îşi

dorea mai mult ca orice era ca un şef PNR să-şi facă apariţia ca să verifice buna funcţionare a operaţiunii, să o vadă în maşină şi să o invite să se alăture fetelor sale. Avea insigna şi pistolul în geanta de paie. Ce faţă ar face individul când le-ar scoate de acolo? *Vaya*.

Câteodată Ofelia avea senzaţia că toată lumea era împotriva ei. Ca această insignifiantă campanie a ei împotriva unei industrii, care era aproape oficială. Ministerul Turismului descuraja orice oprimare reală a *jineteras*, considerând aceasta drept o ameninţare la adresa economiei cubaneze. Dacă deplângeau prostituţia, de ce ţineau întotdeauna să adauge că în Cuba erau cele mai frumoase şi mai sănătoase prostituate din lume?

Săptămâna trecută, arestase o *jinetera* de douăzeci de ani în Piaza de Armaş. Era cu un an mai mare decât Muriel. Oare acesta era viitorul?

Nu se gândise la Renko prea mult până când, la sfârşitul zilei, renunţase, în sfârşit, la supraveghere şi trăsese o fugă până la IML ca să verifice dacă rusul mort fusese pregătit pentru a fi transportat şi, când descoperi că acest lucru nu se întâmplase, plecă în căutarea lui Blas. îl găsi pe doctor lucrând în laborator.

— Caut ceva, a spus Blas. Nu investighez, dar ai fost atât de convingătoare în ceea ce priveşte seringa, încât cred că o să te intereseze ce am descoperit.

Aparatul de pe masă era o cameră video adaptată astfel încât să se potrivească la obiectivul unui microscop. Lentila din vizorul microscopului fusese scoasă pentru ca obiectivul camerei să poată fi focalizat pe pasta de culoare gri întinsă pe o lamelă. Un cablu făcea legătura de la camera video la un monitor video. Pe ecran se vedea structura mărită a pastei de pe lamelă, cu gradaţii de culoare care variau de la negru ca smoala până la un alb ca de cretă. În faţa monitorului era o seringă de îmbălsămare.

— Seringa lui Rufo? întrebă Ofelia.

— Da, seringa furată de aici, din propriul meu laborator şi găsită în mâna lui Rufo Pinero. Ruşinos, dar în

acelaşi timp informativ, pentru că ţesutul care rămâne în vârful unui ac, după cum ştii şi tu, este o mostră la fel de bună ca cea obţinută în urma unei biopsii.

— Aţi scos ţesutul afară din ac?

— Din pură curiozitate. Pentru că suntem oameni de ştiinţă, spuse Blas în timp ce mişca puţin lamela, sub obiectivul camerei. Să o luăm invers: ţesut cerebral, sânge care corespunde grupei de sânge a lui Rufo, os, cartilagiu din urechea internă, piele şi iar sânge şi piele. Ceea ce este interesant este ultimul tip de sânge, care, de fapt, trebuie să fi fost primul sânge care a intrat în ac. Spune-mi ce vezi.

Pe ecran se vedea o învălmăşeală de celule, cele mari erau complet roşii, iar cele mici aveau nuclee albe.

— Celule sanguine.

— Mai uită-te o dată.

Cu Blas întotdeauna aveai ceva de învăţat, îşi spuse ea în gând. La o a doua analiză, remarcă faptul că multe dintre celulele roşii păreau strivite sau explodate ca nişte rodii sfărâmate.

— E ceva în neregulă cu ele. Vreo boală?

— Nu. Ceea ce vezi, spuse doctorul, este un câmp de luptă, un câmp de luptă format din celule de sânge întregi, fragmente din celulele de sânge şi grămezi de anticorpi. Acest sânge prezintă forme de hemoliză, se află în război.

— Cu el însuşi?

— Nu, este un război care apare numai când două grupe de sânge diferite intră în contact. Al lui Pinero şi…?

— Al lui Renko?

— Cel mai probabil. Mi-ar plăcea să am o mostră de la rus.

— Parcă spunea că nu a fost atins.

— Eu sunt de altă părere.

Medicul era convins, iar ea ştia că atunci când Blas era convins aproape întotdeauna avea dreptate.

— Veţi face un test să vedeţi dacă sunt urme de droguri?

— Nu este nevoie. Tu nu ai fost la autopsie, dar eu

am putut să-mi dau seama că pe braţele lui Rufo existe urme ale unor injecţii mai vechi. Ştii cât de mult valorează o seringă nouă pentru un drogat? Asta dovedeşte că Rufo avea două arme.

— Dar Renko trăieşte şi Rufo a murit.

— Recunosc că asta e partea care mă zăpăceşte.

Ofeliei îi veni în minte tăietura de pe haina lui Renko.

Aceea era de la cuţit. De ce nu ar fi menţionat rusul o rană produsă de un ac?

Blas remarcase faptul că ea era încă în pantaloni scurţi şi top, cu buclele negre strălucind şi cu o strălucire aparte pe pielea cafenie.

— Ştii, luna viitoare se organizează la Madrid o întâlnire la care trebuie să particip. Aş avea nevoie de cineva care să mă ajute cu proiectorul şi cu graficele. Ai fost vreodată în Spania?

Medicul era foarte iubit de femeile din echipa lui. De fapt, o invitaţie de a-l însoţi la o conferinţă internaţională pe tema patologiei era unul dintre premiile institutului. Era o persoană admirată, uneori chiar adorată, cu legături strânse cu cele mai înalte elite guvernamentale şi singurul lucru pe care Ofelia i-l reproşă era că avea buza de jos, înconjurată de barba îngrijit tăiată, în permanenţă udă. Într-un fel, asta era suficient.

— Sună bine, dar trebuie să am grijă de mama!

— Detectiv Osorio, te-am invitat la două conferinţe până acum. Amândouă importante, amândouă în nişte locuri fascinante. Întotdeauna spui că trebuie să ai grijă de mama ta.

— Este atât de bolnăvicioasă.

— Ei bine, sper să se însănătoşească.

— Vă mulţumesc.

— Dacă nu poţi să mergi, nu poţi.

Blas dădu la o parte microscopul şi camera video ca şi când ar fi fost nişte farfurii în care masa de prânz se răcise. Ochii Ofeliei rămăseseră însă fixaţi pe monitor, spre acel câmp de luptă al celulelor, unde văzuse un nou răspuns.

e Malecon staţionau mult mai multe maşini PNR decât se aşteptase Arkadi. Luând-o pe prima stradă de la ţărm, apoi evitând o altă patrulă care se afla la colţul următor, descoperi că ajunsese în spatele blocului pe care tocmai îl părăsise şi că pe alee se vedea un Jeep vechi vopsit în roşu. În spatele acestuia se mai aflau încă două Jeepuri, unul verde şi unul alb, fiecare cu bare de protecţie şi tapiţerii noi. Maşinile străluceau în lumina unor lămpi, legate la un generator care bâzâia, aşezat în interiorul unui garaj cu uşile deschise. Un bărbat în salopetă verifica o cameră de cauciuc pe care o băgase într-un lighean cu apă. Bărbatul ridică spre Arkadi o faţă albă, prietenoasă şi se duse cu camera de cauciuc spre un furtun cu aer.

— Are nevoie de aer, spuse el în rusă.

— Presupun că da, zise Arkadi.

Înăuntru, la lumina unui bec prins în zăbrele şi atârnat de un cablu, se afla un alt Jeep suit pe o rampă sub care lucra un mecanic culcat pe spate. În timp ce acesta accelera motorul maşinii de deasupra, fumul alb de eşapament ajungea în alee printr-un furtun de cauciuc legat de ţeava de eşapament. Aceasta, împreună cu lipsa bancurilor de lucru şi a elevatoarelor hidraulice indicau foarte clar că era vorba despre un garaj improvizat. Un motor atârnat cu lanţuri de o grindă în formă de I veghea asupra dezordinii din garaj: containere, dulapuri cu unelte, cutii de ulei, aparate de bord, cauciucuri, leviere, un scaun pliant aflat în spatele unei mese de lucru, menghine, chei şi cârpe unsuroase peste tot, şi o perdea pătată care delimita o zonă privată. Arkadi îşi dădu brusc seama că se află exact sub apartamentul lui Pribluda. Lângă Jeep se afla un casetofon.

Din moment ce capota era deschisă, Arkadi putu să vadă înăuntru un motor de Lada transplantat, care tremura ca un bob de mazăre într-o cutie de conserve. O şapcă tricotată, o faţă pătată şi o barbă murdară îşi făcură apariţia de sub maşină ca să-l studieze pe Arkadi de jos în sus.

— Rus?

— Da. Toată lumea îşi dă seama?

— Nu e chiar atât de greu. Ai avut un accident?

— Într-un fel.

— De maşină?

— Nu.

Mecanicul se uită în sus la obiectul la care muncea.

— Dacă ai nevoie de o maşină ai putea să nimereşti ceva mai rău decât asta. Jeep model ’48. Încearcă să găseşti piese de schimb pentru un Jeep ’48. Cea mai bună variantă a fost o Lada 2101. A trebuit să elimin diferenţialul şi să adaptez frânele. Mai am de lucrat la conducte şi la valve.

Mecanicul îşi încordă privirea ca să vadă mai bine locul unde lucra. Motorul acceleră din nou şi mecanicul tresări.

— Iar a început să curgă. Bărbatul se rostogoli sub maşină şi strigă de acolo: Vezi pe undeva banda adezivă?

Arkadi dădu peste mai multe chei, ochelari de protecţie, mănuşi de sudor, găleţi de nisip, dar nici urmă de bandă adezivă.

— Mongo nu e acolo?

— Ce e acela Mongo? Arkadi nu era sigur dacă auzise bine din cauza muzicii.

— Mongo este un negru în salopetă şi cu o şapcă verde de baseball.

— Nu e niciun Mongo aici.

— Tico? Un bărbat care lucrează la un cauciuc?

— E acolo.

— Caută o gaură în camera de cauciuc. O s-o caute toată ziua.

După ceea ce Arkadi presupuse că erau nişte înjurături în spaniolă, mecanicul spuse:

— Foarte bine, vom face o operaţie la inimă intrând prin fund. Găseşte-mi un ciocan şi o şurubelniţă şi ţine pregătită o tavă.

Arkadi îi înmânã uneltele.

— Îţi plac Jeepurile?

Mecanicul se rostogoli sub maşină.

— Sunt specialist în Jeepuri. Alte maşini americane sunt mult prea grele. Trebuie să le pui motoare Volga, iar acestea sunt greu de găsit. Îmi place un Jeep dur, cu o inimă de Lada, care face *takatakataka*. Eşti sigur că nu vrei o maşină?

— Nu.

— Nu te lăsa înşelat de aparenţe. Această insulă este precum o Curte a Miracolelor, ca în Parisul medieval, unde şchiopii pot merge, iar orbii pot vedea, pentru că toate aceste maşini încă mai funcţionează după cincizeci de ani. Motivul ar fi că mecanicul cubanez este, din necesitate, cel mai bun din lume. Poţi să dai radioul mai tare?

De necrezut, dar volumul mai avea o treaptă. Probabil că era vorba despre un casetofon făcut în Cuba, îşi spuse Arkadi în gând. Între timp, loviturile violente care se auzeau de sub Jeep îi făceau capul să vuiască.

— Deci vindeţi maşini? ţipă Arkadi.

— Da şi nu. O maşină veche, dinainte de Revoluţie, da. A cumpăra o maşină nouă necesită aprobare de la cel mai înalt nivel, cel mai înalt dintre toate. Frumuseţea sistemului este că nicio maşină din Cuba nu este abandonată. Ar putea părea abandonată, dar nu este.

Încă o bubuitură.

— Tava, tava, tava!

Arkadi auzi cum dedesubt începuse să curgă ceva uleios. Dintr-o singură mişcare, mecanicul băgă tava sub Jeep în locul în care se aflase el până atunci şi ţâşni de dedesubt pe căruciorul său, rostogolindu-se pe podea până când intră într-o stivă de cauciucuri. Bărbatul se ridică în fund zâmbind. Era un individ robust, care semăna atât de mult cu un pilot de testare după o aterizare interesantă, încât lui Arkadi îi trebuiră câteva momente până să observe că pantalonii de salopetă ai mecanicului se terminau cu apărătoare din piele la nivelul genunchilor. Când bărbatul îşi şterse faţa şi-şi scoase şapca, părul i se ridică într-o coamă prea distinctivă pentru ca Arkadi să nu-l recunoască pe bărbatul cel scund din fotografia lui Pribluda de la Havana Yacht Club, pur şi simplu cu mult

mai scund decât se aştepta el.

— Erasmo Alemán, s-a prezentat el. Eşti prietenul lui Serghei?

— Da.

— Te aşteptam.

*

Erasmo începu să manevreze în viteză căruciorul cu ajutorul a două bucăţi de lemn cu talpă de cauciuc şi, după ce se spălă la o chiuvetă joasă, îşi şterse mâinile cu o cârpă. Volumul radioului fusese dat la jumătate.

— Te-am văzut urcând sus cu o poliţistă acum câteva nopţi. Parcă arătai… altfel.

— Cineva a încercat să mă înveţe baseball.

— Nu ţi se potriveşte sportul ăsta. Privirea lui Erasmo trecea de la vânătaia de pe obrazul lui Arkadi la plasturele pe care acesta îl avea pe frunte.

— Ăsta e Serghei? întrebă Arkadi scoţând poza lui Pribluda de la Havana Yacht Club.

— Da.

— Şi acesta? întrebă Arkadi arătând spre pescarul negru.

— Mongo, spuse Erasmo, ca şi când ar fi fost de la sine înţeles.

— Şi tu.

Erasmo privi admirativ fotografia.

— Arăt foarte bine.

— Havana Yacht Club, citi Arkadi pe spatele fotografiei.

— Era o glumă. Dacă am fi avut o barcă cu pânze am fi spus că suntem marina militară. Oricum, am auzit despre cadavrul găsit în golf. Sincer, nu cred că este al lui Serghei. E un individ prea încăpăţânat şi prea dur ca să sfârşească aşa. Nu l-am văzut de câteva săptămâni, dar este foarte posibil să apară mâine cu o poveste despre cum a intrat cu maşina într-o groapă. Există nişte gropi în Cuba de poţi să le vezi de pe lună.

— Ştii unde e maşina lui?

— Nu, dar dacă ar fi prin preajmă aş recunoaşte-o

imediat.

Erasmo îi povesti că plăcuţele de înmatriculare cu numere de corp diplomatic erau negru pe alb, iar numărul lui Pribluda era 060 016; 060 însemna Ambasada rusă, iar 016 indica rangul colonelului. Plăcuţele cubaneze erau maronii pentru maşinile proprietate de stat şi roşii pentru maşinile private.

— Ca să înţelegi mai bine. Să zicem că există anumite maşini proprietate de stat care nu se vor mişca niciodată pentru ca maşinile private să poată rula. Din când în când, apare o Lada aici, la fel ca un donator la spital şi, astfel, Jeepul lui Willy nu moare niciodată. Scuză-mă, te rog! Erasmo se duse să dea mai încet o melodie salsa care ameninţa să scape de sub control. Motivul pentru care cântă radioul ăsta aşa de tare este ca cei de la poliţie să poată pretinde că nu aud ce fac eu aici, deoarece nu prea ai voie să-ţi faci garaj în apartament. Oricum, lui Tico îi place foarte mult.

Arkadi avea senzaţia că începe să-l înţeleagă pe Erasmo, tipul de inginer care munceşte fericit sub puntea unui vapor pe cale să se scufunde, ungând pistoanele, pompând apa afară, făcând totul ca nava să-şi continue mişcarea.

— Vecinii tăi nu se plâng din cauza zgomotului?

— În această clădire nu mai locuieşte decât Serghei şi o balerină, ambii plecaţi mai tot timpul. Alături, se află un restaurant privat şi ăştia nu au niciun interes să vină poliţia aici, fiindcă asta îi costă o masă gratis, pe puţin. În cealaltă parte, locuieşte un *santero* şi pe acesta poliţia nu-l deranjează niciodată. Apartamentul lui este ca un siloz de rachete nucleare plin cu duhuri africane.

— Un *santero*?

— *Santero* de la Santeria.

— Sunteţi prieteni?

— Pe insula asta e foarte bine să fii prieten cu un *santero*.

Arkadi se mai uită o dată la fotografia de la Havana Yacht Club. Era acolo un mesaj pe care el nu reuşea

să-l înţeleagă. Dacă tot fusese bătut, voia măcar să ştie de ce.

— Cine a făcut fotografia?

— Cineva care trecea pe acolo. Ştii, spuse Erasmo, când l-am văzut prima oară pe Serghei, eram cu Mongo şi el stătea pe marginea şoselei, lângă maşină, şi de sub capotă îi ieşea fum. Nimeni nu opreşte pentru cineva care are plăcuţe de înmatriculare ruseşti, dar eu am o slăbiciune când e vorba de vechii camarazi, nu? *Pues*, i-am reparat maşina, era vorba doar de un furtun spart şi, stând puţin de vorbă, mi-am dat seama cât de puţin din Cuba cunoscuse el până atunci. Câmpuri de trestie de zahăr, tractoare, combine, da. Dar deloc muzică, deloc dans, deloc distracţie.

Era ca un zombi. Sincer să fiu, nu credeam că am să-l mai văd vreodată. Însă chiar a doua zi, când mă aflam pe First Avenue, în Miramar, şi pescuiam cu un zmeu…

— Cu un zmeu?

— O metodă nemaipomenită. Şi mi-am dat seama că acest rus, acest om ca un urs pe care-l cunoscusem cu o zi înainte, stătea pe trotuar şi se uita. Aşa că i-am arătat cum se face. Trebuie să-ţi spun că până atunci nu văzusem niciun rus care să umble singur pe-aici, mergeau întotdeauna în grupuri, spionându-se unul pe celălalt. Serghei era diferit, în timpul discuţiei, a menţionat faptul că şi-ar dori foarte mult o locuinţă pe Malecon. Aveam camerele de deasupra pe care nu le foloseam şi lucrurile s-au legat.

Pentru un om cu handicap, Erasmo se afla în continuă mişcare. Merse cu spatele până la frigider şi se întoarse cu două beri reci.

— Kelvinator model ’51, Cadillac-ul frigiderelor.

— Mulţumesc.

— În cinstea lui Serghei, propuse Erasmo.

După ce băură, Erasmo spuse:

— Frumoasă haină. Puţin cam călduroasă, nu?

— La Moscova e iarnă acum.

— Asta explică totul.

— Vorbeşti ruseşte foarte bine.

— Am fost în trupele de genişti ale armatei cubaneze în Africa, desemnate să lucreze cu ruşii. Pot să spun pe ruseşte în zece feluri diferite: „Nu călca pe mina aia afurisită11. Dar băieţii ruşi sunt cu toţii foarte încăpăţânaţi, aşa că individul a sărit în aer în bucăţele foarte mici şi eu mi-am pierdut ambele picioare. Ca un simbol al îndeplinirii datoriei internaţionaliste şi drept răsplată în locul picioarelor, am devenit proprietarul unui automobil Lada. De la acea Lada, au rezultat două Jeepuri şi, *voilà*, mi-am făcut un garaj. Trebuie să-i mulţumesc pentru asta.

— Lui Dumnezeu?

— Comandantului. Erasmo gesticulă ca şi când şi-ar fi mângâiat barba.

— Fidel?

— Începi să te prinzi. Cuba e ca o mare familie, cu un tată minunat, iubitor şi puţin paranoic. Bănuiesc că aşa poate fi descris şi Dumnezeu, cine ştie? Tu unde ai făcut armata?

— În Germania. La Berlin.

Timp de doi ani, Arkadi monitorizase transmisiunile radio ale Aliaţilor de pe acoperişul hotelului Adlon.

— Fortăreaţa socialismului.

— Barajul pe cale să se fărâmiţeze.

— Fărâmiţat. Făcut praf. Nelăsând nimic în picioare decât biata Cuba, ca o femeie goală în faţa întregii lumi.

Băură din nou ridicând cutiile în cinstea Cubei. Berea era primul aliment de care avea parte Arkadi în ziua aceea, iar alcoolul acţiona ca un anestezic uşor. Se gândea la pescarul negru pe care Olga Petrovna îl văzuse cu Pribluda. Avea timp să se ducă mai târziu la ambasadă şi să se ascundă.

— Mi-ar plăcea să-l cunosc pe Mongo.

— Nu-l auzi? Erasmo închise radioul şi Arkadi auzi ceea ce ar fi putut fi nişte pietre rostogolindu-se în valuri, asta dacă pietrele s-ar fi mişcat după un anumit ritm.

În clipa în care pătrunse în apartamentul unde locuia

santero, Arkadi nu era deloc pregătit. Când auzeau de Cuba, ruşii se gândeau la bărbaţi albi ca Che sau ca Fidel. Despre negri nu se ştia decât că fuseseră victimele imperialismului şi ale sclavagismului occidental. Singurii negri pe care puteau să-i întâlnească în Moscova erau studenţii africani, morţi de frig, care îşi făceau studiile la Universitatea Patrice Lumumba. Muzicienii din camera de la intrare din apartamentul în care locuia *santero* arătau cu totul altfel.

Nişte bărbaţi de culoare, cu feţe bine conturate, cu ochelari de soare pe nas, cu nişte mici semne distinctive, cum ar fi şepcile albe de golf sau codiţele subţiri de păr sau şapca verde de baseball a lui Mongo, dar învăluiţi cu toţii într-o mantie de umbră care vibra în lumina lumânărilor. Încăperea părea că pluteşte în lumina difuză a patruzeci sau cincizeci de luminări aşezate de-a lungul peretelui acoperit cu lambriuri şi pe o masă lipită de perete. Unul dintre toboşari lovi uşor cutia de lemn pe care stătea, parcă pentru a se aşeza mai bine. Alţi doi îşi încercau tobele înalte şi înguste. Mongo scutura o tigvă legată cu un lanţ cu scoici. La picioarele lui se vedeau mai mulţi clopoţei, beţe şi tot felul de zăngănitori. Bărbatul puse tigva jos şi luă în mână o placă de metal pe care începu s-o lovească cu o vergea de oţel, rezultatul fiind nişte sunete atât de fine şi de clare, încât lui Arkadi îi trebuiră câteva momente bune până să-şi dea seama că instrumentul era de fapt lama unei sape. Pe un perete se vedea o oglindă acoperită cu o faţă de masă. Arkadi încercă să se apropie de Mongo, dar fu oprit de un bărbat gras, învăluit într-un nor de fum de ţigară de foi, care îi alungă pe el şi pe Erasmo de lângă muzicieni.

— Acesta e *santero*, spuse Erasmo. Nu-ţi face griji, asta e de-abia încălzirea.

Mecanicul îşi dăduse jos salopeta şi se îmbrăcase într-o cămaşă albă plisată, o guayabera cum îi spunea el, un fel de smoching în stil cubanez. Petele de unsoare de pe mâini îl dădeau însă de gol şi, cu barba lui, Erasmo arăta ca un corsar imobilizat într-un scaun cu rotile. îl împinse

pe Arkadi prin bucătărie şi, apoi, printr-un coridor care dădea în curtea din spate unde, sub doi cocotieri răsuciţi în X, o negresă bătrână, cu o fustă albă şi un pulover Michael Jordan, mesteca într-un cazan care fierbea pe cărbuni. Părul cărunt îi era tuns atât de scurt, încât semăna cu nişte puf de bumbac.

— Aceasta este Abuelita, zise Erasmo. Abuelita este nu numai bunica tuturor, dar şi agentul CAR din blocul nostru. CAR înseamnă Comitetul pentru Apărarea Revoluţiei. Nişte simpli informatori de obicei, dar noi suntem binecuvântaţi cu Abuelita, care îşi face datoria şi supraveghează de la geamul ei de la şase dimineaţa şi nu vede nimic cât e ziua de lungă.

— L-a văzut vreodată pe Pribluda?

— Întreab-o tu, că ştie engleză.

— De dinainte de Revoluţie. Vocea femeii era tinerească şi abia şoptită. Erau foarte mulţi americani pe aici şi eu eram o fată foarte păcătoasă.

— L-aţi văzut vreodată pe rus aici?

— Nu. Dacă l-aş fi văzut, ar fi trebuit să-l reclam pentru că închiriase de la un cubanez, ceea ce este împotriva legii. Dar era un om de treabă.

Dintr-un vas mare în care clocotea o fiertură îşi făcu apariţia un cap de porc. Erasmo văzu o sticlă, o luă fără să se formalizeze, trase o duşcă bună şi apoi o pasă Abuelitei care, după ce sorbi şi ea cu un gest graţios, i-o întinse lui Arkadi.

— Ce-i asta? întrebă el.

— Rom pentru cafteală. Femeia rămăsese cu ochii fixaţi pe plasturele de pe fruntea lui. Hai, că ai nevoie de aşa ceva!

Arkadi fusese sigur că la ora aceea avea să se afle în siguranţă în subsolul ambasadei, probabil, cu o cană de ceai în faţă. Ce i se întâmpla acum era fără îndoială o mică abatere de la drumul iniţial. Trase şi el o duşcă şi începu imediat să tuşească.

— Ce au pus în băutura asta?

— Rom, chili, usturoi, testicule de ţestoasă.

Cu fiecare minut care trecea îşi făceau apariţia din ce în ce mai mulţi oameni, şi albi şi negri. Arkadi era obişnuit cu modul în care credincioşii se salutau în şoaptă în bisericile ortodoxe. Cubanezii se înghesuiau însă în curte ca şi când ar fi venit la o petrecere, unii dintre ei cu expresia sobră a unor practicanţi fervenţi, cei mai mulţi însă cu emoţia senină a unor spectatori care se pregătesc să asiste la o reprezentaţie de teatru. Singura persoană pe faţa căreia nu se citea nimic era o fată palidă, cu părul negru, îmbrăcată în blugi şi cu un tricou pe care scria „Tournee de Ballet". Era urmată de un cubanez cu pielea de un cafeniu-deschis, cu ochi albaştri, părul cărunt la tâmple, îmbrăcat cu o cămaşă elegantă, cu mâneci scurte.

— George Washington Walls, îl prezentă Erasmo. Arkadi.

Nu era cubanez. Un nume american despre care cu siguranţă că mai auzise undeva. În spatele lui Walls venea un turist cu o insignă cu frunză de arţar şi ultimul om cu care Arkadi ar fi vrut să se întâlnească, sergentul Luna. Un Luna echipat pentru viaţa de noapte a Havanei, un Luna splendid, în pantaloni de in pantofi albi şi un tricou mulat care îi scotea în evidenţă muşchii şi trapezul format de partea de sus a bustului. Arkadi simţi că i se înmoaie picioarele.

— A, bunul meu prieten, foarte bunul meu prieten, nu ştiam că te distrezi atât de bine. Luna îşi petrecu un braţ gol în jurul lui Arkadi şi pe celălalt în jurul unei fete a cărei piele şi claie de păr aveau aceeaşi culoare de chihlimbar. Fata ieşea în evidenţă cu pantalonii ei lucioşi, strânşi pe coapse, topul care îi scotea în evidenţă bustul şi cu unghiile ei stacojii. Se agita atât de tare pe sub braţul lui Luna, încât Arkadi nu ar fi fost deloc surprins dacă ar fi văzut că-i sare un rubin din buric.

— Hedy. *Mujer mia*, zise sergentul, aplecându-se spre Arkadi. Vreau să-ţi spun ceva.

— Te rog.

— Nu există niciun Zoşcenko la Ambasada rusă.

— Am minţit. Îmi pare rău!

— Dar ai minţit şi ai părăsit apartamentul, acolo unde eu ţi-am spus să stai, înţelegi? Acum ai face bine să te distrezi în seara asta. Nu vreau să te văd stricând cheful nimănui. Apoi tu şi cu mine vom avea o discuţie despre cum ai să ajungi la aeroport.

Luna îşi scărpină barba cu un cuţit scurt pentru spart gheaţa. Arkadi înţelese dilema sergentului. Jumătate din Luna ar fi vrut să se comporte ca o gazdă bună, iar cealaltă jumătate simţea nevoia să înfigă cuţitul acela în faţa cuiva.

— Nu mă deranjează să merg pe jos, spuse Arkadi.

Hedy începu să râdă ca şi când Arkadi ar fi spus ceva inteligent, ceea ce nu-i făcu nicio plăcere lui Luna. Sergentul se întoarse spre ea şi cele câteva cuvinte în spaniolă pe care i le spuse făcură să-i dispară fetei culoarea din obraji. Luna îşi îndreptă apoi din nou atenţia spre Arkadi, cu un zâmbet larg, care îi dezvelea dinţii albi şi gingiile roz.

— Nu te deranjează să mergi pe jos?

— Nu. Am văzut atât de puţin din Cuba.

— Vrei să vezi mai mult?

— Pare o insulă frumoasă.

— Eşti nebun.

— S-ar putea să ai dreptate.

Fata cu tricoul pe care scria Tournee de Ballet se numea Isabel şi vorbea foarte bine ruseşte. îl întrebă pe Arkadi dacă era adevărat că stătea în apartamentul lui Pribluda.

— Eu stau deasupra lui. Serghei trebuia să primească o scrisoare pentru mine de la Moscova. A sosit?

Arkadi era atât de tulburat din cauza lui Luna, încât îi trebui mai bine de o secundă până să răspundă.

— Din câte ştiu eu, nu.

Sergentul părea că are şi alte obligaţii sociale. După ce se consultă cu Luna, Walls îi spuse prietenului lui, cel cu insigna cu frunza de arţar:

— Adevăratul spectacol începe într-un minut.

— Mi-ar fi plăcut să ştiu şi eu spaniola.

— Eşti canadian, n-ai nevoie de aşa ceva. Investitorii

n-au nevoie de asta, îl asigură Walls. Toţi investitorii vin aici. Canadieni, italieni, spanioli, germani, suedezi, chiar şi mexicani. Toţi, mai puţin americanii. Aceasta este următoare mare explozie economică de pe pământ. Oameni sănătoşi, bine educaţi. Cu cunoştinţe tehnice temeinice. Latinii sunt vulcanici. Acum este momentul să investeşti.

— De două zile nu mă mai slăbeşte o clipă, spuse canadianul.

— Pare destul de convingător, zise Arkadi.

— În seara asta, spuse Walls, am organizat ceva folcloric pentru prietenul meu din Toronto.

— Detest chestia asta, îi spuse Isabel lui Arkadi.

— Isabel, acum vorbim în engleză pentru prietenul nostru, insistă Walls în felul binevoitor al omului care chiar crede ce spune. Ţi-am dat lecţii de engleză. Chiar şi Luna poate vorbi englezeşte. Tu nu poţi să vorbeşti puţin în engleză?

— Spune că mă va duce în America, interveni Isabel. Nu se poate duce nici măcar pe el însuşi înapoi în America.

— Cred că spectacolul e pe cale să înceapă.

Walls îi conduse pe invitaţi înapoi în casă, în timp ce bătaia tobelor atinsese o intensitate maximă.

— Arkadi, cred că am ratat ceva. Ce faci aici?

— Încerc şi eu să mă integrez.

— Bună treabă, zise Walls şi-i făcu semnul de OK, cu degetul mare în sus.

*

Fiecare tobă era diferită – o *tumba* înaltă, o *bată* în formă de clepsidră, două *congas* gemene – şi flecare se adresa unui spirit diferit din Santeria sau Abakua, o *maraca* pentru a-i trezi simţurile lui Chango, un clopot din bronz pentru Oshún. Totul se amesteca, era ca şi cum ai combina băuturi, puţin periculos, într-adevăr, după cum îi explică Erasmo. Mongo, cu ochii strălucind din cauza transpiraţiei, continua să bată în lama metalică, iar la chemarea lui într-o limbă ce nu semăna deloc cu spaniola, ceilalţi toboşari şi tobele lor îi răspunseră simultan, ca şi

când fiecare om ar fi avut două voci. Toată lumea se înghesuise în cameră şi se freca de pereţi. Erasmo se legăna în scaunul lui de parcă ar fi putut să-l ridice cu simpla putere a braţelor pentru a-i spune lui Arkadi că aici era bogăţia Cubei, istoria ei în care *bolero*-ul spaniol şi *quadrille*-ul francez se contopiseră cu întregul continent african, rezultatul fiind o explozie tectonică. Cutiile pe care şedeau muzicienii şi pe care le loveau cu palmele reprezentau o dovadă a geniului cubanez. În Africa, gruparea secretă Abakua avea „tobe vorbitoare”, îi spuse Erasmo. Când au fost aduşi în lanţuri să muncească în docurile din Havana şi stăpânii de sclavi le-au luat tobele, au început pur şi simplu să bată în lăzi şi gata! Havana era plină de tobe. Muzicienii cubanezi, precum şi pescarii cubanezi, nu puteau fi opriţi! Tot ce ştia Arkadi despre muzica din Cuba era o casetă pe care o auzise la Moscova: era ca şi diferenţa dintre a vedea o fotografie de la mare şi a sta în apă, cu valurile până la genunchi. În timp ce vocea profundă a lui Mongo chema din nou în limba aceea care nu era spaniola, restul celor din cameră se legăna şi răspundea, cu acele congas care purtau ritmul, cu palmele care loveau sincopat cutiile. Lângă uşă, cu mâinile încrucişate la piept, Luna zâmbea şi dădea aprobator din cap. Arkadi încerca să găsească o cale pe unde să se strecoare pe nesimţite afară, însă ieşirea îi era blocată de Lună.

— Îl cunoşti pe bărbatul acela? întrebă Erasmo.

— Am făcut cunoştinţă. Este sergent în Ministerul de Interne. Cum de este implicat într-un spectacol ca ăsta?

— De ce nu? Toată lumea face două lucruri, nu e nimic ciudat în legătură cu asta.

— Să pregăteşti o ceremonie Santeria?

Erasmo ridică din umeri.

— Asta e Cuba în ziua de astăzi. Oricum, nu e chiar Santeria, e mai mult Abakua. Abakua e diferită. Când mama mea a auzit că avem practicanţi Abakua în cartier, mi-a interzis să mai ies pe stradă, deoarece credea că aceştia prind copii mici, cu pielea albă, şi-i sacrifică. Acum

trăieşte în Miami şi încă mai crede asta.

— Dar mi-ai spus că asta este casa unui *santero*.

— Nu se practică Santeria noaptea, spuse Erasmo, ca şi când acest lucru ar fi fost de la sine înţeles, este perioada când bântuie morţii.

— Morţii bântuie chiar acum?

— Cuba este o insulă foarte aglomerată pe timpul nopţii. Erasmo zâmbi de propria lui idee. Oricum, Luna trebuie să aibă legături cu practicanţii Abakua. Toată lumea practică Santeria sau Abakua sau altceva.

— Prietenul lui, George Washington Walls. De ce îmi sună atât de cunoscut numele ăsta?

— A fost celebru odată. Radicalul, cel care a deturnat avionul.

Foarte faimos pe vremuri, îşi aduse brusc aminte Arkadi. Îşi amintise de poza din ziar cu un tânăr american, cu coafură afro şi pantaloni evazaţi, care dăduse foc unui drapel în capul scării de coborâre dintr-un avion.

— Ce fel de investiţii poate oferi Walls în Cuba? Atunci când morţii nu bântuie?

— Bună întrebare.

Arkadi ratase momentul când ritmul se schimbase şi Luna, împreună cu prietena lui aurie, Hedy, ocupaseră centrul scenei şi începuseră să danseze lipiţi unul de altul şi unduindu-şi coapsele. Palmele mari ale sergentului alunecau pe spatele fetei care se arcuia, rotindu-şi ochii şi buzele strălucitoare, parcă pentru a-şi întărâta şi mai mult partenerul. Arkadi nu-şi dădea seama dacă ceea ce se întâmpla în faţa lui era religios sau nu; dar era sigur că dacă aşa ceva s-ar fi petrecut într-o biserică rusească, toate icoanele ar fi căzut pe jos. Începură şi ceilalţi să danseze şi Walls o împinse pe Hedy de lângă Luna spre canadian, care dansa de parcă ar fi jucat hochei pe gheaţă fără crosă. Devenise şi mai complicat să ajungă la uşă.

Erasmo îl înghionti pe Arkadi.

— Du-te şi tu.

— Eu nu dansez. Era suficient că stătea în picioare unde stătea, îşi spuse Arkadi în gând.

— Toată lumea dansează. Romul părea să-l fi lovit pe Erasmo dintr-odată. Se balansa în faţă şi în spate în scaunul lui cu rotile, pe ritmul muzicii. Brusc, mecanicul îşi blocă scaunul, coborî singur de pe el şi începu să danseze cu Abuelita mişcându-se ca un om care se luptă cu nişte valuri puternice.

— Nu am picioare şi tot mă mişc mai bine decât tine.

Ruşinos, dar adevărat, îşi spuse Arkadi. Era, de asemenea, adevărat că, în starea în care se afla, bătaia tobelor, întunericul şi mirosul de fum amestecat cu cel de rom şi de sudoare, erau la fel de copleşitoare ca şi un foc care dogorea mult prea tare. Tobele vorbeau împreună, apoi separat, din nou împreună, fără nicio pauză, uneori sincopat, cu ruperi de ritm. Mongo mişca cu frenezie tigva şi scoicile legate în jurul acesteia sâsâiau ca un şarpe. Cântecul nu mai era acum o chemare urmată de răspuns, ci se baza numai pe vocea vulcanic de profundă a lui Mongo. Acesta se legăna şi-şi mişca palmele atât de repede pe tobe, încât nici nu se mai puteau distinge. Ritmul se răspândea, se separa, se despica aşa cum se rostogoleşte lava. Poate că era doar efectul unui rom tare băut pe stomacul gol. Arkadi se strecură pe hol şi descoperi că Isabel venise după el.

— Eu n-am studiat dansul clasic pentru asta, îi spuse ea lui Arkadi.

— Nu e într-adevăr vorba despre Bolşoi, dar nu cred că le-ar ieşi prea bine la Bolşoi dacă ar încerca să facă aşa ceva.

— Crezi că sunt prostituată?

— Nu. Fusese luat prin surprindere. Fata arăta mai mult ca un sfânt în lumina lumânării.

— Sunt cu Walls pentru că el mă poate ajuta, recunosc. Dacă aş fi fost totuşi o prostituată adevărată, aş fi învăţat italiana, rusa nu ajută la absolut nimic.

— Poate că eşti puţin cam dură cu tine.

— Dacă aş fi dură cu mine, mi-aş tăia gâtul.

— Să nu faci asta.

— De ce nu?

— Am observat că foarte puţini oameni se pricep să-şi taie propriul gât.

— Interesant. Un cubanez ar fi spus: „Oh, dar e un gât atât de frumos11. Toate la ei duc la sex, chiar şi sinuciderea. Din acest motiv îmi plac ruşii, pentru că la ei sinuciderea e sinucidere.

— Acesta e talentul nostru.

Isabel se uită îngândurată într-o parte. Silueta ei subţire te duce cu gândul la un tablou de Picasso, îşi spuse Arkadi. Perioada Albastră. Minunat, cele mai deprimate două persoane din acea casă reuşiseră să se atragă ca magneţii. Surprinse privirea neliniştită a lui Walls îndreptată în direcţia lor. Remarcă în acelaşi timp că Luna rămăsese lângă uşă.

— Cât timp mai stai în Havana? îl întrebă Isabel.

— O săptămână, apoi mă întorc la Moscova.

— Acolo ninge acum, nu? Fata îşi frecă braţele ca şi când şi-ar fi imaginat că îi este frig.

— Sunt sigur că da. Rusa ta este extraordinar de bună.

— Da? Ei bine, în familia mea, Moscova era aşa cum e Roma pentru catolici şi, înainte de Perioada Specială, să vorbeşti rusa era folositor. Eşti şi tu spion ca Serghei?

— Pare să fi fost un mare secret. Nu.

— *Claro*, el nu e un spion foarte bun. Spune că dacă ar fi avut nevoie de un agent bun aici, în Havana, nu ar fi trebuit să-l trimită pe el. Urma să mă ajute să ajung la Moscova şi, de acolo, bineînţeles, puteam să mă duc oriunde. Poate încerci tu să mă ajuţi. Fata mâzgăli o adresă pe o bucăţică de hârtie şi i-o întinse lui Arkadi. Mai stăm de vorbă mâine dimineaţă. Poţi să vii la ora aia?

Înainte ca Arkadi să o poată refuza, Walls îşi făcu apariţia lângă ei.

— Pierzi tot spectacolul, i se adresă el lui Isabel.

— Vorbeam despre Serghei.

— Serios? făcu el întorcându-se spre Arkadi. Unde este tovarăşul?

— Bună întrebare.

Mai multe ţipete izbucniră în sufragerie şi, o clipă mai târziu, Hedy trecu în grabă pe lângă ei, urmată de *santero* şi de canadian.

— Oh, nu, zise Walls. N-am crezut că poate să fie adevărat.

— La ce vă referiţi? întrebă Arkadi.

— E posedată.

Isabel nu părea deloc impresionată.

— Se întâmplă tot timpul. Toată insula este posedată.

Curtea din spate era cufundată în întuneric, dar Hedy lovise cu piciorul vasul cu fiertură şi începuse să se învârtă pe cărbunii aprinşi. Câteva scântei îi ajunseseră în păr. Până la urmă ieşi din foc, cu pantalonii înnegriţi de cenuşă, cu părul în dezordine. *Santero* se ţinea după ea şi făcea nişte gesturi de parcă ar fi vrut să smulgă ceva invizibil din trupul fetei. Canadianul părea gata s-o ia la fugă. În clipa în care Luna îşi făcu şi el apariţia în curte, *santero* îşi întinse braţele, ca şi cum ar fi fost lipsit de ajutor şi o împinse pe Hedy în faţă.

Erasmo îşi croi şi el drum printre ceilalţi invitaţi şi-i spuse lui Arkadi:

— Luna spune că-l va omorî pe *santero* dacă nu scoate spiritul din Hedy. *Santero* spune că nu poate să facă aşa ceva.

— Poate că ar trebui să mai încerce o dată. Arkadi văzuse cuţitul pentru gheaţă în mâna lui Luna.

Luna o trase pe Hedy într-o parte, breteaua de la topul fetei se rupse şi un sân ieşi afară ca un ochi. Luna îl înşfacă pe *santero* de gât şi-l izbi de un copac. Canadianul o rupse la fugă în timp ce mulţimea se înghesuia să vadă mai bine şi-l împingea şi pe Arkadi. Nimeni nu îndrăznea să facă ceva, cu excepţia Abuelitei, care îşi băgase mâinile în foc, se ridicase pe vârfuri şi turnase un şuvoi luminos de cărbuni aprinşi pe spatele lui Luna. În clipa în care Luna dădu să se răsucească pe călcâie spre ea, Arkadi apucă încheietura sergentului, ceea ce era ca şi când ar fi prins roata de fier a unei locomotive, o răsuci la spate şi în sus, în figura „vino cu mine”, învăţată de la miliţienii din

Moscova şi-l împinse pe Luna cu capul înainte drept în perete. Luna făcu un salt înapoi, lăsând o urmă roz pe ciment. Sângele îi mânjise, cu pete rubinii, pantofii albi.

Pentru Arkadi era clar că nu-l lovise pe sergent suficient de tare.

— Acum chiar că ai îmbulinat-o, *de verdad*. Luna nici măcar nu respira greu, abia se încălzise un pic.

— *Parate*. O femeie scundă, cu o voce tăioasă, păşise între ei. Aşa cum era îmbrăcată într-o bluză strâmtă şi în pantaloni scurţi, nu în uniforma PNR, Arkadi avu nevoie de câteva fracţiuni de secundă până să o recunoască pe noua lui colegă, detectivul Osorio. De unde apăruse şi de cât timp se afla acolo urmărind spectacolul cu privirea ei dură, nu ştia. Într-o mână avea o geantă de pai, iar în cealaltă avea un Makarov de calibru 9 mm. Arkadi recunoscuse imediat pistolul. Femeia nu-l ridicase şi nici nu-l îndreptase spre nimeni, dar arma era acolo. Şi Luna recunoscuse pistolul. Sergentul ridică mâinile nu atât pentru a arăta că se preda sau că îi pare rău, ci pentru a indica faptul că nu voia alte complicaţii, incompatibile cu propriile lui îndatoriri de ofiţer şi că afacerea nu era decât temporar amânată.

— Acum chiar că ţi-o trag, îi spuse Luna lui Arkadi când trecu pe lângă el în drum spre ieşire.

— Ai păţit ceva? îl întrebă Walls pe Arkadi. Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat. O petrecere tipic cubaneză. Prea multe spirite adunate într-un singur loc. Acum va trebui să mă scuzi, investitorul meu are un avantaj înaintea mea.

Abuelita îşi curăţa cenuşa de pe mâini! în mijlocul curţii, Hedy îşi analiza topul rupt şi mizeria de pe pantaloni şi izbucni în lacrimi. Arkadi intră în casă pentru a-i căuta pe Mongo şi pe toboşari, dar aceştia dispăruseră cu toţii. Osorio îl urma cu o mimică care spunea parcă: „Mulţi proşti mai sunt pe lumea asta!”

10

yv

În timp ce îl aşeza pe Erasmo în pat, ajutat de Osorio, Arkadi aruncă o privire de jur-împrejur, în ceea ce era locuinţa mecanicului: un spaţiu minuscul ce părea mai mare decât în realitate, datorită faptului că patul pliant, tejgheaua, masa şi scaunele aveau cu toate picioarele tăiate la jumătate din înălţime. Pe o pernă din pânză africană, aurie, se afla o colecţie de medalii militare şi panglici de decoraţii. Fotografiile de pe pereţi indicau o tinereţe mult mai glorioasă decât ar fi putut bănui cineva care îl vedea pe Erasmo pentru prima oară. Într-o scenă de spital, Erasmo era vizitat de doi bărbaţi în uniforme militare – unul înalt, brunet, cu ochelari de aviator, care ar fi trecut drept armean în Rusia, celălalt mai în vârstă, cu o barbă complet căruntă şi sprâncene ţepoase, unic şi inconfundabil, însuşi Comandantul. Niciunul nu purta însemne de grad nici pe caschetă, nici pe umeri; era, la urma urmei, o armată bazată pe principiul egalităţii. Castro era la fel de mândru ca şi un tată. Cel de-al doilea vizitator părea să se concentreze cu mai multă tristeţe asupra amputării pe care o suportase Erasmo.

— Generalul cubanez care i-a condus în Angola, spuse Osorio.

O altă fotografie îi înfăţişa pe aceeaşi prieteni distinşi pe puntea unui vas de pescuit, de data asta Erasmo fiind legat de un scaun. În alte câteva poze de familie se vedeau bărbaţi şi femei veseli şi prietenoşi, lângă piscine, mese de bridge sau dansând. Sau copii pe terenuri de baseball, pe biciclete sau pe ponei. Şi întreaga familie în costume şi rochii de gală la recepţii cu şampanie sau la petreceri de Crăciun. Într-un vast montaj foto, membrii familiei lui şi alte sute de oameni ca ei pozau pe grandioasele scări duble de la intrarea într-o mare vilă albă.

— Va dormi mult timp, spuse Osorio.

— Cred că mai degrabă şi-a pierdut cunoştinţa.

Aşa cum Luna era ultima persoană pe care şi-ar fi dorit să o întâlnească, ultimul loc în care dorea să ajungă era apartamentul lui Pribluda, dar la insistenţele lui Osorio începu să urce treptele în urma ei. Deşi fusese convins că

curăţase destul de bine, de îndată ce aprinse lumina, femeia observă că se întâmplase ceva.

— Sânge uscat pe covor. Ce s-a întâmplat aici?

— Nu ştiţi? Doar lucraţi cu Luna şi Arcos.

— Numai la acest caz, pentru că sunt implicaţi cetăţeni ruşi.

— N-aţi fost surprinsă când l-aţi văzut pe sergent venind după mine cu un cuţit pentru gheaţă?

— Tot ce am văzut a fost cum l-aţi aruncat cu capul în zid.

— Avem o relaţie foarte tensionată. La urma urmei, şi el m-a bătut cu o bâtă de baseball. Cred că era o bâtă de baseball, cel puţin el aşa spunea.

— V-a lovit?

— Nu ştiaţi nimic despre asta?

— E o acuzaţie foarte serioasă.

— În alte locuri poate, dar nu aici. Aici, ştiu deja din experienţă, multe lucruri rămân neinvestigate.

— Dacă vreţi să ştiţi, spuse Osorio, chiar l-am întrebat pe prietenul dumneavoastră, Erasmo, înainte să-şi piardă cunoştinţa, ce s-a întâmplat cu dumneavoastră. Mi-a spus că i-aţi zis că aţi căzut pe scări.

Vezi, îşi spuse Arkadi în gând, asta e pedeapsa dacă nu spui adevărul. Privirea lui Osorio se opri asupra scaunului gol din colţ.

— Ce aţi făcut cu Chango?

— Ce am făcut eu cu Chango? întrebă Arkadi. Cu păpuşa? Numai în Cuba ţi se poate pune o astfel de întrebare! Nu ştiu. Fie a luat-o Luna, fie Chango a plecat din proprie iniţiativă. Cum aţi reuşit să mă găsiţi?

— Vă căutam. Nu eraţi aici, aşa că m-am luat după tobe.

— Normal. Arkadi îşi atinse tăietura de pe frunte ca să vadă dacă nu cumva se deschisese rana.

Osorio îşi lăsă geanta pe masă.

— Daţi-mi voie să văd ce aveţi aici. Aţi curăţat toate celelalte urme ale aşa-zisului atac.

— Domnişoară detectiv, mă aflu aici de trei zile şi am

văzut deja cum PNR-ul refuză să se implice în două cazuri de moarte violentă. Mă îndoiesc că aveţi de gând să investigaţi un simplu atac.

Ofelia îi trase capul în jos, îl întoarse cu o mişcare energică într-o parte şi apoi în cealaltă şi îşi trecu degetele peste locul rănit.

— Ce pretindeţi că ar fi spus Luna?

— Căpitanul a menţionat că ar prefera ca eu să nu mai ies pe stradă.

— Ei bine, n-aţi făcut-o!

Arkadi tresări în clipa în care ea îi îndepărtă părul care îi acoperea o mică tăietură.

— N-am ajuns prea departe.

— Ce altceva a mai spus?

— Nimic. Arkadi nu avea de gând să se dezbrace şi să-i arate vânătăile de pe spate şi de pe picioare şi nici nu avea de gând să-i dea fotografia de la clubul de iahting ca aceasta să ajungă direct pe masa sergentului. Faptul că încă mai era în posesia ei era rezultatul ideii norocoase de a-şi ascunde paşaportul, cu poză cu tot, într-un pantof.

Osorio îi dădu drumul la cap.

— Ar trebui să vă duceţi la doctor.

— Mulţumesc, mi-aţi fost de mare ajutor.

— De ce mă insultaţi? Eu vreau numai să spun că, din moment ce nu există nicio urmă aici pe care să n-o fi compromis dumneavoastră, din moment ce aţi schimbat deja povestea de două ori şi din moment ce ofiţerii din Ministerul de Interne nu obişnuiesc să bată vizitatorii din alte ţări, chiar şi din Rusia, o altă explicaţie este mult mai probabilă. Luând în considerare loviturile pe care le-aţi luat în cap, s-ar putea să nu fiţi responsabil pentru ceea ce spuneţi.

Arkadi se întreba de ce insistase Osorio să vină în apartament. De asemenea, se întreba de ce era îmbrăcată ca o vampă cu pantofi cu talpă groasă şi geantă de paie.

— Domnişoară detectiv, pentru ce aţi venit aici?

— Pentru că vreau să ajungeţi teafăr acasă.

În timp ce el încerca să găsească o replică, lumina

din cameră începu să scadă în intensitate şi până la urmă se stinse de tot. Ieşi pe balcon şi văzu că problema nu era doar în apartament, un întreg şir de clădiri de-a lungul Malecon-ului se cufundase în întuneric.

*

Arkadi dădu de mâncare ţestoasei la flacăra brichetei lui Rufo şi apoi îşi aprinse o ţigară şi începu să tragă în piept fumul liniştitor, care îi alina parcă durerea. Osorio stătea la masă, cufundată în întuneric.

— O pană de curent, spuse ea.

— Cunosc sentimentul.

— Ar trebui să nu mai fumaţi.

— Asta să fie cea mai mare problemă a mea?

Arkadi găsi nişte luminări deasupra chiuvetei, o aprinse pe cea mai groasă şi se întoarse lângă femeie.

— În afară de sergentul Luna şi de prietenul dumneavoastră de la parter, pe cine mai cunoşteaţi la *santero*?

— Pe nimeni, spuse Arkadi. Auzisem de Walls.

— Toată lumea din Cuba îl ştie pe George Washington Walls.

— Luna pregătise spectacolul special pentru el. Cred că îmi pregăteşte şi mie unul. S-ar putea să nu fiţi în siguranţă aici.

Arkadi nu avea de gând să rămână în apartament. Ofelia băgă mâna în geantă şi scoase un Makarov de 9 mm, aceeaşi armă cu care erau dotaţi şi poliţiştii din Moscova.

— Aţi fi folosit asta împotriva lui Luna?

— Ştie că am gloanţe în el. Poliţiştii pe care îi vedeţi patrulând pe stradă au pistoale, dar nu au gloanţe.

— Ce uşurare! O văzu că scoate şi o trusă de toaletă din geantă. Pentru ce e asta?

— Stau aici în noaptea asta.

— Apreciez gestul, domnişoară detectiv, dar sunt sigur că aveţi şi dumneavoastră un loc unde ar trebui să fiţi la ora asta. O casă, o familie, un animal de casă preferat.

— Vă simţiţi ofensat că vă păzeşte o femeie? Asta e problema? Aşa fac ruşii când li se pare că nu sunt consideraţi destul de macho?

— Nu e cazul meu. Dar de ce o faceţi dacă nu mă credeţi în legătură cu Luna?

— Nu Luna mă îngrijorează. Domnul doctor Blas a examinat seringa cu care spuneţi că v-ar fi atacat Rufo. Doctorul nu ar fi trebuit să facă asta, dar a făcut-o, ca să caute urme de droguri.

— Erau?

— Nu, doar sânge şi ţesut din creierul lui Rufo şi nişte urme ale unei alte grupe de sânge.

— Poate că a înfipt-o şi în altcineva.

— Oare? De unde a luat Rufo seringa?

— Domnul doctor Blas a spus că a furat-o de la institut.

— Da, asta a spus doctorul. Eu am o altă variantă. Nu era bricheta lui Rufo aceea pe care aţi folosit-o?

— Da, presupun că era.

— Aprindeţi-o, vă rog!

El făcu ce-i ceruse Osorio şi flacăra se transformă într-un cerc de rezonanţă între ei. Ofelia întinse mâna şi-i ridică mâneca de la haină şi de la cămaşă deasupra antebraţului pentru a-i arăta două vânătăi înnegrite de pe arteră.

— Ăsta e motivul pentru care m-am întors.

Arkadi privi urmele cu mimica unui om surprins să descopere că i s-a făcut un tatuaj în timp ce dormea.

— Probabil că m-a zgâriat Rufo în timp ce ne luptam.

Osorio îşi trecu uşor degetul de-a lungul antebraţului.

— Astea sunt înţepături, nu zgârieturi. De ce aţi venit în Havana?

— Am fost chemat, aţi uitat?

Arkadi stinse bricheta, dar simţea că ea rămăsese cu ochii aţintiţi asupra lui. Nu mai ştia de ce răspunsese la o chemare pe care ar fi putut foarte uşor să o ignore, dar să se apuce acum să caute un răspuns era mult prea mult

decât ar fi fost dispus să facă pentru Policia Nacionál de la Revolución. În orice caz, era clar că detectivul preluase controlul situaţiei.

Din cauza căldurii se aşezaseră pe scaunele metalice de pe balcon. Luminile de pe stradă rămăseseră aprinse, iar balconul era un post de observaţie foarte bun, dacă Luna ar fi venit pe Malecon pe partea dinspre ocean. Osorio părea însă să aibă o cu totul altă preocupare, după cum îi urmărea cu atenţie fiecare mişcare, de parcă s-ar fi temut ca Arkadi să nu se arunce brusc de la balcon. Probabil că bluza colorată ca o bomboană şi pantalonii scurţi erau într-adevăr elemente ale rolului de *jinetera* pe care îl juca – Osorio îi povestise pe scurt la ce caz lucra dar hainele acelea nu reuşeau decât să accentueze osatura ei fină, părul care-i cădea în valuri de bucle negre şi cu ochii acoperiţi de gene lungi şi Arkadi avea senzaţia că este păzit de un copil. Nu reuşea să înţeleagă de ce rămăsese aici cu ea în loc să bată la uşa Ambasadei ruse pentru a cere azil.

Un val se izbi de dig şi Arkadi se întrebă dacă luminiţele pescarilor care se vedeau departe, în larg, erau în clipa aceea ridicate de apă sau nu. Nu putea să vadă satul Casablanca aflat de cealaltă parte a golfului, dar farul de acolo îşi trimitea din când în când fasciculul luminos. Osorio îl atinse uşor şi el o văzu, şezând pe marginea digului, pe fata care fusese posedată la ceremonia *santero*. Hedy era proaspătă, pusă la punct şi reuşise să atragă atenţia unui plimbăreţ nocturn îmbrăcat în ţinuta caracteristică unui european aflat în vacanţă.

— Italiana este limba oficială pentru *jineteras*, spuse Ofelia în şoaptă.

— Aşa am auzit şi eu. Parcă e Hedy, fata de la ceremonia *santero*. Bine că şi-a revenit şi se poate ţine pe picioare.

— Nu pentru mult timp. Osorio rosti cuvintele de parcă ar fi fost un pariu.

În unele momente, Arkadi avea senzaţia că Osorio vorbeşte cu satisfacţia unui călău.

— Deci, ce s-a întâmplat cu ea? Era posedată şi *santero* nu putea să o ajute?

— Toboşarii erau Abakua.

— Şi?

— Abakua este din Congo şi ea era posedată de un duh congolez. Practicanţii *santero* nu pot face nimic împotriva duhurilor din Congo.

— Serios? Pare îngrozitor de… împărţit pe căprării.

Osorio se uită urât la el.

— Noi aici credem în Santeria, Palo Monte, Abakua. Unii sunt catolici. Sau orice combinaţie dintre ele. Credeţi că este imposibil?

— Nu. Mult mai ciudate sunt lucrurile în care cred eu: teoria evoluţionistă, razele gama, vitaminele, poezia lui Ahmatova, viteza luminii. Pe multe dintre acestea le iau de bune, deşi nu am nicio dovadă că sunt adevărate.

— Pribluda în ce credea?

Arkadi rămase pe gânduri pentru o clipă, fiindcă îi plăcuse întrebarea.

— Era tare ca un tun şi făcea o sută de abdomene pe zi, dar era de părere că secretele sănătăţii erau usturoiul, ceaiul negru şi tutunul bulgăresc. Nu avea încredere în roşcate şi în stângaci. îi plăceau călătoriile lungi cu trenul, pentru că putea să stea în pijama şi ziua şi noaptea. Nu a nimerit niciodată o ciupercă otrăvită. Încă îi mai spunea lui Lenin „Ilici”. Te avertiza să nu spui niciodată numele diavolului pentru că ar putea veni. Când mergea la baia publică, mai întâi se spăla, şi abia apoi intra la aburi, ceea ce e mult mai politicos. Spunea că votca este apa sufletului.

Hedy şi noul ei prieten ieşiseră din raza lor vizuală. Osorio îşi întinse picioarele pe balustrada balconului, încercând să găsească o poziţie mai confortabilă, deşi acest lucru era imposibil în scaunele acelea metalice. Arkadi observă că tălpile ei erau de un roz delicat.

— Ştiu că doctorul Blas a stabilit că Pribluda a suferit un atac de cord şi are dreptate în legătură cu faptul că sculele de pescuit păreau să fie toate la locul lor. Dar poate

că era vorba de ceva mai mult decât nişte simple scule de pescuit. Dacă mi-aţi fi spus că Pribluda a crăpat pe când alerga într-o cursă de maraton, s-ar fi putut să vă cred. Dar că ieşise să se bronzeze la soare, asta nu. Daţi-mi voie să vă întreb, cât de bine îl cunoaşteţi pe domnul doctor Blas? Puteţi să vă bazaţi pe onestitatea lui?

Ofelia se gândi un moment până să răspundă.

— Blas este prea vanitos pentru a se înşela. Dacă spune atac de cord, atac de cord a fost. Puteţi să duceţi cadavrul să fie examinat în Rusia, o să vă spună acelaşi lucru.

— Există alte întrebări care îşi pot găsi răspunsul numai aici.

— Nu va fi nicio anchetă, spuse Osorio.

— Nici anchetă pentru moartea lui Rufo?

— Nu.

— Pentru atacul lui Luna?

— Nu.

— Nicio anchetă?

— Nu.

Convingerea cu care ea spunea toate astea putea să descurajeze pe oricine.

Un val negru uriaş se mişca pe sub fasciculul de lumină a farului. În unele momente avea senzaţia că marea poate ajunge până la el, ca un somn minunat, fără vise. Balconul era orientat spre nord, spre constelaţiile pe care le ştia atât de bine. Adevărul era că nu mai credea într-un univers aflat în expansiune, ci într-unul care făcea implozie, o contopire furioasă a tuturor lucrurilor, reduse la un singur punct care reprezenta nimicul absolut. Simţi din nou ochii lui Osorio asupra lui.

— Am două fete, Muriel şi Marisol, spuse ea. Dumneavoastră aveţi copii?

— Nu.

— Sunteţi căsătorit?

— Nu.

— Sunteţi căsătorit cu munca? Dedicat? Che era aşa. Era însurat şi avea copii, dar s-a dedicat revoluţiei.

— Mai degrabă divorţat de muncă. Nu ca Che, nu.

— Pentru că aveţi aceeaşi…

— Aceeaşi ce?

— Nimic. După o pauză, ea îl întrebă din nou: Vă place muzica cubaneză? Tuturor le place muzica cubaneză.

— Are un anumit ritm.

— Are un *ritm*?

— În mare.

Urmă o pauză şi mai lungă.

— Atunci jucaţi şah? încercă din nou Osorio.

Arkadi îşi aprinse o ţigară.

— Nu.

— Sporturi?

— Nu.

— Cuba a inventat baseballul.

— Ce?

— Cuba a inventat baseballul. Indienii care locuiau aici, cei pe care i-a găsit Columb, obişnuiau să joace un joc cu o minge şi o bâtă.

— Aha.

— N-aţi citit niciodată asta?

— Nu, ceea ce am citit la Moscova era că Rusia a inventat baseballul. Există un vechi joc rusesc cu o minge şi o bâtă. Articolul spunea că emigranţii ruşi au dus jocul cu ei în Statele Unite.

— Sunt sigură că unul dintre noi are dreptate.

— Singura diferenţă este că sergentul Luna a folosit o bâtă de oţel.

— Aluminiu.

— Rectific.

Osorio îşi încrucişă din nou picioarele. Arkadi se lăsă pe spate şi scoase un nor mare de fum.

— Dacă s-ar face o anchetă, spuse ea în cele din urmă, cum aţi proceda?

— Aş începe cu cronologia evenimentelor. Pribluda a fost văzut prima oară în ziua aceea, la opt dimineaţa, de o vecină, o dansatoare. Ultima persoană care l-a văzut a fost o colegă de serviciu de la ambasadă, undeva între patru şi

şase după-amiaza. Femeia spune că stătea de vorbă aici, pe stradă, cu un *neumático*, un negru. Dacă aş vorbi spaniolă, m-aş plimba pe Malecon cu poza lui în mână până când aş găsi pe toată lumea care l-a văzut în acea zi.

— Presupun că aţi putea să vorbiţi cu administratorul imobilului.

— Îl cunosc.

— Bine, vom face asta.

— Şi m-aş mai uita o dată acolo unde a fost găsit cadavrul.

— Dar l-am găsit de partea cealaltă a golfului, în Casablanca. Eraţi acolo.

— Nu la lumina zilei.

— Asta nu e o anchetă.

— Nu, cu siguranţă că nu.

— Nu vă e teamă că veţi fi atacat din nou?

— Voi fi cu dumneavoastră.

Ochii ei păreau chiar şi mai negri. „*Que idiota*”.

Acesta părea a fi numele pe care i-l găsise.

În cele din urmă, el reuşi să adoarmă pe scaun, deşi era conştient de prezenţa parfumului ei, un miros subtil de vanilie care modificase uşor compoziţia aerului, aşa cum cerneala colorează apa.

Apropierea zorilor învăluise Malecon-ul într-o lumină subacvatică, de parcă, peste noapte, marea ar fi acoperit oraşul. Arkadi şi Osorio se îndreptară spre silueta luminoasă a Abuelitei, care îşi fuma ţigara de dimineaţă, sprijinită de pervazul ferestrei. Femeia îi invită într-un apartament cu pereţii uzaţi ca nişte haine vechi, pe care se vedeau mai multe straturi de culoare, le oferi *cafe cubano* în nişte pahare grele, închise la culoare, şi îi aşeză lângă o statuie a Fecioarei, care avea o pană de păun la spate şi la picioare o coroană de cupru umplută cu bucăţi de lemn de santal şi cu dolari. Arkadi se simţea mai bine, probabil fiindcă Luna nu se întorsese în timpul nopţii cu o bâtă de baseball sau cu un cuţit pentru gheaţă. Osorio era din nou îmbrăcată în uniforma ei albastră şi se întorsese la ţinuta ei rigidă. Abuelita nu avea nicio arsură după ce jonglase cu

cărbuni aprinşi noaptea trecută. De fapt, avea comportamentul unei fete tinere, care doar se preface că este bătrână şi începu imediat să flirteze cu Arkadi, mulţumindu-i că îi venise în ajutor în seara precedentă şi lăsându-l să-i reaprindă ţigara. În ciuda fumului, a mirosurilor şi a nuanţelor de auriu care ar fi putut să-l dezorienteze, Arkadi reuşi să-i explice că, deşi nu se desfăşura nicio anchetă oficială asupra morţii lui Pribluda, erau curioşi să afle câte ceva în legătură cu viaţa acestuia şi o întrebă dacă nu cumva ea, ca un membru vigilent al Comitetului de Apărare a Revoluţiei, ar putea să le descrie programul lui zilnic.

— Plictisitor. Câteodată prietenul tău era plecat săptămâni întregi, *claro*, dar când era aici făcea mereu acelaşi lucru. Pleca la şapte cu servieta şi se întorcea cam pe la şapte seara. Cu excepţia zilelor de joi. Joia se întorcea pe la mijlocul după-amiezii şi apoi pleca din nou. Sâmbăta făcea cumpărături la Diplomercado, ştiu fiindcă întotdeauna avea ceva şi pentru mine. Ciocolată sau gin. Un om bun. Duminica, se ducea la pescuit cu Mongo dincolo de dig sau îşi legau camerele de cauciuc pe maşină şi plecau să pescuiască în altă parte.

— Sunteţi un observator foarte fin.

— Asta e datoria mea. Fac parte din CAR.

— Deci joia era ziua lui cea mai plină?

— Oh, da. Ochii şi zâmbetul femeii se lărgiră.

Arkadi îşi dădu seama că era vorba despre o insinuare subtilă, dar continuă să insiste:

— În afara acelei deplasări suplimentare, mai era altceva care făcea ca ziua de joi să fie diferită?

— Ei bine, îşi lua cealaltă servietă.

— Cealaltă?

— Cea urâtă şi verde, din plastic. Cubaneză.

— Doar în ziua aceea?

— Da.

— Când l-aţi văzut ultima oară?

— Trebuie să mă gândesc. *Hijo*, lasă-mă să mă gândesc!

Arkadi era probabil neobişnuit cu realităţile Cubei, dar nu era prost.

— Pentru ce sunt banii din coroană?

— Daruri de la oamenii care au venit la mine pentru un sfat de suflet, să le ghicesc în scoici sau să le dau în cărţi.

— Am nevoie de un sfat în legătură cu Pribluda, zise Arkadi şi puse cinci dolari în coroană. Nu trebuie neapărat să fie spiritual.

Abuelita se concentră.

— Dacă mă gândesc mai bine, nu cumva acum două vineri l-am văzut ultima oară? Ba da. A plecat ceva mai târziu decât de obicei şi s-a întors puţin mai devreme, cam pe la patru.

— Patru după-amiaza?

— După-amiaza. Apoi a plecat din nou pe la şase. Ţin minte, pentru că-şi pusese pantaloni scurţi. Mereu purta pantaloni scurţi când ieşea cu Mongo în golf. Dar Mongo nu era cu el.

Osorio nu se mai putea abţine.

— Vedeţi, totul conduce spre concluzia că e vorba de cadavrul lui Pribluda.

— Până acum.

Şi Arkadi era mulţumit, pentru că toată lumea se alesese cu câte ceva. El obţinuse o versiune a modului în care Pribluda îşi petrecuse ultima zi din viaţă. Osorio îşi trăise momentul ei de triumf. Abuelita se alesese cu cinci dolari.

Afară, apropierea zilei se făcea simţită mai mult prin umbre decât prin lumina propriu-zisă. Arkadi şi Osorio o luară în sus pe Malecon. În faţa lor, un grup compact de pietoni se dovedi a fi format din patru poliţişti care se opriseră la o ţigară. Văzându-l pe Arkadi, porniră spre el şi nu se opriră decât în clipa în care reuşiră să identifice uniforma lui Osorio şi detectivul le aruncă o privire încruntată care îi făcu să bată în retragere. În uniformă şi cu şapca pe cap, încinsă cu centura grea şi tocul pentru pistol, femeia părea un cavaler pitic în armură, îşi spuse

Arkadi în gând. Sau un mic tanc cu ochi de laser.

Singura ambarcaţiune în mişcare în tot portul era feribotul de Casablanca, ce se apropia de locul de acostare din Havana. Geamurile feribotului se umplură brusc de o lumină strălucitoare şi apoi, în timp ce soarele urca pe cer, Arkadi putu să vadă şi feţele navetiştilor de dimineaţă. Luptându-se cu valurile, nava se frecă de debarcaderul protejat cu anvelope de maşină şi, de îndată ce pasarela fu coborâtă pe mal, pasagerii îşi făcură apariţia, unii având în mână servieta pentru o zi de lucru la birou, alţii împingând biciclete încărcate cu saci de nuci de cocos şi banane, toţi trecând pe lângă tăbliţa care îi atenţiona pe distins, îi pasageri să nu urce la bord cu arme de foc.

Un nou val de călători, pornit spre vas din direcţia opusă, îi trase cu ei şi pe Arkadi şi pe Osorio. Interiorul era simplu, cu scaune pe margini, cu spaţiu pentru biciclete în spate şi cu bare de care să te ţii, prinse de tavan. Haina lui Arkadi atrăgea privirile, dar lui nu-i păsa.

— Vă plac ambarcaţiunile?

— Nu, spuse Osorio.

— Bărcile cu pânze, de pescuit, cu vâsle?

— Nu.

— Poate că e o caracteristică masculină. Cred că atracţia este dată de aparenta lipsă de responsabilitate a navelor, sentimentul că poţi pluti cu ele oriunde, când, de fapt, realitatea este tocmai pe dos. Trebuie să munceşti ca un câine ca să împiedici barca să se scufunde.

Osorio nu făcu niciun comentariu.

— Ce este? Ce vă nelinişteşte?

— Este împotriva legii revoluţionare ca un turist să închirieze camere. Abuelita ar fi trebuit să-l denunţe. Se ascundea printre oameni, deoarece era spion.

— Dacă asta vă ajută cumva, mă îndoiesc că Pribluda a încercat vreodată să se dea drept cubanez. Voia pur şi simplu să aibă vedere la mare. Cred că-l înţeleg.

Cu cât Arkadi putea să vadă mai bine portul, cu atât era mai impresionat nu numai de mărimea acestuia, ci şi de lipsa de activitate, o adevărată panoramă în letargie.

Într-o parte docurile şi depozitele din Havana, iar în cealaltă, malurile verzi din Casablanca, cu o staţie meteo roz şi cu o statuie albă a lui Hristos. În golful interior, Arkadi nu reuşi să vadă decât câteva vase de marfa izolate, un şir de macarale nemişcate şi flacăra care ieşea din coşul unei rafinării. Un torpilor cubanez, model rusesc, cu tun automat pe puntea din spate se îndrepta spre larg. Arkadi observă că Osorio îi studia capul.

— Cum arăt?

— Şifonat. Ambasada dumneavoastră ar trebui să vă încuie undeva.

— Sunt în siguranţă cu dumneavoastră.

— Singurul motiv pentru care sunt cu dumneavoastră este că vreţi să ajungeţi în Casablanca şi nu ştiţi niciun cuvânt în spaniolă. *Vâejo*, mai am şi alte lucruri de făcut.

— Ei bine, eu, cu siguranţă, mă simt foarte bine!

Satul Casablanca arăta ca şi când ar fi început din vârful dealului, de la picioarele lui Hristos şi apoi s-ar fi întins în jos, până la marginea apei, adunând laolaltă barăci modeste şi case arătoase, cu aspect colonial. Florile stacojii de bougainvillea umpleau zidurile, iar aerul era plin de mirosul lipicios de iasomie. De la debarcader, Arkadi şi Osorio urcară spre stradă principală. Obloanele de la ferestrele caselor erau trase din cauza căldurii dimineţii, inclusiv cele de la uşa şi ferestrele unei mici secţii PNR. O luară apoi în jos, pe ceea ce mai rămăsese dintr-o scară circulară, care ducea spre un parc, acum năpădit de ierburi, care se termina cu o balustradă curbă din ciment, de unde se putea admira panorama golfului. Mai jos, se vedeau pilonii care ieşeau din apa neagră ca smoala, plină de resturi, locul unde fusese descoperit acel *neumâtico*, cu trei zile înainte.

Locul arăta cu totul altfel în timpul zilei, fără reflectoare, fără mulţimea de gură cască, fără muzică şi fără căpitanul Arcos, care să ţipe şi să dea indicaţii aiurea. Lumina soarelui scotea în evidenţă detaliile unui şir de case elegante, ridicate pe mal, dar atât de părăginite, încât păreau nişte ruine de temple greceşti, dezvăluind

şubrezenia docului la care erau acostate vreo şase bărci de pescuit. Toate ambarcaţiunile erau prevăzute cu pari lungi, ridicaţi ca nişte antene şi aveau pe pupă scris „Casablanca”, pentru eventualitatea în care ar fi pornit să navigheze pe oceanele lumii.

— Acesta este locul unde a ajuns, nu de unde a plecat. Nu avem ce să găsim aici, spuse Osorio.

Docul dispăruse în spatele unui zid care proteja o casă dărăpănată pe care Arkadi nu o observase la prima lui vizită, îi dădu ocol şi ajunse la poarta din spate, care dădea în curtea unui atelier de reparaţii care şi-ar fi găsit foarte bine locul pe Insula Diavolului. O mulţime de resturi şi corpuri de ambarcaţiuni peticite, printre care se vedeau dormind mai multe pisici. Un câine începu să latre de pe puntea unei şalupe răsturnate. Doi bărbaţi dezbrăcaţi până la brâu încercau să îndrepte axul unei elice, în timp ce, la picioarele lor, câteva găini râcâiau prin praf în căutare de boabe de porumb. Asta da independenţă, un atelier capabil să producă vase solide din rămăşiţe de bărci naufragiate şi să mai furnizeze şi ouă pe deasupra. Cei doi bărbaţi rămăseseră întorşi cu spatele, dar probabil că acesta era efectul privirii crunte a lui Osorio, îşi spuse Arkadi în gând. Proprietarul atelierului apăru din întunericul barăcii. Numele lui era Andrés; purta o caschetă de căpitan aplecată şmechereşte într-o parte şi se lansă în nişte explicaţii complicate, care însă îi fură retezate scurt de Osorio.

Nava aflată în reparaţie, spunea el, fusese construită în Spania, folosită ca un auxiliar pentru un vas de transportat marfa, declarată învechită din punct de vedere tehnologic şi vândută cubanezilor pentru fier vechi. Asta se întâmpla cu douăzeci de ani în urmă. Arkadi bănui că sugestiile legate de contrabandă sau de furtunile de pe mare se pierduseră în timpul traducerii. Osorio era diferită de alţi cubanezi, care înregistrau fiecare emoţie cu un indicator al cărui ac se mişca tot timpul. Acul de la indicatorul lui Osorio nu se mişca niciodată.

— A auzit Andrés de cadavrul găsit aici?

— Spune că numai despre asta se vorbeşte. Se întreabă de ce ne-am întors.

— Au mai descoperit altceva în apa în care a fost găsit acel *neumătico*?

— Spune că nu.

— Are vreo hartă a golfului? Arkadi porni spre doc printre nişte movile de cutii de conserve şi sticle, aduse pe mal de apă şi duhnind a resturi descompuse.

— V-am mai spus-o, cadavrul a plutit pe apă până aici. Nu avem nimic care să poată fi considerat drept scenă a crimei.

— Dimpotrivă, eu cred că avem o scenă a crimei foarte mare.

Andrés se întoarse cu o hartă pe care se putea vedea că Golful Havana era un fel de canal care separa oraşul Havana de Morro Castle şi care alimenta alte trei golfuri interioare separate: Atares, în vest, şi cel mai apropiat de centrul oraşului Havana, Guanabacoa, în mijloc, şi Casablanca, în est. Arkadi urmări cu degetul liniile trasate, care indicau zonele de pescuit, ruta feribotului, adâncimile, geamandurile, puţinele locuri periculoase şi înţelese de ce Golful Havana fusese considerat cel mai bun port militar din posesiunile americane ale Spaniei. Pentru Andrés însă nu era decât un „golf pungă”.

— Ceea ce intră în golf poate să şi iasă, spune el. În funcţie de maree: intră în timpul fluxului, iese în timpul refluxului. În funcţie de vânt: intră, dacă bate dinspre nord-vest, iese, dacă bate dinspre sud-est. În funcţie de anotimp: iarna, vânturile sunt, în general, mai puternice, vara, uraganele scot apa spre mare. Dacă toate aceste forţe ar fi egale, un corp ar putea să se învârtească la nesfârşit în mijlocul golfului, dar, de obicei, vântul este mai puternic din nord-vest şi împinge corpurile chiar în curtea atelierului meu – acesta este şi motivul pentru care găseşti *neumăticos* vii în Havana şi *neumăticos* morţi în Casablanca.

Arkadi testă cu piciorul platforma docului şi, dintr-odată, se simţi mai liniştit, de parcă în curând ar fi urmat

să afle ceva foarte important. Ambarcaţiunea lui Andrés, *El Pingiiino*, era de un albastru cochet şi în ea ar fi trebuit să încapă două persoane, cu condiţia să reuşească să se strecoare pe lângă o cutie de motor, geamanduri, găleţi, cârlige pentru pânze şi timonă. În partea din faţă, se vedea o pânză strânsă între doi stâlpi de pescuit. În spate, nişte colaci de frânghie şi gută de pescuit. Nici urmă de antenă pentru satelit, sonar, staţie de localizare a peştilor, radar sau radio.

Osorio venise după el.

— Aparenţele înşală, spune Andrés. Este o barcă destul de bună, pretinde el, încât să ajungă până la Key West şi să fie arestată pentru prinderea peştilor-sabie americani.

Poliţista adăugă şi ceva de la ea:

— În Havana, primul concurs Hemingway de pescuit în apă adâncă a fost câştigat de Fidel.

— Oare de ce nu sunt surprins?

Atras de nava lui Andrés, Arkadi a trecut peste nişte scânduri aşezate atât de departe una de cealaltă, încât putea să-şi vadă chipul reflectat în apă. Ceea ce nu înţelegea erau geamandurile, fiecare numerotată şi străpunsă de o prăjină lungă de lemn, în aşa fel încât cel puţin trei metri de stâlp portocaliu să plutească deasupra apei.

— Acesta, îi explică Andrés prin intermediul lui Osorio, este sistemul cubanez. Pescarul întoarse harta cu faţa în jos şi începu să deseneze pe spate, cu un ciot de creion, suprafaţa vălurată a apei şi apoi, la intervale regulate, parii de lemn plutind în poziţie verticală. Un „firmamă” îi lega într-un lung şir de stâlpi. Problema cu peştii este că înoată la adâncimi diferite la anumite momente ale zilei. În nopţile cu lună plină, bancurile de ton se hrănesc la adâncimi mai mari. Alte specii se hrănesc mai aproape de suprafaţă. La fel şi ţestoasele, deşi le poţi prinde doar în timpul perioadei de împerechere, un sezon care durează doar o lună. Bineînţeles, este ilegal, el n-ar face niciodată aşa ceva. Dar cu sistemul cubanez poţi să pescuieşti tot

felul de peşti, atârnând cârlige pe diferite secţiuni ale firului-mamă la diferite adâncimi: patruzeci, treizeci, zece metri. Fiecare îşi stabileşte diferite lungimi şi în felul ăsta piaptănă marea pe toată adâncimea.

— Întrebaţi-l dacă există vreun curent care ar fi putut aduce un *neumătico* care plutea în derivă din dreptul Malecon-ului până în golf.

— Spune că acolo se concentrează toate bărcile, pentru că acolo se adună peştii, în curent. Bărcile nu pescuiesc în tot golful, doar pe acel coridor unde aşază firul-mamă şi întreaga gamă de cârlige.

— Acum, întrebaţi-l ce au găsit, nu aici la doc, ci afară, în apă. Nu mă refer la peşti.

Andrés se opri să ia o gură de aer ca un om care vorbea mai repede decât gândea.

— Vrea să ştie dacă vă referiţi la ceva prins pe neaşteptate în golf? Cam în perioada în care sărmanul decedat a fost găsit la doc?

Ca şi când acest lucru l-ar fi ajutat să-şi amintească, Andrés întoarse capul spre cei doi bărbaţi care lucraseră la axul elicei, însă prietenii lui dispăruseră.

— Gunoi poate, prins accidental în cârlige?

— Exact.

Osorio înţelesese ideea şi când Andrés se duse în baracă, ea îl urmă. S-au întors cu o pungă de plastic şi probabil cincizeci de foi din ceea ce păreau a fi nişte bilete de loterie, care era evident că fuseseră pătrunse de apă şi apoi puse la uscat. În verde pe alb, pe fiecare coală, se vedea un model puţin lizibil care conţinea înscrisul: „*Montecristo*, *Habana Puro*. *Fabrica a Mano*” multiplicat de nenumărate ori.

— Acestea sunt coli cu timbre oficiale de la imprimeria statului, înainte să li se aplice lipiciul şi să fie tăiate pentru cutiile cu trabucuri, spuse Osorio. Cu acestea, ţigările de foi obişnuite ar fi putut fi etichetate drept ţigări Montecristo, scumpe. Este un lucru foarte grav!

Andrés se lansă într-un torent de explicaţii.

— Spune că timbrele s-au prins de firul cuiva, nu-şi mai aminteşte al cui era, cu o săptămână sau chiar mai mult înainte de a fi găsit cadavrul. Punga era plină cu apă, timbrele erau distruse, în plus, era perioada în care vremea se schimbase, nimeni nu a mai venit la atelier şi timbrele au fost uitate. Le-a uscat doar ca să citească ce scria pe ele şi să vadă dacă merita să le declare. Urma s-o facă cât de curând.

Arkadi era încântat de idee. Zahărul şi ţigările de foi, diamantele şi aurul Cubei.

— Puteţi să întrebaţi unde exact a fost găsită punga?

Andrés făcu un semn pe hartă la cinci sute de metri distanţă de Malecon, între hotelul Riviera şi apartamentul lui Pribluda.

— Spune că numai un nebun ar fura timbre de la guvern, dar crede că un *neumático* este atât de disperat, încât ar fi în stare. Să navighezi pe un inel din cauciuc şi aer? Noaptea?

Dacă mareea îl scoate în larg sau un curent îl duce pe mare? O mică înţepătură? Rechini? Un individ ca ăsta îi pune pe toţi pescarii într-o lumină proastă.

Osorio era dezamăgită de ceea ce găsise în Casablanca. În secţia PNR din sat, atât de întunecată, încât un portret al lui Che părea un fel de fantomă plină de praf, poliţiştii abia putuseră fi convinşi să-i ia o declaraţie sub semnătură lui Andrés şi să-i dea ei o chitanţă pentru timbre.

Arkadi era fericit din moment ce începuse să facă ceva ce semăna pe departe cu o investigaţie şi, pe feribotul care îi ducea înapoi în oraş, cumpără un cornet de hârtie cu alune prăjite în zahăr şi o convinse pe Osorio să mănânce împreună cu el.

Atitudinea ei se schimbase puţin.

— Bărbatul acela, Andrés, ne-a arătat timbrele de ţigări, pe care le-a găsit, doar pentru că s-a uitat în ochii dumneavoastră. Ştiaţi că ascunde ceva. Cum de v-aţi dat seama?

Adevărul era că, din momentul în care păşise în

curtea atelierului, Arkadi se simţise atras de docul şubred şi spre geamandurile în formă de suliţă de pe „firul-mamă”. Ar fi putut să-i spună că ceea ce-l intrigase fusese felul în care cei doi muncitori se ascunseseră din calea ei, dar, nu, adevărul era că avusese impresia că El *Pingiiino* îl strigă pe nume.

— Un moment de claritate.

— Mai mult decât atât. Aţi văzut prin el.

— Sunt foarte bine antrenat în a fi suspicios. Asta e metoda rusească.

Osorio îi aruncă o privire opacă, lipsită de umor. Mai trebuia să treacă ceva vreme până să descopere ce se ascundea în căpşorul detectivului. Faptul că Luna dăduse înapoi în momentul în care Osorio îşi făcuse apariţia la ceremonia *santero* putea la fel de bine sugera că lucrau împreună sau că erau în tabere opuse. Putea foarte bine să fie doar o replică mai blândă a bărbatului care îl bătuse pe el cu o bâtă. Cu toate acestea, erau momente în care Arkadi putea să vadă în ea o persoană cu totul diferită. Motoarele feribotului începură să se rotească în sens invers, făcând puntea să vibreze în timp ce vasul acosta.

— Acum trebuie să mergem la un medic, îi spuse Osorio. Ştiu eu unul bun.

— Mulţumesc, dar în sfârşit am o misiune. Doctorul Blas al dumneavoastră are nevoie de o fotografie mai bună a lui Serghei Pribluda. M-am oferit voluntar să găsesc aşa ceva. Cel puţin, să încerc.

Adresa pe care i-o dăduse Isabel cu o seară înainte era a unei case vechi care, exact ca o femeie în vârstă din înalta societate, îmbrăcată într-o rochie pe vremuri strălucitoare, încerca să păstreze o iluzie de cultură europeană. Treptele de marmură erau mărginite de balustrade din fier forjat. Geamurile rotunde cu vitralii de la intrare proiectau pete de lumină roşii şi albastre pe podeaua unei camere de aşteptare, unde şedeau mai multe femei îmbrăcate în capoate albe.

Arkadi se luă după nişte acorduri de Ceaikovski care se revărsau dintr-un pian prost acordat şi ajunse într-o

curte plină de soare, unde, printr-un geam deschis, văzu nişte balerine în timpul orei de curs. Pieptul slăbuţ al fetelor era susţinut de o musculatură puternică, ce începea în partea de jos a spatelui, le modela pulpele şi cobora de-a lungul picioarelor. În timp ce balerinele ruse erau ca nişte căprioare blonde, cubanezele aveau toate părul negru şi ochi întunecaţi, în care strălucea aroganţa unor dansatoare de flamenco. În costumele lor strânse pe corp încercau să învingă sărăcia prin graţia mişcărilor lor pe podeaua de lemn, peticită cu linoleum.

Ca oricărui alt rus, îi trebuiră câteva momente ca să se adapteze. Fusese crescut cu convingerea că toţi marii dansatori – Nijinsky, Nureev, Makarova, Barişnikov – erau, de la sine înţeles, ruşi, că absolviseră nişte şcoli, precum Academia Vaganova din St. Petersburg, şi că trecuseră cu toţi pe la Kirov sau Bolşoi înainte de a pleca în vest. Chiar şi acum, deşi se transformaseră toţi în nişte profesionişti cu contract la fel ca şi jucătorii de hochei, când spuneai balet te gândeai tot la ruşi. Cu toate acestea, în faţa lui se afla o cameră plină cu dansatoare la fel de exotice ca nişte orhidee sălbatice. În special Isabel, care dansa în stilul clasic şi care făcea ca fiecare mişcare să pară lipsită de efort, ale cărei arabescuri erau o adevărată încântare, a cărei graţie, chiar dacă se afla în ultimul rând, atrăgea toate privirile, într-un sfârşit, profesoara bătu din palme şi le dădu drumul elevelor. Isabel îşi luă tricoul şi geanta, veni lângă Arkadi şi i se adresă în ruseşte:

— Dă-mi o ţigară.

Se opriră la o masă din colţul curţii; Isabel trăgea cu voluptate fumul în piept şi-l studia pe Arkadi din cap până în picioare.

— Douăzeci şi şase de grade şi tu eşti îmbrăcat tot în haina asta. Asta da clasă!

— Ăsta e stilul meu. Am observat că eşti foarte bună.

— Nu contează. Nu o să fiu niciodată mai mult decât o componentă a corpului de balet, indiferent cât de bună aş fi. Dacă n-aş fi fost atât de bună, nici n-aş fi făcut parte din companie.

Arkadi fu din nou uimit de melancolia din vocea ei, de linia lungă a gâtului şi de contrastul dintre buclele negre şi pielea albă ca laptele. Şi de unghiile roase până la carne. Femeia continua să tragă din ţigară, de parcă fumul i-ar fi ţinut loc de mâncare.

— Îmi place că eşti slab.

— Asta e. Arkadi îşi aprinse şi el o ţigară în cinstea acestei calităţi, de care nu fusese conştient până atunci.

— Poţi vedea condiţiile în care suntem nevoiţi să muncim, spuse Isabel.

— Totuşi nu par să vă oprească. Dansatorii dansează indiferent cum ar fi, nu-i aşa?

— Dansează ca să mănânce. Baletul ne hrăneşte mai bine decât bănuiesc majoritatea cubanezilor. Şi mai există şi şansa ca un bogătaş spaniol, infatuat, din Bilbao să ne închirieze un apartament din Miramar şi tot ce trebuie să faci este să-ţi dai pantalonii jos ori de câte ori vine el în oraş. Celelalte fete ar spune: „Oh, Gloria, eşti atât de norocoasă”. Mai degrabă mi-aş tăia gâtul decât să trăiesc aşa. Cel puţin celelalte au ocazia să plece din Cuba şi să fie remarcate, în timp ce eu putrezesc aici. Serghei voia să mă ajute.

— O balerină care fuge în Rusia?

— Crezi că e de râs?

— E ceva nou. N-am ştiut niciodată că Pribluda era interesat de balet.

— Era interesat de mine.

— Asta e altceva, admise Arkadi.

Egocentrismul ei era atât de mare, încât nu putea să observe semnele de îndoială de pe chipul lui.

— Eraţi apropiaţi?

— Din punctul meu de vedere, doar prieteni.

— El voia să fiţi mai apropiaţi?

— Presupun că da.

— Avea vreo fotografie de-a ta? Arkadi se gândea la rama din biroul lui Pribluda, care o înfăţişa pe Isabel pozând elegant în clasă.

— Cred că da.

— Tu ai vreo fotografie de-a lui?

— Nu.

Părea să găsească întrebarea ridicolă.

— Sau cu voi doi împreună?

— Te rog!

— Întrebam numai.

— Serghei voia o altfel de relaţie, dar era atât de bătrân, nu era nici cel mai frumos om din lume şi nici foarte cult.

— Nu ştia să deosebească *un plie* de un… ceva?

— Exact.

— Dar făcea ceva pentru tine.

— Serghei vorbea la Moscova pentru mine. Eşti sigur că nu există niciun e-mail sau vreo scrisoare?

— În legătură cu ce?

— Cu plecarea mea din ţara asta nenorocită.

Arkadi avea senzaţia că vorbeşte cu o prinţesă de basm, închisă într-un turn.

— Când l-ai văzut ultima oară pe Serghei?

— Acum două săptămâni. În ziua aceea am avut prima reprezentaţie cu *Cenuşăreasa*. Una dintre balerinele principale era bolnavă şi eu am fost chemată să joc rolul uneia dintre cele două surori vitrege urâte şi aveam o problemă cu peruca, pentru că aici, în Cuba, surorile vitrege sunt blonde. Aşa că era într-o vineri.

— La ce oră?

— Dimineaţa, poate pe la opt. Am bătut la el când coboram. A venit la uşă cu Gordo.

— Gordo?

— Ţestoasa lui. Eu i-am pus numele. Înseamnă „băiat gras”.

Arkadi putea să şi-l imagineze pe Pribluda deschizând uşa. Oare îşi imaginase colonelul că era un fel de cavaler rătăcitor venit s-o salveze pe Isabel din închisoarea ei de pe insulă?

— Locuiai chiar deasupra lui Pribluda, spuse Arkadi, ai remarcat vreodată cine îl vizita?

— Cine ar fi vizitat un rus, când se ştia că locuinţa lui

era supravegheată?

— Cine o supraveghea?

Isabel îşi atinse bărbia ca şi când pe o parte atât de delicată a anatomiei ei ar fi putut creşte o barbă.

— *El* o supraveghea. *El* supraveghează totul.

— Ultima oară când l-ai văzut pe Pribluda, ţi-a spus ce urma să facă în ziua aceea?

— Nu. El nu se lăuda cum face George, care are întotdeauna planuri mari. Dar Serghei te-a adus pe tine aici.

— Nu a trimis el după mine, pur şi simplu am venit.

Arkadi încercă să aducă din nou conversaţia la subiect:

— L-ai văzut vreodată pe Pribluda cu un anume sergent Luna de la Ministerul de Interne?

— Ştiu la cine te referi. Nu. Isabel îi acordă un zâmbet. I-ai ţinut piept lui Luna aseară. Te-am văzut.

— Într-un mod jalnic. Tot ceea ce-şi amintea Arkadi în legătură cu acea înfruntare era faptul că fusese salvat de sosirea detectivului Osorio.

— Şi tu mă vei salva pe mine. Isabel îşi puse palma ei răcoroasă peste mâna lui şi-i spuse ca şi când ar fi ajuns la o înţelegere: Când va veni scrisoarea de la Moscova voi avea nevoie imediat de o invitaţie în Rusia. *Pues*, trebuie să organizezi ceva prin intermediul unei organizaţii culturale, o companie de dans, un teatru, orice. Vezi unde dansează cubanezii acum? New York, Paris, Londra. Nu trebuie să fie neapărat Bolşoi de la început, numai să reuşesc să plec.

Peste umărul lui Isabel, Arkadi îl văzu pe George Washington Walls cum se împiedică şi reuşeşte apoi să-şi regăsească echilibrul în clipa în care intra în curtea dinspre stradă. Se albise uşor la faţă înainte să-şi recapete echilibrul. Era îmbrăcat în jeanşi albaştri strânşi pe corp şi un pulover enervant de alb peste bicepşii bronzaţi. Bărbatul trebuia să aibă cam cincizeci de ani, îşi spuse Arkadi, dar Walls aproape că ar fi putut să joace propriul său rol în tinereţe, dacă s-ar fi făcut un film. De ce nu? Din

câte îşi amintea Arkadi, fuseseră protestele împotriva războiului, marşul la Washington, avionul. În timp ce străbătea curtea, americanul îi saluta pe cunoscuţi. Singura persoană care părea imună la farmecul lui era Isabel, care se feri din calea sărutului lui. Americanul se aşează şi-i spuse lui Arkadi:

— Oh, oh, am ajuns să stau pe bară. Arkadi, tu pari a fi noua atracţie în oraş.

— *Comemierda*, spuse Isabel, aplecându-se peste masă, apoi îşi stinse ţigara şi se duse înapoi în sala de repetiţii.

— Vrei să-ţi traduc? îl întrebă Walls pe Arkadi.

— Nu.

— Bine. Este la fel de rea pe cât este de frumoasă şi e o femeie încântătoare.

Walls se aşează şi-şi îndreptă întreaga atenţie spre Arkadi.

— Te interesează baletul? Contribui şi eu la această cauză, dar sunt mai degrabă un fan al luptelor. Mă duc la toate meciurile. Tu?

— Nu cine ştie ce.

— Doar câteodată, zise Walls şi-şi aruncă privirea spre capul oblojit a lui Arkadi. Deci, până la urmă ce-ai păţit?

— Cred că e de la baseball.

— Un joc adevărat. Uite, vreau să-ţi mulţumesc că l-ai oprit pe Luna aseară.

— Cred că şi dumneavoastră aţi ajutat.

— Nu, tu ai făcut-o şi a fost corect. Sergentul depăşise limita. Asemenea lucruri se întâmplă în Cuba. Ştii cine sunt?

— George Washington Walls.

— Da, asta spune totul, nu-i aşa? Uită-te la mine, sunt ca un copil, care îi verifică pe toţi cei care stau de vorbă cu Isabel. Prezenţa ta a fost o surpriză, trebuie să recunosc. Nici eu n-am sfârşit prea bine noaptea trecută. Problema e că, deşi sunt decanul de vârstă al radicalilor refugiaţi în Cuba, când vine vorba despre Isabel, sunt ca un copil.

— E în regulă, schimbă Arkadi subiectul, cum este să fii refugiat?

— Nu chiar aşa de rău. În Germania de Est, fosta Republică Democrată, Hildele şi lisele făceau coadă pentru a îndeplini ordinele comandantului negru. Aveam senzaţia că sunt un fel de zeu. Aici mă străduiesc să smulg un zâmbet de pe buzele lui Isabel.

— Sunteţi aici de ceva timp…

— Sunt aici dintotdeauna. Nu ştiu ce naiba a fost în mintea mea. Adevărul este că mereu mă ia gura pe dinainte. Gura mea spunea: „Nu mă duc la război, nu vă las să vă bateţi joc de fraţii mei negri din Sud, o să deturnez nenorocitul ăsta de avion”. Iar restul corpului meu spunea: „Iisuse, n-am vrut să zic asta, te rog nu mă lovi din nou!”. Habar n-aveam că voi ajunge la Havana. Îmi ieşeau ochii din orbite de drogat ce eram şi fluturam un pistol mare de cowboy în cabina pilotului, probabil că au crezut că sunt un tip al naibii de periculos. Am coborât din avion aici şi una dintre stewardese mi-a dat un mic steag american. Ce era în capul ei? Nu ştiu. La dracu’, i-am dat foc. Ce altceva? Fotografia aia a apărut peste tot. I-a pus pe cei de la FBI pe jar. Am devenit „cel mai căutat răufăcător11, dar şi un erou pentru cealaltă jumătate a lumii. Asta am fost timp de douăzeci şi cinci de ani, un erou. Cel puţin s-au străduit! Credeau că au de-a face cu un revoluţionar înrăit şi m-au trimis în tabere cu palestinieni, irlandezi, kmeri roşii, cei mai duri oameni din lume şi până la urmă şi-au dat seama că nu sunt, de fapt, decât un băiat cu gura mare din Atena, Georgia, care putea să îndruge multe din teoriile lui Mao şi să se joace puţin cu mingea şi care, probabil, ar fi sfârşit prin a obţine o bursă Rhodes la Oxford, dacă nu aş fi venit în Cuba. Tipii ăia erau înfricoşători. Mureai de frică. Ştii genul?

— Încerc să-mi imaginez.

— Mai bine nu. Până la urmă, s-au dat bătuţi, m-au adus înapoi la Havana şi mi-au dat o slujbă uşoară să traduc din spaniolă în engleză. Era un regres, dar eram încă plin de zel revoluţionar şi aş fi tradus treizeci de

pagini pe zi, până când colegii mei cubanezi m-au luat deoparte şi mi-au spus: „Jorje, care naiba e problema ta? Fiecare dintre noi traduce trei pagini pe zi. Îţi baţi joc de normă”. Cred că în ziua în care am auzit acele cuvinte am înţeles care era treaba cu Cuba. S-a făcut lumină în capul meu. Karl Marx sosise pe plajele astea şi tot ce-şi doreau ei era un daiquiri rece şi un trabuc bun. Ştii tu, pe vremea când plătea Uniunea Sovietică, aici era ca un fel de petrecere. Problema e că petrecerea s-a terminat.

— Totuşi… Arkadi încerca să suprapună imaginea rebelului peste cea a investitorului curajos.

Walls îi surprinse privirea.

— Ştiu, am fost *cineva*. Uite, la fel au fost şi Eldridge Cleaver şi Stokely Carmichael. Fratele Cleaver s-a târât înapoi în State ca să facă puşcărie, iar Stokely a ajuns în Africa, nebun de legat, îmbrăcat în uniformă şi cu pistol, în Kissidougou, aşteptând revoluţia să vină să-i bată la uşă. Aşa că spune-mi, te-a rugat Isabel să o scoţi din Cuba?

— Da.

— Ei bine, e obsedată de asta, e obsedată de bărbaţi care crede că o pot ajuta. Şi are dreptate, nu o vor lăsa niciodată să fie o prim-balerină aici şi nu o vor lăsa niciodată să plece. O iubeşti?

— De-abia am cunoscut-o.

— Dar v-am văzut împreună. Bărbaţii se îndrăgostesc de ea foarte repede, mai ales dacă o şi văd dansând. Câteodată, sunt în stare să se dea peste cap ca s-o ajute.

— Aş ajuta-o şi eu, dacă aş putea.

— Ah, asta înseamnă că n-ai nici cea mai mică idee despre situaţia ei.

— Sunt convins că nu, recunoscu Arkadi. îl cunoaşteţi pe Serghei Pribluda?

— L-am cunoscut. Am auzit că l-au găsit în golf. Şi tu eşti spion?

— Sunt anchetatorul procuraturii.

— Dar şi prietenul lui Serghei, nu?

— Da.

— Hai să vorbim afară. Walls îl conduse pe Arkadi pe

lângă tejgheaua de la recepţie până în stradă, unde îl aştepta o decapotabilă albă, model american, cu tapiţerie din piele roşie. Pe aripile rotunjite se vedeau inele de argint, iar pe capota portbagajului era sugerat locul roţii de rezervă. Ca şi când i-ar fi făcut cunoştinţă cu o persoană, Walls spuse: Chrysler Imperial model ’57. Trei sute douăzeci şi cinci de cai putere, V-8, transmisie Torque Flite, suspensii Torsion Aire. Maşina lui Ernest Hemingway.

— Vreţi să spuneţi că este acelaşi model ca şi maşina lui Hemingway?

Walls atinse cu delicateţe portiera.

— Nu, este chiar maşina lui Hemingway. A fost a lui Papa Hemingway, acum e a mea. Vreau să discutăm despre această scrisoare care trebuie să vină din Rusia pentru Isabel. Ţi-a povestit ceva despre familia ei?

— Puţin.

— Despre tatăl ei?

— Nu.

Walls îşi coborî vocea.

— Îi iubesc pe cubanezi, dar au tendinţa de a nu spune tot adevărul. Uite, aceşti oameni au falimentat Rusia. La un moment dat, Rusia trebuia să spună: „Să punem pe cineva sănătos la minte la conducere11.

De ce? se întrebă Arkadi. Rusia nu a avut niciodată pe cineva sănătos la minte la conducere. De ce să facă aşa ceva în Cuba?

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— Lazaro Lindo era numărul doi în Partidul Cubanez, aflat în misiune la Moscova, o alegere logică. Ar fi trebuit să fie o lovitură de stat fără prea mare tam-tam, un transfer rapid de putere şi un arest la domiciliu, confortabil pentru Fidel. Lindo s-a întors de la Moscova într-un avion negru şi în tot timpul zborului i s-a vorbit numai despre mobilizarea trupelor şi despre deplasarea tancurilor. Poţi să-ţi imaginezi scena în care săracul nenorocit coboară din avion şi-l vede pe Fidel aşteptându-l la capătul pistei? În aceeaşi noapte, Ambasada din

Moscova le suie cu forţa pe doamna Lindo şi pe Isabel, care avea numai doi ani, într-un alt avion cu destinaţia Havana.

— Fidel ştia?

— De la început. A lăsat complotul să ia amploare ca să vadă cine se înscrie. Acesta este motivul pentru care a reuşit să supravieţuiască atâta vreme.

— Ce s-a întâmplat cu Isabel?

— Mama ei a înnebunit şi a fost călcată de un autobuz. Isabel a fost crescută de mătuşa ei, sub un alt nume, acesta fiind şi motivul pentru care a fost aleasă pentru şcoala de dans. Baletul cubanez este la fel ca şi sporturile cubaneze, ţi se pare un adevărat miracol, până când afli cum se obţin rezultatele. Tipii caută mici speranţe prin toată ţara, iar ea era o stea la doisprezece ani. Îţi dai seama ce scandal a fost când şi-au dat seama că era fiica lui Lazaro Lindo? Acum, o arată cu degetul şi spun: „Vedeţi cum le permitem copiilor duşmanilor poporului să se reintegreze în societate?” Nu-i vor oferi însă niciodată lui Isabel Lindo un rol de prim-balerină şi nu o vor lăsa niciodată să meargă în turneu peste hotare.

— Tatăl ei mai este în viaţă?

— A murit în închisoare. Cineva a aruncat cu o piatră în el. Ceea ce vreau să spun este că mesajul pe care Isabel îl aşteaptă din Rusia nu este unul oarecare. S-ar putea să conţină tot felul de nume şi acuzaţii şi mesagerului s-ar putea să-i pară foarte rău că a contribuit la tulburarea lucrurilor. Ea nu o să-ţi spună asta, dar eu o voi face.

— Apreciez grija dumneavoastră.

— Este o femeie dificilă, ştiu. Ai putea s-o ajuţi.

— Cum?

— Nu o lăsa să-şi facă speranţe deşarte.

— Pribluda a lăsat-o să-şi facă speranţe deşarte?

— Serghei urma să lucreze pentru mine.

— Ca ce?

— Probleme de securitate.

— Securitate? Ce fel de securitate poate să ofere un rus în Cuba? Există mafie rusească aici?

— Pe aproape. În Antigua, în Insulele Cayman, în Miami. În Havana nu, încă nu. De fapt, ceea ce mă îngrijorează acum este Luna. L-ai văzut pe sergent astăzi?

— Încă nu. Luna mi-a spus că-l voi vedea din nou şi nu cred că este genul de om care să facă ameninţări inutile. Mă îndoiesc că sergentul Luna ştie ce este o ameninţare inutilă.

Walls ocoli maşina şi deschise torpedoul. Învelit în piele de antilopă, acolo se afla un pistol imens.

— Colţ, calibrul 45, automat, model clasic, preferatul lui Fidel. Luna a fost folositor. Are foarte multe relaţii interesante. Dar ai văzut aseară cum iese de sub control. Trebuie să scap de el şi mi-ar prinde bine cineva care să-mi păzească spatele. Poate te interesează oferta mea.

Arkadi nu putu decât să zâmbească. Nu îl amuzaseră prea multe lucruri în ultima vreme, însă această ofertă reuşise.

— Deocamdată trebuie să-mi apăr propriul spate.

— Nu se cunoaşte. Eşti tipul de om care ameninţă într-un mod foarte subtil. Ai putea face şi alte lucruri interesante pentru mine.

— Nu vorbesc spaniolă.

— Poţi să înveţi.

— Adevărul e că prefer o activitate mai lipsită de pericole.

— Ceea ce-ţi cer eu nu implică niciun risc. Adevărul e, Arkadi, că eu sunt tolerat în acest paradis tropical. Există suficienţi oameni gata să profite de orice ocazie ca să poată spune: „Dă-l dracului pe George Washington Walls, e de domeniul trecutului; dacă americanii încă îl mai vor, trimiteţi-l înapoi11. În situaţia mea, cu cât mai puţin scandal, cu atât mai bine.

— Da, asta e interesant, dar eu mă aflu în Cuba doar pentru câteva zile.

— Mulţi spun acelaşi lucru. Că sunt doar în trecere prin Havana, dar ai fi surprins să afli cât de mulţi rămân. Când cineva din celălalt capăt al lumii ajunge într-un loc ca ăsta, nu e vorba de noroc. Întotdeauna există un motiv.

12

Luna vorbise foarte serios când îi spusese că „o să i-o tragă” şi Arkadi se aştepta ca în orice clipă Luna să-şi facă apariţia de după vreun stâlp de pe stradă sau să sară dintr-o ascunzătoare subterană pentru a-şi respecta promisiunea. „A i-o trage” şi a omorî pe cineva erau două acţiuni asemănătoare, dar nu total identice. În primul caz era vorba despre acea încărcătură sexuală, de sugerare a unui act sexual violent, în care scoaterea unui ochi sau tăierea unei urechi ar fi făcut parte din preludiu. Uciderea pur şi simplu era un act curat. „A i-o trage” te ducea cu gândul la ceva extrem de murdar.

Cu toate acestea, destul de ciudat, Arkadi era însufleţit de o nouă energie. Nu neapărat fericit, dar animat de obiectivul găsirii fotografiei şi de motivaţia oferită de această căutare de a pune întrebări în legătură cu Pribluda. Era, de asemenea, amuzat de oferta, foarte puţin plauzibilă într-o asemenea perioadă de recesiune, privind slujba aceea în asigurarea securităţii unui american radical ca George Washington Walls. Probabil datorită faptului că toată Havana i se părea atât de ruptă de realitate, Arkadi se simţea cumva invulnerabil, la fel ca cineva conştient că ceea ce trăieşte nu este decât un coşmar. Luna era un astfel de personaj de coşmar. Luna era perfect din acest punct de vedere.

Ajuns din nou în apartamentul lui Pribluda, Arkadi blocă uşa cu un scaun, scoase o sticlă cu apă din frigider şi se duse în birou. Deschise calculatorul şi, când maşinăria îi solicită parola, tastă gordo. Calculatorul începu să scoată zgomote pline de voioşie şi monitorul, după ce clipi de câteva ori, afişă obişnuitele pictograme: programs, startup, accesories, main, PRINTER. Iată un agent care petrecuse douăzeci şi cinci de ani în KGB şi totuşi îşi alesese drept parolă numele unei broaşte ţestoase. Lenin s-ar fi răsucit fără îndoială pe catafalc dacă ar fi ştiut.

Dorind, în continuare, să afle modul în care Pribluda îşi petrecuse ultima zi, Arkadi intră în accesories şi se opri la calendar. Începu să deruleze înapoi ore, zile, luni, fără

nicio însemnare referitoare la vreo întâlnire. Era totuşi încurajat de faptul că, deşi nu ştia spaniola, putea totuşi să navigheze printre fişierele unui calculator. CUMIN era Ministerul Cubanez al Zahărului, RUSMIN era Ministerul Comerţului din Rusia, SUGFUT conţinea previziuni referitoare la evoluţia preţului zahărului din Cuba, Brazilia şi India. În acest timp, sunetul tobelor care venea de jos indica faptul că Erasmo, mecanicul, se afla la lucru. Arkadi intenţiona să stea de vorbă cu Mango şi să-i ceară acestuia o fotografie de-a lui Pribluda. Era bine să ia însă lucrurile pe rând, cel puţin acum, cât avea inspiraţie.

Deschise dosarul sughab, în care Cuba era împărţită în 150 de fabrici de zahăr. Ultimul fişier se numea comefueg.

Comuna Camilo Cienfuegos este fosta fabrică de zahăr Hershey, aflată în estul Havanei. Vizita făcută la faţa locului a scos în evidenţă starea proastă de întreţinere a echipamentelor învechite. Trebuie să recunoaştem însă cu toată sinceritatea că navele ruseşti cu piese de schimb nu au ajuns încă. Ultimul vas era aşteptat să sosească la Havana săptămâna trecută. Se bănuieşte că nava a acostat în alt port din America de Sud şi că încărcătura a fost vândută pentru un preţ mai bun. Din păcate, acest incident nu face decât să îngreuneze negocierile cu Ministerul Zahărului.

Fără îndoială că aceste rânduri nu le-ar fi făcut cubanezilor prea multă plăcere. Arkadi lansă o căutare pentru Havana Yacht Club. Nu găsi nimic. Rufo Pinero. Nimic. Sergentul Luna şi căpitanul Arcos. Din nou nimic. Deschise cutia de mesaje electronice transmise sau primite. Ambele erau goale.

Privirea îi fu atrasă de un document numit azupanama, fiindcă viceconsulul Bugai menţionase încheierea cu succes a negocierilor dintre Rusia şi Cuba datorită unui broker panamez cu acest nume. Se gândi că ar fi interesant de văzut ce rol jucase ataşatul comercial Serghei Pribluda în această afacere. Apăsă pe retrieve şi în faţa ochilor îi apărură următoarele mesaje:

serkbdit.com/Intel Web/ru miercuri 5 aug 1996

A.I. Serkov, Manager

Diamond International Trading

1123 Piaţa Smolenskaia, Rm. 167

Moscova

Dragă Serkov.

Salutări din ţara regilor mambo. Abia am început să mă obişnuiesc cu poşta electronică. Sper ca rândurile mele să vă găsească pe toţi bine etc. Vremea este agreabilă pe aici. Te rog să mă informezi dacă ai primit mesajul.

Al tău.

5.5. Pribluda

Era ca şi cum ar fi privit pe cineva care învăţa să meargă cu bicicleta.

A.I. Serkov

Diamond International Trading

Dragă Serkov.

Progres.

Al tău.

5.5. Pribluda îi plăcea cum suna. Progres! Specific rusesc şi la obiect. De asemenea, era interesant faptul că mesajul nu avea nicio adresă de e-mail sau dată calendaristică, ceea ce sugera că era, de fapt, o notă pentru un mesaj care urma să fie transmis de la un aparat de criptat al ambasadei.

serkdit.com/Intel Web/ru luni 1 oct 1996

Serkov.

Contactul cu chinezii a fost fructuos. Cred că vei descoperi că vulpea este fericită! O vulpe şi un lup!

Pribluda

Ce mai mânuitor de cuvinte! Pribluda fusese fără îndoială copleşit de victorie. „Succes! 11 ar fi fost mai mult decât suficient pentru un agent. „Contactul cu chinezii11 i se părea lui Arkadi o exagerare mult prea mare, mai ales că nu-şi amintea ca China să se învecineze în vreun fel cu Cuba.

Conform unui alt fişier, Pribluda era foarte ordonat în ceea ce priveşte situaţia sa financiară; aloca în fiecare lună

bani pentru hrană, spălătorie, efecte personale, benzină şi reparaţii ale maşinii. Singura cheltuială care nu putea fi explicată era suma de o sută de dolari pe care o plătea în fiecare joi. Dacă ar fi fost vorba despre sex, îşi zise Arkadi în gând, fără îndoială că Pribluda nu l-ar fi trecut acolo; comunist habotnic, Pribluda era de o moralitate de neclintit. Nu, banii aceia erau probabil pentru contactul cu chinezii. Sau pentru lecţiile de karate. Conform celor povestite de micuţa Carmen, Pribluda avea mereu o centură neagră în servietă.

Concluzia care se putea însă trage înainte de orice altceva era că Pribluda avea mult mai mulţi bani decât fuseseră găsiţi asupra cadavrului de pe camera de cauciuc. Arkadi închise calculatorul şi începu să cerceteze din nou apartamentul, o activitate care se apropia mai mult de domeniul său decât cea de dinainte. De data aceasta, căută peste tot, inclusiv prin pantofi şi prin interiorul pălăriilor, într-o pereche de pantaloni atârnaţi în şifonier găsi două bilete rupte, de culoare roşie. În dulăpiorul din baie găsi un flacon alb de aspirină în care, în afară de două pastile lăsate probabil acolo ca să sune, se aflau 2500 de dolari americani.

Descoperirea nu-i spunea cine ştie ce. Era totuşi mulţumit că reuşise să găsească ceva. Se duse la bucătărie, scoase un cuţit din sertar şi apoi se lăsă atras de albastrul mării până pe scaunul de pe balcon. Cu o clipă înainte fusese plin de energie şi acum abia reuşea să-şi mişte picioarele. Să fi fost vorba de cele şase ore diferenţă de fus orar între Moscova şi Havana? Sau frica era cea care îl paraliza? Briza mării era plăcută, greutatea cuţitului aşezat pe abdomen îi oferea o senzaţie de siguranţă, aşa că Arkadi adormi rapid, răcorit de sudoarea care i se prelingea pe faţă.

Se trezi în urlete de sirene. Soarele ajunsese în capătul Malecon-ului şi pe bulevard se vedea înaintând cu viteză o avangardă formată din patru motociclişti. Drumul fusese eliberat din timp de către ofiţeri PNR care îşi făcuseră brusc apariţia în fiecare intersecţie pentru a

bloca traficul şi a-i goni de pe bulevard pe biciclişti. În spatele motocicletelor venea un convoi tăcut şi toţi trecătorii care erau atunci pe trotuare rămaseră nemişcaţi. Numai ochii li se mişcau de la Land Roverul care deschidea coloana, la masivul Humvee, apoi la Lada cu însemnele Minint care alerga ca un câine de pază în faţa celor două limuzine Mercedes 280 de culoare neagră, blindate, cu geamuri fumurii, până la furgoneta de transmisiuni radio, urmată de o ambulanţă, şi apoi la Land Roverul ce încheia coloana, urmat de o ariergardă formată din patru motociclişti. Convoiul părea un vârtej fermecat, care făcuse ca întreg Malecon-ul să se oprească din mişcare, de parcă ar fi intrat în transă, pentru ca, imediat după trecerea lui, totul să revină la viaţă.

Arkadi auzi că-l strigă cineva pe nume şi, uitându-se în jos, îl văzu pe Erasmo în scaunul lui cu rotile.

— *Bolo*, l-ai văzut? Erasmo îşi atinse barba, vrând să arate că se referea la El *Lider*, la El *Comandante*, la Fidel în persoană.

— El era?

— În unul dintre Mercedes-urile alea. El sau sosia lui. Nimeni nu ştie, şi traseul sau ora la care urmează să treacă convoiul prezidenţial nu se anunţă niciodată dinainte. Sincer să fiu, aceasta este singura surpriză de care avem parte aici în Cuba. Erasmo zâmbi şi-şi mişcă căruciorul înainte şi înapoi. Spuneai că vrei să stai de vorbă cu Mongo când vine la muncă. Ei bine, să ştii că n-a apărut.

— Are telefon?

— Ce glumă bună. Vino jos să mergem să-l căutăm! E prea frumos afară ca să stai în casă. Vreau să-ţi prezint lucrurile dintr-o perspectivă cubaneză.

Arkadi îşi spuse în gând că vremea era într-adevăr foarte frumoasă pentru cei care se aflau într-o maşină blindată, înconjuraţi de gărzi de corp, dar în ceea ce-l privea pe el, cât timp Luna se afla undeva pe stradă, era, probabil, mai înţelept să rămână în casă.

— Uite ce e, recunoscu Erasmo. Am nevoie de un

şofer.

A conduce un Jeep cu radioul dat la maximum şi cu Erasmo ieşit pe jumătate în afara maşinii, strigându-şi prietenii care treceau pe Malecon, reprezenta o experienţă cu totul nouă pentru Arkadi. Mai ales că mecanicul îi saluta cu gesturi obscene pe toţi poliţiştii întâlniţi în cale.

— Nişte *hijos de pută*, îi explică el lui Arkadi. Eu sunt un *capitalino*, adică originar din Havana. îi dispreţuim pe cei din poliţie, care nu sunt decât nişte ţărănoi şi nici ei nu ne iubesc prea mult. E un adevărat război.

— Am înţeles.

Unele clădiri erau adevărate castele spaniole cioplite în calcar roz. Şirurile de ferestre ale clădirilor cu birouri erau acoperite cu obloane de lemn cu multe stinghii lipsă. Se părea că soarele însuşi se dezintegrase în lumina violentă, în timp ce Arkadi îl căuta pe Luna printre trecători, Erasmo identifica cu voce tare maşinile care treceau pe lângă ei.

— Chevy Styleline, model ’50, Buick Roadmaster, model ’52, Plymouth Savoy, model ’58, Cadillac Fleetwood, model ’57. E un adevărat noroc să vezi asemenea bijuterii.

Erasmo îl obliga, de asemenea, pe Arkadi să încetinească în dreptul fiecărei fete care făcea semn cu mâna în aşteptarea unei maşini. În ciorapii lor Lycra, cu topurile care le scoteau în evidenţă sânii şi cu părul ridicat în sus toate fetele semănau parcă cu Madona (cântăreaţa, nu cea care-i dăduse naştere lui Iisus).

— Nu-i periculos să facă autostopul? îl întrebă Arkadi. La Moscova, singurele femei care aveau curajul să facă aşa ceva erau ori prostituate, ori atât de bătrâne că nu mai prezentau niciun pericol.

— Dacă autobuzele nu mai circulă, femeile trebuie să călătorească şi ele cumva. În afară de asta, bărbaţii cubanezi or fi ei macho, dar au un simţ al onoarei foarte puternic. Toate fetele pe care le văzu Arkadi erau adolescente cu buricele goale sau cu pantaloni subţiri strânşi pe coapse, aşa că cei care răspundeau la semnele lor trebuiau fără îndoială să fie eunuci. Erasmo remarcă o

autostopistă îmbrăcată într-un costumaş de culoare portocaliu-aprins.

— Când vezi o fată ca asta trebuie măcar să claxonezi.

— Pribluda claxona?

— Nu. Ruşii nu ştiu nimic despre femei.

— Aşa crezi?

— Păi descrie-mi tu o femeie.

— Inteligentă, plină de umor, cu înclinaţii artistice.

— Cine e asta, bunică-ta? Eu mă refeream la o femeie adevărată. Cum sunt cele de aici. *Criolla*: spaniolă, foarte albă. Aşa cum e dansatoarea Isabel. *Negra*: africană, neagră, care poate să fie foarte îngăduitoare sau foarte sexy. Între ele, *mulata*: culoare de caramel, pielea moale ca ciocolata, ochi ca de gazelă. Aşa cum e prietena ta, poliţista.

— Ai văzut-o?

— Am remarcat-o.

— De ce bărbaţii descriu întotdeauna femeile folosind termeni alimentari?

— De ce nu? Şi mai grozavă dintre toate, după părerea majorităţii cubanezilor, *China*: o *mulata* cu o urmă de sânge chinezesc, exotic. Acum descrie tu o femeie.

— Un cuţit înfipt în inimă.

Cei doi îşi continuară drumul câteva clipe în tăcere.

— Nu e rău, spuse într-un sfârşit Erasmo.

— Când m-ai strigat de jos din stradă, ai spus „5 %”. Ce înseamnă?

— Bilă de bowling. Aşa le spunem noi la ruşi. *Bolos*.

— Din cauza…?

— Graţiei fizice. Erasmo zâmbi răutăcios. Mecanicul avea o faţă lată, viguroasă, umeri largi. Arkadi îşi dădu seama că atunci când avusese picioare omul fusese probabil un Hercule.

— Că tot veni vorba despre chinezi, există vreun eveniment legat de chinezi joia, aici în Havana?

— Eveniment legat de chinezi? Ai greşit oraşul, prietene!

Asta era sigur, îşi spuse Arkadi în gând.

Continuau să treacă pe lângă clădiri înalte al căror aspect neîngrijit amintea de o carte poştală murdărită din cauza a prea multor urme de degete. La un moment dat, Malecon-ul fu înghiţit de un tunel. Ieşiră apoi în Miramar şi Erasmo îl dirijă pe Arkadi de-a lungul ţărmului mării, pe o stradă dezolantă, scăldată de soare, care se numea First Avenue. Trecură de Sierra Maestra, clădirea cu apartamente unde Arkadi îl interogase pe Mostovoi, fotograful. Erasmo îi arătă cu degetul un cinematograf care se numea Teatro Karl Marx şi care mai înainte fusese Teatro Charlie Chaplin. Acest lucru i se păru lui Arkadi cel mai bun exemplu de umor socialist. În spatele cinematografului, se întindea un şir de locuinţe pe plajă în culori pastelate. Erasmo îi spuse să tragă Jeepul pe trotuar şi să oprească acolo.

— E mai bine pentru cauciucuri, explică Erasmo. Suntem pe o insulă de canibali. Îţi aduci aminte de Alive? Prăbuşirea avionului? Fidel e pilotul nostru, dar el este în stare să dea unei prăbuşiri numele de Perioada Specială.

Scaunul cu rotile era un model pliant cu anvelope de bicicletă. Odată aşezat pe el, Erasmo îl atenţionă pe Arkadi ca nici măcar să nu se gândească să se ofere să-l împingă. Mecanicul o porni vitejeşte, ocolind cioburile de sticlă, în direcţia unui şir de bazine umplute cu apă sărată, după care se vedea, la mică distanţă, o barieră de corali plină de găuri şi, mai departe, verdele în continuă mişcare al oceanului. La o anumită distanţă faţă de ţărm fuseseră înfipte pe fundul mării blocuri de beton pe post de sparge val. Între acestea şi bariera de corali se vedeau mai mulţi înotători cu măşti de scafandru.

— Vânează caracatiţe, îl informă Erasmo când Arkadi ajunse lângă el. Înainte de Revoluţie, exista aici o piscină cu apă dulce, o alta cu apă sărată sau puteai face baie direct în ocean. Erau petreceri mereu. Prietenii americani învăţau mambo. Erasmo îşi ridică bărbia în direcţia unei case cu o pergolă de lemn la etaj, unde fluturau mai multe cearşafuri ca nişte pânze de corabie.

— Casa bunicii mele. Bătrâna avea o haină de zibelină şi, în loc de ochelari, ducea la ochi o lornietă, semn distinctiv al unei anumite categorii sociale. Eu mă dădeam toată ziua cu o tricicletă Schwinn cu steguleţe pe ghidon. Cred că, într-un fel, acelaşi lucru îl fac şi azi.

— Mai ai familie aici?

— Au plecat de mult. Unii cu avionul, alţii pe mare. Şi, bineînţeles, dacă pleci, eşti declarat oficial trădător, *gusano*, mai rău decât un vierme. Nu e posibil ca cineva să nu fie pur şi simplu de acord cu Fidel. Toţi cei care nu gândesc aşa sunt împotriva lui, împotriva Revoluţiei. Nişte criminali, peşti sau homosexuali. În felul ăsta, împotriva lui Fidel nu sunt decât scursorile.

Arkadi aruncă o privire casei. Era destul de impunătoare. Părul şi barba lui Erasmo fluturau în bătaia brizei.

— Şi nu ai vrut să locuieşti aici?

— Dar am locuit. Am căutat însă un loc în care existenţa unui garaj să nu fie atât de bătătoare la ochi. Mongo locuieşte acum aici.

— Sunteţi prieteni vechi?

— Da, prieteni vechi. Să ştii că, deşi întârzie destul de des la muncă, până acum m-a anunţat întotdeauna când se întâmpla aşa ceva.

Urcară treptele, apoi trecură printr-o sufragerie, printr-o cameră de zi, traversară o curte interioară şi apoi intrară într-o altă cameră. Toate încăperile fuseseră transformate în apartamente separate, iar din cele mai mari, cu ajutorul unui perete de placaj, se obţinuseră două, astfel încât casa devenise un *pueblecito*, un fel de mic orăşel. Ajunşi la camera din spate, Erasmo bătu la uşă. Neprimind niciun răspuns, îi spuse lui Arkadi să întindă mâna sus, pe tocul uşii şi să caute cheia acolo.

— Acesta era dormitorul meu când veneam să dorm aici. Anumite lucruri nu se schimbă niciodată. Iubesc foarte mult casa asta. Este locul unde eram pe vremuri Captain Kidd.

Camera oferea o asemenea vedere panoramică

asupra mării, încât fusese, fără îndoială, un adevărat teatru în care prindeau viaţă fanteziile unui băiat crescut cu poveşti despre piraţii din Caraibe. În încăpere nu se afla decât strictul necesar: un pat pliant, un cufăr marinăresc, o masă mică şi un raft pe care se vedeau cărţi de aventuri printre care *Don Quijote*, *Ivanhoe* sau *Insula Comorii* şi un CD-player. Pe perete se afla o oglindă cu rama acoperită cu catifea roşie şi un sfânt din plastic înconjurat de flori de hârtie. Nuci de cocos şi cochilii de scoici pe poliţa ferestrei. De tavan atârna ca un candelabru o cameră mare de cauciuc luată probabil de la o roată de camion. Pe pereţi, înfăşurate în plasă de pescuit, erau fixate o pereche de labe de scafandru, mai multe mulinete, luminări, beţe de pescuit, borcane cu cârlige aranjate pe mărimi. Sub patul pliant se vedea o trusă de scule, mai multe cutii cu ulei de motor şi o tobă. Atârnată de un cârlig deasupra patului se afla un fel de arbaletă fără partea curbată de lemn, o ţeavă lungă de lemn cu un trăgaci ca de pistol şi trei benzi groase de cauciuc fixate de capătul din faţă.

— Armă cu săgeţi, spuse Erasmo. îl puse pe Arkadi să dea jos arma de pe perete şi-i arătă cum să sprijine patul de şold şi cum să tragă cu ambele mâini de benzile de cauciuc şi să le fixeze în poziţie de tragere. Săgeţile erau un fel de vergele de oţel prevăzute cu două aripi ţinute lipite cu ajutorul unui guler care putea să alunece.

— Pescarii cubanezi sunt gata să-şi înfrunte prada pe orice front.

Arkadi era mai degrabă interesat de fotografiile cu boxeri de pe perete.

— Kid Chocolate, Kid Gavilan, Teofilio Stevenson, ăştia sunt eroii lui Mongo, spuse Erasmo.

Sub o fotografie de ziar în care se vedea Fidel prefăcându-se că loveşte un boxer înalt şi suplu, se putea citi: *El Jefe con el joven pugilista Ramón Bartelemy*.

— Parcă spuneai că-l cheamă Mongo.

Erasmo ridică din umeri de parcă ar fi fost un lucru la mintea cocoşului.

— Ramón, Mongo, tot aia.

Fotografia cu boxerii cubanezi în faţa Turnului Eiffel era asemănătoare cu cea pe care Arkadi o văzuse în camera lui Rufo, cu diferenţa că lângă Rufo se afla acum Ramón „Mongo” Bartelemy.

— Dacă nu e aici, unde crezi că poate fi?

— Nu ştiu. Camera de cauciuc e aici. Arkadi, te superi dacă te întreb ceva în legătură cu poliţia? Până să înceapă spectacolul *santero*, erau două maşini PNR parcate pe cealaltă parte a străzii. Ştiu eu că nu le plac ruşii, însă nu cumva este vorba şi despre altceva? La urma urmei şi eu locuiesc tot acolo.

Arkadi se gândi că era o cerere destul de rezonabilă.

— E posibil ca prezenţa celor două maşini să aibă legătură cu sergentul Luna.

— Luna. Faţa întunecată a astrului nopţii, nevăzută şi totuşi prezentă. Da, un om cu care nu e bine să te încrucişezi şi pe care nu e bine deloc să-l faci de râs în faţa prietenilor. Ţi-ai ales excepţional de bine duşmanii. Şi acum maşinile PNR au plecat. S-ar putea să-ţi pară rău după ele în caz că Luna se întoarce.

— M-am gândit şi eu la asta.

— Eşti hotărât să-l găseşti pe Serghei?

— Sau măcar să aflu ce s-a întâmplat cu el.

— Ar trebui mai bine să te gândeşti ce o să se întâmple cu tine. Nu ai nicio autoritate şi nici măcar nu poţi pretinde că ştii limba, ceea ce, într-un fel, e mai bine. Nu ai cum să faci o investigaţie, singurul lucru care se poate întâmpla este să te trezeşti şi tu implicat.

— În ce să fiu implicat?

— În ceea ce se petrece în Cuba. E destul de complicat. Ca să simplific totuşi lucrurile, dacă nu vrei să te trezeşti cu capul într-o căldare, stai departe de Lună. Îţi spun asta, fiindcă mă simt cumva responsabil pentru ce s-a întâmplat noaptea trecută. Nu vreau ca după aia să-mi pară şi mai rău.

Arkadi deschise şi mai mult obloanele. Sub soarele aflat la mică înălţime, valurile se aruncau spre ţărm mânate de o briză venită din larg şi în câmpul vizual al

celor doi bărbaţi îşi făcură apariţia doi *neumăticos* care se ridicau pe coama valurilor şi coborau apoi în spatele culmii de apă ce trecuse de ei ca nişte călăreţi aflaţi pe spinarea unor cai cufundaţi în apă.

— Camera de cauciuc a lui Mongo este aici. Dar unde o fi el?

— Poate pescui şi fără ea.

Până ca Arkadi şi Erasmo să iasă din clădire, cei doi *neumăticos* se apropiaseră destul de mult de ţărm şi încercau acum, cu ajutorul unor vâsle scurte, să-şi conducă micile ambarcaţiuni printre blocurile de beton ale barierei de protecţie împotriva valurilor. Între blocurile de beton şi stâncile de corali, apa verde, plină de spumă, se zbuciuma necontenit. Cei doi pescari trebuia să-şi ia avânt şi să încerce să se apropie cât mai mult posibil la o singură trecere a valului. Lui Arkadi i se părea că este imposibil să reuşească fără să-şi rupă gâtul.

— Când iese, de obicei, la pescuit Mongo?

— Nu poţi să ştii niciodată. *Neumăticos* ies în larg şi ziua şi noaptea. Acum, îi vezi într-un capăt al golfului, peste o oră, în celălalt. Pescuitul cu camera de cauciuc este o adevărată artă a improvizaţiei. Pot să stea lângă ţărm sau să iasă mai multe mile în larg, acolo unde cei de pe vasele închiriate încearcă să prindă marlin. Proprietarilor de ambarcaţiuni nu le place însă deloc ca turiştii lor să dea nas în nas cu nişte cubanezi sărmani.

— *Neumăticos* încearcă să prindă marlin?

— Ar putea să prindă. Sunt ca nişte balize, se lasă pur şi simplu traşi până când peştele oboseşte. Unul mai mare ar putea să-i ducă până în Florida, cine ştie? însă trebuie să se întoarcă cu peştele înapoi, nu? Ţie ţi-ar plăcea să tragi un marlin pe ţărm cu o cameră de cauciuc? Nu, sigur că nu. O altă problemă este baracuda, fiindcă ăştia muşcă tot. Nici în braţe nu e prea plăcut un astfel de peşte. Aşa că se orientează spre peştii mai mici. Se descurcă destul de bine, în special noaptea. Noaptea însă trebuie să iei şi lanterne, iar camera de cauciuc atrage rechinii, ceea ce mie nu prea îmi place. Din cauza asta,

pentru siguranţă, *neumăticos* ies pe mare în perechi.

— Întotdeauna câte doi?

— Absolut, pentru cazul în care unuia i se face rău sau îşi pierde vâslele. Mai ales noaptea.

— Au aparate de emisie-recepţie?

— Nu.

— Şi atunci, spune-mi şi mie ce poate să facă un *neumătico* când vede că prietenul lui e mâncat de un rechin?

Erasmo ridică dintr-o sprânceană.

— În Cuba există foarte multe religii dintre care poţi alege.

Ceea ce-l uimea cel mai mult pe Arkadi erau dimensiunile insignifiante ale celor doi pescari, modul în care aceştia urmăreau mişcările mării, cum se ridicau la orizont odată cu valurile, pentru ca apoi să dispară din nou. Culcaţi pe spate în camerele de cauciuc, cei doi îşi dăduseră jos labele de scafandru şi stăteau cu vâslele ridicate. Un spaţiu de calm relativ era urmat de o depresiune care făcea să se lase nisipul, după care urmau trei valuri, unul mai mare şi mai puternic ca cel dinaintea lui. Ambii bărbaţi aleseră aceeaşi succesiune de valuri ca să treacă peste bariera de protecţie şi începură să vâslească cu mişcări energice. Cel care se afla mai aproape căzu în apă şi-şi prinse ambarcaţiunea cu o mână, în timp ce cu cealaltă îşi croia drum printre stânci până când reuşi să se ridice în picioare. Cel de-al doilea era mai în vârstă şi avea pe cap o pălărie de pai. Pescarul îşi sincroniză atât de bine mişcările, încât valul îl aduse direct pe platoul de corali. Găsi şi o mică băltoacă în care să-şi lase peştele prins, cât timp îşi aranja sculele în plasa prinsă de camera de cauciuc. În ciuda greutăţii şi apei care se scurgea de pe camera de cauciuc, ţinută într-un echilibru fragil pe creştetul capului, bărbatul reuşi să găsească un chibrit cu care să-şi aprindă un rest de ţigară de foi pe care îl avea în gură.

Arkadi îşi scoase din buzunar fotografia de la Havana Yacht Club şi-l rugă pe Erasmo să-l întrebe pe bătrân

despre Mongo. Pescarul puse un deget pe imaginea lui Mongo din fotografie şi apoi arătă cu mâna spre cer.

— *Pe cando con cometa. Con cometa.*

— Exact ce bănuiam. Erasmo îi arătă lui Arkadi un punct pe cer. Vezi zmeul ăla? Bătrânul zice că parcă l-a văzut pe Mongo pescuind acolo. Vezi, perseverentul pescar cubanez prinde peşti chiar şi din aer.

Arkadi se gândea la atacul de cord a lui Pribluda.

— Poţi să-l întrebi dacă pescuieşte vreodată pe ploaie?

— Spune că, da, bineînţeles.

— Şi când fulgeră?

O clătinare solemnă din cap.

— Nu.

— Când a văzut ultima dată fulgere deasupra golfului?

— Spune că n-au mai fost de mai bine de o lună.

Urcară în Jeep şi plecară. Zmeul era prea departe deasupra apei ca să-ţi dai seama de pe stradă unde anume e locul de unde este manevrat, aşa că Arkadi se mai opri o dată ca să mai arunce o privire. Din capul unor trepte care duceau la plajă, reuşi să vadă cam la două sute de metri mai departe un bărbat cu o faţă îngustă şi cu o şepcuţă pe cap, care şedea pe nişte trepte şi se juca cu un fir care se înălţa în aer, formând o curbă delicată ce dispărea în văzduh. Zmeul se vedea deasupra apei, probabil, la vreo trei sute de metri în larg, luptându-se cu vântul care bătea dinspre mal.

Se auzi claxonul Jeepului.

— Scuză-mă, dar ar fi trebuit să le vezi, se justifică Erasmo când Arkadi reveni la maşină. Acesta întoarse capul şi văzu îndepărtându-se două blonde cu picioare lungi care mergeau pe role.

— *Jineteras* pe role, visul oricărui mecanic.

— Parcă îl căutam pe Mongo.

— Ai dreptate. Ca să pescuieşti cu zmeul îţi trebuie, de fapt, două fire, începu Erasmo să explice după ce porniră din nou pe şosea. Unul legat de zmeu, unul legat

de cârlig. Primul fir îl trage şi pe al doilea şi, în clipa în care zmeul a ajuns suficient de departe în larg ca să poţi prinde ce fel de peşte vrei, tragi brusc de cel de-al doilea fir şi el cade în apă.

— Dar ce spun cei de pe vasele închiriate aflate dedesubt?

— Se amuză şi ei. Tocmai când se simt şi ei bine şi se cred un fel de Hemingway, cade din cer un cârlig aparţinând unui amărât de cubanez aflat pe plajă.

Chiar dacă Mongo nu putea fi văzut din stradă, pe măsură ce se apropiau, firul de care era legat zmeul îi conducea spre două case vopsite în verde-deschis care erau unite, ca două surori siameze, în dreptul etajului. Ferestrele caselor erau acoperite cu scânduri şi pe acoperişuri creşteau buruieni. Arkadi îl ajută pe Erasmo să se urce în scaunul cu rotile şi merseră pe o alee care se strecura printre cele două case şi înainta până la stâncile de pe ţărm, acoperite cu solzi de peşte care străluceau în lumina soarelui. Acolo unde începeau treptele care duceau la plajă, într-o crăpătură în ciment, era înfiptă o lopată. Pe coada acesteia se aflau două mosoare, unul cu sfoară pentru zmeu, celălalt cu gută de pescuit. Cele două mosoare se roteau atât de repede, eliberând firele legate de zmeu, încât zbârnâiau. În capătul cozii se legăna o şepcuţă verde de baseball. Arkadi nu mai era deloc sigur dacă îl văzuse într-adevăr pe Mongo sau fusese vorba despre lopată. Nici claxonul maşinii nu ajută la nimic.

— Cum a putut să dispară aşa de repede? întrebă Arkadi.

— Poate fi foarte alunecos. Chiar aşa şi era poreclit când era în ring, Mongo Alunecosul.

— Dar de ce ar fi fugit?

— Asta va trebui să-l întrebi pe el, dar, după părerea mea, oamenii se feresc pe cât posibil de investigaţiile poliţiei.

— Ai fi în stare să-ţi dai seama dacă e şepcuţa lui sau nu?

— Bineînţeles.

În clipa în care Arkadi ajunse la lopată şi întinse mâna după şepcuţă, aceasta fu luată pe sus de o rafală de vânt şi ateriză pe apă unde, după ce mai pluti câteva secunde, se umplu cu apă şi se duse la fund. În acelaşi timp, firele înfăşurate pe mosoare ajunseră la capăt şi se pierdură în văzduh.

Era o zi de ianuarie. La Moscova, apa ar fi fost îngheţată şi ar fi putut foarte uşor să meargă pe gheaţă şi să ridice o pălărie căzută acolo, îşi spuse Arkadi în sinea lui. La Moscova, zmeiele nu trăgeau după ele fire cu cârlige, iar păpuşile cu pielea neagră nu mergeau singure din casă în casă. O altă diferenţă era aceea că oamenii puteau să cadă sub roţile maşinilor, dar nu se puteau transforma în lopeţi.

Ofelia îl găsi pe Renko în apartamentul de pe Malecon. După ce propti un scaun în uşă, acesta o conduse de-a lungul holului până în birou, unde pe monitorul calculatorului se putea citi o istorie tristă dar, din păcate, adevărată.

În atentatele americane la viaţa şefului statului cubanez au fost folosite trabucuri explozive, scoici pline cu dinamită, stilouri şi pastile otrăvite, costume de scafandru îmbibate cu otravă, zahăr şi trabucuri otrăvite, submarine de buzunar, lunetişti. Au fost angrenaţi cubanezi, americani de origine cubaneză, venezueleni, chilieni, angolezi, gangsteri americani.

Securitatea cubaneză a investigat peste 600 de atentate la viaţa preşedintelui. CIA a încercat să introducă spray-uri halucinogene în studiourile de televiziune unde era filmat preşedintele şi prafuri depilatoare care să-i provoace căderea bărbii. Din aceste motive, preşedintele continuă să folosească mai multe reşedinţe secrete şi nu-şi face niciodată public dinainte programul.

— Aţi găsit parola lui Pribluda.

— Nu-i aşa că sunt deştept? făcu Renko. Textul ăsta a fost scris pe 5 ianuarie, este penultimul fişier pe care l-a scris Pribluda şi, bineînţeles, că mi-am pus întrebarea ce legătură are chestia asta cu zahărul?

— Nimic din ce este scris aici nu reprezintă vreun secret pentru cubanezi. Viaţa Comandantului este în permanenţă în pericol.

— Cu o zi înainte de a dispărea, probabil, cu o zi înainte de a muri, Serghei Pribluda a simţit brusc nevoia de a scrie o scurtă istorie a atentatelor la viaţa preşedintelui?

— Se pare că da. Era doar spion. Dar de ce vă interesează asta aşa de mult?

— Pur şi simplu pescuiesc şi eu după metoda cubaneză. Pun cârlige peste tot.

Ofelia făcuse un duş acasă şi venise îmbrăcată în jeanşi şi cu o cămaşă legată la mijloc, cu nişte sandale confortabile în picioare şi o geantă de pai pe umăr. În ciuda ţinutei lejere, poliţista nu renunţase la atitudinea oficială.

— Aţi făcut rost de vreo fotografie de-a lui Pribluda pentru doctorul Blas?

— Nu.

— Dar nu v-aţi pierdut timpul. Masa era acoperită cu mai multe hărţi ale Havanei, una mai nouă, editată de Ministerul Turismului, şi câteva mai vechi, editate de Rând McNally sau de Texaco.

— Am făcut o vizită de culturalizare la ansamblul de balet şi o plimbare plăcută cu maşina pe Malecon. Dumneavoastră?

— Am doar şi alte cazuri, nu? Femeia aruncă o privire spre calculatorul lui Pribluda.

— Aparatul acesta se află pe teritoriul cubanez.

— Da, dar ce se află în memoria lui este rusesc sută în sută. Ca un virtuos al tastaturilor, Renko ieşi din fişier şi închise apoi calculatorul. În timp ce ecranul monitorului se stingea şi încăperea se cufunda în întuneric, spuse:

— Un obiect inutil dacă nu ştii codul.

— Nu aveţi nici autoritatea, nici cunoştinţele de limbă sau experienţa necesare ca să faceţi investigaţii aici.

— Eu n-aş numi investigaţie ceea ce fac eu aici. Oricum, nici dumneavoastră nu faceţi nicio investigaţie.

Era destul de greu să-ţi păstrezi cumpătul în preajma unui asemenea individ. Ofelia îşi deschise geanta şi scoase de acolo o şurubelniţă, nişte holşuruburi şi un lanţ pentru uşă. Şurubelniţa era a ei, de-acasă, dar pentru a găsi holşuruburile şi lanţul fusese nevoită să piardă o oră întreagă prin piaţa de vechituri de lângă Gara Centrală.

— V-am adus astea pentru uşă.

— Vă mulţumesc, este un gest foarte frumos. Daţi-mi voie să vă plătesc.

— E un cadou din partea poporului cubanez, răspunse ea, întinzându-i obiectele.

— Insist să vă plătesc.

— Eu insist mai mult să le primiţi.

— Vă mulţumesc. O să dorm ca un prunc.

După ce termină de montat lanţul, Renko se hotărî să sărbătorească ceea ce el numea „senzaţia de securitate mult sporită14, deschizând una dintre sticlele de rom ale lui Pribluda şi aducând pe balcon o tavă pe care pusese murături, ciuperci şi alte câteva apetitive specific ruseşti. Femeia stătea pe un scaun de aluminiu şi scruta strada în căutarea unor eventuale pericole, în timp ce Renko rămase în picioare în dreptul lunii noi, suspendate pe cer la capătul unei dâre argintii trasate pe apă. Fasciculul de lumină de la castelul Morro mătura văzduhul, iar rarele maşini Lada, care treceau pe bulevard, pârâiau ca un set de tobe. *Jineteras*, îmbrăcate în rochiţe sintetice, strident colorate, mergeau agale pe faleză. Un bătrân vindea morcovi dintr-o servietă care, aşa cum remarcă Renko, semăna perfect cu cea de plastic a lui Pribluda. Ofelia recunoscu că era vorba despre nişte valize care se produceau în Cuba. Un *neumático*, care ieşise la o partidă nocturnă de pescuit, ducea în spate o cameră de cauciuc uriaşă ca un melc cu picioare.

Bicicliştii treceau în viteză şi Ofelia văzu un băiat cum se îndreaptă brusc spre o turistă şi-i smulge geanta de pe umăr cu atâta îndemânare, încât femeia se răsuci pe călcâie crezând că i-a alunecat pe jos în timp ce hoţul dispărea pe una dintre străzile laterale. Îşi făcură apariţia

şi nişte poliţişti care începură să-şi joace rolul. Femeia se întoarse deziluzionată la hotelul ei şi echilibrul de pe Malecon se restabili rapid.

Câţiva înotători nocturni îşi făcură apariţia pe stânci cu o lanternă într-o mână şi cu un calmar în cealaltă. Doi căţeluşi se luptau pentru nişte oase de pescăruş. Un bărbat bea dintr-o sticlă ascunsă într-o pungă de hârtie. Câteva cupluri se ascundeau în umbra stâlpilor zidului.

De dedesubt se auzea un cântec lent, un poem de Guillen adaptat pentru chitară cu şase corzi: „*Maria Belen, Maria Belen, Maria Belen, mă uit la şoldurile tale cum se rotesc şi se leagănă de la Camagüey până la Santiago şi de la Santiago până la Camagüey*”.

Renko îşi aprinse o ţigară.

— De fapt, sergentul Luna se pare că a uitat de mine, deşi nu mi s-a părut a fi un tip care uită atât de uşor. Bun rom!

— Cuba este recunoscută pentru romul ei. Ştiaţi parola calculatorului de prima dată când v-am adus aici?

— Nu.

Nici Ofelia nu crezuse aşa ceva, ceea ce însemna că el o găsise de când se mutase, deşi ea căutase peste tot atunci când venise după amprente. Îşi stăpâni cu greu impulsul de a întoarce capul şi de a privi înapoi în apartament, pentru că el o urmărea cu atenţie.

— M-am tot gândit. Poate ar fi mai sigur dacă aţi locui la ambasadă.

— Să-mi distrug vacanţa? O, nu!

Deşi lumina era foarte slabă, bandajul de pe fruntea lui era vizibil. Ofelia se simţea cumva responsabilă de starea lui, dar era în acelaşi timp furioasă din cauza modului în care Renko reuşea să devieze orice conversaţie.

— Pretindeţi în continuare că sergentul v-a atacat? Credeţi că este vorba despre o conspiraţie împotriva dumneavoastră?

— O, nu, aşa ceva ar fi o nebunie! Aş zice mai degrabă, după ce s-a întâmplat cu Rufo şi Luna, că e vorba despre o anumită doză de animozitate.

— Rufo e ceva, dar acuzaţia că un subofiţer v-a atacat aduce mai degrabă cu încercarea de a zugrăvi Cuba drept o ţară înapoiată.

— De ce? Astfel de lucruri se întâmplă şi în Rusia. Senatul rus e plin de mafioţi. Se bat mereu unii cu alţii, cu bâte, cu scaune, chiar cu arme de foc.

— În Cuba, nu se întâmplă aşa ceva. Cred că vi s-a părut că era Luna.

— Mi s-a părut şi că ofiţerul purta Air Jordans?

— Şi atunci de ce nu s-a întors?

— Nu ştiu. Poate din cauza dumneavoastră.

Femeia nu ştiu cum să reacţioneze la cuvintele lui.

— Mi-aţi spus că domnul doctor Blas este un om onest şi că, dacă el spune că muşchiul cardiac al bărbatului pe care l-aţi pescuit în apele golfului prezintă urme de stop cardiac, atunci doctorul spune adevărul.

— Dacă aşa a spus, aşa este.

— Hai să zicem că-l cred. Ceea ce nu pot însă să cred este faptul că un bărbat sănătos poate să facă atac de cord fără niciun motiv. Dacă însă s-ar fi aflat în larg şi ar fi fost lovit de un fulger asta ar fi o cu totul altă mâncare de peşte. N-ar fi trebuit ca Blas să examineze cadavrul ca să vadă dacă nu sunt urme de electrocutare?

— Şi altceva? întrebă ea cu o voce sarcastică.

— Aţi putea afla cu cine a vorbit Rufo în intervalul de timp scurs din clipa în care m-a lăsat în cameră şi momentul în care s-a întors să mă ucidă. Aţi putea să-i verificaţi convorbirile telefonice.

— Rufo nu avea telefon.

— Avea un telefon mobil când ne-am întâlnit la aeroport.

— Nu avea când l-am cercetat noi. Oricum, nu facem nicio investigaţie!

Sunetele scoase de chitara cubaneză erau cele mai dulci sunete din lume, cu note mângâietoare asemenea scânteierii apei în lumina lunii. Ofelia îl urmări cum îşi aprinde încă o ţigară din jarul celeilalte.

— Aţi încercat vreodată să vă lăsaţi de fumat?

— Bineînţeles, răspunse el, trăgând fumul în piept. Însă cunosc un doctor care susţine că momentul optim pentru a te apuca de fumat este la vârsta de patruzeci de ani, atunci când nicotină este cu adevărat folositoare prin efectul pe care îl are asupra puterii de concentrare şi prin calităţile de prevenire a senilităţii. După părerea lui, durează, de obicei, cam douăzeci de ani până când consecinţele fumatului îşi fac efectul: cancer, probleme cardiace, emfizem şi, la vârsta aceea, eşti, oricum, gata de plecare. Bineînţeles, e vorba despre un doctor rus!

Deşi considera fumatul drept un obicei mizerabil, Ofelia se trezi că spune:

— Au fost momente când aş fi vrut şi eu să fumez. Mama mea fumează trabuc, se uită la telenovele mexicane şi strigă la personaje: „Nu o crede, nu o crede pe ticăloasa aia!”

— Chiar aşa?

— Maică-mea e o femeie cu pielea deschisă la culoare care provine dintr-o familie de cultivatori de tutun şi chiar dacă s-a măritat cu un tăietor de trestie de zahăr negru, tatăl meu, nu a renunţat niciodată să se laude cu superioritatea culturală a lucrătorilor din industria tutunului. „Când înfăşoară trabucurile în fabrică, există cineva acolo care citeşte cu voce tare marile povestiri. *Madame Bovary*, *Don Quijote*. Credeţi că în mijlocul unui lan de trestie de zahăr citeşte cineva *Madame Bovary*?”

— Bănuiesc că nu.

Ofelia îşi deschise geanta, puse revolverul Makarov în poală şi scoase apoi de acolo un şirag de mărgele albe şi galbene pe care şi-l prinse la gât.

— Foarte drăguţe, zise Renko.

Blas ar fi dezaprobat fără îndoială gestul ei. Galbenul era pentru Oshún, zeiţa apei proaspete şi a lucrurilor dulci, culoarea mierii, a aurului şi a pielii de mulatră. Ofelia se simţea în largul ei purtând şiragul acela în faţa acestui bărbat, fiindcă rusul era atât de ignorant.

— Nişte simple mărgele, zise ea. Vă deranjează muzica?

Din interiorul arcadei de sub balcon se auzea un cântec.

Havana era un oraş foarte aglomerat, iar intimitatea era o adevărată problemă. De multe ori, îndrăgostiţii erau nevoiţi să-şi consume dragostea în întunericul portalurilor clădirilor de pe Malecon. Versurile cântecului spuneau cam aşa: *Eros, orb băiat, lasă-mă să-ţi arăt eu drumul. Tânjesc după mâinile tale puternice, după trupul tău fierbinte ca focul, aştept să mă desfaci ca petalele unei flori.*

— Nu, răspunse Arkadi.

— Nu ştiţi deloc spaniolă?

Mierea şi absintul se scurg din venele tale în trupul meu clocotitor şi mă duc pe culmile nebuniei. împreună cu melodia, de jos, se auzeau murmure şi foşnete. Cuplul de jos era foarte aproape.

— Niciun cuvânt.

— Să ştiţi că nu toată muzica este la fel. Există diferenţe între rumba, mambo, son, songo sau salsa.

— Sunt convins.

— Totul însă se bazează pe tobe, pentru dans.

— Să ştiţi că eu nu sunt un dansator prea grozav.

Nu e nevoie ca toată lumea să ştie să danseze, îşi spuse Ofelia în gând. Asta nu însemna că o atrăgea prea mult bărbatul acesta. Aşa cum spunea mama ei, avea oare să mai fie în viaţă şi a doua zi? Primul soţ al Ofeliei, Humberto, fusese negru ca o piesă de domino, jucător de baseball şi un dansator fantastic. Cel de-al doilea, muzician de profesie, era ceea ce lumea numea *chino*, nu numai fiindcă era rezultatul unei combinaţii foarte reuşite, ci şi pentru că ştia să se facă plăcut de toată lumea. Instrumentul la care cânta era bongo şi nu stătea prea mult pe acasă. Până la urmă, n-a mai venit deloc. Oricum, era un dansator şi mai bun decât Humberto. Mama ei îi dispreţuise pe amândoi şi se referea la ei pur şi simplu ca la Primero şi Segundo, lăsând să înţeleagă că-i mai stăteau şi altele pe limbă. În comparaţie cu ei, înfăşurat în haina lui neagră cu toată căldura de afară, Renko semăna mai degrabă cu un invalid.

— Aşa comunică spiritele, încercă ea să-i explice. Spiritele se află în tobe. Trebuie să dansezi pentru ca spiritele să iasă de acolo.

— Aşa cum au ieşit pentru Hedy?

— Da.

— Atunci e mai sigur să nu dansezi.

— Dacă nu dansezi înseamnă că eşti mort.

— Bună observaţie! Abakua este o variantă de Santeria?

— Nici că se poate ceva mai diferit. Santeria e din Nigeria, Abakua e din Congo. Era ca şi cum ai fi confundat Germania cu Sicilia.

— Blas spunea că cei din Abakua se ocupă cu contrabanda.

Ofelia începea să se obişnuiască cu modul în care Renko se ascundea în spatele celor mai inocente expresii, gata de atac. Aşa că nu avea de gând să-i spună că, de fapt, existau două Abakua, una publică, cu adepţi sinceri, care puteau fi de la profesori universitari până la membri de partid, şi una secretă, criminală, formată numai din bărbaţi, cu o moralitate de hoţi şi asasini. Uciderea cuiva care nu făcea parte din organizaţie era permisă, în timp ce trădarea unui alt membru reprezenta păcatul suprem. Ofelia cunoscuse personal un informator, care, pentru a fugi din Havana, reuşise să facă rost de un post în Finlanda. Individul murise alunecând într-o spărtură în gheaţă şi, la aflarea veştii, oamenii nu ziseseră decât „Abakua!” Poliţia nu reuşea să pătrundă în această organizaţie. De fapt, foarte mulţi reprezentanţi ai poliţiei, atât negri, cât şi albi, deveniseră membri. Oricum, ultimul lucru de care avea nevoie în acel moment era o discuţie pe această temă cu rusul.

— Nu e nevoie să vorbim despre asta, zise Arkadi.

— M-a deranjat modul în care aţi pus întrebarea.

— Vi s-a părut că râd de dumneavoastră? E din cauza ignoranţei mele. Îmi cer scuze.

— N-o să mai vorbim despre religie.

— Dumnezeu ştie!

Din difuzorul aparatului de radio din portalul de dedesubt urcau până la ei bătăile profunde ale unei tobe. Ofelia ştia că era vorba despre o *iya* înaltă, cu un cerc roşu-închis în centrul pielii, acompaniată de ritmul de pietre frecate produs de o tigvă. Un singur corn se făcea auzit, insinuant ca un bărbat care invită o femeie la dans.

— Oricum, nu e aşa de rău să fii posedat, zise Ofelia.

— Eu sunt doar un biet rus lipsit de imaginaţie, aşa că nu cred că o să mi se întâmple mie vreodată aşa ceva. Cum e să fii posedat?

— Teoretic? Femeia îl privea cu atenţie ca să distingă cea mică urmă de batjocură în tonul lui.

— Teoretic.

— Probabil că, atunci când eraţi copil, vă învârteaţi în ploaie cu capul pe spate şi cu mâinile întinse. Eraţi plin de apă, vă simţeaţi curăţit şi un pic ameţit. Cam la fel simţi şi când eşti posedat.

— Şi după aceea?

— Lumea continuă să se învârtă în jurul tău.

La sunetele de jos se adăugă acum o *abwe* sau triunghiul săracului, cum era cunoscută. Nu era vorba decât de o potcoavă lovită cu o vergea de fier, dar sunetul scos de aceasta putea suna exact ca zvâcnetul sângelui atunci când mijlocul tău e cuprins de mâinile puternice ale unui bărbat, în timp ce un saxofon încerca să învăluie atmosfera cu sunetele sale, tigvele începură să tremure, toba se opri brusc şi apoi începu din nou, ca o inimă. Erau bătăi de tobă pentru fete prostuţe, din acelea care se ascund în umbră. Nu pentru Ofelia.

Aruncă o privire spre braţul lui, spre locul unde văzuse vânătăile acelea.

— Arătaţi mai bine acum. Nu eraţi într-o dispoziţie prea bună când aţi venit aici.

— Acum sunt. Sunt curios în legătură cu Pribluda, cu Rufo şi cu Luna. Am un scop în viaţă, ca să zic aşa.

— Dar de ce voiaţi să vă faceţi rău?

Ofelia se aştepta la o negare dispreţuitoare din partea lui, dar Arkadi spuse:

— Asta a fost înainte.

Ofelia simţea atât de puternic nevoia de a pune următoarea întrebare, încât nu se putu abţine:

— Aţi pierdut pe cineva? Nu aici, vreau să spun. Acolo, la Moscova?

— Eu pierd mereu pe cineva, răspunse Arkadi şi-şi aprinse o nouă ţigară. Majoritatea vaselor care eşuează pe stânci nu ţin neapărat să ajungă acolo. Nu e vorba despre o stare de spirit, ci de epuizare. Epuizare generată de autocompătimire. Arkadi făcu o pauză şi apoi continuă: Eşti cu cineva şi, dintr-un motiv oarecare, ai impresia că te simţi mai viu cu aceea persoană, că viaţa ta este la un alt nivel. Gustul are gust şi culoarea are culoare. Şi dacă, apoi, o pierzi pentru totdeauna pe acea persoană, încep să se petreacă cu tine lucruri ciudate. Începi să umbli fără rost, dorindu-ţi să dea o maşină peste tine ca să nu mai fi nevoit să te întorci seara acasă. Aşa că acest incident cu Rufo este interesant pentru mine, fiindcă, deşi nu mă deranjează dacă dă o maşină peste mine, mă deranjează dacă un şofer încearcă dinadins să intre cu maşina în mine. O diferenţă destul de subtilă, dar asta e situaţia.

Ofelia se trezi după miezul nopţii şi descoperi că îndrăgostiţii de jos plecaseră de mult şi că numai luna mai veghea nemişcată pe cer. Briza încetase complet şi totuşi reuşi să distingă un parfum slab, un miros care venea dinspre haina moale a lui Renko, dinspre mâneca bărbatului care pretindea că nu fusese niciodată posedat.

14

Osorio părăsi apartamentul cu puţin înainte de răsăritul soarelui şi Arkadi se aştepta ca, imediat după plecarea ei, Luna să-şi facă apariţia pe balcon sau să iasă din gura de aerisire. Nu putea afirma că Osorio îi provoca un sentiment de neîncredere, ci pur şi simplu nu reuşea s-o înţeleagă. Motivul pentru care poliţista îşi petrecuse noaptea într-un scaun metalic împreună cu cel mai puţin popular rus de pe insulă reprezenta un mare mister pentru el. Asta dacă nu cumva femeia lucra cu Luna şi nu făcuse altceva decât să se insinueze în apartament în calitate de

spion al acestuia. În cazul acesta, nici cea mai bună încuietoare din lume nu i-ar fi fost de vreun ajutor.

Spre ora opt, bulevardul Malecon devenise deja o scenă scăldată în lumină. Băieţii ghemuiţi în umbra albăstrie a digului înfăşurau pe mosoare guta de pescuit. Mai mulţi bărbaţi îşi etalau casetele pline cu cârlige şi plumbi pregătiţi artizanal pentru vânzare. Treceau biciclete pe care era cocoţată câte o întreagă familie: tatăl pedala, un băiat era aşezat pe ghidon, iar mama şi un bebeluş stăteau pe portbagajul montat pe roata din spate. Nici urmă însă de sergentul Luna.

Arkadi coborî la parter, dar în loc să iasă direct în stradă, începu să bată la uşa lui Erasmo. Loviturile lui nu respectau deloc ritmul muzicii ce se auzea la radio şi nu se lăsă până când Tico îi răspunse şi-l lăsă să intre în zona privată a lui Erasmo, unde se afla un pat îngust şi o masă.

— Erasmo nu e aici. Tico era în salopetă, avea o cameră de cauciuc peste umăr şi o cutie de Tropicola în mână.

— Văd că ştii ruseşte, strigă Arkadi ca să acopere zgomotul radioului.

— Da, vorbesc ruseşte, răspunse Tico pe un ton de parcă abia atunci şi-ar fi dat seama de acest lucru. Era de aceeaşi vârstă cu Erasmo, numai că timpul trecuse peste el fără să-i afecteze părul negru şi des ca o blană, fără să-i marcheze faţa netedă, încrezătoare, cu vreun rid. Un bărbat de vârstă mijlocie cu o faţă de copil.

— Te deranjează dacă ies prin garaj?

— Nu mă deranjează. Poţi să ieşi pe aici, dar nu te mai poţi întoarce. Garajul este închis.

Arkadi dădu la o parte perdeaua de mărgele. Tico spusese adevărul. Uşile garajului erau închise, iar cele două Jeepuri parcate în interior stăteau unul în spatele celuilalt.

— Garajul e închis fiindcă Erasmo nu vrea să-i vând maşinile cât timp e plecat.

— Nu vreau să te deranjez, ci pur şi simplu vreau să ies prin spate. Ca să evit ochii care pândesc în faţă,

continuă Arkadi în gând.

— Erasmo e cu chinezii. S-a dus la chinezi.

— Da? Care chinezi?

— Chinezii morţi. O să stea acolo toată ziua şi-n timpul ăsta eu nu trebuie să vând nicio maşină. Mi-a spus „Tăcere radio!” Asta înseamnă că nu am voie să vorbesc cu nimeni.

— Unde sunt chinezii morţi?

— Tăcere radio!

— Aha!

— N-ar fi trebuit nici măcar să răspund la uşă.

— Nu, ai fost pur şi simplu politicos. Arkadi scoase un creion din buzunarul de la haină şi întinse o bucată de hârtie pe capota uneia dintre maşini.

— Poţi să scrii aici?

— Pot să scriu la fel de bine ca toată lumea.

— Nu e nevoie să-mi spui, însă poţi să scrii aici unde îl pot găsi pe Erasmo şi pe chinezi.

— Sunt morţi, ăsta e un indiciu.

— Bun. În timp ce Tico se aplecă asupra foii de hârtie şi începu să scrie cu litere de tipar, Arkadi îşi încercă norocul: Ştii cumva unde este Mongo?

— Nu.

— Dar ce i s-a întâmplat lui Serghei?

— Nu. Tico îi dădu înapoi creionul cu o figură întunecată. Ai de gând să te duci la Erasmo chiar acum? Dacă te duci direct la el o să-şi dea seama că eu ţi-am spus.

— Nu mă duc direct acolo.

Tico se lumină la faţă.

— Unde te duci?

— La Havana Yacht Club.

— Unde e asta?

Arkadi ridică harta pe care o avea în mână.

— Undeva în trecut.

*

Ieşi pe uşa de la garaj şi merse pe strada din spate preţ de mai multe cvartale înainte de a reveni pe Malecon.

În scurtul timp de când se afla aici, bulevardul îi devenise familiar, cu camioanele lui, cu băieţii care întindeau plase pe dig, cu câinii jigăriţi ce luptau pentru oase de pescăruş. Un poliţist postat la un colţ de stradă urmărea cu toată atenţia nişte fete pe biciclete. Nici urmă de Lună. Arkadi avea în mână harta Texaco pe care o luase din apartamentul lui Serghei Pribluda. Era o hartă veche, editată cu mai bine de patruzeci de ani în urmă, pe care apăreau Palatul Prezidenţial, Ambasada americană, Jockey Clubul Cubanezo-American şi hipodromul, Woolworth's şi Baltimore Country Club, simboluri ale unei Havane dispărute. Adevărul era că tot oraşul părea ireal. Casele de pe Malecon erau adevărate fantezii: frontoane greceşti deasupra unor coloane maure şi pereţi crăpaţi, decoraţi cu crini în nuanţe şterse de roz şi albastru. Dacă Veneţia era un oraş amenințat cu scufundarea, Havana avea aspectul unui oraş care se scufundase şi ieşise din nou la suprafaţă.

Arkadi fu surprins să constate cât de mult semăna Havana de acum cu cea de pe harta veche de patruzeci de ani. Trecu pe lângă uriaşul Hotel Nacionál şi pe lângă tumul de sticlă al hotelului Riviera, ambele „foarte apreciate de americanii aflaţi în vacanţă11, conform precizărilor de pe hartă. Chiar şi *neumăticos* îşi umflau camerele de cauciuc la o fostă benzinărie Texaco care oferea „servicii Fire Chief!”

Arkadi avu nevoie de nouăzeci de minute ca să parcurgă întreg bulevardul Malecon, să traverseze râul Almendares cu micile sale debarcadere şi plin de mirosuri, să treacă prin Miramar, pe lângă casa familiei lui Erasmo şi pe lângă treptele unde dispăruse Mongo. Ar fi putut să ia un taxi în orice punct al drumului sau să oprească orice maşină, fiindcă ştia de acum că majoritatea şoferilor n-ar fi refuzat să câştige câţiva dolari. Numai că nu voia să se întoarcă în trecut la bordul unei maşini, ci voia să înainteze pas cu pas.

În locul unde se termina cartierul Miramar, şoseaua descria o curbă largă, ca un cerc, trecând pe lângă o staţie de benzină care fusese pe vremuri Texaco. În apropiere, pe

locul unde fusese pista de curse de ogari, se afla un stadion şi tot în zona aceea, conform hărţii lui Pribluda, Havana Yacht Club.

Nu era un loc peste care să dai pur şi simplu. În afară de Arkadi nu se vedeau alţi pietoni. Maşinile treceau în viteză pe şoseaua circulară şi-şi continuau drumul mai departe. Numai cineva care ar fi căutat dinadins acel loc ar fi fost în stare să remarce şoseaua îngustă care cotea pe lângă un şir de palmieri, ocolea o peluză de gazon şi se oprea în faţa unei clădiri clasice cu pereţi albi. Faţada maiestuoasă era încadrată de coloane şi intrarea se făcea prin două scări identice, monumentale. Clădirea era cufundată într-o linişte stranie, ca şi cum ar fi fost un palat colonial abandonat în timpul unei lovituri de stat, primele semne ale decăderii fiind reflexia strâmbă a luminii într-o fereastră spartă şi o bucată de ţiglă roşie care lipsea de pe acoperiş. Pe frontonul de deasupra porticului central era sculptată o timonă de corabie, suprapusă peste un drapel triunghiular. Nu se vedea nicio mişcare, cu excepţia frunzelor palmierilor mişcate de vânt. Arkadi putea foarte uşor să-şi imagineze elita Havanei pozând pe treptele de la intrarea acestei clădiri maiestuoase, fiindcă văzuse deja o astfel de imagine în fotografiile familiei lui Erasmo.

Urcă pe una dintre scările de la intrare şi, după ce trecu de uşile de mahon deschise, intră într-o sală cu pereţi albi şi podeaua din calcar. Sub candelabrul din fier forjat şedea pe un scaun de aluminiu o femeie în vârstă care se holbă la el, prin ochelarii cu lentile groase, de parcă ar fi fost un extraterestru. Lângă ea se afla un telefon roşu şi apariţia unui vizitator o determină pe femeie să sune pe cineva pe care începu să-l informeze despre ce se întâmpla într-o spaniolă neinteligibilă. Arkadi îşi continuă drumul şi trecu de uşile înalte de sticlă care dădeau în altă sală goală, într-o parte se vedeau mai multe încăperi cu trecere din una în alta. Ecoul paşilor săi îl însoţea în direcţia unui bar cu o tejghea curbată, din lemn închis la culoare. Lipseau însă cu desăvârşire scaunele, sticlele şi paharele. Lângă o vitrină de sticlă în care,

probabil, pe vremuri, erau expuse trofee ale curselor nautice sau modele de ambarcaţiuni, se afla atârnat un portret al lui Che. Singurele elemente care aminteau de trecutul nautic al clădirii erau medalioanele de pe pereţi, decorate cu timone de corabie. Barul se deschidea spre o terasă unde se afla o scenă gata parcă să-i primească în orice moment pe muzicienii care erau în stare să-i înveţe până şi pe americani să danseze mambo.

Arkadi se întoarse în clădire şi urcă la etaj. În capătul de sus al scării, se vedea un fotoliu cu spătar înalt făcut din lemn negru de mahon. În afară de alte câteva scaune de metal ale Revoluţiei, nu se mai vedea nicio altă piesă de mobilier. Ieşi pe un balcon care dădea spre ocean şi oferea priveliştea unui golf privat.

O alee largă, pavată cu cărămizi, se întindea în direcţia unui şir de umbrele din stuf şi a unui pâlc de palmieri care mărgineau o plajă cu nisip alb. Apa golfului era foarte mică şi era îmbrăţişată de două platforme de debarcader foarte largi. Acolo unde apa era de un albastru mai închis existau suficiente locuri de ancorare pentru o întreagă flotilă de iahturi. Singurele ambarcaţiuni pe care Arkadi reuşi să le vadă erau câţiva *neumăticos*, ca nişte puncte aproape de linia orizontului şi singurele personaje de pe plajă erau vreo zece băieţi care fugăreau o minge de fotbal.

Arkadi nu putu rezista tentaţiei. După ce coborî la parter, îşi scoase pantofii şi ciorapii ca să meargă desculţ pe plajă, ca să simtă pe tălpi căldura fină a nisipului. Băieţii nu-i dădură nicio atenţie. Urcă pe treptele de ciment ale unuia dintre cele două debarcadere şi merse cam cincizeci de metri spre larg. Havana dispăruse. Clubul domina porţiunea aceea de ţărm şi se învecina spre vest cu fosta pistă pentru cursele de câini şi spre est cu un minaret alb care se înălţa deasupra palmierilor. Pe plaja din faţa turnului maur nu se vedea nimeni şi, deşi nisipul se întindea până departe, până în locul unde tufişurile de vegetaţie sălbatică creau imaginea unei insule pustii, Arkadi avea senzaţia că mai văzuse undeva imaginea

aceea. Scoase din buzunarul de la cămaşă fotografia cu Pribluda, Mongo şi Erasmo. Aceeaşi copaci în fundal. Se afla chiar pe locul unde fusese făcută fotografia. Havana Yacht Club.

Băieţii de pe plajă făceau semne cu mâna şi Arkadi fu convins că acestea îi erau destinate lui. Auzi însă un zgomot şi se întoarse spre larg ca să vadă o ambarcaţiune cu motor ce intrase în golf. Şalupa tăia cu viteză valurile şi trimitea reflexii ale soarelui din parbrizul de sticlă. Nava încetini şi făcu o piruetă ca de patinator. Arkadi reuşi să-l recunoască pe George Washington Walls cu ochelari de soare şi o cămaşă cu mâneci scurte. Americanul roti încă o dată nava şi începu să înainteze paralel cu debarcaderul, cu motorul torcând uşor şi având grijă să păstreze o distanţă sigură de stâlpi. Şalupa era joasă, lungă şi cu unghiuri ascuţite. Carena şi puntea erau făcute din lemn negru, strălucitor, de mahon, iar prova avea un fel de teacă de alamă. Perdelele negre ale cabinei erau trase. Întreaga navă avea acel luciu şi patină caracteristice obiectelor vechi, îngrijite cu atenţie. Fluturând în vârful catargului de la pupă se vedea un steag cu două săbii încrucişate, ca pe o corabie de piraţi.

— Vasul lui Hemingway? întrebă Arkadi.

Walls clătină din cap.

— Mai degrabă al lui Al Capone. În loc de hidroavion şi-a luat vasul ăsta pentru contrabandă.

— Capone a fost aici, în Cuba?

— Avea un local al lui.

Din nou Arkadi fu impresionat.

— De unde ştiaţi că sunt aici?

— Cea mai importantă formă de comunicare pe insula asta o reprezintă femeile bătrâne cu telefoane. Ce te aduce pe aici?

— Curiozitatea. Voiam să văd clubul de iahting.

— Nu există aşa ceva.

— Îmi place întotdeauna să văd locuri care nu există.

— Cuba e locul ideal pentru aşa ceva, recunoscu Walls. Americanul aruncă o privire în direcţia clubului,

apoi se uită la Arkadi şi la pantofii pe care acesta îi avea în mână. Mda, se pare că începi să te obişnuieşti cu viaţa de aici. Ai câteva minute libere? Ce-ai zice de o cafea în compania a doi bărbaţi înscrişi pe lista celor mai căutate nume de către FBI?

— Sună grozav! Arkadi făcu o pauză, apoi întrebă: A fost invitat şi Luna?

— De data asta nu. Nu vor fi nici tobe, nici dans, nici Luna. Hai sus!

Walls dădu înapoi şi întoarse vasul cu pupa în direcţia opusă. Arkadi putu să vadă că numele navei era *Gavilan*. Reuşi să sară pe punte fără să-şi rupă niciun picior şi de-abia se aşezase pe unul dintre locurile tapiţate în piele, că nava începu să se depărteze de doc.

Călătoria fu destul de scurtă. Nava trecuse uşor peste valurile de la intrarea în canal şi de-abia ajunsese într-o zonă cu apă mai adâncă, de un albastru mai intens, că Walls o opri cu nasul în vânt, la fel de lin ca un şofer care a ajuns cu limuzina în faţa casei. Făcându-i semn lui Arkadi să aştepte, americanul coborî în cabină şi se întoarse cu o măsuţă pe care o fixă într-un loc special de pe punte, apoi coborî din nou şi aduse o tavă de alamă pe care se aflau un coşuleţ cu prăjituri, o cană cu cafea şi trei ceşti pe care scria „Gavilan”. Uşile cabinei se deschiseră încă o dată şi-şi făcu apariţia un bărbat mic de înălţime, cu părul argintiu, îmbrăcat într-o pijama neagră şi încălţat cu papuci, care, după ce urcă treptele, se aşeză în faţa lui Arkadi. Pe faţa lui se vedea zâmbetul cuiva care putea fi în acelaşi timp şi magician şi iepure care iese din pălărie.

— John, dă-mi voie să ţi-l prezint pe Arkadi Renko. Arkadi, acesta este John O’Brien.

— Ce plăcere. O’Brien îi cuprinse palma lui Arkadi cu ambele mâini. Observând modul în care acesta îi privea pijamaua, americanul zise: Ei bine, e vasul meu şi mă îmbrac aşa cum îmi place. După cum ştii, Winston Churchill obişnuia să umble gol prin casă. Eu o să te scutesc însă de aşa ceva. Şi apoi, şi tu porţi haina asta destul de ciudată. George mi-a povestit despre ea. Te rog

să mă scuzi că nu am apărut mai devreme, dar de câte ori manevrează George vasul, eu prefer să stau sub punte. O cădere peste bord ar fi fatală pentru demnitatea mea. Sper că îţi place *cafe cubano*, nu?

Walls turnă cafeaua în ceşti. După aprecierea lui Arkadi, O'Brien avea probabil aproape şaptezeci de ani, dar vocea lui era plină de o energie tinerească, ochii vii şi faţa aproape lipsită de riduri. Purta verighetă şi la încheietură se vedea un ceas Breitling din argint.

— Cum ţi se pare Havana?

— E frumoasă, interesantă, plină de căldură!

— Femeile sunt incredibile. Prietenul meu George, aici de faţă, este pur şi simplu terminat. Eu nu-mi pot permite să mă îndrăgostesc, pentru că încă mai am familie în New York, în Long Island, tot o insulă, însă total diferită de cea de aici. Sunt un om destul de credincios şi, dacă Dumnezeu va vrea, într-o bună zi voi fi din nou acasă.

— Acum sunt ceva probleme? atacă Arkadi subiectul cu delicateţe.

O'Brien scutură cu mâna o firmitură de pe masă.

— Una sau două mici dificultăţi avocăţeşti. George şi cu mine am fost suficient de norocoşi să găsim aici în Cuba un al doilea cămin departe de casă. Apropo, îmi pare rău de prietenul tău Pribluda. Poliţia crede că a murit?

— Aşa se pare. îl cunoşteaţi?

— Bineînţeles, urma să desfăşoare o anumită activitate de securitate pentru noi. Un om destul de simplu, după părerea mea. Mi-e teamă că nu era un spion prea bun!

— Nu e treaba mea să judec spionii.

— Nu, tu eşti doar un umil investigator, spuse O'Brien, cu o urmă de accent irlandez. Americanul îşi frecă mâinile mulţumit. Ce zi minunată! Dacă ar trebui să fugi din calea justiţiei, ce alt loc mai minunat decât acesta ţi-ai alege pentru a te ascunde?

— Sunteţi singurii fugari aici în Cuba?

— Nici pe departe! Câţi dintre ai noştri se găsesc aici? întrebă O'Brien, îngustându-şi ochii spre Walls.

— Optzeci şi patru.

— Optzeci şi patru de americani fugari. Oricum, e mai bine decât într-o închisoare federală, unde ai tovarăşi avocaţi, congresmeni, traficanţi de droguri, obişnuitele categorii sociale americane. Aici însă poţi să dai peste adevăraţi revoluţionari ca George. Pentru un om de afaceri ca mine este o adevărată şansă să cunosc oameni noi. N-aş fi avut niciodată ocazia să devin atât de apropiat de George în Statele Unite.

— Deci încercaţi să vă faceţi de treabă pe aici?

— Nu, încercăm să rămânem în viaţă, spuse O'Brien. Încercăm să fim folositori. Spune-mi, Arkadi, tu ce cauţi aici?

— Cam acelaşi lucru.

— Şi vizitezi Havana Yacht Club? Explică-mi şi mie, ce legătură are asta cu un rus mort?

— Un om care a dispărut şi un loc care nu mai există? Mie mi se pare o alăturare perfectă.

— E genul de tip precaut, îi spuse Walls lui O'Brien.

— Ba nu, are dreptate, spuse O'Brien şi-l bătu uşor pe genunchi pe Arkadi. Prietenul nostru Arkadi e ca un bărbat care tocmai s-a aşezat la o masă de joc, dar nu cunoaşte nici regulile jocului şi nici valoarea jetoanelor pe care le-a primit. Pijamaua neagră a lui O'Brien avea şi buzunare. Americanul scoase dintr-unul din ele un trabuc mare şi începu să-l rotească între degete. Ai auzit de marele campion cubanez de şah Capablanca? Era un geniu, capabil să gândească zece, unsprezece mutări înainte. Bineînţeles că în timp ce juca fuma trabucuri cubaneze. Cu prilejul unui meci pentru titlu, adversarul lui a reuşit să-l facă să promită că în timpul jocului se va abţine de la fumat. Începe meciul şi, ca de obicei, Capablanca îşi scoate trabucul şi începe să-l frece, să-l lingă, să-l savureze, că până la urmă adversarul turbează şi pierde meciul, declarând că a nu şti dacă cubanezul îşi va aprinde sau nu trabucul a fost chiar mai rău decât dacă ar fi fumat în prezenţa lui. Şi mie îmi plac la nebunie trabucurile cubaneze, însă mă cam joc cu focul, fiindcă

doctorul mi-a spus că nu mai am voie să fumez. Adevărul e că mai mult mă prefac. Oricum, fiecare om are un trabuc al lui. Al tău, de exemplu, este motivul care te-a adus aici. Va trebui să aşteptăm până te hotărăşti să-l aprinzi. Deocamdată să zicem că erai pur şi simplu curios.

— Sau uimit.

— Din ce cauză? îl întrebă Walls.

— Că acest club a supravieţuit Revoluţiei.

— Păi e vorba despre Havana Yacht Club, spuse O'Brien. Francezii, după cum bine ştii, l-au decapitat pe Ludovic, însă n-au dat foc la Versailles. Fidel nu a făcut altceva decât să dea clubul, cea mai măreaţă, cea mai valoroasă proprietate din întreaga ţară, sindicatului constructorilor şi să le permită tuturor cubanezilor, fie ei negri sau albi, să folosească plaja în schimbul unei taxe de un peso. Foarte democratic, tipic comunist, un gest admirabil.

Walls arătă cu degetul în direcţia turnului Moorish.

— La Concha, cazinoul de pe malul celălalt al canalului, a fost dat sindicatului celor care lucrează în alimentaţie, iar pista pentru cursele de câini a fost transformată în teren de sport.

— Dumnezeu mi-e martor că respect idealismul, spuse O'Brien, însă rezultatul a fost că aceste proprietăţi nu au fost dezvoltate la întreaga lor valoare. Există oportunităţi pentru a crea ceva de o valoare inestimabilă pentru poporul cubanez.

— Şi aici intervine rolul dumneavoastră?

— Aşa sper. Arkadi, eu am fost un întreprinzător. Încă mai sunt. George îţi poate confirma că nu lucrez pe la spate. Aşa ca Disney. Atunci când au început să cumpere teren au format o mică corporaţie care părea că vrea doar să ocrotească natura cumpărând un acru de pământ aici, altul mai încolo, până când, într-o dimineaţă, s-au trezit oamenii cu un Mickey Mouse uriaş în faţa casei. Eu nu sunt aşa. Orice întreprinzător vrea să aibă propriul său simbol, propriul său Turn Eiffel sau Disneyland. Eu vreau să transform din nou Havana Yacht Club în centrul

Caraibelor, mai măreţ şi mai strălucitor decât a fost vreodată. Vezi tu, continuă Walls, guvernul de aici a dezvoltat Varadero Beach şi Cayo Largo, fiindcă doreau să ţină turiştii cât mai departe posibil de cubanezi. Numai că turiştii vor Havana. Ei vor fetele de la Tropicana, vor să se plimbe prin Havana Vieja şi să danseze toată noaptea în Palacio de la Salsa. Se pare că guvernul a înţeles până la urmă şi a început să restaureze Malecon-ul şi să refacă vechile hoteluri, fiindcă turiştii vor stil. Din fericire, printr-un miracol, Havana Yacht Club se află într-o stare foarte bună.

— Întreţinerea acestuia costă statul jumătate de milion de pesos pe an. George, spune-i că ar putea aduce statului venituri de treizeci de milioane de dolari pe an.

— Ar putea foarte uşor, spuse Walls.

O'Brien arătă cu degetul în direcţia clubului şi a plajei.

— Asta înseamnă centru de conferinţe, restaurant, club de noapte, douăzeci de apartamente, douăzeci de camere care pot fi exploatate. Plus piscine şi debarcader. Şi vorbim aici numai despre ambarcaţiuni de lux. Ceea ce-ţi descriu eu acum Arkadi este o adevărată mină de aur, care aşteaptă doar ca cineva să pună mina pe târnăcop.

Arkadi nu reuşea să înţeleagă de ce aceşti doi fugari de lux îi împărtăşeau cu atâta dezinvoltură aspiraţiile lor, deşi simţea că O'Brien era un fel de vânzător căruia îi plăcea să se audă lăudând marfa, ca un actor în stare să dea cele mai teribile replici şi, în acelaşi timp, să facă cu ochiul la spectatori. Singura experienţă a lui Arkadi în domeniul construcţiilor fusese în Siberia, aşa că nu prea era la curent cu costurile implicate de construirea unui hotel de lux.

— Cred că transformarea clubului în hotel costă destul de mult.

— Douăzeci de milioane, interveni Walls. Putem face noi rost de banii ăştia şi guvernul cubanez nu va fi nevoit să pună un singur peso sau dolar.

— Multă lume, spuse O'Brien cu modestie, ar spune

că e vorba de un cadou.

— Şi ce doriţi în schimb? întrebă Arkadi.

— Ghiceşte, zise O'Brien.

— N-am nici cea mai vagă idee.

O'Brien se aplecă spre el ca şi cum ar fi vrut să-i împărtăşească un secret.

— Anul trecut, un cazinou indian din Connecticut, aflat în – scuză-mi limbajul –, în nişte păduri împuţite din nord, fără sex, fără soare, fără stil, a reuşit să spele o sută de milioane de dolari. Cât crezi că poate încasa un cazinou plasat între palmieri, lângă vase de croazieră, iahturi de milioane de dolari şi faimosul Havana Yacht Club renăscut? Eu nu ştiu, dar tare mi-ar plăcea să aflu.

— Vrem să deţinem drepturile de folosinţă timp de douăzeci şi cinci de ani a vechiului cazinou La Concha şi suntem gata să împărţim profiturile pe jumătate cu guvernul cubanez, spuse Walls. Ei nu riscă nimic, singura problemă ar fi de natură politică, fiindcă după Revoluţie au făcut atâta caz în legătură cu închiderea cazinourilor.

— Închiderea cazinourilor şi eliminarea Mafiei, spuse O'Brien. Din cauza asta nu numai CIA, ci şi Mafia a încercat să-l lichideze pe preşedinte.

— Se referă la Castro, precizează Walls. Şi nu e deloc uşor să-i faci pe cubanezi să-şi schimbe orientarea. Am păţi-o imediat, dacă ar exista cea mai mică suspiciune în legătură cu implicarea mafioţilor, indiferent dacă e vorba despre americani sau ruşi. Cazinoul nostru trebuie să fie absolut curat.

— Orice proiect aflat într-o fază incipientă e ca un balon de săpun, se poate sparge imediat. Prietenul tău Pribluda ar fi trebuit să asigure protecţia împotriva unui anume tip de ruşi care au început să viermuiască prin Caraibe ca nişte vizigoţi. Nişte indivizi nepoftiţi care îşi fac apariţia într-un moment nepotrivit pot să spargă imediat balonul de săpun. Din cauza asta, i-am spus lui George că ar trebui să plecăm imediat cu vasul şi să-l luăm pe investigatorul rus de pe docul clubului de iahting, înainte să mai prindă şi alţii de veste că se plimbă pe acolo.

— Ceea ce ne readuce la întrebarea iniţială, interveni Walls. Ce căutai la club?

Arkadi se simţea ca o cutie de conserve aflată între doi experţi în desfăcutul conservelor. Fotografia de la Havana Yacht Club se afla în buzunar. Nu avea însă niciun chef să ofere unor străini ceea ce apărase cu preţul unei anumite cantităţi de sânge.

— Peste patru zile o să fiu din nou la Moscova şi n-o să mai aibă nicio importanţă pentru ce m-am dus la club.

— De ce să te întorci? întrebă O'Brien. Rămâi aici.

— Pribluda a dispărut, zise şi Walls. Îmi pare rău că trebuie să pun problema în acest fel, dar a apărut o oportunitate.

Arkadi avu nevoie de o secundă ca să înţeleagă noul făgaş pe care o luase discuţia.

— O oportunitate pentru mine?

— Ar fi posibil, accentuă O'Brien. Sper că nu ai nimic împotriva faptului că trebuie să te cunoaştem puţin înainte de a-ţi oferi o poziţie?

— O poziţie? se miră Arkadi. Sună chiar mai bine decât o slujbă. Dar nu mă cunoaşteţi deloc.

— Nu? Dă-mi voie să încerc, zise O'Brien. Puţin peste patruzeci, nu? Dezamăgit de munca pe care o faci. E clar că eşti bun, dar la vârsta ta tot un amărât de investigator? Un pic cam nesăbuit, îţi place să rişti, ca şi cum ai invita problemele în curtea ta. În afară de haină, te îmbraci ieftin, te încalţi ieftin, semn de onestitate. Modul în care se mişcă lucrurile acum la Moscova te face să te simţi ca un prost. Viaţa personală? Deşi s-ar putea să greşesc, părerea mea e că n-ai aşa ceva. Nu soţie, probabil că nici copii. Zero, nimic. Şi pentru asta abia aştepţi tu să pleci de aici în mai puţin de patru zile? Să ştii că nu încerc să te implic în nicio afacere necurată. Pur şi simplu îţi deschid uşa din faţă spre cel mai mare proiect din bazinul Caraibelor. Poate că tu preferi într-adevăr să bei, să dârdâi şi să te încălzeşti cu votcă în aşteptarea unei morţi mizerabile la Moscova. Tot ce pot eu să-ţi ofer este o a doua şansă în viaţă.

— Aţi nimerit-o destul de bine cu descrierea.

O’Brien zâmbi răbdător.

— Încearcă să răspunzi la întrebarea asta, Arkadi, o să-ţi simtă cineva lipsa la Moscova? Există acolo cineva de la care să nu-ţi poţi lua adio prin telefon? Există acolo cineva căruia o să-i duci dorul?

— Da, răspunse Arkadi după o clipă de gândire.

— Da, sigur. Dă-mi voie să-ţi povestesc ceva despre cea mai tristă pictură din lume. Cea mai tristă pictură din lume se află în muzeul Prado din Spania. A fost pictată de Goya şi reprezintă un câine în apă. îi vezi doar capul şi apa noroioasă care este peste tot în jurul lui. Ochii mari ai câinelui se uită în sus. Ai putea crede că animalul a intrat în apă să se răcorească, numai că titlul pe care l-a dat Goya tabloului este *Câinele care se îneacă*. Mă uit la tine şi văd ochii aceia. Eşti pe cale să te îneci şi eu încerc să-ţi întind o mână ca să te scot afară din apă. Ai curajul să apuci mâna întinsă?

— Şi banii? întrebă Arkadi ca să prelungească puţin fantezia.

— Dă-i încolo de bani. Da, o să fii bogat, o să ai o vilă, maşină, iaht, fete, tot ce-ţi doreşti, nu asta e problema. Chestia e că vei avea o viaţă de care să te bucuri.

— Şi cum se poate realiza aşa ceva?

— Viza poate fi schimbată oricând, interveni Walls. Avem prieteni care-ţi pot prelungi viza, astfel încât să stai cât pofteşti.

— Şi atunci n-o să vă mai pese de faptul că am fost la Havana Yacht Club?

— Nu, fiindcă ai fi în aceeaşi echipă cu noi, spuse Walls.

— Nu-ţi oferim nimic pe gratis, spuse O’Brien, dar ai avea şansa să fii partener la un proiect grandios, ceva de care să fii cu adevărat mândru. Tot ceea ce-ţi cerem este o amărâtă dovadă de încredere. De ce te aflai la Havana Yacht Club? Cum de ţi-a venit ideea să te duci acolo?

Înainte ca Arkadi să răspundă, vasul fu înconjurat de o lumină care se ridica parcă din adânc. Arkadi se aplecă

peste bord ca să vadă mai bine. În apă, mii de linguri de argint reflectau lumina soarelui.

— Bonito, spuse O'Brien.

— Întotdeauna merg de la est la vest? întrebă Arkadi.

— Împotriva curentului, explică Walls. Tonul merge împotriva curentului, la fel face şi merlinul, iar bărcile se iau după peşti.

— E un curent puternic?

— Curentul Golfului? Bineînţeles.

— Şi duce spre golf?

— Da.

La început unul, apoi zeci de peşti explodară din apă. Arce iridescente înconjurară *Gavilan*-ul şi stropi de apă sărată săriră pe punte. În câteva secunde, bancul de peşti dispăru, locul lui fiind luat de o siluetă lungă şi întunecată cu aripi pectorale albăstrii.

— Merlin, spuse Walls.

Uriaşul peşte se menţinea în umbra vasului, aparent tară să depună vreun efort, lăsând doar o uşoară urmă roz prin apă.

— Nu se grăbeşte deloc, spuse Arkadi.

— Se ascunde, spuse Walls. E un asasin, aşa operează el de obicei. E în stare să rupă în două bancul de ton, să termine jumătate şi apoi să se întoarcă pentru cealaltă.

— Dumneavoastră pescuiţi?

— Numai cu săgeţi. Aşa mi se pare mai cinstit.

— Dar dumneavoastră? îl întrebă Arkadi pe O'Brien.

— Foarte rar.

Văzută de deasupra, spada merlinului era subţire ca rigla unui desenator, aproape invizibilă. Cei trei bărbaţi continuară să privească în tăcere, până când merlinul se scufundă în adânc, albastru în albastru.

Nu îl duseră pe Arkadi înapoi la Havana Yacht Club, ci printre vasele de pescuit de-a lungul malului vestic. La capătul docului de la intrarea în baza nautică Hemingway fură salutaţi de trei militari din Garda de Frontieră, îmbrăcaţi în uniformă. *Gavilan* coti în direcţia docului din interiorul bazei, unde se vedea un cârlig pentru cântărirea

peştilor prinşi, montat lângă cantina acoperită cu stuf. În cealaltă parte, se afla ringul de dans. Mirosea a pui fript pe grătar şi se auzea o melodie cântată de Beatles. În spaţiul destinat înotului, marcat cu balize, nu se afla nimeni, dar mai mulţi bărbaţi care pescuiau cu măşti de scafandru se adunaseră în canalul pe unde manevra Walls, în căutarea unui loc de andocare liber. Nu Hemingway, ci un bătrân cu o pălărie împodobită cu o bandă în formă de cutii mici de bere legate una de cealaltă fu cel care îi făcu semn lui Walls să se dea la o parte şi începu să strige furios la înotători:

— *Peligroso*! *Peligroso*!

După ce luă larg curba ca să nu dea peste înotători, Walls continuă să înainteze pe canal până în locul în care acesta se înfunda. Treceau pe lângă vase de pescuit cu adevărate colecţii de undiţe, erau depăşiţi de bărci cu motor joase şi frumos colorate. Se vedeau mai multe iahturi, adevărate palate sculptate în fibră de sticlă. Dinspre terenul de volei se auzeau strigăte într-o engleză cu accent american.

— Texani, zise Walls. Organizează croaziere pentru bogătaşii din Golf, vasele lor sunt aici mai tot anul.

Pe mal, lumea îşi vedea de treabă. Unii cărau coşuri cu mâncare şi pungi cu lenjerie murdară, altul trăgea un căruţ în care se vedeau două butelii de aragaz. Walls se opri aproape de capătul canalului, unde se afla un fel de băcănie. Lângă uşă, o tânără cubaneză îmbrăcată într-un tricou Nike stătea de vorbă cu un băiat blond. Pe tricoul acestuia se vedea un portret de-al lui Che.

O’Brien îi strânse călduros mâna lui Arkadi.

— Am înţeles că locuieşti aproape de *santero*. Mai vorbim mâine.

— Despre „poziţia11 aceea? Nu ştiu dacă am calificarea necesară. Nu ştiu nimic în legătură cu cazinourile.

— După modul în care te-ai descurcat cu sergentul Luna mie mi se pare că eşti suficient de calificat. Iar în ceea ce priveşte cazinourile, mâine o să te ducem într-un

turneu al celor mai faimoase locuri ale pierzaniei din Havana. Nu, George?

— Ai putea să ai şi tu iahtul tău aici, Arkadi, zise Walls. Fetele vin noaptea şi bat în corpul navei. Sunt gata să gătească sau să spele, numai să rămână la bord.

Arkadi aruncă o privire de jur-împrejur spre ipoteticii săi vecini.

— Cum sunt americanii?

Walls zâmbi uşor.

— Unii dintre ei sunt adevărate spirite libere, dar alţii sunt la fel de ticăloşi ca şi cei de care am încercat să scap acum treizeci de ani. Un tâmpit din Alabama mi-a cerut un autograf pe fotografia făcută de FBI. Spunea că face colecţie. Era cât pe ce să-l las fără boaşe.

— Ce chestie, făcu O'Brien, să devii un fel de suvenir prin moarte. Arkadi, ai să te gândeşti la oferta pe care ţi-am făcut-o?

— E o ofertă incredibilă!

— Serios, te rog să te gândeşti la ea! Am înţeles, ţi-e greu să părăseşti vasul care se scufundă.

Există mai multe moduri în care poţi să mori. Ieşind pe poarta bazei nautice, Arkadi se întâlni cu un pescar care se clătina sub greutatea unui merlin fixat pe o placă mare de lemn. Peştele fusese prins în plin zbor, cu aripa dorsală larg desfăcută, cu spada ridicată ameninţător spre cer. Animalul era de un albastru metalic atât de ciudat, încât părea mai degrabă un mic submarin. Arkadi îşi aduse aminte de o zi de primăvară la Moscova, când se plimba cu Pribluda pe malul râului, în direcţia Bisericii Mântuirii. Sub Podul Alexandru, acolo unde apa râului se învolbura, se vedeau câţiva bărbaţi care pescuiau cu nişte beţe lungi. Pribluda îi spusese: „Ce om în toate minţile ar fi în stare să mănânce un peşte prins în Moscova? Un astfel de peşte este fără îndoială tare ca o cizmă. Renko, dacă ai să mă vezi vreodată stând în mijlocul Moscovei cu o undiţă în mână, te rog să-mi faci un serviciu. Te rog să mă împuşti!"

15

O felia se afla lângă piscina de la Casa de Amor şi auzi, de la un aparat de radio dintr-o cameră de la etaj, formaţia Los Van Van cântând „*Muevete*!” – Mişcă-te! Avea senzaţia că o pereche de castaniete i se mişcau în mod ritmat de-a lungul coloanei vertebrale şi se gândi, nu pentru prima dată, cât de mult ura ea muzica. Fusese un adevărat şoc pentru ea să pună degetele pe vena rusului şi să-i simtă pulsul. „Nu te amesteca decât atunci când vrei cu adevărat să ai de-a face cu persoana respectivă”, era unul dintre preceptele favorite ale mamei sale. împreună cu „Nu da din fund decât atunci când vrei să atragi atenţia”. De cele mai multe ori, metoda cubaneză consta tocmai din acest dat din fund, se gândi ea. Din cauza aceasta era viaţa ei atât de complicată, fiindcă în momentele cele mai nenorocite şi atunci când avusese de-a face cu bărbaţii cei mai nepotriviţi, nu ascultase de semnalele venite dintr-un ungher al creierului ei şi care îi spuneau „*Muevete*!” Lângă trotuar, la umbra unui arbore ceiba, se afla o maşină Dodge Coronet, model ’57, cu plăcuţe de înmatriculare obişnuite, pe care o primise pentru activitatea de supraveghere. Bara de protecţie din faţă era prinsă cu sârmă din cauza numeroaselor coliziuni pe care le suferise maşina. Cunoştea foarte bine senzaţia.

Pentru că plaja din dreptul acelei porţiuni din Miramar era plină de pietre şi sfărâmături de corali, Casa de Amor fusese construită în jurul unei piscine. Zona era pustie, cu excepţia a doi băieţi care jucau tenis de masă. Începutul amiezii era perioada zilei în care cele mai multe dintre *jineteras* şi prietenii lor din străinătate se plimbau cu ricşa prin Havana Vieja, sorbeau *mojitos* în Bodeguita del Medio sau ascultau muzică în Piaza de la Catedral. Urma apoi hoinăreala prin buticuri, cina într-un *paladar*, unde o farfurie cu orez şi fasole putea să coste cât salariul pe o săptămână al unui cubanez obişnuit, Casa de Amor pentru o partidă de sex şi, apoi, seara, din nou în oraş, în cluburile de dans.

Dacă vreun cuplu cubanez ar fi vrut să vină la Casa de Amor ca să-şi consume pasiunea, n-ar fi găsit nicio

cameră liberă. Însă pentru acele „cupluri ale dragostei41, *jineteras* şi turişti, pentru ei, da, se găsea întotdeauna o cameră cu cearşafuri proaspete, cu prosoape şi cu o vază în care se afla un trandafir cu coadă lungă. Ofelia descoperise că reclamaţiile trimise la poliţie se împotmoleau întotdeauna undeva, ceea ce însemna pur şi simplu că motelul se afla sub protecţia poliţiei. La un preţ de 90 de dolari pe noapte, echivalentul unei camere de lux de la Hotel Nacionál, existau destule motive pentru a proteja această mină de aur, chiar dacă aurul se obţinea cu sudoarea fetelor cubaneze.

O femeie solidă îmbrăcată într-o salopetă mătura strada într-un ritm constant de şase mişcări pe minut. Ofelia se postase lângă un automat de îngheţată, sub treptele care duceau la etaj, de unde putea să asculte muzica şi zgomotul de paşi de deasupra. Erau ocupate numai cele două camere de la mijloc – norocul ei, fiindcă echipa pe care o primise şi timpul alocat erau foarte reduse. Băieţii care jucau tenis terminară o partidă şi începură alta.

Rusul era un dezastru care trebuia evitat, îşi spuse ea hotărâtă. Chiar şi lumina din ochii lui era ca jarul dintr-un foc care arde mocnit şi avertiza „Nu mă aţâţa”. În primul rând, omul reprezenta un pericol pentru el însuşi; ce povestea el despre Luna era o nebunie. Adică îl aruncă pe Luna cu capul într-un zid şi apoi o face pe modestul şi se miră că acela şi-a spart capul. Cum reuşise Renko să se rănească la cap, asta nu ştia. Poate că era totuşi o brumă de adevăr în povestea lui cu bâta de baseball. După părerea ei, Renko acţiona ca o capră care nu găsea altă cale să prindă un tigru, decât să stea ea drept momeală. Bine, să zicem că asta îl poate face pe tigru să vină, îi poate atrage pe toţi tigrii din junglă. Şi apoi? Era păcat pentru că individul nu era un investigator chiar aşa de rău. Modul în care îl interogase pe pescarul acela, Andrés, fusese foarte instructiv din punct de vedere profesional. Rusul nu era prost, numai că-i lipsea o doagă şi partea proastă era că, deşi se temea să mai stea în preajma lui,

nici nu îndrăznea să-l lase de unul singur.

Femeia de pe stradă lovi cu mătura o cutie de conserve. Deasupra Ofeliei se auzi cum se închide o uşă, apoi două perechi de paşi care mergeau pe balcon. Ofelia începu şi ea să înainteze în direcţia zgomotului şi se ascunse sub treptele pe care cei de sus urmau să coboare. Abia când cuplul ajunse pe ultima treaptă de jos, cei doi deveniră conştienţi de prezenţa Ofeliei, care îşi umflă pieptul, încercând să pară cât mai impunătoare în uniforma ei PNR, gri cu albastru, şi a măturătoarei de pe stradă, care îşi aruncase mătura într-o parte, lăsând să se vadă că şi ea purta uniformă şi că era înarmată.

Turistul era un individ roşcat cu pantaloni scurţi, încălţat în sandale, cu o pungă Prada atârnată de un umăr şi care îşi ţinea braţul încolăcit ca un cârnat pistruiat în jurul umerilor fetei.

— *Scheisse*, făcu acesta.

Ofelia o recunoscu pe Teresa Guiteras. Fata avea pielea neagră, era mai mică de înălţime decât ea, avea o claie de păr plin de cârlionţi şi era îmbrăcată într-o rochiţă scurtă care abia reuşea să-i acopere coapsele.

— Să ştii că de data asta e dragoste adevărată, protestă fata.

În timpul unei perioade de avânt a lucrărilor publice din anii treizeci, în Cuba fuseseră construite mai multe secţii de poliţie în stilul forturilor sahariene. Cea aflată la capătul dinspre vest al Malecon-ului era arsă de soare, cu vopseaua albă care se cojea pe metereze, cu o antenă radio pe acoperiş şi cu o gheretă la intrare. Clădirea nu avusese niciodată aer condiţionat, aşa că interiorul era sufocant, plin de miasme istorice de urină şi de sânge. Poliţia organiza în mod regulat raiduri în urma cărora curăţau de *jineteras* Malecon-ul şi Piaza des Armaş. În seara următoare însă, aceleaşi fete apăreau din nou acolo, cu taxa de protecţie pe care o plăteau la poliţie crescută uşor. Pentru că investigaţiile pe care le făcea Ofelia erau îndreptate mai degrabă asupra cadrelor corupte din PNR decât asupra fetelor, poliţista nu era iubită de ceilalţi

detectivi, toţi bărbaţi, cu care împărţea biroul. Când intră acolo împreună cu Teresa, descoperi că peretele din spatele mesei la care lucra ea fusese proaspăt decorat cu un poster care o înfăţişa pe Sharon Stone călare pe un scaun şi având între picioare lipită o listă cu instrucţiuni privind descărcarea accidentală a armei. Ofelia rupse afişul, îl îndesă într-un coş de hârtii şi apoi îşi pregăti maşina de scris. Cea de-a treia persoană din încăpere era Dora, sergentul care stătuse de pază lângă piscină, o femeie mai în vârstă cu o faţă încruntată.

Teresa Guiteras Marin avea paisprezece ani, era elevă în clasa a zecea şi venea din orăşelul Ciego de Ávila. Fata mai fusese avertizată şi altă dată de Ofelia, pentru că încercase să agăţe turişti – în apropiere de baza nautică Hemingway. Ofelia o întrebă cum şi unde îşi cunoscuse prietenul (din întâmplare pe Malecon), câţi bani sau ce cadouri îi fuseseră oferite (nimic altceva decât un ceas

Swatch, în semn de prietenie), a cui fusese ideea să meargă la Casa de Amor (a lui), cine plătise la recepţie şi cât (el, şi ea nu ştia cât, însă îi cumpărase şi un trandafir şi ar fi vrut să se întoarcă acolo ca să-l ia). În cele din urmă, Ofelia o întrebă dacă văzuse, dacă plătise sau dacă comunicase în vreun fel cu cineva din PNR. Nu, Teresa se jură că nu făcuse aşa ceva.

— Te rog să înţelegi că dacă nu cooperezi vei fi amendată cu o sută de pesos şi înscrisă în registrul prostituatelor. La paisprezece ani.

Teresa îşi scoase o sanda şi îşi vârî piciorul sub ea. Avea înfăţişarea şi comportamentul unui copil, buzele îmbufnate şi ochii lăsaţi în jos.

— Nu sunt prostituată.

— Ba eşti. Te-a plătit cu două sute de dolari ca să stai cu el o săptămână.

— O sută cincizeci.

— Cât de ieftin te poţi vinde!

— Cel puţin eu am ce vinde. Teresa se juca cu o buclă pe care o învârtea în jurul degetului. Tu n-ai să vezi niciodată atâţia bani.

— Posibil. Însă tu a trebuit să cumperi acte de rezidenţă false ca să poţi să stai în Havana. Eşti nevoită să plăteşti ilegal o cameră în care să dormi, apoi a trebuit să plăteşti şi la Casa de Amor ca să te culci cu el. Şi peste toate astea, mai trebuie să-i plăteşti şi pe poliţişti.

— Nu-i adevărat, zise Teresa cu o voce hotărâtă.

— Ai cumva un prieten care se ocupă de toate astea?

— Poate.

Modul în care gândeau fetele acestea o scotea din minţi pe Ofelia. Teresa nu se considera pe sine ca fiind prostituată, nu, nici pe departe. *Jineteras* erau eleve, profesoare sau secretare care făceau şi ele un ban în plus. Unii părinţi erau chiar mândri de faptul că micile lor Terese îşi sprijineau familiile; de fapt, indivizii care vizitau în mod regulat Cuba nici nu îndrăzneau să-şi facă apariţia fără cadouri pentru mama, tatăl sau frăţiorul favoritei lor. Problema era SIDA, care le ucidea pe bietele fete ca un dragon nemilos. Numai că nu le arunca nimeni între fălcile acestui dragon, ci ele stăteau la coadă ca să ajungă acolo.

— Deci acum lucrezi în două locuri, i se adresă Ofelia. Ziua la Casa de Amor şi noaptea pe iahturi. Asta e viaţa pe care ai de gând s-o duci?

Ochii Teresei străluceau printre şuviţele de păr.

— E mai bine decât la şcoală.

— E mai bine la spital? L-ai verificat pe prietenul ăsta al tău?

— Da, e curat.

— A, ai şi laborator?

Era ca şi cum te-ai fi certat cu un copil. Ele nu se puteau infecta, luau vitamine, foloseau anason şi oţet. Bărbaţii refuzau să poarte prezervativ, fiindcă nu bătuseră atâta amar de drum ca să fumeze o ţigară numai pe jumătate.

— *Hija*, uite ce e! Dacă nu-mi dai numele poliţistului care ia bani de la tine, îţi trec numele în registrul prostituatelor. Ori de câte ori se va mai organiza un raid o să fii ridicată şi tu. Şi dacă eşti prinsă a doua oară, vei fi trimisă într-o fermă de reeducare pentru cel puţin doi ani.

E un loc foarte drăguţ în care să creşti mare.

Teresa îşi trase genunchii la piept şi se încruntă. Se strâmba exact ca Muriel. Era doar cu trei ani mai mare decât fetiţa Ofeliei.

Herr Lohmann aştepta într-una dintre camerele de interogare. Bărbatul îşi puse mâinile în sân şi-şi îndreptă spună rea în scaun în clipa în care Ofelia începu să-i examineze viza. Germanul vorbea destul de greu spaniola.

— Ara o cameră la Hotel Capri şi o alta la Casa de Amor? Am plătit pentru amândouă. De două ori mai mult decât se plăteşte în Cuba.

— Dar de unde ştiaţi de Casa de Amor?

— Fata mi-a spus. Nu e chiar o fecioară neprihănită, să ştii.

— Ca să vă fie clar, spuse Ofelia, dumneavoastră aveţi patruzeci şi nouă de ani. Aţi întreţinut relaţii sexuale cu o fată de paisprezece ani, o elevă. Aţi făcut asta în ciuda legilor din Cuba, referitoare la protecţia copiilor. Vă daţi seama că pentru asta puteţi petrece şase ani într-o închisoare cubaneză?

— Mă îndoiesc.

— Deci nu vă este frică.

— Nu.

Ofelia deschise paşaportul şi începu să răsfoiască paginile pline de ştampile.

— Călătoriţi destul de mult.

— Am afaceri de care trebuie să am grijă.

— În Thailanda, în Filipine?

— Fac comerţ.

— Şi sediul firmei?

— La Hamburg.

În fotografia din paşaport se vedeau capul şi umerii unui burghez respectabil, îmbrăcat în costum închis la culoare şi cravată.

— Căsătorit?

— Da.

— Copii?

Niciun răspuns.

— Vă aflaţi aici pentru?

— Afaceri.

— Nu pentru plăceri?

— Nu. Deşi îmi place să cunosc şi alte culturi. Bărbatul avea nişte dinţi ca de cal. Eram în barul de la Hotel Riviera şi fata a venit la mine să mă întrebe dacă pot să-i cumpăr o Cola.

— Ca să intre în holul de la Riviera, fata trebuia să fie însoţită de un bărbat. Cine era acela?

— Nu ştiu. În Havana mă abordează o mulţime de bărbaţi care vor să ştie dacă doresc o maşină, un trabuc sau cine ştie ce altceva.

— Era vreun poliţist în holul de la intrare?

— Nu ştiu.

— Ştiţi că este ilegal ca cetăţenii cubanezi să intre în camerele de hotel?

— Chiar aşa? Am stat de mai multe ori în hoteluri de la ţară ţinute de armata cubaneză. Dacă aduceam o fată nu trebuia decât să plătesc dublu. Eşti prima care face caz.

— Aţi părăsit Riviera şi v-aţi dus la Casa de Amor împreună cu Teresa. Conform registrului pentru oaspeţi, aţi semnat acolo drept soţul ei, Senior Guiteras.

— Teresa s-a ocupat de tot. Eu nici n-am intrat la recepţie.

Ofelia se uită la notiţele pe care le luase în urma unei discuţii telefonice.

— După cum spun cei de la Riviera, la începutul vizitei dumneavoastră aici, eraţi împreună cu un prieten, un italian.

— Da, un prieten de-al meu.

— Pe nume Mossa. El a luat camera vecină cu a dumneavoastră?

— Şi ce-i cu asta?

— Nu era el în camera vecină cu a dumneavoastră şi la Casa de Amor?

— Şi?

— Le-aţi cunoscut împreună pe Teresa şi pe cealaltă fată?

— Greşit. Eu am găsit-o pe Teresa şi el şi-a găsit-o singur pe a lui.

— Dumneavoastră aţi găsit-o?

— Sau ea m-a găsit pe mine. Ce importanţă are? Fetele se dezvoltă mai repede aici. Bărbatul îşi netezi părul spre spate. Uite ce e, am fost dintotdeauna un suporter al Revoluţiei Cubaneze. Nu mă puteţi aresta fiindcă îmi plac fetele voastre. Sunt foarte atractive.

— Aţi folosit prezervativ?

— Cred că da.

— Am căutat în coşul de gunoi.

— Bine, recunosc. Nu am folosit.

— Cred că pentru binele dumneavoastră va trebui să fiţi examinat de doctorul nostru şi o să vă trimitem rezultatele la ambasadă.

Neamţului îi îngheţă zâmbetul pe buze. Bărbatul se lipi de marginea mesei şi cămaşa i se desfăcu la piept, lăsând să se vadă un lanţ de aur şi eliberând un val de căldură masculină şi de colonie stătută.

— Să ştii că tu arăţi mult mai bine decât Teresa, şopti bărbatul.

În acel moment, Ofelia îşi imaginã că Renko e acolo cu ea şi că-l apucă şi-l izbeşte pe neamţul acesta cu capul de zid, exact aşa cum îl izbise el pe Lună.

— Medicul o să vă facă un examen complet, spuse ea, şi părăsi încăperea.

Camera detectivilor nu mai era goală când ajunse ea acolo. Posterul cu Sharon Stone apăruse din nou pe perete şi Ofelia aruncă o privire piezişă spre cei doi detectivi îmbrăcaţi în civil care se aflau acolo, Soto şi Tey, care stăteau aplecaţi peste hârtii şi rânjeau unul la altul. Ofelia ar fi plecat imediat de acolo dacă ar fi avut la dispoziţie alt spaţiu în care s-o interogheze pe fată.

— *Singa tu madre*. Nu-ţi spun nimic împotriva prietenilor mei, zise Teresa.

— Bravo, fetiţo, interveni Soto. Dacă ştii să-ţi alegi prietenii cum trebuie nu e nevoie să spui nimic.

— Osorio face confuzie între sex şi crimă, spuse Tey.

E pornită împotriva ambelor.

— A trecut cam mult timp pentru ea, nu? zise Soto.

— O ajut eu bucuros să-şi aducă aminte, se oferi Tey.

— Nu poţi să-mi faci nimic, spuse Teresa. Nu sunt obligată să-ţi spun nimic.

— Nu te lua după ei. Ofelia simţea că o cuprinde furia.

— Să nu mă iau după ei? Dar nu ei mă pisează la cap, ci tu. Tu eşti ticăloasa, nu ei! Pot să câştig de zece ori mai mult decât tine. Ce motiv aş avea să te ascult?

— Felicitări, nu-mi rămâne decât să te trec pe lista curvelor! O să te examineze un medic şi vei fi expediată din Havana.

— Nu poţi să-mi faci aşa ceva!

— Am şi făcut-o!

Atunci când ieşi însă pe hol cu Dora, Ofelia nu se putu stăpâni să nu se gândească la cele două fete ale ei şi renunţă să mai ceară trecerea numelui Teresei în registru.

— Spune-i totuşi că am trecut-o, îi spuse ea Dorei. Şi roagă-l pe doctor să se uite la ea. Roagă-l să-l examineze şi pe turistul nostru şi să-i ia şi nişte sânge. Să-l facă să sufere puţin.

— Până la urmă care este rostul a ceea ce facem noi, dacă tot îi dai drumul? Dora se săturase de măturatul străzilor.

— Nu mă interesează fetele, eu vreau să-i prind pe poliţiştii corupţi.

— Deci vrei să prinzi nişte bărbaţi şi în PNR sunt numai câteva ca noi şi mii ca ei. Începând de sus, de la conducere, până jos, toţi îşi fac semne. Sunt convinşi că eşti o fanatică periculoasă şi ştii care este adevărata problemă? Tu nu eşti aşa.

Ofelia se întoarse la Casa de Amor fiindcă, deşi nu reuşise nimic cu Teresa, era posibil ca prietenul italian al lui Lohmann şi iubita lui să nu fi părăsit încă motelul. De data aceasta, se hotărî ea, avea să-i interogheze direct în camera de motel. Era contrar procedurilor, într-adevăr, dar era vorba despre proceduri care nu garantau decât

umilinţă şi nereuşită. Nu avea nevoie nici de Dora, nu avea nevoie de nimeni. De data aceasta era pe cont propriu.

Atunci când Ofelia era furioasă, obişnuia să urce câte două trepte odată. Între camere ieşeau în afară nişte bucăţi de zid ca să protejeze intimitatea locatarilor şi de clanţa uşii vecine cu cea a lui Lohmann era atârnat un dreptunghi de plastic pe care scria nu deranjaţi! Cei doi băieţi continuau să joace interminabila lor partidă de tenis de masă, dar în afară de ei nu se mai vedea nimeni prin jur. Poate că de data aceasta avea să aibă mai mult noroc. Sau poate făcea o prostie. Oricum, nu avea să fie apreciată pentru ceea ce se pregătea să facă, în orice caz, nu dacă fata din cameră era la fel ca Teresa. Ce fată cubaneză necăjită nu s-ar fi simţit că în rai într-un motel ca acela? Şi apoi să meargă într-un butic unde să-şi cumpere un costum de baie care să-i scoată în evidenţă funduleţul? Ori să-şi pună la gâtă o eşarfă Gucci?

Ofelia bătu la uşă.

— Femeia de serviciu.

Înăuntru se auzea radioul cântând. Piscina era ca un ochi albastru. Băieţii continuau să joace, mingea sărind cu zgomot din paletele lor. Briza făcea să se mişte frunzele leneşe ale palmierilor. Ofelia trase adânc aer în piept şi simţi în depărtare miros de fermă şi de abator. Niciun răspuns la bătaia ei.

— Poliţia, spuse ea.

Uşa nu era încuiată, dar era blocată cu ceva, astfel încât fu nevoită să împingă cu toată puterea pentru a reuşi să intre. Cineva oprise aerul condiţionat, aşa că atunci când băgă capul înăuntru era ca şi cum ar fi intrat într-o cuvă fierbinte mirosind îngrozitor a sânge şi excremente. Ca să deschidă uşa fusese nevoită să întoarcă pe o parte un trup ce fusese întins pe duşumea şi după aceea reuşi cu greu să-şi croiască drum până la fereastră, printre scaunul răsturnat şi sertarele golite şi aruncate pe jos printre haine şi cearşafuri. Trase draperiile şi toată lumina din lume invadă încăperea.

Trupul peste care păşise era al unui bărbat gol, un

european cu părul negru plin de răni pe braţe, pe spate, pe coaste şi pe cap. Ofelia văzuse odată trupul unui om care căzuse între lamele unei combine. La fel arăta şi bărbatul din cameră, cu singura diferenţă că lungimea şi curbura rănilor indicau foarte clar faptul că fusese folosită o macetă. Întinsă pe pat se afla o femeie goală, cu braţele şi picioarele depărtate, cu capul răsucit ca al unei păpuşi de cârpă şi pe jumătate retezat. Patul şi covorul erau de un roşu întunecat, de parcă cineva ar fi turnat sânge pe ele cu găleata. Pe perete, chiar deasupra tăbliei patului, exista o zonă în care ajunseseră stropii de sânge. Mobila din încăpere nu purta însă urmele vreunei lupte şi nici pe pereţi nu se vedeau dâre de sânge.

A ajunge primul la locul unei crime, obişnuia să spună doctorul Blas, era o adevărată binecuvântare. Dacă nu erai un investigator pasionat, dacă nu erai în stare să profiţi de acea şansă unică de a fi primul la locul crimei, dacă nu erai în stare să te integrezi atât senzorial, cât şi intelectual, dacă ochii sau mintea ţi se opreau chiar şi pentru o clipă, în loc să absoarbă umbra criminalului care încă mai stăruia acolo, în cazul acesta mai bine nu deschizi uşa. Mai bine te apuci de crescut copii, mai bine te faci şofer de autobuz sau te duci într-o fabrică de ţigări de foi, orice este mai bine decât să-i lipseşti de un asemenea cadou pe bărbaţii sau pe femeile care au cu adevărat chemare.

Ambele trupuri erau ţepene, intrate în rigor morţiş, moartea survenise cu cel puţin patru ore în urmă, având în vedere zăpuşeala de afară. Rănile de pe corpul bărbatului păreau să fi fost făcute în timp ce acesta se târâse pe podea. Dacă fusese conştient în tot acest timp, cum de nu ţipase? Cine murise primul? Picioarele fetei erau pline de sânge. Părul pubian avea aceeaşi culoare aurie ca cel de pe cap şi, deşi faţa era pe jumătate băgată într-o pernă, Ofelia reuşi s-o recunoască pe Hedy, frumoasa fată care fusese posedată şi dansase printre cărbuni.

Făcu tot ce se putea face cu mănuşi de cauciuc. Se duse la baie, încercând să ocolească urmele lăsate în

stratul de sânge de pe podea şi, odată ajunsă acolo, nu se putu abţine să nu vomite în toaletă. Când trase apa, ceea ce se afla în closet începu brusc să se ridice într-un amestec de vomă şi sânge. Înainte ca apa să depăşească marginea vasului de toaletă, băgă mâna repede înăuntru şi eliberă conducta de un ghemotoc învelit în hârtie igienică. Deşi îi venea din nou să vomite, reuşi să pună pe un prosop ceea ce se afla în ghemotocul acela: un paşaport îndoit aparţinând lui Franco Leo Mossa, 43 de ani, din Milano, şi actele lui Hedy Dolores Infante, 25 de ani, din Havana. De asemenea, şi o jumătate de fotografie mototolită. Imaginea fusese surprinsă fără îndoială în faţa unui aeroport, printre taxiuri în mişcare, printre valize şi trecători grăbiţi. Subiectul era Renko, cu un zâmbet trist pe buze şi cu haina lui cea neagră. Fără să fie conştientă de ce face, Ofelia băgă instinctiv fotografia în buzunar, înainte să iasă clătinându-se din încăpere, în aerul curat al oceanului pe care se vedeau plutind *neumăticos*.

Arkadi fu întâmpinat pe cărare de o pereche de căţeluşi Chihuahua care îşi înălţau spre el ochii emoţionaţi şi care, oprindu-se din când în când să mai miroasă o piatră sau să caute printr-o tufă, îl conduseră ca nişte proprietari minusculi până sub ramurile unui tamarind unde trei chinezi dezbrăcaţi până la brâu curăţau o placă de marmură pe care o ridicaseră de pe un mormânt. În groapă, aplecat lângă un sac cu scule, se afla Erasmo.

— Nu există prea multe slujbe în care faptul că nu ai picioare să constituie un avantaj, spuse acesta. Una dintre ele este pregătirea sarcofagelor. Nu ai o figură prea veselă.

— Tocmai am fost la Havana Yacht Club. Mi-ai spus că Havana Yacht Club e aşa, doar o glumă, câţiva pescari, tu, Mongo şi Pribluda. Însă poza a fost făcută chiar la clubul de iahting, deşi tu nu mi-ai spus că acest club ar exista cu adevărat.

Erasmo se încruntă, îşi duse mâna la barbă şi începu să se scarpine.

— Există, şi în acelaşi timp nu există. Clădirea e acolo, plaja e acolo, dar cu greu se mai poate spune că

acolo există un astfel de club. E complicat.

— La fel de complicat ca şi Cuba?

— La fel de complicat ca şi tine. De ce nu mi-ai spus că tu l-ai ucis pe Rufo Pinero? A trebuit să aflu asta de pe stradă.

— A fost un accident.

— Un accident?

— Un fel de…

— Da, asta e ca şi cum ai spune că ruleta rusească e un fel de joc. E clar că noi doi facem acelaşi lucru în feluri diferite. Oricum, să ştii că nu te-am minţit. Chiar obişnuiam să numim în glumă grupul nostru Havana Yacht Club. Ni se părea amuzant pe vremea aia.

— Halal club! Pribluda e foarte posibil să fie mort, Mongo a dispărut şi există şanse mari ca tu să fii ultimul membru în viaţă.

— Trebuie să recunosc că nu e amuzant deloc aşa cum pui tu problema.

— Asta dacă nu cumva mai sunt şi alţii. Mai sunt şi alţi membri despre care nu mi-ai spus?

— Nu.

— Rufo?

— Nu.

— Luna?

— Nu. Noi trei, atâta tot. Şi să ştii că ai început să mă calci pe nervi şi-i deranjezi şi pe prietenii mei.

Chinezii urmăriseră neliniştiţi conversaţia celor doi, ’nelinişte dublată de faptul că nu înţelegeau limba în care aceştia vorbeau. Erasmo le făcu cunoştinţă celor trei fraţi Liu cu Arkadi. Cei trei chinezi aveau părul negru şi câte o ţigară între buze. Arkadi remarcă anarhia tăcută a cimitirului, crucea de marmură aplecată spre un altar budist, tăbliţe inscripţionate cu caractere chinezeşti şi învăluite în lumina dimineţii, fotografii ale celor dispăruţi care priveau printre micile ferestre ovale de sticlă. Un loc foarte plăcut în care să mori, se gândi Arkadi, liniştit, pitoresc, lipsit de orice emoţie.

— Deci ăsta e Cimitirul Chinezesc?

— Da, aici e, răspunse Erasmo. Le-am spus fraţilor Liu că eşti un expert în combaterea criminalităţii. Că din cauza asta erai atât de nervos. Asta i-a liniştit.

— Sunt multe crime în cimitire?

— În ăsta, da.

Arkadi observă că multe dintre monumentele de pe morminte erau sparte şi reparate ulterior cu petice de ciment şi benzi de oţel. Unele dintre aceste distrugeri se produseseră fără îndoială din cauza acţiunii timpului şi presiunii exercitate de rădăcinile arborilor, dar se vedeau, de asemenea, şi multe semne de vandalism, bucăţi de marmură înlocuite cu blocuri de zgură, un zăvor pus la uşa din alamă a unui cavou, probabil pentru a păstra morţii înăuntru, se gândi el.

— Cubanezilor nu le plac chinezii?

— Cubanezii îi adoră pe chinezi, asta e problema. Şi unii cubanezi au nevoie de oase care să le poarte noroc. Pentru anumite ceremonii. Dacă vor bani, atunci sapă după oasele unui bancher, dacă vor să fie sănătoşi, atunci sapă după oasele unui medic.

— Mi se pare logic!

— Din păcate pentru chinezi, lumea crede că oasele lor sunt cele mai norocoase. Din cauza asta, unii indivizi vin aici cu răngi şi cu lopeţi, lucru foarte deranjant pentru familiile chineze care îşi venerează morţii, care ţin morţiş ca bunicul, viu sau mort, să fie într-o singură bucată. Habar n-aveam că experienţa mea ca genist avea să se dovedească atât de utilă în viaţa civilă. Cum de ai ştiut unde să mă găseşti?

— Să ştii că Tico a păstrat „tăcere radio”, dar am reuşit să-l fac să scrie pe o bucată de hârtie. Arkadi aruncă o privire în interiorul mormântului, unde Erasmo aşezase pe un prosop o maşină de găurit, o pâlnie, o pereche de mănuşi de sudură şi o mască chirurgicală. Dintr-un săculeţ, Erasmo scoase un tub cu o substanţă neagră şi fină.

— Praf de puşcă.

— Viaţa ar fi foarte plicticoasă fără aşa o idee!

Fraţii Liu se opriseră din lucru, tăiară un fruct de papaya şi se aşezară pe pietrele de mormânt ca să mănânce. Căţeluşii îşi strânseră picioarele sub ei la fel ca şi leii din piatră. Să fie aceasta „legătura chineză” despre care vorbea Pribluda, un loc în care să vii în căutare de oase care poartă noroc?

Problema era că avea senzaţia că merge de-a îndărătelea, că în loc să afle mai multe, înţelegea din ce în ce mai puţin. Nu reuşise nici măcar să afle unde murise Pribluda şi cu atât mai puţin motivul pentru care murise. Cercul de cunoştinţe ale acestuia se mărea continuu, numai că niciunul dintre aceştia nu avea nimic de-a face cu preţul zahărului, care constituia, după cât se pare, obiectul investigaţiilor colonelului. Arkadi nu mai întâlnise niciodată până atunci o asemenea varietate de persoane şi de evenimente, aparent fără nicio legătură între ele: oameni cu camere de cauciuc, americani care fugeau de autorităţile din ţara lor, un nebun de la Oriente, o balerină şi acum oase de chinezi şi căţei Chihuahua. Adevărul era, se gândi Arkadi, că în afară de jefuitul mormintelor, nu exista nimic care să sugereze alte crime, cu excepţia atacurilor la care fusese supus el însuşi. Atacuri care, la rândul lor, nu fuseseră decât o eroare de sincronizare. Indivizii n-ar fi avut nimic altceva de făcut decât să aştepte. Şi acum? Capul nu-l mai durea aproape deloc, vânătăile de pe picior îşi schimbaseră culoarea din mov într-un verde dătător de speranţă. Chiar şi această imaterilizare a dovezilor era interesantă. Trebuia să fie interesantă pentru că de fiecare dată când era implicat într-o investigaţie, Arkadi era ca un om care merge pe o apă foarte adâncă. Avea nevoie de ceva care să-l facă să meargă mai departe.

Erasmo îşi trase masca peste nas şi ochelarii de protecţie pe ochi înainte de a lua în mână un recipient cu un capac de plastic.

— Din nou praf de puşcă? întrebă Arkadi.

— Nu, e un alt tip de exploziv. Erasmo desfăcu capacul şi răsturnă recipientul dintr-o singură mişcare, ca

şi cum ar fi manevrat o încărcătură de plutoniu. Habaneros, cei mai iuţi ardei din lume. În Africa, am demontat tot felul de bombe. Bombe care arătau ca o clanţă de uşă, bombe care arătau ca un ceas deşteptător, ca nişte scaune de toaletă, ca nişte avioane de jucărie sau ca nişte păpuşi. Trebuie să ai multă imaginaţie. Mecanicul prinse cutia cu fundul în sus între glezne şi îi făcu o gaură în capac. Apoi turnă praf de puşcă şi-l îndesă bine înăuntru.

— În camera ta am văzut câteva fotografii în care apari tu şi… Arkadi încercă şi el gestul acela cu barba care înlocuia Numele Ce nu Putea fi Rostit, doar aşa, ca să se simtă şi el puţin cubanez.

— Fidel, spuse Erasmo precaut.

— Şi un alt ofiţer cu ochelari.

— Comandantul nostru din Angola.

— Ai primit o mulţime de decoraţii militare.

— Eşarfele alea? O, da! Ce-ar fi fost mai bine să am acum, eşarfele alea sau picioarele? Te las pe tine să ghiceşti. Eram atât de mândru. Fidel ne-a spus că plecăm în Africa şi eu am salutat şi am spus „La ordinul dumneavoastră, Comandante!” Habar n-aveam că ordinele vor fi date de el şi după ce vom ajunge acolo. Fidel era în Havana şi avea în faţă o hartă a Angolei. Noi urcam dealuri şi traversam râuri care nu existau pe harta lui Fidel, dar acest lucru nu avea nicio importanţă şi el dădea ordine de adunare a forţelor noastre în locul în care punea degetul pe hartă. Uneori eram nevoiţi să-i ignorăm pur şi simplu ordinele. Când afla acest lucru se înfuria. Cum a fost atunci cu satul acela, un punct care apărea probabil pe harta lui. Ne-a spus că trebuie să-l cucerim şi să-l folosim apoi pe post de punct de comandă de batalion. I-am răspuns că nu e vorba decât de câteva colibe, un garaj şi o fântână. Că putem foarte bine să ocolim locul şi că putem apoi să ne întoarcem oricând dorim. Fidel ne-a transmis însă că, dacă nu cucerim satul în douăzeci şi patru de ore, toţi ofiţerii din batalion vor fi acuzaţi de trădare. Aşa că eu, Tico, Luna şi un băiat pe nume Richard am plecat să

curăţăm drumul. Dar poate că te plictisesc cu povestea asta?

— Nu.

— Bine. Satul era împodobit ca un pom de Crăciun. O mulţime de mine micuţe de plastic care să sară în aer sub tălpi. Grenade Betties care să-ţi reteze mijlocul. Mine Claymore legate cu fire de obiecte lipsite de importanţă, cum ar fi o cutie de conserve goală pe care o dai la o parte cu un şut. În garaj se afla o maşină, bineînţeles, fără cheie de contact, căci asta ar fi fost mult prea evident. Un Ford, model 54, cu bordul din lemn adevărat. Nici nu bănuieşti cât de valoroasă putea fi o maşină într-un astfel de loc. Ca să intri însă în garaj trebuia să dezgropi o întreagă reţea de mine. Apoi, să te uiţi sub maşină, mai întâi cu o oglindă, apoi să te bagi tu personal sub ea. Să deschizi capota de la distanţă cu un foc de armă, să verifici motorul şi să te asiguri că fiecare cablu face parte din motor, să deschizi torpedoul, portbagajul, să verifici geamurile, scaunele. Totul părea într-o stare perfectă. I-am îndepărtat pe toţi ca să pot lega firele între ele şi să pornesc motorul. A luat-o din prima. Benzina s-a terminat imediat, dar bateria era bună şi totul părea perfect până în clipa în care Richard a dat cu piciorul într-un cauciuc. Erau singurele chestii pe care nu le verificasem, cauciucurile. Erasmo presă un disc de carton peste praful de puşcă. Acela a fost sfârşitul lui Richard. În plus, bara de protecţie a sărit în aer, rotindu-se ca o elice de elicopter şi l-a atins pe Tico. Am chemat ambulanţa prin radio. În drum spre noi, maşina a intrat într-o groapă pe care o săpasem noi ca să scoatem o mină, s-a dezechilibrat şi a nimerit drept în mijlocul câmpului de mine. Nu ştiu prin ce minune nu a lovit nicio mină, dar a rămas blocată acolo în timp ce Tico sângera abundent. Ar fi murit fără îndoială dacă nu l-ar fi luat Luna în braţe şi n-ar fi alergat cu el prin mijlocul minelor până la ambulanţă. Şi uite aşa am eliberat noi o gaură nenorocită din Angola, la ordinul special venit de la Comandante.

— Şi aşa a devenit Tico atent cu cauciucurile.

— Tico e foarte atent în ceea ce priveşte cauciucurile.

Erasmo scăpă recipientul şi Arkadi se aplecă să-l ia de jos.

— Să te ajut?

— Nu, mulţumesc, spuse Erasmo. Ştii unde se află cele mai mari câmpuri de mine din lume? Lângă baza americană de aici, de la Guantânamo, din cauza infanteriştilor marini şi, mai ales, a prietenilor noştri ruşi, care au proiectat partea noastră a câmpului şi apoi au plecat acasă cu planuri cu tot. Nu, mulţumesc, nu mai vreau ajutor! Erasmo deschise cutia cu boia de ardei şi turnă conţinutul în cutia mai mare.

— Aşa! Când vreun jefuitor de morminte o să vrea să-l deschidă pe ăsta, va fi întâmpinat de un nor ucigător. Iată, după părerea mea, un mod foarte uman de a te purta cu jefuitorii de morminte. Tuse, iritare a ochilor, strănut, orbire temporară. *Asi*, o soluţie cubaneză la o problemă cubaneză!

— Salvarea lui Tico de către Luna creează o imagine total diferită a sergentului.

— Nu, nu e aşa. E pur şi simplu vorba despre cealaltă faţetă. Oamenii de aici au două feţe, cea pe care o vezi şi opusul ei.

— E complicat?

— Aceasta-i realitatea! Tu nu poţi să înţelegi. Cuba a fost ceva. Eram plini de idealism şi înfruntam ţara cea mai puternică şi mai răzbunătoare din lume. Fidel era grozav, însă Cuba nu e o ţară suficient de mare pentru măreţia lui şi noi ceilalţi nu putem fi eroi la nesfârşit. Te rog, nu mai pune întrebări, Arkadi! Pentru siguranţa ta, mai bine du-te acasă!

Fraţii Liu îl priveau pe Arkadi cu atenţie; or fi fost cuvintele fără înţeles pentru ei, dar tot puteau să-şi dea seama că discuţia ajunsese la sfârşit. Căţeii Chihuahua clipiră din ochii lor negri şi apoi ţâşniră în urmărirea unei şopârle. Se ţinură după ea până la o tufă de bougainvillea care se căţăra pe acoperişul unui cavou în formă de pagodă. În clipa în care cel mai tânăr dintre fraţii Liu începu să râdă şi mimă o lovitură de karate, Arkadi îşi

aduse aminte de ceva.

— Există vreun club de arte marţiale în Havana?

— În oraşul chinezesc, răspunse Erasmo.

Nu trebuie să mă gândesc la altceva, îşi zise Ofelia. Încerca să nu-i bage în seamă pe specialiştii care culegeau elementele ce puteau constitui dovezi – bucăţi de noroi, fire de păr, o pereche de ochelari, sticle cu Havana Club – şi pe cei care veniseră cu saci de plastic pentru aşternuturi şi haine. Nu dădu nicio atenţie fotografilor care se învârteau în jurul femeii întinsă pe pat ca o *Maya desnuda*. Toată atenţia ei era îndreptată spre doctorul Blas. Cu mănuşi de cauciuc pe mâini, acesta se aplecă asupra trupului aflat lângă uşă pentru a-i arăta de ce, deşi bărbatul era uns cu propriul său sânge şi urma de pe covor indica drumul inutil pe care îl făcuse în agonie, omul nu strigase după ajutor.

— Radioul era deschis. Cei care închiriază astfel de camere, aşa cum mi-ai spus chiar tu, au tendinţa de a face zgomot şi apoi, cine ştie cât alcool au consumat? Deşi atât artera carotidă, cât şi cea peroneală au fost retezate, bărbatul a fost suficient de viu ca să încerce să se acopere în timp ce era hăcuit cu maceta. Suficient de viu ca să încerce să ajungă până la uşă, probabil după plecarea atacatorului. Şi, cu toate astea, n-a strigat deloc. De ce? în orice caz, nu din cauza radioului. Cu ajutorul unui creion, doctorul cercetă un punct închis la culoare de sub mărul lui Adam al bărbatului şi apoi băgă creionul pe jumătate în orificiul respectiv.

— O gaură în trahee. Cu o gaură în trahee nu poţi să scoţi niciun sunet. Nu există o asemenea rană la femeie, gâtul ei a fost retezat pur şi simplu. Prima rană produsă însă bărbatului a fost, sunt sigur, aceasta.

— Făcută nu cu o macetă.

— Nu, rana e perfect rotundă. Mizeria asta e tipică pentru o „crimă pasională11. Ai procedat foarte bine că ai păstrat calmul în hotel şi ai avut mare noroc să găseşti documentele alea.

Ceea ce era un mod destul de puţin elegant în care

medicul îi spunea că ştie că ei i se făcuse rău şi se ascunsese în toaletă. Doctorul se simţea în largul lui în preajma morţii într-un fel în care ea, acest lucru devenea din ce în ce mai evident, nu putea fi niciodată. Un trup hăcuit era ca o floare care elibera un miros ce umplea sinusurile şi un gust ce acoperea limba. Reuşise totuşi să facă o schiţă şi scrisese câteva note pentru persoana care urma să fie trimisă acolo de Ministerul de Interne; acesta încetase să mai fie un simplu caz de prostituţie şi Ministerul nu obişnuia să lase astfel de crime violente, în care erau implicaţi vizitatori străini, pe mâna unui simplu detectiv din – PNR.

— O să examinez şi aspectul sexual. Femeia era o prostituată, spuse Blas.

Ofelia aruncă o privire spre pat. Hedy era deosebit de senină pentru o fată cu gâtul tăiat pe jumătate, iar cearşafurile nici măcar nu fuseseră prea mult şifonate.

— Ucigaşul nu a întreţinut relaţii sexuale cu ea.

— Să ucizi o fată în pat, mi se pare un act foarte sexual.

Blas îşi dezvăluia o parte din convingerile intime, gândi

Ofelia.

— Am văzut-o pe femeia asta noaptea trecută la o ceremonie Santeria.

— Ce se întâmplă cu tine? Ai atât de mult potenţial, de ce îşi pierzi timpul cu astfel de prostii?

— Fata era posedată.

— Ridicol!

— Dumneavoastră n-aţi fost niciodată posedat?

Blas îşi ştergea vârful creionului.

— Bineînţeles că nu.

— Mie mi s-a întâmplat odată. Mi-au spus după aceea. Noaptea respectivă rămăsese ca o foaie albă pentru ea.

— A participat şi acest italian la ceremonia respectivă?

— Nu.

— Bine. Deci ea s-a dus undeva în altă parte după ceremonie şi l-a adus pe individ aici. Dacă aş fi în locul tău nu m-aş amesteca cu Santeria, decât dacă aş avea un motiv bine întemeiat. Ne aflăm într-un hotel care, nu ştiu dacă acest lucru e bun sau rău, e specializat în turişti. Chiar trebuie să spunem la toată lumea că există fanatici religioşi care trec din cameră în cameră şi ucid clienţii?

— Ce credeţi că va spune rusul?

— Renko? De ce ar trebui să spună ceva?

— A fost şi el la ceremonie noaptea trecută. A văzut-o pe fată!

— Nu va spune nimic, pentru că noi n-o să-i spunem ce s-a întâmplat. Ce, ruşii ne informează pe noi despre fiecare crimă? Blas îşi trecu degetele învelite în mănuşa de cauciuc de-a lungul picioarelor italianului. Tendoanele fuseseră retezate, aşa că bărbatul fusese nevoit să şi le tragă după el atunci când se târâse până la uşă.

— Renko nu e colegul nostru. Nu ştim ce este el cu adevărat. Faptul că un anchetator vine până aici, la Havana, arată că e vorba despre altceva. Tot ce vreau de la el este o fotografie mai bună a lui Pribluda.

Fotografia făcută lui Renko la aeroport se afla în buzunarul ei. Cu toată confuzia din încăpere nu se putu stăpâni să nu aducă discuţia despre ea.

— V-a arătat sergentul Luna vreo poză făcută lui Renko?

— Nu. Blas pipăia braţele mortului. Dreptaci, având în vedere musculatura. Ce unghii îngrijite!

Mai multe tăieturi paralele adânci pe spatele bărbatului indicau faptul că atacatorul se aflase deasupra lui şi îi aplicase lovituri atât din stânga, cât şi din dreapta. Ofelia se gândi pentru o clipă să-i pomenească doctorului despre cele două vânătăi rotunde pe care le descoperise pe braţul lui Renko, dar renunţă, considerând că ar fi un fel de abuz de încredere.

— Poate că ar trebui să reexaminăm cadavrul rusului. E posibil să fi fost lovit de trăsnet? A plouat în săptămâna aia.

— Numai că n-au fost deloc fulgere în golf. Ţi-am luat-o înainte. Am verificat deja situaţia meteo din perioada aia şi am cercetat şi cadavrul să văd dacă nu cumva are urme de arsuri. Nu-ţi mai face atâtea griji din cauza lui Renko. Blas strânse braţul mortului între degete ca să vadă cât este de rigid.

— Am avut de-a face cu o mulţime de ruşi. Toţi, inclusiv femeile cu care am avut relaţii intime, erau spioni. Fiecare dintre ei era exact opusul a ceea ce declara că este. Doctorul îşi înăbuşi un zâmbet în barbă şi, în acel moment, Ofelia gândi despre el că e un bărbat prea îndrăgostit de propriile amintiri.

— Renko ce pretinde că e?

— Un prost.

— Poate că individul ăsta e o excepţie.

Blas întoarse cadavrul pe spate. Pierderea sângelui îl epuizase şi, deşi părul italianului era răvăşit şi plin de sânge, expresia de pe faţa lui era a cuiva care dormea profund în momentul în care avusese loc atacul. Ofelia dădu la o parte câteva şuviţe de păr care acopereau o rană rotundă, care prinsese coajă, în partea de sus a frunţii.

— Se pare că individul s-a lovit la cap cu câteva zile în urmă, zise Blas. Este ultima problemă care ne interesează acum.

— Nu vă aminteşte de cineva?

— Nu.

— Cum l-aţi descrie?

Blas îşi ridică fruntea ca un tâmplar care face o estimare grosieră a lucrării.

— European, între patruzeci şi cincizeci de ani, înălţime medie, păr negru, ochi căprui, frunte înaltă, cu început de chelie.

— Nu seamănă cu Renko?

— Dacă spui tu!

Fură nevoiţi să mute cadavrul din dreptul uşii, fiindcă sosise o echipă de investigatori de la Minister, condusă de căpitanul Arcos şi sergentul Luna. Arcos rămase cu ochii holbaţi la cadavrul de pe podea. Luna se duse lângă pat şi

rămase cu ochii pironiţi în jos, spre Hedy. Pielea i se făcu cenuşie şi începu să respire furios printre dinţi, în timp ce Ofelia relata ce se întâmplase. Femeii îi stătea pe limbă să-l întrebe unde îşi lăsase cuţitul de spart gheaţa. Nu făcu însă aşa ceva, ci se strecură pe uşă afară, lăsându-l pe Blas să continue.

Casa de Amor se golise. La vederea maşinilor Lada de la PNR şi a unei dubiţe de medicină legală de la IML, cu balanţa justiţiei pictată pe portiere, clienţii „stabilimentului44 reveniseră doar cât să-şi recupereze bagajele şi apoi dispăruseră. La capătul de jos al scării, Ofelia găsi un furtun cu care îşi spălă mai întâi tălpile pantofilor, apoi faţa şi mâinile.

*

Laboratorul de criminalistică al Ministerului de Interne se afla în hotelul Via Blanca, un palat din piatră cafenie, clădit în secolul al XIX-lea, într-o izbucnire tardivă a suficienţei imperiale spaniole, cu puţin timp înainte de prima Revoluţie Cubaneză. Pereţii întunecaţi ai clădirii şi ferestrele înguste păstrau în cea mai mare parte aerul sumbru iberic.

În timp ce Institutul de Medicină Legală al lui Blas era specializat în autopsii, în preocupările laboratoarelor Minint intrau drogurile şi produsele incendiare, armele şi explozivii, amprentele, documentele şi banii falşi. Activitatea de aici se făcea tot în beneficiul PNR, numai că personalul purta uniforme militare.

„Fidel e mort după uniforme14, afirma mereu mama ei. „Îmbracă pe cineva în uniformă şi ai creat un tâmpit care începe imediat să-şi iscodească vecinii şi să întrebe «De unde are el dolarul ăla? De unde a făcut rost ea de puii ăia?» 44 Mama ei obişnuia să râdă atât de tare după aceea, încât ea era nevoită să se ascundă la toaletă.”« *Socialismo o Muerte*?» Te rog să-i spui lui Fidel că viaţa nu este deloc aşa.44

În magazia cu probe, armele erau etichetate şi păstrate pe rafturi care purtau încă, pe interior, ştampila FBI-ului. Singurele arme de foc existente erau nişte

pistoale vechi de fermier; toate celelalte revolvere sau puşti ce puteau fi folosite fuseseră trimise de mult timp armatei sau forţelor de miliţie. Erau acolo destule macete cât să cureţi un ogor întreg de trestie de zahăr, topoare, cuţite şi alte curiozităţi făcute în casă: o ţeavă de mortieră făcută din bambus, săgeţi tăiate din trestie de zahăr. Pe rafturile din partea cealaltă a încăperii se aflau probe incidentale: pungi cu haine, plicuri cu inele şi cercei, borcane cu bancnote, pantofi, sandale, o labă neagră de scafandru, proaspăt etichetată, şi o cameră de cauciuc.

Laba de scafandru fusese proaspăt spălată şi, ridicând-o în lumină, Ofelia văzu pe interiorul curelei o urmă vagă de arsură, care ar fi putut fi foarte bine un rezultat al imaginaţiei sale, datorat influenţei lui Renko. Puse laba la loc pe raft cu atenţie, ca şi cum ar fi vrut să scape de o întrebare neplăcută.

Se duse apoi la arhivă, o încăpere în care praful din dosare plutea ca o ceaţă în lumina fluorescentă. Cele două calculatoare în funcţiune erau ocupate, dar, într-un separeu ascuns în spatele unor stive de dosare, Ofelia reuşi să găsească un al treilea calculator, în care începu să caute fişierul prietenei sale Maria.

Maria Luz Romero Holmes, vârsta: 22 de ani, adresa: Vapor 224, Vedado, La Habana, acuzată pentru acostarea de persoane în apropiere de adresa menţionată mai sus. José Romero Gomez, 22 de ani, aceeaşi adresă, acuzat de atac. În acel fişier se mai aflau şi alte date: starea civilă, locurile de muncă şi declaraţii ale martorilor.

Mergeam pe strada Vapor spre Universitate când această femeie (aici martorul a arătat spre Maria Romero) a ieşit din casă şi m-a întrebat cât e ceasul. Apoi m-a întrebat unde mă duc şi şi-a pus mâna pe partea din faţă a pantalonilor mei. I-am răspuns că merg la universitate. Ea a încercat să mă excite şi eu am spus nu, că nu sunt interesat şi că nu am timp. Atunci ea a început să ţipe şi acest bărbat (aici martorul l-a indicat pe José Romero) s-a năpustit afară din casă, înjurând şi rotind ameninţător o ţeavă de plumb spre mine. M-am apărat cum am putut

până a venit poliţia.

Semnat.

Rufo Pinero Pérez

Numele lui Rufo Pinero îi sări imediat în ochi. Un fost boxer care mergea nevinovat spre universitate. Ce să facă acolo? Să participe la un curs de poezie? Sau poate de fizică nucleară?

Fotografia făcută Mariei de către poliţişti o arăta pe aceasta cu obrajii uzi de lacrimi, dar cu o privire sfidătoare. Din fotografia lui, bărbatul privea cu ochi negri strălucitori, avea nasul spart şi falca umflată ca un dovleac.

Declaraţia martorului este confirmată de cea a ofiţerului care a executat arestarea şi care a fost, la rândul lui, ameninţat şi atacat de cuplul Romero în timpul exercitării funcţiunii.

Semnat.

Sergent Facundo Luna, PNR

Ofelia îşi aduse aminte că Maria îi spusese că pe bancheta din spate fusese aşezată o folie de plastic, semn că Luna ştia că urmau să transporte oameni plini de sânge şi că Rufo scosese din torpedoul maşinii poliţiei nişte trabucuri pe care le avea acolo, probabil ca să le ferească în timpul luptei cu cei doi. Luna şi Rufo plănuiseră totul dinainte.

Avea senzaţia că ştie ce se întâmplase la Casa de Amor. Blas sugerase că fusese o crimă pasională, un cubanez înşelat care îl ucisese pe itaiian şi pe fată într-o izbucnire de furie necontrolată. Ofelia însă îi vedea în imaginaţia ei pe Franco Mossa şi pe Hedy stând la o masă pe întuneric cu două pahare în faţă, dansând în ritmul muzicii de la radio, râzând. Era foarte puţin probabil ca Hedy să ştie italiana, însă la ce i-ar fi folosit? Fata se dusese apoi la baie şi se întorsese de acolo dezbrăcată, o fată cu sânii mari şi pielea ca mierea. Se băgase în pat şi apoi, când bărbatul se dusese şi el la baie, fata se ridicase şi deschisese uşa de la balcon ca să-i permită unui prieten să intre pe acolo. Italianul stinsese lumina de la baie şi, pe

jumătate orbit, se întorsese în camera cufundată în întuneric. Hedy nu reuşise, fără îndoială, să vadă prea multe. Probabil că auzise totuşi sunetul făcut de cuţitul de spart gheaţa când fusese scos din gâtul italianului. La ce se aşteptase biata fată? Şantajul era un joc obişnuit în relaţiile cu străinii. Probabil că rămăsese mută de uimire când auzise şuierând în întuneric maceta care aproape că-i retezase capul de pe umeri. Probabil că ucigaşul era la fel de plin de sânge ca un perete de abator după ce se terminase totul. Întrebarea era ce căuta acolo fotografia rusului? La cine fusese fotografia, la Hedy sau la prietenul ei? Existase oare un moment de surpriză când bărbatul aprinsese lumina de la baie şi descoperise că măcelărise un italian pe nume Franco şi nu un rus pe nume Renko?

Dacă tot intrase în reţea, începu să caute şi alte legături între Rufo Pinero şi Facundo Luna. În afară de cazul Mariei, mai apărură alte două fişiere. Cu patru ani în urmă, un grup de criminali încercase să distribuie droguri sub pretextul organizării unei opoziţii politice. Membrii comunităţii aflaseră de existenţa planului respectiv şi pătrunseseră în locuinţa şefului bandei, cerându-i să predea drogurile. În timpul încăierării provocate de şeful bandei şi de familia acestuia au ieşit în evidenţă şi doi patrioţi, nevoiţi să lupte pentru a-şi apăra viaţa: Rufo Pinero şi Facundo Luna. Mai recent, o celulă formată din aşa-zişi democraţi care încercaseră să organizeze o adunare politică, cu intenţia secretă de a răspândi o boală infecţioasă în rândurile participanţilor, fuseseră opriţi din acţiunea lor de mai mulţi cetăţeni vigilenţi, printre care se numărau Luna şi Pinero.

Ofelia era convinsă că locuitorii insulei aveau tot dreptul să-şi lovească duşmanii, deoarece gangsterii din Miami nu se dădeau în lături de la nimic: asasinate, bombe, propagandă. Simpla existenţă a Cubei cerea o continuă stare de vigilenţă. Cu toate acestea, rolul pe care Rufo şi Facundo îl jucaseră în cazurile respective îi provocase Ofeliei o stare de nelinişte. Închise calculatorul, dorindu-şi pe jumătate să nu-l fi deschis deloc.

În drum spre ieşire, descoperi că cei doi ofiţeri care lucrau la birou dispăruseră. Acum se afla aşezat acolo numai sergentul Luna. Femeia fu surprinsă că acesta părăsise atât de repede Casa de Amor. Bărbatul ţinea mâinile încrucişate la pieptul peste care cămaşa sta să pocnească. Deşi faţa îi era pe jumătate ascunsă de umbra cozorocului şepcii, se putea vedea cum îşi mişcă nervos falca dintr-o parte în alta. Fotoliul în care stătea era răsucit, blocând pe jumătate drumul spre uşă.

Dintr-odată, Ofelia se văzu din nou la Hershey, în ţarcurile pentru vite unde veneau egretele care-şi aveau cuiburile pe malul râului. Păsările erau albe ca zăpada şi, atunci când le vedea cum traversează fumul negru care ieşea de pe coşurile fabricii de zahăr, era cuprinsă de o teamă teribilă pentru puritatea lor. Păsările însă rămâneau nepăsătoare şi mergeau pe câmpurile unde păşteau vitele, imune la orice murdărie. Era atât de concentrată urmărind păsările, că nici nu observase că în ţarcul în care se afla ea fusese adus taurul şi că persoana care adusese animalul acolo nu o zărise. Animalul însă o văzuse.

Taurul era cel mai mare animal pe care ea îl văzuse vreodată. Alb ca laptele, cu nişte coarne imense care se încovoiau spre interior, cu un smoc de păr creţ între coarne, cu umerii numai muşchi, cu un sac roz care îi atârna până spre genunchi, având nişte ochi roşii plini de nepăsarea unui rege al violenţei. Nepăsător, dar nu lipsit de agerime, în orice caz nu în situaţia aceea. Fiindcă el era stăpân acolo. Şi aştepta ca ea să facă prima mişcare.

Animalul însă fu distras de altceva. Ofelia întoarse uşor capul şi văzu o siluetă îmbrăcată în negru care sărise gardul şi care dădea din mâini şi ţopăia de pe un picior pe celălalt. Era preotul oraşului, un bărbat palid care părea trist în orice ocazie. Sutana îi flutura în jurul corpului în timp ce alerga în cerc în jurul taurului, strigând şi aruncând cu bulgări de pământ în direcţia lui, până când animalul porni spre el. Ridicându-şi sutana, preotul începu să alerge cu cei mai mari paşi pe care Ofelia îi văzuse vreodată. Bărbatul sări peste gard chiar în faţa taurului

care reuşi să scoată pe jumătate din pământ un stâlp şi care continuă să se lupte furios cu gardul, în timp ce Ofelia se repezi şi ea spre gard. Îşi aduse aminte de prima gură de aer pe care o trase după ce fu în siguranţă, de partea cealaltă a ţarcului, şi cum nu se oprise din fugă până acasă.

— Căpitanul Arcos vrea să ştie dacă ne-ai predat toate probele pe care le-ai găsit la motel, i se adresă Luna.

— Da.

Luna îşi schimbă poziţia astfel încât corpul lui mare bloca acum şi mai mult drumul spre uşă şi-şi lăsă braţele groase să-i atârne.

— Chiar toate?

— Da.

— Ne-ai spus tot ce ştii în legătură cu crima?

— Da.

Sergentul aruncă o privire în direcţia separeului de unde apăruse ea.

— Ce căutai acolo?

— Nimic.

— Poate e vorba de ceva cu care să te pot ajuta eu?

— Nu.

Sergentul nu se mişcă din drum. O forţă să se frece de braţul lui, ca şi cum acela ar fi fost o linie de demarcaţie care indica poziţia pe care se afla ea.

Drumul spre Chinatown trecea pe lângă magazine cufundate într-o linişte de acvariu: o *perfumeria* în a cărei vitrină nu se vedea nimic altceva decât un flacon de spray contra ţânţarilor, un magazin de bijuterii al cărui personal stătea cu coatele lipite de vitrinele goale. Imediat însă cum dădu colţul pe Caile Rayo, Arkadi se trezi într-o altă lume, plină de viaţă: lanterne roşii, un porc întreg pus la frigare, banane coapte, grămezi de portocale, lămâi, ardei iute, dovleci negri, avocado şi alte fructe tropicale ale căror nume nu le cunoştea. După semnul dolarului care apărea peste tot era clar că piaţa aceea, aflată chiar în centrul Havanei, era rezervată vânzătorilor privaţi. Muşte ameţite se roteau în mirosurile dulci de ananas şi banane coapte.

Ritmul de salsa, care se revărsa dintr-un aparat de radio agăţat afară, era pe jumătate acoperit de acordurile triste cantoneze, iar cumpărătorii, majoritatea cu trăsături chinezeşti încă vizibile, se tocmeau cu vânzătorii în limba spaniolă. Într-un colţ, un măcelar tăia carcasa unei vaci. O vânzătoare de vată de zahăr, căreia Arkadi îi arătase bucata de hârtie, îi arătă acestuia un indicator pe care scria karate cubano.

Arkadi venise aici într-un suflet. De la Cimitirul Chinezesc se dusese la apartamentul lui Pribluda şi de acolo o pornise spre Chinatown, pentru că, în sfârşit, mintea începuse să-i funcţioneze. Abuelita, ochii CDR, îi spusese că în fiecare joi, după-amiaza, Pribluda pleca de pe Malecon cu servieta lui urâtă din plastic. Fata aceea, Carmen, afirmase că joia era ziua în care unchiul Serghei mergea la karate. Conform jurnalului pe care Pribluda îl ţinea pe calculator, joia era ziua în care se făceau acele cheltuieli inexplicabile de câte o sută de dolari. Nu se potriveau toate astea? Nu era oare posibil ca în fiecare joi, cu o servietă cubaneză ordinară în mână, în care, în locul unei centuri negre, se afla un plic plin cu bani, spionul Serghei Pribluda să se fi întâlnit cu „legătura lui chineză11 la un club de karate din Chinatown? Foarte probabil, colonelul păstra un trening sau un chimono într-unul dintre dulapurile de la club, ceea ce, după cum îşi imagina Arkadi, făcea inutilă orice discuţie cu omul lui de contact, dacă acesta ar fi avut o servietă identică. Cele două serviete puteau fi schimbate într-o clipită şi necunoscutul ar fi putut ajunge înapoi în stradă, chiar înainte ca Pribluda să apuce să-şi desfacă şireturile de la pantofi ca să exerseze acele lovituri pe care i le arătase lui Carmen. Întreaga afacere se putea desfăşura rapid, fără zgomot, foarte profesionist. Servieta se afla acum în mâna lui Arkadi şi era joi.

Singura problemă, care se ivi după ce Arkadi urcă în fugă scara care ducea spre locul unde ar fi trebuit să se afle clubul, fu că pe uşă scria acum evita – el salbn nuevo de belleza. Înăuntru, se aflau două femei cu măşti de

nămol albastru pe faţă, care aşteptau răbdătoare, lăsate pe spate în fotolii de frizerie, netulburate de zgomotul pe care îl făcea un muncitor care fixa în duşumea un al treilea fotoliu. Arkadi se întoarse în piaţă, reluă căutarea cu acelaşi petic de hârtie în mână, dar primi aceeaşi informaţie eronată.

Într-un restaurant chinezesc în care nu se vedea niciun chinez şi unde rulourile cu ouă se serveau acoperite cu ketchup, Arkadi reuşi să descopere un chelner care vorbea suficient de bine englezeşte ca să-i spună că alte cluburi de karate nu mai existau în Chinatown, deşi erau, probabil, vreo douăzeci. Mai avea încă patru zile. Ar fi trebuit să-l sune pe fiul lui Pribluda şi să-i spună când vine avionul. Asta în eventualitatea că acesta ar fi renunţat la făcut pizza pentru câteva ore ca să-şi aştepte tatăl la aeroport. În afară de acest telefon, Arkadi nu mai avea niciun plan. Renunţase. Avea mintea limpede a cuiva care nu are niciun plan.

Ei, mai era poza pe care ar fi trebuit s-o găsească, dar, pentru o clipă, Arkadi avu impresia că vede fantoma lui Pribluda strecurându-se printre grămezile de fructe exotice. Pereţii restaurantului erau vopsiţi în roşu aprins şi pe unul dintre ei se vedea chipul lui Che Guevara, imaginea aceea foarte cunoscută, în care semăna cu un Iisus cu beretă. Arkadi remarcase în trecerea lui pe străzi şi din privirile aruncate prin ferestrele deschise ale apartamentelor că oamenii aveau mai multe portrete de-ale lui Che decât de-ale lui Fidel, deşi martiriul primului se părea că-l legitimează pe cel de-al doilea. Martirii aveau însă avantajul de a rămâne în mod romantic tineri pentru totdeauna, în timp ce Fidel, supravieţuitorul, era imortalizat în două ipostaze: revoluţionarul plin de pasiune care indica cu arătătorul fiecare pasaj al discursului şi bătrânul cu barbă albă pierdut într-o stare de meditaţie.

Arkadi se simţi cuprins de un sentiment de jenă faţă de propria lui prostie. Fusese emoţionant să creadă pentru o clipă în renăscutele lui puteri de deducţie, ca şi cum ar fi găsit un vechi motor cu abur într-o fabrică părăsită şi ar fi

crezut că un chibrit aprins ţinut sub cazan ar fi fost suficient ca să trezească pistoanele la viaţă. Nici vorbă de pistoane care să se pună în mişcare în cazul lui, se gândi el cu tristeţe. Slavă Domnului că detectivul Osorio nu se aflase prin preajmă, ca să fie martoră la un aşa fiasco!

Ieşi din restaurant şi trecu din nou prin piaţă, ocolind un grup de băieţi care se hârjoneau lângă un cinematograf. Era un cinematograf părăginit, de cartier, vopsit în roşu chinezesc, cu frontonul în formă de pagodă, care avea la intrare un poster înfaţiţând un maestru de karate surprins în aer, în mijlocul unei sărituri. Titlul filmului era scris în chineză şi în spaniolă, dar în partea de jos a afişului se putea citi, în engleză, *Pumnii groazei*! Arkadi îşi aduse aminte de biletul pe care-l găsise în pantalonii lui Pribluda. Deci asta încercase Carmen să-l întrebe: „Ai văzut *Pumnii groazei*/? Şi nu „Ai văzut? Pumnii groazei!”, cum crezuse el. Se aşează la coadă, plăti patru peso pentru un bilet şi urcă apoi treptele roşii care duceau în interiorul întunecat al sălii.

Înăuntru mirosea a fum de ţigară, a beţişoare parfumate şi a bere. Fotoliile nu erau tapiţate. Arkadi se aşează pe ultimul rând, locul de unde îi putea urmări cel mai bine pe ceilalţi spectatori, rânduri de capete care se mişcau şi scoteau sunete pline de apreciere pentru acţiunea filmului ce începuse deja, în care apărea un tânăr călugăr studios care-şi apăra sora în faţa gangsterilor din Hong Kong. Dialogurile erau în chineză cu subtitrarea într-o altă chineză, probabil un dialect, nici măcar în spaniolă; hohotele de râs ale actorilor sunau înfricoşător, iar fiecare lovitură cu piciorul răsuna ca un pepene spart. Arkadi de-abia îşi pusese servieta pe genunchi, că se trezi pe scaunul de alături cu un bărbat mic de statură, cu nasul ascuţit, care purta ochelari şi avea în mână o servietă asemănătoare cu a lui.

— Sunteţi din partea lui Serghei? şopti acesta în ruseşte.

— Da.

— Unde aţi fost până acum? Unde e el? Am stat aici

toată ziua săptămâna trecută şi azi am văzut deja filmul o dată.

— De când rulează filmul ăsta aici?

— De o lună.

— Îmi pare rău!

— Normal. Doar eu sunt cel care riscă aici. Şi filmul ăsta e pentru cretini. Nu e suficient că fac asta, trebuie să mă mai şi trataţi aşa!

— Nu avem nicio scuză!

— E umilitor! Puteţi să-i transmiteţi asta lui Serghei.

— A cui a fost ideea?

— Să ne întâlnim aici? A fost ideea mea, dar nu intenţionam să petrec aici zile întregi. Probabil că lumea care mă vede crede că sunt un fel de pervers. Pe ecran, gangsterul şef îşi pusese o mănuşă echipată cu un fel de burghiu şi încerca scula pe pielea unui asistent lipsit de noroc. De fapt, pe vremuri, aici era cel mai bun cinematograf porno din Havana.

— Şi ce s-a întâmplat când s-a reprofilat pe filme cu karate?

— Am început să venim aici cu prietenele şi să facem amor. Chinezii nu erau deloc atenţi la ce făceam noi.

Era întuneric şi Arkadi nu voia să-şi examineze vecinul într-un mod prea evident, dar reuşi să vadă că era vorba despre un birocrat care avea în jur de şaizeci de ani, cu o mustaţă căruntă şi cu nişte ochi ageri ca de pasăre.

— Deci aţi petrecut destul de mult timp în sala asta!

— Am de suferit din cauza unei probleme personale. Aţi fost surprins să vedeţi atâţia chinezi în Cuba?

— Da.

— Au fost aduşi aici atunci când s-a desfiinţat comerţul cu sclavi. Fumatul e interzis aici, îi spuse bărbatul ca să explice de ce îşi făcuse palma căuş atunci când îşi aprinsese ţigara. Individul schimbă servietele şi apoi, folosind ţigara pe post de lampă, îşi băgă capul în cea pe care o luase de la Arkadi ca să numere banii, aceeaşi sută de dolari pe care o primea de la Pribluda în fiecare săptămână.

— Vă rog să mă înţelegeţi, sunt supus unei presiuni extraordinare. Dacă aş fi ştiut ce implică achiziţionarea unei maşini nu aş fi fost niciodată de acord să fac aşa ceva.

— Puteţi să cumpăraţi o maşină?

— Una veche, bineînţeles. Chevrolet, model ’55. Piele originală. Pe ecran, gangsterii năvăliseră într-un atelier unde fata tocmai terminase de sculptat un porumbel de marmură. În timp ce ticăloşii spărgeau aripile statuii, fratele fetei îşi făcu apariţia intrând prin fereastra atelierului călare pe un scuter.

— Unde e Serghei?

— Nu se simte prea bine, răspunse Arkadi. O să-i transmit că-i uraţi însănătoşire grabnică.

Călugărul era ca o zvârlugă şi le servea gangsterilor o ploaie de lovituri cu palmele şi cu picioarele. La fiecare lovitură nimicitoare cu piciorul, Arkadi tresărea, iar atunci când gangsterul şef îşi puse mănuşa, se ridică de pe scaun.

— Nu mai staţi? îl întrebă vecinul lui. Abia acum urmează partea cea mai tare!

*

Ofelia întârziase la întâlnirea cu profesoara lui Muriel.

Era convinsă că italianul şi Hedy fuseseră măcelăriţi pur şi simplu fiindcă bărbatul semăna cu Renko. Se dusese în grabă la clinică şi reuşise să-l mai prindă acolo pe Lohmann, comerciantul din Hamburg, supus unui examen medical. Acesta confirmase nervos că, într-adevăr, prietenul lui Franco se lovise la cap cu câteva zile în urmă într-unul dintre afurisitele alea de tocuri joase de uşă din Havana Vieja. Pe lângă faptul că sărmana Hedy nu era prea isteaţă, totul fusese împotriva ei: locul, numele, înfăţişarea, cicatricea de pe fruntea italianului.

Ofelia îşi dorea cu disperare să facă un duş. Simţea că moartea s-a lipit de pielea ei ca o peliculă de film. Chiar dacă alţii nu-şi dădeau seama, ea îi simţea mirosul.

Drumul de la Quinta de Molina până la şcoală trecea peste un pod pietonal. Clădirea şcolii era modernă şi avea un aer vesel, cu pereţi pastelaţi, acoperiţi cu

autoportretele elevilor în uniformele lor maronii, cu fustă pentru fete şi pantaloni scurţi pentru băieţi şi cu picturi murale care aveau ca temă Rezistenţa şi în care copii înarmaţi cu puşti doborau avioane cu reacţie americane.

Clasa lui Muriel vizitase de curând o plantaţie de bananieri şi pereţii clasei erau decoraţi cu banane de hârtie. Ofelia se întrebă de unde oare făcuseră rost de hârtie. Şcoala avea o carte la trei elevi, în bibliotecă nu mai intrase nimic nou de mai bine de trei ani, nu existau substanţe pentru ora de chimie. „Învaţă numai noţiuni abstracte11, cum obişnuia să spună caustic mama ei. Cu toate acestea, şcoala era curată şi totul păstrat în ordine. Ofelia îi ceru scuze pentru întârziere domnişoarei Garda, profesoara lui Muriel, o femeie în vârstă, cu sprâncenele subţiri, ca nişte picioare de păianjen.

— Tocmai mă pregăteam să plec. Sprâncenele ridicate exprimau exasperare.

— Îmi pare teribil de rău! Există oare ceva mai umilitor decât întâlnirea dintre un părinte şi profesorul copilului lui? se întrebă Ofelia.

— Doriţi să vorbim despre ceva anume?

— Bineînţeles. De ce credeţi că v-am chemat?

— Fetiţa vă face probleme, nu-i aşa?

— Da. Mari probleme.

— Nu-şi face temele?

— Ba da, şi le face.

— Nu sunt bune?

— Sunt bune.

— Se poartă urât la şcoală?

— Se poartă normal. Tocmai acesta a fost motivul pentru care i-am dat voie să meargă în excursie. Numai că adânc în ea, în sufletul acestei fetiţe, există ceva putred.

— Putred?

— Supurează.

— A lovit pe cineva, a minţit?

— Nu, nu, nu, nu! Nu încercaţi să scăpaţi aşa uşor. În adâncul inimii ei, fata asta are un vierme.

— Dar ce-a făcut?

— Mi-a înşelat încrederea! I-am luat cu mine la fermă numai pe elevii cei mai buni. Ca să vadă ce grea e viaţa la ţară. Şi, drept răsplată, ea s-a dovedit a fi o contrarevoluţionară şi o hoaţă. Domnişoara Garda puse pe catedră o pungă de hârtie. La întoarcere, în autobuz, i-a căzut asta din haină. Am auzit cum a căzut.

Ofelia se uită în pungă.

— O banană.

— Un lucru furat. Furat de fiica unui ofiţer din PNR. Asta nu se va termina aici.

— De fapt, e vorba despre o coajă de banană, nu? Ofelia apucă coaja de banană de capătul nedesfăcut şi o scoase din pungă. Coaja era maronie şi pătată, de fruct prea copt.

— Banană sau coajă de banană, nu contează!

— A mâncat-o ea sau nu?

— Nu contează!

— Aţi auzit-o căzând. E puţin probabil să puteţi auzi cum cade o coajă de banană într-un autobuz în mişcare.

— Nu despre asta e vorba.

— Sub a cui supraveghere se afla fetiţa? E posibil să fie implicate mai multe persoane, s-ar putea să fie vorba despre o întreagă gaşcă în legătură cu această banană. O să verific amprentele şi pe exterior şi pe interior. Putem face asta. Mă bucur că mi-aţi spus. Nu vă fie frică, o să-i prindem pe toţi. Asta doriţi, nu?

— Păi… Domnişoara Garda se aşează înapoi pe scaun şi-şi trecu nervoasă limba peste buze. Era în custodia mea, bineînţeles! Habar n-am cum de-a fost mâncată banana.

— Putem face investigaţii. Ca să fim siguri că ticăloşii nu mai intră niciodată în şcoala asta. Asta doriţi?

Domnişoara García lăsă privirea în jos şi zise cu o voce total schimbată:

— Mi-a fost foame.

Ofelia se simţea acum şi mai rău. Nu simţea nicio plăcere că îngenunchease o profesoară care nu voia să admită că moare de foame. Problema domnişoarei García era puritatea ei revoluţionară; era probabil singura

persoană pe care o cunoştea Ofelia şi care, pe lângă slujbă, să nu aibă şi o mică afacere. În curând, biata femeie avea să înceapă să aibă halucinaţii şi să-l vadă pe Che trecând prin sălile de clasă. Ofelia era atât de ruşinată, încât abia aştepta să pună mâna pe Muriel.

Arkadi deschise servieta şi vărsă conţinutul pe masa de lucru a lui Pribluda. Înăuntru se aflau mai multe fotocopii, toate, bineînţeles, în spaniolă. Ce bine ar fi fost să fi studiat la şcoală spaniola în loc de engleză şi germană, limbi bune numai pentru ştiinţă, medicină, filosofie, afaceri internaţionale, Shakespeare şi Goethe. Pentru zahăr, se părea că spaniola era cheia. Arkadi începu totuşi să treacă în revistă documentele de pe masă:

Un document intitulat „Negociación Russo-Cubano" cu mai multe liste de nume. Una cu nume ruseşti pentru „Ministerio de Commercio Exterior de Rusia" (Bîkov, Plotnikov, Chenigovskii), o a doua cu nume cubaneze pentru „Ministerio de Azucar" (Mesa, Herrera, Suárez) şi o a treia cu numele mediatorilor panamezi de la AzuPanama (Ramos, Pico, Arenas).

Un „Certificado del Registro Publico Panameno" eliberat pentru AzuPanama S.A., incluzând o listă de „directores", cu aceleaşi nume ca şi mediatorii: Ramos, Pico, Arenas.

O „Referencia Bancaria" pentru AzuPanama eliberată de Bank for Creative Investments, S.A.Zona Libre de Colon", semnată de „Director General" John O'Brien. Prima pagină a paşapoartelor lui Ramos, Pico şi Arenas. Bilete de avion de la Havana în Panamá pe numele lui Ramos, Pico şi Arenas.

Vouchere pentru Ramos, Pico şi Arenas la Hotelul Lincoln, Zona Libre, Colon, plătite de Ministerul Cubanez al Zahărului.

O listă de angajamente de plată ruseşti pentru zahăr cubanez, atât în bani gheaţă, cât şi în obligaţiuni, totalizând 252 de milioane de dolari.

O listă revizuită în urma medierii făcute de AzuPanama, totalizând 272 de milioane de dolari.

Chitanţa unui depozit de 5.000 de dolari pe numele lui Vitaly Bugai la Bank for Creative Investments, S.A., Zona Libre, Colon, Republica de Panamá.

Cu alte cuvinte, mediatorii Ramos, Pico şi Arenas erau cubanezi şi neutra AzuPanama fusese creată de Ministerul Cubanez al Zahărului şi de Bank for Creative Investment. Spaniola lui Arkadi era zero, dar la matematică era destul de bun. Nu era greu de înţeles că Rusia fusese păgubită de Cuba cu 20 de milioane de dolari. Un cerşetor fura de la alt cerşetor. Înţelese, de asemenea, că partenerul din umbră al cubanezilor în această afacere era un pirat care stăpânea iahtul lui Capone.

Văzuţi de aproape, ochii întunecaţi ai lui Muriel aveau irisul ca nişte flăcări solare, străluciri dătătoare de fiori ale sufletului unui copil de unsprezece ani. Interogatoriul dură foarte puţin, fiindcă fata recunoscu imediat. Era chiar mai rău decât povestise profesoara. Muriel cumpărase banana.

— Le vindeau muncitorii de la fermă. Eu aveam un dolar de la bunica. Am cumpărat un mănunchi.

— Un mănunchi? Domnişoara García a găsit doar o banană.

— Toţi aveau ascunsă câte o banană. A găsit-o numai pe a mea.

Mama Ofeliei începu să bată cu degetele în cotiera balansoarului.

— Le-am recuperat pe celelalte, nu-ţi fie teamă!

— Nu asta e problema, zise Ofelia. Le-ai transformat pe fetele mele în nişte profitoare.

— O lecţie de capitalism.

— La o fermă de stat ca aceasta n-ar trebui să se vândă banane.

— Noi o să mergem cu clasa să vedem cum se fac mingile de baseball, zise Marisol, fetiţa cea mică. Poate o să primim mingi de baseball.

— Dumnezeule, poate reuşim să le gătim, zise mama Ofeliei.

Ofelia şi-o imagină pe revoluţionara domnişoară

García cum se năpusteşte asupra fetiţelor ei şi cum mama sa le sare în apărare ca o cloşcă.

— Mă duc să fac un duş.

— Şi după aceea? o întrebă mama ei.

— Trebuie să plec.

— Să te întâlneşti cu bărbatul ăla?

— Nu e bărbat, e rus.

Arkadi descoperi că aşteptase cu nerăbdare sosirea detectivului, care-şi făcu apariţia cu privirea ei pătrunzătoare de inchizitor, îmbrăcată neoficial cu un pulover şi cu pantaloni scurţi, dar cu pistolul ascuns în geanta de paie. Toate documentele despre AzuPanama dispăruseră, aşa că Osorio putea să se uite peste tot pe unde dorea.

— Aţi reuşit să găsiţi o fotografie a lui Pribluda?

— Nu.

— Ei bine, să ştiţi că eu am reuşit să găsesc o poză de-a dumneavoastră. Era clar că-şi dorise mult să-l ia prin surprindere. V-o amintiţi pe Hedy?

— Cum aş fi putut s-o uit?

Osorio îi povesti despre cele două trupuri descoperite în Casa de Amor, Hedy Guzman şi un italian pe nume Franco Leo Mossa. îi descrise starea în care se găsea camera, poziţia trupurilor, natura rănilor, ora probabilă a decesului.

— Macete? întrebă Arkadi.

— De unde aţi ştiut?

— După statistici. Nu s-a auzit niciun strigăt?

— Nu. Ucigaşul a folosit, de asemenea, ceva rotund şi ascuţit cu care a străpuns gâtul italianului, astfel încât acesta să nu poată să strige.

— Ceva aşa ca un spărgător de gheaţă?

— Da. La început, am crezut că a fost vorba despre o operaţiune de extorcare ce a degenerat în violenţă. Nu de puţine ori câte o *jinetera* se duce cu un turist şi, în clipa în care acesta îşi dă pantalonii jos, apare un aşa-zis prieten al fetei şi cei doi îl jefuiesc.

— Ştiţi cine este prietenul lui Hedy?

— După aceea mi-am dat seama că mortul semăna cu dumneavoastră.

— Ăsta e într-adevăr un compliment care nu ţi se face în fiecare zi. Nu era bărbatul cu care am văzut-o pe stradă noaptea trecută?

— Aproape sigur că da. Aţi dansat şi dumneavoastră cu Hedy?

— Nu. Doar mi-a fost prezentată. De sergentul Luna.

— Aţi vorbit cu ea?

— Nu prea. Nu era prea trează şi, după aceea, bineînţeles, devenise posedată.

— După *santero*, Hedy s-a spălat şi s-a întors aici. Am văzut-o amândoi. În momentul acela m-am întrebat de ce. Adică, vreau să spun, totul se terminase. Sergentul plecase şi nu era locul în care agaţă ea de obicei turiştii. Acum sunt convinsă că motivul pentru care revenise aici eraţi dumneavoastră.

— Dar în afară de faptul că făcusem cunoştinţă cu ea nu era nimic între noi.

— Poate că dorea să vă întâlnească din nou.

— Sunt sigur că putea să facă diferenţa dintre un italian bine îmbrăcat şi mine. Ce treabă să aibă cu mine?

— Am găsit asta în cameră, zise ea şi-i arătă fotografia.

O fotografie este realitatea privită prin ochii fotografului şi întotdeauna este destul de ciudat să te vezi aşa cum te privesc ceilalţi. Dacă cel care a făcut fotografia este mort, îşi spuse în gând Arkadi, asta conferă o anumită finalitate la ceva ce iniţial se dorise a fi un simplu instantaneu. Arkadi văzu maşini, bagaje, haine groase, o turmă de ruşi care se înghesuiau la intrarea în aeroportul Şeremetievo. Numai figura lui se vedea clar. Tocmai îi zâmbise de rămas-bun colonelului. Fără îmbrăţişări cu miros de votcă şi lacrimi; povestea lor era mult prea complicată pentru aşa ceva. Probabil că ceea ce voise Pribluda până la urmă era să cheme pe cineva care, deşi îl cunoştea destul de bine, putea să-l privească cu destulă detaşare. Fotografia îi aduse aminte de rama goală pe care

o găsise în biroul lui Pribluda.

— Pribluda a făcut poza asta când ne-am despărţit la aeroport. Spunea c-o s-o folosească drept ţintă în amintirea vremurilor de mult apuse. Asta se afla în camera de hotel?

— Hedy nu era cine ştie ce deşteptăciune. Şi era, probabil, încă ameţită după *santero*. Bănuiesc că i-a dat-o cineva ca să o ajute să vă identifice.

— Credeţi că bărbatul din fotografia asta ar putea fi luat drept italian?

— Pe întuneric, e destul de greu să-ţi dai seama. V-am spus că numele mortului era Franco?

— Da.

— Dacă un european pe nume Franco arată ca Renko, are un nume care seamănă cu Renko, se întâlneşte cu ea lângă apartamentul lui Renko şi are pe frunte o tăietură exact ca a lui Renko, probabil că e suficient de Renko pentru Hedy. Eu cred că e posibil ca uciderea acestui italian să fi fost, de fapt, o a doua tentativă de eliminare a dumneavoastră.

— S-a întâmplat acum două nopţi?

— Da.

Luna îl avertizase că avea să se întoarcă pentru a i-o trage, îşi aduse aminte Arkadi şi se părea că Franco Mossa o încasase bine de tot.

— Sergentul Luna a descoperit cine era, de fapt, mortul?

— Da. El şi Arcos au preluat investigaţiile.

Luna avea să-şi facă din nou apariţia. Zilele de graţie se terminaseră.

— Dar de ce s-o ucidă pe Hedy?

— Nu ştiu.

— De ce să lase fotografia asupra ei?

— Nu a lăsat-o! A aruncat-o la toaletă şi a tras apa.

— Şi atunci cum de aţi găsit-o dumneavoastră?

— Era prinsă cu hârtie de toaletă. Ofelia îi descrise aspectul cadavrelor, cearşafurile pline de sânge şi cum era aerul în camera aceea care fusese închisă în plin soare

timp de o zi şi jumătate. îi mărturisi, de asemenea, că i se făcuse rău.

— Nu a fost deloc o dovadă de profesionalism!

— Nu, e boală profesională, spuse Arkadi. Acesta e motivul pentru care am plecat şi eu de la autopsie. Vedeţi, avem aceeaşi slăbiciune. Mi-e îmi vine să-mi aprind o ţigară numai când mă gândesc.

— Doctorului Blas nu i se face niciodată rău.

— Sunt sigur de asta!

— Doctorul Blas spune că trebuie să ne bucurăm de orice miros ca de o informaţie valoroasă. Buchetul de fructe al unui cadavru poate indica nitrat de amil. O urmă de miros de usturoi poate fi arsenic.

— Probabil că e o adevărată încântare să iei cina cu el.

— Oricum, am făcut un duş după aceea.

— Aţi făcut duş şi aţi reuşit să vă faceţi şi unghiile de la picioare. Cei mai mulţi dintre detectivi nu s-ar fi gândit la astfel de detalii. Dumneavoastră aţi riscat.

Un risc destul de mare, îşi zise el în gând; luând fotografia de la locul crimei, detectivul alterase scena omorului şi admisese astfel tacit că şi ea îl suspecta pe Luna la fel de mult ca şi Arkadi. Faptul că îi arătase fotografia reprezenta primul pas înainte din partea ei. Acum era rândul lui, aşa cerea eticheta. Putea foarte bine ţine pentru el informaţiile pe care le descoperise până la întoarcerea în siguranţă la Moscova, unde conţinutul servietei pe care o primise în cinematograful chinezesc ar fi putut avea drept efect mătrăşirea lui Bugai şi un schimb de acuzaţii între Ministerul Rus pentru Comerţ Exterior şi Ministerul Cubanez al Zahărului. În legătură cu banii, desigur. Odată reîntors la Moscova însă, n-ar mai fi putut afla niciodată ce s-a întâmplat cu Pribluda.

— Aţi auzit vreodată de o companie panameză numită AzuPanama?

— Am citit despre ea. Strălucirea din ochii ei dispăruse, în *Granma*, ziarul Partidului. Avem o problemă cu ruşii în ceea ce priveşte contractul cu zahărul şi

AzuPanama ar trebui să ajute la rezolvarea situaţiei.

— Să medieze?

— Aşa am înţeles.

— Pentru că AzuPanama este neutră.

— Da.

— Panameză?

— Bineînţeles.

Arkadi o conduse în birou, deschise servieta verde şi începu să-i golească conţinutul piesă cu piesă pe masa de lucru.

— Copii ale listelor reprezentanţilor ruşi, cubanezi şi de la AzuPanama. O listă a directorilor companiei AzuPanama şi, pentru aceiaşi directori, paşapoarte cubaneze, bilete de avion şi chitanţe de hotel. Plus un document de la o bancă panameză, semnat de John O'Brien, rezident în Cuba, şi unul referitor la un depozit pentru viceconsulul Bugai, de asemenea, de aici, din Havana.

După părerea lui Arkadi, totul mergea foarte bine. Putea să treacă mai departe, să-i spună despre O'Brien şi George Washington Walls, apoi despre legătura dintre aceştia şi Luna şi Pribluda. Osorio îşi drese glasul şi începu să sorteze cu atenţie documentele, pe care le atingea cu aceeaşi grijă cu care ar fi manevrat nişte materiale explozive.

— Am crezut că sunteţi în căutarea unei poze de-a lui Pribluda pentru doctorul Blas, spuse ea.

— O, sunt într-adevăr! Numai că s-a întâmplat să dau mai întâi peste astea.

— De unde au apărut?

— De ce nu vă uitaţi să vedeţi despre ce este vorba?

În rusa vorbită de Osorio apăru brusc un şuierat uşor.

— Am văzut despre ce este vorba. Este clar ce reprezintă aceste documente. Nişte făcături menite să pună Cuba într-o situaţie proastă.

— Puteţi să vă daţi seama foarte uşor, comparând numele de pe acest certificat cu cele de pe paşapoarte, că AzuPanama nu este în realitate deloc panameză.

AzuPanama a fost înfiinţată în Panamá de către Cuba, cu ajutorul unei bănci controlate de un fugar american pe nume O'Brien. După asta umbla Pribluda atunci când a murit. Până acum, AzuPanama a costat Rusia un bonus de 20 de milioane de dolari. Mulţi au murit pentru mult mai puţin.

— De inimă?

— Nu.

— Doctorul Blas aşa susţine.

— Oricum, continuă Arkadi, am putea face o confruntare a numelor de la AzuPanama cu o listă de la Ministerul Zahărului. Fără îndoială că asta intenţiona să facă şi Pribluda.

— *Noi* nu vom mai face nimic. Osorio se dădu un pas înapoi. M-aţi minţit!

— Documentele sunt aici.

— Eu mă uit la dumneavoastră. Şi ceea ce văd e un bărbat care pretinde că se află în căutarea unei fotografii de-a prietenului său mort şi în timpul ăsta adună tot felul de materiale anticubaneze. Eu am venit să vă ajut şi dumneavoastră îmi aruncaţi în faţă aceste documente despre care nu vreţi să-mi spuneţi de unde au apărut. Nu vreau să le mai văd!

Lucrurile nu mergeau deloc în direcţia spre care sperase Arkadi.

— Puteţi să le verificaţi.

— Nu am de gând să vă ajut. La urma urmei, nu ştiu nimic despre dumneavoastră. Doar cuvântul dumneavoastră că sunteţi prietenul lui Pribluda şi o fotografie, asta e tot ce ştiu. Doar cuvântul dumneavoastră!

— Nu, nu-i adevărat! Cuvintele ei reuşiseră să cristalizeze în mintea lui ceea ce până atunci nu fuseseră decât nişte vagi bănuieli. Ceea ce-l deranja pe Arkadi era modul în care ajunsese fotografia lui din apartamentul lui Pribluda la Hedy.

— Dumneavoastră i-aţi dat lui Luna fotografia mea?

— Cum puteţi pune o astfel de întrebare?

— Pentru că totul se leagă. Daţi-mi voie să mă gândesc. După autopsie, aţi venit aici să căutaţi amprente şi aţi găsit fotografia mizerabilului ăla de rus care tocmai sosise. L-aţi sunat, bineînţeles, pe Lună, care v-a spus să veniţi cu fotografia la el.

— Nu-i adevărat!

— Şi Luna a dat-o sărmanei Hedy. L-aţi ajutat pe Luna în tot acest timp?

— Nu în felul ăsta.

— Toţi poliţiştii cubanezi sunt înarmaţi cu cuţite de spart gheaţa şi bâte de baseball?

— Când o să-l vedeţi pe Luna cu o macetă, *bolo*, abia atunci să vă fie cu adevărat frică de el. Ar fi trebuit să rămâneţi la Moscova. Dacă aţi fi procedat aşa, mulţi oameni ar fi acum în viaţă.

— Aici aveţi dreptate.

Osorio îşi smulse geanta de pe masă. Era deja afară înainte ca el să-şi dea seama dacă procedase cu suficientă delicateţe, dezvăluindu-i afacerea AzuPanama. Dar de ce ar fi fost o cubaneză impresionată de o dovadă atât de clară? Doar erau în Havana, locul unde ataşaţii de la ambasadă pleacă noaptea pe mare, unde Havana Yacht Club ba există, ba nu există, locul unde o fată putea să-şi piardă capul două nopţi la rând. Minciuna lui Osorio în legătură cu fotografia fusese doar o simplă absurditate în plus. În acelaşi timp, îşi dădu seama că în cuvintele lui se citise o doză de răutate pe care acum o regreta.

Ajunsă în stradă, Ofelia realiză că, în afară de un firav lanţ la uşă, Renko nu avea niciun alt mijloc de protecţie dacă Luna se întorcea. Ceea ce nu-i povestise rusului era felul în care arăta Luna în faţa trupului neînsufleţit al lui Hedy, cum i se înroşiseră ochii şi cum i se mişcau muşchii feţei. Sau cum se aşezase sergentul în calea ei în arhivă şi cum simpla trecere pe lângă el i se păruse ca apropierea de un vulcan.

Traficul pe Malecon – întotdeauna foarte redus pe timpul nopţii – încetase aproape cu desăvârşire. Chiar şi cuplurile care se giurgiuleau de obicei pe dig dispăruseră.

Deşi Renko reuşise s-o supere, Ofelia era mai degrabă furioasă pe ea însăşi. Luase fotografia aceea de la locul crimei. Încălcase astfel legea. Şi pentru ce, ca el s-o acuze acum că ea ar fi luat fotografia din apartamentul lui Pribluda? Se obişnuise deja cu apetitul lui pentru tot felul de amănunte nesemnificative, dublat de întrebările acelea în diagonală, care o luau mereu prin surprindere. Iar în ceea ce priveşte documentele pe care le scosese din servietă, nu era deloc surprinsă cât de departe puteau merge ruşii cu încercările lor de a discredita Cuba. Singurul lucru care îi rămăsese de făcut, îşi spuse în gând Ofelia, era să aibă grijă ca Renko să rămână în viaţă până la plecarea avionului spre Moscova. Nu voia să aibă după aceea mustrări de conştiinţă.

Hotărâtă să nu se mai lase atrasă în cursă şi a doua oară, Ofelia se întoarse în clădire. Urcase deja câteva trepte, când auzi paşi pe scară şi o bătaie slabă în uşa lui Renko. În clipa în care acesta deschise uşa, lumina din apartament învălui o femeie deosebit de frumoasă, cu părul negru împletit, îmbrăcată într-o rochie mexicană şi cu picioarele goale. Era ca un trandafir superb pe o tulpină lungă şi suplă, o floare albă strălucitoare cu uşoare nuanţe albăstrii. Reuşi s-o recunoască pe femeia care îl însoţise pe George Washinghton Walls la ceremonia Santeria, dansatoarea.

Ofelia văzu cum Isabel ridică fruntea şi îl sărută pe Renko. Înainte ca cei doi s-o zărească, se retrase în jos, în întunericul scării, făcându-se din ce în ce mai mică, până când ajunse din nou în stradă.

Faceţi o greşeală, îi spuse Arkadi lui Isabel.

— Nu e nicio greşeală.

Femeia îi ghidă mâna între picioare, astfel încât el să-i poată simţi corpul prin ţesătura de bumbac a rochiei, apoi îl sărută şi se furişă pe lângă el în sufragerie. Poate e vorba despre un simplu test prin care ea încearcă să descopere vreun semn de viaţă, se gândi el. Rochia era foarte subţire şi-i scotea în evidenţă supleţea trupului şi sfârcurile întunecate ale sânilor şi, dacă ar fi fost un

bărbat normal, ar fi trebuit să fie cuprins imediat de un val sănătos de dorinţă. Adevărul e că atunci când îi simţise răsuflarea pe gât, când nările i se umpluseră de parfumul de migdale al părului ei negru împletit ca nişte şuviţe lungi de mătase neagră, Arkadi fusese cuprins de nelinişte. Pielea ei palidă scotea şi mai mult în evidenţă roşul buzelor.

— Nu e nicio greşeală, repetă Isabel. Te-am rugat să faci ceva pentru mine. E un schimb cinstit. Gordo păstrează romul acolo, deasupra chiuvetei.

— Eu credeam că Gordo e numele broaştei ţestoase.

— Pentru amândoi. Şi Serghei şi broasca.

— Lui George Washington Walls cum îi spui?

— Îi spun că am terminat-o cu el. Am un iubit nou acum, nu?

— Nu prea îmi dau seama despre cine ar putea fi vorba.

Isabel atinse haina care era aşezată pe spătarul scaunului şi, după ce-şi trase mina înapoi, spuse:

— Destinde-te. Eşti un bărbat ciudat, dar îmi place de tine! Femeia reuşi să găsească romul şi două pahare. Îmi plac bărbaţii puternici.

— Nu e cazul meu!

— Lasă-mă pe mine să judec asta. Isabel îi întinse un pahar. Ştiu că ai auzit ce i s-a întâmplat tatălui meu.

— Am auzit că a fost vorba despre o conspiraţie.

— Corect. Întotdeauna există o conspiraţie. Toată lumea se vaită şi El…

— Isabel făcu un gest spre bărbie –, El îi lasă în pace, atât timp cât ei *nu fac* nimic. Cât timp nu se organizează. În fiecare an, există câte o conspiraţie şi întotdeauna este vorba despre un amestec de conspiratori şi informatori. Asta e democraţia cubaneză, aşa vom vota până la urmă, atunci când până şi informatorii vor ajunge la concluzia că e destul şi că e cazul să-şi ţină gura, iar ţara asta va reuşi până la urmă să se elibereze. Femeia îl mângâie pe Arkadi pe obraz. Însă asta nu se va întâmpla deocamdată, aşa cred. Este singurul loc în care timpul nu există. Da, e

adevărat că oamenii se nasc şi mor şi aici, dar timpul a rămas pe loc, fiindcă timpul înseamnă refacerea zugrăvelilor, maşini şi haine noi. Sau poate război, ori una, ori alta. Dar nu ceea ce e acum, o situaţie care nu e nici viaţă, nici moarte. Nu bei?

— Nu. Ultimul lucru de care avea nevoie era Isabel şi alcoolul.

— Te deranjează? întrebă ea luând o ţigară.

— Nu.

— Motivul pentru care tatăl meu a fost de acord cu conspiraţia a fost asigurarea din partea prietenilor lui ruşi că se va bucura de întregul lor sprijin. N-a fost ideea lui.

— N-ar fi trebuit să fie atât de încrezător.

— Îmi place să cred că eu îmi aleg prietenii cu mai multă înţelepciune. Isabel inspiră de parcă ar fi vrut ca fumul să-i pătrundă în toate ungherele corpului, apoi expiră răsucindu-se cu braţele desfăcute în lături, astfel încât rochia i se lipi de piele şi fumul rămase suspendat undeva în spatele ei.

— Eu cred că suntem cei mai buni. Dansatorii englezi sunt prea rigizi, ruşii prea serioşi. Noi avem şi trăirea şi tehnica, şi mai suntem născuţi şi cu muzica în sânge. Nu există nicio limită pentru ceea ce voi putea să fac după ce ajung afară, după ce primesc scrisoarea şi biletul.

— Scrisoarea n-a venit încă.

— Va veni. Trebuie să vină. I-am spus lui George că ne pregătim să ne întoarcem la Moscova împreună.

— Noi amândoi?

— Da, n-ar fi cel mai simplu? Isabel se lăsă pe spate pe spătarul pe care era haina şi puţin scrum de la ţigară îi căzu pe mânecă. Eşti căsătorit?

Arkadi scutură scrumul şi o apucă pe Isabel de încheietura mâinii. Era o încheietură subţire, o mână foarte elegantă, însă el o trase până la uşă.

— E târziu. Dacă vine ceva pentru tine îţi promit că te anunţ imediat.

— Ce vrei să faci?

— Îţi spun noapte bună!

— Dar n-am terminat.

— Eu am terminat.

O împinse afară şi, înainte de a închide uşa, mai apucă să-i vadă expresia răvăşită şi uimită de pe faţă.

— Ticălosule, strigă ea din spatele uşii. Eşti un puţoi, *cono*. Exact ca prietenul tău Serghei. Singurul lucru care-l interesa era să vorbim despre complotul ăla stupid în urma căruia a murit taică-meu. Eşti exact la fel, un alt *maricon*. *El bollo de tu madre*.

Arkadi trase lanţul.

— Îmi pare rău! Nu ştiu spaniolă!

Modul în care se purta cu femeile era uimitor, se gândi el. Grozav cuceritor mai era! Se înfăşură în haină şi fu străbătut de un fior. De ce le era la toţi cald în Cuba şi lui nu?

Era miezul nopţii şi întunericul învăluise oraşul, fără ca Arkadi să-şi dea seama. Să fie o pană de curent pusă la cale de Luna sau pur şi simplu imaginaţia lui amplifica întunericul? Pe Malecon nu se vedea nicio lumină, cu excepţia câtorva lampadare slabe care semănau mai degrabă cu nişte peşti fosforescenţi scoşi din adâncul oceanului. Deşi trăsese obloanele şi aprinsese o lumânare, întunericul continua să se scurgă în interiorul încăperii, cu o consistenţă ca de gudron.

Fu deşteptat de claxonul unei maşini. Acesta continuă să urle până când deschise uşile de la balcon şi văzu că dimineaţa începuse de câteva ore bune. Marea era ca o oglindă strălucitoare aşezată în faţa unui cer uriaş, soarele ajunsese deja sus şi umbrele erau reduse la nişte mărunte puncte de cerneală. De cealaltă parte a Malecon-ului, un băiat scotea din ochiurile unei plase de pescuit peşti mici şi argintii pe care îi întindea unui tovarăş de-al lui, drept momeală pentru undiţa pe care o sprijinise de dig. Un alt băiat scotea pe trotuar măruntaiele unui peşte şi le arunca în direcţia unui pescăruş care-şi înălţa semeţ capul. Chiar sub balconul lui se afla un nor alb cu contururi strălucitoare de crom: automobilul decapotabil Chrysler Imperial care aparţinuse lui Hemingway. George

Washington Walls era la volan, iar lângă el se afla John O'Brien, îmbrăcat cu o cămaşă havaiană şi cu o şepcuţă de golf pe cap.

— Îţi aduc aminte că trebuie să discutăm despre o posibilă angajare, îi strigă Walls. Şi o să-ţi arătăm şi câteva locuri deocheate celebre.

— Nu putem pur şi simplu să stăm de vorbă aici?

— Imaginează-ţi că noi suntem ghizii tăi, spuse O'Brien. Imaginează-ţi că asta e Marea Excursie.

Arkadi se uită cu atenţie la Walls, în căutarea vreunui semn care să-i indice că Isabel îi raportase acestuia despre vizita ei nocturnă, şi la O'Brien după un indiciu că acesta ar fi aflat ceva despre hârtiile referitoare la AzuPanama via Osorio, dar de jos, din maşină, nu se vedeau decât zâmbete strălucitoare şi ochelari negri. Angajare aici, în Havana? Asta era fără îndoială o glumă! Cum ar fi putut însă să rateze prilejul de a afla mai multe despre AzuPanama şi John O'Brien? în afară de asta, se gândi el, ce rău i se putea întâmpla în maşina lui Hemingway?

— Vin într-un minut.

În sertarul biroului găsi mai multe plicuri. Arkadi puse într-unul din acestea toate dovezile pe care le avea: cheia de la casa lui Rufo, cheia de la maşina lui Pribluda, documentele AzuPanama şi fotografia de la Havana Yacht Club. Îşi fixă plicul la spate cu bandă adezivă şi-şi trase deasupra cămaşa şi haina. Un om perfect echipat pentru orice climat şi orice ocazie.

*

Automobilul chiar plutea ca un nor şi tapiţeria din piele era caldă şi lipicioasă la atingere. Chiar dacă stătea în spate, Arkadi nu putu să nu observe contactul cu buton. Cine ar fi putut trece aşa ceva cu vederea? Alunecau de-a lungul Malecon-ului şi Walls povestea despre alte automobile celebre, slăbiciunea lui Fidel pentru modele Oldsmobile şi limuzina Chevrolet Impala, model '60, a lui Che.

Arkadi se uită de jur-împrejur.

— L-aţi văzut cumva pe Luna?

— Sergentul nu mai este asociat cu noi, spuse Walls.

— Cred că tipul nu e în toate minţile, interveni O'Brien.

— Luna e un individ cam ciudat, continuă Walls. Americanul îşi scoase ochelarii şi-l privi direct cu ochii lui albaştri. Când ai de gând să-ţi dai jos haina?

— Parcă am merge în maşină cu Abe Lincoln, zise O'Brien. Zău aşa!

— Când o să-mi fie cald.

— Citiţi Hemingway în Rusia? îl întrebă Walls.

— E foarte popular acolo. Jack London, John Steinbeck şi Hemingway.

— Pe vremea aia scriitorii erau nişte bărbaţi adevăraţi, spuse O'Brien. Trebuie să-ţi spun că de fiecare dată când văd un vas de pescuit care iese în larg mă gândesc la *Bătrânul şi marea*. Îmi plac la nebunie şi cartea şi filmul. Spencer Tracy a făcut un rol magnific. E el mai mult irlandez decât cubanez, dar a jucat magnific.

— John nu scapă nicio carte, spuse Walls.

— Filmele îmi plac la fel de mult. Când mi se face dor de casă pun o casetă. Am toată America pe casete. Capra, Ford, Minelli.

Lui Arkadi îi veni în minte viceconsulul Bugai şi depozitul de 5.000 de dolari pe numele acestuia la banca din Panamá a lui O'Brien.

— Aveţi prieteni ruşi pe aici?

— În primul rând, nici nu sunt prea mulţi. Dar ca să fiu cinstit, trebuie să mărturisesc că prefer să-i ocolesc, ca măsură de precauţie.

— Sunt nişte paria, spuse Walls.

— Mafiei ruseşti i-ar plăcea la nebunie să pătrundă aici. S-au instalat deja în Miami, în Antigua, în Insulele Cayman, au ajuns în vecinătate. Ruşii sunt însă un subiect atât de dureros pentru Fidel, încât n-are niciun rost să te asociezi cu ei. În plus, nu te supăra, Arkadi, dar sunt nişte proşti!

— Nu mă supăr.

— Cică un rus vrea bani şi zice „O să răpesc un

bogătaş, îl îngrop în pământ până la gât şi după aceea cer răscumpărare. E posibil ca familia să plătească sau nu. În ambele situaţii problema se rezolvă rapid”. Dacă un american are nevoie de bani, el zice: „Fac o campanie publicitară şi ofer o investiţie cu o rată de profit irezistibilă. E posibil ca investiţia să aibă profit sau nu, dar atâta timp cât am eu avocaţi, oamenii ăia vor continua să-mi plătească până la sfârşitul vieţii lor. Şi dacă îşi dau duhul, le pun sechestru pe proprietăţi. Vor ajunge să-şi dorească ei singuri să-i îngrop până la gât”.

— Aşa procedaţi dumneavoastră? întrebă Arkadi.

— N-am spus că aşa am făcut eu, ci că aşa se face în Statele Unite. Americanul ridică mâna şi zâmbi cu gura până la urechi. Nu mint. Am depus mărturie în tribunale distructurale din Florida şi Georgia, în tribunale federale din New York şi Washington şi n-am minţit niciodată.

— Aţi spus adevărul în multe săli de judecată, spuse Arkadi.

— Adevărul e că prefer ca investitorii să fie fericiţi, spuse O’Brien. Sunt prea bătrân ca să mai trebuiască să mă feresc din cauza unor indivizi furioşi şi neraşi sau să primesc citaţii din partea unor persoane gata să-şi petreacă mizerabila lor viaţă lângă uşile tribunalelor. Ei, dar uite că am ajuns!

Walls tăie calea celor care veneau din faţă şi se opri în faţa unui hotel graţios cu mai multe etaje, un turn înclinat cu balcoane albastre care înconjurau domul de la bază, o clădire separată, zugrăvită în mai multe culori. Arkadi mai trecuse prin faţa hotelului, dar nu sesizase cât de mult se potrivea arhitectura acestuia cu stilul american al anilor ’50. Nici că se putea un loc mai potrivit ca să-şi facă apariţia într-o asemenea maşină. Limuzina se opri în faţa intrării acoperite, lângă o statuie din os de balenă care reprezenta, se pare, un cal de mare şi o sirenă. Judecând după zelul portarului, se părea că John O’Brien era un cunoscut al locului.

— Hotel Riviera, îi explică în şoaptă O’Brien, de parcă ar fi fost pe punctul de a intra în Vatican. Mafia

americană a construit şi alte hoteluri aici, dar bijuteria cea mai de preţ a fost întotdeauna Riviera.

— Şi ce legătură are asta cu mine? întrebă Arkadi.

— Puţină răbdare, te rog! Ai să vezi că toate se leagă.

O'Brien îşi scoase şepcuţa de pe cap în semn de respect înainte de a începe să urce treptele de la intrare. Trecură de uşile de sticlă şi pătrunseră într-un hol din marmură albă cu tavanul jos. Spoturile luminoase din plafon erau aranjate într-un mod aparent neregulat care imita cerul înstelat. Canapele lungi cât un vagon de cale ferată marcau drumul spre o imitaţie de grotă înconjurată de ferigi uriaşe, într-o parte, se auzea zgomotul specific unui bar, iar în capătul cel mai îndepărtat, se vedea o scară suspendată cu cabluri care înconjura o sculptură uriaşă din piatră neagră şi o uşă din sticlă care dădea spre piscină. O'Brien aluneca de-a lungul holului cu paşi măsuraţi, reverenţioşi, care făceau să-i fluture ciucurii de la pantofi.

— Totul este foarte luxos! Bucătăria e mare cât un vapor, camerele sunt excelente. Şi cazinoul?

Aflat cu un pas înaintea lui O'Brien, Walls deschise uşile de alamă care dădeau spre o sală de conferinţe împodobită cu emblemele pline de culoare şi de forţă a mai multor bănci spaniole, venezuelene şi mexicane. Pe stative se vedeau grafice şi afişe puternic colorate care previzionau tendinţele economice din zona Caraibelor. Pe covor erau împrăştiate cărţi de vizită şi broşuri multicolore. O'Brien se opri în dreptul unui separeu în care se afla un rând de scaune îndreptate spre un monitor uriaş.

— Ce patetic, spuse O'Brien. Studii de piaţă, rate ale dobânzilor, protecţia capitalului, toate limbile din lume. Uite aici. Americanul încercă să pornească monitorul. La dracu', nici nu merge!

— Poate merge cu asta. Arkadi luă de pe tejghea o telecomandă şi apăsă pe butonul on. Imediat, pe ecran îşi făcură apariţia imagini ale unor bărbaţi serioşi şi femei îmbrăcate în rochii scumpe. Dinspre ei se scurgeau valuri

de dolari, peseta, mărci germane, ca nişte linii electrice.

— Asta e, spuse O'Brien. Indivizii ăştia se pricep să-ţi pună banii la muncă în lumea întreagă în folosul tău, nu e nici urmă de îndoială. Singura problemă e că aici nu suntem în lume. Aici e Cuba. Ştii doar ce zice Fidel despre capitalişti. La început, nu vor decât vârful degetului mic, apoi îţi iau tot degetul, apoi braţul şi, bucată cu bucată, tot restul. I-a intrat în cap chestia asta şi nu ai ce să-i faci. Aşa că băncile nici nu se mai obosesc să bată drumul până aici ca să-şi prezinte produsele în faţa lui Fidel. Îţi mulţumesc, Arkadi!

Arkadi apăsă pe butonul telecomenzii.

— Oricum, continuă O'Brien, banii nu mai ajung în bănci ca pe vremuri. În ziua de azi, oamenii nu mai sunt interesaţi de metodele lente de acumulare. Ei visează acum numai cum să câştige potul cel mare la loterie. Uită-te în jurul tău, se poate încă vedea! Americanul îi atrase atenţia lui Arkadi asupra pereţilor în stil baroc, coloraţi în crem şi auriu, insistând asupra modului în care tavanul înclinat ascundea domul de deasupra. Se aflau, aşadar, în domul colorat pe care îl văzuseră de afară. Dacă Riviera era Vaticanul, atunci locul acesta era Capela Sixtină. În clipa în care O'Brien îşi scoase ochelarii de soare şi se răsuci pe călcâie ca să poată admira mai bine încăperea, avu loc un mic miracol, pentru că ridurile de pe fruntea lui părură că se netezesc şi Arkadi avu posibilitatea să vadă o urmă din roşcatul de odinioară. Cazinoul Gold Leaf. Încearcă să-ţi imaginezi cum era pe vremuri, Arkadi. Patru mese de ruletă, două de şapte-unsprezece, patru mese de blackjack cu margini din lemn de mahon. Catifeaua periată de două ori pe zi. Nicio scamă. Supraveghetori de sală. Era locul de întâlnire a doua clase, bogătaşii şi oamenii de rând. Francezii au un cuvânt special pentru asta: *frisson*. Candelabrele scânteiau ca nişte pahare cu şampanie. Femei care purtau diamante de la Harry Winston, adică vreau să spun adevăraţi bolovani. Stele de cinema, bogătaşi de talia lui Rockefeller, tot ce vrei!

— Şi cubanezi nu?

— Cubanezii *lucrau* aici. Angajau contabili cubanezi şi-i învăţau să fie crupieri şi supraveghetori. îi învăţau să fie îngrijiţi, le cumpărau costume, îi plăteau suficient de bine ca să poată avea încredere în ei. Bineînţeles că la sfârşitul fiecărei zile erau căutaţi prin buzunare de jetoane.

Arkadi văzuse şi el destule cazinouri. Existau cazinouri şi la Moscova. Mafioţilor ruşi le plăcea la nebunie să-şi piardă banii în astfel de locuri.

— Nu te supăra, dar în Havana au existat dintotdeauna jocuri de noroc, spuse O'Brien. Mafia a transformat pur şi simplu totul într-o afacere cinstită, cu o felie rezonabilă pentru preşedintele Batista. Batista şi soţia lui primeau câştigurile de la automate, Mafia lua ce se obţinea de la mesele de joc, nu exista un alt aranjament mai bun ca ăsta în întreaga lume. În plus, veneau aici nume mari, ca Sinatra şi Nat King Cole. Plaje minunate, condiţii excelente pentru pescuit, iar femeile, pur şi simplu incredibile. La fel sunt şi acum.

— Nici nu-ţi vine să crezi că a fost o revoluţie.

— E imposibil să mulţumeşti chiar pe toată lumea, zise O'Brien. Dă-mi voie să-ţi arăt care e locul meu preferat. Mai mic, dar mult mai încărcat cu istorie decât acesta. Ultimul bastion al Americii.

La scurt timp după ce părăsiseră hotelul Riviera, ajunseră într-o zonă plină de case dărăpănate, un fel de colibe pe care Arkadi s-ar fi aşteptat mai degrabă să le întâlnească într-o mlaştină cu mangrove. Asfaltul şoselei era crăpat peste tot din cauza rădăcinilor de banian.

— Deci ce fel de afaceri aveţi dumneavoastră aici? Faceţi investiţii?

— Investiţii, consultanţă, de toate, răspunse O'Brien. Rezolvăm problemele oamenilor de aici.

— De exemplu?

Walls şi O'Brien se uitară unul la celălalt şi Walls spuse:

— De exemplu, camioanele cubaneze au nevoie de piese de schimb, fiindcă în fabrica din Rusia, unde se produceau acestea, se fac acum bricege Swiss Army. Ceea

ce am făcut eu şi John a fost să găsim o fabrică de camioane ruseşti în México pe care am cumpărat-o cu totul pentru piesele de schimb pe care le aveau acolo.

— Şi cu ce v-aţi ales din asta?

— O bonificaţie pentru că am găsit-o, diverse costuri. Ştii, la început, eu priveam totul ca un marxist care cunoştea cam cum funcţionează capitalismul. Dar nu ştiam decât foarte puţin. John însă tratează totul ca pe un joc.

— Am remarcat că cei din tabăra socialismului iau banii mult prea în serios, interveni O'Brien. Dacă nu te şi distrezi un pic, atunci nu mai are niciun farmec.

— Ceea ce am învăţat de la John a fost ca un fel de a doua facultate pentru mine.

— Serios? Arkadi era dornic să primească şi el o astfel de educaţie.

— Cum a fost cu bocancii, spuse Walls. Cubanezii nu mai aveau bocanci. Noi am aflat că Statele Unite voiau să scape de un surplus de bocanci la un dolar perechea. I-am cumpărat pe toţi şi aşa a ajuns să umble toată armata cubaneză în bocanci americani.

— Probabil că sunteţi foarte apreciaţi aici.

— Ne place să credem că aşa stau lucrurile, spuse O'Brien.

— Dar cum reuşiţi să faceţi toate astea stând aici în Cuba? Bănuiesc că aveţi nevoie de cineva din afară, de o terţă parte.

— Dintr-o terţă ţară, normal!

— În Mexic, Panamá?

O'Brien se răsuci în scaunul lui.

— Arkadi, te rog să încetezi cu comportamentul ăsta de poliţist enervant. Am ajutat o mulţime de poliţişti în situaţia ta, la viaţa mea, dar întotdeauna a fost vorba despre un schimb de informaţii avantajos pentru ambele părţi. Vrei să ştii asta, şi asta, dar până acum nu mi-ai oferit şi mie o explicaţie plauzibilă în legătură cu motivul pentru care te aflai pe docul de la Havana Yacht Club.

— Pur şi simplu vizitam locuri pe unde ar fi putut trece Pribluda.

— Ce te-a făcut să crezi că ar fi trecut pe acolo?

— Am găsit o hartă în apartamentul lui şi clubul era încercuit. Ceea ce era destul de adevărat, deşi nu la fel de adevărat ca existenţa fotografiei. Era o hartă mai veche.

— O hartă veche? Aşa ai aflat despre Havana Yacht Club? Uimitor!

Hotelul Capri era o Riviera în miniatură, cu mai puţine etaje şi situat la o oarecare distanţă de Malecon. Fără dom sau scări în spirală, cu un hol de intrare simplu, în care dominau sticla şi cromul. Cubanezilor le era interzis accesul la etaj; se vedeau câţiva cu sticle de Coca-Cola în faţă, gata să aştepte şi toată ziua dacă era nevoie, pentru materializarea întâlnirilor. Aerul condiţionat mişca frunzele plantelor din ghivece.

— Nu mă pot obişnui deloc cu haina asta, zise Walls. Te deranjează dacă o s-o încerc ca să văd cum vine pe mine?

— Vă rog!

Deşi Arkadi nu suporta ca altcineva să atingă măcar cu un deget haina, îl ajută pe Walls să se îmbrace. Haina îl strângea un pic pe acesta la umeri. Americanul pipăi faţa de caşmir, căptuşeala de mătase şi băgă mâna în toate buzunarele, atât din exterior cât şi din interior.

O'Brien urmărea cu atenţie prezentarea de modă.

— Ce părere ai?

— Că e un om cu buzunarele goale, răspunse Walls şi-i înapoie haina lui Arkadi. Dar haina e frumoasă. Ai cumpărat-o din salariul de investigator? Bravo ţie!

— Ăsta e un semn bun pentru noi toţi.

O'Brien îi conduse prin hol spre o uşă laterală care dădea într-o sală mică de spectacol, cufundată în întuneric. Arkadi abia reuşi să distingă scena, treptele, difuzoarele şi lămpile din tavan.

— La Sala Roja. Pe vremuri aici nu era cabaret. În sala asta se desfăşura un spectacol mult mai interesant. Pune-ţi puţin imaginaţia la lucru şi vei fi în stare să vezi draperiile roşii, covorul şi abajururile de aceeaşi culoare ale lămpilor, în centru, patru mese de blackjack şi patru

rulete. În colţuri, mese de şapte-unsprezece şi bacara. Printre mese, fete care vindeau trabucuri şi când spun asta mă refer la fete frumoase şi trabucuri cubaneze. Probabil, şi puţină cocaină, dar cine avea nevoie de aşa ceva? Era suficient sunetul bilei care se rostogoleşte, emoţia din jurul meselor. Crupierul care spune „Puneţi miza, domnilor! 11 şi oamenii care pariază. Tu joci, Arkadi?

— Nu.

— De ce?

— Nu am bani de pierdut.

— Nu există om care să nu aibă bani de pierdut. Oamenii săraci joacă tot timpul. Ceea ce vrei tu să spui e că nu-ţi place să pierzi.

— Bănuiesc că aveţi dreptate.

— Ei bine, să ştii că eşti un tip destul de ciudat, majoritatea oamenilor simt nevoia să piardă. Chiar dacă se întâmplă să câştige, ei continuă să joace până când pierd. În prezent, există mai mulţi oameni care joacă în toată lumea decât în toată istoria omenirii. O'Brien ridică din umeri, vrând parcă să arate că fenomenul îi scăpase de sub control. Poate că e din cauza trecerii în noul mileniu. E ca şi cum oamenii ar vrea să se lepede de posesiile lor materiale, dar nu într-o biserică, ci într-un cazinou. Oamenii sunt gata să piardă tot, atât timp cât fac acest lucru într-un mod distractiv. Nu pot rezista! Asta-i natura umană! Cea mai mare insultă din lume ar fi un cazinou care nu-ţi ia banii!

— Aţi fost aici şi înainte de Revoluţie?

— De multe ori. Doamne, ce mult a trecut de atunci!

— Obişnuiaţi să jucaţi?

— Şi eu sunt la fel ca tine, nu-mi place să pierd. Decât să joc, preferam să admir cum se desfăşurau operaţiunile. Ştii pe cine i l-am arătat soţiei mele? I l-am arătat pe Jack Kennedy. Avea o blondă platinată de un braţ şi o *mulata* focoasă de celălalt. M-am întrebat în timpul crizei rachetelor dacă Jack şi-a amintit vreo clipă de noaptea aceea.

— Mai erau şi alte cazinouri, interveni Walls.

— Deauville, Sans Souci, Montmartre, Tropicana, le enumeră O’Brien. Marele plan al Mafiei era să demoleze complet Havana şi s-o construiască de la zero, să o transforme într-un oraş modern, să creeze un triunghi al turismului între Miami, Havana şi Yucatán, o zonă internaţională de prosperitate. Toate astea au fost oprite şi, din punct de vedere economic, Cuba a pierdut patruzeci de ani.

— Acesta este planul dumneavoastră, să redeschideţi vechile cazinouri?

— Nu, spuse O’Brien, resentimentele sunt încă mult prea puternice. Oricum, Havana Yacht Club şi Casino pot să fie de zece ori mai mari decât toate astea.

— Sunteţi ambiţios.

— Tu nu eşti? îl întrebă Walls. Războiul rece s-a încheiat. Am fost unul dintre eroii acestui război şi uite ce am ajuns. Un proscris.

— Ce fel de viaţă te aşteaptă la Moscova? îl întrebă O’Brien. Trezeşte-te! Ai ajuns în paradis şi acum vrei să pleci. Nu face aşa ceva. Rămâi aici ca să lucrezi pentru noi.

— Să lucrez pentru dumneavoastră? Să iau locul lui Pribluda?

— Cam aşa ceva, spuse Walls.

— De ce oare nu pot să consider chestia asta o ofertă serioasă?

— Pentru că eşti prea suspicios, spuse O’Brien. O atitudine tipic rusească. Trebuie să gândeşti pozitiv. Toţi milionarii pe care i-am cunoscut erau nişte optimişti. Şomerii, în schimb, văd totul în negru. E o lume nouă, Arkadi, de ce nu ai curajul să rişti?

— Dar de ce aţi împărţi dumneavoastră mina asta de aur cubaneză cu cineva pe care nu l-aţi mai văzut niciodată până acum?

— Dar nu-i adevărat, am mai avut de-a face cu tipul ăsta de personaj. Tu eşti tipul de om aflat pe marginea prăpastiei, care e în acelaşi timp gata să sară în apă sau să-şi schimbe viaţa.

În ochii lui O’Brien apăru o strălucire. Despre ce să

fie vorba? se întrebă Arkadi în sinea lui. Să fie pur şi simplu vorba despre talentul de vânzător al acestui individ sau era aici şi zelul unui predicator, atât de plauzibilă reuşea să facă această ofertă, de altfel atât de ridicolă.

— Schimbă-ţi viaţa! Acordă-ţi o şansă!

— Cum?

— În calitate de partener.

— Partenerul dumneavoastră? Devine din ce în ce mai interesant.

— Parteneriatul înseamnă însă încredere, spuse O'Brien. Ştii ce înseamnă încrederea, nu-i aşa, Arkadi?

— Da.

— Dar nu vrei deloc să ne demonstrezi lucrul ăsta. Aştept de două zile să fii la fel de deschis cu George şi cu mine, cum am fost şi noi cu tine. Nu te mai uşura în spatele meu şi-mi zice mie că plouă. Nu mă lua pe mine cu harta veche. Sergentul Luna ne-a povestit despre fotografia făcută la Havana Yacht Club. Ştim despre ea. O fotografie făcută la Havana Yacht Club în care să apară şi un rus mort este exact ce ne trebuie mai puţin în momentul de faţă.

— John s-ar simţi mai liniştit dacă ar intra în posesia acelei fotografii, spuse Walls.

— Dacă ar fi la mine, n-ar mai trebui să-mi fac griji din cauza ei. Şi aş şti că tu ne acorzi nouă exact aceeaşi încredere pe care ţi-o acordăm şi noi ţie. Poţi să faci asta pentru mine, Arkadi, poţi să-mi dai o dovadă de încredere şi să-mi încredinţezi mie fotografia? îl întrebă O'Brien şi-şi aşează mâna pe braţul lui.

Arkadi simţea cum plicul în care se afla fotografia îl împungea în spate.

— Eu nu prea mă pricep la parteneriate de afaceri, am lucrat mereu numai la stat. Dar uitaţi cum văd eu problema. Să zicem că accept propunerea şi lucrez pentru dumneavoastră un an de zile. Dacă la sfârşitul acelui an am o vilă, o barcă şi o viaţă socială satisfăcătoare, în momentul acela vă dau fotografia. Până atunci, oricum, fotografia se află în siguranţă, fiindcă noi am fi, aşa cum aţi

spus chiar dumneavoastră, parteneri.

— Ai auzit? făcu Walls. Mămica se târguieşte cu noi.

— Rezistă. John O'Brien îşi luă mâna de pe braţul lui Arkadi. Dintr-odată parcă îşi arăta vârsta, cu tâmplele argintii pline de sudoare, ca un actor care tocmai terminase o reprezentaţie plină de pasiune în faţa unui public insensibil, surd.

— Pentru că eşti rus, Arkadi, voi face o excepţie pentru tine. Pentru tine este ceva cu totul nou, ceva ce necesită un nou mod de gândire. Tu n-ai mai avut niciodată ocazia să participi la aşa ceva.

— Mai spuneţi-mi o dată, cu ce ar trebui să mă ocup? îl întrebă Arkadi.

— Cu securitatea, doar ţi-a spus George, în eventualitatea că Mafia îşi face prezenţa.

— Trebuie să mă mai gândesc. Nu sunt sigur că sunt chiar aşa de dur.

— Nu-ţi face probleme, zise Walls. Oamenii sunt convinşi că eşti.

— Aparenţele contează, adăugă O'Brien. Am să-ţi povestesc de ce e Capri cazinoul meu favorit. Nu ştiu dacă ai auzit, dar Mafia a angajat un actor, pe George Raft, să se ocupe de securitatea de la Capri. Raft jucase atâtea roluri de gangster, încât oamenii chiar credeau că e un gangster. Şi vine şi noaptea Revoluţiei în care mulţimile încep să devasteze cazinourile. Un grup s-a îndreptat spre Capri. Cine crezi că iese pe treptele de la intrare să înfrunte mulţimea? Nimeni altul decât Raft însuşi, care, cu vocea lui de gangster le spune: „Niciun nespălat nu intră să facă scandal în cazinoul meu". Şi indivizii pleacă. A reuşit să-i gonească. Din ultimul bastion al Americii.

Magazinul era, de fapt, un depozit cu sistemul de iluminare cel mai slab probabil din Havana şi, deşi coada era destul de mică, iar Ofelia se oferise să ducă ea sacul cu orez vietnamez şi cutia cu ulei de consum, care se dădeau la raţie, mama ei rămăsese la fel de prost dispusă.

— Ori vii foarte târziu acasă, ori nu vii deloc. Cine e bărbatul ăsta?

— Nu e bărbat, răspunse Ofelia.

— Nu e bărbat? Mama ei ridică vocea, astfel încât conversaţia lor să fie auzită de cât mai mulţi martori posibil.

— Nu e un bărbat aşa cum te gândeşti tu.

— Aşa ca muzicienii? Grozavi soţi. Unde e ultimul, face masaje la suedeze în Cayo Largo?

— Noaptea trecută am venit acasă. Nu s-a întâmplat nimic.

— Da, totul e minunat. Stau aici la rând cu cea mai măreaţă operă de ficţiune din lume în mână, zise ea lovind cu palma carnetul cu cupoanele de raţie. Ce mi-aş mai putea dori? Să ştiu de ce vii acasă atât de târziu?

— E o problemă de-a poliţiei.

— Cu un rus! *Hija*, poate că tu n-ai auzit, dar vapoarele ruşilor au plecat de mult. Cum naiba de ai reuşit să dai peste ăsta? Aş vrea să-l văd şi eu pe acest Lothario uitat de-ai lui pe aici.

— Mamă, o rugă Ofelia.

— A, da, eşti în uniformă şi ţi-e ruşine să fii văzută cu mine. Fii liniştită, stau eu la rând toată ziua, ca să ai tu timp să alergi aiurea să faci lumea mai sigură pentru… Femeia făcu semnul unei bărbi.

— Aproape am ajuns. Ofelia îşi fixă privirea pe tejgheaua magazinului.

— N-am ajuns nicăieri. Nicăieri, *hija*. îl mai ţii minte pe băiatul ăla pe care l-ai cunoscut în şcoală, ăla cu tancul pentru peşti?

— Acvariu.

— Tanc cu peşti. Nişte apă murdară şi doi peşti amărâţi care nu se mişcau niciodată. Ia uită-te la vânzătoarele alea!

În spatele tejghelei, una la cântar şi cealaltă cu un registru în mână, se aflau două femei cu perciuni care semănau atât de bine cu nişte peşti, încât Ofeliei îi fu deosebit de greu să-şi păstreze o figură serioasă. În lumina slabă a magazinului se vedeau patru locuri unde se vindeau produse, fiecare prevăzut cu o tablă pe care era

trecut cu cretă denumirea produselor, preţul, raţia de persoană sau de familie şi data în care urmau să fie puse în vânzare. Porţiunea unde scria data devenise destul de neclară din cauza deselor ştersături.

— Roşii săptămâna viitoare, spuse Ofelia. Asta e o veste bună!

Mama ei izbucni în râs.

— Dumnezeule, am crescut o prostănacă! Nu vor fi nici roşii, nici lapte praf, nici fainã şi poate nici fasole sau orez. Asta-i nu-i decât o păcăleală pentru tâmpiţi. *Hija*, oi fi tu un detectiv nemaipomenit, dar trebuie să-i mulţumeşti lui Dumnezeu că mă ai pe mine ca să-ţi fac cumpărăturile.

O femeie din spatele lor începu să pufnească indignată.

— O să mă duc să raportez această propagandă contrarevoluţionară.

— Ia mai scuteşte-mă, făcu mama Ofeliei. Eu am luptat la Playa Giron. Tu unde erai? Probabil că-ţi fluturai ţâţele spre bombardierele americane. Presupun că ai ţâţe.

Mama ei se pricepea foarte bine să se dea la oameni. Playa Giron era un loc cunoscut pentru restul lumii sub denumirea de Golful Porcilor. Deşi destul de ciudat, ea chiar fusese pe vremea aia în armată şi ucisese un invadator, deşi acum spunea că ar fi trebuit mai bine să-l oblige cu puşca la spate s-o ducă în Florida, decât să-l împuşte.

— Vreau să te întreb ceva, spuse Ofelia.

— Te rog, citesc acum. Două cutii cu mazăre de familie luna asta. E delicioasă, sunt sigură. Putem lua şi zahăr. O să-ţi dai seama că sfârşitul e aproape în clipa în care nu vom mai avea nici zahăr.

— În legătură cu murăturile.

— Nu văd nicio murătură aici.

— Unde aş putea găsi nişte murături? Ţările din Tratatul de la Varşovia încercaseră să vândă murături la borcan în Cuba, dar Ofelia nu mai văzuse aşa ceva de ani de zile.

— Nu aici. Te duci în piaţă, cumperi castraveţi şi-i pui

la murat.

— Se găsesc şi din aceia mai mici?

— Un castravete este un castravete. Ce nevoie ar avea cineva de castraveţi mici? Ajunsă la tejghea, mama ei făcu un adevărat spectacol insistând marcarea corectă a carnetului ei cu tichete de raţie şi remarcă cu voce tare:

— După raţiile astea, dieta noastră e foarte bine echilibrată.

— Aveţi dreptate, făcu prostia una dintre vânzătoare să intervină.

— Fiindcă două săptămâni mâncăm şi două răbdăm de foame. După ce-şi lansă torpila, mama Ofeliei se răsuci pe călcâie şi porni spre ieşire, lăsând-o pe Ofelia să se chinuie cu sacul şi cu cutia de ulei, în timp ce toată lumea le urmărea cu privirea.

Odată ajunse în stradă, mama pomi târâindu-şi picioarele spre casă.

— Eşti imposibilă, spuse Ofelia.

— Normal. Insula asta mă scoate din minţi.

— Te scoate din minţi? Păi n-ai fost niciodată în altă parte, să vezi cum e acolo.

— Şi asta mă scoate din minţi. Şi faptul că am o fată ce e una dintre *ei*. Mama ei fusese prinsă de poliţie vânzând din uşă în uşă cosmetice făcute în casă. îi dăduseră drumul, desigur, imediat ce aflaseră că detectivul Osorio era fiica ei.

— Mi-a scris unchiul tău Manny că pe veranda casei lor din Miami balansoarul acela încă mă aşteaptă.

— Mie mi-a scris că în fiecare noapte sunt schimburi de focuri pe stradă.

— În ultima lui scrisoare mi-a spus că le poate lua pe Muriel şi pe Marisol. E convins că fetelor le-ar plăcea la nebunie la South Beach. Am putea merge toate şi să le lăsăm pe ele acolo.

— Nu vreau să vorbim despre asta.

— Fetele ar putea să facă furori în Miami. Sunt atât de frumoase şi au pielea atât de albă.

Aceasta era o acuză pe care mama ei se pricepea de

minune s-o răsucească în rană ca pe un cuţit, că Ofelia nu semăna cu cei din familia ei din cauza nuanţei mai închise a pielii, că Ofelia era diferită până şi de propriile ei fiice şi că, din această cauză, reprezenta un motiv de veşnică dezamăgire pentru cea care îi dăduse naştere. Ofelia ştia, de asemenea, că mama ei putea să-i vadă roşeaţa din obraz.

— Fetele rămân cu mine. Dacă vrei să te duci la Miami, poţi să pleci.

— Voiam să spun că acolo ar fi o altă lume. Una în care să nu mai ai de-a face cu oameni ca rusul ăsta.

Arkadi îi rugă pe Walls şi pe O'Brien să-l lase la câteva străzi distanţă de Malecon. Avea în permanenţă senzaţia că, de cealaltă parte a digului, Luna îl aşteaptă cu un cuţit pentru gheaţă sau cu o macetă în mână, aşa că, odată ajuns pe bulevard, rămase ascuns în umbra coloanelor de la intrările clădirilor, până când reuşi să ajungă în faţa unei uşi decorate cu banda tricoloră a Comitetului pentru Apărarea Revoluţiei. Bătu la uşă şi intră.

— Vino înăuntru, se auzi vocea Abuelitei.

Lumina care pătrunse odată cu el în camera întunecoasă se opri pe silueta neagră a Fecioarei şi pe penele de păun care o decorau. În nări îi ajunse mirosul amestecat de fum de ţigară de foi şi lemn de santal. Abuelita şedea în faţa statuii Fecioarei şi aşeza cu mişcări solemne nişte cărţi de joc pe masă. Tarot? Arkadi se uită peste umărul bătrânei. Solitaire. Femeia era îmbrăcată de data aceasta cu un pulover pe care scria „New York Stock Exchange". Arkadi băgă de seamă că şi statuia purta ceva nou, un şirag de mărgele galbene, ca cel de la gâtul lui Osorio.

— Îmi daţi voie?

— Te rog! în clipa în care Arkadi atinse cu vârful degetelor mărgelele, Abuelita spuse: în Santeria, Fecioara este, de asemenea, şi reprezentarea lui Oshún şi culoarea ei este galbenul, ca mierea, ca aurul. Oshún este o zeiţă foarte sexy.

Descrierea asta nu se prea potrivea cu Osorio, îşi spuse Arkadi în gând, dar nu avea acum timp să dezbată probleme religioase.

— Te-am văzut dimineaţă în maşina aia mare şi albă, ca o corabie cu aripi, spuse Abuelita. Cred că tot Malecon-ul era cu ochii pe voi.

— Aţi remarcat cumva vreun sergent negru şi înalt, de la Minint, care să fi intrat în clădire după ce am plecat eu?

— Nu.

— Niciun bărbat care să se potrivească acestei descrieri şi care să ducă în mână o macetă sau o bâtă de baseball? Arkadi puse o bancnotă de cinci dolari în coroana de la picioarele Fecioarei.

Abuelita oftă şi-i dădu banii înapoi.

— Îl cunosc pe bărbatul despre care vorbeşti. E cel care a organizat Abakua. Am stat la fereastră ca de obicei, dar adevărul este că am adormit. Uneori, corpul meu dă semne de bătrâneţe.

Arkadi puse banii la loc.

— Atunci am o altă întrebare. Am, în continuare, nevoie de o fotografie a lui Serghei Pribluda ca s-o duc la poliţie şi sunt în căutarea vreunui prieten apropiat al lui care să aibă aşa ceva. Niciunul dintre cei pe care i-am cunoscut nu m-a putut ajuta, dar ştiu că la prima noastră întâlnire aţi menţionat că lui Serghei Pribluda îi plăcea să le dea şi altora din murăturile lui. Ieri am fost într-o piaţă unde se vindeau legume, inclusiv castraveţi, dar n-am găsit nimic care să semene cu murăturile de casă din frigiderul lui Pribluda. Pentru că aveţi dreptate, nimic nu se compară cu murăturile ruseşti. Avea cumva vreun vizitator special?

Abuelita îşi desfăcu degetele ca un evantai şi-şi ascunse rânjetul.

— Acum mai vii de-acasă. Era o femeie, o rusoaică, ce venea la el, câteodată, cu un coş, câteodată, fără.

— Puteţi s-o descrieţi?

— A, era ca un porumbel mic şi gras. Obişnuia să vină mai ales joia, uneori singură uneori, însoţită de o

fetiţă.

Ofelia urcă pe scara care ducea la locuinţa lui Hedy Infante, un fel de platformă construită aproape de tavanul unui foaier în stil rococo. Spaţiul de aproape nouă metri pătraţi adăpostea un pat pliant, un stativ cu umeraşe cu rochii şi pantaloni din supraelastic, luminări, cosmetice şi pantofi. Un bec atârnat de tavan. O trapă prin care se putea coborî o găleată şi de unde se vedea candelabrul sălii şi, mai jos, podeaua acoperită cu marmură. Clădirea fusese construită de un magnat al zahărului căruia îi plăcea probabil foarte mult spuma, fiindcă vălurelele din ipsos alb cu care era decorat tavanul creau senzaţia unei locuinţe plasate sus în nori.

Felul în care era decorată pe dinăuntru locuinţa lui Hedy era cel puţin la fel de fantastic ca şi exteriorul. Pereţii erau acoperiţi cu fotografii pe care le decupase din reviste, Los Van Van, Julio Iglesias, Gloria Estefan. Cântăreaţa era surprinsă în mai multe ipostaze, strângând transpusă microfonul în mână, scăldată în lumina reflectoarelor sau întinzând mâinile spre fani. Pe una dintre fotografii, Hedy decupase şi lipise faţa ei, lucru care îi aminti Ofeliei care era adevărata condiţie a gâtului fetei. Nu era un loc în care o prostituată să-şi aducă clienţii, platforma părea mai degrabă ascunzătoarea ei secretă.

Secretă, dar violată de urmele lăsate de tehnicienii criminalişti, bandă în jurul rochiilor, praf pentru amprente pe oglindă, acea dezordine caracteristică pe care o lasă bărbaţii când umblă printre lucrurile cuiva. Hedy colecţiona bucăţi de săpun luate de prin hoteluri, cuţite şi linguriţe, suporturi pentru pahare. Îşi făcuse singură o ramă din scoici în care îşi pusese fotografia de la *quince*, petrecerea de la împlinirea vârstei de cincisprezece ani. În fotografie, se puteau vedea tortul, berea şi romul care se primeau din partea statului cu astfel de ocazii. Într-o altă fotografie, Hedy purta eşarfa şi fundele albastre ale unei adepte a zeiţei mării, Yemaya. Pe perete, se vedea o statuetă a Sfintei din Regla, zeiţă şi sfântă într-o singură fiinţă. Într-o cutie de trabucuri se aflau mai multe poze ale

lui Hedy împreună cu diverşi turişti. Erau poze făcute în Piaza Vieja, Piaza de Armaş, Piaza de la Catedral, în toate locurile celebre din vechea Havană. Fotografiile favorite ale lui Hedy păreau să fie însă două în care ea apărea alături de Luna şi pe care le prinsese cu bolduri pe o pernuţă în formă de inimă. Cum de nu remarcaseră tehnicienii aceste fotografii în care fata moartă apărea alături de un subofiţer implicat în anchetă? Se părea că fotografiile fuseseră făcute în momente diferite, pentru că hainele personajelor nu erau la fel. Ambele instantanee fuseseră făcute în faţa aceleiaşi clădiri la intrarea căreia se vedea înscris cu litere ruginite Centro Russo-Cubano. Pe spatele pernuţei, se afla prinsă o a treia fotografie în care apăreau Hedy, Luna şi micuţa Teresa pe bancheta din spate a unui Chrysler Imperial de culoare albă. Ofelia nu reuşi să găsească niciun nume, număr de telefon sau adresă lângă pat, în cutia pentru trabucuri sau pe pereţi.

În clădire nu se mai afla nimeni cu care să stea de vorbă, aşa că Ofelia traversă strada şi intră într-o *botanica*, unde, pe o tablă, erau scrise cu cretă mai multe tratamente naturiste: guava pentru diaree, oregano pentru congestie şi pătrunjel pentru gaze la stomac. Pe un perete se afla o oglindă Coca-Cola de care erau lipite mai multe amintiri, printre care şi o carte poştală din Mexic, în care se vedea o dansatoare îmbrăcată cu aceeaşi rochie plisată, cu acelaşi păr negru şi piele albă ca şi femeia pe care o văzuse cum îl săruta pe Renko. Nu că i-ar fi păsat de relaţiile amoroase ale celor doi, dar Ofelia se simţea cumva jignită că, după toate eforturile ei de a asigura protecţia rusului, îl văzuse pe acesta invitând pe altcineva înăuntru. Îşi amintea cum se lipise femeia aia de Renko şi cum îi trăsese faţa lângă a ei.

— *Hija*? Vânzătoarea de plante se ridică de pe scaun.

— A, da. Ofelia cumpără mai întâi o pungă cu scoarţă de mahon pentru reumatismul mamei ei şi abia după aceea întrebă despre Hedy.

— *Yerba buena*, vânzătoarea îşi aducea aminte de Hedy după remediile pe care i le recomandase.

— Era o fată drăguţă, dar avea probleme cu stomacul. Dansa atât de bine. Mare păcat!

Femeia o cunoştea pe Hedy, fiindcă făcea parte din grupul local care participa la Carnaval. Era o formaţie de şaizeci de dansatori, toboşari, bărbaţi care balansau pe umerii lor nişte păpuşi gigantice, îmbrăcaţi cu toţii în albastru, culoarea lui Yemaya. Se legănau cu toţii în ritmul muzicii şi străbăteau bulevardul Prado până în faţa tribunei în care se afla însuşi El Comandante. Femeia îl cunoştea şi pe prietenul lui Hedy, bărbatul acela care era în stare să facă o gaură într-o uşă de lemn cu privirea lui arzătoare.

— Uite, acela este.

O Lada cu însemnele Minint se oprise lângă clădirea în care locuia Hedy şi din ea sări un Luna mai grăbit ca de obicei. Ofelia se întoarse cu spatele la uşă, îşi scoase şepcuţa şi continuă să supravegheze strada în oglindă. Asta însemna că trebuia să suporte alte recomandări din partea femeii care vindea plante şi să privească din nou cartea poştală din Mexic. Noroc că Luna ieşi imediat din clădire, având în mână pernuţa în formă de inimă.

Nu mai avea nicio importanţă acum de ce niciunul dintre poliţiştii care vizitaseră locuinţa lui Hedy nu ridicase de acolo pernuţa înaintea lui Luna. Nu mai conta dacă verificaseră sau nu amprentele de pe lucrurile fetei. Niciunul dintre experţii care făcuseră cercetări acolo nu o putea înţelege pe Hedy mai bine decât putea să o facă Ofelia.

Ofelia trăia în două lumi diferite. Una era cea a cozilor la alimentele primite ca raţie sau la autobuz, a străzilor desfundate, a căderilor de tensiune care făceau ca Fidel să tremure pe ecranul televizoarelor, a căldurii insuportabile care le făcea pe cele două fete ale ei să se întindă ca nişte fluturi pe plăcile de gresie ale podelei. Cealaltă era un univers ascuns, dar la fel de real ca şi venele de sub piele, un univers dominat de voluptuoasa Oshún, de Yemaya cea iubitoare, de Chango cel tumultuos, de spirite mai bune şi mai rele, care aduceau sângele în

obraji, gustul în gură, culoarea în ochi şi care îşi făceau simţită prezenţa în orice fiinţă. Aşa cum fiecare tobă avea în interiorul ei o sămânţă de kola care era sufletul instrumentului şi care prindea glas ori de câte ori cineva bătea cu palma în pielea de deasupra, tot aşa fiecare persoană avea înăuntrul ei un spirit care îşi făcea simţită prezenţa în fiecare bătaie a inimii, dacă cineva ar fi avut răbdarea să asculte. Ofelia Osorio ducea cu ea focul soarelui ascuns în spatele feţei ei maronii şi din această cauză putea să vadă cu o claritate extraordinară cele două lumi ale Havanei.

De data aceasta, Arkadi o găsi pe Olga Petrovna în capot, cu părul pus pe bigudiuri. Femeia pregătea mai multe pungi cu alimente în camera din faţă a apartamentului. îi aruncă un zâmbet vinovat, un zâmbet de femeie în vârstă, încă atrăgătoare, luată prin surprindere. Un porumbel mic şi gras? Probabil.

— O ocupaţie suplimentară, spuse ea.

— Suplimentară, dar sănătoasă!

Ceea ce fusese probabil o cămară, era acum plină de rânduri de pungi albe de plastic pline cu cutii de cafea italiană, farfurii chinezeşti, hârtie igienică, ulei de gătit, săpun, prosoape, pui congelaţi şi sticle cu vin spaniol. Pe fiecare pungă se afla o etichetă cu câte un nume cubanez.

— Fac şi eu ce pot, spuse ea. Era mult mai uşor pe vremuri, când exista cu adevărat o comunitate rusească aici. Cubanezii se puteau baza pe noi ca să-şi procure unele produse din magazinele pentru diplomaţi. După ce ambasada a trimis pe toată lumea acasă, sarcina noastră, a celor rămaşi, a devenit deosebit de grea.

Pentru un anumit comision, desigur, îşi zise Arkadi. Zece la sută? Douăzeci? Ar fi fost o vulgaritate din partea lui să pună o asemenea întrebare acestei perfecte matroane sovietice.

— Vin imediat înapoi, îi promise ea şi se strecură într-un dormitor de unde venea o undă de parfum. De acolo, ea îi strigă prin uşă: Staţi de vorbă cu Saşa, adoră să-i ţină cineva companie.

De pe stinghia lui, canarul îl examina pe Arkadi, mirat că acesta nu are coadă. Arkadi aruncă o privire în bucătărie. Samovarul era aşezat pe un prosop împăturit pe masă. Pe perete era un calendar cu o scenă de iarnă plină de nostalgie. O solniţă, şerveţele de hârtie într-un pahar. Pe un raft borcane făcute în casă cu gem, murături şi salată de fasole. Reveni la timp în camera din faţă pentru a asista la apariţia Olgăi Petrovna, care se pieptănase şi se pusese la punct într-un timp record.

— V-aş servi cu ceva, dar prietenii mei cubanezi trebuie să-şi facă apariţia dintr-o clipă în alta. Nu se simt în largul lor dacă văd pe cineva străin. Sper că nu durează prea mult. Vă rog să mă înţelegeţi.

— Bineînţeles. E în legătură cu Serghei Pribluda. Aţi spus prima dată când am stat de vorbă că unele femei din personalul ambasadei bănuiau că avea o legătură cu o cubaneză, pentru că vorbea foarte bine spaniola.

Olga Petrovna îşi permise un zâmbet abia schiţat.

— Spaniola lui Serghei Sergheevici nu a fost niciodată chiar aşa de bună.

— Bănuiesc că aveţi dreptate, fiindcă el era atât de rus. Rus până în măduva oaselor!

— Aşa cum v-am mai spus, un „tovarăş11 în adevăratul înţeles al cuvântului.

— Şi cu cât mă adâncesc mai mult în investigaţii, cu atât devine mai clar că dacă găsise într-adevăr o femeie pe care s-o admire atât de profund, acea femeie nu putea să fie decât o rusoaică la fel de adevărată ca şi el. Nu sunteţi de acord?

Deşi Olga Petrovna îşi păstrase pe buze acelaşi zâmbet politicos, în ochii ei apăruse o privire uşor sfidătoare.

— Cred că aveţi dreptate.

— Fără îndoială că atracţia a fost inevitabilă, spuse Arkadi. Probabil amintirile de acasă, o adevărată cină rusească şi apoi, fiindcă o relaţie în interiorul ambasadei este întotdeauna descurajată, necesitatea de a planifica întâlniri ulterioare, care trebuia să fie ori secrete, ori să

pară accidentale. Din fericire, el locuia separat de ceilalţi ruşi şi ea putea găsi oricând un motiv ca să apară pe Malecon.

— E posibil!

— Însă ea a fost văzută de mai mulţi cubanezi.

Se auzi o bătaie în uşă. Olga Petrovna crăpă uşa şi şopti ceva celui de afară. Închise apoi uşor uşa, reveni lângă Arkadi, îi ceru acestuia o ţigară şi, după ce acesta i-o aprinse, se aşeză şi scoase un nor de fum. Cu o voce total schimbată, o voce care parcă avea trup, femeia spuse:

— N-am făcut nimic rău!

— Nici n-am zis că aţi făcut. N-am venit la Havana să distrug viaţa cuiva.

— Habar n-aveam ce voia Serghei să facă. El nu vorbea niciodată despre asta şi nici eu nu l-am întrebat. Pur şi simplu ne apreciam unul pe altul, atâta tot.

— Era suficient, sunt sigur.

— Şi atunci ce doriţi de la mine?

— Cred că cineva atât de apropiat de Pribluda, care ţinea la el, are probabil o fotografie de-a lui mai bună decât cea pe care mi-aţi arătat-o prima dată.

— Asta e tot?

— Da.

Femeia se ridică, se duse în dormitor şi reveni o clipă mai târziu cu o fotografie color în care se vedea un colonel Serghei Pribluda, bronzat şi fericit, îmbrăcat în pantaloni scurţi. Cu marea caldă a Caraibelor în spatele lui, cu nisip pe umeri şi cu un zâmbet pe buze care-l făcea cu zece ani mai tânăr. Pentru identificarea pe care voia s-o facă Blas, fotografia era perfectă.

— Vă rog să mă scuzaţi, v-aş fi dat-o şi mai devreme, dar am fost sigură că aveţi să găsiţi alta şi asta e singura bună pe care o am. Aş vrea s-o primesc înapoi.

— O să le spun să mi-o dea. Arkadi puse fotografia în buzunar. L-aţi întrebat vreodată pe Pribluda cu ce se ocupa în Havana? A pomenit vreodată ceva sau numele cuiva în prezenţa dumneavoastră?

— Oameni ca Serghei îndeplinesc anumite misiuni

speciale. Nu mi-ar fi pomenit niciodată despre aşa ceva şi nu sunt eu aia să mă bag unde nu-mi fierbe oala.

Cuvinte demne de un adevărat patriot, îşi spuse Arkadi în gând; înţelegea acum cât de bine se potriviseră Pribluda şi Olga Petrovna.

— Dumneavoastră sunteţi cea care mi-a trimis mesajul de la ambasadă, nu-i aşa? „Serghei Sergheevici Pribluda e în pericol. Trebuie să veniţi imediat”. Mesajul nu era semnat.

— Eram îngrijorată şi Serghei vorbea atât de respectuos despre dumneavoastră.

— Dar cum aţi reuşit să-l trimiteţi? Este necesară o autorizaţie ca să trimiţi mesaje la Moscova.

— Oficial da, dar personalul nostru este atât de redus. Se bazează pe mine şi mă lasă să fac singură din ce în ce mai multe, ceea ce, într-un anumit fel, îmi uşurează mult munca. Şi am avut dreptate, nu? Era în pericol.

— Aţi mai spus şi altcuiva?

— Cui să fi spus? Singurul rus adevărat de la ambasadă era Serghei. Ochii Olgăi Petrovna se umplură de lacrimi. Trase adânc aer în piept şi întoarse capul spre uşă. Ce nu înţeleg cubanezii ăştia este că, deşi nu cântăm şi dansăm la fel de mult ca ei, putem iubi cu aceeaşi pasiune, nu-i aşa?

— Da, aveţi dreptate.

În mod sigur, Osorio nu putea înţelege aşa ceva, îşi spuse Arkadi în gând. Era o uşurare pentru el faptul că se afla departe de amestecul acela vulcanic de zel revoluţionar şi de spirit Santeria, specific detectivului, că se afla acum într-o lume mult mai solidă, în care o poveste de dragoste post-sovietică putea înflori printre murături şi pahare de votcă, în care motivele puteau fi măsurate în dolari, în care oasele erau lăsate la locul lor în pământ şi unde chiar şi o crimă avea o motivaţie logică.

Imaginea unui pui care se dezgheţa în punga de plastic păru să o aducă din nou pe Olga Petrovna cu picioarele pe pământ. Mai oftă o dată prelung, îşi stinse ţigara în scrumieră şi, într-o clipă, se transformă din nou în

om de afaceri. Aruncă o privire în oglindă, pentru a se asigura că arată aşa cum trebuie, ca o bunicuţă cumsecade cu părul cărunt.

În drumul spre ieşire, Arkadi trecu pe lângă un grup de oameni care aşteptau pe trepte. În capul scării, Olga Petrovna rămase o clipă nemişcată, de parcă ar fi avut o revelaţie.

— Sau poate că sunt de prea multă vreme aici, poate am devenit şi eu o cubaneză.

20

Ofelia îşi parcă maşina la o oarecare distanţă de docuri, fiindcă îi era teamă că nu-şi taie cauciucurile. Havana fusese pe vremuri locul de acostare a flotelor încărcate cu comori ale Imperiului Spaniol. Odată cu trecerea timpului, argintul şi aurul fuseseră înlocuite de automobilele americane care, la rândul lor, fuseseră înlocuite de petrolul adus din Rusia. Toate operaţiunile de încărcare, descărcare şi depozitare se desfăşurau în nişte depozite care alcătuiau un adevărat *barrio*, un cartier al Havanei, numit Atares. Atunci când Uniunea Sovietică se prăbuşise, acelaşi lucru se întâmplase şi cu părţi întregi din Atares, care făcuseră implozie ca o venă rămasă fără sânge. Un depozit lăsat în paragină se prăbuşise peste cel de lângă el, ceea ce făcu să se destabilizeze un al treilea şi aşa mai departe. Strada se umpluse cu resturi metalice şi aşchii de lemn. Locul arăta acum ca un oraş ce suferise un asediu, cu ziduri transformate în grămezi de moloz, cu bare de oţel contorsionate, cu gropi şi excremente împrăştiate peste tot, cu cotloane mirosind cumplit a urină. Ofelia făcuse în Atares antrenamente de apărare împotriva unei invazii şi-şi aducea aminte cât de reale i se păruseră exerciţiile în acest peisaj dezolant. În niciun caz nu era un loc în care să doreşti să te plimbi cu maşina.

Singura clădire rămasă în picioare într-o margine a cartierului era Centro Russo-Cubano. Acesta servea pe vremuri drept hotel şi loc de întâlnire pentru ofiţerii de pe vasele sovietice aflate în port şi fusese proiectat ca un pavilion de comandă al unui vapor, cu ferestre ca nişte

hublouri şi un imens drapel sovietic din sticlă fixat la nivelul cabinei de comandă. Un vapor care arăta însă de parcă ar fi traversat o mare în furtună şi care naufragiase printre grămezile de moloz. Ofelia fu surprinsă de cât de uşor se deschise totuşi uşa de la intrare.

Înăuntru, se trezi într-un hol de intrare, luminat de razele slabe care pătrundeau prin ferestrele de sus. Tejgheaua curbată, din lemn de mahon, de la recepţie, era flancată într-un capăt de o fată din marmură neagră ce tăia cu o seceră un mănunchi de tulpini de trestie, făcute din alamă, iar în celălalt de un marinar din bronz care trăgea o plasă de pescuit din apă. Tăietoarea de trestie era desculţă, cu hainele de lucru lipite de trupul apetisant. Marinarul avea trăsături slave, părea eroic, iar plasa era plină cu peşte. Russo-Cubano într-adevăr! Cubanezii nu fuseseră niciodată lăsaţi să intre aici, clădirea fusese numai pentru ruşi. Toate inscripţiile, recepţie, bufet, director, erau în ruseşte. Ofelia reuşi să desluşească prin stratul de praf un mozaic cu secera şi ciocanul suprapuse peste un model ce abia se mai distingea cu valuri albastre. Singurul semn de activitate recentă se afla în mijlocul holului, unde razele roşii filtrate de steagul de sticlă cădeau peste un automobil Lada cu plăcuţe de înmatriculare ale corpului diplomatic.

Un sunet metalic o făcu să ridice privirea până la un bec care atârna legat de un fir de tavan, să o mute apoi pe busturile lui Marţi[1], Marx şi Lenin care decorau un balcon aflat la mezanin şi să o oprească în final asupra unei capre care se mişca de-a lungul balustradei balconului. Capra privea cu dispreţ de la înălţime. Adevărul era că numai o capră ar fi putut urca pe scara aceea, blocată de cabina deformată şi abandonată a liftului. Nu era o pierdere prea mare, îşi spuse Ofelia în gând. De când cu penele de curent, oamenii, oricum nu mai aveau încredere în

1 Marti, Jose Julian (1853-1895) lider revoluţionar cubanez şi poet. A luptat pentru cîştigarea independenţei Cubei de sub Imperiul Spaniol şi a scris mai multe volume de poezie şi eseuri pe tema libertăţilor politice.

ascensoare. Balconul era legat totuşi de holul de jos printr-o scară mobilă. Sus apărură mai multe capre.

La volanul maşinii se afla un bărbat de culoare, care o fixa cu capul întors spre ea. Acesta nu răspunse în niciun fel la strigătele ei, aşa că Ofelia, cu pistolul în mână, se apropie de maşină şi deschise portiera. Era o păpuşă de cârpă, un Chango, cu faţa abia schiţată şi ochi de sticlă, îmbrăcat în pantaloni scurţi şi cămaşă, cu o bandană roşie în jurul frunţii şi care se aplecă în afară. Ofelia începu să cerceteze interiorul maşinii. Pe bord se vedeau urmele a mai multor luminări roşii care arseseră acolo. De oglinda retrovizoare atârna un şirag de scoici şi un şirag de mătănii. Sunetul unui clopoţel o făcu să-şi îndrepte atenţia din nou spre balcon, unde un ţap încerca să-şi facă loc printre celelalte capre şi-şi întindea gâtul ca să privească în jos. Animalele se opriră brusc, apoi se împrăştiară tropăind cu zgomot, speriate nu de vederea ei, ci, după cum îşi dădu ea seama prea târziu, a cuiva aflat în spatele ei.

Ofelia nici nu-şi dădu seama când primi lovitura, fiindcă într-o fracţiune de secundă fu întinsă pe podea, apoi se trezi într-un sac de pânză, oarbă ca un iepure pregătit să fie dus la târg. Îşi pierduse arma şi o mână uriaşă îşi înfipsese degetele în gâtul ei, o sugestie că nu era prea înţelept să încerce să ţipe. Abia când degetele acelea necunoscute slăbiră strânsoarea, reuşi să simtă mirosul dulce, de nucă de cocos.

Uneori a nu şti e mult mai bine decât a şti. E-mailul pe care Isabel îl aştepta cu atâta nerăbdare de la Moscova putea fi citit pe ecranul monitorului lui Pribluda.

Dragă Serghei Sergheevici, ce bucurie şi ce surpriză să am din nou veşti de la tine! Ar fi trebuit să-ţi scriu mai de mult şi să-ţi spun cât de rău mi-a părut când am auzit de moartea Mariei Ivanova, care a fost întotdeauna aşa de drăguţă cu noi toţi. Ai fost binecuvântat să ai o soţie atât de minunată! îmi aduc aminte de ziua aceea când ne-am întors din misiune şi eram atât de îngheţaţi, încât nici nu puteam vorbi. Nu am reuşit decât să arătăm cu degetul

spre ţurţurii care ne atârnau din nas. Ea a făcut atunci o banya în baie cu ierburi, ramuri de brad, apă fierbinte şi o sticlă de votcă. Ne-a salvat viaţa în ziua aceea. Adevărul e că toţi oamenii buni s-au dus! Şi acum tu te afli la tropice şi eu am rămas aici şi m-am transformat într-un fel de bibliotecar. Dar nu mă plâng că stau degeaba, nu trece zi în care cineva să nu vrea să declasifice asta sau aia. Săptămâna trecută a venit la mine un avocat de la o agenţie de ştiri occidentală, care mi-a cerut să deschid cele mai sensibile arhive ale KGB-ului, de parcă acestea ar fi fost aşa, un fel de album de familie. N-a mai rămas oare nimic sfânt pe lumea asta? întreb asta jumătate în glumă, jumătate în serios. Nu mai putem spune pur şi simplu ca pe vremuri „Cei ce ştiu, ştiu”.

Zilele acelea au dispărut de mult. Cu toate acestea, promisiunile făcute trebuie respectate, acesta a fost întotdeauna crezul meu. Dacă societatea şi adevărul istoric au de câştigat prin divulgarea secretelor, dacă trădătorii nu sunt ridicaţi în slăvi şi nu sunt distruse reputaţiile unor persoane onorabile, dacă nu sunt acuzaţi acei oameni nevinovaţi care erau convinşi că nu-şi fac decât datoria, în condiţii de cele mai multe ori periculoase, atunci da! Eu sunt primul care să scot faptele la lumină.

Ceea ce mă aduce la întrebările pe care mi le-ai pus în legătură cu un fost lider al Partidului Comunist Cubanez, Lazaro Lindo. Voiai mai ales să ştii dacă Lindo a fost implicat într-o aşa-zisă conspiraţie de partid împotriva statului cubanez. Dacă îmi amintesc bine, Castro afirma că un cerc de indivizi din interiorul PCC, care susţinea că drumul pe care îşi conducea el concetăţenii era unul aventurist, conspirau împotriva lui cu sprijin din partea URSS. Adevărat sau nu, consecinţele au fost foarte severe: înăsprirea relaţiilor sovieto-cubaneze, arestarea şi aruncarea în închisoare a unora dintre cei mai devotaţi membri de partid, printre care şi Lindo. Bineînţeles, asta a fost şi rămâne o problemă deosebit de sensibilă. Ceea ce cereai tu erau anumite documente din care să reiasă că o asemenea conspiraţie nu a existat sau, dacă a existat,

Lindo nu a luat parte la ea. Am înţeles că asta ar fi putut-o ajuta pe fiica lui să obţină un permis de ieşire din ţară. Din păcate, nu pot să-ţi satisfac cererea. A fost însă o surpriză deosebit de plăcută să primesc veşti de la un vechi prieten.

În altă ordine de idei, să ştii că ţara parcă a fost năpădită de larve. Bine că nu eşti aici.

Roman Petrovici Rozov

Arhivar şef

Serviciul Federal de Informaţii

Rozov RRFIS – arch.org

Arkadi scoase la imprimantă scrisoarea ca să i-o dea lui Isabel, dar era foarte clar că în ea Rozov, vechiul tovarăş al lui Pribluda, recunoştea atât existenţa complotului, cât şi rolul pe care-l jucase Lindo în el. Deşi abia o cunoştea pe Isabel şi femeia nu-l atrăgea deloc, simţea o strângere de inimă la gândul că trebuie să-i dea scrisoarea, fiindcă simţise disperarea din sărutul ei. De ce l-ar fi sărutat altfel?

Sărutul îl înfuriase, fiindcă nu fusese decât o mimare a dorinţei, gura ei încercând să se lipească de a lui până când o împinsese în lături. În acelaşi timp, îşi punea întrebarea dacă, aflat în locul lui, un cubanez ar fi respins o astfel de femeie? Ar fi respins o astfel de femeie orice bărbat cu sânge în vine?

Celălalt răspuns care îl înspăimânta se afla în fotografia pe care o luase de la Olga Petrovna, fotografia care ar fi putut contribui decisiv la identificarea cadavrului de la morgă. Era surprins să constate cât de uşurat se simţise că Blas nu era în laborator. Lăsase pur şi simplu fotografia acolo, în loc să-l aştepte pe doctor ca să afle cu certitudine dacă trupul din sertar era al lui Pribluda sau nu.

Arkadi împături foaia pe care era imprimată scrisoarea venită de la Moscova pentru a o putea băga mai uşor pe sub uşa lui Isabel.

Câte moduri de laşitate existau oare?

*

Se afla cu capul într-un sac, băgată în portbagajul

unei maşini, cu mâinile legate la nivelul coatelor, acoperită cu mai mulţi saci. Nici ameninţările, nici rugăminţile ei nu avuseseră niciun efect. Cel care o atacase închisese portbagajul fără să scoată vreun cuvânt. Mai auzise cum este trântită portiera maşinii, fără însă ca vreun fâşâit să indice faptul că s-ar fi urcat cineva înăuntru şi apoi paşi care se îndepărtau. Nu reuşise să vadă dacă atacatorul era alb sau negru, dar subconştientul ei îi simţise mirosul, îi remarcase sunetul respiraţiei, îi înregistrase viteza mişcărilor şi mărimea trupului. Ştia că cel care o atacase era Luna.

Ţipase până i se uscase gâtul, numai că sacii puşi peste ea absorbeau sunetele şi se îndoia că ar fi auzit-o cineva aflat la o distanţă mai mare de câţiva metri de maşină, cu atât mai puţin cineva aflat pe stradă. Se hotărî să aştepte până când avea să audă ea pe cineva, deşi în tot timpul cât fusese închisă acolo nu simţise nicio vibraţie care să indice că vreo maşină trecea prin dreptul clădirii. Cine să se aventureze cu maşina până acolo? Acolo sau pe fundul golfului era acelaşi lucru.

Cu fiecare răsuflare, pânza de sac se lipea tot mai mult de faţa ei. Fibrele de cânepă şi de cocos îi intrau în gură şi în nas şi-şi dădu seama că, din cauza grămezii de saci puşi peste ea, volumul de aer din portbagaj era foarte mic. Nu-şi aducea aminte să fi avut vreodată vreo fobie faţă de spaţii închise. Acum avea însă nevoie de toată concentrarea de care era în stare pentru a respira normal şi a nu risipi aerul care-i mai rămăsese. Simţea pistolul undeva sub ea. Parcă pentru a-i face în ciudă, arma era însă în afara sacului în care era vârâtă şi nu putea ajunge la ea. Slavă Domnului că măcar vezica urinară nu-i crea deocamdată probleme.

Îi treceau prin minte tot felul de amănunte nesemnificative. Dacă portbagajul în care fusese aruncată era curat sau nu. Ce avea să pregătească mama ei la cină, pentru Muriel şi Marisol? Ceva cu orez fără îndoială. Simţi că în sudoarea care i se scurgea pe faţă începuseră să se amestece şi lacrimi.

Se gândea acum la statuia cu fata care tăia trestie. Părul era greşit reprezentat, era lung şi neted, deşi ar fi trebuit să fie creţ, însă faţa fusese executată corect, în special ochii, cu privirea lor speriată.

Să depinzi de ruşi!

Cauciucul de rezervă lipsea din portbagaj şi şurubul în care ar fi trebuit să fie fixat acesta o împungea dureros în spate. Începu să se zbată, încercând să frece de şurub frânghia care îi ţinea braţele imobilizate, însă era ca şi cum s-ar fi răsucit într-un giulgiu strâmt.

Posibila identificare a cadavrului lui Pribluda îi provoca mai multă nelinişte decât se aşteptase. La început, refuzase să accepte cadavrul, pur şi simplu ca să-i determine pe cubanezi să înceapă o investigaţie, dar acum descoperise că exista ceva în subconştientul lui care, în ciuda tuturor evidenţelor, refuza să accepte moartea colonelului. Cum era posibil ca cineva atât de dur şi de urât să moară? Bărbatul acela fusese o brută şi totuşi, probabil pentru motivele sale egoiste, Arkadi îi deplângea acum moartea. Serghei Pribluda fusese persoana pe care o cunoscuse cel mai bine şi una dintre ultimele sale legături cu Irina.

Şi-o aducea aminte pe Irina înfăşurată într-un cearşaf alb, cu părul pieptănat, cu ochii închişi, cu gura relaxată într-un zâmbet. Medicul îi spusese că e ceva normal ca lui să i se pară că persoana iubită continuă să respire. îl trecu un fior care făcu să-i îngheţe sudoarea de pe spate. În minte îi veniră versurile lui Puşkin despre îndrăgostitul care:

…numără orele leneşe, încercând în van să le grăbească: el nu mai poate aştepta.

Orologiul bate de zece: a ieşit deja afară, a început să zboare

Şi a şi ajuns la poarta ei.

Pentru el, poarta nu avea să se mai deschidă niciodată. Deşi avea să revină mereu, alergând cu răsuflarea tăiată ca un şcolar, numai ca s-o mai vadă respirând încă o dată, poarta avea să rămână pentru

totdeauna blocată.

Era posibil ca oamenii să moară din dragoste? Arkadi cunoscuse un bărbat pe un pescador în Marea Bering, un criminal, care se îndrăgostise de o femeie, o curvă, care până la urmă murise pe mare. Individul îşi pusese singur capăt zilelor, dându-şi jos hainele şi aruncându-se în apa îngheţată. Şocul contactului pielii cu apa trebuie să fi fost teribil, dar bărbatul era extraordinar de puternic şi continua să înoate îndepărtându-se de vas, îndepărtându-se de lumină. Pentru criminali sau senatori, pentru curve sau neveste cinstite, dragostea se dovedea a fi nu felinarul de la prova vasului, ci însuşi vasul şi atunci când lumina dispărea, nu mai exista altă scăpare decât să te duci la fund.

Arkadi nu era expert în dragoste, dar era specialist în moarte şi cunoştea posibilitatea unei morţi relativ lipsite de durere pentru cei care se scufundau în adânc. Ceea ce-i ucidea pe înotătorii experimentaţi care încercau să doboare recorduri de înot sub apă nu era atât presiunea apei, cât mai ales starea de inconştienţă provocată de lipsa de oxigen. Spre sfârşitul cursei, ei nu mai erau în stare decât să mişte uşor apa cu braţele, chiar dacă creierul lor era convins că mişcările sunt la fel de viguroase ca la început.

Ofelia se ruga. Exista o întreagă panoplie de spirite şi sfinţi care ar fi putut să o ajute dacă ar fi aflat de necazurile ei. Dulcea Yemaya, care îi salva pe bărbaţi de la înec. Blânda Santa Barbara, care se putea transforma într-o clipită într-un Chango înconjurat de fulgere. Patroana Ofeliei fusese însă întotdeauna n Oshún, deşi zeiţa nu-i fusese de prea mare ajutor în relaţiile cu bărbaţii. De cele mai multe ori însă zeii erau cei care te alegeau pe tine, nu tu pe ei şi Oshún era zeiţa dragostei, o chestie inutilă, care uneori făcea numai rău. Ofelia avea uneori senzaţia că e ca un bolovan mic şi negru în mijlocul unui fluviu plin de dragoste inutilă. Lucrul de care avea cel mai mult nevoie acum era un cuţit ascuţit. Dacă nu reuşea să iasă mai repede din portbagajul maşinii avea să moară asfixiată şi

Blas avea să scoată după aceea fire de cânepă din gâtlejul ei, pentru edificarea admiratorilor săi. Imaginea corpului ei gol pe masa de disecţie a doctorului era şi aşa destul de enervantă, însă văzuse şi câteva cadavre după o zi sau două petrecute într-un portbagaj pe căldură şi amintirea lor era suficientă ca, indiferent de sorţii de reuşită, să încerce să rupă sfoara de şurubul care o înţepa în coaste.

Încercă să se gândească la o melodie al cărei ritm s-o facă să muncească mai cu spor, dar nu-i venea în minte decât cântecul „Drume Negrită” al formaţiei Merceditas ale cărui versuri spuneau: „Du-te la culcare, micuţa mea negresă. Dacă adormi o să-ţi aduc un nou pătuţ, iar la pătuţ o să-ţi pun un clopoţel nou. Tu eşti favorita mea, perla mea, iubita mea fetiţă, te rog, nu mai plânge!” Cel mai ciudat era faptul că vocea pe care o auzea era a mamei sale.

Reţeaua de crăpături din tavan ce părea că plutea ca un halou deasupra patului în camera întunecată îi aduse aminte lui Arkadi de pălăria albă de pai a lui Rufo, care avea iniţialele acestuia pe banda interioară. Faptul că pălăria era făcută în Panamá nu i se păruse lipsit de însemnătate atunci, deoarece nu auzise încă de AzuPanama S.A. Acum însă încerca să-şi amintească ce alte obiecte care să ridice semne de întrebare mai văzuse în camera lui Rufo. Faptul că nici Luna, nici Osorio nu veniseră pentru cheia lui Rufo sugera că aceştia nu încercaseră încă cheia pe care o predase Arkadi şi că era posibil ca niciunul dintre ei să nu fi intrat în cameră de atunci.

Îl pândea oare Luna ascuns undeva sau se pregătea să-i facă o vizită? Şansele ca oricare dintre acestea să se întâmple erau egale, aşa că Arkadi se învălui în pardesiu, umbra sa protectoare, goli într-un buzunar conţinutul plicului şi coborî în stradă. După ce merse câteva minute pe jos, făcu semn unui taxi. Uitase adresa lui Rufo, însă îşi aminti de cuvintele pe jumătate şterse care se vedeau pe peretele de vizavi. îi ceru şoferului să-l ducă la Gimnasio Atares.

— *Te gustan Ios pugilistas*? întrebă şoferul, făcând un gest cu pumnul prin aer.

— Bineînţeles, răspunse Arkadi, deşi nu ştia la cine se referă bărbatul.

La boxeri. Vizavi de clădirea în care locuia Rufo, arena de box în aer liber de la Gimnasio Atares revenise la viaţă şi Arkadi reuşi, pe deasupra capetelor care se înghesuiau la poartă, să zărească pentru o clipă ringul luminat de mai multe becuri fixate pe un suport suspendat. Spectatorii strigau, fluierau şi agitau tălăngi într-o atmosferă plină de fum de ţigară şi de roiuri de insecte. Era pauză şi în colţurile ringului se vedeau doi boxeri negri, cu pielea strălucind de sudoare, aşezaţi pe taburete, cărora antrenorii le dădeau ultimele indicaţii. În clipa în care se auzi gongul şi toate capetele se întoarseră spre centrul ringului, Arkadi descuie uşa şi se strecură în interiorul locuinţei lui Rufo.

De la ultima sa vizită, în încăpere se produseseră anumite modificări. Patul, masa şi chiuveta erau la locul lor. Pălăria lui Rufo era în continuare agăţată în cui, fotografiile echipei de box continuau să populeze pereţii şi lângă sofa se afla aceeaşi listă de numere de telefon, amănunt destul de curios pentru cineva fără telefon. Televizorul şi videocasetofonul erau acolo, la fel şi cutiile cu pantofi sport şi cele cu trabucuri, numai că minibarul dispăruse.

Cu ochii după alte suveniruri din Panamá, Arkadi mai căută o dată prin dulapul de haine şi prin sertare, prin cutiile de trabucuri şi prin cele de pantofi. În afară de un medicament cumpărat dintr-o farmacie panameză şi un suport de pahar din carton cu sigla unui club din Panamá City, nu reuşi să găsească altceva.

Deodată îi veni în gând că e foarte posibil ca cineva care a imortalizat o excursie la Turnul Eiffel să fi înregistrat, de asemenea, pe bandă şi excursia pe care a făcut-o în Panamá. Deschise televizorul şi băgă o casetă în aparatul video. Fu nevoit să dea imediat volumul la minimum, pentru că în difuzor ţipa în spaniolă un

comentator entuziast în timp ce pe ecran se vedeau doi boxeri care se loveau cu îndârjire sub drapelele lor naţionale. Filmul avea culoarea spălăcită a vechilor filme din Germania de Est şi mişcările erau sacadate din cauza numărului mic de cadre pe secundă. Putu totuşi să recunoască într-unul dintre cei doi luptători pe Rufo, mai tânăr şi mai suplu, pocnindu-l zdravăn pe oponentul său şi, o clipă mai târziu, cu mănuşa ridicată în sus de arbitru. Următoarea luptă înregistrată pe bandă îl avea ca erou pe Mongo, iar Arkadi îşi dădu seama că boxerii erau, de fapt, nişte toboşari, fiecare încercând să-şi impună propriul ritm: eu sunt toboşarul, tu eşti toba. Alte vreo zece casete aveau pe ele înregistrate diverse turnee internaţionale şi vreo cinci erau dedicate lecţiilor de box: cum să sari corect coarda, să lucrezi la sacul de box sau să te mişti fără să fii doborât de adversar.

Toate celelalte casete aveau coperţi lucioase pline cu imagini pornografice şi cu titluri în diferite limbi. A aduce filme porno în Cuba i se părea lui Arkadi o nerozie echivalentă cu plasarea de poze cu perle într-o crescătorie de stridii. Vreo două dintre filmele franţuzeşti fuseseră turnate în Havana şi se puteau vedea acolo mai multe cupluri care făceau sex pe plaje pustii – plaje necunoscute lui Arkadi. Un alt film, intitulat *Sucre Noir*, se vedea că fusese turnat într-o zi ploioasă. În el, mai multe cupluri se iubeau într-o sufragerie decorată cu postere cu artişti de cinema. Arkadi deveni brusc interesat de decor, deoarece îşi dădu seama că fusese şi el în încăperea respectivă. După teancurile de albume foto, colecţia de clopote din bronz şi penisurile din fildeş, aranjate pe dimensiuni, recunoscuse apartamentul lui Mostovoi, fotograful de la ambasada rusă. Pe perete, între postere, se vedeau aceleaşi fotografii înrămate în care Mostovoi apărea în mijlocul prietenilor la Paris, la Londra, făcând cu mâna de la bordul unui vas. Arkadi opri brusc banda. Pe perete se vedea o fotografie pe care n-o remarcase când îl vizitase pe Mostovoi. Cinci bărbaţi înarmaţi cu puşti strânşi în jurul a ceea ce părea a fi un rinocer mort. Imaginea era prea

mică şi neclară ca să-şi poată da seama despre cine era vorba. O poză făcută în Africa, la o vânătoare de animale mari, în stil Hemingway şi care ocupa locul central în colecţia de fotografii a lui Mostovoi. De ce ar fi ascuns acesta o astfel de poză?

Cineva încerca să descuie uşa. Arkadi închise imediat aparatul video şi rămase nemişcat, ascultând zgomotul făcut de o cheie care se chinuia să intre în butuc, urmat de o înjurătură printre dinţi. Era vocea lui Luna.

Arkadi şi-l imagina pe acesta căzut pe gânduri în faţa uşii. Sergentul avea probabil în mână cheia pe care Arkadi i-o dăduse lui Osorio, cheie care se potrivea perfect în broasca de la apartamentul lui din Moscova. Luna nu avea de unde să ştie acest lucru. Ştia însă, fără îndoială, că cheile nu-şi schimbă dinţii singure, aşa că ori butucul fusese schimbat, ori nu era vorba despre cheia care trebuia. Probabil că Luna îşi verifica încă o dată cheile pe care le avea în buzunar. Nu, aceasta era cheia pe care i-o dăduse detectivul. Probabil că era pentru prima dată când Luna folosea cheia respectivă. La terminarea primei sale vizite acolo, Arkadi închisese uşa fără să tragă yala, aşa că oricine ar fi putut să intre apoi în încăpere răsucind pur şi simplu clanţa. Cineva chiar făcuse acest lucru, din moment ce anumite obiecte dispăruseră. Acel cineva trăsese şi yala, fiindcă Arkadi găsise uşa încuiată, dar pentru asta individul nu avusese nevoie de cheie, fiind suficientă o simplă ridicare a piedicii. Era deci posibil ca aceasta să fie prima dată când Luna folosea cheia.

Arkadi băgă brusc de seamă că Gimnasio Atares se cufundase în tăcere, că vacarmul de voci şi fluiere încetase. Se gândea cât de furios fusese Luna pentru simplul fapt că dăduse peste el la ceremonia Santeria. Ce avea oare să facă dacă-l găsea aici, în camera lui Rufo?

Uşa se mişcă în ţâţâni în clipa în care fu lovită de pumnul puternic al sergentului, dar nu se deschise. Arkadi şi-l imagina pe Luna holbându-se la încuietoare. Într-un târziu paşii începură să se îndepărteze, acompaniaţi de un sunet de metal târât pe asfalt. Când Arkadi crăpă uşa putu

să vadă că Luna se afla la câteva case distanţă, sub un felinar care stătea să se stingă. Doi luptători îmbrăcaţi în trening se târau obosiţi spre poarta arenei, urmaţi îndeaproape de un antrenor care îşi ştergea faţa cu un prosop. În clipa în care cei doi ajunseră în dreptul uşii, Arkadi se strecură afară şi începu să meargă în faţa lor, suficient de aproape ca să nu fie văzut de Luna şi ca să-şi amestece umbra cu ale lor. Suficient de preocupaţi de rănile lor, luptătorii îşi continuară mersul împleticit fără să-l bage de seamă. Când cei trei dădură colţul, Arkadi se opri şi el şi se uită înapoi.

Luna se întorcea. Sunetul de metal frecat pe piatră venea de la un căruţ cu roţi de fier pe care îl lăsă în stradă, în faţa locuinţei lui Rufo. Sergentul era în civil şi, de data aceasta, nu se mai chinui cu nicio cheie, ci lovi încuietoarea cu cuţitul de spart gheaţa, se propti cu umărul în uşă şi aceasta se deschise. Se părea că Luna ştia foarte bine ce caută, fiindcă apăru imediat cu televizorul în braţe. După ce mai puse în cărucior videocasetofonul şi cutiile cu pantofi, Luna pomi pe stradă trăgând căruciorul după el. Zdrăngănitul roţilor răsuna în liniştea nopţii. În ciuda luminii slabe care venea de la lămpile de pe stradă, Luna era foarte uşor de urmărit datorită vitezei reduse cu care se deplasa şi zgomotului făcut de căruţ.

Străzile pe care mergea sergentul deveneau din ce în ce mai pustii şi mai dezolante, trebuia să ocolească din ce în ce mai des adevăraţi munţi de moloz. În zona aceea Havana dădea impresia că fusese lovită de un cutremur. Unii pereţi erau prăbuşiţi de atâta vreme, că prin golurile ferestrelor îşi făcuseră apariţia trunchiuri încovoiate de palmieri. Traversaseră mai bine de zece cvartale când Luna se opri în cea mai întunecată intersecţie de până atunci. Sergentul lăsă căruciorul în mijlocul străzii, poziţionă o scândură peste treptele unei clădiri din colţ şi apoi îşi încordă muşchii ca să tragă căruciorul peste rampa astfel improvizată, până la uşa dublă care se deschidea în exterior. Arkadi auzi apoi cum roţile căruciorului se rostogolesc pe duşumeaua de piatră a clădirii şi, undeva în

interior, ceva ce semăna cu behăitul unei capre.

Urcă şi el treptele de la intrare. În mod surprinzător, clădirea era încă conectată la reţeaua electrică, fiindcă în întunericul ca de catedrală al sălii în care intră se vedea luminiţa slabă a unui bec atârnat de tavan. Luna nu se mai vedea şi intrase, probabil, undeva mai în interiorul clădirii; Arkadi auzi roţile căruciorului înaintând în ceea ce părea a fi un hol îngust.

Avea senzaţia că descoperise un mausoleu sovietic. Prin mizeria care acoperea podeaua se distingea un mozaic cu secera şi ciocanul. Aplicele de pe pereţi erau în formă de stele roşii, iar sus, la balcon, se vedeau busturile lui Marx şi Lenin. Singura diferenţă era că în locul sarcofagului, în mijlocul sălii, se afla un automobil Lada cu numărul de înmatriculare 060 016. Maşina lui Pribluda.

Sala conţinea însă şi elemente mai puţin dramatice: la capetele unei tejghele lungi din lemn închis la culoare se vedeau două statui, una albă şi una neagră. Silueta neagră părea destul de fragilă pentru snopul de trestie de zahăr pe care-l tăiase, însă personajul alb era un superman rus ce părea că reuşise să prindă în plasa lui toţi peştii din mare. Un zgomot îl făcu pe Arkadi să-şi îndrepte din nou privirea spre mezanin. Între Marx şi Lenin se vedeau strălucind, ca ţeava unei puşti, ochii unei capre. Un curent de aer mişca uşor praful care plutea în jurul becului. Deşi în maşină nu se vedea nimeni, aceasta se clătina uşor. Mişcarea era suficient de evidentă ca să nu fie pusă pe seama unei iluzii optice datorate luminii slabe.

Cheile de la maşina lui Pribluda rămăseseră în posesia lui Arkadi de la autopsie. Deschise portbagajul şi dădu peste o grămadă de saci de pânză. Dedesubt se afla un sac legat cu frânghie, care avea ceva mare în interior. Arkadi desfăcu frânghia şi trase de fundul sacului. Caprele începură să behăie. Osorio încercă să-şi ridice capul, dar era prea înţepenită ca să se poată ţine singură. În timp ce o ajută să iasă din portbagaj, uşile din faţă ale sălii se dădură în lături şi se auzi clopotul de la gâtul unei capre. Luna îşi făcuse apariţia, nu de pe holul unde dispăruse mai

înainte trăgând căruciorul, ci pe uşa pe care intrase Arkadi. De data aceasta sergentul avea în mână nu o bâtă de baseball, ci o macetă. Individul spuse câteva cuvinte în spaniolă care se părea că-l amuzară teribil.

Osorio îşi lipi gura de urechea lui Arkadi.

— Pistolul.

Arkadi zări Makarov-ul în fundul portbagajului. În timp ce Osorio se sprijini de maşină, el ridică repede pistolul şi-l armă.

— Dă-te la o parte!

— Nu, făcu Luna clătinând din cap. Nu prea cred. Arkadi ochi într-un punct de deasupra capului sergentului şi apăsă pe trăgaci. Îşi luase însă degeaba măsuri de precauţie, fiindcă percutorul lovi în gol. Luna închise la loc uşile de la intrarea în sală.

— S-a făcut dreptate.

Arkadi o aşează pe Osorio pe scaunul din dreapta în faţă şi apoi ocoli repede maşina şi se aşează la volan. Deşi nu erau nemaipomenit de puternice, maşinile Lada aveau un atu: porneau. Atât în cele mai reci cât şi în cele mai calde climate, ele porneau. Arkadi porni motorul şi aprinse farurile. Orbit, Luna se opri o clipă, apoi ajunse din două salturi la maşină şi lovi puternic cu maceta. Arkadi dădu maşina înapoi, astfel încât cuţitul lovi capota. Luna mişcă însă rapid lama în lateral şi transformă parbrizul într-o grămadă de cioburi care rămaseră totuşi suspendate în cadrul geamului. Incapabil să mai vadă ceva, Arkadi se năpusti în faţă, în speranţa că reuşeşte să dea peste sergent. Nu reuşi decât să se izbească în tejgheaua de mahon. Luneta maşinii primi o lovitură teribilă de macetă şi se transformă în mii de cioburi. Arkadi dădu din nou înapoi şi trase puternic de volan, sperând să-l atingă pe Lună. Lama de oţel pătrunse prin tavanul cabinei, dar după câteva fracţiuni de secundă dispăru din nou. Tocmai când Arkadi credea că a reuşit să-l lovească pe Luna şi că acesta rămăsese agăţat undeva pe capotă, unul din faruri explodă. Se prăbuşise o scară şi, în cădere, atinsese aripa maşinii de pe partea unde se afla Osorio.

Arkadi reuşise să îndepărteze destule cioburi de sticlă ale fostului parbriz şi putea acum să vadă în faţă. În cădere, scara atinsese şi becul, iar acum aveau senzaţia că totul se clatină în faţa lor. Arkadi se izbi cu spatele într-o coloană destul de puternic ca să facă balconul să se cutremure, apoi ţâşni spre Luna care ieşea în evidenţă din cauza cioburilor de sticlă care-i străluceau pe umeri. Nu reuşi să-l lovească însă, brusc, becul atârnat în tavan începu să lumineze mai puternic şi Arkadi văzu o dâră de cioburi strălucitoare care ducea spre uşă. Se luă după ea şi se lovi puternic de uşi. Lada aterizã într-o rână pe trepte, se echilibră însă imediat şi începu să-şi croiască drum printre grămezile de moloz. Aripa din stânga era distrusă şi întoarcerile la stânga păreau imposibile. Arkadi o luă în direcţia celui mai apropiat stâlp de neon şi abia după ce traversă câteva străzi avu curajul să privească înapoi prin luneta spartă. Luna alerga după ei. Arkadi apăsă pe acceleraţie până la maximum şi, nu după mult timp, sergentul dispăru din câmpul lor vizual.

Într-un sfârşit ajunseră la docuri. Vântul şuiera prin parbrizul spart şi pe genunchi aveau numai cioburi de sticlă. Lada îşi încurcase roţile printre şinele de cale ferată şi se opri până la urmă pe o alee, unde reuşi să sperie o pisică cu ochi verzi, care fusese surprinsă de lumina singurului far rămas în funcţiune. O mână neagră se răsuci în jurul scaunului lui Arkadi şi-l izbi în piept. Acesta prinse rapid mâna de încheietură, se răsuci şi se trezi faţă în faţă cu Chango. Păpuşa de mărimea unui om fusese tot timpul pe bancheta din spate, purtând bandana roşie în jurul capului, cu bastonul în mână, cu o figură supărată de parcă ar fi fost victima unei răpiri.

Ofelia îndreptase şi ea Makarov-ul spre păpuşă, nemaiţinând cont dacă acesta e încărcat sau nu.

— Dios mio făcu ea şi lăsă să-i cadă arma în poală.

— Exact aşa spuneam şi eu. Arkadi ieşi din maşină clătinându-se.

Începu să cerceteze tăietura din tavan şi capota maşinii. Partea din faţă era zdrobită, ambele faruri nişte

găuri negre.

— Dacă ar fi fost barcă s-ar fi scufundat, zise el. Aşa însă te mai poate duce până la un doctor.

— Nu.

— La poliţie atunci.

— Ce să le spun? Că am refuzat să execut ordinele superiorilor mei? Că am ascuns dovezi? Că, în loc să-mi fac datoria, ajut un rus?

— Da, nu sună prea bine dacă pui aşa problema. Şi atunci ce facem? Luna ne va găsi fără îndoială în apartamentul lui Pribluda.

— Ştiu eu unde să mergem.

Având în vedere că Ofelia făcuse toate aranjamentele în miez de noapte, nu se putea spune că se descurcase prea rău. Renunţaseră la Ladă şi se suiseră în maşina ei, cu tot cu Chango. Se duseseră apoi într-o cameră la Roşită, un motel pentru îndrăgostiţi, situat la vreo douăzeci de kilometri de oraş, nu departe de plajă. Camerele de la Roşită, construite în anii cincizeci, erau, de fapt, nişte căsuţe albe, separate între ele, cu aer condiţionat şi chicinetă, televizor şi ghivece cu plante, cearşafuri şi prosoape curate, toate la un preţ pe care numai cele mai de succes *jineteras* şi-l puteau permite.

Primul lucru pe care îl făcu Ofelia când ajunseră în cameră fu să se ducă la duş ca să scape de fibrele şi praful de pe saci. Înfăşurată în prosop, îl rugă, apoi, pe Arkadi s-o ajute să-şi scoată cioburile de sticlă pe care le mai avea încă în păr. Bărbatul se aşteptase ca buclele ei să fie mai aspre, dar părul femeii era moale ca apa şi Arkadi avea senzaţia că nu mai fusese niciodată atât de neîndemânatic. Pielea dintre omoplaţi îi era plină de julituri şi de aşchii mici de sticlă. Ofelia nu tresări deloc când Arkadi i le scoase. El văzu în oglindă cum ochii ei îi urmăreau mişcările.

— Aţi avut dreptate în legătură cu fotografia pe care v-a făcut-o Pribluda. Am găsit-o în camera lui atunci când căutam amprente, aşa cum aţi spus şi dumneavoastră. Eu i-am dat-o lui Luna.

— Ei bine, nici eu nu v-am spus că ceea ce Luna voia de la mine era fotografia pe care Pribluda o intitulase Havana Yacht Club. Aşa că suntem chit.

— *Claro*, suntem amândoi nişte mincinoşi. Uită-te la noi!

El se uită la perechea din oglindă, o femeie cu trăsături atât de delicate alături de un bărbat masiv.

— Ce a spus Luna când şi-a făcut apariţia în sală?

— A spus că televizorul lui Rufo era cald, aşa că şi-a dat seama că sunteţi acolo. Cum de nu v-aţi gândit la chestia asta?

— Adevărul e că m-am gândit.

— Şi totuşi v-aţi luat după el?

— Chiar nu puteţi fi mulţumită niciodată? întrebă mirat Arkadi.

— Ba da, zise ea încet.

21

Deşi se gândise în toată această perioadă la ea ca la un spirit negru, în pat, Ofelia era femeie. Sânii erau mici, cu sfârcuri vineţii, iar abdomenul plat cobora uşor spre un triunghi întunecat. îi acoperise gura cu a lui şi, pentru că nu mai fusese cu o femeie de atâta vreme, era ca şi cum ar fi învăţat să mănânce din nou. Numai că gustul era diferit, puternic şi ameţitor, ca şi cum trupul ei ar fi fost acoperit cu cremă de zahăr.

Era atât de neajutorat în lăcomia lui, în căutarea absolutului, iar Ofelia, noua lui măsură, îl trăgea din ce în ce mai adânc în acest absolut. Era ca un fel de eliberare convulsivă a unui flămând care jurase să renunţe la mâncare.

Ar fi putut spune că în toată această perioadă trăise numai pentru ceilalţi oameni, că tot ceea ce făcuse fusese numai pentru binele lor, dar, de fapt, fusese mort. Se afla acum lângă o femeie capabilă să-l învie şi pe Lazăr şi care îşi încrucişase picioarele în jurul lui, ca şi cum ar fi vrut să-l ţină acolo pe vecie. îi săruta fruntea, buzele, vânătăile de

pe antebraţ, şi era ca şi cum fiecare sărut al ei ar fi avut un efect tămăduitor. Corpul ei era musculos şi suplu cu pielea fină şi moale. Ofelia era mult mai pricepută în ale dragostei decât el şi îşi dădea frâu liber simţirilor prin sunetele pe care le scotea. Se părea că acest lucru era permis aici în Cuba.

Afară oceanul părea că spune: Acesta e valul care va spăla nisipul, va lovi clădirile şi va acoperi străzile. Acesta e valul! Acesta e valul!…

Arkadi aranjase pe pat fotografia lui Pribluda de la „Havana Yacht Club”, documentele AzuPanama, cronologia întocmită de el în legătură cu evenimentele din ultima zi de viaţă a lui Pribluda, lista de date calendaristice şi numere de telefon de pe peretele lui Rufo. În timp ce Ofelia se uita şi ea la documente, el aruncă o privire de jur-împrejur, remarcând podeaua de ciment vopsită în albastru, pereţii roz decoraţi cu îngeraşi de hârtie, trandafirii de plastic şi aparatul de aer condiţionat ce şuiera ca un Iliuşin ce se pregăteşte să decoleze. îl aşezaseră pe Chango pe scaunul din colţ, cu capul rezemat de bufetul de bucătărie şi cu mâna sprijinită în baston.

— *Dacă* aceste documente sunt adevărate, spuse Ofelia, *entonces*, pot să înţeleg şi eu pe ce se bazau suspiciunile lui Pribluda, cum că AzuPanama e mai degrabă un instrument al Ministerului Zahărului decât o firmă panameză adevărată.

— La acelaşi lucru m-aş fi gândit şi eu.

Arkadi îi povesti despre O’Brien şi piesele de schimb pentru camioane aduse din Mexic, despre bocancii americani şi despre adevăratul Havana Yacht Club.

— E ca un vrăjitor, trece de la o poveste la alta. Te aduce pe calea pe care vrea el.

— Sunt sigură că ai dreptate.

Arkadi era distras de faptul că Ofelia nu avea pe ea decât haina lui şi şiragul de mărgele galbene. Nu observase când şi-l pusese. Haina era uriaşă pentru ea şi Arkadi avea senzaţia că vede fotografia unei femei pusă într-o ramă în care se aflase mereu fotografia alteia. Cu

fiecare secundă care trecea, haina în care se înfăşurase Ofelia îi prelua căldura, mirosul şi amintirile.

Ofelia era conştientă de ceea ce se petrecea în mintea lui. Se putea spune, fără a fi prea departe de adevăr, că, de îndată ce remarcase tristeţea lui, bănuise că pierduse pe cineva drag şi apoi, după ce observase tandreţea cu care trata el această haină şi descoperise parfumul slab emanat de mânecile ei, din acel moment îşi spusese că trebuie să îmbrace la rândul ei acea haină. De ce? Fiindcă Arkadi era un bărbat care iubise atât de profund o femeie, încât era gata să o urmeze pe aceasta în moarte.

Era însă la fel de posibil ca totul să fie din cauză că omul era un melancolic, aşa cum te-ai aştepta să fie un rus. Trebuia însă să admită că atunci când se afla în portbagajul maşinii, strâns legată, băgată în sacul acela şi abia mai respirând, singura persoană la care se gândise că poate s-o salveze fusese tocmai acest bărbat de care nici nu auzise cu o săptămână în urmă. *Muevete*! îşi spuse Ofelia. Pune-ţi hainele pe tine şi fugi de aici! în loc de asta, zise cu voce tare:

— În Panamá, se poate întâmpla practic orice. Banca lui O'Brien se află în Zona de Liber Schimb Colon, acolo unde chiar se întâmplă tot felul de lucruri. El a fost însă până acum un mare prieten al Cubei şi nu reuşesc să înţeleg ce legătură este între zahăr şi Havana Yacht Club, Hedy sau sergentul Luna.

— Nici eu, însă e clar că nu încerci să ucizi un om care pleacă, oricum, într-o săptămână decât dacă ceea ce urmează să se petreacă are loc foarte curând, chiar în zilele cât acesta e încă aici. În cazul ăsta, totul ar avea o logică perfectă.

Aşa cum era acum, cu părul vâlvoi, în cămaşa albă cu mânecile suflecate, cu ţigara între degetele lungi, Arkadi părea întruchiparea perfectă a unui muzician rus. Un muzician aşezat pe marginea drumului, undeva în Urali, lângă autobuzul rămas în pană.

— Stai să văd dacă am înţeles bine. Vrei să spui că

Rufo, Hedy, Luna, tot ce s-a întâmplat până acum nu a avut alt scop decât să acopere o crimă care nu numai că nu s-a petrecut în trecut, dar nici măcar nu s-a petrecut? Şi cum o să descoperim noi despre ce este vorba?

— Gândeşte-te la afacerea asta ca la o provocare! Cel mai mare avantaj pe care îl are de obicei un detectiv este faptul că ştie care e crima, acesta e punctul lui de plecare, însă noi suntem amândoi investigatori profesionişti. Combinând metoda rusă cu cea cubaneză, hai să vedem dacă nu reuşim să oprim ceva înainte de a se întâmpla.

— De acord. Să presupunem deci că cineva plănuieşte ceva şi noi nu ştim despre ce este vorba. Dar tu le forţezi mâna când îţi faci apariţia cu o fotografie în care apare Pribluda împreună cu prietenii lui, cei doi mecanici auto, în faţa vechiului Havana Yacht Club, care, de la Revoluţie, a devenit Casa Cultural de Trabajadores de Construcción. Lăsând asta deoparte, Rufo încearcă să te ucidă pentru această fotografie. Ar fi fost mult mai uşor să te ignore pur şi simplu, aşa că vom acorda o oarecare greutate acestui element. În al doilea rând, forţezi din nou mâna cuiva atunci când vizitezi Havana Yacht Club şi îşi fac apariţia Walls şi O'Brien care-ţi oferă un fel de slujbă, care, apropo, este ceva prea ridicol ca să fie luat în considerare. Din nou, ar fi fost mult mai uşor să te ignore pur şi simplu. În al treilea rând, Luna te bate cu o bâtă, dar nu încearcă să te ucidă, probabil fiindcă altfel nu mai poate găsi fotografia aceea, în tot timpul ăsta, încearcă cineva să te ucidă în legătură cu AzuPanama? Nu. Încearcă cineva să-ţi facă cel mai mic rău în legătură cu AzuPanama? Nu. Aşa că trebuie să renunţăm la AzuPanama, totul are legătură numai cu această fotografie, încheie ea bătând poza cu degetul.

— Acesta e doar unul dintre felurile în care poate fi privită problema.

— Bun. Însă ce legătură există între această fotografie şi ceva care urmează să se petreacă în viitor nu ştiu nici eu şi fără îndoială că nici tu. Dar îţi place să te joci cu mine!

Ofelia avea dreptate. Avea dreptate în foarte multe privinţe, îşi spuse Arkadi.

— Există două moduri prin care putem descoperi ce i s-a întâmplat lui Pribluda. Una e legată de Mongo şi alta cred că de O'Brien şi de Walls.

— Prietenul tău O'Brien este nebun dacă-şi închipuie că poate să deschidă un cazinou aici. Nici vorbă de aşa ceva, cel puţin cât trăieşte Fidel. Niciun cazinou! Ar fi ca o renunţare la principiile Revoluţiei. Şi dă-mi voie să-ţi mai spun ceva, nişte indivizi ca O'Brien şi Walls nu o să-şi împartă ei câştigul cu cineva care tocmai a venit cu un avion din Rusia.

Ofelia stătu pe gânduri câteva clipe înainte de a întreba:

— Ai vreun plan?

— Conform unei notiţe de pe peretele lui Rufo, mâine seară urmează să se întâmple ceva în legătură cu Angola la clubul de iahting. Arkadi îşi privi ceasul de la mână şi se corectă. În seara asta. Trebuie să aflăm despre ce e vorba.

— Angola? Ce treabă are Angola cu toate astea?

— Pe peretele lui Rufo scria „Vi. HYC 2200 Angola".

— Seamănă cu un fel de plan.

— Aş vrea, de asemenea, să găsesc telefonul mobil al lui Rufo.

— Nu avea aşa ceva. În Havana, toate telefoanele mobile sunt furnizate de Cubalell, o firmă cubanezo-mexicană. Oricine are ceva dolari poate obţine unul, dar am sunat eu acolo şi mi-au spus că pe listele lor nu se află niciun Rufo Pinero.

— Avea sigur telefon, numai că nu am reuşit noi să-l găsim. Tare aş mai vrea să apăs pe butonul memory ca să văd cine erau prietenii lui.

La fel fusese şi cu vizita pe care o făcuseră la atelierul naval, îşi zise Ofelia. Absolut convins de existenţa unui lucru la care ea nici nu se gândea. Numai că de data aceasta ea era de acord cu el. Era greu de conceput că un şmecheraş ca Rufo ar fi putut să supravieţuiască fără un telefon mobil.

De afară se auziră râsete. Era un cuplu care trecea în drum spre altă căsuţă. Ofelia se simţi obligată să-i explice cum de aflase despre Roşită, despre sistemul în care erau implicate *jineteras* şi poliţia. Un subofiţer din Ministerul de Interne, aşa ca Luna, avea posibilitatea să protejeze fete ca Hedy care acţionau în baruri, hoteluri pentru turişti sau în jurul bazelor nautice. Motelul Roşită era în siguranţă, deoarece se afla sub protecţia poliţiei din Playa del Este.

— Luna face multe din chestiile astea pentru propria lui protecţie. A fost implicat împreună cu Rufo şi în activităţi politice, au redus la tăcere mai mulţi disidenţi. E posibil ca cei mai mulţi dintre oamenii aceia să fi nutrit sentimente anticubaneze, dar Luna şi Rufo mergeau mult prea departe.

— Dar Mongo?

— Nu.

— Căpitanul Arcos?

— Nu cred.

— Şi făceau parte din Santeria, ca la ceremonia pe care am văzut-o?

— Aceea nu era Santeria. Ofelia îşi atinse mărgelele de la gât. Lasă mai bine spiritele în seama mea!

A doua oară experienţa nu mai fu la fel de devoratoare, însă fu deosebit de dulce. Plăcerea, atât de multă vreme o necunoscută pentru el, transformase pielea ei într-o hartă senzuală care trebuia explorată în detaliu, de la curbura sânilor la rozul delicat al limbii şi firele fine de păr ale sprâncenelor.

Ea ştia o mulţime de cuvinte în care să-şi exprime afecţiunea în spaniolă. Lui îi era suficient numele Ofelia, îi plăcea modul în care acesta îi umplea gura şi-i vorbea despre vise şi flori.

Cea de-a doua experienţă avu un ritm lent, care făcea să se unduiască spinarea. Deşi el nu-şi dădea seama, Ofelia simţea foarte bine acest ritm, ca bătaia regulată a tobei înalte însoţită de tremuratul scoicilor înfăşurate în jurul tigvei, urmată de bătaia mai rapidă a tobelor în formă de clepsidră şi apoi accelerarea copleşitoare a palmelor pe

iya, cea mai mare tobă, cu sunetul cel mai profund. În mijlocul tobei era un cerc roşu care parcă se făcea din ce în ce mai mare, pe măsură ce căldura creştea până ce avu senzaţia că mai are puţin şi se rupe, că rămăsese fără respiraţie în braţele lui, în timp ce inima îi bătea cu putere ca o maşină care nu mai fusese pornită de multă vreme.

— Acum ştiu totul, murmură Ofelia. Ştiu totul despre tine!

Îşi lipi capul de umărul lui. Arkadi era uimit cât de bine se potrivea corpul ei cu al lui. Pe întuneric, cu privirea aţintită în tavan, se simţea pe deplin liber, ca şi cum ar fi plutit, Moscova fiind undeva foarte, foarte departe.

— Ce înseamnă *peligroso*? întrebă el.

— Periculos.

— Un individ a spus chestia asta la baza nautică Hemingway. Am putea începe de acolo.

Stăteau pe întuneric şi Ofelia îi povestea despre preotul din Hershey, orăşelul în care crescuse ea.

Preotul era un spaniol atât de slab, încât oamenii ziceau că numai datorită sutanei reuşea să se ţină pe picioare. Acest bărbat slab reuşise însă să provoace un mare scandal atunci când se descoperise că e îndrăgostit de soţia managerului. Managerul şi soţia acestuia erau americani. Hershey era un oraş american. Fabrica avea două coşuri uriaşe din care se înălţa un fum negru şi în jurul ei se îngrămădeau colibele de lemn ale muncitorilor. În centrul oraşului însă se afla o stradă mărginită de copaci umbroşi şi de case din piatră răcoroasă, un loc unde nu aveau voie decât americanii şi cubanezii cu permis de muncă acolo. Exista o echipă de baschet şi una de baseball, ambele formate din americani, iar americancele predau la şcoala unde învăţau atât copii americani, cât şi cubanezi. Soţia managerului şi preotul predau şi ei la şcoala aceea.

Femeia avea un păr de un blond angelic care ieşea în evidenţă prin voalul pe care îl purta la biserică. Singurul lucru pe care şi-l amintea Ofelia în legătură cu soţul acesteia era faptul că maşina sa Oldsmobile era mereu

strălucitoare, pentru că era întotdeauna proaspăt spălată. Problema în Hershey era funinginea groasă care rezulta din arderea resturilor de trestie rămase după extragerea sucului. Bucăţile de trestie produceau o temperatură foarte mare şi funinginea era groasă ca o blană. Era un lucru bine cunoscut printre slujnicele care lucrau la reşedinţa managerului faptul că acesta bea şi că, atunci când se îmbăta, obişnuia să-şi lovească soţia. Într-o bună zi, când managerul îşi făcuse apariţia la şcoală şi începuse să tragă de soţia sa, preotul intervenise şi acela fusese probabil momentul când cei trei descoperiseră că preotul era îndrăgostit de femeie. La incident asistaseră mai mulţi martori şi vestea se răspândise rapid în tot oraşul.

În aceeaşi noapte, dispăruseră toţi trei. Câteva săptămâni după aceea, muncitorii care scoteau cenuşa de la cele două furnale ale fabricii găsiră un crucifix şi câteva bucăţi de os. Era crucifixul pe care obişnuia să-l poarte preotul în jurul gâtului. Toată lumea fusese convinsă că managerul îl omorâse, îi aruncase trupul în cuptor şi apoi îşi luase soţia, se întorseseră în Satele Unite şi cu asta toată povestea se încheiase. Numai că, un an mai târziu, cineva, care se întorsese dintr-o excursie făcută la New York, povestise că o văzuse pe nevasta managerului braţ la braţ cu preotul, care nu mai era îmbrăcat ca un preot, ci purta haine obişnuite. Toată lumea din Hershey se amuzase neîncrezătoare la auzul acestei poveşti, fiindcă îşi aduceau aminte foarte bine cât de timid era preotul. Numai Ofelia crezuse, fiindcă ea îl văzuse cu ochii ei pe acelaşi preot cum înfruntase un taur.

22

Ofelia ieşise, probabil, de ceva vreme şi la început nu o recunoscuse, când îşi făcuse din nou apariţia îmbrăcată cu nişte pantaloni albi strânşi pe corp, cu un top de aceeaşi culoare şi având pe nas ochelari de soare cu ramă albă. În mână avea o pungă în care se afla cafea, zahăr şi portocale. Arkadi avu senzaţia că întreaga ei făptură era acum înconjurată de o aură orbitoare, aidoma unui reactor din care au fost scoase barele de control. îi adusese şi lui o

cămaşă pe care era desenat un jucător de polo, o pălărie de pai cu bor îngust, o borsetă la modă şi nişte ochelari de soare.

— Unde ai reuşit să găseşti toate astea?

— În Playa del Este se află mai multe hoteluri care au buticuri pe dolari. Sunt banii prietenului tău Pribluda, însă cred că ar fi fost de acord, nu?

Arkadi analiza cămaşa.

— Nu cred că mi se potriveşte.

— Nu ai altă soluţie. Luna are o poză de-a ta. În caz că o pune în circulaţie, trebuie să te facem să arăţi altfel.

— Nu o să reuşesc niciodată să arăt ca un cubanez.

— Ca un cubanez nu. Dar dacă oamenii pot confunda un turist cu tine, atunci şi tu poţi fi confundat cu un turist.

Mai era un aspect pe care nu i-l dezvăluise: faptul că umblase prin toate buticurile alea cu atâţia bani la ea îi provocase o emoţie de care acum se ruşina. Pe lista cumpărăturilor adăugase şi o nouă perie de păr care se afla acum în geanta ei din pai. Lucruri necesare pentru interpretarea unui anumit rol. Iar a îmbrăca un bărbat era o plăcere pe care o resimţea până în măduva oaselor.

Îi împături haina şi o aşează pe spătarul scaunului.

— Am plătit pentru două nopţi, aşa că putem să lăsăm haina aici.

Playa del Este oferea priveliştea copleşitoare a unui spaţiu imens în care marea se împreună cu nisipul, mărginit de case pe ale căror pereţi soarele lăsase doar amintirea unor culori. Un afiş mare anunţa iminenta construcţie a unui hotel franţuzesc ce urma să fie realizat de o „brigadă de muncitori socialişti-leninişti”, în timp ce, pe marginea plajei, se vedea un şir de hoteluri proaspăt terminate. Ofelia era la volan şi Arkadi descoperise destul de repede că, în maşina ei, un DeSoto antediluvian, devenise ca şi invizibil. Un turist alb alături de o cubaneză atrăgătoare reprezenta un cuplu în mod automat încadrat într-o anumită categorie şi trecut cu vederea. Pentru prima dată nu se mai simţea stingher, deoarece cupluri aşa cum forma el cu Ofelia se vedeau peste tot: un olandez înalt

alături de o minusculă fată de culoare, aşezaţi la o masă sub un parasolar pe care scria Cinzano, un mexican cu o *jinetera* blondă care se plimbau cu un triciclu, un englez solid împreună cu o fată care se clătina pe noile ei sandale cu talpă groasă. Ofelia era în stare să le stabilească naţionalitatea dintr-o privire. Ceea ce-i sărise în ochi lui Arkadi era faptul că, deşi aceste persoane se ţineau de mână, între ei nu se purta nicio conversaţie.

— Fiecare dintre cei doi îşi imaginează altceva, spuse Ofelia. El, că poate lăsa în urmă viaţa lui nenorocită şi că poate trăi ca un bogătaş pe o insulă ca asta. Ea, că bărbatul se va îndrăgosti şi o va duce în ceea ce crede ea că e lumea adevărată. Mai bine că nu pot comunica.

Senzaţia aceea binefăcătoare de invizibilitate era resimţită şi de Ofelia, dată de jeanşii şi ochelarii de soare pe care îi purta, de modul sfidător în care îşi ţinea ridicată bărbia şi, în clipa în care trecură prin dreptul vitrinei unui magazin cu suveniruri, imaginea pe care o văzu reflectată în sticlă fu aceea a unui cuplu obişnuit *jinetera*-turist, probabil un cuplu ceva mai reuşit decât multe altele.

Portarul care stătea în cuşca de la intrarea în Marina Hemingway se ridică în picioare, văzând că se apropie o tânără cubaneză, dar se aşeză imediat înapoi când văzu că fata era însoţită de Arkadi. Acesta o conduse pe Ofelia prin dreptul magazinului, peste peluză până la debarcaderul unde îl lăsase George Washington Walls după vizita la Havana Yacht Club. Pe terenul de volei se părea că se desfăşoară acelaşi meci zgomotos ca şi atunci. Mai mulţi americani treceau în ambele sensuri cu sacoşe pline cu lenjerie. Un băiat în pantaloni tăiaţi deasupra genunchilor trăgea nişte lăzi cu bere spre un iaht de mărimea unui aisberg. Ofelia se comporta la vederea celor trei canale pline cu iahturi în valoare de milioane de dolari cu aceeaşi nepăsare cu care probabil îşi inspecta Cleopatra galerele. Arkadi se miră că femeia fu atât de puţin impresionată când văzu o tânără cubaneză suspendată într-un hamac legat de catargul uneia dintre ambarcaţiuni.

— Ce e atât de periculos aici? întrebă Ofelia.

— Nu ştiu. Ai mai fost aici?

— O dată sau de două ori. Ia-o tu înainte. Eu caut pe cineva.

Silueta închisă la culoare a lui *Gavilan* ieşea în evidenţă printre carenele din fibră de sticlă ale celorlalte iahturi, iar

Arkadi recunoscu nava acostată la pontonul spre care se îndrepta Walls atunci când trecuseră pe lângă angajatul acela al portului care le făcuse semn cu mâna şi care strigase *„Peligroso*!" în direcţia înotătorilor. Acum în apă nu se afla nimeni şi Arkadi nu vedea nicio mişcare suspectă. Platforma pentru andocare se freca cu mişcări domoale de amortizoarele cu cauciucuri ale docului şi de la o cutie cu siguranţe de pe ţărm porneau cabluri de tensiune care treceau peste balustrada de alamă a vasului. Nici urmă de înotători, nici strigăte, numai zgomotul înfundat făcut de motorul unui iaht care ieşea de pe canal.

Arkadi îşi continuă drumul pe malul canalului surprins să vadă că acesta era foarte curat, fără urmă de resturi care să plutească pe lângă doc. O conductă din metal galvanizat ducea apă până la locul de andocare al fiecărui vas; membrii unui echipaj străin îşi spălau vasul, un megaiaht cu trei etaje, stropindu-se între ei şi chiar bând din apa aceea, ceea ce însemna că era vorba despre apă potabilă. Ambarcaţiunile americane din Cuba formau o comunitate foarte interesantă, în care adevărate palate albe se amestecau cu vase de pescuit neîngrijite, pline de pete de rugină, punctul comun al tuturor acestor ambarcaţiuni fiind faptul că încălcau legea prin simpla lor prezenţă în acel loc. Experienţa lui Arkadi în legătură cu iahturile era aproape nulă, dar, pentru că petrecuse ceva timp la Vladivostok, în apropierea şantierelor navale, ştia câte ceva despre modul în care se făcea alimentarea cu energie electrică a ambarcaţiunilor, aşa că atenţia îi fusese atrasă de faptul că foarte puţine dintre tablourile de tensiune înşiruite de-a lungul docului erau prevăzute cu prize normale. În cele mai multe cazuri, de la tablou pleca un cablu care era înnădit cu cel care venea de pe vas, locul

de conectare fiind izolat cu bandă adezivă şi băgat apoi într-o pungă de plastic. Arkadi îşi continuă drumul până la o terasă pustie, aflată la capătul cel mai îndepărtat al docului. Aproape jumătate din cablurile de alimentare pe lângă care trecu erau improvizate şi izolate cu pungi de plastic.

Cadrul pupei de pe *Alabama Baron* era mânjit cu maţe şi solzi de peşte, deşi *jinetera* care se legăna în hamacul fixat de catarg nu i se părea Ofeliei că ar avea prea mare legătură cu pescuitul. Fata semăna foarte bine cu Julia Roberts în *Pretty Woman*, film foarte apreciat în Cuba, având acelaşi păr vâlvoi, ochi strânşi, de miop, şi buze pline şi urmărea pe ecranul unui televizor portabil, conectat la o mică antenă parabolică fixată de un stâlp de pe doc, o reclamă la nişte bijuterii. Ofelia fu în măsură să recunoască Home Shopping NetWork, un canal foarte apreciat în Cuba de cei care aveau acces la antene parabolice. Femeia de pe ecran îşi fixase o brăţară în jurul încheieturii, lăsând lumina să scoată în valoare pietrele. Imaginea nu avea sunet, dar preţul era afişat într-un colţ al ecranului.

— E frumoasă, zise Ofelia.

— Nu-i aşa? Şi preţul e destul de bun.

— Diamante?

— Arată la fel. Săptămâna trecută au avut un lanţ pentru gleznă cu acelaşi tip de pietre. Probabil că ţi se pare un preţ bun, dar aşteaptă puţin. Femeia de pe ecran întinse brăţara pe un suport de catifea şi adăugă o pereche de cercei. Vezi, eram sigură! Comanzi prea devreme şi nu primeşti şi cerceii. Trebuie să ştii să aştepţi şi apoi ridici receptorul, le dai numărul cărţii tale de credit şi-n mai puţin de două zile brăţara e a ta. Julia Roberts întoarse capul spre ea. Eşti nouă pe aici.

— O caut pe Teresa.

Femeia de pe ecran îşi dădu pe spate părul bogat pentru a scoate în evidenţă cerceii. O altă fată, în top şi bikini, îşi făcu apariţia din cabină. Avea părul aproape la fel de scurt ca al Ofeliei, dar de un blond platinat.

— O cunoşti pe Teresa?

— Da. Luna mi-a spus că trebuie să fie pe aici.

— Îl cunoşti pe Facundo? Fata care stătuse întinsă se ridică din hamac.

— L-am cunoscut.

— Teresa e foarte supărată. Blonda se ghemui lângă balustradă şi şopti: Era în camera de alături când i s-a tăiat gâtul lui Hedy. Erau foarte apropiate.

— A fost şi arestată, interveni Julia Roberts. O căţea de la poliţie i-a făcut greutăţi. Şi asta pentru că a vrut să-şi hrănească familia, înţelegi?

— Înţeleg, zise Ofelia.

— Teresa e speriată, zise blonda. S-a întors acasă la ea la ţară. Nu cred că se va întoarce prea curând.

— Îi e frică de sergent? întrebă Ofelia.

— Ai făcut cunoştinţă cu sergentul, aşa că ce părere ai? făcu Julia Roberts. Cu tot respectul, ce părere ai? Eu abia îl cunosc, dar Teresa şi Hedy erau fetele lui, înţelegi?

Blonda îi studie mai amănunţit trăsăturile Ofeliei.

— Nu eşti un pic cam prea bătrână pentru aşa ceva? câţi ani ai, douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci?

— Douăzeci şi nouă.

— Nu arăţi rău deloc.

— Hei, eu încerc să dorm aici, se auzi în engleză o voce baritonală care venea din pântecele navei. Cineva urca cu greu scara care ducea pe punte. Probabil că este chiar baronul, îşi zise Ofelia în gând. Bărbatul purta pe cap o şepcuţă cu însemnele echipei Houston Astros, era îmbrăcat cu pantaloni scurţi şi cu o cămaşă havaiană care nu reuşea să-i acopere burta bronzată. Americanul, cu o cutie de bere în mână, se înălţă ameninţător chiar lângă cele două cubaneze care se aflau pe puntea vasului său.

— Toca-toca, toca-toca. Doamne Dumnezeule, cât puteţi voi femeile să vorbiţi! Uau, făcu el, uitându-se mai bine la Ofelia. Concursul de frumuseţe văd că nu s-a terminat.

— E cu mine, zise Arkadi. Venise de-a lungul docului, prin spatele şalupei de transport şi a vasului cu pânze,

legate unul în spatele celuilalt. Ne plimbam şi noi pe aici admirând ambarcaţiunile.

Baronul se uită de jur-împrejur la cutiile de bere împrăştiate pe puntea navei sale şi, deodată, înţelese că Arkadi se referise la *Gavilan*.

— Da, sigur, ai dreptate. Un vas clasic. Un adevărat vas de contrabandă, are de toate, mai puţin găurile provocate de gloanţe.

Vas de contrabandă? Lui Arkadi îi plăcea ideea. îi aducea aminte de Capone.

— E rapid?

— Eu aşa zic. Motor cu 12 cilindri în V, patru sute de cai, şaizeci de noduri, mai rapid decât un torpilor. Singura chestie e că este de lemn şi trebuie să-ţi petreci toată ziua pe punte frecând la ea.

— Ăsta într-adevăr e un neajuns, recunoscu Arkadi.

— Nici n-ai timp să pescuieşti! Bineînţeles, au ei grijă de întreţinerea navei lui. Individul se bucură de un tratament special. De unde eşti?

— Din Chicago.

— Da? Baronul păru să creadă minciuna lui Arkadi. Pescuieşti?

— Aş vrea, dar n-am timp.

— Localnicii îţi răpesc tot timpul, nu? Ochii baronului se întoarseră spre Ofelia care nu dădea niciun semn că ar înţelege ce vorbesc cei doi.

— Da, sunt foarte ocupat.

— Adevărul e că singurele lucruri care contează în lumea asta sunt pescuitul şi sexul. Dă-mi voie să-ţi spun că ultimul lucru pe care mi-l doresc pe lume este ridicarea embargoului. Cuba este ieftină, minunată, recunoscătoare. Ridică embargoul şi-n mai puţin de un an ai aici o altă Florida. La dracu', eu sunt pensionar, n-aş mai reuşi să mi-o permit nici măcar pe Susy. Americanul făcu un gest cu mâna liberă în direcţia fetei din hamac, care se uita din nou la canalul cu reclame unde era prezentat un alt obiect: un ceas montat într-un elefant de cristal. Arkadi îşi aduse aminte de lista cu nume şi numere de telefon a lui Rufo.

Susy şi Daysi. Înţelese că şi Ofelia făcuse legătura.

— Ce voiai să spui cu „tratamentul special11? îl întrebă el pe baron.

— Proprietarul vasului este George Washington Walls. Eroul lor! Hei, eu am fost pompier timp de douăzeci de ani şi ştiu destule despre eroi. Eroii nu ameninţă cu arma la tâmplă un pilot nevinovat de avion.

— Nu cumva eşti cam...? şi Arkadi ridică dintr-o sprânceană.

— Rasist? în niciun caz. Baronul arătă cu mâna în direcţia celor două *jineteras* şi a Ofeliei, pentru a dovedi contrariul.

— Poţi să-mi dai vreun exemplu?

— Vrei exemple? Baronul se încălzise. Se sprijini de un odgon şi arătă cu mâna în direcţia cablului electric care alimenta vasul lui Walls. Uită-te la cablul pe care l-au instalat special pentru el şi uită-te şi la al meu. În locul unde cablul care alimenta *Alabama Baron* atingea apa se vedea înnăditura bine cunoscută, protejată de o pungă de nailon care părea chiar mai jegoasă decât a celorlalte nave. Am înţeles că băieţii de aici sunt foarte deştepţi şi că le vin tot felul de nave, şi americane şi europene, fiecare cu altă frecvenţă de alimentare şi că trebuie să improvizeze câte un cablu de alimentare pentru fiecare vas care acostează, însă eu sunt pompier şi ştiu şi eu câte ceva despre cabluri sub tensiune băgate în apă. Lasă tu cablul ăsta în apă şi desfă-i puţin izolaţia să vezi atunci ce frumos se prăjesc peştii din jur. Spune-mi şi mie, cum se face că din toată baza nautică numai Señor Walls are cablu nou, fără înnădituri?

— Şi dacă în apă ar fi un înotător?

— L-ar ucide.

— Atac de cord?

— I s-ar opri inima.

— Şi ar avea şi semne de arsură?

— Numai dacă ar atinge cablul. Am văzut morţi în cadă din cauza uscătorului de păr, exact la fel. Uită-te la ea – baronul dădu din cap în direcţia Ofeliei – ai zice că

înţelege fiecare cuvânt.

Afirmaţia că Teresa se întorsese în satul ei nu făcuse decât să-i întărească Ofeliei convingerea că fata se ascundea undeva în Havana, probabil în camera prietenelor ei. Ajunsă din nou în maşină, Ofelia sună pe rând la numerele scrise în camera lui Rufo în dreptul lui Daysi şi Susy şi apoi, văzând că nu răspunde niciuna, îl sună pe Blas.

— Nu e ca în cazul unui fulger, însă da, dacă un cablu cade în apă, se creează o sarcină.

— Cât de puternică?

— Depinde. În apă, puterea scade exponenţial în funcţie de distanţa până la sursă. Mai este apoi mărimea şi starea fizică a victimei, precum şi particularităţile fiecărei inimi.

— Poate să cauzeze moartea?

— Depinde. Curentul alternativ, de exemplu, este mult mai periculos decât cel continuu. Apa sărată este un conductor mult mai bun decât apa dulce.

— Şi rămân semne?

— Şi asta depinde. Dacă se produce un contact cu sursa, atunci apar şi arsuri. La o oarecare distanţă, este posibil să simţi numai o furnicătură la extremităţi. Însă inima şi centrul respirator din creier sunt comandate de impulsuri electrice şi un şoc de tensiune poate să declanşeze fibrilaţii fără să lase neapărat vreun semn pe piele.

— Asta înseamnă că, aflată într-un loc nici prea departe, nici prea aproape de un fir sub tensiune aflat în apă, o victimă poate suferi un atac de cord fără să prezinte niciun semn de intrare sau de ieşire, nicio arsură, nimic?

La celălalt capăt se lăsase tăcerea. Se auzea numai zgomotul îndepărtat al traficului pe Malecon. Arkadi îşi savura ţigara cu un zâmbet satisfăcut.

— Am putea lua în considerare şi varianta asta, spuse Blas într-un sfârşit.

— Dar de ce n-aţi spus asta până acum?

— Totul trebuie privit în context. De unde până unde

să întâlnească un *neumătico* un cablu sub tensiune în mijlocul mării? în receptor se auziră nişte păcănituri şi Blas schimbă subiectul. L-ai mai văzut pe rus?

— Nu. Ochii ei îi întâlniră pe ai lui Arkadi.

— Am văzut că mi-a lăsat o fotografie de-a lui Pribluda.

— Aţi reuşit s-o comparaţi cu cadavrul?

— Nu. Au fost şi alte crime, doar ştii.

— Dar veţi încerca, nu? Este foarte important pentru el. Să ştiţi că am ajuns la concluzia că nu e chiar aşa de idiot.

Pentru că tot săriseră peste micul dejun, se opriră la o masă din parc şi luară o îngheţată. În apropiere se afla un loc de joacă şi o baracă de tir, umbrite de coroanele unor arbori uriaşi. Ofelia plănuia să se ducă s-o caute pe Teresa, iar Arkadi dorea să mai viziteze încă o dată apartamentul lui Mostovoi. Deocamdată mâncau amândoi îngheţată, iar Ofelia semăna cu o stea de cinema, cu buzele roz din cauza cremei de căpşuni.

— Ne-am putea întâlni mai târziu aici ca să mai luăm o îngheţată pentru cină, spuse Arkadi. La şase? Şi dacă nu reuşim, atunci la zece la clubul de iahting, să vedem ce legătură poate să aibă cu Angola.

Ofelia îl privi bănuitor.

— Tu ce vrei să faci până atunci?

— Un rus pe nume Mostovoi are o fotografie cu un rinocer mort peste care vreau să arunc o privire.

— De ce?

— Pentru că nu mi-a arătat-o când am fost prima dată la el.

— Doar atât?

— O simplă vizită. Tu?

— Ai spus că noaptea trecută, când l-ai urmărit pe Lună, acesta trăgea un căruţ cu lucruri care păreau să fie obţinute de pe piaţa neagră. Ce fel de lucruri? Poate că mai sunt încă acolo. Trebuie să verifice cineva.

— Sper că nu vrei să te duci singură?

— Mă crezi nebună? Nu, o să iau cu mine suficiente

ajutoare, te rog să mă crezi, îl asigură Ofelia. Deşi vocea ei fusese foarte calmă, Arkadi o văzu cum îşi dă jos ochelarii de soare cu o mişcare precipitată.

Arkadi întoarse capul şi văzu două fetiţe îmbrăcate cu şorţuleţe de şcoală de culoare maro. Aveau ochi verzi, păr şaten cu şuviţe de chihlimbar şi-şi ţineau cornetele suficient de aproape ca îngheţata să cadă pe umărul lui. O femeie energică cu părul cărunt, într-o rochie de casă şi cu tenişi în picioare venea furioasă în urma lor.

— Mamă, întrebă Ofelia, de ce nu sunt fetele la şcoală?

— Normal că ar trebui să fie la şcoală, dar din când în când mai trebuie să-şi vadă şi ele mama, nu crezi? Mama Ofeliei îl zări pe Arkadi. O, Dumnezeule, deci e adevărat! Toată lumea e în stare să facă cunoştinţă cu un spaniol sau cu un englez drăguţ, iar tu n-ai găsit decât un rus. Dumnezeule!

— Am rugat-o să-mi aducă nişte schimburi, îi spuse Ofelia lui Arkadi.

— Nu pare prea fericită, remarcă Arkadi.

— Să nu-i oferi locul tău!

Era însă prea târziu, mama ei se instalase deja pe locul lui Arkadi.

— Mama mea, murmură Ofelia în chip de prezentare.

— Dumnezeule, zise mama ei.

— Plăcerea e de partea mea, răspunse Arkadi.

Cu o mândrie pe care nu şi-o putu înfrâna, Ofelia îşi prezentă fetiţele:

— Fiicele mele Muriel şi Marisol. Arkadi.

Fetiţele se ridicară pe vârfuri pentru a primi câte un sărut pe obraz.

— Unde ai reuşit să găseşti un rus? o întrebă mama ei. Credeam că au dispărut cu toţii, ca dinozaurii.

— Este un anchetator venit de la Moscova.

— Mă rog. A adus mâncare?

— Seamănă leit cu tine, zise Arkadi, referindu-se la fetiţe.

— Eşti îmbrăcată aşa de frumos, zise Muriel,

analizându-şi mama de sus în jos.

— Astea sunt haine noi, zise mama Ofeliei, privindu-şi mai bine fiica.

— *No hablo espahol*, spuse Arkadi.

— Nu pierzi nimic, îl asigură Ofelia.

— El ţi le-a cumpărat?

— Lucrăm împreună.

— Atunci e cu totul altceva, e ceva total diferit. Sunteţi doi colegi care îşi fac unuia altuia cadouri în semn de preţuire. Văd aici o infinitate de posibilităţi.

— Nu e ceea ce crezi tu.

— Te rog nu mă dezamăgi tocmai acum când am început să-mi fac speranţe. Nu arată chiar aşa de rău. Puţin cam slab. Una sau două săptămâni cu orez şi fasole şi o să arate perfect.

— Îţi place de el? o întrebă Muriel pe Ofelia.

— E un tip de treabă.

— Puşkin a fost un poet rus, spuse mama ei. Era pe jumătate african.

— Sunt sigură că ştie lucrul ăsta.

— Puşkin? Arkadi auzise ceva de la care putea porni o discuţie.

— Are pistol? se interesă Muriel.

— Nu are.

— Dar ştie să tragă?

— Foarte bine.

— Să mergem la tir! ţipară ambele fete într-un glas.

— Te văd atât de rar, spuse mama Ofeliei. Nu cred c-ar fi bine să le refuzi o mică plăcere şi-i dai şi ţintaşului tău ocazia să se afirme.

Baraca de tir era, de fapt, un autobuz pe butuci a cărui parte din spate fusese înlocuită cu o tejghea cu puşti cu aer comprimat. Ţintele erau o colecţie de avioane americane şi paraşutişti din tablă. În spatele acestora, pe o perdea neagră, un artist lipise stele, comete, precum şi o imagine a Malecon-ului, pe care se vedeau indivizi care trăgeau cu arma din maşini decapotabile. Efectele sonore erau asigurate de o casetă pe care fuseseră înregistrate

focuri de arme automate. Surorile îl împinseră pe Arkadi într-un loc liber de la tejghea.

— Ar trebui să se simtă în elementul lui, spuse mama Ofeliei.

— Încarc-o. Muriel îi îndesă puşca în mână.

— Trebuie s-o încarci, spuse Ofelia în timp ce plătea.

— Mai întâi avioanele, mai întâi avioanele, strigă Muriel.

Puşca era o jucărie cu un fel de mărgică pe post de cătare. Arkadi trase în direcţia unui bombardier cu o înfăţişare ameninţătoare şi paraşutistul de lângă el sări în sus.

— În ce vrei să tragi? întrebă Ofelia.

— În toate.

Lovitura în ţinta greşită fu însă singura reuşită a lui Arkadi. Copiii din jurul lui făceau avioanele să sară, să se rotească, să danseze, însă, spre norocul invadatorilor, toate celelalte alice expediate de Arkadi se înfipseră în mod ruşinos în perdeaua din spate.

— Probabil că are o funcţie foarte mare în poliţie, zise mama Ofeliei. Nu cred c-a mai tras vreodată.

Fetele împinseră puşca în mâinile mamei lor. Ofelia trase rapid de două ori de levier şi ochi un bombardier mare, decupat dintr-o cutie de Tropicola.

— Cătarea cred că e un pic deplasată, sugeră Arkadi.

Bombardierul scoase un ţipăt metalic şi începu să se rotească.

— Nu, mamă, scânci Marisol. În centru.

Ridicându-şi ochelarii pe frunte şi lipindu-şi mai bine patul puştii de obraz, Ofelia încărcă din nou arma şi începu să tragă pe îndelete. Avioanele argintii începură să se răsucească şi paraşutiştii să danseze în aer. Ochi şi o cometă, aşa ca diversiune. Ochelarii de soare îi căzură la loc pe nas, dar n-avea absolut nicio importanţă, putea nimeri ţintele la fel de uşor. Arkadi se gândea la avionul care îl adusese aici cu mai puţin de o săptămână în urmă. Uită cum ieşise pe stradă cu Luna pe urmele lui. Ce camuflaj putea fi însă mai bun decât această familie

cubaneză? Ce putea fi mai ciudat şi în acelaşi timp mai natural? Douăsprezece reuşite din douăsprezece lovituri îi aduseră Ofeliei un premiu care consta dintr-un flacon cu gaz pentru brichetă, pe care mama ei îl băgă imediat în sacoşă. „Fiecare lucru contează 1, după cum zicea ea.

Mulţumite, fetele se lăsară sărutate pe obraz de Ofelia şi apoi fură preluate de mama acesteia care scormoni în sacoşă şi-i dădu de acolo fiicei ei o trusă de toaletă din material plastic şi un obiect învelit într-un ziar unsuros.

— Pâine de banane făcută din bananele Muriel. Îţi mai aduci aminte?

— Nu pot să o iau.

— M-au ajutat şi fetele să o fac. Ar fi foarte fericite dacă ai lua-o.

Muriel şi Marisol se uitau la ea cu ochii lor mari.

— Bine, bine. Vă mulţumesc, fetelor! încă o rundă de pupici de rămas-bun.

— Dă-i să mănânce, o sfătui mama ei. Şi ai grijă de el!

23

Ceea ce îşi amintea Arkadi despre locuinţa lui Mostovoi de la etajul şase al hotelului Sierra Maestra era balconul lung care se întindea de-a lungul apartamentelor şi unde locatarii îşi ţineau bicicletele şi, în interior, sufrageria plină cu postere din filme, obiectele africane, covorul de pluş, sofaua din piele şi balconul cu vedere la mare. Îşi aducea aminte şi de yala şi de încuietoarea suplimentară de la uşa de la intrare, măsuri de prevedere fireşti, având în vedere aparatele de fotografiat şi echipamentul video care se găseau în interior. Şi, în eventualitatea că i-ar fi trecut prin gând să coboare în rapel pe o frânghie legată de acoperiş, în balconul cu vedere la mare, remarcase din filmul *Sucre Noir* pe care-l văzuse la Rufo, că uşa de sticlă pe şină era blocată cu o bară de oţel. Trupele Speţnaz ar fi ştiut cum să pătrundă prin aşa ceva; Arkadi, din păcate, nu. Adevărata problemă nu era intratul acolo, ci scoaterea lui Mostovoi afară din

apartament ca să poată arunca din nou o privire la fotografiile de pe pereţi.

Mostovoi avusese dreptate când denumise hotelul Europa Centrală. Cafeneaua şi buticul erau ruseşti, mâzgăliturile din cuşca liftului erau în poloneză, iar holul de la intrare era pustiu. Nici măcar mirosul rânced al uleiului din maşina de pop-corn de lângă scară nu reuşea să acopere izul de varză.

Înainte de prima vizită a lui Arkadi, Mostovoi înlocuise fotografia de vânătoare cu cea a unei bărci cu pânze. Poate o dăduse jos de acolo chiar după terminarea filmărilor la *Sucre Noir*. Sau poate se săturase pur şi simplu să mai vadă un animal mort pe perete. Fotografia părea însă a fi vedeta exotică a colecţiei, iar Arkadi voia să se uite mai bine la ea înainte ca Mostovoi să apuce să schimbe iar pozele. Ideea era să-l scoată pe Mostovoi de acolo pe nepregătite.

Deşi nu era nici trăgător de elită, nici luptător în trupele de comando, Arkadi ştia un lucru foarte simplu şi anume că elementele necesare pentru provocarea de haos se găsesc întotdeauna la îndemână. În spatele unei uşi pe care scria entrada prohibida se afla un fotoliu cu trei picioare tapiţat cu imitaţie de piele neagră, pe care erau îndesate mai multe perdele murdare. Se mai aflau acolo pungi de plastic cu boabe de porumb şi fulgi de cartofi, precum şi bidoane cu ulei de gătit. Arkadi verifică mai întâi dacă celelalte ieşiri din clădire erau descuiate, apoi trase fotoliul şi perdelele lângă maşina de pop-corn şi se întoarse după fulgii de cartofi şi după ulei. Deschise o sticlă de ulei şi începu să toarne lichidul vâscos pe scări, aruncă perdelele peste ulei, mai puse câteva pungi cu fulgi de cartofi şi le dădu foc cu bricheta. Bricheta lui Rufo, mai precis. Punga de plastic se aprinse imediat şi fulgii de cartofi, uscaţi şi saturaţi cu grăsime, erau probabil cel mai grozav mijloc de producere a unui incendiu. Tapiţeria fotoliului şi perdelele erau din poliuretan, o formă de petrol solid. Uleiul de gătit trebuia să se înfierbânte suficient de tare ca să se evapore, dar până atunci focul

avea să fie mult prea puternic.

Arkadi începu să urce spre etajul la care locuia Mostovoi. Nu se grăbea deloc. Alarma, un model vechi cu ciocănel şi clopot, începu să sune când se afla pe la etajul trei. Ajuns la etajul lui Mostovoi, se uită în jos pe casa scării. Focul de un portocaliu strălucitor era înteţit de grăsimea din fulgii de cartofi şi se împletea cu flăcări mai închise la culoare care înconjuraseră fotoliul. Locatarii ieşiseră pe balcoane ca să admire spectacolul oferit de o motocicletă a poliţiei care deschidea calea pentru maşinile pompierilor. Hotelul se afla doar la câteva străzi distanţă de şirul de ambasade din Miramar şi Arkadi se aşteptase la această reacţie rapidă. Un Mostovoi fără perucă şi în pantaloni scurţi îşi scoase mai întâi capul pe uşă, apoi se aventură până la balustrada balconului, unde se aflau şi alţi locatari şi sări înapoi în apartament înainte de a se închide uşa. Spectatorii de pe trotuar se dădură înapoi în clipa în care uleiul se aprinse într-o izbucnire portocalie care acoperea tot spaţiul dintre maşina de pop-corn şi stradă. Briza marină făcea ca fumul negru să se îndrepte spre clădire. Un pompier cu un megafon în mână începu să strige la spectatorii de sus să părăsească clădirea. Arkadi se dădu într-o parte ca să nu fie lovit de oamenii ce se grăbeau să coboare. Apartamentul lui Mostovoi se afla aproape de scările din celălalt capăt al balconului. Fotograful îşi făcu din nou apariţia, de data aceasta îmbrăcat cu pantaloni şi cămaşă, cu peruca pe cap, cu aparatele de fotografiat atârnate de umăr, cu pantofii în mână, tipul de individ pedant care nu suportă să se grăbească. Nici nu apucase Mostovoi să pună piciorul pe prima treaptă, că Arkadi se şi repezi spre uşa apartamentului, scoţând din mers portofelul lui Pribluda din noua sa borsetă. Încărcat cum era cu aparatele de fotografiat, Mostovoi nu se mai oprise să încuie cu cheia, uşa se închisese numai cu yala automată. Arkadi scoase din portofel o carte de credit; văzuse chestia asta în filme, dar de încercat n-o încercase niciodată. Dacă nu mergea, nu avea altceva de făcut decât să-l aştepte pe Mostovoi să

se întoarcă. Introduse cartea de credit în crăpătură, apăsă pe clanţă şi lovi cu şoldul în uşă. După trei lovituri se afla înăuntru.

— Se afla din nou în acel apartament tipic unui diplomat rus de rang mediu, aflat în misiune în străinătate, decorat cu suveniruri aduse de prin toată lumea. Era apartamentul unui bărbat care preţuia curăţenia mai mult decât marea majoritate a celibatarilor, a unui bărbat interesat de cărţi şi de artă, şi care nu-şi făcea publice rezultatele eforturilor lui creative. Fotografia pe care Arkadi o remarcase în film se afla pe perete, pusă din nou la locul ei, între poza unui coleg lângă Tumul Londrei şi cea a unui grup de prieteni în Paris.

Era imaginea a cinci bărbaţi cu pistoale mitralieră în mâini, unul în picioare şi ceilalţi patru îngenuncheaţi în jurul unui rinocer mort. Putea vedea acum că pielea de pe picioarele bietului animal era sfâşiată, iar din abdomen îi ieşeau intestinele. Bărbaţii nu erau vânători, ci soldaţi. Un soldat rus şi trei cubanezi. Mostovoi, cu douăzeci de ani mai tânăr şi aproape chel. Erasmo, cu o barbă abia mijită. Un Luna nervos, mai slab, cu pistolul mitralieră AK-47 la piept. Tico, cu un zâmbet de conducător, nu cu privirea aceea concentrată cu care căuta spărturi în camerele de cauciuc. Şi, în picioare în spatele lor, într-o jachetă safari cu multe buzunare, George Washington Walls. Pe manşeta de jos era scris „Cea mai bună echipă de demolatori din Angola prezintă unui prieten revoluţionar noul lor dispozitiv căutător de mine”. Picioarele rinocerului erau carne vie până la genunchi. Arkadi încercă să-şi imagineze agonia şi spaima animalului care fusese împins în interiorul unui câmp de mine şi rămase uimit de cruzimea de care puteau fi în stare nişte oameni a căror singură preocupare era supravieţuirea. Tico şi Mostovoi se aflau în cele două extremităţi ale grupului. Lângă genunchiul lui Tico se vedea corpul plat al unei mine acţionate prin presiune. Lângă cel al lui Mostovoi, era corpul convex al unei mine antipersonal pe care scria în engleză „Se aşază cu partea asta spre inamic41.

Era o fotografie foarte bună, având în vedere că, probabil, Mostovoi apăsase pe temporizatorul aparatului şi fugise ca să-şi ocupe locul, având în vedere lumina crudă a Africii şi ţinând cont, bineînţeles, că probabil minele erau în continuare ascunse peste tot. Arkadi avea senzaţia că aude până şi bâzâitul muştelor.

Arkadi mai aruncă o privire prin restul apartamentului, înainte ca Mostovoi să se întoarcă. Cu ocazia primei sale vizite nu putuse să vadă colecţia de fotografii cu autograf ale mai multor producători ruşi de film sau pe cele erotice care păreau să fie făcute în propriul său pat. Arkadi căută în birou, pe noptieră şi sub pernă. Pe o măsuţă se vedea un laptop, cu scaner şi imprimantă. De îndată ce deschise laptopul, acesta îi ceru o parolă. Şansele să nimerească parola lui Mostovoi erau extrem de reduse. Nu reuşi să găsească vreo armă în sertar sau sub pat.

Arkadi ajunse într-o încăpere micuţă care fusese transformată în cameră obscură şi care avea o perdea neagră montată pe interiorul uşii. Becul roşu era aprins, ca şi cum Mostovoi ar fi fost întrerupt în timp ce developa nişte fotografii. Arkadi se strecură printre aparatul de mărit şi tăvile cu fixativ şi soluţie de developat. De o frânghie pentru rufe era atârnat un film. Ţinut la lumină, filmul se dovedi o înşiruire de nuduri care jucau volei. Pe un panou erau prinse în bolduri mai multe fotografii făcute în interesul ambasadei: ruşi admirând o combină pentru trestie de zahăr, ruşi împărţind cărţi poştale primite din partea copiilor din Moscova, ruşi ciocnind pahare pline cu votcă. Ruşii într-adevăr arătau ca nişte *bolos*.

Întors pe hol, Arkadi trecu pe lângă alte dulăpioare pline cu fotografii. Deschise la întâmplare unul şi găsi mai multe imagini de vacanţă din Italia sau din Provence. Fără nuduri, fără Africa. În sfârşit, ajuns în bucătărie, deschise frigiderul şi găsi un tub cu sos franţuzesc, o cutie de măsline, o sticlă de vin din Chile, mai multe role cu film color şi, în spatele unei cutii cu ouă, un pistol Astra de 9 mm, de producţie spaniolă. Arkadi goli încărcătorul pe

marginea chiuvetei, îl puse la loc în patul armei, şterse amprentele de pe ea şi o aşează la loc în spatele cutiei cu ouă. În chiuvetă se afla o tavă pentru gheaţă. Arkadi puse gloanţele pe tavă, turnă apă deasupra şi apoi băgă totul în congelator. Apoi se aşeză pe sofaua din sufragerie şi începu să-l aştepte pe Mostovoi să se întoarcă.

Luându-se după calendarul lui Rufo, adică după graba cu care acesta încercase să ucidă pe cineva care urma să stea în oraş numai o săptămână, Arkadi începu să-şi dea seama că timpul începuse să treacă prea repede pentru el. În noaptea următoare, ar fi trebuit să se urce la bordul avionului care urma să-i ducă acasă pe el şi pe Pribluda. Simţea însă că evenimentul care urma să dea sens la tot ceea ce se întâmplase, de care se legau Havana Yacht Club, Rufo, Hedy şi echipa de demolatori din Africa, acel eveniment încă nu avusese loc.

Ofelia nu venise cu niciun fel de ajutoare. Începu să urce treptele de la intrarea în Centro Russo-Cubano, călcând cu atenţie ca să nu-şi zgârie pantofii cei noi. Înainte de a pătrunde în holul de la intrare îşi băgă ochelarii de soare în geanta unde avea pâinea de banane. Sala arăta cu totul altfel decât în ziua precedentă: statuile tăietoarei de trestie şi a pescarului erau răsturnate cu faţa în jos pe plăcile pardoselii. Scara era căzută peste tejghea şi în mijlocul sălii nu se mai vedea nicio maşină. Razele roşii de lumină care coborau din vitraliul de deasupra uşii scoteau în evidenţă praful care plutea în încăpere. Centro Russo-Cubano? Din ceea ce ştia ea în legătură cu acest loc, pe vremea când ruşii credeau că aveau datoria de a conduce lumea spre un viitor glorios, cubanezii nu prea erau invitaţi aici.

Trase adânc aer în piept şi merse mai departe. Venise aici singură ca să vadă ce cărase Luna în seara precedentă, fiindcă nu voia să implice pe nimeni altcineva până nu afla ea ce dovezi putea să descopere. Nu era aşa de uşor ca cineva din PNR să acuze un ofiţer din Ministerul de Interne. Acesta era motivul oficial. Adevăratul motiv era de ordin personal. Nimic nu o putea umili mai mult pe

Ofelia decât frica şi, închisă în portbagajul maşinii, plânsese de frică. Se dusese în poligonul din Guanabo şi trăsese la ţintă tocmai ca acest lucru să nu se mai întâmple. Deasupra tejghelei atârna o oglindă prăfuită. Se putu vedea acolo cum mergea cu arma în mână ca o mică felină periculoasă.

Faptul că revenise în acest loc o făcea să simtă în gură gustul de cânepă şi de nucă de cocos. Exact aşa o prinsese Luna, ca pe o nucă de cocos pe care o bagi într-un sac şi sacul îl arunci apoi în portbagaj. Încercase să descopere Lada pe drum, însă maşina dispăruse, probabil era deja făcută bucăţi într-un garaj din Atares. Pe jos se vedeau urmele lăsate de roţile de fier ale căruţului ce duceau spre un coridor de-a lungul căruia se înşiruiau mai multe uşi.

Ofelia deschise cu piciorul prima uşă, intră într-o cameră goală care era probabil pe vremuri folosită pentru depozitarea bagajelor, o cercetă rapid cu arma ţinută în faţă şi se întoarse pe coridor înainte ca cineva să se poată apropia de ea pe la spate. Pe următoarea uşă se vedea scris „Director” şi încăperea din spatele ei era mult mai mare decât precedenta, greu de cercetat în lumina slabă de pe coridor, îşi încărcase arma, dar ar fi trebuit să-şi aducă şi o lanternă. Ar fi trebuit să se gândească la aşa ceva.

Ar fi trebuit să ia în calcul toate variantele. Sergenţii din Ministerul de Interne erau dotaţi cu arme ca a ei, dar un bărbat din Oriente avea mai multă încredere în maceta lui. Spre deosebire de ea, el cunoştea foarte bine topografia clădirii. Putea să-i sară în spate din orice ungher.

Ofelia deschise uşor uşa cu piciorul, se strecură înăuntru şi se ghemui lipită de perete. După ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, putu să vadă că încăperea fusese golită de mobilă şi de covoare. Tot ceea ce rămăsese era un bust de-al lui Lenin pe un piedestal. Pe pereţi, pe ferestre, chiar şi pe faţa lui Lenin, se vedeau dungi de vopsea roşie şi neagră. Ofelia auzi ceva mişcându-se pe

coridor.

Îi trecu prin gând că poate ar fi fost mai bine să se îmbrace în uniformă. Ce-ar fi crezut cei din PNR dacă o găseau îmbrăcată aşa? Sau Blas? Fără îndoială că s-ar fi gândit la ce aventură ar fi putut avea cu ea la Madrid.

Se strecură afară din încăpere ghemuită, cu un genunchi înainte şi îndreptă arma mai întâi spre stânga, apoi spre dreapta. Cel care făcuse zgomotul se oprise. Luna putea să apară însă din orice direcţie. Antrenamentul din poligon se dovedea folositor, în primul rând pentru faptul că era în stare să stea cu pistolul în mână atâta timp fără să-i obosească braţul. Îşi aduse aminte de pâinea de banane şi, pentru o secundă, i se păru de-a dreptul ridicol că duce o astfel de greutate după ea şi se gândi s-o arunce. Dar la pâinea asta contribuiseră şi fetele ei!

Următorul birou era, de asemenea, gol. Pe jos erau aruncate nişte boabe de porumb. Auzi din nou un pas în urma ei. Un pas şovăitor, gata să se oprească imediat. Se lăsă cât mai jos posibil, încercând să distingă silueta celui care o urmărea. Traversă coridorul şi intră într-o încăpere fără ferestre, care fusese probabil sală de şedinţe şi care nu mai avea nici masă, nici scaune. Doar pe un perete se distingeau parcă un şir de portrete înrămate. Dacă mişcările ei ar fi fost urmărite de mai multe persoane, ar fi fost foarte uşor pentru ei să încuie uşile de la ambele capete ale încăperii şi s-o lase acolo, ca într-un cavou.

„Nu trebuie să mă grăbesc11, îşi spuse ea în gând, deşi sudoarea de pe frunte îi curgea în ochi şi o dureau umerii din cauza greutăţii armei. Nu reuşi să iasă din beznă decât atunci când deschise uşa ce dădea spre o cămară cu lenjerie. Lumina care intra prin ferestrele de aici lăsa să se vadă rafturi pline de praf pe care altă dată se aflau probabil cearşafuri şi feţe de pernă. Pe podea, un pui alb de găină, fără cap, zăcea în mijlocul unui cerc de sânge închegat. Lăsă uşa deschisă ca să lumineze holul şi înaintă, luându-se după un indicator pe care scria „Bufet”.

Intră într-o cămăruţă în care nu se afla nimic, cu excepţia câtorva liste prinse de perete, pe care se puteau

citi, scrise în ruseşte, diverse cantităţi de alimente care ar fi trebuit să fie livrate cu şase ani în urmă. Mai era şi un bilet adresat unei anumite Lena: „Cartofii să fie ruseşti, nu cubanezi11. Adevărate documente istorice care însă se întunecară de îndată ce uşa de la magazia de lenjerie se închise în spatele ei.

Acum întunericul era deplin. A reveni în coridor era ca şi cum ar fi intrat într-o puţ. În spate era tot întuneric, iar în faţă doar o lumină slabă care indica locul unde se afla o altă uşă. Nu mai auzea paşii din spatele ei, dar le simţea prezenţa. Tatăl ei fusese tăietor de trestie de zahăr, aşa că ştia cum procedau aceştia. Prima lovitură la bază, apoi cu a doua se reteza vârful. Arkadi spusese că Luna e dreptaci, ceea ce însemna că, fiind constrâns de îngustimea coridorului, avea să lovească în jos spre stânga. Ofelia se făcu cât de mică putu şi se lipi de peretele din dreapta.

Simţi deodată o răsuflare în faţă. Ceva păros îi atinse faţa şi, ridicând mâna, dădu peste două coarne. O capră. Uitase de capre. Celelalte dispăruseră sau aceasta era singura care reuşise să coboare la parter. O capră cu barba aspră, coaste ieşite în relief şi cu un nas curios care se lipise de geanta ei. Pâinea de banane. Ofelia puse arma jos, între picioare, desfăcu ziarul în care era înfăşurată pâinea şi rupse o bucată din ea. Nu putea să vadă capra, însă o auzea cum devorează pâinea de parcă n-ar mai fi mâncat nimic de mai multe zile. Mirosul de pâine lăsase o urmă irezistibilă prin clădire. Era bucuroasă că rusul ei nu fusese martor la aşa ceva.

Capra încercă să atace şi cealaltă bucată de pâine, dar Ofelia îi trase un şut deloc delicat şi apoi o scărpină pe gât ca un fel de scuză. Crescuse în Hershey, aşa că ştia să se poarte cu o capră sau cu un pui de găină.

Dezamăgită, capra se dădu înapoi şi scoase un behăit tremurat şi, deşi Ofelia s-ar fi aşteptat ca animalul să se întoarcă la tovarăşele ei pe drumul pe care venise, ceva se părea c-o determină să pornească în direcţia opusă. Nu putea să vadă capra, însă îi auzea copitele care se

îndreptau spre uşa de la bufet, probabil spre mirosurile de mult dispărute ale unor alimente care fuseseră depozitate acolo cu şase ani în urmă. Era o uşă batantă. Capra o împinse cu nasul şi din interior veni pe hol o lumină slabă, suficient de ademenitoare pentru animalul care se strecură înăuntru. Uşa se mai mişcă încă o dată, rămase apoi nemişcată o fracţiune de secundă, pentru ca imediat după aceea să fie izbită de perete într-un nor de flăcări şi fum.

Deşi în momentul detonării Ofelia se afla la adăpost, zgomotul o asurzise şi suflul îi izbise faţa. Coridorul întunecat se umpluse de praf şi, rămasă acum şi fără auz, Ofelia răsucea disperată arma în toate direcţiile. Până la urmă, aerul se limpezi suficient de mult ca să zărească din nou dâra de lumină de sub uşa care dădea spre bufet. Începu să se târască în direcţia aceea, intră cu buza de jos într-un fir rupt, ce fusese legat de toc şi împinse uşor uşa.

Fusese doar o grenadă defensivă, numai că într-un spaţiu atât de mic îşi îndeplinise misiunea cu vârf şi îndesat. Jumătate din capră se afla lângă uşă, cealaltă jumătate la mare distanţă pe coridor, ca şi cum în animal s-ar fi tras cu tunul. Un perete era marcat de schijele metalice. Semnele afumate de pe celălalt indicau locul de pe podea unde fusese plasată grenada, cu firul legat de inel. Din tavan cădea praf.

În faţă, se vedea bufetul, locul de unde căpitanii vaselor ruseşti şi ofiţerii lor erau serviţi cu coniac şi prăjituri. Mai departe, se vedea bucătăria, o încăpere mare care avea pe peretele opus o gură de servire acoperită cu o foaie de tablă. Cineva încercase să străpungă tabla de pe partea cealaltă şi reuşise să facă o gaură de grosimea unui deget prin care se strecura o dâră de lumină.

Înainte de a merge mai departe, Ofelia se opri câteva secunde ca să prindă curaj.

Arkadi ratase întâlnirea cu Ofelia în parc. Era aşezat într-un fotoliu din sufrageria lui Mostovoi şi, cu faţa la uşă, răsfoia paginile unui carnet cu numere de telefon pe care-l găsise pe noptieră. Pinero, Rufo, Luna. Guzman, Erasmo, Walls. În afară de Tico, vechea echipă era toată prezentă

acolo. În plus, viceconsulul Bugai, numere ale unor hoteluri şi garaje din Havana, laboratoare foto, nume de fete cu notiţe despre vârstă, culoare sau înălţime.

Ora opt. Mostovoi nu se grăbea deloc să revină în apartament. Alarma încetase de mult timp, maşinile pompierilor plecaseră, iar locatarii se întorseseră în apartamentele lor. Şi-l imagina pe Mostovoi intrând în apartament, surprins şi furios la vederea intrusului. Avea de gând să-i pună mai multe întrebări în legătură cu Luna şi Walls, în aşa fel încât să-l forţeze pe fotograf să apeleze la pistolul ascuns în frigider. Ştia din experienţă că oamenii furioşi devin mult mai vorbăreţi când sunt convinşi că avantajul a trecut de partea lor. Chiar şi faptul că Mostovoi ar fi apăsat pe trăgaci putea fi considerat drept informaţie. Bineînţeles, acest scenariu se baza pe faptul că Mostovoi nu avea şi altă armă ascunsă într-una din genţile lui foto.

Era suficient să închidă ochii ca imaginile să apară. Havana Yacht Club al lui Pribluda. Pribluda şi Olga Petrovna. Fotografia de rămas-bun pe care i-o făcuse Pribluda. Cea mai bună echipă de demolatori din Africa. Imagini pe care le purtăm cu noi. Când membrii unor populaţii tribale din junglă văzuseră pentru prima oară o fotografie fuseseră convinşi că era vorba despre nişte spirite încătuşate acolo. Arkadi şi-ar fi dorit ca acest lucru să fie adevărat. Ar fi vrut să fi avut mai multe fotografii de-ale Irinei, însă oricum figura ei îi apărea în faţa ochilor ori de câte ori rămânea singur. Faptul că se afla în Havana era ca şi cum ar fi privit dintr-o fotografie ştearsă, prost expusă.

Ora nouă. Soarele dispăruse şi el continua să aştepte un om care nu avea de gând să se întoarcă. Arkadi puse cu grijă carnetul cu numere de telefon în locul de unde îl luase, aşeză fotografiile înapoi în cutiile lor şi se strecură afară din apartament. În balconul care se întindea de-a lungul apartamentelor, alergau mai mulţi copii. Se vedeau luminile de la clădirea Ambasadei ruse. Arkadi coborî cu liftul. Maşina de pop-corn dispăruse şi casa scării era afumată; în rest, totul arăta ca şi cum nu s-ar fi întâmplat

nimic.

Înainta pe First Avenue şi modul în care ducea un picior în faţa celuilalt îl duse cu gândul la o corabie cu pânze care trebuie să fie trasă de mai multe bărci cu vâsle atunci când vântul încetează să mai bată. Abia când ajunse în dreptul casei care aparţinuse familiei lui Erasmo îşi dădu seama că picioarele îl duceau spre locul de întâlnire cu Ofelia de la Havana Yacht Club. „Vi. HYC 2200 Angola11. Aceasta era noaptea pe care o aştepta.

Sau poate că nu. Se făcuse foarte târziu când în faţa ochilor îi apărură palmierii de pe marginea aleii care ducea spre clădirea clubului. Maşina Ofeliei nu se vedea. Clubul era cufundat în beznă, cu excepţia a doua fascicule de lumină, provenind de la nişte lanterne care patrulau pe alee.

Niciun sunet în afară de maşinile care treceau pe şoseaua circulară şi ţipătul unei păsări ce-şi avea cuibul într-un palmier. Iată ce finalitate avusese ideea lui strălucită, speranţa deşartă că ar putea cumva să anticipeze evenimentele. Indiferent despre ce eveniment era vorba, acesta urma să se producă într-o altă seară de vineri. Cercetă şi celelalte străzi în căutarea Ofeliei. Deşi jumătate de oră întârziere se părea că nu e cine ştie ce în Cuba, femeia nu era acolo.

Un taxi se opri în dreptul lui şi Arkadi se lăsă să cadă pe locul de lângă şofer, un bătrân cu un ciot de trabuc stins în gură.

— *A donde*?

Bună întrebare, îşi zise Arkadi în gând. Fusese peste tot pe unde crezuse el că trebuie să se ducă. Să se întoarcă la Mostovoi? Să meargă la Playa del Este şi la Ofelia? Exact aşa o pierduse şi pe Irina, îşi aminti el. Din neatenţie. Cum altcumva se poate explica faptul că a ratat nu una, ci două întâlniri cu ea? i se adresă în engleză şoferului:

— Caut pe cineva. Poate ne învârtim cu maşina pe aici.

— *A donde*?

— Dacă ne-am putea învârti pe aici, în apropierea clubului de iahting?

— Unde? Bătrânul îşi scosese trabucul din gură şi întrebarea ieşise ca un inel de fum.

— Există vreun eveniment pe aici prin apropiere care are legătură cu Angola?

— *Angola*? *Quieres Angola*?

— Nu vreau să mergem la Ambasada Angolei.

— *No, no. Entiendo perfectamente*. îi făcu semn lui Arkadi să aibă răbdare şi scoase din buzunarul de la piept un teanc de cărţi de vizită, alese una dintre ele şi i-o întinse. Pe cartea de vizită se vedea un soare în relief deasupra cuvintelor „Angola, Un Paladar Africano en Miramar".

— *Muy cerca*.

— E pe aproape?

— *Claro*. Şoferul îşi băgă înapoi în buzunar teancul de cărţi de vizită.

Arkadi cunoştea schema. În Moscova, şoferii de taxi care duceau clienţi la un restaurant primeau câte ceva de la patronul localului respectiv. Şi în Havana se părea că lucrurile funcţionau la fel. Arkadi se gândi că în cazul în care maşina Ofeliei era pe acolo, nu aveau decât să se oprească.

Angola se afla pe o stradă întunecoasă, plină cu case mari, în stil colonial spaniol, aflată la numai un minut distanţă. Deasupra unei porţi înalte de fier, atârna o firmă de neon cu un soare atât de galben, încât părea gata să cadă la pământ ca un fruct copt. Şoferul de taxi aruncă o privire şi-şi continuă drumul fără să oprească.

— *Lo siento, no puedes. Está rezervado esta noche*.

— Mai treci o dată pe acolo.

— *No podemos. Es que digo, completemente rezervado. Cualquier otro dia, şi*?

Arkadi nu vorbea spaniola, însă înţelese *completemente rezervado*. îi zise totuşi şoferului:

— Treci cu maşina prin faţă.

— *No*.

Arkadi coborî din maşină la capătul străzii, îi dădu şoferului destui bani ca acesta să-şi poată cumpăra un trabuc nou şi o luă pe jos spre local pe sub ramuri de cedru. Pe ambele părţi ale străzii erau parcate maşini de teren Nissan şi Range Rover, unele dintre ele cu şoferi în aşteptare la volan. Pe trotuar, ascunse în umbra maşinilor, se aflau şi alte siluete date de gol de luminiţele portocalii ale ţigărilor. Conversaţia purtată în şoaptă încetă cu totul în clipa în care Arkadi se opri să admire Imperialul decapotabil alb ce strălucea în lumina becurilor cu neon. Când încercă să deschidă poarta, din umbră răsări o siluetă care încercă să-l oprească. Era căpitanul Arcos, îmbrăcat în civil, ca un tatu ce-şi lepădase carapacea.

— E în ordine, spuse Arkadi, arătând cu degetul spre o masă aflată nu departe de poartă, sunt cu ei.

Angola era un restaurant în aer liber cu mesele ascunse pe jumătate de ferigi şi de statuete africane înalte. Doi bărbaţi în halate albe se învârteau în jurul grătarului. Deşi lui Arkadi i se spusese că într-un *paladar* nu puteau încăpea mai mult de doisprezece clienţi, la mesele din jurul grătarului se aflau cel puţin douăzeci, toţi bărbaţi între patruzeci şi cincizeci de ani, majoritatea albi, cu o ţinută care trăda prosperitate şi obişnuinţa de a comanda, toţi cubanezi cu excepţia lui John O’Brien şi a lui George Washington Walls.

— Eram sigur, zise O’Brien, făcându-i semn lui Arkadi să vină la ei. I-am spus lui George că o să-ţi faci apariţia.

— Într-adevăr şi-a făcut-o. Walls dădu uimit din cap mai mult spre O’Brien decât spre Arkadi.

— Când am aflat că Rufo a fost atât de tâmpit încât să scrie adresa şi data pe perete mi-am dat seama că nu se poate să ratezi. O’Brien făcuse semn să se mai aducă încă un scaun la masa lor. Chiar şi antreprenorul era îmbrăcat în guayabera; aceasta părea a fi uniforma serii. Cei doi cubanezi care se aflau la masa lor se uitară la O’Brien, ca şi cum ar fi aşteptat de la acesta indicaţii referitoare la modul în care ar fi trebuit să se comporte; deşi amândoi erau maturi, cu o înfăţişare dură, O’Brien părea că are, în

comparaţie cu ei, statutul unui preot în mijlocul unui grup de copii. Toţi clienţii din grădină tăcuseră, inclusiv Erasmo, pe care îl zări aşezat într-un scaun cu rotile, la câteva mese distanţă, alături de Tico şi Mostovoi, vechiul lor tovarăş de arme, singurul personaj de altă naţionalitate în afară de americani. Era ciudat să-i vezi pe cei doi mecanici puşi la patru ace.

— E perfect că ai venit aici. O'Brien părea cu adevărat mulţumit. Totul se potriveşte perfect.

— *El nuevo bolo*, spuse Walls către cubanezul aşezat lângă el.

Toate feţele se destinseră, cu excepţia celei a lui Erasmo. Acesta îi aruncă lui Arkadi o privire sumbră. Mostovoi îi făcu un semn cu mâna.

— Eu sunt noul rus? întrebă Arkadi.

— Asta înseamnă că ai intrat în club, răspunse O'Brien.

— Despre ce club e vorba?

— Havana Yacht Club, ce altceva?

Chelnerii turnau rom în pahare. Pe multe mese se vedeau însă şi ceşti de cafea, o alegere destul de ciudată, având în vedere ora înaintată, îşi zise Arkadi în gând.

— De unde ştiţi că am fost în apartamentul lui Rufo?

— Ştii că George e mare amator de box. A fost azi să urmărească nişte luptători la antrenament la Gimnasio Atares şi un antrenor i-a povestit despre un bărbat alb, îmbrăcat într-o haină neagră, pe care l-a văzut ieşind de la Rufo cu o noapte înainte. George a intrat în casă şi a văzut înscrisurile alea pe perete, ceva ce nu putea trece neobservat de cineva cu o minte atât de ascuţită ca tine. Îţi puteai da seama sau nu! Oricum, trebuia să ne luăm măsuri de prevedere. Nu uita că am reuşit până acum să evit o groază de capcane ale poliţiei. Apropo, te rog să ai în vedere că toţi prietenii noştri prezenţi în seara asta aici nu au uitat rusa pe care o ştiau odată! Aşa că ai grijă ce vorbeşti!

Walls se uita la noile haine ale lui Arkadi.

— Arăţi mult mai bine.

Câţiva bucătari începuseră să scoată homari dintr-un sac mare şi, după ce îi curăţau pe o masă, îi puneau vii pe grătar. Animalele încercau să se îndepărteze de flăcări, însă bucătarii îi împingeau înapoi cu nişte ţepuşe din lemn. Arkadi nu văzu niciun meniu pe mese, nici urmă de mâncare africană. Cei doi cubanezi de la masa lor îi strânseră mâna, dar nu se prezentară. Unul era alb, celălalt mulatru, însă amândoi erau musculoşi, aveau privirea directă şi părul şi unghiile obsesiv de îngrijite, lucru care trăda originea militară.

— Cu ce se ocupă clubul ăsta? întrebă Arkadi.

— Cam cu de toate, răspunse O'Brien. Oamenii îşi pun întrebarea ce se va întâmpla în Cuba după moartea lui Fidel. Va ajunge un fel de Coreea de Nord a Caraibelor? îşi vor face apariţia bandele din Miami ca să-şi ia înapoi casele şi câmpurile cu trestie de zahăr? Va veni Mafia? Sau se va transforma totul într-o anarhie, ca în Haiti? Americanii îşi pun întrebarea dacă insula va reuşi să supravieţuiască fără acei deţinători de diplome MBA care să formeze structura managerială.

Homarii erau monstruoşi, cei mai mari pe care îi văzuse Arkadi vreodată. Animalele se înroşeau înconjurate de flăcări şi scântei.

— Cel mai minunat lucru în legătură cu revoluţia, continuă O'Brien, este faptul că nu poate fi oprită. Asta înseamnă eliminarea afacerilor. Înseamnă că armata a devenit cariera preferată pentru tinerii idealişti, care au fost trimişi să lupte în războaie purtate aiurea, dar care nu au primit suficienţi bani ca să reziste, pe care au fost nevoiţi să-i câştige singuri. Faptul că au trebuit să facă comerţ cu diamante şi fildeş ca să aibă destulă muniţie ca să se apere i-a transformat în nişte adevăraţi antreprenori. Apoi, pentru că lucrează ieftin, după ce a revenit acasă, armata a fost trimisă în ferme, în industria hotelieră, în cea a zahărului. Eroii au primit alte misiuni la fel de grele în turism şi industrie. Te rog să mă crezi că negocierea unui contract cu o firmă de construcţii din Milano face cât doi ani la Harvard Business School. Cei care sunt prezenţi aici

în seara asta reprezintă *la creme de la creme*.

— Havana Yacht Club?

— Pur şi simplu le place numele, interveni Walls. O simplă convenţie socială.

Când primii homari fură gata, unul dintre chelneri începu să agite un bol de sticlă plin cu bileţele de hârtie împăturite. Individul scoase patru bileţele, le citi şi apoi trimise patru homari la mese. Arkadi avea senzaţia că în faţa lui se desfăşura mai degrabă un fel de loterie decât o masă la restaurant. De unde ştia chelnerul ce comandase fiecare? De ce nu existau decât două opţiuni, ori homar ori nimic?

— Eu credeam că restaurantele private nu au voie să servească homari, zise Arkadi.

— Poate că în seara asta se face o excepţie, răspunse O'Brien.

Arkadi îl văzu din nou pe Mostovoi.

— De ce sunt eu noul rus? De ce nu poate fi Mostovoi?

— Este vorba despre o afacere în care este nevoie de cineva cu mult mai multe calităţi decât un simplu fotograf. Tu eşti cel care l-a înlocuit pe Pribluda. E un lucru pe care toată lumea îl acceptă. O'Brien adoptă un ton mărinimos. Şi poţi să păstrezi fotografia pe care ţi-a trimis-o Pribluda. Ar fi fost drăguţ dacă ne-ai fi oferit-o tu singur ca o dovadă de încredere, dar acum faci parte, oricum, din echipă.

— Rufo a murit pentru fotografia aceea.

— Slavă Domnului, te prefer pe tine! Adică vreau să spun că lucrurile s-au potrivit de minune.

— Unii dintre bărbaţii aceştia lucrează în Ministerul Zahărului? E vreunul implicat în afacerea AzuPanama?

— Pe unii dintre ei i-am cunoscut într-adevăr în acest context, ai dreptate. Oamenii aceştia sunt cei care iau decizii în ţara asta, atât cât poate să ia decizii cineva sub conducerea lui Fidel. Unii sunt adjuncţi de ministru, alţii sunt în continuare generali şi colonei, oameni care se cunosc de o viaţă. E normal ca aceşti bărbaţi să-şi facă şi ei planuri. E

vorba despre o aspiraţie omenească firească, aceea de a duce o viaţă mai bună şi de a lăsa ceva familiei. La fel face şi Fidel. Are un singur fiu legitim şi o duzină de alţi copii nelegitimi pe care i-a băgat în guvern. Bărbaţii aceştia nu diferă prin nimic.

— Cazinoul are şi el un loc în afacerea asta?

— Sper că da.

— De ce îmi spuneţi mie toate astea?

— John spune întotdeauna adevărul, interveni Walls. Numai că există mai multe niveluri de adevăr.

— Cazinoul, cizme pentru armată, AzuPanama. Ce e adevărat şi ce e fals în toate astea?

— În Cuba, spuse O'Brien, linia care separă realitatea de ridicol este foarte fină. Pe vremea când era copil, Fidel i-a scris lui Franklin Roosevelt şi i-a cerut un dolar american. Mai târziu, Fidel a fost vânat de mai multe echipe importante de baseball, fiindcă era un trăgător foarte bun. Un om care ar fi putut deveni un adevărat model pentru americani. În loc de asta el a devenit Fidel. Ca un amănunt, în raportul celor care veniseră să-i vadă calităţile scria „Viteză destul de bună, lipsă de control". După părerea mea, dragul meu Arkadi, toate astea sunt ridicole!

Corpul găsit în apa golfului era al unui mort, Rufo murise, Hedy şi italianul ei fuseseră ciopârţiţi, îşi spuse în gând Arkadi. Toate acestea erau cât se poate de reale. Cubanezii aşezaţi în jurul meselor auziseră fără îndoială conversaţia lor, deşi toată lumea urmărea misterioasa ceremonie de citire a bileţelelor scoase la întâmplare din vasul de sticlă şi împărţirea homarilor. Se părea că nu conta prea mult numele celui care primea homarul, ci faptul că toţi cei de acolo comandaseră aşa ceva. Arkadi avea senzaţia că, dacă s-ar fi dovedit că pe un singur bileţel de hârtie nu era nimic scris, dacă un singur client n-ar fi comandat homar, toţi s-ar fi ridicat şi ar fi plecat imediat.

— Vă deranjează dacă...? întrebă Arkadi şi arătă cu capul spre masa lui Erasmo.

— Te rog, îi acordă O’Brien binecuvântarea.

Tico tocmai îşi desfăcea crustaceul, iar Mostovoi sugea dintr-un picior.

— Nu poţi să găseşti nicăieri în lume homari la fel de suculenţi ca aceştia, zise Mostovoi în timp ce Arkadi se aşează pe un scaun. Nu se vedea niciun semn pe faţa fotografului că acesta ar fi făcut vreo legătură între Arkadi şi incendiul de la Sierra Maestra.

Erasmo nu spunea nimic şi nici nu se atinsese de homarul din faţa lui. Arkadi îşi aminti cum bea acesta *ron peleo* şi cum se legăna în scaunul cu rotile în ritmul tobei lui Mongo la petrecerea *santero*, sau cum se apleca afară din Jeep, ca un adevărat pirat bărbos, când merseseră amândoi cu maşina pe Malecon. Bărbatul din faţa lui nu semăna deloc cu acel Erasmo atât de expansiv pe care îl cunoscuse el.

— Deci acesta este adevăratul Havana Yacht Club, îi spuse Arkadi. Nu Mongo, nu peşte!

— E vorba despre un alt club.

— În aparenţă.

— Nu poţi să înţelegi. Aceştia sunt cu toţii bărbaţi care au luptat umăr la umăr în Angola şi Etiopia, care au luptat alături de ruşi, care împărtăşesc o experienţă comună.

— Cu excepţia lui O’Brien.

— Şi a ta.

— A mea? Arkadi nu-şi amintea să fi participat la şedinţa de iniţiere. Cum de am fost şi eu acceptat?

Erasmo îşi scutură capul, ca şi cum ar fi încercat fără succes să iasă din starea de letargie.

— Cum de ai fost acceptat? Din greşeală. E ca şi cum am fi în mijlocul unei piese, să zicem în actul al doilea şi cineva nimereşte din greşeală pe scenă. Cineva din afară, nu un actor. Ce poţi să faci? La început, încerci să scapi de el, să dai drumul la un sac de nisip peste el sau să-l tragi în spatele scenei ca să poţi să scapi de el fără prea mare scandal, fiindcă spectatorii urmăresc spectacolul. Dacă nu reuşeşti însă să-l scoţi pe ticălos de pe scenă, ce poţi să

faci atunci? încerci să-l bagi în piesă, să-i găseşti un rol scurt, după care să dispară, astfel încât actul al treilea să se desfăşoare aproape neschimbat, aşa cum fusese planificat de la început.

Ultimul homar fusese adus la masă. În fiecare farfurie se găsea acum un homar sau ceea ce rămăsese după savurarea acestuia. Arkadi remarcase că mulţi dintre clienţi nu fuseseră deloc interesaţi de delicatesa din faţa lor. Un bărbat înalt cu ochelari de aviator se ridică în picioare cu paharul de rom în mână. Era acelaşi ofiţer pe care Arkadi îl văzuse într-o fotografie împreună cu Erasmo şi cu El Comandante. Bărbatul propuse un toast pentru Havana Yacht Club.

Toată lumea, în afară de Arkadi şi de Erasmo, se ridică în picioare. Erasmo ridicase şi el paharul.

— Şi acum ce se întâmplă? întrebă Arkadi. Începe întrunirea?

— Întrunirea s-a terminat, spuse Erasmo în şoaptă. Succes, adăugă el oftând.

Într-adevăr, bărbaţii prezenţi la ciudata întâlnire începură să părăsească grădina restaurantului de îndată ce puseră paharele pe masă. Nu ieşeau toţi o dată, ci în grupuri de câte doi sau trei. Arkadi putu să audă sunetul portierelor care se deschideau şi al motoarelor care porneau. Mostovoi dispăruse ca o umbră. Tico începu să împingă scaunul lui Erasmo care îşi lăsase gânditor bărbia în palmă, ca un Hamlet care îşi analizează opţiunile. În scurt timp, nu mai rămăseseră în *paladar*, în afara personalului, decât Walls, O’Brien şi Arkadi.

— Faci parte din club acum, spuse O’Brien. Cum te simţi?

— Puţin cam ciudat.

— E normal, la urma urmei, eşti aici numai de şase zile. Ca să înţelegi Cuba e nevoie de o viaţă întreagă. Nu-i aşa, George?

— Absolut.

O’Brien se ridică în picioare.

— Trebuie să plecăm. Se apropie ora vrăjitoarelor şi,

sincer să fiu, sunt cam epuizat.

— Pribluda era şi el implicat în asta? întrebă Arkadi.

— Dacă chiar vrei să afli, vino mâine-seară până la vas.

— Plec la Moscova mâine-noapte.

— Cum vrei, spuse Walls şi deschise poarta. Imperialul lucea lângă trotuar.

— Ce este Havana Yacht Club?

— Tu ce-ai vrea să fie? îl întrebă O'Brien. Câţiva indivizi care se joacă de-a pescuitul. O clădire în paragină care aşteaptă să fie atinsă cu o baghetă magică şi să se transforme într-o afacere de o sută de milioane de dolari. Un grup de patrioţi, veterani ai războaielor purtate de armata ţării lor, care se întâlnesc la restaurant. Indiferent ce crezi tu, asta e Havana Yacht Club!

24

Maşina era parcată lângă clădire. Ofelia era în pat, ascunsă în cearşafuri. Arkadi se dezbrăcă pe întuneric, se strecură lângă ea şi-şi dădu seama după felul în care îi bătea inima, că nu dormea. îi atinse sânul cu palma şi dădu apoi peste revolverul pe care Ofelia îl ţinea în mână.

— Ai fost la locul lui Luna.

— Am vrut să văd ce ascunde acolo.

— Te-ai dus singură? o întrebă el, neaşteptând să primească vreun răspuns. Mi-ai spus că iei pe cineva cu tine. Aş fi putut să merg eu.

— Nu mi-e frică să intru singură într-o casă.

— Mie să ştii că mi-e. De cele mai multe ori. Ai găsit ceva?

Ea îi descrise starea în care se afla Centro Russo-Cubano, holul de la intrare şi fiecare cameră pe care o cercetase, capra, uşa de la bufet şi grenada care era legată de ea. îi povesti apoi cum reuşise să-şi croiască drum, după explozie, printre resturile bufetului şi prin bucătăria fără cuptoare sau frigidere, cum găsise până la urmă drumul înapoi spre holul de la intrare, cum pusese scara pe

balustrada de la balcon şi cum urcase la mezanin ca să verifice şi încăperile de acolo, deschizând fiecare uşă cu coada unei mături. Nu mai dăduse peste niciun dispozitiv exploziv, nici măcar peste vreo capră, nimic altceva decât excremente şi borcane în care fusese pomadă de păr rusească şi pe care animalele le goliseră. Din cauza exploziei, nu reuşise să ajungă la timp pentru întâlnirea din parc şi, ducându-se la Havana Yacht Club, nu dăduse nici acolo de el. Terminând de povestit, Ofelia dădu drumul pistolului şi-l sărută pe Arkadi pe gură.

— Am crezut că nu mai vii.

— Pur şi simplu nu ne-am întâlnit, atâta tot.

Arkadi o luă în braţe şi o simţi cum alunecă în jos. Nu mult timp după aceea, el intră în ea şi Ofelia se încolăci în jurul lui. Limba ei era dulce, spatele tare şi musculos, iar locul în care se uniseră, infinit de adânc.

Mâncau pâine de banane cu bere şi Arkadi îi povestea despre expediţia pe care o făcuse în apartamentul lui Mostovoi. îi relată toate detaliile, mai puţin incendiul. Ar fi fost destul de greu să-l accepte pe post de incendiator. Lui Arkadi îi veni să zâmbească. Ofelia reuşise să se strecoare prin toate sistemele lui de apărare, ca o păsărică ce trece prin sârma ghimpată. Simţea, de asemenea, plăcerea – morbidă sau profesională – de a sta de vorbă cu un coleg. Pentru că ea era colega lui, chiar dacă punctele lor de vedere păreau a proveni, nu din lumi diferite, ci din universuri diferite. Pentru că era colega lui, chiar dacă stătea goală, cu picioarele încrucişate, în lumina slabă din cauza reducerii luminii electrice.

— Există anumite zone din Havana care n-au electricitate de mai multe săptămâni, chiar dacă nu se scrie despre asta acolo, spuse ea arătând cu privirea spre ziarul în care fusese împachetată pâinea. Pe prima pagină se vedea o fotografie ştearsă a unor revoluţionari sărbătorind victoria şi o bandă roşie pe care scria *Granma*.

— Este ziarul oficial al Partidului.

Arkadi se uită la dată.

— E de acum două săptămâni.

— Mama nu le citeşte, face rost de ele ca să împacheteze mâncarea. Oricum, ceea ce trebuia să ducă Luna de acolo – aparate TV, videocasetofoane, pantofi – a dus. Nu mai era nimic.

— A încercat să ne ucidă în maşină. A omorât-o pe Hedy şi pe prietenul ei italian; eu nu cred că te-ai mai întâlnit până acum cu combinaţia asta între un cuţit pentru gheaţă şi o macetă. Şi dacă a curăţat câmpuri de mine în Angola, fără îndoială că ştie cum să plaseze o grenadă. Cred că cea mai nevinovată dintre crimele lui este faptul că a luat videocasetofonul lui Rufo.

— De fapt, a lovit numai portiera maşinii, spuse Ofelia.

— Ce? Din nou un pas înapoi din partea ei, îşi zise Arkadi în gând.

— Pe mine nu m-a ucis, ci m-a închis numai în portbagaj.

— Te-a lăsat acolo să te sufoci.

— Poate. Dar m-ai salvat tu.

— Şi după aia a încercat să ne reteze maşina.

— Mai degrabă tu erai gata s-o striveşti. Arkadi avea senzaţia că îşi bate joc de el, dar Ofelia nu-i luă în seamă expresia surprinsă. Aşa că te-ai dus la clubul de iahting şi nu m-ai găsit acolo. Şi după aceea?

— Nu ştiu exact ce s-a întâmplat. Începu să-i povestească despre cina cu homari de la *paladar*. Păreau a fi militari şi când vorbeau despre ei îşi spuneau Havana Yacht Club. Cât e de neobişnuit ca nişte ofiţeri să se adune într-un restaurant privat ca acela?

— Se mai întâmplă.

— Sau să aibă homari acolo?

— Poate erau homarii aduşi de ei. Foarte mulţi ofiţeri pescuiesc. Şi cei de la Marină vând homari. Ofiţerii nu o duc chiar aşa de rău.

— Dar păreau destul de nefericiţi.

— Suntem în Perioada Specială – în afară de mine şi de tine, toată lumea e nefericită. Ce maşini aveau?

— Maşini 4 x4.

— Vezi!

— Dar să ştii că cel puţin jumătate dintre ei n-au mâncat homar.

— Asta e într-adevăr ciudat.

— Niciun discurs!

— Foarte ciudat!

— Şi eu mi-am zis la fel după cât am ajuns eu să-i cunosc pe cubanezi. De asemenea, se aflau acolo Walls, O'Brien şi Mostovoi. O'Brien m-a prezentat celorlalţi drept „noul rus", ca şi cum aş fi acceptat să preiau locul lui Pribluda. Simţeam că se petrece ceva în faţa mea şi nu-mi puteam da seama despre ce e vorba. O'Brien e mereu cu câteva mişcări în faţa mea.

— N-a comis nicio crimă până acum.

— Deocamdată. Arkadi nu se mai obosi să aducă aminte despre mandatul de arestare care-l aştepta pe individ în America sau despre fleacul de 20 de milioane de dolari în zahăr, cu care înşelase Rusia. De ce oare douăzeci de cubanezi de rang înalt îşi spun Havana Yacht Club?

— O glumă?

— Acesta era răspunsul în legătură cu fotografia lui Pribluda.

— Şi crezi că acum e altceva?

— Nu, cred că e acelaşi lucru. Nu cred că a fost vreodată vorba despre o glumă.

— Ofiţerii de la cină aveau nume?

— Eu n-am reuşit să aud niciunul. Tot ce pot să spun este că purtau cu toţii guayabera şi că au comandat homar cu nişte bucăţi de hârtie îndoite, care trebuia să fie deschise pentru a se putea citi comanda. Unii dintre ei, printre care şi Erasmo, nici măcar nu s-au atins de homarul din faţa lor, se uitau numai, de parcă ar fi numărat homarii şi, de îndată ce ultimul homar a ajuns pe masă, cina a luat sfârşit, de parcă ar fi ajuns la sfârşitul unui vot. Poate aflu mâine despre ce era vorba. Mă întâlnesc cu Walls şi cu O'Brien înainte de plecare.

— Asta dacă nu pierzi avionul, zise Ofelia.

Arkadi ştia că ea îl studiază să vadă ce reacţie are în

legătură cu plecarea. Nu reuşi să-şi dea seama ce reacţie avusese. Ajunseseră amândoi atât de departe pe limba aceasta îngustă de uscat, încât orice mişcare, cât de mică, provoca valuri ameţitoare. îi căzură din nou ochii pe ziarul în care fusese împachetată pâinea.

— Care e treaba cu Chango ăsta?

— Ce vrei să spui? Ofelia nu era pregătită să schimbe subiectul.

Arkadi luă ziarul în mână. Hârtia unsuroasă era îndoită în dreptul unei fotografii reprezentând o păpuşă neagră cu o bandană roşie. Sub fotografie se putea citi: noche folklorica aplazada. *Debido a condiciones inclementes fue necesario aplazar el Festival Folklorico Cubano hasta dos Sâbados mas, à la Casa Cultural de Trabajadores de Construcción.*

— *Inclement* am înţeles, *Săbado* e sâmbătă, iar *Casa Cultural* e Havana Yacht Club.

— „Din cauza ploii, un festival folcloric a fost amânat peste două săptămâni", asta e tot.

Arkadi se mai uită încă o dată la ziua de apariţie a ziarului.

— S-a amânat pentru mâine.

Se ridică apoi ca să se uite mai bine la Chango care şedea în colţ, cu mâna stângă întinsă sprijinită în baston, cu picioarele desfăcute, cu trăsăturile feţei abia schiţate şi cu ochii de sticlă care păreau că te urmăresc peste tot. Cu cât studia mai bine păpuşa, cu atât devenea mai convins că era vorba despre cea care dispăruse din apartamentul lui Pribluda.

Aceeaşi bandană de culoare roşie, aceeaşi pantofi Reebok, aceeaşi privire sinistră.

— Îmi aduce aminte de Lună.

— Normal, zise Ofelia. Luna e un fiu al lui Chango.

— Fiul lui Chango? Din nou Arkadi avea sentimentul că orice conversaţie pe care o purta cu Ofelia era presărată cu uşi-capcană, ce se puteau deschide pe neaşteptate, aruncându-te într-un univers paralel.

— De ce spui asta?

— E evident! Plin de sexualitate, violent, pasionat. Chango în persoană.

— Chiar aşa? Arkadi se aplecă să vadă mai bine şiragul galben pe care-l purta ea la gât. Chango şi…

— Oshún, zise ea repede.

— Am mai auzit despre ăsta.

— Tu eşti un fiu al lui Oggun.

Arkadi simţi că e gata să treacă dincolo de uşa-capcană.

— Spune mai departe, cine e Oggun?

— Oggun e cel mai mare duşman al lui Chango. Se luptă mereu pentru că Chango e atât de violent şi Oggun se opune crimelor.

— Un fel de poliţist? Nu mi se pare prea amuzant.

— Uneori este foarte trist. Odată, s-a supărat atât de tare din cauza modului în care se purtau oamenii, din cauza fărădelegilor şi a minciunilor lor, încât s-a ascuns în cea mai adâncă pădure, atât de adânc, încât nimeni nu reuşea să-l găsească. Până la urmă, Oshún a plecat să-l caute, iar acesta a mers prin pădure până a ajuns într-o poiană în care curgea un pârâu. îl simţea pe Oggun cum o urmăreşte din spatele copacilor. Ea nu făcu greşeala de a-l striga cu voce tare. În loc de asta, Oshún începu să danseze lent, cu braţele în lături, aşa cum le ţin eu acum. Dansul lui Oshún era încărcat de sexualitate. Nici atunci când simţi că i-a trezit curiozitatea şi că Oggun s-a apropiat de ea, nici atunci nu l-a strigat pe nume. A început însă să danseze, un pic mai lent, un pic mai repede, până când el a ieşit din ascunziş. A continuat să danseze până când el s-a apropiat suficient de mult de ea. Atunci Oshún şi-a muiat degetele într-o tigvă plină cu miere pe care o avea la brâu şi i-a uns buzele cu miere. El nu mai gustase niciodată ceva atât de dulce. Ea a continua să danseze şi-i tot băga miere în gură, până când a reuşit să-l lege de ea cu o frânghie din mătase galbenă şi l-a tras după ea înapoi în lume.

— Cred că ar putea funcţiona chestia asta.

Nu era vorba despre miere, ci despre sarea dulce a

pielii ei. Nu frânghie de mătase, ci braţele ei. Nu cuvinte, ci braţe şi buze şi Arkadi începuse deja s-o tragă spre el când, deodată, vârful bastonului lui Chango alunecă pe linoleum. Păpuşa se aplecă în faţă, cu capul înclinat într-o parte şi apoi, cu încetineala unui beţiv care-şi pierde şi ultima brumă de respectabilitate, căzu de pe scaun şi se prăbuşi cu o bufnitură, pe podea.

— Probabil l-a vrăjit cineva, zise Arkadi. În cazul lui, vraja funcţionase perfect. Se răsuci şi se dădu jos din pat, ridică păpuşa şi o aşeză din nou pe scaun. Figurina asta îl însoţise peste tot în Havana, fusese companionul lui tăcut, dar modul în care reuşise până atunci s-o facă să stea pe scaun era un mare mister, fiindcă acum bastonul aluneca mereu într-o parte şi păpuşa continua să se prăbuşească cu perversitate, în cealaltă.

— Capul e prea greu, nu pot s-o aşez.

Ofelia îl trase pe Arkadi înapoi în pat.

— Las-o în pace! E din pastă de hârtie.

— Nu cred. Vraja se dusese. Arkadi îl aduse pe Chango în pat, ca să vadă mai bine modul în care era cusut capul de cămaşă.

— Ai o foarfecă în trusa de toaletă?

Arkadi îşi trase pantalonii pe el, iar Ofelia se înfăşură în haina lui. Foarfecă pentru unghii era mică, aşa că dură destul de mult până când Arkadi reuşi să elibereze capul de băţul de lemn care reprezenta coloana vertebrală a păpuşii. Aşeză corpul fără cap pe podea.

— Ce vrei să faci? îl întrebă Ofelia.

— Vreau să mă uit în capul lui Chango.

Arkadi tăie bandana şi făcu să apară o bandă de cârpă lipită. Capul era din pastă de hârtie acoperită cu o vopsea tare ca un lac. Ofelia reuşise să găsească un cuţit cu lamă zimţată într-unul dintre sertarele chicinetei. Arkadi începu să taie de deasupra unei urechi, prin creştet, până la urechea cealaltă, astfel încât putu să ridice faţa păpuşii ce avea pe dedesubt un fel de mască din tifon care fusese pusă pe faţa cuiva ca să-i împrumute trăsăturile. Sub tifon se aflau mai multe ziare mototolite,

iar sub ziare se vedea un pachet oval din bandă adezivă. Arkadi tăie uşor marginea pachetului şi ridică apoi banda adezivă. Înăuntru se aflau cinci batoane de culoare maro pe care scria „hidrive Dynamite”. Batoanele fuseseră încălzite şi presate împreună pe un suport de plexiglas, astfel încât să încapă în spaţiul oval al capului păpuşii. De batonul din mijloc era fixat un circuit imprimat de mărimea unei cărţi de credit. Era vorba despre un receptor radio alimentat cu o baterie de mărimea unei monede şi prevăzut cu o antenă minusculă. Arkadi ridică uşor plăcuţa. De la ea plecau două fire legate la o capsă de detonare înfiptă adânc în dinamită.

În ciuda aerului condiţionat, Arkadi simţi cum îl trec toate sudorile. El şi Ofelia fuseseră în preajma păpuşii de aproape o săptămână. În orice moment, aventura lui în Havana ar fi putut fi brusc întreruptă printr-o simplă apăsare pe butonul unui radiotransmiţător.

Lăsă imediat jos foarfecă şi cuţitul.

— Ai ceva care să nu producă scântei?

Drept răspuns, Ofelia luă capul păpuşii în poală şi scoase cu delicateţe capsa cu unghiile.

Nu poţi decât să admiri o astfel de femeie, se gândi Arkadi.

25

Se luminase suficient de mult afară ca Arkadi să-l poată distinge pe Chango culcat pe masă, cu faţa şi partea din spate a capului desfăcute şi aşezate pe piept. Desfăcută de la locul ei, faţa păpuşii părea mai animată şi mai răutăcioasă decât fusese vreodată până atunci.

Ofelia dormea sub haina de caşmir. Arkadi se îmbrăcă cu hainele lui obişnuite, îşi prinse borseta la brâu şi luă haina de pe Ofelia cât mai uşor posibil. Era momentul în care drumurile lor trebuiau să se despartă. Aşa cum spusese şi ea, avea să fie destul de greu de explicat cum reuşise să intre în posesia păpuşii. Prezenţa unui rus alături de ea nu putea decât să-i facă situaţia şi mai dificilă.

— Arkadi?

Acesta deschisese deja uşa.

— Da.

Ofelia se ridicase în capul oaselor.

— Când ne mai vedem?

Mai discutaseră despre asta şi noaptea trecută.

— În cel mai rău caz la aeroport. Avionul pleacă la miezul nopţii. E vorba despre un avion rusesc şi despre un aeroport cubanez, aşa că ar trebui să avem o mulţime de timp să stăm împreună.

— Te duci să te întâlneşti cu Walls şi cu O'Brien? Nu vreau să te duci. Pe vasul lor? Nu am deloc încredere în ei.

— Nici eu n-am.

— O să te urmăresc de la distanţă. Dacă vasul părăseşte docul cu tine la bord, o să trimit şalupa poliţiei după tine.

— Bună idee! Conveniseră deja asupra acestor lucruri, dar el se întoarse în cameră pentru a-şi îngropa capul în curba fină a gâtului ei şi pentru a o săruta pe gură. Combustibilul de care avea nevoie pentru a merge mai departe.

— Ce facem cu Blas şi cu fotografia? întrebă ea. Eu mă întâlnesc cu el.

— Lasă asta în seama mea.

— Şi după ce se termină totul?

— După? Mergem să facem cumpărături pe Arbat, mergem să schiem sau mergem la Bolşoi, unde vrei tu.

— O să fii atent, da?

— Amândoi o să fim atenţi.

Ochii Ofeliei îl urmăriră până ieşi din încăpere. Dimineaţa îşi făcea încet loc cu o lumină ca de cositor deasupra mării, iar luminile de pe stradă străluceau din ce în ce mai puţin. Arkadi se ducea să se întâlnească cu cea care fusese iubita lui Serghei Pribluda.

La o stradă distanţă, dădu iar peste un afiş pe care scria socialismo o muerte! şi pe care un Comandante uriaş, îmbrăcat în uniformă, era surprins în mişcare.

Ofelia avu nevoie de ceva timp ca să se îmbrace şi să lipească la loc capul păpuşii pe care o luă cu ea în geanta

de pai. Se făcuse opt când ajunse la Institutul de Medicină Legală. Blas se afla în amfiteatrul pentru autopsii şi-i lăsă mesaj că-l aşteaptă în camera de măsurători antropologice, în camera aceea nu te puteai simţi niciodată singur, erau acolo prea multe cranii şi schelete, borcane cu insecte şi şerpi care filtrau lumina. Pe masă se afla un craniu curăţat cu grijă şi poziţionat sub o cameră video. Ofelia deschise monitorul şi pe ecran îşi făcu apariţia imaginea unui Pribluda robust, undeva pe o plajă.

— Nu aşa repede, zise Blas, în timp ce intra în încăpere, ştergându-se pe mâini cu un prosop de hârtie. Nu dăm drumul la spectacol până când nu-l avem aici şi pe celălalt rus. Domnişoară detectiv, înţeleg că te-ai îmbrăcat aşa pentru îndeplinirea unei anumite misiuni, dar trebuie să te felicit pentru cât de convingătoare eşti în acest rol. Ofelia rămăsese în ţinuta aceea albă de *jinetera*. Blas aruncă prosopul la coş şi îşi trecu uşor palmele de-a lungul braţelor Ofeliei, ca şi cum ar fi făcut o inspecţie. Eşti irezistibilă!

— Am ceva pentru dumneavoastră!

La urma urmei, la cine altcineva ar fi putut Ofelia să se ducă? Blas era un tip sensibil şi sofisticat, avea relaţii la Minint, în armată şi PNR, la un nivel mult mai înalt decât cel al căpitanului Arcos sau al sergentului Luna.

— Un cadou?

— N-aş zice. Ofelia scoase din geantă capul înfăşurat în ziare al păpuşii şi-l puse în faţa ecranului.

— Aşa ceva mă interesează întotdeauna. Blas dădu la o parte hârtia şi privirea sticloasă a lui Chango apăru imediat. Interesul medicului dispăru brusc. Ce e asta? Credeam că ştii deja că Santeria nu mă interesează decât din punct de vedere ştiinţific.

— Dar capul ăsta era al unei păpuşi care se afla la început în apartamentul lui Pribluda. După aceea a apărut, împreună cu alte bunuri procurate de pe piaţa neagră, într-o clădire din apropierea docurilor.

— Şi ce-i cu asta? Am văzut sute de păpuşi din astea peste tot în ţară.

Ofelia începu să desfacă banda adezivă care ţinea la un loc partea din faţă şi din spate a capului.

— Vă rog să-i ridicaţi faţa.

Blas făcu ce i se spusese şi, deodată, se albi la faţă.

— Cinci batoane de dinamită cu puritatea de optzeci la sută. Producţie americană, dar prin filieră panameză, aşa ceva se foloseşte peste tot în ţară în construcţii şi la şosele. Avea şi un receptor radio şi o capsă pe care le-am îndepărtat. E o bombă.

— Şi asta se găsea în apartamentul lui Pribluda?

— A fost luată de acolo, din câte bănuiesc eu, de sergentul Luna care a luat, de asemenea, şi maşina lui Pribluda şi le-a ascuns într-o clădire abandonată din Atares, de unde a fost recuperată păpuşa.

Nu era nevoie ca Ofelia să spună mai multe. În ultimii ani, mai multe dispozitive incendiare fuseseră plasate de reacţionarii din Miami, în hoteluri şi discoteci. Doar aşa, ca să producă mai multă teroare. Era apoi Ţinta, al cărui nume Ofelia se ferea să-l rostească, conducătorul care timp de patruzeci de ani ştiuse să se ferească din calea bombelor, gloanţelor sau a pastilelor cu cianură.

— Situaţia este foarte gravă. Sergentul ştie că eşti în posesia bombei?

— Da, a încercat să mă oprească. Asta se întâmpla acum două nopţi. Am descoperit că înăuntru e o bombă abia noaptea trecută. Se pare că pe exteriorul capului nu se află nicio amprentă, dar bănuiesc că sunt câteva pe batoanele de dinamită.

— Mă ocup eu de asta. Ar fi trebuit să vii la mine de la început. Când mă gândesc că ai fi putut şi tu sfârşi ca biata Hedy. Blas puse pe masă masca păpuşii şi-şi şterse mâinile de halat. Cât de calmă poţi să fii! Ai adus şi receptorul şi capsa?

— Da. Ofelia le scoase din geantă învelite în ziar.

— E mai bine să am tot dispozitivul. Cine mai ştie despre asta?

— Nimeni. Avea de gând să evite cât mai mult posibil vreo referire la Arkadi. Un rus cu o bombă, ce-ar fi spus

toţi? Mai ales cu fişierele alea despre asasinate pe care le găsise în calculatorul lui Pribluda. Motivul pentru care pe faţa păpuşii nu se găsea nicio amprentă era acela că le ştersese ea pe ale lui Arkadi.

— Trebuie însă să presupunem că există mai multe persoane implicate din anturajul lui Luna.

— O conspiraţie în Ministerul de Interne? Sergentul Luna e un nimeni, afacerea asta poate avea ramificaţii mult mai înalte. Acum înţeleg de ce el şi căpitanul Arcos au refuzat orice investigaţie. Dar cei doi raportează cuiva. Întrebarea e cui? Cine le-a dat misiunea asta? Pe cine să sun?

— O să încercaţi să interveniţi?

— Slavă Domnului că ai venit la mine. Eşti o adevărată minune, domnişoară detectiv, am spus mereu lucrul ăsta. Voiai să mergi undeva de aici?

— Da, până la apartamentul unde a murit Rufo. Nu voia să spună că se ducea în locul unde Arkadi îl omorâse pe Rufo, chiar dacă fusese vorba despre legitimă apărare. Sunt convinsă că un bişniţar ca Rufo trebuia neapărat să aibă telefon mobil. Nu apare pe listele de la Cuba-Cell, dar…

— Nu, nu, nu. Nu trebuie să te expui pe stradă. Trebuie să găsim o ascunzătoare sigură pentru tine. Acum stai jos aici şi scrie un raport amănunţit până mă gândesc eu cum să rezolv problema. Primul telefon este cel mai important. Având în vedere că mijloacele de distrugere sunt în mâinile noastre, datorită ţie, avem la dispoziţie câteva minute de gândire. Deocamdată, cel mai sigur loc e chiar aici. Găseşti pix şi hârtie în sertar. Trebuie să scrii toate detaliile şi să te referi la toţi cei implicaţi.

— Doar nu e primul raport scris pe care-l fac, nu?

— Ai dreptate. Cel mai important lucru este să nu te mişti de aici până nu mă întorc eu. Să nu laşi pe nimeni înăuntru. Promiţi? Blas puse la loc cele două jumătăţi, înveli capul la loc în hârtie de ziar şi pomi cu el sub braţ spre uşă. Ai doar puţină răbdare!

Ofelia constată cu surprindere că senzaţia aceea de

nelinişte nu dispăru nici chiar după ce păpuşa ajunsese în mâinile cele mai competente. Descoperi ceea ce-i trebuia pentru scris în sertar, aşa cum îi spusese Blas, dar se dovedi că îi venea foarte greu să scrie pe altceva decât pe formularele PNR. De asemenea, dacă ar fi vrut să spună mai multe în afară de simpla menţionare a legăturii dintre păpuşă şi Luna, ar fi fost foarte dificil să nu-l implice şi pe Arkadi. Întrebările pe care le-ar fi putut declanşa declaraţia lor erau chiar şi mai rele. Cine identificase păpuşa ca fiind cea din apartamentul lui Pribluda? Dacă Luna o atacase, cum reuşise să scape? Mai bine o declaraţie foarte concisă decât tot adevărul sau o minciună. Odată numele lui Arkadi ieşit la suprafaţă, Ofelia era sigură că, din cauza resentimentelor pe care le trezeau ruşii în Cuba, toate bănuielile aveau să ducă spre el.

Pribluda, mândru de bronzul lui, zâmbea de pe ecran. Craniul zăcea sub camera video. Chango şi ruşii, o combinaţie teribilă. Ofelia închise monitorul, apoi îl aprinse din nou. De ce aştepta aici? Cum avea să mai ajungă la baza nautică dacă era blocată în încăperea aceasta? recunoscu în sinea ei că arestarea lui Luna i-ar fi produs o mare uşurare, în acelaşi timp, în mintea ei stăruia amintirea felului în care sergentul se aplecase asupra corpului lui Hedy la Casa de Amor şi cum întregul lui corp se încordase, de parcă ar fi fost dăltuit în piatră. Ceea ce îi aduse aminte de Teresa, fata specială a lui Luna.

Între două borcane cu şerpi puşi la murat se vedea un telefon. Ofelia îşi scoase agenda şi formă numărul lui Daysi. De data aceasta, la capătul celălalt cineva ridică receptorul.

— Da.

— Alo, Daysi? întrebă Ofelia.

— Nu.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu.

— Nu ştii? E la mine costumul ăla de baie pe care tot îl căuta ea. Costumul ăla cu sutienul aşa cum văzuse ea la televizor, pe QVC. Spunea că are nevoie de el azi. Sigur nu-

i acolo?

— Nu.

— Dar unde e?

— A plecat în oraş.

— Cu Susy?

— Da. Vocea de la celălalt capăt se relaxă un pic. Le cunoşti pe amândouă?

— Ele sunt tot la baza nautică?

— Da. Cine e la telefon?

— E prietena cu costumul de baie. Până mâine trebuie să-l dau sau rămâne al meu. Sinceră să fiu, arată mai bine pe mine.

— Poţi să suni mâine?

— Nu sun mâine. Mâine plec şi iau costumul cu mine, aşa că va trebui să-i explici tu lui Daysi cum de a rămas fără el.

La celălalt capăt al firului se lăsă tăcerea şi Ofelia şi-o imagină pe Teresa Guiteras, cu părul în dezordine, ghemuită cu genunchii la piept, rozându-şi unghiile neştiind ce să facă.

— Adu-l aici.

— Nu ştiu unde eşti, spuse Ofelia. Vino tu aici ca să ţi-l dau!

— Am crezut că eşti prietenă cu Daysi.

— Bine. Dacă tu eşti aşa de bună prietenă cu ea, atunci te las pe tine să-i explici cum a pierdut costumul de baie. Eu mi-am făcut datoria.

— Stai puţin. Eu nu pot pleca de aici.

— Nu poţi pleca? Halal prietenă mai eşti!

— Sunt în cartierul Chavez, undeva între Zanya şi Salud, lângă coafor. Urci scara din spate până sus la acoperiş. Eşti pe aproape?

— Nu ştiu. Trebuie să închid telefonul.

— Vii?

— Păi… Ofelia prelungi pauza cât mai mult posibil. Te găsesc acolo?

— Sunt aici.

— Nu pleci?

— Nu.

Ofelia puse receptorul în furcă. Semnă declaraţia şi băgă hârtia sub monitor. Nu-i plăcea deloc să aştepte. În afară de asta, dorea să afle de ce criminalul Luna, în loc s-o bage în portbagajul maşinii, nu o ucisese pur şi simplu. La această întrebare, era foarte posibil ca Teresa să aibă un răspuns.

Viceconsulul Bugai sosi la birou pe la ora unsprezece, îşi scoase sacoul şi pantofii şi-şi puse un halat de mătase chinezească şi sandale. Îşi turnă ceai dintr-un termos şi rămase, cu cana în mână, în faţa ferestrei care era la etajul al doisprezecelea al turnului în care se afla Ambasada Rusiei. Jos se vedeau coroanele verzi ale palmierilor din Miramar, formând un covor aproape continuu până la mare. Printre copaci se ridicau spre cer discurile antenelor pentru satelit. Afară, oraşul era toropit de căldură. Aici sus, aparatul de aer condiţionat pulsa ritmic.

— Deci vii la serviciu şi sâmbăta, zise Arkadi de pe scaunul din colţ.

— Dumnezeule! Bugai vărsă ceaiul şi se dădu un pas înapoi ca să nu-i cadă pe halat. Ce cauţi aici? Cum ai intrat?

— Trebuie să stăm de vorbă.

— Asta-i culmea! Bugai aşeză cana pe un teanc de foi de hârtie şi ridică receptorul telefonului. Aşa cum era îmbrăcat în halat, viceconsulul părea întruchiparea unui mandarin furios. Ai depăşit orice limită. Nu se poate să intri aşa unde ai tu chef. Chem imediat garda. O să stea cu tine până când te vor sui în avion.

— Cred că ne vor sui pe amândoi în avion, fiindcă oi fi depăşit eu orice limită, dar tu, dragul meu Bugai, ai mulţi prea mulţi bani la Bank for Creative Investment din Panamá.

Arkadi văzuse odată un miliţian care, împuşcat fiind, mai înaintase împleticindu-se încă zece paşi până să se prăbuşească pe caldarâm. Exact aşa se mişcă acum şi Bugai, care puse jos receptorul, se lovi de marginea mesei şi se prăbuşi apoi în fotoliu. Viceconsulul îşi duse mâna la

inimă.

— Sper că nu ai de gând să mori tocmai acum, spuse Arkadi.

— Există o explicaţie pentru banii ăia.

— O exista, dar tu n-o ai. Arkadi îşi trase scaunul atât de aproape, că l-ar fi putut atinge cu mâna pe Bugai. Te rog, nu-ţi înrăutăţi situaţia încercând să mă minţi, spuse el cu o voce blândă. În clipa de faţă mă interesează mai mult anumite informaţii şi nu să te dau pe tine de gol, numai că lucrurile se pot schimba imediat.

— Mi-au promis că banca va păstra secretul.

— Eşti rus şi totuşi poţi să crezi că există vreo bancă ce păstrează secretul?

— Dar e o bancă din Panamá!

— Bugai, te rog să te concentrezi puţin. În clipa asta, afacerea este între noi doi. Ce se va întâmpla mai departe depinde numai de felul în care ştii să cooperezi. O să-ţi pun câteva întrebări simple ca să văd cât de onest ai de gând să fii.

— Întrebări la care tu ştii deja răspunsul, nu?

— N-are importanţă! Ce contează aici e felul în care cooperezi, ţi-am mai spus!

— Poate e vorba despre un împrumut…

— Crezi că puţină durere te-ar face să te concentrezi mai bine?

— Nu.

— Nici eu nu vreau să apelez la aşa ceva. Cine a scris cecurile cu sumele intrate în contul tău?

— John O’Brien.

— În schimbul a ce?

— Pentru ceea ce ştiam în legătură cu AzuPanama.

— Pentru ceea ce aflase Serghei Pribluda despre AzuPanama.

— Ai dreptate.

— Adică?

— Tot ce ştiu e că mai avea foarte puţin.

— Până să poată dovedi că AzuPanama e un broker fraudulos creat de cubanezi pentru renegocierea

contractului cu Rusia?

— Cam aşa ceva.

— Şi ei erau îngrijoraţi.

— Da.

— O'Brien şi…

— Ministerul Zahărului, AzuPanama, Walls.

— Aşa că Pribluda trebuia să fie oprit.

— Da. Existau însă multe moduri în care putea fi oprit. Putea fi inclus şi el în afacere, putea fi plătit sau putea fi pus să lucreze la altceva. Le-am spus că nu vreau să am de-a face cu niciun act de violenţă. O'Brien a fost de acord, a spus că violenţa nu face altceva decât să atragă atenţia.

— A fost de acord, dar Pribluda a murit.

— A făcut atac de cord. Oricine poate face aşa ceva, chiar şi eu. O'Brien s-a jurat că nu s-a atins nimeni de el.

Arkadi se ridică în picioare şi începu să se plimbe în jurul biroului la care stătea Bugai. Avea astfel posibilitatea să-l privească pe viceconsul din mai multe unghiuri. În ciuda aerului condiţionat, halatul acestuia se umezise la subsuoară şi la piept.

— Ai fost vreodată în Angola?

— Nu.

— În Africa?

— Nu. Nimeni nu vrea să primească un post acolo, te rog să mă crezi!

— E mai rău decât în Cuba?

— Nici nu se compară.

— Povesteşte-mi ceva despre Havana Yacht Club.

— Ce?

— Spune-mi ce ştii despre chestia asta.

Bugai se încruntă.

— În Miramar, există o clădire unde se afla pe vremuri Havana Yacht Club. Viceconsulul reuşise să se relaxeze suficient de mult ca să-şi şteargă faţa cu o batistă. Un loc destul de interesant.

— Asta e tot ce ştii?

— Asta e singurul lucru care-mi vine în minte. A, mai

e o poveste!

— Şi anume?

— Se spune că înainte de Revoluţie, vechiul dictator Batista a făcut o cerere de înscriere în club. Era conducătorul absolut al Cubei, avea drept de viaţă şi de moarte asupra a tot ceea ce mişca aici. N-a avut nicio importanţă. Cei de la Havana Yacht Club i-au respins cererea. Se spune că asta a fost începutul sfârşitului pentru Batista. Sfârşitul puterii sale. Havana Yacht Club.

— Cine ţi-a spus povestea asta?

— John O'Brien. Bugai reuşi să arunce o privire de jur-împrejurul biroului. De ce e interfonul deschis? Parcă spuneai că e chestiune care ne priveşte doar pe noi.

Arkadi îi făcu semn lui Bugai să-l urmeze. Ieşiră din biroul acestuia şi, după ce traversară o sală cu mai multe birouri goale, ajunseră în cămăruţa Olgăi Petrovna, pe care aceasta încercase s-o facă mai plăcută cu câteva abţibilduri şi fotografii de-ale nepoatei sale. La interfonul ei era conectat un casetofon activat prin voce, iar în spatele femeii se afla un bărbat solid, cu o faţă din acelea pe care poţi ascuţi cuţite. Se dovedise că, pe măsură ce treceau zilele, Olga Petrovna resimţea din ce în ce mai puternic lipsa lui Pribluda, aşa că simpla remarcă pe care o făcuse Arkadi când o întâlnise ultima dată la un mic dejun, cum că munca lui Serghei fusese trădată de un alt rus, fusese suficientă pentru a o convinge să-l lase să ajungă la şeful protecţiei ambasadei şi să pună în funcţiune casetofonul.

— Parcă trebuia să fie o discuţie fără martori!

— Adevărul e că nu prea m-am ţinut de cuvânt. Dacă am mai făcut şi alte greşeli, Olga Petrovna a notat tot.

Într-adevăr, Olga Petrovna scria într-un caiet. Porumbelul dolofan al lui Pribluda termină de scris cu o mişcare studiată a mâinii şi-i aruncă lui Bugai o privire care l-ar fi umplut fără îndoială de mândrie şi pe Stalin.

Deasupra teatrului Garda Lorca se vedeau doi îngeri negri cu ghirlande de flori în mâini. Pe clădirea Bacardi îşi găsise adăpost un liliac negru, simbolul companiei. Tot

neagră era şi micuţa *jinetera* suită în vârful a ceea ce numise ea *casita* roz a lui Daysi, nimic altceva decât un turn de apă cu vopseaua cojită.

Ca ascunzătoare însă locul nu era prea rău. În jur nu se vedeau decât coşuri de fum şi porumbei. Având în vedere că rezervorul fusese dat jos, apa trebuia cărată cu găleata, dar Ofelia văzu că interiorul turnului era surprinzător de încăpător, cu gresie pe duşumea şi cu un pat decorat cu flori de hârtie. Teresa pusese o scară şi se urcase pe acoperişul turnului cu un fotoliu de pai şi cu o carte ilustrată. Genunchii fetei erau juliţi şi claia de păr creţ era diformă, aplecată într-o parte.

În timp ce Ofelia urca scara, Teresa o privi de sus printre pleoape.

— Ai adus costumul de baie?

— Ţi-l arăt imediat.

— Parcă te ştiu de la baza nautică. Sau de pe Malecon?

Ofelia aşteptă ca mai întâi să ajungă pe acoperiş şi abia după aceea îşi scoase ochelarii de soare.

— De la Casa de Amor.

Teresa se frecă la ochi. O privi pe Ofelia de sus până jos şi trecu în revistă pantofii cu talpă subţire, pantalonii strânşi pe coapse, topul alb şi ochelarii mari de soare, marca Armâni. Fata era în aceleaşi haine murdare pe care le purta atunci când fusese arestată de Ofelia.

— *Pută*, uită-te la tine! Nu cred că te poţi îmbrăca aşa dintr-un salariu de detectiv, nu, nu. Nu sunt chioară. Pot să-mi dau seama de concurenţă atunci când o văd. *De asta* te luai mereu de mine!

Primul impuls al Ofeliei fu să-i spună „*Stupida*, mai sunt o mie de fete exact ca tine în Havana”. În loc să facă asta, întoarse capul spre acoperişurile care se înşiruiau până la mare şi între care se întindeau frânghii cu rufe strălucitoare în lumina soarelui. Vrăbii urmărite de un şoim. Păsările dădură ocol domului şi se pierdură printre copacii din Prado. Iarna în Havana era sezonul şoimilor. În loc de orice altceva, Ofelia îi spuse fetei:

— Îmi pare rău!

— Fac ceva pe părerea ta de rău. N-ai niciun costum de baie de la QVC, nu-i aşa?

— Nu.

— Zău dacă nu-mi vine să râd! M-ai făcut să-l pierd pe neamţul acela. Am pierdut toţi banii. M-ai trecut pe o listă cu curve. Nu pot să mă întorc în Ciego de Ávila, fiindcă familia mea depinde de mine şi trebuie să rămân aici ca să le trimit bani. Dacă nu era aşa, aş fi fost într-o şcoală de-aia nenorocită, aşa cum ai vrea tu. Şi acum, după ce ţi-ai bătut joc în halul ăsta de viaţa mea, să descopăr că şi tu eşti *jinetera*? Chiar că-mi vine să râd.

— Nu eşti pe listă.

— Nu sunt pe listă?

— Nu te-am trecut. Am zis-o doar aşa, ca să te sperii.

— Pentru că ţi-e teamă că-ţi iau clienţii.

— Teresa, tu eşti o fată deşteaptă!

— Du-te dracu', zise Teresa şi-şi trase cu zgomot nasul.

— Teresa…

— Lasă-mă în pace! Pleacă dracului de aici!

Ofelia nu putea pleca. Luna aproape că turbase de furie atunci când îl văzuse pe Arkadi la Centro Russo-Cubano, însă pe ea se mulţumise s-o înghesuie într-un portbagaj de maşină când ar fi fost atât de uşor să-i taie pur şi simplu gâtul. De ce oare?

— Stai jos.

— Du-te dracului!

— Stai jos. Ofelia o forţă pe fată să stea pe scaun şi se duse în spatele ei. Stai cuminte!

Ochii Teresei se rotiră după ea.

— Ce vrei să faci?

— Nu te mai mişca atâta. Ofelia băgă mâna în geantă, scoase de acolo peria şi începu să pieptene spre înapoi părul negru şi des al Teresei.

Fără îndoială că părul aspru şi cârlionţat al fetei, cu fire tari ca nişte arcuri, ar fi putut descuraja pe oricine, dar Ofelia nu se speria atât de uşor, fiindcă părul lui Muriel era

aproape la fel de des. O simplă trecere a periei nu era deloc de ajuns şi Ofelia se puse serios pe treabă, încercând să descurce părul încâlcit şi să-i dea o formă.

— Ar trebui să ai mai multă grijă de tine, *chica*!

La început, Teresa rămase crispată şi încruntată, dar după un minut gâtul ei începu să se unduiască în întâmpinarea mişcărilor Ofeliei. Teresa avea acel tip de păr care se încălzeşte pe măsură ce este periat, în special într-o zi fierbinte ca aceea, un păr care începea să strălucească la fel ca argintul, dacă i se acorda puţină atenţie. În clipa în care Ofelia începu să ridice părul din gropiţa gâtului simţi că Teresa începe să se înmoaie. Paisprezece ani? Singură timp de două zile? Speriată pentru viaţa ei? Chiar şi o pisică vagabondă are nevoie de puţină mângâiere.

— Mi-ar fi plăcut şi mie să am un păr ca ăsta. Nici n-ai nevoie de pernă.

— Toţi îmi spun asta, murmură Teresa.

— Acum arată mai bine.

Teresa nu mai era atât de încordată ca la început, dar deodată umerii începură să-i tremure. Întoarse spre Ofelia o faţă scăldată de lacrimi.

— Acum faţa mea arată ca dracu'.

— Lasă că te înveselesc eu. Ofelia puse peria înapoi în geantă. Hai să-ţi arăt ce mai am aici!

— Prostia aia de costum de baie?

— Nu, ceva mult mai bun decât un costum de baie.

— Un prezervativ?

— Nu, ceva şi mai bun. Ofelia scoase din geantă revolverul Makarov calibru 9 mm şi-l întinse Teresei.

— E greu.

— Da. Ofelia luă pistolul din mâna fetei. Cred că toate femeile ar trebui să poarte arme. Nu şi bărbaţii, doar femeile.

— Sunt sigură că Hedy ar fi vrut să aibă şi ea unul ca ăsta. O ştii pe prietena mea Hedy?

— Eu sunt cea care a găsit-o.

— *Coho*, făcu Teresa cu o uimire admirativă.

Ofelia puse arma înapoi în geantă, dar rămase în

genunchi lângă fată şi continuă să vorbească cu aceeaşi voce scăzută, de parcă n-ar fi avut la dispoziţia lor tot cerul Havanei:

— Ştiu că te temi că acelaşi lucru ţi se poate întâmpla şi ţie, însă eu pot să-i opresc. Presupun că tu ai idee cine a făcut-o, fiindcă altfel de ce te-ai ascunde, nu-i aşa? întrebarea e, de cine te ascunzi?

— Chiar eşti de la poliţie?

— Da. Şi nu vreau să te găsesc aşa cum am găsit-o pe Hedy. Ofelia o lăsă pe fată câteva clipe ca să pătrundă înţelesul spuselor sale. Ce s-a întâmplat cu protecţia ei?

— Nu ştiu.

— Bărbatul care te protejează pe tine şi pe Hedy, care e numele lui?

— Nu pot să ţi-l spun.

— Nu poţi pentru că lucrează în Minint şi crezi că dacă îmi spui mie eu o să te dau de gol. Să ştii însă că dacă ajung eu prima la el, tu ai să fii în siguranţă şi o să poţi să pleci de pe acoperişul ăsta.

Teresa îşi împreună mâinile la piept, parcă pentru a ascunde faptul că tremura, deşi afară era îngrozitor de cald.

— Să ştii că n-am crezut niciodată povestea cu turistul care apare şi mă cere de nevastă. De ce ar lua el acasă o biată fată de culoare fără carte? Ar râde toţi de el. „Hei, Herman, nu era nevoie să te însori cu târfa asta”. Nu sunt chiar aşa de proastă!

— Ştiu.

— Hedy era o fată foarte bună.

— Ştii ce, cred că te pot ajuta şi aşa. Nu trebuie să-mi spui tu numele. îl zic eu.

— Nu ştiu.

— Luna. Sergent Facundo Luna.

— N-am spus eu asta.

— Tu n-ai zis nimic, eu am spus-o!

Teresa întoarse capul în direcţia îngerilor care stăteau în echilibru pe frontonul teatrului. O adiere de vânt îi ridică părul exact aşa cum îl aveau şi îngerii.

— Se înfurie atât de rău!

— Are un temperament dificil, ştiu. Dar poate există ceva care să ne ajute. Te-ai culcat cu el? Când văzu că Teresa se fereşte să răspundă, Ofelia mai spuse: Uită-te în ochii mei.

— Bine, o dată. Dar Hedy era fata lui.

— Atunci când te-ai culcat cu el…

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Un singur amănunt. A rămas cu chiloţii pe el?

Teresa începu să chicotească, primul moment mai destins de când Ofelia îşi făcuse apariţia.

— Da.

— Nu ţi-a spus de ce.

— A spus că aşa vrea el.

— Şi a rămas aşa tot timpul?

— Da, până la sfârşit.

— Nu şi i-a dat deloc jos?

— Nu de faţă cu mine.

— N-ai întrebat-o pe Hedy nimic în legătură cu asta?

— Păi… Teresa îşi plecă zâmbind privirea. Da. Eram prietene foarte bune. Nici cu ea nu şi i-a scos niciodată.

— *Chica*, să ştii că deşi nu ţi-ar strica să mai stai ascunsă pe aici încă vreo zi, eu cred că nu te paşte niciun pericol.

— Şi ce a păţit Hedy?

— Va trebui să caut altă pistă.

Ofelia îşi luă geanta, se ridică şi o sărută pe Teresa pe obraz.

— M-ai ajutat, să ştii!

— Mi-a făcut bine că am stat de vorbă.

— Şi mie. Ofelia începuse să coboare pe scară, dar se opri la mijloc.

— Apropo, l-ai cunoscut pe Rufo Pinero?

— Prietenul lui Facundo? L-am întâlnit o dată. Nu mi-a plăcut de el.

— De ce?

— Avea un telefon din acelea mobile şi se dădea mare vorbind tot timpul la el. Nici nu s-a uitat la mine. Deci crezi

că nu sunt în pericol?

— Aşa sper!

Pentru că Ofelia îşi pusese întrebarea, încă de atunci de când Luna nu o ucisese pe loc la Centro Russo-Cubano, dacă nu cumva sergentul făcea parte din Abakua. Era destul de greu să stabileşti apartenenţa cuiva la o organizaţie secretă. PNR încercase să se infiltreze în Abakua, dar ieşise total pe dos: Abakua se infiltrase în poliţie şi-i recrutase pe cei mai duri ofiţeri, albi sau negri, fără deosebire. Identificarea acestora devenise o adevărată artă. Un Abakua era în stare să fure un camion din curtea ministerului, dar n-ar fi luat niciodată nici măcar un peso de la un prieten. Un Abakua nu se lăsa niciodată insultat fără să riposteze. Era capabil să ucidă, dar n-ar fi trădat niciodată. Un Abakua nu purta niciodată vreun simbol feminin, nici cercei, nici păr lung. Exista un mod sigur de identificare: un Abakua nu-şi dezgolea niciodată fundul în prezenţa altcuiva. Nu-şi dădea chiloţii jos nici chiar atunci când făcea dragoste. Ofelia considera acest amănunt ca fiind un fel de călcâi al lui Ahile.

Mai exista un lucru pe care un Abakua nu-l făcea niciodată.

N-ar fi rănit niciodată o femeie.

Arkadi revenise în camera lui Mongo, aflată în spatele casei în care îşi petrecuse Erasmo copilăria. Casa era pustie acum, toropită de căldură. După ce bătu de convenienţă de câteva ori în uşă, Arkadi întinse mâna şi găsi cheia pe marginea de sus a tocului.

În încăpere nu se schimbaseră prea multe de la prima lui vizită. Prin obloanele date la o parte se puteau vedea curbura ţărmului, vasele de pescuit ce-şi trăgeau cârligele împotriva curentului, *neumdticos* înaintând în urma lor. Niciun nor pe cer şi nicio încreţitură pe suprafaţa mării. Nucile de cocos, sfinţii din plastic şi fotografiile cu boxerii favoriţi ai lui Mongo erau aşezate exact cum le văzuse prima dată. Nu reuşi să-şi dea seama dacă cearşaful era în aceeaşi poziţie, dar pe stiva de CD-uri se afla acum un alt disc, iar labele de scafandru atârnate de

un cui pe perete şi camera de cauciuc de camion suspendată deasupra patului dispăruseră. Arkadi se întoarse la fereastră şi putu să distingă trei grupuri diferite de *neumdticos* care vâsleau leneş în apa nemişcată, distanţa dintre grupuri fiind de cel puţin 500 de metri.

Arkadi ieşi în stradă şi se îndreptă spre o cafenea cu mese de ciment adăpostite la umbra unui zid, pe firma căreia se putea citi siempre… *Siempre* şi ceva fiindcă restul inscripţiei era acoperit de flori de bougainvillea. Nu era deloc surprins că Mongo ieşise pe mare. La urma urmei.

Mongo era un pescar. Fusese probabil avertizat să nu-şi facă apariţia în atelierul lui Erasmo atâta timp cât investigatorul rus se află în apartamentul de deasupra. Şi unde să se ascundă mai bine decât pe apă? Dacă într-adevăr se afla în larg cu camera de cauciuc, mai devreme sau mai târziu tot avea să fie nevoit să revină la ţărm, undeva de-a lungul lui First Avenue din Miramar sau pe Malecon, o zonă prea întinsă ca să fie supravegheată de un singur om. Arkadi spera însă să-şi mărească şansele de a reuşi, bănuind că lucrul de care avea cel mai mult nevoie un om ieşit în larg cu o cameră de cauciuc era aerul sub presiune. De la masa la care stătea, putea vedea staţia de benzină cu două pompe sub o copertină cu un aer modernist, albastră pe vremuri, acum de un alb spălăcit. Era una dintre staţiile de benzină marcate pe harta Texaco. Lângă birou se vedea un furtun cu o duză pentru aer comprimat.

Maşinile treceau încontinuu prin faţa staţiei de benzină, unele dintre ele luptând din greu să ajungă până la pompă şi apoi târându-se în cealaltă direcţie ca nişte peşti uriaşi. *Neumăticos* trebuiau să-l înfrunte pe câinele garajului, care îi accepta pe unii şi-i alunga pe alţii. Arkadi îşi petrecu după-amiaza sorbind trei Tropicolas şi trei *cafe cubanos*, invizibil în umbra hainei lui. Într-un târziu, un bărbat suplu, negru ca asfaltul, îşi făcu apariţia îndreptându-se spre benzinărie cu o cameră de cauciuc

vizibil dezumflată. îi aruncă câinelui un peşte, intră în birou şi ieşi de acolo un minut mai târziu cu un petic pe care îl aplică peste camera de cauciuc. După ce se convinse că adezivul s-a fixat, începu să umfle camera să vadă dacă ţine. Purta o şepcuţă verde, tenişi cu şireturile desfăcute şi o pereche de pantaloni scurţi ponosiţi. Încercând să ţină în echilibru pe cap camera de cauciuc cu plasa şi beţele de pescuit, bărbatul avea agăţate pe un umăr labele de scafandru, iar pe celălalt un şirag de peşti strălucitori. În clipa în care îl văzu pe Arkadi cum traversează intersecţia, ochii roşii, umflaţi de sare ai pescarului căutară imediat o cale de scăpare şi, dacă n-ar fi fost uriaşa cameră de cauciuc şi prada obţinută după o zi în larg, ar fi putut foarte uşor să scape pe străduţele înguste de cineva îmbrăcat cu o asemenea haină incomodă.

— Ramón „Mongo" Bartelemy? întrebă Arkadi. Avea senzaţia că începe să prindă un pic de spaniolă.

— Nu.

— Bănuiam eu. Arkadi îi arătă lui Mongo fotografia în care acesta le arăta mândru un peşte lui Luna, lui Erasmo şi lui Pribluda. Mai ştiu că vorbeşti ruseşte. Merita să facă o încercare!

— Puţin.

— Nu eşti o persoană prea uşor de găsit. Vrei să bem o cafea?

Alunecosul Mongo preferă o bere. Broboane de sudoare limpezi ca cristalul îi acopereau faţa şi pieptul. Plasa în care avea şiragul de peşti era întinsă pe bancă, lângă el.

— Am văzut o casetă cu tine boxând, îl informă Arkadi.

— Şi am câştigat?

— Făceai ca totul să pară foarte uşor.

— Ştiu să mă mişc, înţelegi? Pot să mă mişc la fel de bine cu oricine, nu-mi place să fiu lovit, spuse Mongo, deşi nasul lui borcănat sugera faptul că totuşi fusese lovit de câteva ori. Şi după aia, când m-au scos din echipă,

devenisem bun pentru armată. *Oye*, iată-mă deodată în Africa, cu ruşii. Ruşii nu sunt în stare să facă diferenţa dintre un african şi un cubanez. Rusa se învaţă foarte repede. Mongo făcu o pauză şi rânji. Prima dată înveţi „Nu trageţi, ticăloşilor! 11

— Angola?

— Etiopia.

— La genişti?

— Nu, conduceam un transportor blindat. Aşa am devenit mecanic, chinuindu-mă să ţin *pută* aia de TAB în funcţiune.

— Acolo l-ai cunoscut pe Erasmo?

— Da, în armată.

— Şi pe Luna?

Mongo îşi privi palmele mari, tăbăcite şi pline de cicatrice.

— Pe Facundo îl ştiu de mai de mult, de când a venit de la Baracoa să intre în echipa de box. Ar fi putut deveni un mare luptător sau un mare jucător de baseball, dar nu era deloc disciplinat mai ales în ceea ce priveşte femeile şi băutura, aşa că nu a rezistat prea mult în nicio echipă.

— Baracoa?

— E în Oriente. Foarte aproape.

— El şi Rufo Pinero erau prieteni?

— *Claro*. Dar cu ce se ocupau, asta nu mai ştiu. Mongo îşi scutură capul cu atâta emfază, încât stropii de sudoare săriră în toate direcţiile. Şi nici nu voiam să ştiu.

— Şi tu erai prietenul lui Serghei Pribluda?

— Da.

— Ieşeaţi la pescuit împreună?

— *Verdad*.

— Tu l-ai învăţat să pescuiască cu săgeţi?

— Am încercat.

— Şi cum să fie *neumătico*?

— Da.

— Şi care este cea mai importantă regulă pe care trebuie s-o respecte un *neumătico*? Să nu te duci niciodată singur noaptea pe mare. Eu nu cred că în noaptea aceea

de vineri, în urmă cu două săptămâni, Pribluda a ieşit singur în larg. Sunt sigur că a plecat pe mare împreună cu bunul lui prieten Mongo.

Mongo îşi sprijini bărbia în piept. Sudoarea curgea din corpul lui de parcă ar fi fost o fântână. Nu era o sudoare generată de spaimă, ca în cazul lui Bugai, ci o sudoare produsă de durerea vinovăţiei. Amiaza era pe sfârşite. Arkadi mai comandă bere, astfel încât Mongo să poată transpira şi mai mult.

— Mi-a spus că e ca şi cum am pescui rechini la copcă, spuse Mongo. Îmi tot povestea despre pescuitul la copcă. Spunea că ar trebui să vin la Moscova, să mă înveţe el să pescuiesc la copcă. Bineînţeles că i-am răspuns „Nu, mulţumesc, tovarăşe11.

— La ce oră aţi ieşit în larg?

— Cred că pe la şapte. Oricum, după ce se înserase, fiindcă ştia că ar fi atras atenţia dacă lumea ar fi văzut un rus cu camera de cauciuc. Vocile se aud bine pe suprafaţa apei, aşa că vorbea în şoaptă chiar şi după ce ieşisem în larg.

— Cum era vremea?

— Ploua. El vorbea însă la fel de încet.

— Pe ploaie e o vreme bună de pescuit?

— Dacă muşcă, e bună!

Arkadi rămase o clipă pe gânduri, cântărind adevărul spuselor pescarului şi apoi întrebă:

— În ce loc aţi intrat în apă?

— La vest de Miramar.

— Lângă baza nautică Hemingway?

— Da.

— A cui a fost ideea?

— În toate ocaziile eu eram cel care hotăra unde să mergem, cu excepţia acelei seri. Serghei a spus că s-a săturat de Miramar şi Malecon. Voia să încercăm ceva nou.

— Odată ce aţi ajuns în larg, aţi rămas pe loc? Sau aţi luat-o spre vest? Nord? Est?

— Ne-am lăsat duşi de curent.

— Asta înseamnă că aţi pornit-o spre est, fiindcă într-

acolo duce curentul, pe lângă Miramar şi Malecon, spre Golful Havana.

— Da.

— Şi, pe drum, aţi ajuns la baza nautică, nu? A cui a fost ideea să intraţi acolo?

Mongo se prăbuşi cu spatele de zid.

— Deci, ştii deja ce s-a întâmplat.

— Cred că da.

— Am făcut-o de oaie, nu? Mongo începu să bată nervos cu degetele în spătarul băncii, apoi se opri brusc. I-am spus, Serghei, de ce să mergem să pescuim în baza nautică, unde poate să dea vreun vas peste noi şi unde putem avea necazuri cu cei de la *guardia*? Canalul e activ şi noaptea cei de pe vas nu au cum să ne vadă, e o nebunie ce vrei să faci. Dar n-am reuşit să-l opresc. Cei de la *guardia* erau în ghereta lor, adăpostindu-se de ploaie. Oricum, n-au cum să te vadă, dacă te apropii prea mult, în niciun caz noaptea. Se părea că ştie foarte bine încotro merge. Au ceva reflectoare pe acolo, dar nu reuşesc să lumineze apa prea bine. Nu se vedea nimeni la staţia de încărcare cu motorină. Discoteca era închisă din cauza ploii. Am auzit câţiva oameni la bar, dar asta a fost tot. Am ajuns într-un canal unde ambarcaţiunile erau legate la mal una lângă cealaltă şi Serghei s-a îndreptat direct spre una pe care eu nici n-o observasem la început, atât de joasă şi de întunecată era. Foarte suplă, un model mai vechi, dar îţi dădeai seama că e rapidă. În cabina luminată se aflau mai mulţi americani, îi puteam auzi, dar nu-i vedeam. Dintr-odată, mi-am dat seama că era vorba despre o afacere de-a lui Serghei în care voia să mă bage şi pe mine. I-am spus că vreau să plec, dar el voia să urce ca să vadă cine e pe navă, lucru destul de greu, pentru că docul avea o margine ieşită în afară. Tocmai mă pregăteam să plec, când luminile de pe vas s-au stins brusc. Am început să tremur din tot corpul. Serghei era cam la cinci metri între navă şi doc şi se zgâlţâia ca un apucat. Lăsaseră afurisitele alea de cabluri de alimentare să atârne în apă. N-am putut să mă apropii mai mult.

Am văzut, apoi, lanterne pe punte şi m-am ascuns. Mongo dădu din cap plin de mâhnire. M-am ascuns. Ieşiseră pe punte să vadă dacă s-a luat curentul numai pe vasul lor şi în timp ce vorbeau cu cei rămaşi în cabină Serghei a început să se îndepărteze de navă. Nu se mai zgâlţâia. Ei nu l-au văzut nici pe el, nici pe mine, fiindcă eram în întuneric.

Mi-am spus că imediat cum i se eliberează camera, o să încerc să-l trag pe Serghei spre mine, însă până să ajung la el, un alt vas şi-a făcut apariţia în canal. Locul e destul de strâmt acolo. Întâi a trecut vasul şi apoi a apărut şi Serghei. Uneori, ştii, vasele merg cu undiţele atârnate în apă, n-ar trebui să facă lucrul ăsta, dar îl fac, iar Serghei s-a prins de ele cu plasa care-i acoperea camera. A început să înainteze mai repede decât puteam eu vâsli. Mi-am dat seama că e mort după modul în care stătea. Au ieşit din canal împreună, vasul şi camera de cauciuc. Mi-am dat seama că imediat ce vor trece de docul celor de la *guardia* şi vor apăsa pe pedala de acceleraţie îşi vor da seama că s-a prins ceva şi-l vor găsi pe Serghei sau că plasa, pur şi simplu, a fost sfâşiată de cârlige. Sau că-l vor găsi pe Serghei şi-l vor lăsa acolo, în mijlocul apei, fiindcă cine îşi bate capul cu un *neumático* mort? O simplă întâmplare pe care s-o povestească apoi într-un bar din Key West despre un cubanez nebun care s-a încurcat odată în undiţele lor. Nu ştiu, singurul lucru sigur a fost că mi-am văzut prietenul că se îndepărtează tras pe întuneric. Până să ajung în dreptul celor de la *guardia*, nu se mai vedea nici vasul.

— Ai reuşit să-i vezi numele?

— Nu. Mongo îşi terminase berea şi acum se uita la şiragul de peşti. Nici măcar asta n-am fost în stare să fac.

— Cui i-ai mai povestit despre asta?

— Nimănui până să apari tu. Atunci le-am spus lui Erasmo şi lui Facundo, fiindcă ei sunt prietenii mei.

Apa era atât de nemişcată, încât pelicanii încercau să facă toaleta imaginii lor reflectate. În ciuda căldurii, Arkadi se simţea ciudat de relaxat, protejat de răcoarea

berii şi de umbra hainei.

— Pe bărbaţii care au ieşit pe puntea vasului atunci când a picat tensiunea, ai reuşit să-i recunoşti?

— Nu, eu încercam să mă ascund şi eram atent la Serghei.

— Aveau arme?

— Să ştii că nici nu contează. Serghei murise deja şi totul a fost un accident. A murit într-un accident, îmi pare rău! Mongo aruncă o privire în direcţia peştelui. Trebuie să duc peştele ăsta undeva la rece. Mulţumesc pentru bere.

Un accident? După toate cele întâmplate? Părea totuşi logic, se gândi Arkadi. Nu numai atacul de cord, dar chiar şi confuzia generală. Ucigaşii îşi acoperă de obicei mult mai bine urmele. Apoi el sosise de la Moscova exact în momentul când cadavrul fusese găsit în golf. Nu trebuia să se mire atât de mult de ce Rufo se grăbise să-i fie interpret şi de ce Luna fusese atât de neplăcut surprins de fotografia de la Havana Yacht Club. Niciunul dintre ei nu ştia ce se întâmplase cu Pribluda.

În timp ce Mongo îşi aranja pe cap şepcuţa şi camera de cauciuc şi-şi punea pe umeri labele şi peştele, Arkadi încerca să-şi imagineze drumul pe care-l urmase Pribluda în ambarcaţiunea lui de cauciuc, ieşind din zona clubului nautic şi ajungând în larg – acolo unde se făcea simţit curentul Golfstream, după cum spusese O’Brien – şi unde i se retezase plasa sau fusese eliberat de vreun pescar exasperat. Ce glume or fi făcut după aia? „Cubanezii muşcă momeala noaptea asta!” probabil. Apoi călătoria lungă prin ploaie, trecând pe lângă Miramar, de-a lungul Malecon-ului până la gura golfului, un „golf pungă” după cum se exprimase căpitanul Andrés de pe *Pingiiino*. Trecuse pe sub fasciculul de lumină al farului de pe Moro Castle, deviase puţin spre satul Casablanca, pentru a se opri apoi printre gunoaiele dintre picioarele debarcaderului, împodobite cu reziduuri petroliere, locul unde un cadavru se putea odihni confortabil în ploaie, timp de mai multe săptămâni.

Arkadi scoase fotografia din buzunarul hainei şi întrebă:

— Cine a făcut poza asta?

— Elmar.

— Care Elmar?

— Mostovoi, răspunse Mongo, de parcă în grupul lor ar fi existat un singur personaj capabil să facă fotografii.

Confesiunile durează întotdeauna destul de puţin şi sunt mereu condiţionate. Ambii bărbaţi ştiau că Arkadi nu avea nicio autoritate să facă investigaţii. Doar aşa, ca să vadă ce reacţie trezeşte, acesta întoarse fotografia şi citi cu voce tare ce scria pe spatele ei:

— „Havana Yacht Club”. Îţi spune ceva numele ăsta?

— Nu.

— O glumă?

— Nu.

— Un club social?

— Nu.

— Ştii ce se va petrece acolo în seara asta?

Asta era deja prea mult. Alunecosul Mongo coborâse deja în stradă şi se îndepărta cu un mers sacadat, echipamentul de pe cap balansându-se la fiecare pas. Trecu pe lângă un perete albastru, apoi pe lângă unul roz şi, deodată, fu înghiţit de umbra unei alei.

Ofelia nu mai fusese în apartamentul ambasadei de când îl găsise pe Rufo întins acolo pe podea. Îşi aducea aminte de pereţii albaştri ai clădirii şi de decoraţiunile în stil egiptean, cu lotuşi şi scarabei. În amurg, chiar şi maşina imobilizată la intrare avea ceva din grandoarea unui sfinx. Stropi de vopsea căzuţi pe caldarâm desenau un fel de veşmânt roşu în jurul maşinii. Sarea din atmosferă pătase cromul altă dată atât de strălucitor, geamurile erau deschise în calea stihiilor naturii, tapiţeria era crăpată şi ornamentul de pe capotă dispăruse. Nu-şi pierduse însă şi sfinxul nasul? Şi, deşi aşezate pe butuci de lemn, roţile maşinii erau unse din belşug cu vaselină, semn că, într-o bună zi, bestia avea să tuşească şi s-o ia din nou din loc.

Ofelia căuta telefonul lui Rufo. Arkadi îi spusese că la

Moscova, un întreprinzător ca Rufo mai degrabă pleca de acasă fără un picior decât fără telefon mobil. În cazul unei investigaţii adevărate, ar fi putut merge la Cubalell cu o listă de nume asociate cu Rufo şi să încerce să descopere care era numărul lui de telefon. Aşa însă era nevoită să caute aparatul propriu-zis. Trebuia să fie pe undeva. Pentru acţiunea de a ucide pe cineva cu un cuţit, afacere care putea da naştere la multă mizerie, Rufo îşi luase măsuri de precauţie: îşi schimbase pantofii şi-şi pusese pe deasupra hainelor o salopetă argintie de Goretex; materialul lăsa aerul să intre, dar constituia o piedică împotriva sângelui. Telefonul mobil era la fel, ceva delicat, care se putea obţine numai pe dolari, un lucru pe care un om precaut nu-l aducea acolo unde se putea strica. Rufo era un om care gândea cu câţiva paşi înainte, şmecheria era să încerci să gândeşti ca el.

La bătaia în uşa apartamentului de la parter răspunse o femeie albă, îmbrăcată într-un halat verde, cu un păr roşcat, complicat coafat. Jumătate din femeile din Havana, gândea Ofelia, dădeau impresia că-şi petrec viaţa în aşteptarea unei petreceri care nu începe niciodată. În replică, femeia începu să analizeze cu dispreţ echipamentul de *jinetera* al Ofeliei şi nu se opri până când aceasta nu-i arătă legitimaţia PNR.

— Bănuiam, zise femeia.

— Am venit să văd scena crimei care a avut loc la etaj. Aveţi o cheie?

— Nu. Oricum, nu puteţi merge acolo. E proprietate rusească, nimeni nu poate să intre acolo. Cine ştie ce fac ei acolo?

— Vă rog să-mi arătaţi!

Femeia pomi înaintea ei, încălţată cu nişte papuci care se loveau cu zgomot de trepte. Chiar şi în lumina slabă de pe hol se putea vedea că încuietoarea apartamentului era nouă şi strălucitoare. Ofelia îşi aduse aminte cum căutase în sufragerie, cum răsfoise *Fidel y Arte* şi alte cărţi, cum se uitase pe sub canapea şi pe sub şifonier şi cum trecuse rapid şi prin celelalte încăperi,

fiindcă îi fusese frică să nu scape de sub control confruntarea dintre Luna şi Renko. Deşi exista posibilitatea ca telefonul să se afle în interiorul ambasadei, aceasta era totuşi destul de mică. Se ridică pe vârfuri şi întinse mâna în căutarea vreunui locaş de sub scară, unde Rufo ar fi putut ascunde telefonul. Nimic.

— N-aţi găsit nimic pe aici? o întrebă ea pe femeie.

— Nu era nimic de găsit. Ruşii ţin apartamentul ăsta gol cea mai mare parte a timpului. Cea mai bună metodă de a te feri de neplăceri.

În timp ce cobora scara, Ofelia pipăia cu mâna spaţiul dintre stâlpişorii de deasupra. Nu se alese decât cu o mână murdară.

— V-am spus.

— Aţi avut dreptate. Femeia începea să semene din ce în ce mai mult cu mama Ofeliei.

— Sunteţi a doua.

— Da? Cine a mai fost?

— Un *negro* mare de la Ministerul de Interne. Negru de tot. A căutat peste tot. Avea şi un telefon cu el. Suna la el şi nu vorbea, doar asculta, dar nu la telefonul lui, înţelegeţi?

Normal, se gândi Ofelia, pentru că Luna forma numărul lui Rufo şi încerca să audă unde sună aparatul. Acesta este necazul cu un telefon mobil pe care încerci să-l ascunzi, mai devreme sau mai târziu cineva sună şi telefonul se dă singur de gol.

— A găsit ceva?

— Nu. Nu lucraţi împreună? Sunteţi ca toate celelalte din ţara asta. Totul trebuie făcut de două ori, nu?

Ofelia ajunsese în mijlocul străzii. Era un cvartal de case vechi, transformate de revoluţie, idealism urmat de oboseală şi penurie de vopsea şi ciment. Într-o curte se afla un loc de parcare pentru biciclete, în alta, un salon de cosmetică în aer liber. Deşi clădirile erau gata să se prăbuşească, zona era plină de agitaţie, ca un stup.

Ofelia încercă să facă în gând o reconstituire a evenimentelor. Aceeaşi stradă la o oră târzie din noapte.

Arkadi sus la etaj, Rufo afară, îmbrăcat în salopeta sport, nevoit să improvizeze din mers, fiindcă nimeni nu se aşteptase la sosirea unui investigator din Rusia. Probabil mai sunase o dată la telefon înainte de a intra în clădire şi a începe să urce treptele care duceau la apartamentul în care urma să-şi găsească rusul sfârşitul. Între cele două colţuri ale corpului de clădiri, unde se afla locul cel mai probabil unde să-şi fi lăsat Rufo, pentru câteva minute, preţiosul lui telefon?

Ofelia îşi aduse aminte de Maria, de maşina poliţiei şi de trabucurile ascunse în torpedou. Se întoarse spre porticul casei.

— A cui e maşina asta?

— A soţului meu. A plecat să cumpere nişte geamuri pentru ea şi dus a fost. Mi-a trimis o scrisoare din Miami. O păstrez până se întoarce.

— Chevrolet?

— Model ’57, anul cel mai bun. Obişnuiam să ne suim amândoi în ea şi ne închipuiam că mergem pe Playa del Este, în drum spre plajă. N-am mai făcut de mult lucrul ăsta.

— Geamurile laterale pentru o maşină ca asta sunt destul de greu de găsit.

— Sunt imposibil de găsit!

Bancheta din spate era mai degrabă un cuib de şoareci. Ofelia îşi scoase din geantă o pereche de mănuşi chirurgicale.

— Îmi daţi voie?

— Ce să faceţi?

După ce-şi puse mănuşile, Ofelia băgă mâna pe geam şi deschise torpedoul. Înăuntru se afla o cutie de lemn pentru ţigări de foi. Banda de sigiliu pe care scria Montecristo şi avea două săbii încrucişate era ruptă. În interiorul cutiei se aflau zece tuburi de aluminiu pentru trabucuri şi un telefon mobil Ericson cu soneria pusă pe vibraţie.

Ofelia auzi un clic şi, ridicând privirea, văzu un bărbat care o fotografiase de pe trotuar. Era un bărbat

solid, de vârstă mijlocie, cu o geantă fotografică pe umăr şi îmbrăcat cu o vestă din aceea cu multe buzunare pe care le poartă fotografii profesionişti, la toate acestea adăugându-se şi o beretă aşezată artistic pe cap.

— Vă rog să mă scuzaţi, spuse el, dar arătaţi minunat în maşina asta veche. V-aţi supărat? Majoritatea femeilor nu se supără dacă le fotografiez – de fapt, celor mai multe chiar le place. Lumina nu e prea bună, dar dumneavoastră arătaţi perfect. Credeţi că am putea sta puţin de vorbă?

Ofelia puse telefonul în cutia de trabucuri şi apoi cutia şi mănuşile în geantă înainte de a-şi îndrepta spatele.

— Despre ce să stăm de vorbă?

— Despre viaţă, despre romantism, despre ce vreţi dumneavoastră. În ciuda dimensiunilor sale, bărbatul se strecură cu agilitate prin poarta pe jumătate deschisă. Vorbea fluent spaniola, cu accent rusesc. M-a trimis Arkadi. În afară de asta, sunt un mare admirator al cubanezelor.

Arkadi nu dădu foc la nimic în clădirea de pe Sierra Maestra şi nici nu bătu la uşa lui Mostovoi. În loc să facă aşa ceva, el băgă imediat cartea de credit în crăpătura uşii şi se lovi în ea cu atâta putere, încât îl făcu să încremenească pe un copilaş care căsca gura. Ajuns înăuntru, se uită mai întâi să vadă dacă fotografia cu „cea mai grozavă echipă de deminare din Africa11 era la locul ei, în mijlocul peretelui. Era tot acolo.

Cu ocazia primei sale vizite aici făcuse tot posibilul ca Mostovoi să nu sesizeze că a avut musafiri. De această dată nu se mai gândea deloc la aşa ceva. Acolo unde se afla o fotografie făcută la Havana Yacht Club trebuia să existe şi altele, pentru că un astfel de bărbat, care imortaliza cele mai importante momente nu se apuca să distrugă fotografiile când apărea cineva nedorit. Pur şi simplu le ascundea.

Arkadi îşi scoase haina şi trecu la treabă. Începu să golească cutii de pantofi şi valize, răsfoi cărţi şi cotrobăi prin sertarele de la bucătărie, căută prin şifonier, mişcă frigiderul de lângă perete şi întoarse scaunele cu

picioarele în sus până când reuşi să găsească mai multe fotografii şi casete video, pornografice de data aceasta, deloc plăcute vederii, cu sex şi haine de piele. Era însă ceva normal, doar toată lumea are o afacere ascunsă. Tot ceea ce reuşise să producă fusese sudoarea de pe faţa lui.

Se duse la baie ca să se spele. Pereţii erau acoperiţi cu faianţă şi de la dulăpiorul din perete lipsea jumătate din oglindă. În interior se aflau câteva flacoane cu medicamente, cremă pentru păr, amfetamine şi o punguţă cu amylnitrat, fără îndoială pentru scopuri recreative. În timp ce-şi ştergea mâinile, remarcă faptul că perdelele de la duş erau trase. Oamenii cu băi mici îşi ţin de obicei perdelele de la duş trase într-o parte, ca să creeze iluzia unui spaţiu mai mare sau din cauza unei frici copilăreşti faţă de ceea ce s-ar putea afla de cealaltă parte. Arkadi trase perdelele.

În apa care avea aproximativ o adâncime de zece centimetri în cadă pluteau patru fotografii alb-negru. Nu erau fotografii ale unor fete în pielea goală sau a unor locuri vizitate în străinătate, ci în ele se vedeau italianul ucis şi Hedy. Covorul şi cearşafurile erau pline de un sânge negru. Aveai impresia că italianul are branhii, atât de numeroase erau tăieturile de macetă. Arkadi nu-l mai văzuse niciodată, dar o recunoscu imediat pe Hedy, deşi capul acesteia era aşezat într-o poziţie foarte ciudată pe umeri. La început, Arkadi se gândi că era vorba despre fotografii făcute de poliţie, care ajunseseră nu se ştie cum în mâinile lui Mostovoi. Dar nu, acele fotografii fuseseră developate abia atunci şi pe ele nu se vedea niciunul dintre semnele acelea caracteristice pozelor făcute de poliţie, nici urmă de pantof de poliţist care încearcă să se ferească din faţa aparatului, iar umbrele sugerau faptul că nu fusese folosită nicio altă sursă de lumină suplimentară. Fotograful lucrase singur într-o cameră obscură, în noaptea de dinaintea sosirii Ofeliei şi singurul lucru complicat fusese probabil să estimeze focalizarea. Făcuse numai patru fotografii sau developase numai patru poziţii de pe o rolă de film. Italianul apărea într-o singură poză, în timp ce se

târa pe podea, încă în viaţă, spre uşă. Fotografiile în care apărea Hedy erau mult mai elaborate. Una era făcută de jos, dintre picioarele ei. O a doua îi prezenta faţa încadrată de sânii căzuţi. În a treia i se vedea doar faţa. În ochii ei rămaşi deschişi se citea surpriza. Fotograful nu putuse însă rezista tentaţiei de a marca momentul şi încheietura albă a mâinii sale apărea printre buclele fetei, încercând să-i aşeze mai bine capul pentru poză.

Era opt seara şi în baza nautică Hemingway se auzea zumzetul nocturn specific unui sat mic. Marinarii, cei mai mulţi tineri, cu părul blond, de naţionalităţi diferite, se opreau în faţa tarabelor din piaţă sau cărau pungi cu mâncare din depozitul frigorific. Din capătul cel mai îndepărtat se auzeau ritmurile discotecii, luminile şi muzica reflectându-se în canale. Deasupra, un colţ de lună încerca să întreacă în strălucire spuzeala electrică de deasupra bazei. Ofelia nu se vedea, însă femeia demonstrase pe deplin un adevărat fanatism în a-şi respecta cuvântul dat.

Alabama Baron plecase şi fusese înlocuit de un vas atât de nou, încât mirosea a plastic. În cabina lui se instalase deja confortabil o *jinetera* care prepara un cocteil de rom cu Coca-Cola. În faţă, pe puntea lui *Gavilan*, George Washington Walls şi John O'Brien, antreprenorul şi finanţistul, savurau o bere. Noul cablu care pornea din cutia de forţă atârna lejer în apă şi ieşea afară în dreptul docului pentru hidroplane.

— Ai venit, zise Walls, ridicând ochii spre Arkadi.

— Şi ai venit chiar la timp, interveni şi O'Brien. Grozav! Văd că ţi-ai pus din nou haina de caşmir. Vino să bei o bere cu noi!

— Trebuie să prind avionul. Spuneaţi că stăm de vorbă despre Pribluda.

— Vrei să prinzi avionul? făcu O'Brien. Păcat! Asta înseamnă că dai cu piciorul şansei de a face parte din proiectul nostru? Am crezut mereu că pot fi destul de convingător. Se pare că am dat greş cu tine.

— Tipul a dezamăgit multă lume, spuse Walls. Şi

Isabel spune acelaşi lucru.

— Arkadi, să ştii că am sperat că voi reuşi să te conving, fiindcă am crezut sincer că e spre binele tău. Abia aşteptam să lucrez cu tine! Dar vino aici, hai să bem ceva, ce naiba! Hai să ne luăm rămas-bun în stil irlandez. Avionul e la miezul nopţii?

— Da.

— Păi mai ai câteva ore bune până atunci, zise Walls.

Arkadi ieşi din zona luminată şi coborî în interiorul cabinei, unde se aşeză pe o pernă. Fu servit imediat cu o cutie de bere rece. Noaptea, ambarcaţiunea părea şi mai joasă, lemnul de mahon lăcuit fiind la fel de negru ca apa.

— Iei cu tine şi corpul prietenului tău Pribluda? Asta înseamnă că ai reuşit să identifici până la urmă cadavrul?

— Nu.

— Probabil că nici nu mai ai nevoie de identificare, fiindcă eşti sigur că e el.

— Da, cam aşa ceva.

— Măcar te-ai liniştit în privinţa asta. Decizia de a pleca este definitivă? Ce putem să facem noi în acest caz – O'Brien îl bătu uşor cu palma pe genunchi – este să-ţi oferim un bilet de întoarcere. Stai o săptămână la Moscova, în cutia aia îngheţată pe care o numeşti casa ta şi, dacă te răzgândeşti, poţi să vii înapoi. Corect?

— Mai mult decât corect, dar cred că m-am hotărât deja.

— De ce? întrebă Walls.

— Bănuiesc că a găsit ceea ce căuta, răspunse O'Brien. Nu-i aşa, Arkadi?

— Cam aşa ceva.

— În cinstea bărbatului cu idei fixe, zise O'Brien, ridicând cutia cu bere. În cinstea bărbatului cu haina.

Berea era bună, mult mai bună decât cea rusească. Pe chei, mai multe *jineteras* se furişau în tăcere, ca nişte şoareci, spre discotecă. La urma urmei, era sâmbătă seara. Ritmul de salsa se acceleră. Walls se legăna în fotoliul lui şi era îmbrăcat cu un pulover negru care făcu să apară în mintea lui Arkadi imaginea tânărului radical coborând

dintr-un avion cu un pistol într-o mână şi cu un drapel arzând în cealaltă. O'Brien purta un trening negru. Culori de piraţi. Americanul desfăcu un trabuc şi aprinse o flacără. Arkadi avu senzaţia că vasele ancorate oftau de fiecare dată când valurile le ridicau.

— Ai aflat ce i s-a întâmplat lui Pribluda, dar nu ştii de ce, nu-i aşa? întrebă O'Brien. Şi eu sunt singurul pe care nu l-ai interogat, nu-i aşa?

— Mi-ai spus unele chestii, dar de fiecare dată altceva.

— Atunci n-o să-ţi mai spun nimic. O să-ţi arăt. Vezi sacul ăla?

Deşi cabina era cufundată în întuneric, Arkadi reuşi să zărească un sac de pânză la capătul scării care cobora în carena navei.

— E sacul lui Serghei, spuse Walls.

Arkadi se afla cel mai aproape de locul cu pricina. Puse berea pe banchetă şi începu să coboare pe scara care ducea la cabine. În clipa în care se aplecă să ridice sacul, uşa fu închisă şi încuiată. Motorul vasului se puse în mişcare în spaţiul de deasupra, producând o reverberaţie de contrabas. Deasupra, pe punte, mişcările repezi ale paşilor indicau faptul că se desfăceau odgoanele. *Gavilan* se mişcă puţin înapoi, se întoarse cu câteva grade şi pomi apoi înainte. Trecură prin dreptul discotecii de unde se auzeau hohote de râs. Lumina stroboscopului pătrundea prin perdelele cabinei. Ecoul specific canalului rămase în urmă şi Arkadi îl auzi pe Walls cum vorbeşte la radio. Izbi de câteva ori uşa mai mult de formă decât cu speranţă; o astfel de ambarcaţiune era, fără îndoială, din lemn masiv. Ocoli masa şi descoperi că şi uşa care dădea în camera motoarelor era încuiată. Dădu la o parte perdeaua care acoperea un hublou şi descoperi că tocmai treceau prin dreptul pazei de coastă. Nu se zărea niciun semn care să indice faptul că Ofelia dăduse alarma. Depăşind linia docurilor, *Gavilan* ieşi în larg, prova sa de alamă tăind valurile cu atâta uşurinţă, încât mişcarea pe verticală pe care o sesiza Arkadi era aproape imperceptibilă.

De-a lungul bulevardului Fifth Avenue începuseră să apară semne că se pregătea un eveniment major: camioane pline cu soldaţi din trupele Ministerului de Interne fuseseră parcate pe străduţele laterale întunecoase; poliţişti cu căşti albe şi cizme cu pinteni stăteau în aşteptare pe motocicletele lor; patrule cu câini verificau mulţimea care umpluse aleea ce ducea spre Casa Sindicatului Constructorilor, fostul Havana Yacht Club. Legitimaţia PNR a Ofeliei nu avu niciun efect dar, spre surprinderea ei, Mostovoi avea un permis cu ajutorul căruia trecură fără probleme.

Auzise nişte zvonuri cum că Noche Folklorica avea să fie un eveniment mult mai important decât crezuse ea. O caracteristică a măsurilor de securitate naţională era faptul că niciodată nu se ştia în ce reşedinţă dormea El Comandante şi cu atât mai puţin la ce evenimente urma să participe. Cu toate acestea, în situaţiile în care acesta îşi făcea apariţia, anumite măsuri se luau dinainte. Pe gazon se vedeau urme de roţi care duceau până la locul unde staţionau şapte limuzine Mercedes blindate, o ambulanţă, un camion de comandă cu antene radio, o furgonetă a serviciului de presă, două furgonete pentru câini, totul înconjurat de un cordon de soldaţi dublaţi de bărbaţi în civil cu emiţătoare radio ascunse în ziare împăturite şi al căror rol nu devenea evident decât în clipa în care vreunul dintre invitaţi ieşea de pe alee. Cele două scări monumentale din faţa clădirii se uneau în dreptul verandei centrale. Câţiva soldaţi suiţi acolo, chiar sub fanionul decorat cu o timonă de vas, supravegheau mulţimea, deşi, după părerea Ofeliei, nu era vorba despre un grup de oameni care să nu poată fi ţinuţi în frâu. În afară de câţiva preoţi Santeria recunoscuţi oficial, marea majoritate a celor prezenţi acolo erau miniştri sau membri ai forţelor armate, care, împreună cu soţiile lor, urmau conştiincioşi traseul care ocolea clădirea şi ducea spre pajiştea dinspre mare. Fiecare bărbat era pipăit şi femeilor li se verificau poşetele, dar lui Mostovoi şi Ofeliei li se făcu semn să treacă şi, cu toate că ducea pe umăr geanta aceea

voluminoasă, fotograful se strecura atât de repede prin mulţime, că Ofelia abia reuşea să se ţină după el.

— De ce să fi vrut Arkadi să ne întâlnim aici? întrebă ea. Cum o să reuşească el să treacă de cordoanele astea?

— A mai fost aici, răspunse Mostovoi. Se descurcă el!

Ofelia îşi aducea aminte că Arkadi îi pusese mai multe întrebări în legătură cu Noche Folklorica. Era, de asemenea, foarte posibil ca el să se fi răzgândit în privinţa discuţiei pe care urma s-o poarte cu O'Brien şi Walls. Putea să vadă culorile hainelor dansatorilor ascunşi în spatele palmierilor: albastru pentru Yemaya, galben pentru Oshún. De-a lungul plajei, la o oarecare distanţă unul de celălalt, se vedeau mai mulţi soldaţi. La capătul debarcaderului, se vedea o şalupă de patrulare, vopsită în negru. Toată lumina şi sunetele erau concentrate pe o scenă în aer liber montată cu faţa spre mare. Spectacolul începuse deja şi, în balcoanele clădirii, se vedeau bărbaţi în civil care cercetau mulţimea de jos. Majoritatea invitaţilor stăteau în picioare pe platforma pavată care înconjura scena, dar fusese instalată şi o tribună cu cinci rânduri de fotolii, pentru invitaţii speciali. Ofelia cunoştea numai figura din centrul primului rând, un bărbat cu un profil aproape grecesc înconjurat de un păr argintiu la fel ca barba, figură care fusese pentru ea până atunci ca un al doilea soare. Lângă el se afla un fotoliu gol.

Uşa de deschise şi O'Brien îşi vârî capul înăuntru spunând:

— Vino afară! E o noapte prea frumoasă să stai jos acolo!

Arkadi urcă pe punte. Aici, în larg, vasul se afla sub o mare de stele. Se mişca încet, paralel cu ţărmul. În afară de trabucul din gură, O'Brien mai avea un pistol cu amortizor, pe care îl ţinea în mână cu o atitudine normală, dar nu neglijentă. Baza nautică dispăruse, dar din ce în ce mai aproape, în Miramar, se vedea un loc mult mai luminos, din direcţia căruia se auzea muzică. Arkadi recunoscu clădirea de la Havana Yacht Club, scăldată în lumina reflectoarelor. Pe platforma care ducea la plajă, se

vedeau o mulţime de spectatori care înconjurau o scenă lângă care fusese înălţată o tribună.

În afară de reflectoare, în jurul clubului erau aprinse şi lumini colorate, ca de carnaval, deşi la cele două docuri nu se vedea nicio navă acostată ca să asiste la spectacol, în afara şalupei aceleia negre. *Gavilan* se apropiase destul de mult şi Walls se aplecă pentru a acoperi lanternele de semnalizare, iar John O'Brien îşi aruncă ţigara de foi în apă.

— Un adevărat spectacol, zise el şi-i întinse lui Arkadi un binoclu greu. Acum poţi să spui că excursia ta în Cuba este completă.

Binoclul era un Zeiss 20 x, cu un corp metalic mat şi, prin lentilele lui, scena de la clubul de iahting deveni brusc incredibil de clară. Spectatorii umpluseră două laturi ale platformei. O trupă de femei purtând eşarfe şi fuste galbene tocmai urcau pe scenă, în timp ce orchestra umplea pauza cu o avalanşă de ritmuri, fluiere şi clopote care se auzea foarte clar, chiar şi de pe *Gavilan*. Arkadi îşi mută binoclul asupra tribunei şi se opri în dreptul unui bărbat înalt, cu ochelari de aviator. Era prietenul lui Erasmo, acelaşi bărbat care ridicase paharul ca să toasteze pentru Havana Yacht Club, seara trecută, la Angola. Arkadi trecu cu binoclul de-a lungul celorlalţi invitaţi aşezaţi. În primul rând se afla un fotoliu gol şi, lângă acesta, un bărbat cu barbă căruntă, care arăta ca şi cum, deşi fusese mare cândva, se micşorase şi nu mai era decât o uniformă verde scrobită. Avea pe faţă expresia preocupată a unui bătrân care urmărea cu privirea o mie de nepoţi ale căror nume nu mai reuşea să le ţină minte.

Arkadi se uită din nou după şalupa de patrulare. Ofelia ar fi trebuit să fi luat deja legătura cu cineva până atunci şi, deşi *Gavilan* avea puntea foarte joasă, nava trebuia fără îndoială să apară pe ecranul radarului. Indiferent dacă Ofelia luase sau nu legătura cu cineva, *Gavilan* se afla acum la mai puţin de patru sute de metri de scenă. Aşa că ori şalupa legată de doc, ori o altă navă venind din altă direcţie, trebuia să apară din clipă în clipă

ca să inspecteze *Gavilan*. Arkadi era surprins de faptul că vasul nu fusese încă atenţionat prin radio.

— Cel mai interesant lucru în ceea ce te priveşte, Arkadi, este faptul că eşti în acelaşi timp şi imprudent şi de o curiozitate de nestăpânit. „Ce" nu e suficient pentru tine, trebuie neapărat să afli şi „cum". Când ai urcat pe vas ştiai, fără îndoială, că urma să se întâmple aşa ceva şi totuşi ai vrut să vezi.

— Şi după aceea să ne dai în gât, adăugă Walls. Să pleci de aici încărcat de glorie.

— Sau să laşi un mesaj în urma ta, zise O'Brien. Ia uită-te pe ţărm, în stânga scenei!

Arkadi mută binoclul şi o văzu pe Ofelia cum îşi croieşte drum printre spectatori. Nu o văzuse când se afla în mijlocul mulţimii. Pe topul ei alb se vedea o insignă PNR. Arkadi se aştepta ca ea să se îndrepte spre şalupa de patrulare sau spre scenă. Ea însă se mişca în direcţia opusă. Lângă ea, ca un adevărat cavaler, se afla Mostovoi, cu geanta foto atârnându-i de umăr.

— Ce doriţi de la mine? întrebă Arkadi.

— Am deja tot ce doresc, răspunse O'Brien.

Walls îl împunse uşor pe Arkadi cu degetul.

— Ai să pierzi spectacolul!

Arkadi îşi îndreptă din nou binoclul în direcţia tribunei şi-l văzu pe bărbatul cu ochelari de aviator cum duce în braţe o păpuşă de mărimea unui om, cu o bandană roşie şi cu un baston în mână şi o aşază în fotoliul din primul rând, cu faţa întoarsă spre bărbatul din dreapta. Chango şi El Comandante. Arkadi focalizează lentilele pe bandana păpuşii şi pe bastonul pe care îl avea în mână şi văzu că acestea erau diferite faţă de cele pe care le lăsase el la Roşită. EI Comandante se uită mai întâi la păpuşă, apoi ridică privirea şi începu să glumească cu prietenul lui cu ochelari de aviator, care râse şi apoi se retrase la marginea tribunei. Lângă el îşi făcu apariţia din mulţime doctorul Blas, prea plin de energie ca să mai stea în umbră. Arkadi se uită din nou la Chango, la capul prost modelat al păpuşii, care fusese peticit şi lipit la loc, dar

care avea aceiaşi ochi strălucitori.

— Ceea ce faceţi voi e crimă, zise Arkadi.

— Nu e o simplă crimă, te rog, începu O'Brien. Aici e vorba despre eliminarea unui personaj care a supravieţuit mai multor atentate decât oricine altcineva în istorie.

— Un personaj care impune respect, spuse Walls.

— Şi hai s-o recunoaştem, continuă O'Brien, moartea acestui bărbat este singura crimă cu adevărat interesantă aici. Indiferent dacă furi cinci dolari sau un milion, e tot o mică găinărie, cât timp el este în viaţă. Fiindcă, oricum, nu poţi pleca cu ei de aici şi tot ce se află pe insula asta îi aparţine.

— Puteţi încă să vă opriţi, zise Arkadi. N-aţi făcut până acum nimic violent cu mâinile voastre. Ştiu că moartea lui Pribluda a fost un accident.

— Vezi, noi ţi-am spus că nu ne-am atins de el, spuse Walls. Nici n-am ştiut unde a dispărut Serghei.

— Nu ne putem opri tocmai acum, spuse O'Brien. În ultimii patruzeci de ani, o singură generaţie de cubanezi a apucat să guste gândirea liberă, numai un singur grup a trăit experienţa comenzii pe câmpul de luptă şi a condus operaţiuni în diverse colţuri ale lumii. În armata cubaneză sunt două sute patruzeci de generali şi armata devine din ce în ce mai mică. Unde crezi că se vor duce oamenii ăştia, ce crezi că vor face? Acesta este momentul lor! Acum e şansa lor!

— Momentul în care trebuie să arunce zarurile.

— Da.

— Şi toţi au comandat homar.

O'Brien îi aruncă lui Arkadi un zâmbet apreciativ şi-şi duse propriul binoclu la ochi.

— Ai dreptate, ai sesizat foarte bine. Acela a fost votul. Toţi au votat pentru.

Spectacolul se reluase. Mişcarea fustelor galbene şi a picioarelor bronzate acoperea faţa oaspetelui de onoare din primul rând. Chango avea faţa uşor ridicată spre luminile de deasupra scenei. La marginea scenei, bărbatul cu ochelari de aviator se aplecă să strângă mâna cuiva.

Erasmo. Palid la faţă şi îngrijorat, mecanicul ridică ochii spre *Gavilan*, deşi Arkadi era sigur că, de la distanţa aceea, vasul era imposibil de văzut de pe ţărm.

Mai multe personaje începuseră să se strecoare de pe rândurile din spate ale tribunei; Arkadi îi recunoscu pe toţi cei care se întâlniseră la Angola. Spectatorii din primele rânduri păreau hipnotizaţi de fustele care se roteau în faţa lor, de ritmul tobelor care bubuia în difuzoare şi se reflecta ca un ecou în pereţii clubului. Capul lui Chango se înclinase puternic spre bărbatul cu barbă din dreapta lui. Ce aproape e, îşi zise Arkadi în gând. Fără îndoială că uniforma stătea atât de rău pe bărbatul cu barbă şi din cauza unei veste antiglonţ, care putea opri un glonţ de calibru mic, dar nu avea niciun efect în faţa unei încărcături de dinamită. Fără schije sau bile, bănuia Arkadi. Doar nu voiau un măcel general, ci doar o zonă circulară de impact. Şi cine era mai expert în explozivi decât Erasmo?

Arkadi îşi mişcă binoclul şi-i descoperi pe Ofelia şi pe Mostovoi îndepărtându-se de scenă prin nisip şi îndreptându-se spre un zid alb care separa terenul ce înconjura Havana Yacht Club de plaja învecinată. Arkadi îl văzu iar pe Mostovoi că-şi verifică ceasul.

— E vorba despre La Concha, fostul cazinou, spuse Mostovoi. După părerea mea, unul dintre cele mai romantice locuri din Havana. Am făcut poze minunate aici şi ziua şi noaptea, are aerul acela exotic după care se dau în vânt femeile.

Fotograful mângâie cu mâna o coloană. Din cauză că poliţiştii şi militarii erau cu toţii masaţi de cealaltă parte a zidului de pe plajă, în afară de Ofelia şi de Mostovoi nu se mai afla nimeni acolo. Clădirea era acum sediul lucrătorilor în alimentaţie, dar Ofelia îşi aduce aminte că, înainte de Revoluţie, locul era cunoscut nu numai pentru cazinou, ci şi pentru faptul că era un fel de fantezie maură, cu minaret, cu grădină de curmali şi portocali, cu acoperişul acoperit cu ţiglă. Ofelia şi rusul se opriseră în umbra prelungă a unui şir de coloane. Îl urmase pe

Mostovoi, dar asta nu însemna că avea încredere în el. Întreaga lui fiinţă degaja o neplăcută senzaţie de prefăcătorie. Modul în care îşi ţinea bereta era studiat, la fel şi părul, iar ochii săi păreau că se învârt peste tot şi mai ales asupra ei. Ofelia n-ar fi stat nicio clipă în prezenţa acestui om, dacă individul n-ar fi pretins că ştie unde urmează să se întâlnească Arkadi cu ea.

— Am stabilit alt loc de întâlnire şi după aia l-a schimbat? De ce să vină aici?

— Asta va trebui să-l întrebi pe el. Te deranjează dacă-ţi fac o poză?

— Acum?

— Dacă tot stăm aici şi aşteptăm. După părerea mea, cubanezele sunt nişte adevărate fiice ale naturii. Ochii lor, culoarea caldă a pielii, o senzualitate care uneori poate depăşi anumite limite. Nu e cazul tău, bineînţeles!

— Unde şi când anume vine Arkadi?

— Chiar aici. E vorba de Renko, aşa că cine poate şti cu precizie când îşi face apariţia? Mostovoi îşi scoase aparatul de fotografiat din geantă şi-i montă bliţul. Se auzi zgomotul pe care îl făceau acumulatorii care se încărcau.

— Fără fotografii. Ofelia voia să-şi păstreze ochii ajustaţi la întunericul cerului şi al apei. Ultimul lucru de care avea nevoie era lumina orbitoare a unui bliţ. Văd că te tot uiţi la ceas, îi zise ea lui Mostovoi.

— Pentru Arkadi.

Lumina albă o orbi pur şi simplu. Nu fusese deloc pregătită, fiindcă Mostovoi declanşase bliţul fără să ridice aparatul în dreptul ochilor şi, câteva clipe, nu fu în stare să vadă nimic altceva decât imaginea fixată pe retină a lentilelor bliţului şi rânjetul de pe faţa fotografului.

— Dacă mai faci asta o dată, îţi sparg aparatul.

— Scuză-mă, nu m-am putut abţine!

— Ăsta a fost un semnal? Arkadi băgă de seamă că, în clipa în care se văzuse lumina aceea în direcţia cazinoului, Walls accelerase şi nava începuse să se apropie tot mai mult de plajă. De ce naiba nu reacţiona deloc şalupa de patrulare de la capătul docului?

— Când prietenul meu John O’Brien organizează ceva, atunci poţi să fii sigur că pe /-uri sunt puse toate punctele şi pe t-uri toate liniuţele, zise Walls.

— Mulţumesc, George. Diavolul, aşa cum se spune, se ascunde în detalii. Că tot vorbim de diavol…

În faţă, în apă, se vedea un *neumătico* care proteja cu palma flacăra slabă a unei luminări. Walls opri din nou vasul şi omul din apă stinse luminarea cu degetele, îşi roti camera de cauciuc şi începu să vâslească spre ei. Ajunse la prova navei şi Walls îl ajută să urce pe punte şi-i legă camera de cauciuc cu un odgon. Era Luna, cu apa şiroind pe el. Ud, corpul sergentului avea aspectul neplăcut al unui cadavru deshumat şi modul în care îl ţintuia cu privirea pe Arkadi nu prevestea nimic bun.

— Acum ai să vezi şi tu cum e, i se adresă Luna.

— Ce?

— Îmi pare rău, Arkadi, spuse O’Brien. Trebuie să-ţi dai jos haina acum. De fapt, trebuie să-ţi dai jos totul de pe tine. Poţi s-o faci singur sau te putem ajuta noi dacă vrei.

În timp ce Walls primea de la Arkadi haina de caşmir şi celelalte articole vestimentare, Luna coborî sub punte ca să se schimbe, un gest care îl surprinse pe Arkadi. Sergentul îşi făcu din nou apariţia îmbrăcat într-o uniformă care abia reuşea să-i cuprindă corpul încordat şi Arkadi se întrebă cum de reuşise să lovească un asemenea individ solid cu capul de perete. Mai ales că renunţase de multă vreme să mai facă exerciţii cu haltere.

Fu apoi rândul lui Arkadi să-şi pună pe el şortul şi cămaşa ponosite pe care le dezbrăcase Luna. Până în clipa în care trebui să-şi pună labele de scafandru, Arkadi mai păstră o senzaţie relativă de siguranţă, fiindcă ştia cât de greu este să fixezi astfel de labe unui cadavru. Cu labele în picioare se simţi dintr-odată nu numai teribil de neajutorat, ci şi ridicol. Nava aceea de patrulare trebuia să-şi facă apariţia totuşi.

O’Brien îi întinse binoclul.

— Uită-te să vezi cum se termină!

Pe scenă, un grup de dansatoare în costume aurii se

mişca într-un ritm ameţitor. Fiicele lui Oshún, îşi spuse Arkadi în gând. Bine măcar că învăţase şi el ceva. Probabil că explozia nu avea să fie declanşată de un ceas, se gândi el, fiindcă la un astfel de eveniment public existau prea multe variabile. Cele două rânduri din spatele tribunei se subţiaseră de tot. Erasmo îşi îndepărtase şi el scaunul cu rotile de scenă. Dansatoarele intraseră parcă în transă. Chango se aplecase şi mai mult. Într-o parte a scenei mai mulţi bărbaţi îşi priveau nervoşi ceasurile de la mână. În rândul din faţă, conducătorul şi Chango se uitau fix la dansatoare. Arkadi era convins că acestea nu s-ar fi putut mişca mai repede decât se mişcau şi totuşi acest lucru se întâmplă în ritmul înnebunitor. Strânse din dinţi, pregătindu-se să vadă lumina orbitoare a unei explozii.

În loc de aşa ceva, observă că lângă scenă începură să apară nişte indivizi îmbrăcaţi în haine civile. Mergeau câte doi şi, în tăcere, îl duseră de acolo mai întâi pe bărbatul cu ochelari de aviator, apoi pe Blas, apoi, unul câte unul, pe toţi bărbaţii pe care Arkadi îi văzuse la *paladar*. Fiecare dintre aceştia reacţiona în acelaşi fel: surpriză, indignare, apoi resemnare. Se vedea că toţi erau militari. Niciunul dintre ei nu încercă să fugă sau să strige în momentul arestării. Arkadi îl căută cu privirea pe Erasmo să vadă cum este dus de acolo cu cărucior cu tot. Spre surprinderea lui, se părea că tocmai Erasmo era cel care conducea această fază a operaţiunii. Se părea că nimeni altcineva din rândul spectatorilor nu remarcase ce se întâmplă, captivaţi complet cum erau de mâinile care loveau tobele şi de fustele aurii ale senzualelor Yemaya. Nimeni, cu excepţia bătrânului în uniforma aceea prea mare pentru corpul lui. Acesta îşi aplecase uşor capul şi Arkadi înţelese că, la adăpostul cozorocului şepcii, conducătorul ţării se uita, la rândul lui, la ceas.

— Ştia, murmură Arkadi. Ştia despre complot.

— Cu atât mai bine, zise O’Brien. Ne-a ajutat să-l declanşăm. Aşa face la fiecare câţiva ani când vrea să scape de nemulţumiţi. La fel a făcut şi cu tatăl lui Isabel. EI Comandante n-a rezistat atâta timp aşteptând cu

mâinile în sân să fie răsturnat de la putere.

— Erasmo a ajutat şi el?

— Îmi pare rău pentru el, dar Erasmo este un adevărat patriot.

— Te-ai gândit la toate amănuntele, nu-i aşa?

— Chiar mai mult decât atât.

— Şi discuţia despre Havana Yacht Club?

— Totul era adevărat până la un anumit punct. Adevărul este, Arkadi, că revoluţiile depind foarte mult de noroc, nu ştii niciodată cum evoluează situaţia. Eu prefer să pariez cu casă, indiferent cine e casa. Îmi dai binoclul, te rog? O'Brien luă binoclul de la Arkadi şi-l puse într-o pungă de plastic pe care o băgă în aşa-zisul sac al lui Pribluda. Nu există nimic mai înşelător decât un asasinat, în special un asasinat care n-ar trebui să reuşească. Trebuie să-ţi păstrezi întotdeauna sub control atât mijloacele, cât şi declanşatorul. Şi mai trebuie să-i discreditezi pe conspiratori în ochii publicului. Toţi bărbaţii aceia sunt foarte bine văzuţi, nişte adevăraţi eroi. E mai uşor să-i pătezi dacă individul care declanşează bomba nici măcar nu e cubanez, ci o figură foarte nepopulară aici, să zicem un rus. Un rus mort, ca să fim mai precişi.

Arkadi ştia foarte bine că Walls şi O'Brien nu aveau să se mărginească să-i demonstreze lui cât de deştepţi erau ei. Urma să se întâmple şi altceva. Luna deschise o uşiţă şi scoase de acolo o armă cu săgeţi. Îşi propti patul în şold, ridică benzile elastice şi introduse pe ţeavă o săgeată. Arkadi înţelese, în sfârşit, că nicio navă de patrulare nu se afla în drum spre ei.

— De ce ar crede cineva că eu am declanşat explozia?

Walls ridică în mână altă pungă de plastic, astfel încât

Arkadi putu să vadă în interior o telecomandă de televizor.

— Îţi mai aduci aminte de monitorul pe care l-ai pornit la Riviera? Am modificat telecomanda, acum este un emiţător radio, dar are în continuare amprentele tale pe

ea. Apoi, mai mulţi oameni au văzut păpuşa în apartamentul lui Pribluda în timp ce tu te aflai acolo. E adevărat că l-am pierdut pe Serghei, dar John ne-a spus că eşti atât de deştept, încât ne vei ajuta chiar şi mai bine.

O'Brien îşi duse telefonul la ureche. Arkadi nu auzise aparatul sunând. După un mormăit satisfăcut, O'Brien puse telefonul la loc.

Luna începu să caute prin buzunarele hainei lui Arkadi şi găsi fotografia în care apăreau Pribluda, Mongo şi Erasmo.

— Gata cu Havana Yacht Club. Sergentul rupse fotografia în bucăţele mici şi le aruncă în apă. Apoi împinse cu piciorul camera de cauciuc în apă. Urcă-te pe ea!

*

De lângă uşile sculptate ale fostei săli de jocuri, Ofelia reuşi să audă sunetele produse de taste şi să vadă lumina slabă degajată de telefonul mobil al lui Mostovoi. Convorbirea nu dură decât câteva clipe.

— Pe cine ai sunat?

— Nişte prieteni. Ai mai pozat vreodată?

— Ce prieteni?

— De la ambasadă. Le-am explicat că ajut pe cineva, ceea ce este exact ceea ce vreau să fac. Mă refer la şedinţa foto.

— Pentru ce vrei să fotografiezi?

— Pentru ceva diferit.

Atenţia ei era numai pe jumătate îndreptată spre Mostovoi, care îi vorbea în interiorul întunecat al sălii.

Cealaltă jumătate era îndreptată spre fâşia de plajă. De cealaltă parte a zidului de pe plajă se auzea muzica. O rumba pentru Yemaya.

— Cum adică diferit?

— Vreau să spun foarte diferit.

Nu-şi dădea seama ce se afla în încăperea aceea, dar spaţiul mare amplifica sunetele şi-l auzi pe Mostovoi cum îşi înghite saliva într-un mod foarte neplăcut. Bărbatul era în întregime cufundat în întuneric, nu se vedea decât ochiul aparatului de fotografiat, trebuia să-l facă să

vorbească ca să ştie unde se află.

— Ce se afla în sala asta?

El se mişcă din nou din calea razelor de lună care intrau pe uşă.

— Ce a fost aici? Principala sală a cazinoului. Candelabre din Italia, gresie din Spania. Mese pentru ruletă, blackjack. O lume cu totul diferită!

— Şi uite că acum nu mai e nimeni.

— Înţeleg ce vrei să spui. Crezi că Renko s-o fi dus direct la avion?

Ar fi în stare Arkadi să facă aşa ceva? se întrebă ea. S-o şteargă fără niciun cuvânt? Era unul dintre lucrurile la care bărbaţii se pricep cel mai bine. Nu era nevoie de niciun avion, pur şi simplu dispăreau. Mama ei îi putea şi număra: Primero, Segundo şi acum Tercero. Cadavrul lui Pribluda avea să fie dus la aeroport de doctorul Blas. îl aştepta încă pe Arkadi să apară dinspre plajă sau dintre coloane, dar cu fiecare minut care trecea devenea tot mai clar că el apelase la retragerea clasică, la ieşirea din scenă fără nici măcar un cuvânt de adio. Ofelia simţea că fusese înşelată într-un mod îngrozitor.

— Te văd într-o mulţime de poziţii foarte reuşite, zise Mostovoi.

Ofelia îşi aminti însă de haina cea neagră a lui Arkadi şi se decise că nu, problema lui era că nu avea puterea să abandoneze pe nimeni. Într-un fel sau altul, Arkadi avea să-şi facă apariţia.

— Acolo, în lumina lunii, zise Mostovoi. E perfect!

Ofelia auzi clicul declanşatorului aparatului foto. Bliţul nu se aprinse însă. Mai auzi încă două clicuri rapide, unul după celălalt, până să-şi dea seama că nu erau produse de declanşatorul aparatului, ci de percutorul unei arme care nu avea glonţ pe ţeavă. Încercă să-şi scoată rapid pistolul din geanta de paie, dar arma se afla sub telefonul lui Rufo. Percutorul pistolului lui Mostovoi se auzi din nou. Când reuşi, în sfârşit, să dibuiască arma de pe fundul genţii, Ofelia descoperi că ţeava se încurcase printre firele de pai. Apăsă pe trăgaci şi glonţul făcu să

explodeze fundul genţii. Ceva se înfipse în perete, nu departe de urechea ei. Se lăsă pe spate şi apucă pistolul cu ambele mâini. Cel de-al doilea foc pe care îl trase prin fundul genţii îl ilumină pe Mostovoi pentru o fracţiune de secundă. Acesta tocmai îşi cobora pistolul ca să tragă. Cel de-al treilea glonţ tras de Ofelia îi intră fotografului în gură.

Arkadi coborî pe camera de cauciuc cu ajutorul unei frânghii legate de pupa vasului. Marea Caraibelor era caldă, plasa întinsă peste camera de cauciuc ca un fel de hamac făcea ca mica ambarcaţiune să fie destul de confortabilă, numai că privind în sus la O'Brien, la Walls cu pistolul în mână şi la Luna cu arma lui cu săgeţi, Arkadi avea senzaţia că se află pe fundul unui mormânt. Cei trei îl împiedicau să vadă stelele. I-ar fi plăcut să creadă că reuşise măcar să-i întârzie în acţiunile lor. Nu, nu era adevărat! Pur şi simplu aşteptaseră momentul favorabil, mereu cu un pas înaintea lui. Reuşise o adevărată performanţă: nu se mulţumise că descoperise cum fusese manipulat Pribluda, ci nu se lăsase până când nu fusese şi el manipulat. Ajunsese şi el la rândul lui *neumâtico*.

Capetele celor de sus se ridicară la auzul focurilor de armă.

— Ticălosul ar fi trebuit să folosească un amortizor, zise Walls.

— Şi de ce trei focuri? întrebă O'Brien.

Din buzunarul de la pieptul lui Luna se auzi sunând un telefon mobil. Sergentul deschise clapeta şi răspunse. În timp ce asculta ce-i spunea cel aflat la celălalt capăt, se răsuci spre plajă.

— Cu cine vorbeşti?

— E femeia, detectivul. O'Brien îi urmărise ochii lui Luna care se îndreptaseră în direcţia cazinoului; era cu adevărat uimitor să vezi cât de rapid calculează individul acesta, îşi spuse Arkadi în gând.

— A pus mâna pe telefonul lui Mostovoi. Sau pe cel al lui Rufo şi i-a găsit numărul în memorie, zise O'Brien. Apoi, adresându-se lui Luna: închide telefonul.

Luna ridică arma cu săgeţi în sus ca semn că nu vrea să fie deranjat şi-şi lipi telefonul de ureche.

— Du-te şi ia-i telefonul, îi zise O'Brien lui Walls.

Luna arătă cu arma în direcţia lui Arkadi.

— Zice că rusul nu i-a făcut niciun rău lui Hedy. Voi mi-aţi spus că el mă căuta pe mine şi a dat peste ea. Ea spune acum că el nu avea nimic cu mine.

— De unde ştie ea asta?

— În noaptea când a fost ucisă Hedy, ea zice că a fost cu el.

— Minte, spuse Walls. S-a culcat cu el.

— Tocmai de aceea o cred. O cunosc şi ea mă cunoaşte pe mine. Cine a ucis-o pe Hedy a mea?

— Îţi vine să crezi aşa ceva? îl întrebă O'Brien pe Arkadi, de parcă acesta ar fi fost singura persoană în toate minţile cu care se putea discuta. George, vrei, te rog, să-i iei telefonul ăla din mână?

— Tâmpita aia de Hedy a ta, îi zise Walls lui Luna, nu era decât o curvă.

Arma din mâna lui Luna zvâcni scurt şi o săgeată de oţel, trăgând după ea un fir alb de nailon, se înfipse în abdomenul lui Walls. Acesta îşi aplecă privirea şi un jet de sânge sub presiune îi împroşcă faţa.

— George, murmură O'Brien.

Walls se aşează pe bord, ridică arma şi trase în Luna, care se retrase un singur pas, înainte de a se năpusti spre el. Înainte ca americanul să apuce să tragă un al doilea foc, Luna se prăbuşi peste el şi căzură amândoi în apă.

Arkadi încerca să se caţere din nou pe puntea vasului. O'Brien scosese a doua armă cu săgeţi şi încerca acum să bage pe ţeavă o săgeată şi să întindă cele două benzi elastice. Nu era deloc o sarcină prea uşoară nici în cele mai favorabile condiţii, cu atât mai dificilă în picioare, pe puntea plină de sânge şi de corzi desfăşurate. Până ca Arkadi să ajungă cu mâna la balustradă, O'Brien reuşise totuşi să întindă o bandă şi apăsă pe trăgaci, aşa încât rusul se trezi iar în apă. Săgeata îi străpunsese antebraţul şi se oprise cu vârful intrat cam jumătate de centimetru în

piept. Cea mai mare parte din energia săgeţii se consumase la traversarea antebraţului. Firul de care era legată săgeata ducea la O'Brien, care stătea cu talpa sprijinită pe balustradă şi, după cum ghici Arkadi, calcula deja zece sau unsprezece mutări înainte. Arkadi trase puternic de fir cu mâna sănătoasă. O'Brien scăpă arma cu săgeţi peste bord, dar firul i se înfăşurase în jurul gleznei, aşa că americanul începu să alunece pe mahonul lustruit. Arkadi trase cu amândouă mâinile şi O'Brien se prăbuşi în apă.

— Nu ştiu să înot!

Vasul era suficient de jos pentru ca O'Brien să încerce să se caţere înapoi pe punte, dar Arkadi trase de fir şi americanul se îndepărtă din nou de *Gavilan*. O'Brien se întoarse apoi spre camera de cauciuc, însă zvârcoleala lui mai mult îndepărta cauciucul decât îl apropia. Arma cu săgeţi plutea, numai că nu era destul ca să ţină un om la suprafaţă.

Aripioarele săgeţii se desfacuseră în dreptul muşchiului pectoral. Arkadi le strânse sub gulerul elastic al săgeţii şi apoi începu să tragă de axul metalic ca să-l scoată din braţ cât timp acesta era amorţit. Cu braţul teafăr continua să înoate. Marea era ca un hău ce se deschidea spre luna aflată în primul pătrar. De cealaltă parte a vasului, Walls şi Luna continuau să se lupte, încercând să se urce unul în spatele celuilalt ca să iasă la suprafaţă. Din ţeava armei lui Walls ieşeau bule de aer. Luna înfăşurase cablul cu care era legată săgeata în jurul gâtului americanului. Arkadi ieşi la suprafaţă ca să ia o gură de aer şi începu să înainteze spre pupa vasului. Aproximativ la un metru distanţă în faţă se vedea plutind capul lui O'Brien.

Nava de patrulare nu se mişcase deloc, deşi Arkadi vedea mai multe lumini pe plaja din dreptul cazinoului. La clubul de iahting luminile continuau să strălucească.

Reuşi să se caţere pe puntea vasului şi, odată ajuns acolo, rămase cu ochii pe cerul înstelat ce părea că pluteşte pe acelaşi hău întunecos care îl ţinuse şi pe el la

suprafaţă.

28

Deşi era aprilie, ningea din nou, suficient cât să acopere străzile şi să creeze probleme în intersecţii. Camioanele se târau pe bulevardul care se întindea de-a lungul râului cu farurile aprinse în timpul zilei, o regulă care amplifica parcă dorinţa de a scăpa o dată de iarnă.

Arkadi ieşise din biroul procurorului şi mergea pe jos pe bulevard sperând să respire un aer mai proaspăt în apropierea râului, însă se părea că nu exista nicio scăpare în faţa poluării. Mizeria de pe străzi se amestecase cu zăpada, formând un terci maroniu. Becurile erau aprinse pe bulevard şi peticele de lumină atârnate de stâlpi se legănau în mişcarea vântului. Printre vălătucii de zăpadă se vedeau contururile clădirilor de pe Frunzeskaia, cu pereţii vopsiţi în galbenul acela atât de oficial. Râul, umflat şi plin de gheaţă, se răsucea între malurile din piatră.

Mergea de ceva vreme, când îşi dădu seama că un bărbat într-un scaun cu rotile se chinuia să-l ajungă. O încercare deloc uşoară pe o vreme ca asta, îşi spuse el în sinea lui, când roţile alunecă pe trotuarul umed şi mai trebuie să-i şi ocoleşti pe indivizii înfofoliţi în saci de dormit care îşi făcuseră culcuş pe bulevard. Tocmai se dăduse într-o parte ca să facă loc căruţului cu rotile, când văzu cine se afla în el.

— Primăvara în Arctica! Erasmo era înfăşurat într-o parka, avea pe cap o căciulă de schi şi în mâini nişte mănuşi din piele. Îşi scutură zăpada din barbă şi-şi privi dezgustat aburii care-i ieşeau din gură.

— Cum puteţi să suportaţi aşa ceva?

— Ne mişcăm tot timpul.

Erasmo părea foarte masiv înfofolit în parka şi degaja acel aer de vibrantă sănătate pe care numai cubanezii îl puteau avea la Moscova. Întinse mâna spre Arkadi, însă acesta îl lăsă cu ea în aer.

— Ce faci aici?

— Am venit să renegociez contractul cu zahărul.

— Da, sigur.

— Nu te purta aşa cu mine, spuse Erasmo. Stau în Moscova o singură zi. Am sunat la birou la tine şi mi-au spus că ăsta e drumul cel mai probabil pe care ai luat-o. Te rog!

— Să mergem, atunci. O să-ţi prezint lumea din perspectiva rusească. Arkadi îşi potrivi pasul, astfel încât Erasmo să-şi poată mişca scaunul alături de el.

— Jaguar, model ’98, proprietatea unui bancher care scoate dolarii din Moscova cu un avion cu reacţie Gulfstream. Mercedes, model ’91, un adjunct de ministru care e în acelaşi timp şi mafiot de rang mai mic. Uite-l pe vagabondul acela de lângă stâlpul de neon. E posibil să fie o persoană inofensivă sau un ofiţer de informaţii, n-ai cum să-ţi dai seama!

— Bineînţeles că şi eu sunt spion, spuse Erasmo. Unde altundeva puteam lăsa noi să locuiască un spion rus decât deasupra unuia dintre spionii noştri? O chestie elementară. Am încercat să te previn la cimitir. La restaurant, ţi-am spus să renunţi. După ce l-ai găsit pe Mongo, ai fi putut să te opreşti.

— Nu.

— Nu se poate discuta raţional cu tine. Ce-ţi mai face braţul?

— Nu e nimic rupt, mulţumesc. Să zicem că e tatuajul meu cubanez.

— Era cât pe ce să nu te recunosc. îmbrăcat aşa, în parka, la fel ca mine. Ce s-a întâmplat cu haina aceea frumoasă?

— E o haină într-adevăr frumoasă, dar am ajuns la concluzia că o purtam prea mult. O port acum numai la ocazii.

— Eşti în viaţă, asta contează cel mai mult!

— Da, dar nu datorită ţie. Cum ai putut face aşa ceva, Erasmo? Cum ai putut să-ţi laşi prietenii să cadă în capcană? Ce s-a întâmplat cu eroul viteaz din Angola?

— N-am avut de ales. La urma urmei, ofiţerii începuseră deja să comploteze. Atunci când ameninţarea

vine din partea celor sub comanda cărora am servit şi pe care i-am iubit, încerc să reduc efectele, să-i manipulez în aşa fel încât să aibă cât mai puţin de suferit. Cel puţin, nimeni nu a fost ucis.

— Nimeni?

— Foarte puţini. O'Brien şi Mostovoi au făcut nişte chestii despre care eu nu ştiam nimic.

— Dar m-ai aruncat în braţele lor ca pe o simplă momeală.

— Ei bine, te-ai dovedit a fi mult mai mult decât o simplă momeală. Sărmanul Bugai!

— Trăieşte.

— Pentru numele lui Dumnezeu, n-ai o ţigară?

Zăpada cădea din ce în ce mai groasă. Arkadi se întoarse cu spatele la vânt, aprinse două ţigări şi-i dădu una lui Erasmo, care trase adânc în piept şi începu imediat să tuşească. Îşi roti capul şi văzu siluetele care încercau să îndepărteze zăpada cu ajutorul măturilor.

— Femeile ruse. Îţi aduci aminte de plimbarea noastră cu Jeepul pe Malecon?

— Bineînţeles.

— Cât crezi c-o să mai dureze? Nu prea mult. Va veni vremea când ne vom gândi la Perioada Specială şi vom spune, ei, a fost ea o porcărie ridicolă, dar a fost cubaneză. Apusul ultimei epoci cubaneze. Nu-i aşa că ne e dor de ea?

Se opriseră sub o lampă de neon. Barba şi sprâncenele lui Erasmo erau pline de fulgi scântâietori.

— Ce mai face Ofelia? întrebă Arkadi. Am încercat să dau de ea la PNR, dar n-am primit niciun răspuns. Nu am adresa ei de-acasă. În noaptea aia, mi-au bandajat umărul, au aruncat câteva haine pe mine şi m-au urcat în avion împreună cu Pribluda. N-am mai apucat s-o văd!

— Şi nici n-ai s-o mai vezi. Te rog să ai în vedere, Arkadi, că ai tulburat destul de mult apele în urma ta. Detectivul Osorio va fi foarte ocupată o bucată de vreme. Ţi-a trimis însă asta. Erasmo îşi scoase mănuşile şi începu să caute în interiorul hainei până găsi o fotografie color a Ofeliei. Aceasta, îmbrăcată în fustă şi bluză de culoare

portocalie, se afla pe o plajă alături de cele două fete ale ei şi de un bărbat înalt şi frumos, cu pielea mai deschisă la culoare. Fetele îl priveau pe bărbat cu adoraţie şi se agăţaseră mândre de mâinile lui. Individul avea pe umăr o tobă conga, ca şi cum muzica ar fi putut începe în orice clipă. Zâmbetul de pe faţa lui exprima ceva între penitenţă şi satisfacţie. În spatele personajelor enumerate, plantată pe un prosop de plajă, se afla mama Ofeliei.

— Al cui tată este?

— Al fetei celei mici.

Arkadi nu reuşi să distingă nimic forţat în fotografie, nicio umbră ameninţătoare pe nisip, niciun semn de anxietate în afara emoţiilor specifice unei familii. Ofelia însă părea că nu aparţine deloc grupului. Avea părul ud, pieptănat în valuri negre ca cerneala. Buzele erau întredeschise, ca şi cum s-ar fi pregătit să spună ceva. Expresia feţei ei spunea, da, aceasta este situaţia, numai că strălucirea intensă a ochilor nu avea nicio legătură cu ceilalţi din fotografie, ca şi cum n-ar fi privit din fotografie, ci prin ea.

Pe spate nu era scris nimic.

— Se pare că nu eşti prea impresionat, remarcă Erasmo.

— Ar trebui să fiu?

— Da, cu aşa mă aşteptam. În orice caz, vreau să te asigur că, până la urmă, totul s-a sfârşit destul de bine pentru detectiv.

— Da, par o familie fericită.

— N-aş merge chiar atât de departe. Oricum, poţi păstra fotografia. Am plecat pe vremea asta, în urma ta, special ca să ţi-o dau.

— Îţi mulţumesc. Arkadi îşi desfăcu fermoarul de la haină ca să pună fotografia într-un buzunar interior fără s-o îndoaie.

Erasmo suflă în palme înainte de a-şi trage mănuşile înapoi. Dintr-odată, chipul său căpătă o expresie nefericită.

— Oameni reci care trăiesc într-o ţară rece, asta e tot ce pot să spun. Zăpada de pe sprâncene şi de sub nas

începuse să i se topească. Îşi răsuci scaunul cu rotile şi-i făcu lui Arkadi un semn cu mâna. Cunosc drumul înapoi.

— Nu trebuie decât să urmezi albia râului.

La întoarcere, Erasmo avea vântul în faţă. Se aplecă uşor în faţă ca să-l înfrunte mai bine şi porni spre fluviul care părea că se mişcă din cauza farurilor luminoase. Cu toate că aluneca uşor pe zăpada topită, reuşea să păstreze viteza aceea caracteristică cuiva care ştie că la capătul drumului se află o cameră încălzită.

Apartamentul lui Arkadi se afla în direcţia opusă. Farurile maşinilor îi proiectau umbra pe trotuarul din faţă. Camioanele coborau şi urcau greoaie ca nişte pahiderme din gropile căscate în pavaj. Pe timpul iernii adevărate, reflexia luminilor electrice pe suprafaţa îngheţată a râului dădea naştere la un drum strălucitor care traversa oraşul, însă acum, această ninsoare târzie se dizolva pur şi simplu în apa neagră. Agenţii de circulaţie îi trăgeau pe dreapta pe acei nefericiţi ale căror faruri nu funcţionau şi dolarii, nu rublele, îşi schimbau stăpânii. Era acel tip de seară, nu se putu să nu se gândească Arkadi, în care flecare fereastră de apartament arată ca un vas ce se luptă pe o mare agitată. Deşi palatul Kremlinului era ascuns de celelalte clădiri, se vedeau în depărtare luminile reflectoarelor care-l înconjurau. Zăpada se lipise şi scotea în evidenţă stâlpii de neon, cercevelele ferestrelor şi grătarele de la canal. Acoperise prelatele camioanelor şi umpluse gulerele hainelor pe care trecătorii şi le ridicaseră până la ochi. Se topea la gât şi încheieturile mâinilor, croindu-şi drum la vale pe spate şi pe piept. Fulgii de zăpadă se izbeau de malurile de piatră ale râului. Zăpada făcea ca fiecare pas să devină pentru câteva clipe o amintire vizibilă, care era însă acoperită imediat şi dată uitării.

CARTEA PRIN POŞTĂ

Puteţi primi cartea dorită chiar în momentul apariţiei ei, cu o reducere substanţială de preţ, prin comandă, la adresa:

B-dul Libertăţii nr. 4, al. 117, el. *3, ap.* 7, *sector 4,*

cod 040128, Bucureşti

Tel: *317.76.77*; *0744.530.970*; *0723.335.197*;

fax: *317.76.78*;

e-mail: *lidere-xtreme.ro*

Cititorii care solicită carte prin poştă devin automat membri ai CLUBULUI CĂRŢII LIDER, beneficiind de următoarele facilităţi:

1. Editura suportă cheltuielile de expediţie prin poştă a cărţilor comandate. În termen de o săptămână de la data comenzii, solicitantul va primi prin poştă, la domiciliul său, cărţile dorite (comandă de minim trei exemplare) cu plata ramburs.

2. Reducerea preţului de vânzare cu: 10% pentru fiecare comandă de minim trei cărţi, 12% pentru comenzile ce depăşesc cinci cărţi, 15% la comenzile de cel puţin zece cărţi.

3. Livrarea cărţilor cu prioritate.

4. Comanda anticipată pentru cărţile în curs de apariţie.

5. Asigurarea materialelor informative: cataloage şi liste de apariţii.

6. Posibilitatea de a comanda cărţi on-line la adresa: www.trustul-lider.ro

Editura îşi rezervă dreptul de a actualiza preţurile.

OFERTA DE CARTE A TRUSTULUI EDITORIAL LIDER

Editurile: ORIZONTURI, LIDER, JURIDICĂ, ŞTIINŢELOR MEDICALE.

ŞTIINŢELOR AGRICOLE, ŞTIINŢELOR SOCIALE ŞI POLITICE, SIRIUS.

STAR, LUCEAFĂRUL, CARTEA PENTRU TOŢI

I. SERIA CULTURĂ GENERALĂ

(288 pag. / 189.000 lei /18, 9 lei noi)

100 DE PERSONALITĂŢI DIN TOATE TIMPURILE CARE AU INFLUENŢAT EVOLUŢIA OMENIRII

(384 pag. /249.000 lei)

DICŢIONAR MITOLOGIC GRECO-ROMAN
(368 pag. / 249.000 lei / 24, 9 lei noi)
CRONOLOGIA UNIVERSALĂ (608 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi) ISTORIA ROMEI ANTICE (400 pag / 245.000 lei / 24, 5 lei roi)
ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 1 (256 pag / 160.000 lei /16 lei noi)
ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 2 (256 pag / 160.000 lei /16 lei noi)
ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 3 (224 pag / 160.000 lei / 16 lei noi)
ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 4 (256 pag / 180.000 lei /18 lei noi)
ISTORIA ŞIHNTEI vol. 5 (3W pag. / 180.000 lei /18 lei noi)
ISTORIA CIVILIZAŢIILOR (304 pag / 199.000 lei /19, 9 lei noi) JAPONIA (384 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)
ISTORIA DESCOPERIRILOR ŞTIINŢIFICE (592 pag. / 330.000 lei / 33 lei noi)
100 CEI MAI MARI SAVANŢI AI LUMII (384 pag / 230.000 lei / 23 lei noi) VIEŢILE MARILOR COMPOZITORI (608 pag. / 350.000 lei / 35 lei noi) MARILE CIVILIZAŢII (304 pag. / 199.000 lei / 19, 9 lei noi)
16 EVENIMENTE CRUCIALE ALE ISTORIEI
(192 pag / 160.000 lei /16 lei noi)
MISTERELE REÎNCARNĂRII (288 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi) NIMFOMANIA (336 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi)
CARTEA ÎNCEPUTURILOR (520 pag. / 280.000 lei / 28 lei noi)
ŞAPTE DESCOPERIRI EPOCALE ALE
ŞIHNTEI ŞI AUTORII LOR (400 pag / 209.000 la / 20, 9 lei noi)
PE URMELE LUI IUDA (336 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi) REGĂSIRE (288 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi)
DE PARTEA ÎNGERILOR (416 pag. / 290.000 lei / 29 lei noi) ÎMPLINIRI (416 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)
CAPCANA (336 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi)

LA VÂNĂTOARE DE BĂRBAŢI (336 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi)

ÎNTRE DORINŢĂ ŞI PERICOL (320 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi) MARELE PESCAR (416 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

VĂDUVA LUI MAO (576 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

FĂRĂ TINE (432 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

UN SECRET TERIBIL (480 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

BELLA MAFIA (560 pag. / 280.000 lei / 28 lei noi)

PIATRA CAPRICORNULUI (448 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi) PRINŢESA CAPTIVĂ (384 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

GORKI PARK (448 pag. / 280.000 lei / 28 lei noi)

ANOTIMPURILE LUPILOR (512 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

FĂRĂ SCĂPARE (288 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

REVELAŢIA (336 pag. / 260.000 lei / 26 lei noi)

ESCROCHERIA (320 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

PISTE FALSE (416 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

DARLING LILLY (320 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

ANCHETA (352 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

PRADA (448 pag. / 270.000 lei / 27 lei noi)

PRIZONIERII TIMPULUI (560 pag. / 340.000 lei / 34 lei noi)

ANUL SCORPIONULUI (432 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

JOCUL LEULUI (688 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

MISIUNE INGRATĂ (752 pag. / 390.000 lei / 39 lei noi)

JOCUL DESTINULUI (512 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi) DEZVĂLUIRE ŞOCANTĂ (480 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi) TEODORA, CURTEZANĂ ŞI ÎMPĂRĂTEASĂ (366 pag / 220.000 lei / 22 lei noi) APROAPE PERFECT (352 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi) ÎNVINGĂTOAREA (448 pag. / 199.000 lei / 19, 9 lei noi)

COPILUL CELOR ŞAPTE MARI (480 pag / 260.000 ld / 26 lei noi) MANUSCRISUL LUI CHANCELLOR (512 pag. /

310.000 lei / 31 lei noi) COMPLOTUL GENERALILOR (672 pag. / 370.000 lei / 37 lei noi) DRUMUL SPRE OMAHA (592 pag. / 360.000 lei / 36 lei noi) DRUMUL SPRE GANDOLFO (352 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi) PROIECTUL HADES (480 pag. / 290.000 lei / 29 lei noi)

DECEPŢIA LUI PROMETEU (544 pag. / 330.000 lei / 33 lei noi) CERCUL MATARESE (532 pag. / 310.000 lei / 31 lei noi) NUMĂRĂTOAREA INVERSA MATARESE (544 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

PROTOCOLUL SIGMA (560 pag. / 340.000 lei / 34 lei noi) DIRECTIVA JANSON (640 pag. / 380.000 lei / 38 lei noi)

TRĂDAREA LUI TRISTAN (480 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi) CASSANDRA COMPACT (400 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

OPŢIUNEA PARIS (480 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

CODUL ALTMAN (528 pag. / 320.000 lei / 32 lei noi)

ALIBIUL (592 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

SITUAŢIE LIMITĂ (256 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

CĂUTĂRI PERICULOASE (448 pag. / 270.000 lei / 27 lei noi) INVIDIE (496 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

SEDUCŢIE (208 pag. / 180.000 lei / 18 lei noi)

CONFIDENTA NOPŢII (432 pag. / 260.000 lei / 26 lei noi)

DILEMA (224 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

DINTR-ODATĂ SINGURĂ (448 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi) DRAGOSTE LA PRIMA VEDERE (448 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi) O MINTE SCLIPITOARE (544 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi) DOMENIUL PENMARRIC (688 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi) ARISTOCRAŢI! DISPARIŢIE MISTERIOASĂ (448 pag / 270.000 lei / 27 lei noi) 30 DE SECUNDE (448 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

ULTIMUL VALS AL MATILDEI (512 pag. / 270.000 lei / 27 lei noi)

SUB SEMNUL BLESTEMULUI (400 pag / 250.000 lei / 25 lei noi) DRAGONUL ROŞU (400 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

DUMINIA NEAGRĂ (352 pag. / 240.000 lei / 24 lei

noi)

MARNIE (368 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

MESAJE DE DINCOLO DE MOARTE (304 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi) DETECTIVUL PARTICULAR

O profesie de mare viitor (288 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

MANUAL DE CHIROMANTIE (176 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi) ZODIACUL CHINEZESC – 2005 (400 pag / 250.000 lei / 25 lei noi)

CELE MAI FRUMOASE BASME (304 pag / 220.000 lei / 22 lei noi)

V. COLECŢIA ROMANTICA

INELUL DE ADIO (320 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi)

MEDUZA ALBASTRĂ (368 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

DAMA DE COMPANIE (352 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi)

IMPULS IREZISTIBIL (256 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi) CAPRICIILE DESTINULUI (384 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi) ADEVĂRATA DRAGOSTE (432 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi) TENTAŢIE (336 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

ÎMPREUNĂ PENTRU TOTDEAUNA (288 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi) COMOARA BLESTEMATĂ (448 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

PREŢUL NESOCOTINŢEI (416 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

MAI MULT DECÂT AMANTA (336 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

NU SUNT AMANTA NIMĂNUI (320 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

O NOAPTE DE IUBIRE (352 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

DOUĂ ORFELINE (176 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

O VARĂ DE NEUITAT (384 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

VI. MARI PERSONALITĂŢI ALE ISTORIEI

SFÂRŞITUL LUI HITLER (400 pag. /199.000 lei /19, 9 lei noi) LENIN – O nouă biografi (576 pag. / 220.000 lei /

22 lei noi) TROŢKI – Eternul radical (528 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi)

VII. TITANI AI LITERATURII UNIVERSALE

DIAVOLUL DIN MANUSCRIS (400 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi) FEMEIA ÎN ALB (640 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi) CLIMATE (288 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi) NECUNOSCUTA DE LA WILDFELL HALL (560 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

MARTIN CHUZZI. F. Wni vol. I (544 pag / 250.000 lei / 25 lei noi) Voi. 2 (544 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

AGENTUL SECRET (352 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi) JULIA, LIZA DIN MAHALAUA LAMBETH (400 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi)

ŞI TU VEI FI ŢĂRÂNĂ (480 pag. / 280.000 lei / 28 lei noi) CONTESA (192 pag. / 150.000 lei / 15 lei noi)

INTEGRALA CRONIN

FRUMOASA GRACIE (176 pag. /170.000 lei / 17 lei noi) SUB STELE (688 pag. / 390.000 lei / 39 lei noi)

GRAN CANARIA (400 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi) CITADELA (464 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

CASTELUL PĂLĂRIERULUI (592 pag. / 340.000 lei / 34 lei noi)

INTEGRALA CLAVELL

SHOGŪN vol. 1 + 2 (1392 pag. / 800.000 lei / 80 lei noi) TAI-PAN vol. 1 + 2 (912 pag. /600.000 lei / 60 lei noi) GAI-JIN vol. 1 + 2 (1452 pag. / 800.000 lei / 80 lei noi) NOBILA CASĂ vol. 1 + 2 (1404 pag. / 800.000 lei / 80 lei noi) VÂRTEJUL vol. 1 + 2 (1664 pag. / 800.000 lei / 80 lei noi)

MIEZUL LUCRURILOR (400 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi) DRUMUL SPRE ÎNALTA SOCIETATE (288 pag. /180.000 lei /18 lei noi) VIAŢA ÎN ÎNALTA SOCIETATE (288 pag. /188.000 lei /18, 8 lei noi) MILIARDARUL (368 pag /148.000 tei /14, 8 lei noi)

IX. CARTE MEDICALĂ

BRONHOPNEUMOPATIA CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ (272 pag. / 170.000 lei / 17 lei noi)

DIAGNOSTICUL DIFERENŢIAL ÎN DUREREA

ACUTĂ (698 pag. / 760.000 lei / 76 lei noi)

PRIMUL AJUTOR ÎN STĂRILE DE URGENŢĂ PÂNĂ LA SOSIREA MEDICULUI (416 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi) CHIRURGIA OTOLOGICĂ (432 pag. / 306.000 lei / 30, 6 lei noi) DIAGNOSTIC ŞI TRATAMENT ÎN PRACTICA MEDICALĂ (1496 pag. / 1299.000 lei / 129, 9 lei noi)

DICŢIONAR MEDICAL ILUSTRAT (632 pag. / 880.000 lei / 88 lei noi) HAFtRISON PRINCIPII DE MEDICINĂ INTERNĂ Ediţia a 14-a (1090 pag. /200.000 lei / 20 lei noi)

TESTE DE AUTOEVALUARE ŞI RECAPITULARE HARRISON Ediţia 14 (336 pag. / 400.000 lei / 40 lei noi)

MEDICINA LEGALĂ (336 pag. / 280.000 lei / 28 lei noi) INTERPRETAREA TESTELOR DE DIAGNOSTIC (1328 pag. / 900.000 lei / 90 lei noi)

HARRISON MANUAL DE MEDICINĂ Ediţia a 15-a (1200 pag. / 800.000 lei / 80 lei noi)

BACTERIOLOGIE GENERALĂ (232 pag.)

X. CARTE JURIDICĂ

INFRACŢIUNILE DE LOVIRE ŞI VĂTĂMARE A INTEGRITĂŢII CORPORALE SAU A SĂNĂTĂŢII

Cadrul juridic, aspecte medico-legale (176 pag. / 164.000 lei /16, 4 lei noi) CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI (336 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

AVOCATUL POPORULUI

O instituţie la dispoziţia cetăţeanului (432 pag / 210.000 lei / 21 lei noi) ELEMENTUL SUBIECTIV ŞI STRUCTURA INFRACŢIUNII (144 pag. /160.000 lei / 16 lei noi)

NOUTĂŢI ADUSE DE ACTUALUL COD AL MUNCII (176 pag. /120.000 lei /12 lei noi)

INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A PEDEPSELOR (512 pag. /300.000 lei / 30 lei noi)

LIBERAREA PROVIZORIE PE CAUŢIUNE ŞI SUB CONTROL JUDICIAR (208 pag. /180.000 lei /18 lei noi) INSTITUŢII POLITICE ŞI DREPT CONSTITUŢIONAL (448 pag. / 300.000 lei / 30 lei noi)

Legea nr. 373/24.09.2004 pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului şi Legea nr. 370/20.09.2004 pentru alegerea Preşedintelui României (224 pag / 195.000 lei / 19, 5 lei noi) CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ (736 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

XI. CARTE SOCIALĂ ŞI POLITICĂ

N. IORGA, M. ELIADE, N. IONESCU – Polemici, controverse, elogii (336 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

ULTIMUL IMPERIU (256 pag. / 200.000 lei/20 leinoi)

CLONAREA UMANĂ – Un şoc al viitorului (368 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

ARHIVA MITROKHIN (576 pag. / 340.000 lei / 34 lei noi)

INCREDIBILA ALIANŢĂ RUSIA-STATELE UNITE (368 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

CENTRELE DE PUTERE ALE LUMII (256 pag. / 200.000 lei / 20 lei noi)

ECONOMIA LUMII 2004 (360 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi) PREŞEDINŢII AMERICANI 1945 – 2004 (384 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

XII. BIOGRAFII CELEBRE

XIII. LAUREAŢI AI PREMIULUI NOBE1. PENTRU LITERATURĂ

François Mauriac CĂILE MĂRII (256 pag. /170.000 lei / 17 lei no *William Golding* PIRAMIDA (272 pag. / 185.000 lei / 18, 5 lei noi)

W. Churchill ISTORIA AMERICII (544 pag. / 330.000 lei / 33 lei noi)

ULTIMELE APARIŢII

CEA MAI FRUMOASĂ ISTORIE A LUMII

(208 pag. / 139.000 lei /13, 9 lei noi)

DRAGOSTE ŞI RĂZBUNARE (464 pag. / 270.000 lei / 27 lei noi) PUTEREA DRAGOSTEI (364 pag. / 220.000 lei / 22 lei noi) ZOONOZE (864 pag. / 850.000 lei / 85 lei noi)

OBSESIA (336 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi)

EXAMINAREA CLINICĂ

Tratat de semiologie ilustrat (528 pag. / 800.000 lei / 80 lei noi)

100 CELE MAI MARI DEZASTRE (368 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi) SPAIMELE TRECUTULUI (352 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

LA FRONTIERELE ŞTIINŢEI (168 pag. / 168.000 lei / 16, 8 lei noi)

SUSPANS (376 pag. / 250.000 lei / 25 lei noi)

SUB TEROARE (480 pag. / 290.000 lei / 29 lei noi)

100 CEI MAI MARI SCRIITORI AI LUMII

(384 pag. / 249.000 lei / 24, 9 lei noi)

O ISTORIE A AMANTELOR (472 pag. / 270.000 lei / 27 lei noi) DICŢIONAR DE DROGURI, TOXICOMANII ŞI DEPENDENŢE (752 pag. / 490.000 lei / 49 lei noi)

UN VIS ÎMPLINIT (336 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi) ENCICLOPEDIA RĂZBOAIELOR (608 pag. / 350.000 lei / 35 lei noi)

A TREIA TRĂDARE (288 pag. / 230.000 lei / 23 lei noi)

REGINA ELIZABETA (480 pag. / 280.000 lei / 28 lei noi) PSIHOTERAPIA (304 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

BĂNUIALA (304 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

ISTORIA CELIBATULUI (520 pag. / 259.000 lei / 25, 9 lei noi)

FEMEIA IDEALĂ (384 pag. / 195.000 lei / 19, 5 lei noi)

100 CELE MAI MARI INVENŢII DINTOTDEAUNA (392 pag / 239.000 lei / 23, 9 lei noi)

TREI IUBIRI (672 pag. *I* 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

CODUL FISCAL (424 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

INFIDELITATE (352 pag. / 215.000 lei / 21, 5 lei noi)

APELUL ÎN PROCESUL PENAL (301 pag / 399.000 lei / 399 lei noi) JURĂMÂNTUL UITAT (464 pag. / 249.000 lei / 24, 9 lei noi)

SĂ NU CREZI ÎN NIMENI (288 pag. / 215.000 lei / 21, 5 lei noi) VÂNĂTOAREA DE COMORI (496 pag. / 269.000 lei / 26, 9 lei noi)

UN MESAJ ŞOCANT (368 pag. / 210.000 lei / 21 lei noi)

CARUSELUL ÎNTÂLNIRILOR (408 pag / 240.000 lei /

24 lei noi)

ÎN INIMA NOPŢII (576 pag. / 289.000 lei / 28, 9 lei noi)

LA UN PAS DE PARADIS (688 pag. / 359.000 lei / 35, 9 lei noi)

ERORI JUDICIARE vol. I (512 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

PENSII PRIVATE
(160 pag. / 159.000 lei / 15, 9 lei noi)

CODUL MUNCII (232 pag. / 160.000 lei /16 lei noi)

FURIE OARBĂ (440 pag. / 249.000 lei / 24, 9 lei noi)

LUMINILE NORDULUI (496 pag. / 298.000 lei / 29, 8 lei noi)

TAINELE NOPŢII (368 pag. / 249.000 lei / 24, 9 lei noi)

CHEILE ÎMPĂRĂŢIEI (376 pag. / 289.000 lei / 28, 9 lei noi)

CARTEA SFÂRŞITURILOR (464 pag. / 330.000 lei / 33 lei noi) BUFONUL
(424 pag. / 349.000 lei / 34, 9 lei noi)

CASTELUL SAMURAIULUI (656 pag. / 420.000 lei / 42 lei noi) ZODIACUL CHINEZESC (400 pag. / 240.000 lei / 24 lei noi)

DE LA STALIN LA SADDAM (312 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

AL ŞASELEA SIMŢ AL ANIMALELOR (240 pag. / 190.000 lei /19 lei noi) 100 DE PERSONALITĂŢI MILITARE ALE LUMII (392 pag. / 340.000 iei / 34 lei noi)

A DOUA ŞANSĂ (252 pag. / 270.000 lei / 27 lei noi)

CHEMAREA DESTINULUI (280 pag. / 278.000 lei / 27, 8 lei noi)

UN DON JUAN VIAŢA LUI BYRON (512 pag. / 320.000 lei / 32 lei noi) O LECŢIE DE VIAŢĂ (536 pag. / 330.000 lei / 33 lei noi)

OASPETELE PAPEI (432 pag. / 359.000 lei / 35, 9 lei noi)

DR. ARROWSMITH (560 pag. / 349.000 lei / 34, 9 lei noi)

MARTORUL (376 pag. / 299.000 lei / 29, 9 lei noi)

100 MARI GÂNDITORI AI LUMII (232 pag. / 319.000 lei / 31, 9 lei noi) INIŢIERE ÎN MISTERELE ISTORIEI (224 pag. / 229.000 lei / 22, 9 lei noi) JOCURI DE CULISE (408 pag. / 349.000 lei / 34, 9 lei noi)